

T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

BALIKESİR VALİLİĞİ İL ÇEVRE VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

İL ÇEVRE DURUM RAPORU 2006

İÇİNDEKİLER

A . COĞRAFİ KAPSAM

A.1.	Giriş	12
A.2.	İl ve İlçe Sınırları	13
A.3.	İlin Coğrafi Durumu	13
A.4.	İlin Topoğrafyası ve Jeolojik Durumu	14
A.5.	Jeolojik Yapı ve Stratigrafisi	17
A.5.1.	Metamorfizma ve Magmatizma	17
A.5.2.	Tektonik ve Paleocoğrafya	22

B . DOĞAL KAYNAKLAR

B.1.	Enerji Kaynakları	23
B.1.1.	Güneş	23
B.1.2.	Su gücü	24
B.1.3.	Kömür	25
B.1.4.	Doğalgaz	26
B.1.5.	Rüzgar	26
B.1.6.	Biyokütle	27
B.1.7.	Petrol	27
B.1.8.	Jeotermal Sahalar	27
B.2.	Biyolojik Çeşitlilik	29
B.2.1.	Ormanlar	29
B.2.1.1.	Odun Üretimine Ayrılan Tarım Alanları	30
B.2.2.	Çayır ve Mera	30
B.2.3.	Sulak Alanlar	30
B.2.4.	Flora	34
B.2.5.	Fauna	34
B.2.6.	Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiat Anıtı ve Tabiat Koruma Alanları ve Diğer Hassas Yörelere	34
B.3.	Toprak	37
B.4.	Su Kaynakları	37
B.4.1.	İçme Suyu Kaynakları ve Barajlar	38
B.4.2.	Yeraltı Su Kaynakları	43
B.4.3.	Akarsular	43
B.4.4.	Göller ve Göletler	44
B.5.	Mineral Kaynaklar	44
B.5.1.	Sanayi Madenleri	44
B.5.2.	Metalik Madenler	44
B.5.3.	Enerji Madenleri	44
B.5.4.	Taşocakları Nizamnamesine tabi olan Doğal Malzemeler	44

C. HAVA (ATMOSFER VE İKLİM)

C.1.	İklim ve Hava	45
C.1.1.	Doğal değişkenler	45
C.1.1.1.	Rüzgar	45
C.1.1.2.	Basınç	46
C.1.1.3.	Nem	46

C.1.1.4.	Sıcaklık	46
C.1.1.5.	Buharlaşma	47
C.1.1.6.	Yağışlar	47
C.1.1.6.1.	Yağmur	47
C.1.1.6.2.	Kar, Dolu, Sis ve Kıracağı	47
C.1.1.7.	Seller	48
C.1.1.8.	Kuraklık	48
C.1.1.9.	Mikroklima	48
C.1.2.	Yapay Etmenler	48
C.1.2.1.	Plansız Kentleşme	48
C.1.2.2.	Yeşil Alanlar	48
C.1.2.3.	Isınmada Kullanılan Yakıtlar	49
C.1.2.4.	Endüstriyel Emisyonlar	50
C.1.2.5.	Trafikten Kaynaklanan Emisyonlar	53
C.2.	Hava Kirletici Gazlar ve Kaynaklar	53
C.2.1.	Kükürtdioksit Konsantrasyonu ve Duman	54
C.2.2.	Partikül Madde (PM) Emisyonları	54
C.2.3.	Karbonmonoksit Emisyonları	55
C.2.4.	Azot Oksitler (NOx) Emisyonları	55
C.2.5.	Hidrokarbon ve Kurşun Emisyonları	55
C.3.	Atmosferik Kirlilik	55
C.3.1.	Ozon Tabakasının İncelmesinin Etkileri	55
C.3.2.	Asit Yağışlarının Etkileri	56
C.4.	Hava Kirleticilerinin Çevreye Olan Etkileri	56
C.4.1.	Doğal Çevreye Olan Etkileri	56
C.4.1.1.	Su Üzerindeki Etkileri	56
C.4.1.2.	Toprak Üzerine Etkileri	56
C.4.1.3.	Flora ve Fauna Üzerindeki Etkileri	57
C.4.1.4.	İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri	57
C.4.2.	Yapay Çevreye (Görüntü Kirliliği Üzerine) Etkileri	58

D. SU

D.1.	Su Kaynaklarının Kullanımı	59
D.1.1.	Yer Altı Suları	59
D.1.2.	Jeotermal Kaynaklar	65
D.1.3.	Akarsular	67
D.1.4.	Göller, Göletler Ve Rezervuarlar	70
D.1.5.	Deniz	74
D.2.	Doğal Drenaj Sistemleri	75
D.3.	Su Kaynaklarının Kirliliği Ve Çevreye Etkileri	75
D.3.1.	Yer Altı Suları Ve Kirlilik	75
D.3.2.	Akarsularda Kirlilik	77
D.3.3.	Göller, Göletler Ve Rezervuarlarda kirlilik	97
D.3.4.	Denizlerde Kirlilik	100
D.4.	Su ve Kıyı Yönetimi, Strateji ve Politikalar	104
D.5.	Su Kaynaklarında Kirlilik Etkenleri	104
D.5.1.	Tuzluluk	105
D.5.2.	Zehirli Gazlar	105
D.5.3.	Azot ve Fosforun Yol Açtığı Kirlilik	105
D.5.4.	Ağır Metaller ve İz Elementler	105
D.5.5.	Zehirli Organik Bileşikler	105

D.5.5.1	Siyanürler.....	105
D.5.5.2.	Petrol ve Türevleri	105
D.5.5.3.	Polikloro Naftalinler ve Bifeniller	106
D.5.5.4.	Pestisitler ve Su Kirliliği	106
D.5.5.5.	Gübreler ve Su Kirliliği	106
D.5.5.6.	Deterjanlar ve Su Kirliliği	106
D.5. 6.	Çözünmüş Organik Maddeler.....	106
D.5.7.	Patojenler	106
D.5.8.	Askıda Katı Maddeler.....	106
D.5.9.	Radyoaktif Kirleticiler ve Su Kirliliği	106

E. TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

E.1	Genel Toprak Yapısı.....	108
E.2	Toprak Kirliliği	110
E.2.1.	Kimyasal Kirlenme	110
E.2.1.1.	Atmosferik Kirlenme	110
E.2.1.2.	Atıklardan Kirlenme	111
E.2.2.	Mikrobiyal Kirlenme	112
E.3.	Arazi	112
E.3.1	Arazi Varlığı	113
E.3.1.1	Arazi Sınıfları	113
E.3.1.2	Kullanma Durumu	113
E.3.2.	Arazi Problemleri.....	114

F. FLORA-FAUNA VE HASSAS YÖRELER

F.1.	Ekosistem Tipleri.....	117
F.1.1.	Ormanlar	117
F.1.1.1.	Ormanların Ekolojik Yapısı	117
F.1.1.2.	İlin Orman Envanteri	118
F.1.1.3.	Orman Varlığının Yararları	120
F.1.1.4.	Orman Kadastro Mülkiyet Konuları.....	120
F.1.2.	Çayır ve Meralar	121
F.1.3.	Sulak Alanlar	121
F.1.4.	Diğer Alanlar (Stepler vb.)	121
F.2.	Flora	121
F.2.1.	Habitat ve Toplulukları.....	121
F.2.2.	Türler ve Populasyonları	121
F.3.	Fauna.....	124
F.3.1.	Habitat ve Toplulukları.....	124
F.3.2.	Türler ve Populasyonları	124
F.3.3.	Hayvan Yaşama Hakları	127
F.3.3.1.	Evcil Hayvanlar	127
F.3.3.1.1.	Sahipli Hayvanlar	127
F.3.3.1.2.	Sahipsiz Hayvanlar	128
F.3.3.2.	Nesli Tehlike Altında Olan Ve Olması Muhtemel Olan Evcil Hayvanlar	128
F.3.3.3.	Hayvan Hakları İhlalleri	128
F.3.3.4.	Valilikler, Belediyeler ve Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği	128
F.4.	Hassas Yörelere Kapsamında Olup (*) Bölümündeki Bilgilerin İsteneceği Alanlar	129
F.4.1.	Ülkemiz Mevzuatı Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar	129

F.4.1.1.	2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 2. Maddesinde Tanımlanan ve Bu Kanunun 3. Maddesi Uyarınca Belirlenen "Milli Parklar", "Tabiat Parkları", "Tabiat Anıtları" ve "Tabiat Koruma Alanları"	129
F.4.1.2.	Sayıli Kara Avcılığı Kanunu Uyarınca Çevre ve Orman Bakanlığı'nca Belirlenen "Yaban Hayatı Koruma Sahaları ve Yaban Hayvanı Yerleştirme Alanları"	132
F.4.1.3.	2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 2. Maddesinin "a - Tanımlar" Bendinin 1.,2.,3. ve 5. Alt Bentlerinde "Kültür Varlıkları", "Tabiat Varlıkları", "Sit" ve "Koruma Alanı" Olarak Tanımlanan ve Aynı Kanun ile 3386 Sayılı Kanunun (2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddelerin Eklenmesi Hakkında Kanun) İlgili Maddeleri Uyarınca Tespiti ve Tescili Yapılan Alanlar	133
F.4.1.4.	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu Kapsamında Olan Su Ürünleri İstihsal ve Üreme Sahaları	140
F.4.1.5.	4/9/1988 Tarihli ve 19919 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin 17 nci ve 1/7/1999 Tarihli ve 23742 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetmelikle Değişik 18.,19. ve 20. Maddelerinde Tanımlanan Alanlar	140
F.4.1.6.	2/11/1986 Tarihli ve 19269 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nin 49. Maddesinde Tanımlanan "Hassas Kirlenme Bölgeleri"	140
F.4.1.7.	2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 9. Maddesi Uyarınca Bakanlar Kurulu Tarafından "Özel Çevre Koruma Bölgeleri" Olarak Tespit ve İlan Edilen Alanlar	140
F.4.1.8.	2960 Sayılı Boğaziçi Kanunu'na Göre Koruma Altına Alınan Alanlar	140
F.4.1.9.	6831 Sayılı Orman Kanunu Gereğince Orman Alanı Sayılan Yerler.....	140
F.4.1.10.	3621 Sayılı Kıyı Kanunu Gereğince Yapı Yasağı Getirilen Alanlar.....	140
F.4.1.11.	3573 Sayılı Zeytinciliğin İslahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunda Belirtilen Alanlar	141
F.4.1.12.	4342 Sayılı Mera Kanununda Belirtilen Alanlar	141
F.4.1.13.	30.01.2002 Tarih ve 24656 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren "Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği"nde Belirtilen Alanlar.....	141
F.4.2.	Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası Sözleşmeler Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar	141
F.4.2.1.	20/2/1984 Tarih ve 18318 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren "Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi" (BERN Sözleşmesi) Uyarınca Koruma Altına Alınmış Alanlardan "Önemli Deniz Kaplumbağası Üreme Alanları"nda Belirtilen I. ve II. Koruma Bölgeleri, "Akdeniz Foku Yaşama ve Üreme Alanları".....	141
F.4.2.2.	12/6/1981 Tarih ve 17368 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren "Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi" (Barcelona Sözleşmesi) Uyarınca Korumaya Alınan Alanlar.....	141
F.4.2.2.1.	23/10/1988 Tarihli ve 19968 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan "Akdeniz'de Özel Koruma Alanlarının Korunmasına Ait Protokol" Gereği Ülkemizde "Özel Koruma Alanı" Olarak Belirlenmiş Alanlar.....	141
F.4.2.2.2.	13/9/1985 Tarihli Cenova Bildirgesi Gereği Seçilmiş Birleşmiş Milletler Çevre Programı Tarafından Yayımlanmış Olan "Akdeniz'de Ortak Öneme Sahip 100 Kıyısal Tarihi Sit" Listesinde Yer Alan Alanlar	141

F.4.2.2.3.	Cenova Deklerasyonu'nun 17. Maddesinde Yer Alan "Akdeniz'e Has Nesli Tehlikede Olan Deniz Türlerinin" Yaşama ve Beslenme Ortamı Olan Kıyısal Alanlar	141
F.4.2.3.	14/2/1983 Tarih ve 17959 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren "Dünya Kültür ve Tabiat Mirasının Korunması Sözleşmesi" nin 1. ve 2. Maddeleri Gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı Tarafından Koruma Altına Alınan "Kültürel Miras" ve "Doğal Miras" Statüsü Verilen Kültürel, Tarihi ve Doğal Alanlar	141
F.4.2.4.	17/05/1994 Tarih ve 21937 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren "Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi" (RAMSAR Sözleşmesi) Uyarınca Koruma Altına Alınmış Alanlar	141
F.4.3.	Korunması Gereken Alanlar	142
F.4.3.1.	Onaylı Çevre Düzeni Planlarında, Mevcut Özellikleri Korunacak Alan Olarak Tesbit Edilen ve Yapılaşma Yasağı Getirilen Alanlar (Tabii Karakteri Korunacak Alan, Biogenetik Rezerv Alanları, Jeotermal Alanlar vb.)	142
F.4.3.2.	Tarım Alanları: Tarımsal Kalkınma Alanları, Sulanan, Sulanması Mümkün ve Arazi Kullanma Kabiliyet Sınıfları I, II, III ve IV Olan Alanlar, Yağışa Bağlı Tarımda Kullanılan I. ve II. Sınıf ile, Özel Mahsul Plantasyon Alanlarının Tamamı	142
F.4.3.3.	Sulak Alanlar: Doğal veya Yapay, Devamlı veya Geçici, Suların Durgun veya Akıntılı, Tatlı, Acı veya Tuzlu, Denizlerin Gel-Git Hareketinin Çekilme Devresinde 6 Metreyi Geçmeyen Derinlikleri Kapsayan, Başta Su Kuşları Olmak Üzere Canlıların Yaşama Ortamı Olarak Önem Taşıyan Bütün Sular, Bataklık Sazlık ve Turbiyeler ile Bu Alanların Kıyı Kenar Çizgisinden İtibaren Kara Tarafına Doğru Ekolojik Açından Sulak Alan Kalan Yerler.....	142
F.4.3.4.	Göller, Akarsular, Yeraltısuyu İşletme Sahaları.....	142
F.4.3.5.	Bilimsel Araştırmalar İçin Önem Arzeden ve/veya Nesli Tehlikeye Düşmüş veya Düşebilir Türler ve Ülkemiz İçin Endemik Olan Türlerin Yaşama Ortamı Olan Alanlar, Biyosfer Rezervi, Biyotoplar, Biyogenetik Rezerv Alanları, Benzersiz Özelliklerdeki Jeolojik ve Jeomorfolojik Oluşumların Bulunduğu Alanlar.....	142
F.4.3.6.	Mesire Yerleri; 6831 Sayılı Orman Kanununa Tabi Alanlarda Halkın Rekrasyonel Kullanımını Düzenleyip, Kullanımının Doğal Yapının Tahribine Neden Olmadan Yönlendirilmesini Sağlamak Üzere Ayrılan Alanlar.....	142

G. TURİZM

G.1.	Yörenin Turistik Değerleri	144
G.1.1.	Yörenin Doğal Değerleri	144
G.1.1.1.	Konum	144
G.1.1.2.	Fiziki Özellikler	144
G.1.2.	Kültürel Değerler	145
G.2.	Turizm Çeşitleri.....	150
G.3.	Turistik Altyapı.....	179
G.4.	Turist Sayısı	192
G.5.	Turizm Ekonomisi	192
G.6.	Turizm Çevre İlişkisi	195

H. TARIM VE HAYVANCILIK

H.1.	Genel Tarımsal Yapı.....	197
H.2.	Tarımsal Üretim.....	199
H.2.1.	Bitkisel Üretim.....	201
H.2.1.1.	Tarla Bitkileri.....	201
H.2.1.1.1.	Endüstriyel Bitkiler.....	204
H.2.1.2.	Bahçe Bitkileri.....	204
H.2.1.2.1.	Meyve Üretimi.....	204
H.2.1.2.2.	Sebze Üretimi.....	209
H.2.1.2.3.	Süs Bitkileri.....	211
H.2.2.	Hayvansal Üretim.....	211
H.2.2.1.	Büyükbaş Hayvancılık.....	211
H.2.2.2.	Küçükbaş Hayvancılık.....	213
H.2.2.3.	Kümes Hayvancılığı (Kanatlı Üretim).....	214
H.2.2.4.	Su Ürünleri.....	216
H.2.2.5.	Kürk Hayvancılığı.....	221
H.2.2.6.	Arıcılık Ve İpekböceği Yetiştiriciliği.....	221
H.3.	Organik Tarım.....	222
H.4.	Tarımsal İşletmeler.....	222
H.4.1	Kamu İşletmeleri.....	222
H.4.2	Özel İşletmeler.....	223
H.5.	Tarımsal Faaliyetler.....	224
H.5.1.	Pestisit Kullanımı.....	224
H.5.2.	Gübre Kullanımı.....	224
H.5.3.	Toprak Kullanımı.....	227

I. MADENCİLİK

I.1.	Maden Kanununa Tabi Olan Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesine Tabi Olan Doğal Malzemeler.....	228
I.1.1.	Sanayi Madenleri.....	228
I.1.2.	Metalik Madenler.....	232
I.1.3.	Enerji Madenleri.....	234
I.1.4.	Taş Ocakları Nizamnamesine Tabi Olan Doğal Malzemeler.....	235
I.2.	Madencilik Faaliyetlerinin Yapıldığı Yerlerin Özellikleri.....	235
I.3.	Cevher Zenginleştirme.....	235
I.4.	Madencilik Faaliyetlerinin Çevre Üzerine Etkileri.....	235
I.5.	Madencilik Faaliyetleri Sonucunda Arazi Kazanım Amacıyla Yapılan Rehabilitasyon Çalışmaları.....	235

J. ENERJİ

J.1.	Birincil Enerji Kaynakları.....	236
J.1.1.	Taş Kömürü.....	236
J.1.2.	Linyit.....	237
J.1.3.	Asfaltit.....	237
J.1.4.	Bitümlü Şist.....	237
J.1.5.	Hampetrol.....	237
J.1.6.	Doğalgaz.....	237

J.1.7.	Nükleer Kaynaklar (Uranyum ve Toryum)	237
J.1.8.	Orman	237
J.1.9.	Hidrolik	237
J.1.10.	Jeotermal	238
J.1.11.	Güneş	239
J.1.12.	Rüzgâr	239
J.1.13.	Biyokütle	240
J. 2.	İkincil Enerji Kaynakları.....	241
J.2.1.	Termik Enerji	241
J.2.2.	Hidrolik Enerji	241
J.2.3.	Nükleer Enerji.....	241
J.2.4.	Yenilenebilir Elektrik Enerjisi Üretimi	241
J.3.	Enerji Tüketiminin Sektörlere Göre Dağılımı	241
J.4.	Enerji Tasarrufu İle İlgili Yapılan Çalışmalar	241

K. SANAYİ VE TEKNOLOJİ

K.1.	İl Sanayinin Gelişimi, Yer Seçimi Süreçleri Ve Bunu Etkileyen Etkenler	242
K.2.	Genel Anlamda Sanayinin Gruplandırılması	243
K.3.	Sanayinin İlçelere Göre Dağılımı	267
K.4.	Sanayi Gruplarına Göre İşyeri Sayıları Ve İstihdam Durumu.....	281
K.5.	Sanayi Gruplarına Göre Üretim Teknolojisi Ve Enerji Kullanımı	286
K.6.	Sanayiden Kaynaklanan Çevre Sorunları Ve Alınan Önlemler.....	287
K.6.1.	Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliği.....	287
K.6.2.	Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Su Kirliliği.....	287
K.6.3.	Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Toprak Kirliliği	288
K.6.4.	Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Gürültü Kirliliği	288
K.6.5.	Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Atıklar.....	288
K.7.	Sanayi Tesislerinin Acil Durum Planı	288

L. ALTYAPI, ULAŞIM VE HABERLEŞME

L.1.	Altyapı	290
L.1.1.	Temiz Su Sistemi	290
L.1.2.	Atık Su Sistemi, Kanalizasyon Ve Arıtma Sistemi	290
L.1.3.	Yeşil Alanlar	290
L.1.4.	Elektrik İletim Hatları.....	291
L.1.5.	Doğal Gaz Boru Hatları	291
L.2.	Ulaşım.....	291
L.2.1.	Karayolları	291
L.2.1.1.	Karayolları Genel.....	291
L.2.1.2.	Ulaşım Planlaması	296
L.2.1.3.	Toplu Taşım Sistemleri.....	296
L.2.1.4.	Kentiçi Yollar	296
L.2.1.5.	Araç Sayıları	297
L.2.2.	Demiryolları	299
L.2.2.1.	Kullanılan Raylı Sistemler.....	299
L.2.2.2.	Taşımacılıkta Demiryolları	299
L.2.3.	Deniz, Göl, Nehir Taşımacılığı.....	299
L.2.3.1.	Limanlar.....	299
L.2.3.2.	Taşımacılık	309
L.2.4.	Havayolları	309
L.3.	Haberleşme	309

L.4.	İlin Plan Durumu	309
L.5.	İldeki Baz İstasyonları	309

M. YERLEŞİM ALANLARI VE NUFUS

M.1.	Kentsel Ve Kırsal Planlama	311
M.1.1.	Kentsel Alanlar	311
M.1.1.1.	Doğal Özelliklerin Kent Formuna Etkileri	311
M.1.1.2.	Kentsel Büyüme Deseni	311
M.1.1.3.	Planlı Kentsel Gelişme Alanları	311
M.1.1.4.	Kentsel Alanlarda Yoğunluk	312
M.1.1.5.	Kentsel Yenileme Alanları	313
M.1.1.6.	Endüstri Alanlarda Yer Seçimi	313
M.1.1.7.	Tarihi, Kültürel, Arkeolojik Ve Turistik Özellikli Alanlar.....	313
M.1.2.	Kırsal Alanlar.....	313
M.1.2.1.	Kırsal Yerleşme Deseni	313
M.1.2.2.	Arazi Mülkiyeti	313
M.2.	Altyapı	313
M.3.	Binalar Ve Yapı Çeşitleri.....	314
M.3.1.	Kamu Binaları.....	314
M.3.2.	Okullar	314
M.3.3.	Hastaneler Ve Sağlık Tesisleri.....	314
M.3.4.	Sosyal Ve Kültürel Tesisler	314
M.3.5.	Endüstriyel Yapılar	314
M.3.6.	Göçer Ve Hareketli Barınaklar	314
M.3.7.	Otel, Motel Ve Turizm Amaçlı Diğer Yapılar.....	314
M.3.8.	Bürolar Ve Dükkanlar.....	314
M.3.9.	Kırsal Alanda Yapılaşma	314
M.3.10.	Yerel Mimari Özellikler	314
M.3.11.	Bina Yapımında Kullanılan Yerel Materyaller.....	315
M.4.	Sosyo-Ekonomik Yapı.....	315
M.4.1.	İş Alanları ve İşsizlik	315
M.4.2.	Göçler	315
M.4.3.	Göçebe İşçiler (Mevsimlik	317
M.4.4.	Kent Toprağının Mülkiyet Dağılımı	317
M.4.5.	Konut Yapım Süreçleri	318
M.4.6.	Gecekondu Islah Ve Önleme Bölgeleri	318
M.5.	Yerleşim Yerlerinin Çevresel Etkileri	319
M.5.1.	Görüntü Kirliliği	319
M.5.2.	Binalarda Ses İzalasyonu	319
M.5.3.	Havaalanları Ve Çevresinde Oluşturulan Gürültü Zonları	319
M.5.4.	Ticari Ve Endüstriyel Gürültü	319
M.5.5.	Kentsel Atıklar.....	319
M.5.6.	Binalarda Isı Yalıtımı	319
M.6.	Nüfus.....	319
M.6.1.	Nüfusun Yıllara Göre Değişimi	320
M.6.2.	Nüfusun Cinsiyet Ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	321
M.6.3.	İl Ve İlçelerin Nüfus Yoğunlukları	323
M.6.4.	Nüfus Değişim Oranı	324

N. ATIKLAR

N.1.	Evsel Katı Atıklar	325
N.2.	Tehlikeli Atıklar.....	326
N.3.	Özel Atıklar	335
N.3.1.	Tıbbi Atıkları	335
N.3.2.	Atık Yağlar	344
N.3.3.	Bitkisel ve Hayvansal Atık Yağlar	345
N.3.4.	Pil Ve Aküler	346
N.3.5.	Cips Ve Diğer Yakma Fırınlarından Kaynaklanan Küller	346
N.3.6.	Tarama Çamurları	346
N.3.7.	Elektrik Ve Elektronik Atıklar.....	346
N.3.8.	Kullanım Ömrü Bitmiş Araçlar	346
N.4.	Diğer Atıklar	347
N.4.1.	Ambalaj Atıkları	347
N.4.2.	Hayvan Kadavraları	347
N.4.3.	Mezbaha Atıkları	347
N.5.	Atık Yönetimi	348
N.6.	Katı Atıkların Miktar Ve Kompozisyonu	348
N.7.	Katı Atıkların Biriktirilmesi, Toplanması, Taşınması ve Aktarma Merkezleri	358
N.8.	Atıkların Bertaraf Yöntemleri.....	358
N.8.1.	Katı Atıkların Depolanması	358
N.8.2.	Atıkların Yakılması	358
N.8.3.	Kompost.....	358
N.9.	Atıkların Geri Kazanımı Ve Değerlendirmesi	358
N.10.	Atıkların Çevre Üzerindeki Etkileri.....	358

O. GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM

O.1.	Gürültü	360
O.1.1.	Gürültü Kaynakları	360
O.1.1.1.	Trafik Gürültüsü	360
O.1.1.2.	Endüstri Gürültüsü.....	365
O.1.1.3.	İnşaat Gürültüsü.....	366
O.1.1.4.	Yerleşim Alanlarında Oluşan Gürültüler	367
O.1.1.5.	Havaalanları Yakınında Oluşan Gürültü	370
O.1.2.	Gürültü İle Mücadele	371
O.1.3.	Gürültünün Çevreye Olan Etkileri.....	371
O.1.3.1.	Gürültünün Fiziksel Çevreye Olan Etkileri	371
O.1.3.2.	Gürültünün Sosyal Çevreye Olan Etkileri	371
O.1.4.	Gürültünün İnsanlar Üzerine Olan Etkileri.....	371
O.1.4.1.	Fiziksel Etkileri.....	371
O.1.4.2.	Fizyolojik Etkileri	372
O.1.4.3.	Psikolojik Etkileri	372
O.1.4.4.	Performans Üzerine Etkileri	373
O.2.	Titreşim	374

P. AFETLER

P.1.	Doğal Afetler	375
P.1.1.	Depremler	375
P.1.2.	Heyelan ve Çığlar	376

P.1.3.	Seller	377
P.1.4.	Orman, Otlak ve Sazlık Yangınları	378
P.1.5.	Ormanlar Üzerinde Biyotik veya Abiyotik Faktörlerin Etkileri	384
P.1.6.	Fırtınalar	384
P.2.	Diğer Afetler	384
P.2.1.	Radyoaktif Maddeler	384
P.2.2.	Denize Dökülen Petrol ve Diğer Tehlikeli Atıklar	385
P.2.3.	Tehlikeli Maddeler.....	385
P.3.	Afetlerin Etkileri ve Yardım Tedbirleri	385
P.3.1.	Sivil Savunma Birimleri	385
P.3.2.	Yangın Kontrol ve Önleme Tedbirleri.....	385
P.3.3.	İlkyardım Servisleri	386
P.3.4.	Afetzedeler ve Mültecilerin Yeniden İskanı	387
P.3.5.	Tehlikeli ve Zehirli Maddelerin Sınırlararası Taşınımı İçin Alınan Tedbirler..	387
P.3.6.	Afetler ve Büyük Endüstriyel Kazalar.....	387

R. SAĞLIK VE ÇEVRE

R.1.	Temel Sağlık Hizmetleri	388
R.1.1.	Sağlık Kurumlarının Dağılımı	388
R.1.2.	Bulaşıcı Hastalıklar.....	391
R.1.2.1.	İçme, Kullanma ve Sulama Suları	399
R.1.2.2.	Denizler.....	407
R.1.5.	Bebek Ölümleri.....	408
R.1.6.	Ölümlerin Hastalık, Yaş ve Cins Gruplarına Göre Dağılımı.....	409
R.1.7.	Aile Planlaması Çalışmaları	410
R.2.	Çevre Kirliliği ve Zararlarından Oluşan Sağlık Riskleri	411
R.2.1.	Kentsel Hava Kirliliğinin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri	411
R.2.2.	Su Kirliliğinin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri	412
R.2.3.	Atıkların İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri	413
R.2.4.	Gürültünün İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri	413
R.2.5.	Pestisitlerin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri.....	414
R.2.6.	İyonize Radyasyondan Korunma.....	415
R.2.7.	Baz İstasyonlarından Yayılan Radyasyonun İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri.....	418

S. ÇEVRE EĞİTİMİ

S.1.	Kamu Kuruluşlarının Çevre Eğitimi İle İlgili Faaliyetleri	419
S.2.	Çevre İle İlgili Gönüllü Kuruluşlar ve Faaliyetleri.....	419
S.2.1.	Çevre Vakıfları	419
S.2.2.	Çevre Dernekleri.....	419
S.2.3.	Çevreyle İlgili Federasyonlar	419

T. ÇEVRE YÖNETİMİ VE PLANLAMA

T.1.	Çevre Kirliliğinin ve Çevresel Tahribatın Önlenmesi	421
T.2.	Doğal Kaynakların Ekolojik Dengeler Esas Alınarak Verimli Kullanımı, Korunması ve Geliştirilmesi	422
T.3.	Ekonomik ve Sosyal Faaliyetlerin Çevrenin Kapasitesini Aşmayacak Biçimde	

	Planlanması.....	423
T.4.	Çevrenin İnsan- Psikososyal İhtiyaçlarıyla Uyumunun Sağlanması.....	423
T.5.	Çevre Duyarlı Arazi Kullanım Planlaması.....	423
T.6.	Çevresel Etki Değerlendirilmesi.....	423

A. COĞRAFI KAPSAM

A.1. Giriş

Balıkesir İli, Anadolu Yarımadasının Kuzeybatısında ve Önemli bir bölümü Marmara coğrafi Bölgesini, Güney Marmara Bölümünün Karesi yöresinde;diğer küçük bir bölümü ise, Ege coğrafi bölgesindeki asıl Ege bölümünün Kuzey Ege kesiminde yer alır. Ege Denizi'ndeki kıyılarının uzunluğu 115.5 km, Marmara Denizindeki kıyı uzunluğu ise 175.25 km.dir.

Şekil A.1: Balıkesir İli'nden genel bir görünüş

İlin Yüzölçümü :14.299.000 km²

İlin Nüfusu :1.076.347. 000

Önemli Akarsuları :Kocaçay, Madra Çayı, Simav Çayı, Atnos Çayı, Üzümcü Çayı, Gönen Çayı, Kille Deresi,

Doğal Göl :Manyas Gölü (Kuş Gölü) 169 km²

En Yüksek Noktası :Akdağ Tepe 2089 m

Başlıca Ovaları :Sındırgı, Bigadiç, Balıkesir, Manyas, Gönen ve Edremit

İlçeleri :Ayvalık, Balya, Bandırma, Bigadiç, Burhaniye, Dursunbey, Edremit, Erdek, Gönen, Gömeç, Havran, İvrindi, Kepsut, Manyas, Marmara, Savaştepe, Sındırgı, Susurluk.

Tarihçesi: Balıkesir İli Ülkemizin çok yönlü özelliklerine sahip bir ildir. Ege ve Marmara denizlerine kıyıları vardır. Bunun için burada tarih boyunca çeşitli kavimler yerleşmiş, gerilerinde medeniyetlerinin izlerini bırakmışlardır. Homeros Destanlarında anlatılan Troya savaşlarında Troyalıların yanında, Mysialılar da yer almıştır. Balıkesir yöresi antik çağdaki ismi olan "Mysia" diye anılmıştır. Mysia, Herodotus tarihinde geniş olarak anlatılmaktadır. Helenistik çağda yörede pek çok şehir devleti kurulmuştur. Bunlardan bazıları halen günümüzde de antik isimlerini korumaktadırlar. Adremytteion (Edremit), Pendoramus (Bandırma), Erteka (Erdek) gibi. Ayrıca 1071 Malazgirt Zaferinden sonra Anadoluya girmeye başlayan Türkler kısa zamanda Selçuklu Devleti idaresinde uçlara yığılmışlar buralarda yeni yöreler fethedip beylikler kurmuşlardır. Bu Beyliklerden birisi Danişmend gazi soyundan gelen Kalemşah oğlu Karesi Beyin kurduğu Karesi Beyliğidir. Karesi Beyliği kısa zamanda Kyzikos ve Biga dışında Çanakkale Boğazına kadar bütün bölgeyi ele geçirmiş ve Osmanlı Devleti Padişahlarından I Murat devrine kadar bölgede hakimiyeti devam etmiştir. Karesi Emirleri bundan sonra Osmanlı Devleti emrinde çalışarak Rumelinin fethinde oldukça önemli görevler üstlenmişlerdir.

Kurtuluş savaşında 16 Mayıs 1919'da Reddi İlhak Cemiyeti'nin Balıkesir de yaptığı toplantı sonucunda direniş kararı alınmıştır. Kısa zamanda gelişek karşı koyma hareketi sonucu Ayvalık İvrindi, Akhisar cephelerinde düşmana karşı 13 ay boyunca direnilmiş, 30 Haziran 1920'de işgal edilen Balıkesir, 6 Eylül 1922'de kurtulmuştur.

İlimizin ismi bir söylentiye göre İmparator Hodrianusun Balıkesirde yaptırdığı şato Paleokastro (Eski Hisar) ismini taşıyordu. Bu isim değişerek Balıkesir oldu. Bazı tarih kitaplarında ise Balakhisar veya Balıkhisar'dan geldiği rivayet edilmektedir.

A.2. İl ve İlçe Sınırları

İlimizde merkez ilçe dahil olmak üzere toplam 19 ilçe bulunmaktadır. İl ve İlçe sınırları aşağıdaki haritada gösterilmiştir.

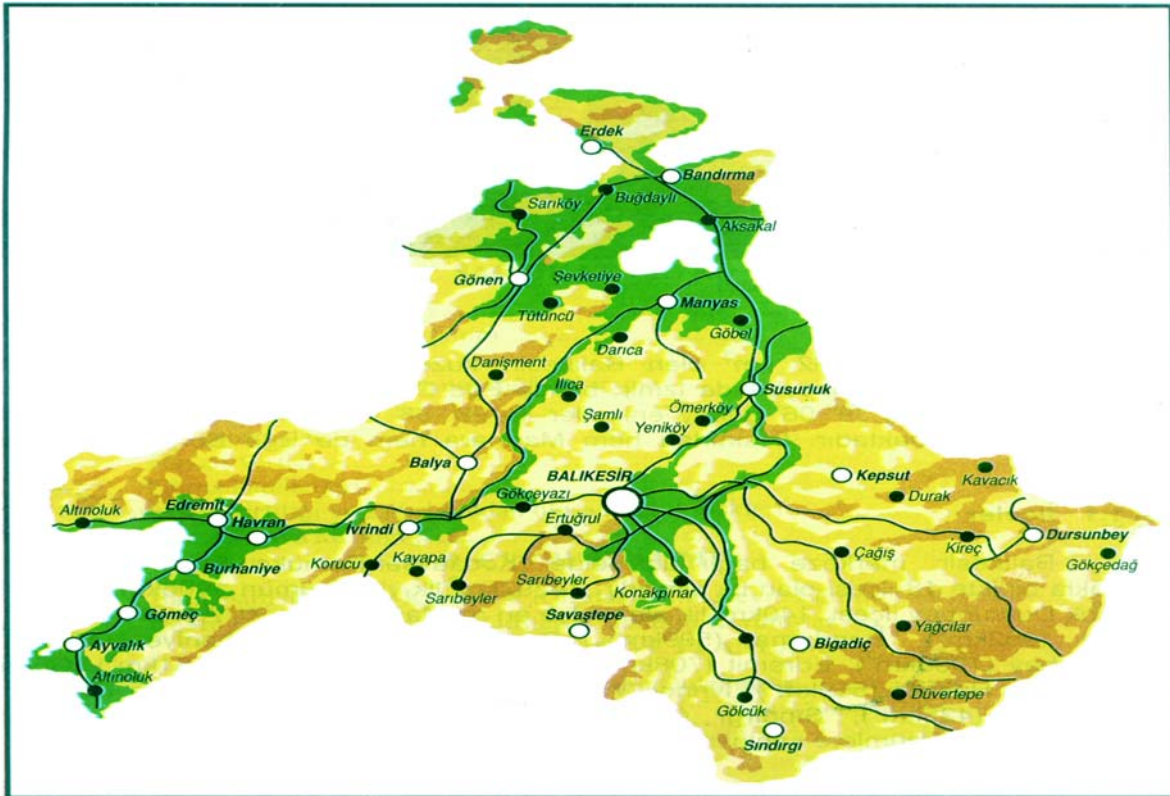
Şekil-A2: Balıkesir İl ve İlçe sınırları

A.3. İlin Coğrafi Durumu

Balıkesir Anadolu'nun Kuzeybatısında, büyük bir kısmı Marmara geri kalan kısmı da Ege Bölgesinde bulunan bir İlimizdir. Güneyinden Manisa ve İzmir, Batısında Ege Denizi ve Çanakkale, Doğusunda Kütahya ve Bursa İlleri, Kuzeyinde ise Marmara Denizi ile çevrilidir. Balıkesir İli Türkiye'nin Kuzeybatısında olup, $39^{\circ} 06'$ ve $40^{\circ} 39'$ kuzey enlemleri ile, $26^{\circ} 39'$ ve $28^{\circ} 58'$ doğu boylamları arasında yer almaktadır.

A.4. İlin Topografyası ve Jeomorfolojik Durumu

Fazla engebeli olmayan Balıkesir toprakları büyük ölçüde dalgalı düzlüklerden oluşur. İl alanının yarısından fazlasını kaplayan plato düzlükleri akarsu vadileriyle parçalanmış durumdadır. Yüksekliği hiçbir kesimde 2.000 m'yi bulmayan ilin, genel görünüm itibarıyla kuzey kesimini Karadağın batı uzantıları engebelendirir. İlin güneydoğu ve güneybatı kesimleri daha dağlıktır. Güneydoğudaki Alaçam Dağları'na bağlı Ulus dağının doruğu 1.769 metreye erişir. Güneybatı kuzeydoğu doğrultusunda uzanan Kazdağı il sınırındaki Karataş Tepesinde 1.774 m.'lik bir yüksekliği bulur. Ovalar genel coğrafi kapsam içinde az bir yer tutar. Bunların başlıcaları; Balıkesir ovası, Manyas ovası, Gönen ve Edremit ovasıdır. Bu ovaların tümü tektonik olaylar sonucu ortaya çıkmış çöküntü alanlarının sonradan alüvyonlarla dolmasıyla oluşmuş düzlük alanlardır. Marmara Bölgesinin Güney Marmara Bölümünde Doğu-Batı istikametinde dizilen çöküntü alanlarında Gönen Ovası vardır. Bu ova ile daha doğudaki Manyas Gölü çukurlukları kuzey ve güneyden kırık fay çizgileriyle sınırlanır.

Şekil A.3..Balıkesir İli Topoğrafik Haritası

Mevcut topografya ve litolojiye bağlı gelişen yüzey şekilleri jeomorfolojinin konusudur. Günümüzdeki tepelerin çoğunu aşınma ve ayrışmaya bağlı olarak genellikle kireç taşları oluşturur. Sivri tepeler ise genç volkanizma tarafından meydana getirilmiştir. Karakaya grubundaki bloklar topografyada ufak sırt ve yükseltileri oluşturur.

Kocasudere, Simav Çayı, Balya Çayı, Kocadere derin ve oldukça dik yamaçlı vadiler oluşturmuşlardır. Bölgedeki büyük fayların dik şev oluşturması ve devamlılıkları yükseklerdeki genç çökellerin gelişimini sağlamış olup bölge morfolojisini yansıtır. Genç çökeller genellikle, düz bir rölyef sunarlar. Manyas ve Apolyont göllerinin oluşumuna neden olan graben hattı geniş bir ova oluşturmasını da sağlamıştır.

Balıkesir ili sınırları içerisinde üç ana bölümde inceleyebileceğimiz dağlar, ovalar ve vadiler aşağıda anlatılmıştır.

DAĞLAR

a.Karadağ: Gemlik-Bandırma arasında bulunan ve zirveden aşağıya doğru yeni palezoik, mezozoik ve tersiyer örtülerden oluşmuş ve eteklerinde neojen alüvyonların bulunduğu 767 m yükseklikte eski bir küttedir.

b.Edincik Dağı: Bandırma ve Erdek körfezlerinin güney tarafında bulunan, güneyde neojen arazisi olup, dağın doğusunda billuri kalkerlerle şistler, batısında anfibollu granitler mevcuttur.

c.Kapıdağ: Eski bir kütle olan Kapıdağ Yarımadasının en yüksek yeri 803 m. olup, eskiden kıyıya çok yakın olan ve ada durumunda olan arazi hem doğu hem batıdan iki ayrı kordon ile karaya bağlanmış, bu iki kordon arası başlangıçta bir göl oluşturmuş, sonra bataklığa dönüşmüş ve zamanla bugün kara ile birleşmiştir.

d.Sularya, Gelçal(Keltepe) Dağları: Manyasın güneyinde Susurluk-Kocaçay Vadilerinin arasında uzanan bu çift masif doğuda Sularya (600 m.) Dağı adını alır. Sularya Dağı genellikle permokarbonifer kalkerlerinden teşekkül etmiş olup etrafı andezit, trakit, neojen ve mesozoike ait tortul kütlelerden ibarettir. Gelçal Dağları kütleli olup en yüksek yeri 881 m.'dir. Bu masifte billurlu kalker ve şistlerden oluşmuş, kuzey yamaçları neojen göl tabakalarıyla örtülüdür. Batı ve güney tarafları lav ve tüflerle temas halindedir.

e.Çataldağ(Kepezdağı): Manyas havzasının güneyinde Susurluk-Balat vadileri arasında iki zirveli bir masiftir (1.336 m. ve 1.306 m). Bölgedeki masiflerden yalnız burası billurlu ve metamorfiklerden müteşekkildir. Yapısı daha ziyade granit olan bu kütle doğu, kuzey ve batı kesiminde billuri şist ve gnayslardan ibarettir. Eteklerinde neojen arazisi vardır.

f.Alaçam Dağları: Balıkesir'in güneydoğusundaki engebeyi teşkil eden bu dağlar doğu ve batı yönünde uzanırlar ve Kütahya sınırları ile Dursunbey'in güneyindeki saha ile Sındırgı'nın kuzeyindeki sahayı kaplar. Metamorfik bir çekirdeği olan kütle en yüksek yeri 1.615 m'dir.

g.Madra Dağı: Bu dağlara Kozak Dağları da denilmektedir. En yüksek zirvesi 1.338 metre olup Marmara ve Ege'yi birbirinden ayırır ve su bölümü çizgisi teşkil eder. Bu dağlar, İvrindi İlçesinin 4km batısında, Musluk Dağı üzerinden Kazdağının devamı olan Aykaya Dağı ile birleşir. Metamorfik bir çekirdeğe sahip olan Madra, Edremit -Bakırçayı arasında hakiki bir horsttur.

h.Kazdağı: Edremit Körfezinin kuzeyinde batı-güneybatı, doğu-kuzeydoğu yönlü morfolojik uzanışı ile iki çöküntü arasında bir duvar gibi uzanan kütle metamorfik billuri şist, gnays ve mermerlerden meydana gelmiş olup en yüksek yeri 1.767 metredir. Pleistosen buzul devrinde zirve aşınmaya uğramış ve o devirden kalma Kalabalık (1.716 m.) ve Sarıkız (1.727 m.) dorukları arasında (neve sirkleri) buz-kar yalıkları görülür. En yüksek doruk Babadağ olup 1.767 metredir. Bu dağ ilkçağ ve mitolojide İDA dağı veya AYDA Dağı olarak geçer.

Şekil A.4: Edremit Körfezi ve Kazdağı'ndan bir görünüş.

ı.Hodul Dağı: Biga yarımadasının kuzeydoğusunda bulunan bu dağ paleozoyike ait metamorfiklerden oluşmuştur. Geniş bir masif olan ve en yüksek yeri 610m'yi bulan bu masifin orta kısımları billuri şist, mika şist, kuarsit ve mavi kalkerlerden oluşmuştur. Arazi tabakaları yerinden çok oynamış olup, Sarıköy Vadisi yamaçlarının düz bir hat ile uzanışı buna kuvvetli bir delil olarak gösterilebilir.

Bunlardan başka il dahilinde Yaylacık, Ulus, Gökseki, Kazdağı, Davullu, güneyde Şifa Dağı, kuzeybatıda Deliçal, Armutçuk dağları vardır. Şifa dağlarının kuzey eteklerinde pekyüksek ve belirli olmayan peribacaları görülmektedir.

OVALAR

İl genelinde büyük kısmı aralarında yer yer arızalar bulunan eşik ve sırtlarla birbirinden ayrılmış ve yüksekliği pek fazla olmayan deniz seviyesine yakın olan bu ovaların başlıcaları şunlardır.

a.Gönen Ovası: Rakımı 30 metre olan ve Gönen Çayı'nın mecrası boyunca uzanan ova, Manyas Gölü çukurundan eski alüvyonlardan oluşan bir eşik ile Marmara Denizinden 100 metreyi aşan bir sırtla ayrılmıştır. Ovanın geniş ve uzun yerlerine Gönen Çayı boyunca rastlanır. Ovadaki alüvyonlar vadi boyunca mansaptan itibaren 35 km kadar devam eder. Ovanın kuzeye doğru eğimi %10 kadardır. Ova üç kısımdan ibaret olup, biri Gönen civarında ve daha ziyade birkaç vadiye ait alüvyonların birikmesiyle meydana gelmiştir. Diğerleri daha kuzeyde olup özellikle Sarıköy vadisi boyunca batıya doğru uzanmaktadır.(Sarıköy Ovası)

Buradaki alüvyonların kalınlığı 40 metreyi bulmaktadır. Üçüncü ova ise Gönen Çayı aşağı kısımlarında Sinekçi – Sarıköy Edincik arasında yer alan Tahir ovasıdır.

b.Manyas Ovası: 110 km² olup Manyas Gölünün güney taraflarında bulunan ve doğu batı istikametinde uzanan bu ova alüvyonların Manyas gölünün bugünkü seviyesine göre toplanmasından meydana gelmiştir. Ova bir taraftan Manyas Gölünün güney tarafında, diğer yanda Karadere vadisinde bir şerit halinde uzanmaktadır. Ovanın kuzeye doğru eğimi % 0,04 kadardır. Kocaçay'ın deltası teşekkülüne bugünde devam etmektedir.

c.Balıkesir Ovası: 140 km² kadardır. Batı Anadolu'da Marmara Bölgesinin güney bölümünde Edremit-İvrindi ovalarıyla birlikte batı doğu doğrultulu bir graben hattı üzerinde bulunan Balıkesir şehri, kendi adı ile anılan verimli ovayı batıdan sınırlayan düz sırtlı tepelerin yamacında, eteklerinde ve düzlükte kurulmuştur. Balıkesir ovası eski temel dağlar üzerinde, çerçevesindeki kuzeydoğu – güneybatı doğrultulu fay çizgisinin belirtildiği gibi çöküntü ile meydana gelmiş ve tabanı kuvaterner birikintileriyle örtülmüş bir ovadır. Civarındaki yüksek yontuk yüz, akarsular tarafından birçok vadilerle oyulmuş, batıda Edremit Körfezi ile Susurluk Çayı vadisi arasındaki alanda fazla yüksek olmayan araziler mevcuttur. Denizden yüksekliği 130 metre olan ova daha doğuda Balıkesir'e 26 km mesafede bir eşikle ayrılmış ve Balıkesir ovasına göre 10 metre daha yüksekte (deniz seviyesinden 130 m.) Kepsut çöküntüsü vardır.

d.Körfez Ovaları: Turfanda sebze ve meyve yetiştirilen ve Akdeniz ikliminin tipik şekli görülen bu ovalar Edremit Ovası, Burhaniye Ovası ve Ayvalık Ovasından oluşmaktadır.

VADİLER

Balıkesir'de bulunan vadiler morfolojik şekillerin en önemlilerindedir. Bunlar içinde yayla ve dağlardan doğarak Marmara hududuna doğru uzanan Susurluk, Gönen ve Kocaçay yer almaktadır. Vadiler yukarı ve orta mecralarında çok dar, hatta boğaz meydana getirecek şekilde yamaçlara malik oldukları halde mansap kısımlarda ovalara karışarak bazı karakterlerini kaybederler.

a.Susurluk Vadisi: Yukarı bölümünde Gelçal – Çataldağ, Orta Manyas-Ulubat havzaları,aşağı bölümünde Karadağ – Mudanya tepeleri arasında girdiği ve çıktığı yerlerde dar boğazlardan geçerek normal bir vadinin bütün karakterlerine sahip olduğu halde boğazların arasında kalan sahada ova ve geniş depresyonlara karışarak bazı vasıflarını kaybeder. Vadi Susurluk ilçesinin 25 km güneyinde paleozoyik şistlerde tersiyer volkanik arazisinin birleştiği alanda ve ova kenarında nejenler üzerinde 300 metrede teşekkül etmiştir. Vadi tabanı yeni alüvyonlarla doludur. Vadinin her iki tarafında aşını yüzeyleri ve kıyı taraçları vardır.

b.Gönen Vadisi: Kazdağı ve Öbekalan Dağları arasından çıkar ve yukarı orta bölümünde paleozoik devirlere ait tortul kütlelerden oluşan vadi Gönen Sarıköy ovalarında 60 – 70 metrede birbirinden ayrılır. Gönen civarında yüksekliği 100 – 150 m olan bir eşik üzerinde kalkerli konglomeralardan ibaret neojen arazisinde açılan boğazın kuzey ve güneyinde karşılıklı 80 – 100 m yüksekliğinde şekiller mevcuttur.

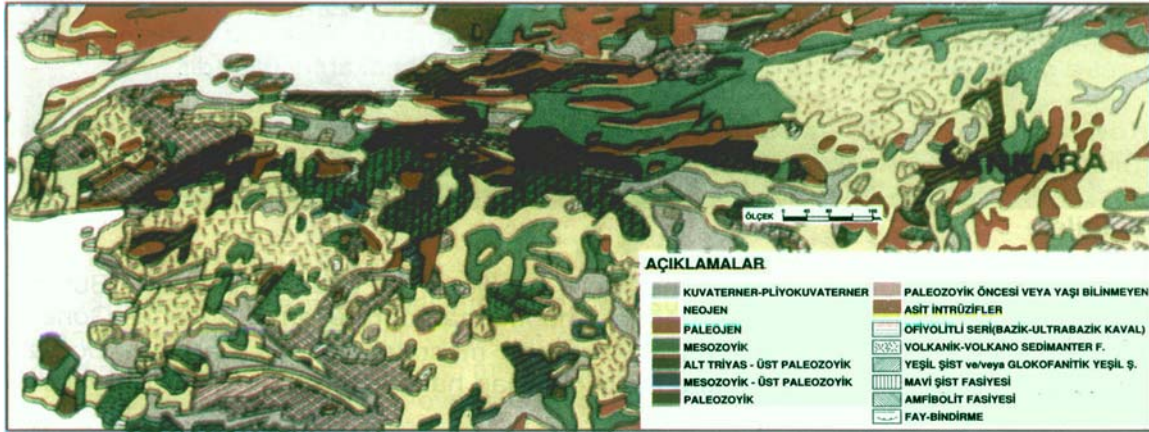
c.Kocaçay Vadisi: Madra Dağları ile Manyas gölü arasında olup çay yukarı bölümünde permokarbonifer kalkerleri arasında arızalı bir topografyayı geçip aşağılarda aynı kalkerlerin teşkil ettiği temas sahasını takip eder. Vadinin bu kısmında tersiyer faylarına uyarak teşekkül ettiği anlaşılrsa da, Manyas'da neojen göl depolarına göre teşekkül ettiği açıktır. Vadi Sularya Dağı ve Doğanca Sırtları üzerinde teşekkül etmiş yüksek aşınma düzlüğünün içerisinde açılmış olup, vadi tabanındaki alüvyonlar yamaç alanlarına bir şerit gibi girer.

A.5. Jeolojik Yapı ve Stratigrafi

A.5.1. Metamorfizma ve Mağmatizma

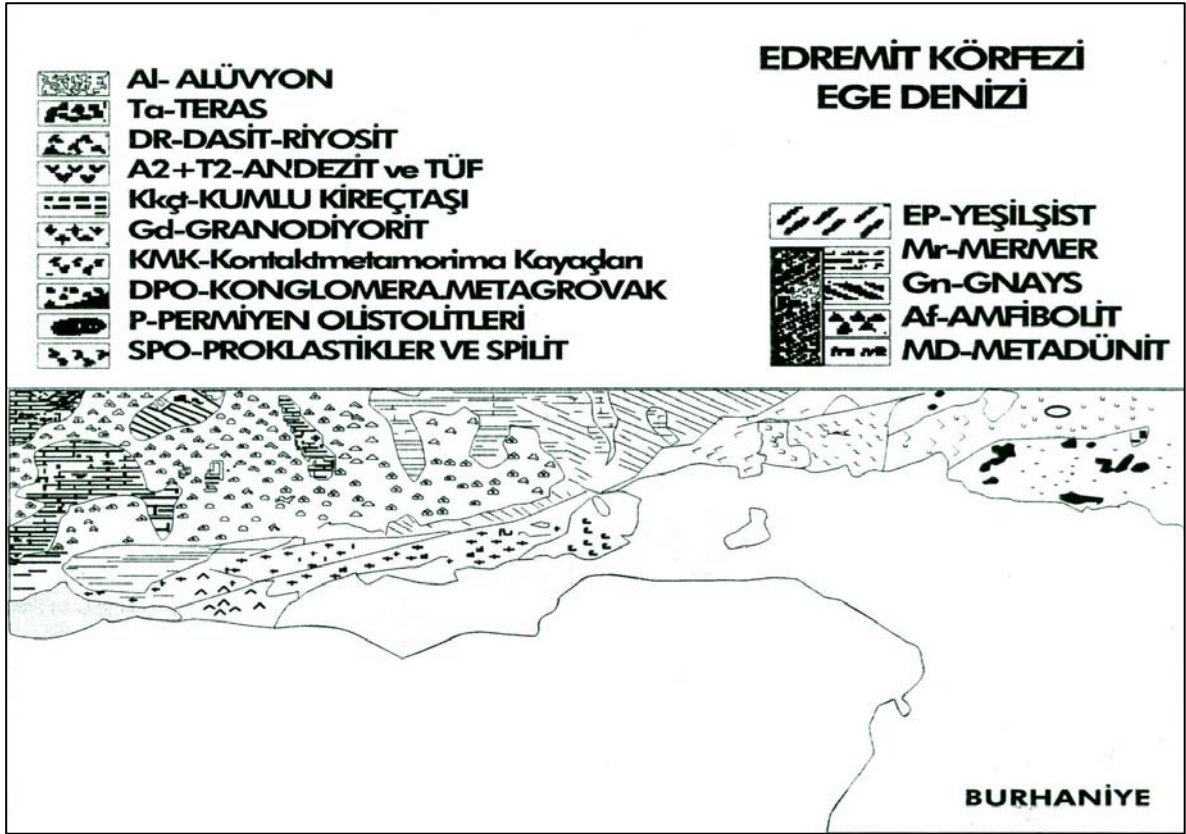
a- Paleozoik Birimler

Balıkesir ilinin temelini Biga yarımadasından itibaren Edremit körfezi kuzeyinde bulunan ve 1.767 metreye kadar yükselen Kazdağ masifini paleozoik veya muhtemelen daha yaşlı migmatitler oluşturur. Bu temel üzerine ise alamanin amfibolit fasiyesindeki gnayslar gelir. Burada yeşil şist fasiyesi şistleri çok kıvrımlı ve yer yer kırıklı olup yatay ve düşey geçişler gösterir. Mermerlerle ara katkılı olan bu birim üst seviyelerde tamamen mermerlere geçer. Bu birimleri kesen granit – granodiyoridlerde olasılıkla paleozoyiktir. Yine bu birimlerde granit ve granodiyoritlerin mermerlerle olan kontaklarından oldukça geniş skarn zonları oluşmuştur.

Şekil A.5: Kuzey Batı Anadolu Jeoloji Haritası

Edremit Körfezi kuzeyindeki mesozoik oluşuklar, Karakaya Formasyonu olarak adlandırılan alt triyas yaşlı ofiyolitli, radiolaritli karmaşık bir seri ile başlamakta, bunu orta Triyas yaşlı çınarcık kireçtaşı örtmekte ve bununda üzerine üst Triyas'a ait Hasanlar formasyonu gelmektedir. Altjura Terzialan kumtaşlarıyla temsil edilmekte, bunu da Üstjura-Alt Kretase yaşlı Alancık Formasyonu izlemektedir.

Şekil- A.6: Kazdağı Masifinin Jeoloji Haritası

Balıkesir ilinin 30 km batısında Balya ve İvrindi yol ayrımında Fuzulinidler ihtiva eden üst permilyen kalkerleri tarafından çevrelenmiş küçük bir metamorfik kayaç mostrası bulunmaktadır. Yol ayrımından İvrindi'ye doğru yol yarmalarında kalker bazalt konglomeraları görülmektedir. Burası taban konglomeraların yaşlarının doğru olarak tayin edilebileceği nadir mevkiilerden biridir.

MESOZOYİK		JURA - KRETASE		TRIYAS		ALT TRIYAS ÖNCESİ	
PAI KOZOYİK- PREKAMRİYEN	ÜST JURA ALT KRETASE	ALSANCAKFORM	Kıyay	BALYA KEN 250		1200 – 1500 m.	KAZDAĞ GRUBU 1-TOPLUJUFOR 2-BOTAĞAÇ TEOR 3-SARIKIT POR
	ALT JURA	TERZIALAF KUMTAŞI	Kk	TERİ ALAN 38			
	ÜST TRIYAS	HASANLAR FORMI.	HtkKon	BİUA GRA NIT			
	ORTA TRIYAS	ÇOFARCOZ KİREÇTAŞI	Tşçı	BİSKCEU 200			
ALT TRIYAS	HASANLAR FORMI.	PSO I SPO	ÇAH ODSF 250	BİSKCEU 200			
<p>Andezit, Lv, Tüf, Aglomera Kireçtaşı, Gri, pembe renkli, çeyrek ve midye kabuğu kırılmalı, orta boy tabakalanmalıdır, alt seviyeler kumlu, killi, orta seviyeler çört ve siliks yumruludur. Ortalama çapa sahip bu yumrular üst seviyelerde bulunmaktadır.</p> <p>Konglomera, mikali kumtaşı, çamurtaşı, kumlu kireçtaşı Ardışı: Konglomeralar, bol sipilit, rekristalize ve perm fosilli kireçtaşı, kuvars çakıllarının, killi, karbonatlı bir çimentoyla tutturulmasından oluşur.</p> <p>Kumlu kireçtaşı: Koyu gri renkli, yer yer konglomematik, kalın tabakalanmalı olup, zor kırılır.</p> <p>Granodiyorit: Taneli porfiroid, zaman zaman ezilmiş ve milonitik dokulu, kuvars sodik feldspat %32.52 Anoritit ihtiva eden palajioklad, yer yer kloritleşmiş boynuz taşı Kripto, kuvars, kloritleşmiş granat ve vezüiyenden oluşmuştur. Sevil: Koyu gri, kahve renkli milli, killi, mika pullu, ince-orta tabakalı Koglomera: Kaba çakıllı, kumlu, kuvarsit, radyolarit, çört çakıllı, karsonat, yer yer silis çimentolu</p> <p>Kumlu kireçtaşı: Koyu gri renkli, orta boy tabakalanmalı</p> <p>Kalsit dolgulu, kumlu kireçtaşı görünümünde olup bol mikro fosillidir.</p> <p>Konglomera feldispatlı kumtaşı, kuvarsit silttaşı, rodyolarit, kırmızı çamurtaşı karmaşığı genellikle dengesiz bir ortamda oluşan bu çökeller çeşitli boyutlarda bol permiyen yaşlı kireçtaşı blokları ile şist, gnays çakılları bulundurulur, azmetamorfiktir.</p> <p>Diyabaz: Epidotlaşma, kloritleşme, sersitleşme gösterip epidot, amfibol, klorit, albit ve bol miktarda titenitten oluşmuştur. Metaspilit-splilitik bazalt: Koyu gri, füme renkli, iri kalsit, zbolit bademciliktir. Ojit ve Fbnkristalleri, camsı bir hamur içinde olup, zblit aktinolit, klorit ve epidotla doldurulmuş boşluklar bulundurulur.</p> <p>3- Ender silikat seviyeli mermer</p> <p>2- Şist ve Mukovitli gnays Biyolitli gnays Amfibollü gnays Distenli gnays Sillimannitli gnays</p> <p>1- Amfibol, şist ve metacabro şeritli amfibolit proksenit,metadonit ve serpantinit</p>							

Şekil A.7.Kazdağ Masifinin Stratigrafik istifi

Menderes masifinin batı, kuzeybatı ve kuzey kısmında Karaburun yarımadasındaki Devonien formasyonların (burada pre-permiyen fosiller bulunmaktadır) bir parçası olan daha genç ve daha az metamorfik serilerin meydana getirdiği bir kuşak uzanmaktadır. Bu kısma üst paleozoyik kuşak adı verilmiş olup Kazdağ bu kuşakta yer alır. Mevcut bilgiler ışığında Kazdağ'daki gnaysların ve Menderes masifinde bulunanlarla ve üst paleozoik kuşakta yer alan diğer serilerin gnaysları ile korelasyonu yapılamamaktadır.

Balıkesir ili Marmara Denizi arasındaki bölgenin Manyas Grabeni ile Marmara Denizi arasında bulunan yaygın kaya birimi paleozoyik yaşlı Fazlıkonağı ile temsil edilir. Bu birim yeşilsist ve mikasiştlardan oluşur. Fazlıkonak formasyonu içinde yeryer mercek ve bant şeklinde mermerlere rastlanır. Bu şistler içerisinde birkaç yerde de serpantinitlere rastlanmıştır. Buradaki mermerler gribeyaz şeker dokulu ve ince orta tabakalanmalıdır. Fazlıkonak formasyonunun üst seviyelerine doğru dar alanlarda batolit ve birkaç apofiz şeklinde granit ve granodiyaritler bulunmaktadır.

b.Mesozoyik Birimler:

Triyas yaşlı karakaya formasyonu, bölgede çok geniş bir alan kapsamakta olup konglomera, kumtaşı çamur taşı ve içinde permiyen yaşlı kireçtaşı bloklarını içermektedir. Litolojisine göre mor renkten bej renge kadar değişik renkler izlenir.

Orta üst-Triyas yaşlı Tophisar formasyonu kırıntılı kireçtaşlarından oluşur. Gri bej renkte ince orta tabakalanmalıdır. Bu formasyon alttan üste doğru çakıltaşı, kumlu kireçtaşı, kristalize kireçtaşı ve ince dolomitik taneli kireçtaşları, yer yer de mikritik kireçtaşlarıyla son bulur. Formasyon, diğer birimlerin üzerine uyumsuz olarak yer alır. Liyas yaşlı karakoca formasyonu çakıltaşı, kumtaşı ve

kireçtaşlarından meydana gelmiştir. Bej ve kiremit renkleri gözlenir. Dogger – Kretase yaşlı Akçakoyun formasyonu kireçtaşlarıyla temsil edilir. Açıkbej renkli orta kalın tabakalanmalıdır. altta solitik ara tabakalı, yer yer çörtbantlı sileksit yumrusu olan birim üste doğru oldukça sert mikritik kireç taşlarına geçer.

c.Senozoyik Birimler:

Paleosen yaşlı granit-granodiyorit birim makro kristalin dokudadır. Kenar zonları yapraklanmalı bir görünümdeyir. Genelde beyaz, siyahımsı koyu yeşil renkte ve beyaz alacalıdır. Kaya içerisinde kuvars, mikrolin, biyotit ve az miktarda apatit gözlenir. Daha kuzeydeki yayla melanjinı kesen cataldağ granitlerle aynı yaşlıdır. Ayrılmamış volkan sedimentler neojen birimleri, çakıltaşı kumtaşı, marn, killi kireçtaşı, kireçtaşı, tuf aglomera ve lavlarla temsil edilir. Genelde kirli beyaz, kirli sarı, morumsu beyaz, yeşilimsi beyaz, beyazımsı kahverengidir. Tabanı çakıltaşıyla başlar ve kumtaşları belirgin olmayan tabakalanmalıdır. Gevşek tutturulmuş olup tuf ve kalsit çimentoludur. Üste doğru kil taşı ve marn aralanması ile devam eden birim kireçtaşına geçer. Bu çökel dizisi tüm sahada tuf aglomera ve andezit ile yanıl ve düşey yönde geçişli olarak izlenir. Neojen volkanitleri, andezit lavı aglomera ve tüften oluşan birim gri beyaz, açılmor, pembe renklidir.

Miyosen çökelleri birbiriyle gri çakıltaşı, kum taşı, marn, kireçtaşı, silisifiye kireçtaşları ile tuf aglomera ve lavlardan oluşmuştur. Kırmızı kahverengi,sarımsı, bej, kirli sarı renktedir. Pliyosen çökelleri, çakıltaşı kumtaşı, tuf ve kireçtaşlarından meydana gelmiştir. Sarımsı kirli beyaz, kirli sarı renktedir. Çakıltaşı, volkanitler üzerine geldiği yerlerde daha çok volkanit ve daha az eski birimlere ait çakılları içerir.

Üst pliyosen yaşlı Bazalt lavından oluşan birim koyu kahve, siyah renkli tabakalandırmayı andırır bir yapıdadır. Sıkı dokulu,köşeli kırılmalı ve gevrektilir. İri feldspatlar yer yer gözle dahi görülebilir. En son volkanizma ürünü olan bazalt, bölgenin en geç birimidir. Kuarternler, akarsu vadilerinde ve düzlüklerde oluşan tutturulmamış çakıl, kum ve çakıl depolarıdır. Günümüz akarsu yatakları su basmanı düzeyi altında kalan çökellerdir.

Yukarıda sıralanan birimler Balıkesir İlinin güneyi ve güneydoğusunda yüzeylenir. Tophisar kireç taşlarına karşılık güneyde jura kireç taşları, karakoca ve akçakoyun formasyonlarına karşılık yayla melarjı, paleosen granitlerine karşılık çataldağ granitleri gelmekte olup, diğeri tersiyer çökeller bölgenin tüm üst birimlerini oluşturmaktadır.

ÜST SİSTEM	SİSTEM	SERİ	FORMASYON	SİMGE	KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMA
						Alüvyon Bazalt
						Konglomera, kumtaşı, çamurtaşı, killi kireçtaşı, bunlarla yanal ve düşey geçişli andezitik lav, tuf, aglomera
						Granit, Granodiyorit
						Mikritik kireçtaşı
						Konglomera kumtaşı, killi kireçtaşı
MEZOZOYİK	JURA	Alt	Akçakoyun	JKa		
		Malm Dogger				
TRİYAS		Liyas	Karakoca	Jk		
		Orta-Üst Triyas	Tophisar	Rt		
		Alt Triyas	Karakaya	Rk		
PALEZOYİK			Fazlıkonağı	Pz&		
				Pzf		

Şekil A.8. Balıkesir İli Kuzeyi ile Marmara Denizi A0arasında Kalan Bölgenin Stratigrafik istifi

Kazdağdaki iki granodiyoritik plütönden biri olan Eybekdağ granodiyorit plütönün bileşimindeki horn blend ojit ve biyotitli granodiyorit olduğu görülmüştür. Masif yer yer apolit pegmatit ve lambrofir damarları tarafından kesilmiştir. Plütönün mutlak yaşı 35,9+2 milyon sene olarak tesbit edilmiştir.

Manyas güneyinde şamlı masifi ortalama bileşimi granodiyoritik olan plütönden müteşekkildir. Etrafındaki paleozoyik serileri kesmiş ve termik metamorfizmaya uğratmıştır.

Çataldağ masifi esas itibarıyla çeşitli derecede metamorfize olmuş mikaşist mermer, gnays ve bunlara tedrici geçiş gösteren ve masifin çekirdeğinde yer alan anateksik kuvars monzonitten müteşekkildir. Gnays-granitlerle birlikte bulunurlar ve yaşı belli değildir.

Kazak granodiyorit plütönü Ayvalık batısında geniş bir alana yayılmıştır. Plütön paleozoyik yaşlı komşu kayaları kontakt metamorfizmaya uğratmıştır. Granodiyoritler kenar zonlarında porfirik bir karakter kazanırlar. İntrazit kitlesinin batı kısmında ise kontakta yakın bölgelerde görülen koyu yeşil – gri renkteki ince taneli kayalar hornblend-diyorit portine tekabül etmektedir. Bir granodiyorit numunesinin “Total radyonejik kurşun metodu” ile yapılan yaş tayininde ise mutlak yaş 79,8+8 yıl bulunmuştur.

A.5.2.Tektonik ve Paleocoğrafya

Genelde yükseltelerin az olması geniş bir alanın neojen ve genç birimlerle örtülü olması yapısal olayların izlenmesini zorlaştırmıştır.

a.Tektonik

Melanjin yerleşmesi sırasında büyük şariyajdan başka buna bağlı olarak gelişen kompresyon kökenli ters faylar ile doğrultu atımlı faylar gözlenir. Ayrıca genç tektonizmaya bağlı büyük yükselim esnasında kazanılmış düşey faylarda gözlenmektedir. Bu fayların çoğu KD-GB uzanımlıdır. Bölgedeki düşey atımlı faylar Şamlı – Armutalan – Ilıca yolu güneyi ve Çiftlik derede K 15 B uzanımlı, Şamlı batısında DB uzanımlı, Yeniköy kuzeyinde K 15 B uzanımlı, Ayvatlar batısında köteyli derede K 6 uzanımlı ve ayrıca Manyas ve Apolyont göllerinide içine alan DB uzanımlı graben, Yaylabaşı köyü kuzey ve kuzey batısında K 65 B uzanımlı, Dursunbey istasyonunda Tekeredere vadisini oluşturan K 35 B uzanımlı, Dalköy – Büyükkatranlı arası K 55 D uzanımlı faylardır. Ayrıca Edremit körfezi boyunca graben faylar yaygındır.

Doğrultu atımlı faylarda karakoca güneyi Karakoca derede K40 D uzanımlı, Hasanlar Köyü batısında Göktepe K67 D uzanımlı sağatımlı, Yoğunluk doğusu Sarıkaya sırtında K30 D uzanımlıdır.

Marmara Denizi güneyindeki metamorfiklerde kıvrımlanmalar G-D-KB olduğu izlenir. İki tip kıvrım ve iki ayrı eksenin gözlemlendiği F20 C2 paftasında gözlenir. Bölgede yapısal hareketler yönüyle büyük bir tektonizma etkisinde kaldığı için birden fazla kıvrım izlerine pek rastlanmamaktadır.

b.Paleocoğrafya:

Batı Anadolu'nun temel kayaçları Antekambriyede meydana gelmiş farklı jeolojik evrim geçirmiş, Kazdağ masifi, Menderes masifi ve Uludağ masifleri arasında kalır. Bölge Perma-Karbonifere kadar karasal olmalıdır. Masiflerin deniz altında kalması Perma-karboniferde olmuş ve Susurluk, Balıkesir, İvrindi arasındaki üst permiyen Alt triyasta bölge okyanuslaşmaya başlamış ve bu okyanuslaşma sonucu spilit ve radioloritlerle ara katkılı birimler oluşmuştur. Zaman zaman sığlaşıp derinleşen havza, hareketli bir sedimantasyon ortamına sahne olmuştur. Alt triyas sonunda masifler birbirine yaklaşmış olup, bu yaklaşım jura ve kretasede devam etmiştir. Masiflerin çarpışması üstkretase-paleosende bitmiştir. Paleosen esnasında granit-granodiyorit intrüzyonları gelişmiş, Miyosen ve pliyasende andezitlerden oluşmuş volkanizma meydana gelmiştir. Aynı zamanda bölge karasallaşmıştır.

Jura kalkerler, Karaburun yarımadasında ve Manisa, Soma ve Balıkesir arasında görülmektedir. Ancak buradaki stratigrafik münasebetleri bilinmemektedir. Bunlar kısmen kretase tabakalarla gruplanmış olarak gösterilir. Havran'dan (Edremit'in doğusu) kuzey – kuzeybatıya doğru uzanan ve sonra Gönen'de (İstanbul paftası) doğuya doğru büküm yapan zon boyunca kısmi kesitlerde jurasik transgresyon görülmüştür.

Edremit'in doğusunda Eybekdağın eteklerinde juratabakalar, üst triyas Halobia şeyllerin üzerinde bulunurlar. Burada alttan üste doğru sarımsı renkli kum taşları bu kısım için zikredilen fauna, trias veya alt kretase, yaş bakımından şüphe doğurmaktadır.

KAYNAKLAR :

- İli Çevre Durum Raporu 2005
- MTA Bölge Müdürlüğü Balıkesir

B. DOĞAL KAYNAKLAR

B.1. Enerji Kaynakları

B.1.1. Güneş

Balıkesir İli'nde yıllık ortalama sıcaklık 14.5 °C'dir. Yıllık ortalama hava sıcaklığının en düşük olduğu istasyon 12.1 °C ile Dursunbey (850 m), en yüksek olduğu istasyon ise 16.6 °C ile Ayvalık (1 m)'dir. Balıkesir'de ortalama sıcaklığın en düşük olduğu ay, 4.8 °C ile Ocak, en yüksek olduğu ay ise 24,5 °C ile Temmuz ayıdır.

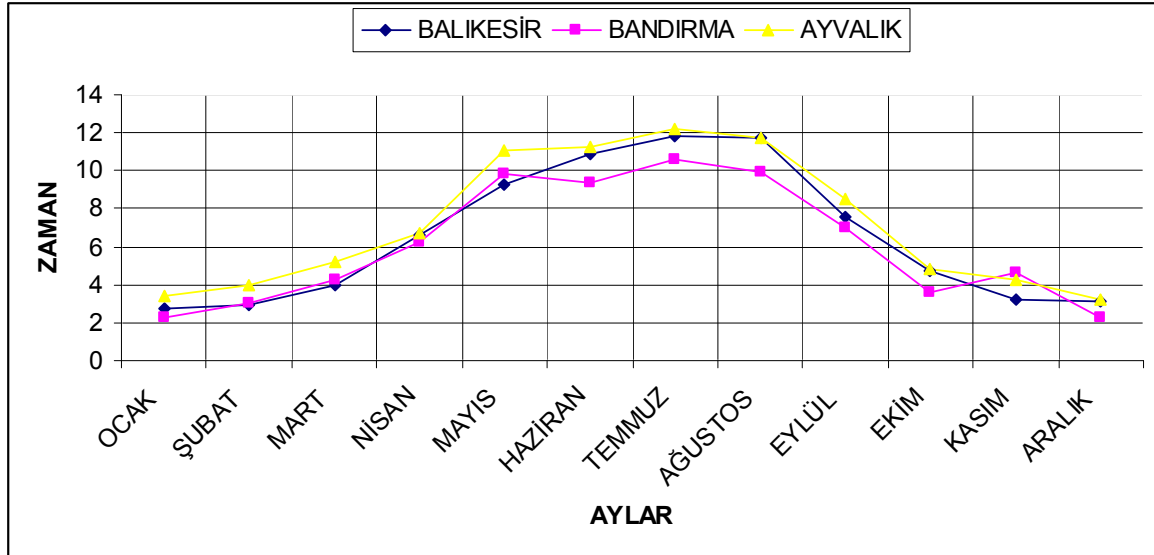
Maksimum sıcaklığın en yüksek olduğu istasyon 23-25 Ağustos 1958 tarihlerinde 43.7 °C ile Balıkesir, minimum sıcaklığın en düşük olduğu istasyon ise -21.8 °C ile 13 Ocak 1954 tarihinde yine Balıkesir'dir.

Güneşlenme müddeti rasatları Balıkesir, Ayvalık ve Bandırma'da yapılmaktadır. Bu üç istasyon içinde yıllık ortalama güneşlenme müddetinin en fazla olduğu istasyon 7 saat 12 dakika (7' 12") ile Ayvalık'tır. Balıkesir İli'nde güneş ışınım şiddeti rasatları yapılmamaktadır.

Tablo B.1: Balıkesir, Bandırma ve Ayvalıkta Güneşlenme Müddetleri

	OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
BALIKESİR	2,7	2,9	4,0	6,6	9,3	10,9	11,8	11,7	7,6	4,7	3,2	3,1	6,5
BANDIRMA	2,3	3,0	4,3	6,2	9,8	9,4	10,6	9,9	7,0	3,6	4,6	2,3	6,1
AYVALIK	3,4	4,0	5,2	6,7	11,1	11,3	12,2	11,7	8,5	4,8	4,3	3,2	7,2

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

Şekil B.1: Balıkesir, Bandırma ve Ayvalıkta Güneşlenme Müddetleri

B.1.2. Su Gücü

Balıkesir'de özellikle sulama amaçlı olmak üzere Sındırgı İlçesi'nde sulama ve taşkın koruma amacıyla 1971 yılında Simav Çayı üzerine toprak dolgu tipinde 161.000.000 m³ lük göl hacmi ile Çaygören Barajı, Savaştepe İlçesi'nde sulama amaçlı olarak 1985 yılında Yağcılı Çayı üzerine toprak dolgu tipinde 15.600.000 m³ lük göl hacmi ile Sarıbeyler Barajı, Merkezde içme suyu ve sulama amaçlı 1992 yılında Kille Çayı üzerine toprak dolgu tipinde 164.560.000 m³ lük göl hacmi ile İkizcetepeler Barajı kurulmuştur.

Tablo B.2: Balıkesir İlinde Bulunan Akarsular.

Akarsu yüzeyleri	1 670	ha
Simav çayı	900	ha
Kocaçay çayı	440	ha
Gönen çayı	110	ha
Madra çayı	25	ha
Havran çayı	70	ha
Dursunbey çayı	85	ha
Diğer dereler	40	ha
Toplam su yüzeyi	23 776	ha

Tablo B.3: Balıkesir İlinde Bulunan Göletler.

Gölet rezervuar yüzeyleri	652	ha
Antimon göleti	12	ha
Hacıhüseyin göleti	28	ha
Merinos göletleri	21	ha
Halkapınar göleti	18	ha
Karakol göleti	17	ha
İbirler göleti	25	ha
Karacaören göleti	8	ha
Alidemirci göleti	31	ha
Kocabey göleti	12	ha
Değirmenli göleti	12	ha
Söve göleti	10	ha
Soğuksu göleti	16	ha
Ovacık göleti	10	ha
Şahinburgaz göleti	15	ha
Kocaavşar göleti	40	ha
Şamlı göleti	69	ha
Kavaklı göleti	17	ha
Korucu göleti	14	ha
Köy Hizmetlerince yapılan göletler	277	ha

B.1.3. Kömür

Tablo B.4: Balıkesir İli Genelinde Bulunan Kömürlere Ait Bilgiler

MADEN CİNSİ	İLÇE	KÖY VE MEVKİ	TENÖR VE KALİTE	REZERV	DİĞER BİLGİLER
KÖMÜR (Linyit)	Bigadiç	Altunlar Köyü	Killi Linyit	-	1.80 m.lik zon içerisinde toplam 1.55 m kalınlığında yer yer killi linyit arakatlı linyitli killer vardır. Kalitesinin düşük olması nedeniyle ekonomik değildir.
KÖMÜR (Linyit)	Bigadiç	Okçular Köyü	Killi Linyit	-	İki yerde görülen killi linyit oluşumundan birincisi galeri ile işletilmeye çalışılmış ancak terkedilmiştir. İkincisinde ise 0.50 m.lik linyitli kil seviyesi görülmekte olup ekonomik değildir.
KÖMÜR (Linyit)	Bigadiç	Adalı Köyü 1. Çalca Mev. 2. Kosçay D. Devecik T.	Killi Linyit	-	Üç ayrı yerde görülen ve birbirinin devamı olduğu düşünülen kömür oluşumları yer yer 1-1.5 m. ye ulaşmasına rağmen kömürleşme derecesinin çok düşük ve killi olması nedeniyle ekonomik değeri yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Bigadiç	Kargın Köyü	Linyitli Kil	-	Ekonomik değildir.
KÖMÜR (Linyit)	Dursunbey	Sağırlar Köyü Kıran Tarla T.	-	-	1-1.5 m.lik linyitli zon açık ve kapalı olarak işletilmeye çalışılmış fakat terkedilmiştir.
KÖMÜR (Linyit)	Dursunbey	Odaköy- Dağtarla Mvk.	2500- 3000 Kcal/kg	-	1.7 m kalınlığındaki kömür açık olarak işletilmektedir.
KÖMÜR (Linyit)	Dursunbey	Aşağı Musalar Köyü	Linyitli kil, Çok killi Linyit	-	Kanglomera ve kumtaşları içerisindeki silttaşı-kilkaşı arasında oluşmuş 0.50 m. kalınlığındaki ekonomik olmayan oluşumdur.
KÖMÜR (Linyit)	Dursunbey	Kavacık Bucağı	Su, Kül S oranları her sektörde ayrıdır. AID: Hamzacık Sek.2634 Kcal/kg Çakırca Sek.2406 Kcal Kg Odaköy Sek.3325-2724 Kcal/Kg	Odaköy:14.095.000 ton(g) Hamzacık: 15.335.000 ton(g) Çakırca:5.255.000 ton Top:34.685.000 ton	Linyit 3 sektör halindedir: 1. Odaköy Sektörü 2. Hamzacık sektörü 3. Çakırca sektörü Üç sektör de işletilmekte olup yıllık toplam üretim 160.000 ton dur.
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Koyuneri Köyü	AID:4000 Kcal/Kg	-	Ortalama 2 m.lik kömürlü zon kapalı ve açık olarak işletilmekte olup üretim 150 ton/gün dür.
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Hodul Köyü	AID:1200 Kcal/Kg	-	70-80 cm kalınlığındaki kömürün işletilmesine yeni başlanmıştır.
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Şaroluk Köyü	%7.78 Su %16.48 Kül %-S AID:2898 Kcal/Kg	600.000 Ton(Muh)	İşletme durmuş durumdadır. İşletmeye yönelik rezerv sondajları özel sektör tarafından yapılmaktadır.
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Sebepli Köyü Çatak Köyü	AID:5000 Kcal/Kg	225.000 Ton(Muh)	Açık ve kapalı olarak işletilmekte olup günlük 300 ton üretim yapılmaktadır.
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Gaybular Köyü	-	-	Ekonomik değildir.

MADEN CİNSİ	İLÇE	KÖY VE MEVKİ	TENÖR VE KALİTE	REZERV	DİĞER BİLGİLER
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Küpçikçi Köyü	-	-	Birkaç terk edilmiş işletme ile çalışan kapalı bir işletme vardır.(1-1.5 m.)
KÖMÜR (Linyit)	Gönen	Tütüncü Bucağı	AID:3000 -4500 Kcal/Kg	500.000 ton(gör)	2-2.5 m. kalınlığındaki damar işletilmeye hazırlanmaktadır.
KÖMÜR (Linyit)	Kepsut	Gökköy	-	-	Ekonomik önemi yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Kepsut	İsaalan Köyü	-	-	Ekonomik önemi yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Savaştepe	Tavşancık Köyü	-	-	Ekonomik önemi yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Savaştepe	Kavakbaşı Köyü	-	-	Ekonomik önemi yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Savaştepe	Karaçam Köyü	-	-	Ekonomik önemi yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Savaştepe	Sıtmapınarı Köyü	-	-	Ekonomik önemi yoktur.
KÖMÜR (Linyit)	Savaştepe	Batakköy	-	-	Ekonomik önemi yoktur.

Tablo B.5: Balıkesir İlinin Bilinen Kömür (Linyit) Oluşumları

MADENİN ADI	YERİ	REZERV (TON)	KİMYASAL ÖZELLİKLER (ORJİNAL KÖMÜRDE)			
			Su %	Kül %	Kükürt (S) %	A.I.D. (Alt ısı değeri) Kcal/kg
LİNYİT	Balya-Bengiler	Muhtemel Rezerv(1957 yılı) : 300.000	30.00	5.00	0.50	3900
	Balya-Değirmendere-Mancılık	Mümkün Rezerv (1970 yılı) : 7.200.000	5.00	45.00	-	1762
	Dursunbey-Kavacık-Çakırca	Kap. İşl.Gör. Rzv : 5.255.000	19.73	39.22	0.73	2406
	Dursunbey-Kavacık-Hamzacık	Kapalı İşl.Görünür Rezervi :15.335.000	12.36	45.32	3.12	2634
	Dursunbey-Kavacık-Odaköy	Açık İşl.Görünür Rezervi : 3.594.000 Kapalı İşl.Görünür Rezervi :10.500.000	21.35 20.12	28.10 36.39	0.50 -	3325 2724
	Gönen-Sebepli	Muhtemel Rezerv : 570.000	23.00	32.00	-	2500
	Gönen-Şaroluk	Muhtemel Rezerv : 600.000	7.78	16.48	-	2898

Ayrıca; Gönen-Ayvacık, Küpçikçi ve Köteyli linyit oluşumları da bilinmekle beraber,bunlar ekonomik bir rezerve sahip değildir.

B.1.4. Doğalgaz

Balıkesir ili içerisinde doğal gaz rezervi bulunmamaktadır.

B.1.5. Rüzgar

Balıkesir ilinin 2006 yılına ait yıllık ortalama rüzgar hızı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo B.6: Balıkesir İlinin Aylara Göre Ortalama Rüzgar Hızı

YILI	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK TOPLAM	YILLIK ORT.
2006	3,7	1,5	1,5	1,9	2,0	2,9	5,0	1,8	2,1	2,4	1,1	1,3	27,2	2,27

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

B.1.6. Biyokütle

İlimizde biyokütle kapsamında zeytinyağı üretim tesislerinden çıkan prina mevcut olup; yakıt olarak kullanılmaktadır.

B.1.7. Petrol

Balıkesir ili içerisinde petrol rezervi bulunmamaktadır.

B.1.8. Jeotermal Sahalar

Türkiye jeotermal potansiyel bakımından Avrupa'da ilk dünyada ise yedinci ülke konumundadır. Özellikle Batı Anadolu ülkemiz jeotermal kaynaklarının oldukça yoğun olduğu bölgedir. Bu bölgede yer alan Balıkesir ili ; jeotermal kaynak suları açısından önemli bir potansiyele sahiptir. MÖ. yıllarından günümüze kadar bu termal sulardan kaplıca olarak, tedavi amaçlı yararlanılmıştır.. Günümüzde ise bu jeotermal kaynaklardan kaplıcanın yanı sıra şehir ısıtmacılığında ve sera ısıtmacılığında da yararlanılmaktadır.

Ülkemizde ilk jeotermal ısıtma uygulaması 1964 yılında Gönen Park Otelin ısıtılması ile gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin ilk jeotermal merkezi şehir ısıtması da yine 1987 yılında Gönen'de uygulanmış ve 3400 konut için ısıtma yapılmıştır. Jeotermal ısıtmaya Bigadiç, Edremit İlçelerinde de başlanılmıştır.

Tablo B.7: Balıkesir İli Jeotermal Sahaları.

MADDENİN CİNSİ	İLÇE	KÖY VE MEVKİ	TENÖR VE KALİTE	REZERV	DİĞER BİLGİLER
İÇMECE SUYU	Burhaniye	Dutluca Köyü (Ekşisu)	Sıc.:15.5°C pH:5.0 Toplam Mineralizasyon:703.0mg/l		
İÇMECE SUYU	Burhaniye	Pelitköy İçmecesesi	Sıc.:20°C PH:6.20 Radyoaktivite:11.3 Eman Toplam mineralizasyon:10640.55 mg/l	Debi:2L/sn	
İÇMECE SUYU	Erdek	Zeytinliada İçmecesesi	Sıc.:26°C PH:7.30 Radyoaktivite:4 Eman Top.Mineralizasyon:263354.118 mg/l	Debi:0.03 L/sn	
İÇMECE SUYU	Gönen	Ekşidere Köyü İçmecesesi	Sıc.:16°C PH:6.00 Radyoaktivite:28 Eman Toplam Mineralizasyon:242.62 mg/l		
İÇMECE SUYU	İvrindi	Gökçeyazı Acısudere İçm.	Sıc.:17.2°C	Debi:0.23 L/sn	Tek kaynaktır.Çeşme: Ekşi
İÇMECESUYU	İvrindi	Sarıalan Köyü Acıçeşme	Sıc.:17.1°C	Debi:0.25 L/sn	Tek kaynaktır.
KAPLICA SUYU	Susurluk	Gökçedere Köyü Kaplıcası	Sıc.:26°C	Debi:1 L/sn	3 Kaynak vardır
KAPLICA SUYU	Bigadiç	Hisarköy Kaplıcası	Sıc.:22.5-79°C PH:6.60-7.60 Radyoaktivite:0.76-0.5 Eman Top.Mineralizasyon:3173.03 mg/l	Debi:4.8 L/sn	/ Kaynak mevcuttur.
KAPLICA SUYU	Burhaniye	Karaağaç Kaplıcası	Sıc.:31°C PH:6.20 Radyoaktivite:11.3 Eman Toplam Mineralizasyon:3713.86 mg/l	Debi:2L/sn	Tesis yoktur.

MADDENİN CİNSİ	İLÇE	KÖY VE MEVKİ	TENÖR VE KALİTE	REZERV	DİĞER BİLGİLER
KAPLICA SUYU	Burhaniye	Ortakçı Kaplıcası	Sıc.:50°C PH:7.0 Top.Mineralizasyon:1650.084 mg/l	Debi:3 L/sn	Basit tesisler vardır.
KAPLICA SUYU	Edremit	Güreköyü Kaplıcası	Sıc.:53-54°C PH:6.00 Radyoaktivite:4 Eman Top.Mineralizasyon:1028.957 mg/l	Debi:0.1 L/sn	2 Kaynak vardır. Modern tesisler bulunmaktadır. Tesislerde sıcaksu 4 sondaj kuyusundan temin edilmektedir.
KAPLICA SUYU	Susurluk	Yellicetepe Kaplıcası	Sıc.:75°C	-	6 Kaynak vardır. Modern tesisler yapılabilir. 16.000 yataklı tesisler yapılabilir.
İÇMECE SUYU	İvrindi	Kirazköy İçmecesuyu	Sıc.:19.9°C	Debi:0.005 L/sn	Tek kaynaktır. Çeşme yapılmıştır.
İÇMECE SUYU	İvrindi	Karaoğlanlar köyü Ekşisu	Sıc.:21.6°C	Debi:0.3 L/sn	İki kaynaktır.
İÇMECE SUYU	Sındırgı	Akçakısrak köyü	Sıc.:16.9°C	Debi:0.15 L/sn	Tek kaynaktır. Çeşme yapılmıştır.
MADEN SUYU	Susurluk	Dereköy Acıcasu	Sıc.:17°C PH:6.60 Radyoaktivite:11 Eman Top.Mineralizasyon:3112.8 mg/l	Debi:0.1 L/sn	Küçük bir fabrika vardır.
KAPLICA SUYU	Merkez	Konakpınar-Kirazköyü Dağkaplıca suyu	Sıc.:31-40°C	Debi:13.51 L/sn	Kaplıca doktorluğu bakımından önemli olabilir.
KAPLICA SUYU	Merkez	Pamukçu Kasabası Kaplıcası	Sıc.:21-58°C	Debi:2.18 L/sn	-
KAPLICA SUYU	Ayvalık	Türközü Kaplıcası	Sıc.:34.1°C	Debi:0.5 L/sn	2 Kaynak vardır.
KAPLICA SUYU	Balya	Ilıca Bucağı Dağ Kaplıcası	Sıc.:58-63°C PH:6.20-7.60 Radyoaktivite:14.5-36.4 Eman Toplam Mineralizasyon:857.22 mg/l	Debi:2.96 L/sn	3 Kaynak vardır. Tesisler vardır.
KAPLICA SUYU	Edremit	Derman Kaplıcası	Sıc.:57-59°C PH:7.20-6.20 Radyoaktivite:7.4-11.5 Eman Toplam Mineralizasyon:1064.42 mg/l	Debi:0.5 L/s	2 Kaynak vardır. İyi tesisler kurulmuştur.
KAPLICA SUYU	Edremit	Bostancı Köyü Kaplıcası	Sıc.:40.4°C	Debi:1 kuyudan 3 günde 25 L/sn	Sondajla sıcaksu alınmaktadır.
KAPLICA SUYU	Erdek	Zeytinliada Kaplıcası	Sıc.:23°C PH:7.30 Radyoaktivite:3 Eman Toplam Mineralizasyon:26374 mg/l		
KAPLICA SUYU	Gönen	Gönen Kaplıcaları	Sıc.:77°C PH:7.30 Radyoaktivite:11 Eman Toplam Mineralizasyon:1809.68 mg/l	Debi:10 L/sn	5 Kaynak vardır. Modern tesisler yapılmıştır.
KAPLICA SUYU	Gönen	Ekşidere Kaplıcaları	Sıc.:34.5-42.5°C PH:7.30 Radyoaktivite:11 Eman Toplam Mineralizasyon:321.89 mg/l	Debi: Batıda:6.75 L/s Doğuda:1.27 L/s	Kaplıcalar doğu ve batı kaynakları olmak üzere 2 bölüm halindedir. Batı kaplıcaları önem kazanmıştır.
KAPLICA SUYU	İvrindi	Gümeliköyü Kaplıcası	Sıc.:29.6°C	Debi:2.1 L/s	5 Kaynak vardır.
KAPLICA SUYU	İvrindi	Bozörenköyü Kaplıcası	Sıc.:27°C	Debi:1 L/s	Eski bir hamam yıkıntısı vardır.
KAPLICA SUYU	İvrindi	Büyükılıcaköyü	Sıc.:36.6°C	Debi:2 L/s	4 kabinli bir bina vardır.
KAPLICA	İvrindi	Büyükılıcaköyü-	Sıc.:39.3°C	Debi:0.2 L/s	

MADDENİN CİNSİ	İLÇE	KÖY VE MEVKİ	TENÖR VE KALİTE	REZERV	DİĞER BİLGİLER
SUYU		Pınarlıburun Kaplıcası			
KAPLICA SUYU	İvrindi	Ilıcayanı Kaplıcası	Sıc.:38.8°C	Debi:0.05 L/s	Tek kaynaktır. Eski bir hamam yıkıntısı vardır.
KAPLICA SUYU	Kepsut	Eseler Köyü Kaplıcası	Sıc.:26°C	Debi:1.5 L/s	
KAPLICA SUYU	Manyas	Kum Kaplıcası	Sıc.:51°C PH:7.10 Radyoaktivite:3.6-6.3 Eman Toplam Mineralizasyon:929.88 mg/l	Debi:2.5 L/s	3 kaynak vardır.
KAPLICA SUYU	Manyas	Yeniköy Kaplıcası	Sıc.:46°C PH:7.65 Toplam Mineralizasyon:1120.20 mg/l		
KAPLICA SUYU	Manyas	Kızıkköy Kaplıcası	Sıc.:45.6°C	Debi:0.5 L/s	Tarihi hamam kalıntıları vardır.
KAPLICA SUYU	Sındırgı	Hisaralan Kaplıcası	Sıc.:56-98°C PH:7.20-7.50 Radyoaktivite:2.6-4 Eman Toplam Mineralizasyon:1344.8 mg/l	Debi:15 L/s	2 Kaynak vardır.
KAPLICA SUYU	Sındırgı	Osmanlar köyü Kaplıcası	Sıc.:27.1°C	Debi:0.6 L/s	Tek kaynak vardır.
KAPLICA SUYU	Sındırgı	Ilıcalıköyü Kaplıcası	Sıc.:33°C PH:7.20 Radyoaktivite:24-31.6 Eman Toplam Mineralizasyon:387.52 mg/l	Debi:10 L/s	Tek kaynaktır. Tesis mevcuttur.
KAPLICA SUYU	Susurluk	Kepekler Kaplıcası	Sıc.:54-60°C PH:7.10-7.30 Radyoaktivite:47.7-49.2 Eman Toplam Mineralizasyon:1940.21 mg/l	Debi:8.3 L/s	3 Kaynak vardır. Çamur banyosu olarak kullanılmaktadır.25 adet lojman vardır. MTA 1985 yılında kaplıca sahasında 1 adet 390.30 m. derinliğinde sondaj yapmıştır.
KAPLICA SUYU	Susurluk	Ömerköy Kaplıcası	Sıc.:29.5°C PH:7.10-7.20 Radyoaktivite:10.32 Eman Toplam Mineralizasyon:747.9 mg/l	Debi:4 L/s	

B.2. Biyolojik Çeşitlilik

B.2.1 – Ormanlar;

İl orman alanları 670.270,9 Ha. olup orman alanları varlığının yer, nitelik ve nicelik olarak oluşturulan tablo aşağıda gösterilmiştir.

Tablo B.8: Balıkesir İl Orman Alanları Varlığın Yer, Nitelik ve Nicelikleri

İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	KORU (Ha.)			AÇIKLIK	TOPLAM
	NORMAL	BOZUK	TOPLAM	ALAN (Ha.)	ALAN (Ha.)
Alaçam	22.004	16.521	38.525	22.384	60.909
Balıkesir	75.351	124.691	200.042	260.786	460.828
Bandırma	65.695	60.469	126.164	240.517	366.681
Bigadiç	29.320	28.739	58.059	53.196	111.255
Dursunbey	53.812	34.242	88.054	42.378	130.432
Edremit	61.904	28.293	90.197	108.556	198.753
Sındırgı	39.304	29.926	69.230	65.848	135.078
TOPLAM	347.390	322.881	670.271	793.665	1.463.936

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

B.2.1.1. Odun Üretimine Ayrılan Tarım Alanları

Bilgi edinilememiştir.

B.2.2. Çayır ve Mera

İl sınırları içinde bulunan çayır ve meraların miktarı (ha) olarak belirtilmeli ve kullanımlarıyla ilgili bilgiler verilmelidir.

Tablo B.9: İlimizdeki Çayır Ve Meralar

İlçe Adı	Ayvalık	Balya	Bandırma	Bigadiç	Burhaniye	Dursunbey	Edremit	Erdek	Gömeç	Gönen	Havran	İvrindi	Kepsut	Manyas	Marmara	Savaştepe	Sındırgı	Susurluk	Merkez
Çayır ve Meralar (Ha)	4.901	7.848	13.116	13.000	832	11.925	2.336	4.466	389	21.131	8.239	12.200	13.005	4.815	2.333	6.827	21.447	9.654	51.550

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

B.2.3. Sulak Alanlar

Uluslararası niteliklere sahip Manyas Kuş Gölü, ilimiz sınırları içerisinde yer almaktadır. Bu önemli sulak alanın döküldüğü Manyas Gölü Havzası, gölün beslendiği kuzeyde Sığırcı ve Dutlu dereleri, güneyde Kocaçay ve Mürvetler dereleri ile çok geniş bir alana yayılmaktadır.

Manyas Kuş Gölü havzası, Susurluk Nehir Havzasında bulunup, Balıkesir ilinin Bandırma-Manyas-İvrindi-Balya ilçeleri sınırları içinde yer almaktadır. Marmara Bölgesinin Güney Marmara bölümünde bulunan Manyas Kuş Gölü, doğu-batı doğrultulu İnegöl ovası-Bursa ovası-Uluabat Gölü-Manyas Gölü-Gönen Ovası çöküntü çukurları dizisi içindeki çukurlardan birinin en derin kesiminde, suların

Yaz ve sonbaharda göl sularının çekilmesi, kıyıdaki köklerinin hava almasını sağlayarak ağaç yaşamının sürekliliğini, ilkbaharda yükselmesi de sularla kaplanan ağaç altlarında kuşların yuvalanmasına olanak verir. Binlerce kuşun gübresiyle zenginleşen topraklar, yazın gür ve yüksek otlarla kaplanarak sayısız küçük canlıların üreyip geliştiği bir ortam oluşturur. Göl yükselince suya geçen organizmalarla beslenen balıklar, genellikle Milli Park alanında çok canlı olan yaşam ortamının sürekliliğini sağlar. Marmara bölgesinin ılıman iklimli bir yöresinde yer alan Milli Park alanı, pek çok kuşun göç yolu üzerindedir.

Eşsiz bir güzelliğe ve çok zengin bir kuş varlığına sahip olan Kuş Cenneti Milli Parkı'na 15 Mart 1976 da Avrupa Konseyi tarafından en iyi korunan göllere verilen "A sınıfı sulak alan diploması" verilmiştir. Bazı kaynaklara göre günümüzde Milli Park olarak korumaya alınan bu alan Roma döneminde cennet anlamına gelen "Paradiso" adıyla anılmıştır.

Manyas Kuş Cenneti Milli Parkını koruma ile ilgili ulusal mevzuat;

Milli Parklar Kanunu

Yaban Hayatı Koruma ve Kara Avcılığı Kanunu

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

Milli Park ile ilgili olarak uluslararası mevzuata göre yükümlülüklerimiz ;

Ramsar Sözleşmesi

Bern Sözleşmesi

Havzada Yaşanan Çevre Sorunları :

Manyas Gölü ve havzasında yaşanan problemler, hem diğer göl ve yüzeysel sularda rastlanan problemlere benzerlik göstermekte, hem de gölün kendi yapısı ve havzanın özelliğine göre değişiklik arz etmektedir.

Su Kalitesinde Değişim:

Göl havzasında yer alan belediye ve köylerin hiçbirinin atık su arıtma tesisinin olmaması sonucunda, atık su uzaklaştırma yolu olarak gerek kanal sistemi gerekse fosseptik kullanan tüm kaynaklardan gelen atık sular göle ulaşmaktadır. Ayrıca havzada yer alan sanayi tesislerinin atık suları da göle ulaşmaktadır. Havzada çok fazla tavuk çiftliği ve kesimhane yer almaktadır. Bunların azot ve fosfor açısından yüksek konsantrasyona sahip atıkları da araziye atılmaktadır. Bandırma Edincik bölgesindeki tavukhanelerden günde yaklaşık olarak 300-400 ton taze gübre açığa çıkmaktadır. Tavuk gübresi, bitki beslemede değerli bir gübre olmakla birlikte azot ve fosfor içermesinden dolayı yeraltı ve yerüstü sularının kirlenmesine sebep olmaktadır. Ayrıca havzada yapılan tarımsal faaliyetlerde kullanılan gübre ve pestisidler yer üstü ve yeraltı suları ile göle ulaşmaktadır. Bu durum ötrofikasyon sürecini hızlandırmaktadır.

Göl havzasında kirliliğin tespiti amacıyla değişik zamanlarda değişik araştırma kuruluşları ve Üniversiteler tarafından araştırmalar yapılmıştır. Çevre Bakanlığınca 1996 – 1997 yılları arasında Hacettepe Üniversitesine yaptırılan "Manyas Gölü Sulak Alan Yönetim Planı Projesi" nin sonuçları şöyledir;

1- Manyas Sulak alanında ölçülen çözünmüş oksijen Sığırcı Deresinde 0.2 – 0.8 mg/l, Dutlu Deresinde 2 – 6,2 mg/l gibi canlı yaşamı açısından düşük değerler iken Mürvetler, Kocaçay ve Çalılı

Derelerinde ölçülen değerler hiçbir zaman 8,2 mg/l 'nin altına düşmeyecek kadar yüksek değerlerdedir. Ancak Sığırcı ve Dutlu Deresi ağzında göle ulaştıkları kesimlerdeki oksijen miktarı minimum 6,6 mg/l olarak ölçülmüştür. Bu değerler 10,1 mg/l ye kadar çıkabilmektedir.

2- Göl suyu ve derelerde yapılan pH ölçümlerinde derelerde nispeten daha düşük değerler saptanmış olup, en düşük değerler ise 7.53 ile Dutlu Deresi ve Soğuksu'dadır. Derelerin göle eriştiği kesimlerde pH hızla yükselmektedir. Sığırcı Deresinde pH 8.1 iken , derenin göle döküldüğü kesimde 8.58 e yükselmiştir. Dutlu Deresinde 8.15 olan pH, dere ağzında 8.89 a çıkmıştır. Göl ortasının pH değeri 8.29 – 9.52 arasında değişmekte olup ortalama değer 8.77 dir.

3- Sudaki azotlu maddelerin miktarının canlı yaşamı ile olan ilişkisini araştırmak üzere göl suyundan alınan örneklerde nitrat değeri Sığırcı Deresinde 13.1 mg/l olarak ölçülmüştür. Sığırcı Deresi ve Dutlu Deresi sularının nitrat içeriği diğer istasyonlara göre çok daha yüksektir.

4- Göl ve gölü besleyen akarsulardan elde edilen su ve sediment örneklerinde geçmişte kullanılmış ve halen kullanılmakta olan bazı organa klorlu pestisidlerin kalıntıları araştırılmıştır. Kalıntı analiz sonuçlarına göre aynı yerden alınan sediment ve su örneklerinden su debisi ile ilişkili olarak pestisid kalıntı miktarında mevsimlik farklılık gösteren kontaminasyon saptanmıştır. Su ve özellikle sediment örneklerinde ortalama yıllık ve mevsimsel kalıntısı saptanan organa klorlu pestisidler BHC (a ve b izomerleri) başta olmak üzere sırasıyla heptoklorepoksit, aldrin, op'DDT, op'DDE, pp'DDT, endrin, dieldrin, heptaklor şeklindedir. Bu pestisidlerin ölçülen miktarları su örneklerinde toksik düzeyde olmamakla birlikte; heptoklorepoksit , DDT türevleri ve BHC'nin sediment örneklerindeki miktarının sedimentten beslenen bazı su kuşları için toksik etki gösterebilecek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Gölün Su Seviyesinin Değişimi:

Gölün yüzyıllardır süregelen bir ritmik hareketi vardır. İlkbaharda suların yükselmesi ile kuşlar için emniyetli bir ortam hazırlanmakta, yazın ise suların çekilmesi ile ağaçlar soluklanarak yaşama imkanı bulmaktadır. Manyas Gölü, yapılan müdahaleler ile bu ritmik doğal hareketini kaybetmiştir. Devlet Su İşleri tarafından önce tarım alanlarının taşkınlardan korunması için göl etrafına 1992 yılında seddeler yapılmış, daha sonra da göl çıkışı olan Karadere üzerinde Ergili ve Karadere regülatörleri yapılarak göl çıkışı kontrol altına alınmıştır. Bu şekilde Manyas Gölü bir su toplama rezervuarı olarak kullanılmakta ve tarım alanlarının (Karacabey ovası) sulaması yapılmaktadır. Bu müdahaleler gölün doğal su ritmini kaybetmesine neden olmuştur.

Milli Parklar Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenen, Milli Parkın optimum şartlarda devamı için aylar itibarı ile Bereketli İstasyonu değerlerine göre gölde sağlanması gereken su seviyeleri şu şekildedir.

Tablo B.10: Göl ve Su Seviyeleri.

Aylar	Min.Su Kotu (m)	Normal Su Kotu (m)	Max.su kotu (m)
Ocak	15.00	15.50	16.00
Şubat	15.50	16.00	16.50
Mart	16.00	16.50	17.00
Nisan	17.00	17.50	18.00
Mayıs	16.25	16.75	17.25
Haziran	15.25	15.75	16.25
Temmuz	14.50	15.00	15.50
Ağustos	14.00	14.50	15.00

Yapılan çalışmalar ve toplantılar sonucunda DSİ Milli Parklar tarafından belirlenen su seviye değerlerine uygunluk sağlamaya başlamış olup, bölgede yapılan çalışmalar esnasında su altında kaldığı için zarar gören ağaçlarda yavaş bir canlanmanın olduğu gözlenmektedir.

Bununla birlikte; Manyas Gölü'nün ekolojik yapısını bozabilecek, her türlü etkiye karşı korunması ve göl bütününde bir plan oluşturulabilmesi için Avrupa Komisyonu Life Programı doğrultusunda yapılan girişim sonucu sağlanan "Manyas Gölü İçin Ekolojik Risk Analizi ve Yönetimi Planı Projesi" başlatılmıştır.

Çevre Bakanlığı Çevre Koruma Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde Orman Bakanlığı, Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nce müşterek yürütülen bu proje sonucunda; "Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi

ve Yönetim Planı” hazırlanmış ve İl Mahalli Çevre Kurulu’nun 03.04.2001 tarihinde yapılan toplantısında uygulanmak üzere karara bağlanmıştır. Uygulamaya konulan yönetim planında, ideal hedef; Manyas Kuş Gölü’nde bozulan ekolojik dengenin yeniden tesis edilerek kuş varlığının artırılması ve alanın akılcı kullanımının sağlanması için mekanizmaların geliştirilmesi olarak planlanmıştır.

“Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı” kapsamında, ideal hedeflere ulaşabilmek amacıyla, bölgede faaliyet gösteren ve göle direkt deşarjı olan işletmelere yükümlülükler getirilmiştir. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından çalışmalar sürdürülmektedir

Erozyon:

Göle boşalan derelerin etrafında ağaçların olmaması nedeniyle toprak erozyonu sonucunda derelerde ve gölde sedimantasyon vardır. Göl hızla sığlaşmaktadır. Manyas Kuş Cenneti Atıksu Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği tarafından Milli Parkta ağaçlandırma çalışmaları yapılmakta olup yapılan bu çalışmalar erozyonla mücadelede katkı sağlayacaktır.

B.2.4. Flora

Flora ve fauna hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. Flora-Fauna ve Hassas Yöreler.

B.2.5. Fauna

Flora ve fauna hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. Flora-Fauna ve Hassas Yöreler.

B.2.6. Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiat Anıtı, Tabiatı Koruma Alanları ve Diğer Hassas Yöreler

Kuş Cenneti Milli Parkı

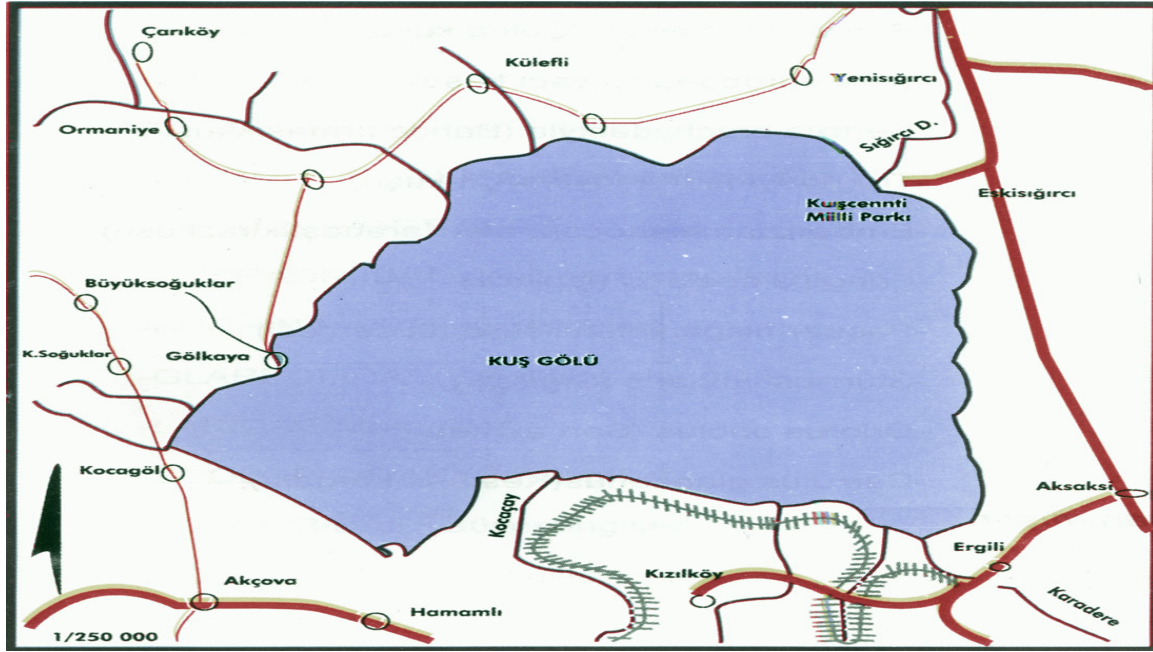
Coğrafi Konum:

Koordinatlar	:	400 10' K 280 00' D
Rakımı	:	15 m.
Ortalama Göl Alanı	:	16.400 Ha

Alanın Tanımı:

Balıkesir ilinin Bandırma ve Manyas ilçeleri sınırları içinde yer almaktadır. Kuş gölü, Marmara denizinin güneyinde, Uludağ ile Biga yarımadası arasında uzanan bir çöküntünün içinde yer almaktadır. Bu çöküntünün tabanını Kuş ve Uluabat (Apolyont) gölleri ve bu göllerin çevresinde yer alan geniş ovalar, kenarlarını ise yüksek dağ ve yaylalar oluşturmaktadır. Doğu batı doğrultusunda uzanan gölün uzunluğu 20 km, genişliği ise 14 km.'dir.

Kuş Gölü, ekolojik yönden eutropic (bol gıdalı), limnolojik bakımdan ise argilotrophic (killi) bir sulak alandır. Kolloidal kil ihtiva ettiği için suyu devamlı bulanıktır. Suları tatlı olan gölün en derin yeri 4 metre civarında olup, ortalama derinliği 1-2 metredir. Gölde çok miktarda plankton bulunmaktadır. Göl kıyılarında bitki topluluğunun en gür olduğu yer kuş cennetidir.

Şekil B.1: Kuşgölü Krokisi

Marmara Bölgesi iklim koşullarını göstermektedir. Kış ayları yağışlı ve don yapmayan sıcaklıkta, yaz ayları ılıman ve az yağışlı seyretmektedir. Hakim rüzgarlar kuzeydoğu istikametindedir.

Kuş Cenneti Milli Parkında 239 kuş türü tespit edilmiş olup, bunlardan 44 tanesi her yıl Kuş Cennetinde kuluçka yapmakta, 21 tür bazı seneler, diğerleri zaman zaman Kuş Cennetine uğramaktadırlar.

Sığırcı Deresinin oluşturduğu 64 hektarlık delta 27.07.1959 tarihinde Milli Park, gölün tamamını içerisine alan 250.000 hektarlık alan ise 1977 yılında Yaban Hayatı Koruma Sahası ilan edilmiştir. Yine Milli Park ve çevresi 1981 yılında I. Derece Doğal Sit Alanı yapılmıştır.

Kuş Cenneti Milli Parkı 1976 yılında Avrupa Konseyince iyi korunan ve yönetilen koruma alanlarına verilen "A" sınıfı diploma ile ödüllendirilmiştir. Diploma 1981, 1986, 1991 ve 1996 yıllarında beş yıllık periyotlarla dört kez yenilenmiştir.

1994 yılında Türkiye'nin Ramsar (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması) Sözleşmesine taraf olmasıyla birlikte, gölün doğusunda kalan 10200 hektarlık bölümü 17.05.1994 ve 21337 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak Ramsar listesine dahil edilmiş, gölün tamamı ise 15.04.1998 tarih ve 23314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak III nolu Sulak alanlar Tebliği ile listeye dahil edilmiştir. Milli parkın Yönetiminden Orman Bakanlığı Milli parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü sorumludur.

Jeolojik ve Hidrolojik özellikler

Gölün oluşumu hakkında değişik yorumlar yapılmıştır.. A.PHILIPPSON VE E.LAHN Neojende Bursa-Gönen depresyonu çöküntü alanında büyük bir tatlı su gölünün oluştuğunu, Neojen sonu veya Kuvanternerde meydana gelen hareketler sonucu, bu göl alanı da 4 adet küçük küvetin oluştuğunu, diğer iki küvetin (Bursa ve Gönen) alüvyonlarla dolduğunu ve geriye Uluabat ve Kuş Göllerinin kaldığını bildirmektedirler. Emre ve Kazancı ile arkadaşları ise (1997) Pliyosende tektonizmaya bağlı olarak meydana gelen Bursa-Gönen Çöküntü alanının başlangıçtan Kuvanternerin sonlarına kadar karasal halde iken, daha sonra yöredeki menderesli akarsularının taşıdıkları alüvyonlarla yataklarını tıkamaları sonucunda Uluabat ve Kuş Göllerinin oluştuğunu; her iki gölünde tipik birer alüvyon-set gölü olduklarını kabul etmişlerdir.

Alan genç senozoyik zamanda oluşmuştur. Bölge I. derece deprem kuşağı içinde bulunmaktadır.

Manyas (Kuş) Gölü, güneyden gelen Kocaçay ve kuzeyden gelen Sığırcı Deresi, göl drenaj alanı yüzeysel akışı ile göl alanına düşen yağışlarla beslenmektedir.Boşalımı ise buharlaşma, sulama amacıyla çekilen sular ve güneydoğudan çıkan ve Karadere ismini alan göl ayağından Susurluk çayına taşınan sularla gerçekleşmektedir.

Göl su seviyesi mevsimlere göre değişmektedir. İlbaharda karların erimesi ve artan yağışlarla birlikte su seviyesi hızla yükselmekte, 17-18 metre koduna ulaşmaktadır. Yazın gölü besleyen suların azalması, buharlaşma ve güney doğudan çıkan Karadere vasıtasıyla boşalmakta ve su seviyesi 14-15 metreye kadar düşmektedir. Bu ritmik olay her yıl düzenli olarak tekrarlanmaktadır. Gölün normal su seviyesindeki alanı 16.800 hektar civarındadır. Gölün güneyinin seddelerle çevrilmesi ve çıkış ayağı üzerine regülatör yapılmasından sonra doğal su rejimi ve ekolojik karakteri bozulmuş, problemler yaşanmaya başlamıştır.

Flora

Göl kıyıları, özellikle yaz aylarında suların çekildiği yerler zengin bir bitki örtüsü ile kaplanmaktadır. Bitki örtüsünün en zengin olduğu yer Kuş cenneti Milli Parkıdır. Yapılan araştırmalar sonucunda alanda 118 tohumlu bitki türü tespit edilmiştir. Kuş Cennetinin dominant bitki türü söğüttür (*Salix alba*). Kıyılarda ayrıca *Potentilla reptans*, *Polgonum patulum*, düğün çiçeği (*Ranunculus saniculifolius*), ılgın (*Tamilarix sp.*), *Lythrum salicioria*, *Althaea Officinalis*, Nilüfer (*Nimphaea alba*), *Rorippa sp.*, *Oennte sp.*, *Solanum dulcamara*, nane (*Mentha aquatica*), *Veronica anagalloides*, *Cirsium arvensa*, hasırotu (*juncus sp.*), süsen (*Iris pseudocorus*), *Cyperus longus*, saz (*Typha sp.*), kamış (*Pharagmites sp.*), ayakotu (*carex sp.*) bulunur.

Göl çevresinde Ege kıyılarındaki maki topluluğu bitki örtüsü hakim olup, buralarda palamut, meşe ve zeytinlikler geniş yer kaplamaktadır. Ormanlık alanın büyük bir kısmı kızılçam (*Pinus buritita*), karaçam (*Pinus nigra*) ve meşe (*Quercus sp.*) geri kalanı ise kayın (*fagus sp.*), kestane (*Castanea sativa*), gürgen (*Carpinus sp.*), çınar (*Platanus sp.*), ıhlamur (*tilia sp.*) ve kızılgağaç (*Alnus sp.*) tır.

Söğütlerin dışında, meşe, akça ağaç, dışbudak, ılgın, saz, kafaotu ve diğer bazı bitki türleri görülmektedir. Manyas Kuş Cenneti Milli Parkı, kuş toplulukları yönünden yurdumuzun en zengin milli parklarından biridir. Her yıl değişik türden 3 milyona yakın kuş milli parka gelmektedir. Bu güne kadar yapılan gözlemlerde kuş cenneti milli parkı çevresinde 239 kuş türü tespit edilmiştir. Nesli tehlikede olan türlerden tepeli pelikan, kaşıkçı ve çeltikçinin büyük üreme kolonileri bulunmaktadır.

Fauna

Kuş Gölü, biyolojik üretim yönünden ülkemizin en verimli göllerinden birisidir. Başta su kuşları olmak üzere çok zengin bir yaban hayatı varlığına sahiptir. Sadece Milli Park sahası içerisinde her yıl 3000-4000 çift kuşun kuluçkaya yatması düzenli olarak 50.000'in üzerinde kuşu barındırması ve değişik türden 23 balık türünün varlığı bunun en iyi göstergesidir.

Göl ve çevresi sürüngenler ve çiftyaşamlılar bakımından oldukça zengindir. 4 tür semender, 6 tür kurbağa, 3 tür yılan 2 tür kertenkele ve 2 tür kaplumbağa bulunmaktadır. Bunlardan pürtüklü semender (*Triturus cristatus*), yeşil kurbağa (*Bufo viridis*), ağaç kurbağası (*Hyla arbore*) ile ince kertenkele (*Ablepharus kitaibeli*), benekli kaplumbağa (*Emys orbicularis*) ve tosbağa (*Testudo greaca*) Bern Sözleşmesi ile koruma altına alınan türlerdendir.

Kirpi (*Erinaceus concolor*), Köstebek (*Talpa eureka*), Kar Taresi (*Microtus nivalis*), Uzun Ayaklı Yarasa (*Myotis capaccini*) ve Tilki (*vulpes vulpes*) göl ve yakın çevresinde yaşayan başlıca memeli türleridir. Bunlardan Kar faresi (*Microtus nivalis*) Bern Sözleşmesi ile koruma altına alınmıştır.

Alanın Kullanım Amaçları

Manyas (Kuş) Gölü, tarih boyunca çevresinde yaşayan halkın ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamından önemli roller oynamıştır. Göl kıyısında yaşayan topluluklar, günümüzde olduğu gibi geçmişte de kendi ihtiyaçlarını karşılamak ve ticaret için gölün kaynaklarından yararlanmışlardır. Kuş Cenneti Milli Parkı dinlenme, turizm ve eğitim amacı ile kullanılmaktadır.

Kazdağı Milli Parkı

Kazdağı Milli Parkı, 1993 yılında Kazdağları'nın Edremit Körfezine bakan yüzünde 21.300 Hektarlık alanda tescil edilmiştir. 1/25.000 'lik ölçekli haritalar üzerinde yapılan ölçmelere göre Kazdağı Milli Parkı Greenwich Meridyenine göre 26° 44' 03" ile 26° 59' 59" doğu boylamları ile 39° 34' 09" ile 39° 44' 34" kuzey enlemleri arasındadır. Alanın en alçak yeri Avcılar Köyü girişinden yaklaşık 1 km ilerideki Ege Denizi'dir. En yüksek yeri ise 1774 metre rakımlı Karataş Tepesidir. Milli Park

kriterlerinin hemen hemen tamamına sahiptir. Fauna ve Flora açısından çok zengindir. Bazı türler sadece Kazdağı'nda bulunan endemik türler olup, koruma altına alınmaktadır. Milli Parkın master planı çalışmaları yapılmaktadır. Milli Parkta henüz çalışan personel bulunmamaktadır. Araç gereç ve demirbaş mevcut değildir. Kazdağı Milli Parkını temsilen sütüven şelalesi bulunmaktadır. Milli parkta otel, motel, bungalov, kamping ve restoran yapılması planlanmaktadır. Milli Park eğitim, spor, turizm, eğlence ve kamp amaçlı olarak kullanılabilir. Kazdağı Milli Parkında 240 Ha.'da Tabiatı koruma alanı olarak tefrik edilmiştir. Bu alanda doğal yayılış gösteren Gökmar diğer ağaçlarla karışık değil saf meşcere teşkil eder.

B.3. Toprak

Balıkesir ilinde ana kaya, relief, iklim ve vejetasyon ve insan etkileri altında ortaya çıkmış, birbirinden farklı birtakım toprak tipleri yayılış göstermektedir. Bütünüyle vadilerle yer yer derin bir şekilde yarılmış bir plato karakteri gösteren Balıkesir ili ile Kaz dağı, Alaçam dağı ve Ulus dağı'nın yamaçlarında aşınma, yakın çevresindeki depresyonlarda birikme olayları sürekli olmuştur. Bu yüzden ilin birçok yerinde toprak örtüsünde toprak katmanları yavaş yavaş gelişmekte veya hiç oluşmamaktadır.

Balıkesir ilinde dağılım gösteren zonal topraklar, 4 ayrı grup olarak kendini göstermektedir.

Bunlardan kireçsiz kahverengi orman toprakları, en geniş yayılıma sahip topraklardır. Metamorfik şist, melanjli seri grant ve granodiyonit ile volkanik kayalar üzerinde nispeten yüksekçe kısımlarda karşılaşılan bu topraklar, çoğu kez yoğun bir orman örtüsüyle de kaplıdır.

Kireçsiz kahverengi topraklar Balıkesir ili dahilinde daha çok bitki örtüsünün tahrip edildiği ve kireçtaşı içermeyen sahalarda geniş alanlarda izlenebilen topraklardır.

Genelde yarı nemli iklim koşulları altında mikaşist, gnays, fillat ve kristalize kireçtaşı gibi ana kayalar üzerinde gelişen topraklar kahverengi orman topraklarıdır. Edremit Körfezi ile Dursunbey çevresinde görülmektedir.

Kırmızımsı kahverengi Akdeniz toprakları, Akdeniz iklim koşullarının meydana getirdiği peyzaj özelliklerini karakterize eden maki-garig ve kızılçam vejetasyonunun yayılma alanı içerisinde genellikle, kalker ve kalkerli ana kayalar üzerinde gelişmiştir.

Bununla birlikte Balıkesir ilinde iki grup halinde bulunan introzonal topraklar ile azonal topraklar yer almaktadır. Belli başlı toprak tiplerinin dışında Balıkesir ilinde dar alanlarda taşlık, kayalık ve kumluk alanlar ile taban suyu seviyesinin yüzeye çok yakın olduğu yerlerde hidromorfik alüvyal topraklar ve lagüner karakterli ortamlarda da sahil bataklıkları gelişmiş durumdadır.

B.4. Su Kaynakları

Tablo B.11: Gölet ve baraj alanları.

Adı	Alanı	
Baraj rezervuar yüzeyleri	4 029	Ha
Çaygören barajı	875	Ha
Savaştepe-Sarıbeyler barajı	155	Ha
İkizcetepeler barajı	960	Ha
Gönen barajı	1700	Ha
Çamköy barajı	72	Ha
Madra barajı	267	Ha
Gölet rezervuar yüzeyleri	652	Ha
Antimon göleti	12	Ha
Hacıhüseyin göleti	28	Ha
Merinos göletleri	21	Ha
Halkapınar göleti	18	Ha
Karakol göleti	17	Ha
İbirler göleti	25	Ha

Karacaören göleti	8	Ha
Alidemirci göleti	31	Ha
Kocabey göleti	12	Ha
Değirmenli göleti	12	Ha
Söve göleti	10	Ha
Soğuksu göleti	16	Ha
Ovacık göleti	10	Ha
Şahinburgaz göleti	15	Ha
Kocaavşar göleti	40	Ha
Şamlı göleti	69	Ha
Kavaklı göleti	17	Ha
Korucu göleti	14	Ha
Köy Hizmetlerince yapılan göletler	277	Ha

B.4.1. İçme Suyu Kaynakları ve Barajlar

Çaygören I.Merhale Projesi Sındırgı Ovası Sulaması

YERİ: Balıkesir-Sındırgı ve Gölcük ovalarındaki 4 257 ha tarım arazinin sulanması için Simav çayı üzerinde sulama ve taşkın koruma amaçlı ÇAYGÖREN BARAJI inşa edilmiştir. Sulama sisteminde 24 821 m uzunluğunda sol anakanal ile Gölcük pompajında 10 735 m ana kanalet ve toplam uzunluğu 33 000 m olan 14 adet drenaj ve tahliye kanalı bulunmaktadır.

Amacı	: Sulama+taşkın
İşletmeye Açıldığı Yıl	: 1970
Tesisle İlgili Bilgiler	
Su kaynağı	: Çaygören barajı
Yağış alanı	: 1 510 km ²
Yıllık ortalama su	: 392 hm ³ /yıl
Regülasyon oranı	: % 37
Tipi	: Kil çekirdekli kum-çakıl dolgu
Yüksekliği (talvegden)	: 52,5 m
Yüksekliği (temelden)	: 62,5 m
Toplam depolama hacmi	: 159,5 hm ³
Toplam gövde hacmi	: 3,4 hm ³
Aktif hacim	: 147 hm ³
Toplam göl hacmi	: 161 hm ³
Dolusavak proje debisi	: 2 850 m ³ /s
Sulama üniteleri	
Cazibe sulaması	: 2 600 ha
Gölcük pompaj	: 854 ha
Toplam (cazibe + pompaj)	: 3 454 ha (net), 4257 (brüt)

Baraj ve Sulama Tesislerinin İşletme ve Bakım Faaliyetleri: Sındırgı Ovası Köyleri Sulama Birliği kurulmuş ve 1997 yılı içinde bu örgüte devredilmiştir.

Tesisle İlgili Darboğazlar ve Öneriler: Bu sulamadaki kanaletler, eski kriterlere göre projelendirilmiş olup, kanaletler arası 350-400 m açıklıktadır. Genelde parsellerin yüzölçümleri küçük olduğundan kanalet aralarında sulanamayan parseller kalmaktadır.Sındırgı ovasında geçtiğimiz yıllarda ana bitki olarak tütün ekimi yapılmaktaydı. 2003 yılında Devletin uyguladığı tarım ve ürün politikaları nedeniyle tütün ekiliş oranı % 15 lere inmiştir.1. ürün %70 ekiliş oranı ile sebze ziraatı olmuştur. Bunun yanında karpuz ve slajlık mısır ekimi yapılmaktadır. Meyvecilikte de gelişme

olmuştur. Sulama anakanalında rehabilitasyon ihtiyacı bulunmaktadır. Sulama Birliği anakanalın yenilenmesi çalışmalarına başlamıştır. Gölcük pompaj sulaması Sındırgı sol anakanalının sonunda olduğundan işletme esnasında su sıkıntısı görülmektedir.

Çaygören I.Merhale Projesi-Bigadiç Ovası Sulaması

YERİ: Su kaynağı Çaygören barajı olup, Yörücekler köyü yakınında Yörücekler regülatörü inşa edilmiştir. İlçe merkezine 7 km dir. Bigadiç ovası sulama sisteminde 13 845 m sağ anakanal , 10 621 m sol anakanal olup, klasik tipte beton kaplamalıdır.

Sistemin sağ sahilinde 2 adet pompaj olup, ana kanal km: 1+ 270 de Geriçtepe pompa istasyonu, anakanal km: 12+360 de Kuyuluk pompa istasyonu bulunmaktadır. Geriçtepe 2 üniteden oluşmaktadır. Toplam anakanal uzunluğu 5 490 m klasik tipte beton kaplamalıdır. Kuyuluk pompa istasyonu 4 üniteden oluşmaktadır. Toplam ana kanal uzunluğu 6 420 m olup kanalettir. Şebekenin sol sahilinde anakanal km: 2+771 de Asarlıktepe pompa istasyonu bulunmaktadır. Toplam anakanal uzunluğu 8 540 m olup kanalettir. Bigadiç ovası sulama sisteminde yedek ve tersiyerlerin toplamı 49 405 m olup kanalettir. Bigadiç ovasında ayrıca 22 898 m tahliye kanalı bulunmaktadır.

Amacı	: Sulama
işletmeye açıldığı yıl	: 1970
Tesisle ilgili bilgiler	
Sulama üniteleri	
Cazibe sulaması	: 2 100 ha
Pompaj sulaması	: 350 ha
Toplam (cazibe+pompaj)	: 2 450 ha (net), 3572 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme Ve Bakım Faaliyetleri : Kaymakam başkanlığındaki “Köylere Hizmet Götürme Birliği”ne; 1994 yılında işletme bakım, yönetim ve sorumluluğu devir edilmiş olup, 3 adet pompaj ve cazibe sulaması başarılı bir şekilde işletilmektedir. Gerekli teknik yardım, yönlendirme ve denetlenmesi DSİ Bigadiç ovası sulaması işletme ve bakım mühendisliğince yapılmaktadır.

Tesisle İlgili Darboğazlar Ve Öneriler :Bu sulamadaki kanaletler eski kriterlere göre projelendirildiğinden bazı parsellerin sulanması zorlaşmaktadır. Çaygören barajının yapımından sonra Simav çayı feyezan yatağındaki fundalıklar tarıma açılmıştır. Çiftçi gayreti ve tarla içi developman hizmetleri sonucu sulanan arazi miktarı artmıştır. Bu durumda mevcut kanaletlerin uzatılması, kanaletler arası ilave kanalet yapılması gerekmektedir. Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünce yapılan kapalı drenaj sisteminin % 60 ı işlerliğini yitirmiştir. Yenilenmesi gerekmektedir.

Ayvalı, Sarıgöl ve Avşar mevkilerinde drenaj sorunları vardır. Buralarda ancak yazlık mahsul ekilebilmektedir. Bu kesimde tarla içi kapalı drenaj gerekmektedir.

Nadas ve parsellerin küçük oluşu, işgücü ve girdi temini, fiyat ve pazarlama gibi genel sorunları vardır. Kamu kuruluşları arasında idaremizden kaynaklanmayan koordinasyon eksikliği vardır. Alet ve ekipman yönünden çiftçi örgütlenmesi yetersizdir.

Çaygören I.Merhale Projesi Balıkesir Ovası Sulaması

YERİ : Su kaynağı Çaygören barajı olup Balıkesir ovasında 8 250 ha arazi, Simav çayına bırakılan sulama suyu Kaletepe mevkiinde bulunan regülatör vasıtasıyla sol anakanala alınarak sulanmaktadır.

Anakanal sol yamaçta 37 431 m olup klasik beton kaplamalı tiptir. Anakanal km: 32+ 521 de Halalca pompa istasyonu vardır. Bu istasyondan 4 ünite ile toplam 5 585 m klasik anakanala su basılmaktadır. Cazibe sulamasında 1 204 m klasik yedek kanal, 147 370 m kanalet yedek ve tersiyer, pompaj sulamasında da 46 165 m kanalet yedek ve tersiyer olarak mevcuttur. Toplam 46 827 m ana ve yedek tahliye kanalı ile 10 141 m uzunluğunda 1 adet çevirme kanalı mevcuttur.

Amacı	: Sulama
İşletmeye açıldığı yıl	: 1978
Tesisle ilgili bilgiler	
Su kaynağı	: Çaygören barajından Simav çayına bırakılan su

Kaletepe regülatörü ile şebekeye alınmaktadır.

Sulama üniteleri	
Cazibe sulaması	: 5 375 ha
Pompaj sulaması	: 1 125 ha
Toplam (cazibe+pompaj)	: 6 500 ha (net), 8 250 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme Ve Bakım Faaliyetleri: Balıkesir ovası sulama tesislerinin işletme ve bakım yönetim ve sorumluluğu 1995 yılında Balıkesir Ovası Köyleri Sulama Birliği kurularak birliğe devredilmiştir. Sulama birliği sulama yönetimi ve yatırımlarında katılımcı özelleştirme projesi kapsamında hibe desteğinden yaralandırılarak alet ekipman yönünden desteklenmiştir.

Tesisle İlgili Darboğazlar Ve Öneriler : Çamköy barajının yapımıyla sulama suyundaki bor sorunu çözümlenmiş, sulama suyu temiz ve güvenceli olarak verilebilmektedir. Bitki desenine bakıldığında sebze ekimi 1.sıradadır. 2. sırada mısır ekimi yer almaktadır. Parseller küçük olduğundan, bu durum tarım aletleri kullanımını engellemektedir. Çiftçi örgütlenmeye başlamış olup, süt birliği ve sulama birliği kurulmuştur.

İzmir-Balıkesir çevre yolunun Halalca pompaj sulama sahasını bölerek geçmesi nedeniyle, şehirleşmenin getirdiği yapılaşma tarım arazilerinin aleyhine genişlemektedir.

Çaygören II. Merhale Projesi Balıkesir Sıdırgı ve Çeliklektepe Pompaj Sulaması

YERİ: Balıkesir-Sıdırgı ovası sulaması, cazibe anakanalının 21+ 000 km sinde Çeliklektepe pompajı ile 160 ha, bir saha sulanmaktadır. Çeliklektepe pompajında iki adet yedek kanalet olup, toplam uzunluğu 6 689 m dir.

Amacı	: Sulama
İşletmeye açıldığı yıl	: 1991
Tesisle ilgili bilgiler	
Sulama üniteleri	
Çeliklektepe sulaması	: 160 ha (net), 170 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme Ve Bakım Faaliyetleri : Çeliklektepe pompaj sulaması 1997 yılında Sıdırgı Ovası Köyleri Sulama Birliğine devredilmiştir. İşletme ve bakım faaliyetleri birlik tarafından yürütülmektedir.

Tesisle İlgili Darboğazlar ve Öneriler : Pompaj sulama sahasında araziler tesviyesiz ve çok küçük parsellerden oluşmaktadırlar.

Çaygören Iı. Merhale Projesi Balıkesir-Sıdırgı-Küçükükü Ovası POMPAJ SULAMASI

YERİ: Simav çayından Küçükükü pompajı ile de 184 ha lık bir saha sulanmaktadır. Küçükükü pompaj sulama sahasında 5 557 m kanalet bulunmaktadır.

KÜÇÜKBÜKÜ POMPAJ SULAMASI

Amacı	: Sulama
İşletmeye açıldığı yıl	: 1991 sonu
Tesisle ilgili bilgiler	
Sulama üniteleri	
Küçükükü sulaması	: 184 ha (net), 196 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme Ve Bakım Faaliyetleri : Küçükbükü pompaj sulaması 1996 yılında Küçükbükü köy tüzel kişiliğine devredilmiştir.

Tesisle İlgili Darboğazlar Ve Öneriler : Pompaj sulama sahasında araziler tesviyesiz ve çok küçük parsellerden oluşmaktadır.

Çaygören II. Merhale Projesi Balıkesir Ovası Sağ Sahil (Kepsut Ovası) POMPAJ SULAMASI

YERİ: Balıkesir ovası sağ sahilinde, Kaletepe regülatörünün sağ prizinden alınan su ile brüt 178 ha lık saha sulanmaktadır. Klasik 6 688 m, yedek mahiyetinde 2 adet ve toplam 256 m kanalet mevcuttur. 1992 yılında deneme, 1993 yılında ise tam sulama yapılmıştır.

Amacı	: Sulama
İşletmeye açıldığı yıl	: 1992 ortası
Tesisle ilgili bilgiler	
Sulama üniteleri	
P1 pompaj sulaması	: 167 ha (net), 178 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme ve Bakım Faaliyetleri : P1 pompaj sulamasının, Kalburcu köyü tüzel kişiliğine 1994 yılında devir işlemi yapılmıştır. 1998 yılında Kepsut Ovası Sulama Birliğinin kurulmasından sonra köy tüzel kişiliği ile yapılan devir sözleşmesi iptal edilerek 2000 yılında P-1 pompaj tesisleri bu birliğe devredilmiştir. İşletme bakım faaliyetleri sulama birliği tarafından yürütülmektedir.

Tesisle İlgili Darboğazlar ve Öneriler : Sulama tesislerinin herhangi bir dar boğazı bulunmamaktadır.

Çaygören I. Merhale Projesi Pamukçu ve Aslıhantepecik Ovaları Sulaması

YERİ: Pamukçu ve Aslıhantepecik ovalarında 4 688 ha lık arazilerin sulanması ve Balıkesir iline 53 hm³ içme ve kullanma suyu temini için Kille çayı üzerinde içme kullanma suyu ve sulama amaçlı İKİZCETEPERLER BARAJI inşa edilmiştir. Sulama sistemi orta basınçlı ve borulu şebeke olup, sistemde 49 053 m klasik sol anakanal ile 93 375 m borulu şebeke bulunmaktadır. Ayrıca 3 adet pompa istasyonu mevcuttur. Pompaj sulamalarında 26 152 m klasik kanal, 29 235 m borulu şebeke bulunmaktadır.

Amacı	: İçme kullanma suyu + sulama
İşletmeye açıldığı yıl	: 1991
Tesisle ilgili bilgiler	
Su kaynağı	: İkizcetepeler barajı
Yağış alanı	: 469,5 km ²
Yıllık ortalama su	: 112,2 hm ³ /yıl
Regülasyon oranı	: % 74
Tipi	: Kil çekirdekli kum-çakıl dolgu
Yüksekliği (talvegden)	: 45 m
Yüksekliği (temelden)	: 52 m
Toplam depolama hacmi	: 164,5 hm ³
Toplam gövde hacmi	: 1,1 hm ³
Aktif hacim	: 148,5 hm ³
İçme-kullanma suyu	: 53 hm ³
Sulama suyu	: 30 hm ³
Dolusavak proje debisi	: 2776 m ³ /s

Sulama üniteleri	
Cazibe sulaması	: 3 286 ha

Pompaj sulaması	: 1 121 ha
Toplam (cazibe+pompaj)	: 4 407 ha (net), 4 688 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme ve Bakım Faaliyetleri : 1998 yılında Pamukçu ve Aslıhantepecik Ovaları Sulama Birliği kurulmuş, sulama tesislerinin işletme bakım yönetim ve sorumluluğu birliğe devredilmiştir.

Tesisle İlgili Darboğazlar ve Öneriler : Sulama sisteminde anakanal klasik, yedekler borulu olarak inşa edilmiştir. Pamukçu ovasında Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünce arazi tesviyesi, arazi toplulaştırması çalışmaları yapılmıştır. Sulama alanı bitki deseninde 1. sırada sebze, 2. sırada mısır, slajlık mısır ekimi yer almaktadır. Kapalı sistem olması işletme çalışmalarını kolaylaştırmaktadır. Borularda zaman zaman patlamalar meydana gelmekte olup Sulama Birliği tarafından tamiri yapılmaktadır.

SAVAŞTEPE-SARIBEYLER OVASI SULAMASI

YERİ: Balıkesir-Savaştepe ve Sarıbeyler ovalarındaki 2 065 ha lık arazilerin sulaması için Sarıbeyler deresi üzerinde Sarıbeyler barajı inşa edilmiştir. Sistemde 21 454 m cazibe, 14 835 m pompaj anakanalı mevcuttur. 4 adet 100 Hp gücünde pompa ünitesi ile toplam uzunluğu 43 393 m olan yedek ve tersiyer niteliğindeki kanalet ile sulama yapılmaktadır. Ayrıca 21 975 m uzunluğunda tahliye kanalı bulunmaktadır.

Amacı	: Sulama
İşletmeye açıldığı yıl	: 1985
Tesisle ilgili bilgiler	
Su kaynağı	: Sarıbeyler barajı
Yağış alanı	: 58,5 km ²
Yıllık ortalama su	: 16 hm ³ /yıl
Regülasyon oranı	: % 63
Tipi	: Kil çekirdekli kum-çakıl dolgu
Yüksekliği (talvegden)	: 35 m
Yüksekliği (temelden)	: 37,5 m
Toplam depolama hacmi	: 15,6 hm ³
Toplam gövde hacmi	: 0,5 hm ³
Aktif hacim	: 14,6 hm ³
Toplam göl hacmi	: 15,6 hm ³
Dolusavak proje debisi	: 304 m ³ /s

SULAMA ÜNİTELERİ

Cazibe sulaması	: 1 220 ha
Pompaj sulaması	: 530 ha
Toplam (cazibe+pompaj)	: 1 750 ha (net), 2 065 ha (brüt)

Sulama Tesislerinin İşletme Ve Bakım Faaliyetleri : Savaştepe-Sarıbeyler ovası sulaması 1996 yılı içinde Köylere Hizmet Götürme Birliğine devredilmiştir.

Tesisle İlgili Darboğazlar ve Öneriler : Çiftçiler sulu ziraata uyum sağlamışlardır. Arazinin dalgalı ve meyilli olması yanında parsellerin çok küçük olması, sulamayı olumsuz yönde etkilemektedir. Bitki paternine bakıldığında sebze ekimi 1.sıradadır. 2.sırada baklagil ekimi yer almaktadır. Tarla içi geliştirme hizmetleri noksandır. Bu çalışmalar Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünce yapılmalıdır.

İçme suyu kaynakları ve barajların yerleri, taşıdıkları su miktarı ve niteliği, derinliği, yüzey alanı, hacmi, bu kaynağı besleyen su girdilerinin ve çıktılarının yerleri, isimleri ve miktarları belirtilmelidir.

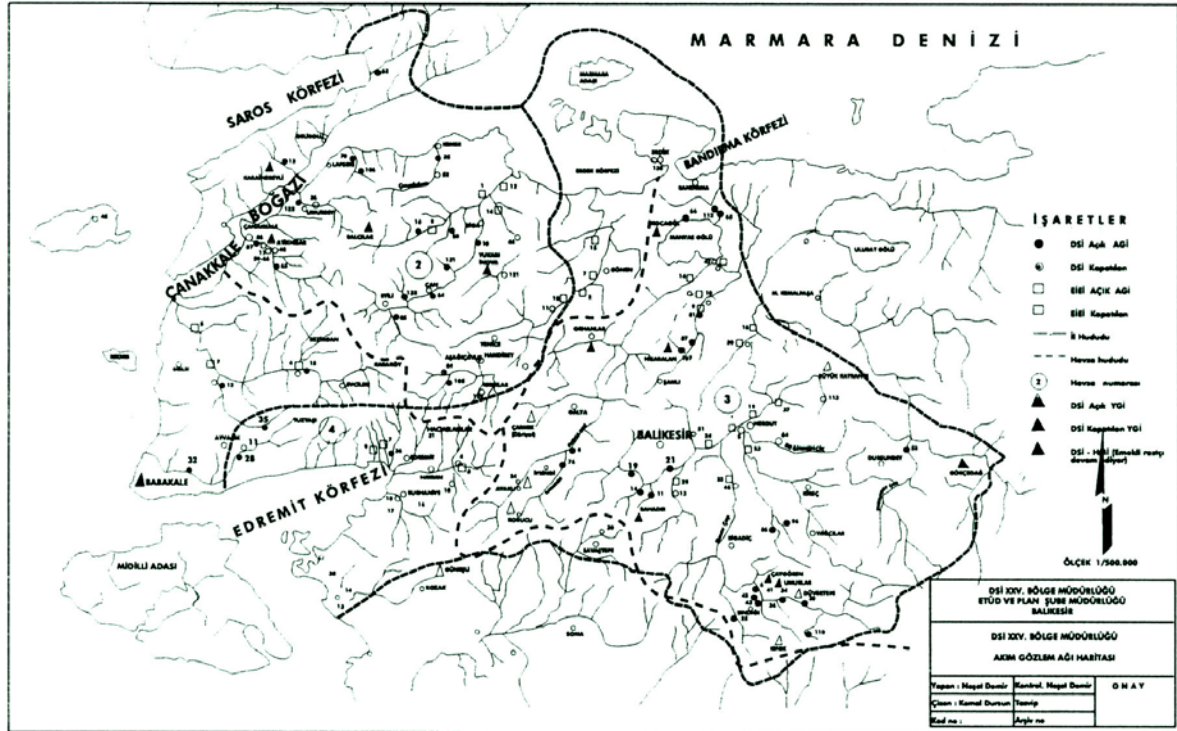
B.4.2. Yeraltı Su Kaynakları

Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi raporun D.1.1 bölümünde verilmiştir.

B.4.3. Akarsular

Tablo B.13: İlimizde Doğan ve Geçen Akarsular

Dere Adı	Doğduğu yer	Geçtiği Yer	Döküldüğü yer	Uzunluğu km
Simav Çayı	Kütahya	Sındırgı	Marmara Denizi	175
Dursunbey Çayı	Alaçam Dağları	Simav çayı ile birleşir	Marmara Denizi	65
Kille Çayı	Dursunbey	Simav çayı ile birleşir	Marmara Denizi	97
Yağcılar Deresi	Bigadiç	Kepsut'ta (Simava)	Marmara Denizi	30
Madra Çayı	İvrindi	Ayvalık, Altınova	Ege Denizi	48.5
Atnos Çayı	Kütahya	Sındırgı(Simava)	Marmara Denizi	0
Üzümcü Çayı	İvrindi	Balıkesir(Simava)	Marmara Denizi	56
Kızıklı Deresi	Havran	Burhaniye	Ege Denizi	30
Karadere	Madra dağı	Burhaniye Çayı	Ege denizi	19
Karınca Dere	Madra dağı	Burhaniye Çayı	Ege denizi	19
Edremit çayı	Kaz Dağları	Edremit	Ege denizi	28
Billir Deresi	Kaz Dağları	Edremit	Ege denizi	55
Havran Çayı	Kaz Dağları	Havran, Edremit	Ege denizi	46
Gönen Çayı	Kaz Dağları	Gönen	Marmara Denizi	60
Mürvetler Deresi	Şamlı Beldesi			
Bombay Deresi	Bigadiç	Simava karışır	Marmara Denizi	
Değirmenlik Deresi	Dursunbey	Bombay ile birleşir	Marmara Denizi	51
Kocaçay	Madra Dağı		Manyas Gölü	140

Şekil B.2. Balıkesir İli Sınırları İçindeki Akarsu Havzaları

B.4.4. Göller ve Göletler

Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi raporun D.1.4 bölümünde verilmiştir.

B.5. Mineral Kaynaklar

B.5.1. Sanayi Madenleri

Çeşitli ve karmaşık bir jeolojik yapıya sahip olan Balıkesir, yeraltı kaynakları yönünden oldukça zengin bir İl'dir. Bunların başında bor tuzları gelir. Bir çok sanayii ürününün yapımında kullanıldığı için önemli bir madde sayılan bor tuzları yönünden dünyanın en zengin rezervlerinden biri bu İl'dedir. Başlıca yatakları Sultançayırı, Bigadiç ve Taşköy dolaylarında olan bor tuzları; XIX. yüzyıldan beri işletilmekte ve yurt dışına satılmaktadır. İlimizde bulunan Sanayi Madenleri ; Bor tuzları, Kaolen, jips, Talk, Barit, Bentonit ve Mermer'dir Raporun I.Madencilik Bölümünde ayrıntılı bilgiler tablo halinde verilmiştir.

B.5.2.Metalik Madenler

İlimizde bulunan başlıca Metalik Madenler; -Demir, Kurşun, Çinko ,Bakır, Antimuan, Civa, Manganez ve Krom'dur. Raporun I.Madencilik Bölümünde ayrıntılı bilgiler tablo halinde verilmiştir.

B.5.3.Enerji Madenleri

İlimizde bulunan enejî madeni Linyittir. Balya İlçesi, Mancınık, Bengiler, Köyü ve Gönen İlçesi, Şaroluk, Sebepî Köyleri ile, Dursunbey İlçesi, Odaköy, Çakırca, Merkez İlçe, Köteyli Köyünde Linyit işletmeleri bulunmaktadır.

B.5.4. Taş Ocakları Nizamnamesine Tabi Olan Doğal Malzemeler

İlimizde taşocağı ve kum ocağı elde edilecek alanlar yoğun olarak bulunmaktadır. Raporun I.Madencilik Bölümünde ayrıntılı bilgiler tablo halinde verilmiştir.

KAYNAKLAR :

- Balıkesir İli Çevre Durum Raporu 2005
- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- Balıkesir İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
- Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü
- Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C. HAVA (ATMOSFER VE İKLİM)

C.1. İklim ve Hava

Balıkesir il sınırları içerisinde bulunan büyük ve küçük klima istasyonlarının yıllık yağış miktarları ile yıllık ortalama sıcaklıkları esas alınarak Koppen'e göre iklim tasnifi yapılmış ve tüm istasyonların ortak iklimler kuşağına dahil olduğu tespit edilmiştir.

Balıkesir il sınırları içerisindeki tüm istasyonların kuruluşundan 1980 yılına kadar olan Meteorolojik kayıtları incelenmiş ve ilin genel iklim durumu ortaya çıkarılmıştır. Balıkesir Akdeniz iklimi ile Karadeniz iklimi arasındaki geçiş bölgesinde bulunmaktadır. Bu nedenle her iki iklimin özelliklerini yer yer görmek mümkündür.

Ege kıyılarında bulunan istasyonlarda yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve genellikle yağışlı Akdeniz iklimi görülmektedir.

Marmara kıyılarında ise Karadeniz ikliminin etkisiyle yazlar nispeten serin geçmektedir. Kıyılardan iç kesimlere doğru gidildikçe iklim karasallık eğilimi göstermekte ve kışlar soğuk geçmektedir.

C.1.1. Doğal Değişkenler

C.1.1.1. Rüzgar

İlimiz genel olarak Kuzeyden esen rüzgarların hakimiyeti altındadır. Ancak yıl içerisinde hava ve mevsimlere göre farklılıklar gösterir. Kış aylarından aralıkta kuzey ve Kuzeybatı öbür aylar ise güney ve güneybatı yönlü esmektedirler. Yaz aylarında Kuzey doğu yönlü rüzgarlar esmektedir.

Balıkesir ilinde ortalama rüzgar hızının en fazla olduğu aylar Ocak (3,7 m/sn) Haziran (2,9 m/sn) ve Temmuz (5,0 m/sn) . Yıllık ortalama rüzgar hızı 2005 yılına nazaran daha yüksek ve 2,27 m/sn dir.

Tablo C.1: Ortalama Rüzgar Hızı (m/s)

YILLI	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK TOPLAM	YILLIK ORT.
2006	3,7	1,5	1,5	1,9	2,0	2,9	5,0	1,8	2,1	2,4	1,1	1,3	27,2	2,27

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

Yıl içerisinde en çok esen rüzgar kuzey yönlü rüzgarlardır.

Tablo C.2: Aylık En Çok Esen Rüzgar Yönü

YILI	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
2006	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

Rüzgar özellikle kış aylarında şehir merkezlerinde katı ve sıvı yakıtların oluşturduğu hava kirliliğine neden olmaktadır.

C.1.1.2. Basınç

İlimizde Ortalama en yüksek basınç Aralık (1014,8), en düşük basınç ise Ağustos (997,3) ayında ölçülmüştür. Ortama yıllık basınç 1004,2 hPa olarak alınmıştır.

Tablo C.3: Yıllık Ortalama Basınç

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK TOPLAM	YILLIK ORT.
2006	1010,0	1003,0	1000,5	1001,6	1003,6	1002,7	1000,8	997,3	1003,4	1004,0	1008,6	1014,8	12050,3	1004,2

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C.1.1.3. Nem

İlimizde aylık ortalama en düşük nisbi nem Ağustos ayında %53,1 , en yüksek nem ise ocak ayında %81,5 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo C.4: Ortalama Nisbi Nem.

2006	81,5	77,8	71,7	64,0	57,7	55,9	55,7	53,1	70,3	79,5	81,3	80,2	828,7	69,06

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C.1.1.4. Sıcaklık

İlimizin yıllık sıcaklık ortalaması 13,8 °C'dir.Ortalama en sıcak ay Ağustos 26,4°C, en soğuk ay Ocak 2,5°C'dir.

Tablo C.5: Yıllık Ortalama Sıcaklık.

2006	2,5	4,7	8,7	13,4	17,6	22,3	23,8	26,4	19,6	15,9	7,3	3,4	165,6	13,8

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

Yıllık maksimum sıcaklık değeri 40.4 °C ile Ağustos, minimum sıcaklık değeri -10,1 ile Aralık ayında görülmüştür.

Tablo C.6: Maksimum ve Minimum sıcaklık değerleri.

	YILI	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK TOPLAM	YILLIK ORT.
Mak.	2006	17,2	19,8	22,9	29,4	33,6	37,6	33,2	40,4	31,8	31,0	21,8	13,2	331,9	27,7
Mini.	2006	-8,8	-8,6	-6,0	0,8	2,0	9,8	13,8	14,0	9,2	4,4	-3,8	-10,1	16,7	1,4

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C.1.1.5. Buharlaşma

İlimizde özellikle yaz aylarında kuzeyli rüzgarların ve yüksek sıcaklığın etkisiyle buharlaşma meydana gelmektedir. Ölçüm yapılan gün sayısı 220, günlük ortalama buharlaşma miktarı 6,02 mm dir.

Tablo C.7: Aylık Buharlaşma Miktarı.

İlimizde özellikle yaz aylarında kuzeyli rüzgarların ve yüksek sıcaklığın etkisiyle buharlaşma meydana gelmektedir. Ölçüm yapılan gün sayısı 220, günlük ortalama buharlaşma miktarı 6,02 mm dir.	OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK TOPLAM	GÜNLÜK ORT.
Tablo C.7: Aylık Buharlaşma Miktarı. YILI														
2006	---	---	---	108,0	172,1	215,0	301,5	277,6	145,2	95,9	9,2	---	1324,5	6,02

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C.1.1.6. Yağışlar

C.1.1.6.1. Yağmur

Balıkesir’de 2006 yılında en fazla yağış Mart ayında görülmüştür. İlimizin yıllık yağış toplamı 503,8 mm/m², yıllık ortalama yağış miktarı 41,99 mm/m²’dir.

Tablo C.8: Aylık Toplam Yağış Miktarı.

2006	47,8	70,7	99,5	20,8	13,8	71,3	3,1	-	68,9	47,1	32,1	28,7	503,8	41,99

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C.1.1.6.2. Kar, Dolu, Sis ve Kırağı

Balıkesir’de kar yağışı ocak, şubat, mart ve aralık aylarında görülmektedir. Toplam kar yağışlı günler sayısı 11 gündür. Sisli gün sayısı 62, Kırağılı gün sayısı 35 gündür.

Tablo C.9: Aylık Kar, Sis ve Kırağı Gün Sayısı

YAĞIŞ TÜRÜ	OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK TOPLAM	YILLIK ORT.
KAR	4	4	1	---	---	---	---	---	---	---	---	2	11	0,9
SİS	9	7	1	---	--	---	---	---	---	2	21	22	62	5,2
KIRAĞI	6	3	2	---	---	---	---	---	---	--	8	17	35	2,9

Kaynak : Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

C.1.1.7. Seller

2006 yılı itibarıyla İlimizde sel olayı meydana gelmemiştir..

C.1.1.8. Kuraklık

2006 yılı içerisinde yaşamı büyük bir şekilde etkileyecek kuraklık olmamıştır.

C.1.1.9. Mikroklima

İlimiz sınırları içerisinde mikroklima oluşturan herhangi bir özel alan bulunmamaktadır.

C.1.2. Yapay Etmenler

C.1.2.1. Plansız Kentleşme

Şehrin çevre sorunları açısından en önemli konu, sanayi alanları içinde yer alan haddehanelerin yarattığı çevre kirliliğidir. Ancak haddehanelerin yerlerinin çevre kirliliklerinin meskun alanlara kaydırılması tasarısı gerçekleştiğinde bu sorun ortadan kalkacaktır. Şehirlerarası karayolu trafiğinin şehrin ortasından geçmesi, özellikle kamyon taşımacılığının trafikte ağırlıklı olması çevre yolunun açılması ve şehirlerarası terminalin şehir dışına taşınması ile büyük ölçüde azalmıştır.

C.1.2.2. Yeşil Alanlar

Yeşil alanların kent içi toplam alanı=689.616 m²

Kişi başına düşen yeşil alan =3,1 m²

Ek-1’de Bitki isimleri sunulmaktadır.

Kent İçi Çevresinde Vatandaşların Kullanımına Açılması Planlanmış Aktif Yeşil Alanlar:

1.50m’lik çevre yolu üstü yeşil alan :475.000 m²

2.Asfalt tesisleri yanı :265.000 m²

3.18-02 Bölgesi (yeşil alan-ağaçlandırma):1.000.000 m²

4.Askerlik şubesi yeşil alan:150.000 m²

5.Çimento Fabrikası batısı yeşil alan:360.000 m²

6.Haddeciler Sitesi içindeki yeşil alanlar:370.000 m²

7.Atatepe küçük sanayi sitesi için yeşil alan miktarı:187.200 m²

8.Şehir içindeki olması gereken yeşil alan:2551715 m²

Toplam: 5.358.915 m²

Bu verilere göre yaklaşık olarak mevcut 1/5000 ölçekli nazım imar planlarına göre ayrılmış yeşil alanların miktarı ile projeksiyon nüfusunu oranladığımızda (5358915m²/400000 Kişi)=13.39 m² alan düşmesi beklenmektedir.

1988 yılında yapılan 1/5000 ölçekli nazım imar planında ayrılmış pasif yeşil alanlar, ağaçlandırma ve fidanlık alanları miktarları

- 1.fidanlık sahası :2.249.000 m²
 - 2.80m'tlik çevre yolu kenar yeşil bantı:352.000 m²
 - 3.Gazi Osman Paşa Mahallesi ağaçlandırılacak alan:450.000 m²
 - 4.Organize sanayi çevresi ağaçlandırılacak alan:5.350.000 m²
 - 5.Hatteciler sitesi yeşil alan:250.000 m²
 - 6.Ordu donarım arkası ağaçlandırma sahası:2.004.375 m²
 - 7.Üçpınar mezarlık alanı:50.000 m²
 - 8.Milli egemenlik ormanı:3.076.268 m²
 - 9.Çamlık-Atatepe ağaçlandırma sahası:616.000 m²
 - 10.50 mtlik çevre yolu üstü 200 m'lik yeşil alan bantı:340.000 m²
 - 11.18-02 çevre yolu üstü yeşil alan miktarı 200 m'lik bant:500.000 m²
- Pasif yeşil alanlar toplamı:14.837.643 m²
Pasif ve aktif yeşil alanlar toplamı:20.196.558 m²

C.1.2.3. Isınmada Kullanılan Yakıtlar

İlimizde konut ve işyerlerinin ısıtılmasında yakıt olarak kömür, odun, özel kalorifer yakıtı, doğal gaz, motorin kullanılmaktadır. Şehrimizde doğal gazın yakıt olarak kullanılmasına başlanılmıştır.

Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'nin 28.Maddesinde; "İl ve İlçelerin kirlilik derecelendirilmesi; il ve ilçenin topoğrafik yapısı, atmosferik şartlar, meteorolojik parametreler, sanayi durumu, nüfus yoğunluğu ve önceki yılların hava kalitesi ölçüm sonuçları dikkate alınarak 2/11/1986 tarihli ve 19269 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliğine göre Bakanlık tarafından kış sezonu başlamadan önce ilan edilir." ifadesi yer almaktadır. Bu hususlar çerçevesinde illerden alınan bilgiler de değerlendirilerek tüm il ve ilçelerin kirlilik derecelendirilmesi 04.07.2006 tarih ve 2006/17 sayılı "Hava Kirliliği Kontrolü" konusundaki Genelgesi ile yapılmış ve buna göre; "Sınır Değerlerinin Aşıldığı İl ve İlçeler ve "Sınır Değerlerinin Aşılmadığı İl ve İlçeler olmak üzere sınıflandırma yapılmıştır. Buna göre, Balıkesir İli; 2006-2007 Kış Sezonu için I. Grup Kirli İller bu İllere Bağlı İlçelerin Kirlilik Dereceleri sınıflandırmasında; Balıkesir Merkez İlçe ve bu İlçeye bağlı belde ve köyler ile Bandırma İlçesi ile bu İlçeye bağlı belde ve köylerin Kirlilik Grubu I, bu İlçenin dışında kalan diğer İlçeler ile bu İlçelere bağlı belde ve köylerin Kirlilik Grubu II olarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede, ilimiz Mahalli Çevre Kurulu'nun 05.07.2005 tarih ve 2005/7 sayılı kararın 4. maddesi ile ısınma amaçlı kullanılacak katı ve sıvı yakıt özellikleri belirtilmiştir.

Tablo C.11: Yerli Kömür Özellikleri

Tablo C.11: Yerli Kömür Özellikleri	<i>Alt Isıl Değer (orjinalde)</i>	4000 Kcal/Kg	-200Kcal/Kg tolerans	En az
1	<i>Toplam Kükürt</i>	% 2	Kuru bazda	En çok
2	Boyut	18-150 mm	18 mm altı max %10 tolerans 150 mm üstü %10 tolerans	Değerleri arasında

Kalorifik değerlerin önerilen sınırlardan daha yüksek olması halinde toplam kükürt oranları hava kirliliği sınıflandırmasında birinci derece illerde en az 4000 kcal/kg olması durumunda, daha üst Kalori için her 1000 kcal/kg ba²na satı²a sunulan bazda % 0,1 değerini geçmeyecektir.

Tablo C.12: İthal Kömür Özellikleri

1	Alt Isıl Değer	6200 Kcal/Kg	(orjinalde) –400 Kcal/Kg tolerans	En az
2	Kükürt	% 0.9	(Kuru Bazda)	En çok
3	Uçucu Madde	% 12-28	(Kuru Bazda) (+ 1 tolerans)	Değerleri arasında
4	Toplam Nem	% 10	(orjinalde)	En fazla
5	Boyut	18-150 mm	18 mm altı max %10 tolerans 150 mm üstü %10 tolerans	Değerleri arasında
6	Kül	%14	(kuru bazda)(+1 tolerans)	En fazla
7	Şişme indeksi	1		En fazla

Tablo C.13. Briket Kömür Özellikleri

Özellik	Sınıf 1	Sınıf 2	
Alt Isı Değeri ⁽¹⁾ [kcal/kg] en az	5000	4000	
Baca gazına geçen kükürt oranı [%], m/m, en fazla	0,8	1,0	
Düşme sağlamlığı (%) m/m, en az	90	80	
Aşınma sağlamlığı (%) m/m, en az	75	65	
Kırılma sağlamlığı	Yastık ve yumurta şeklindeki briketlerde (kgf), en az	80	60
	Tabanı düzgün geometrik şekilli briketlerde (kg/cm ²), en az	130	100
Suya dayanım ⁽²⁾ (%), en az	70	70	
Isıl verimi (%), en az	75	75	
Duman emisyon oranı (g/kg), en fazla	8	12	
¹⁾ Bu özellik, orijinal (satışa sunulan) briket bazındadır.			
²⁾ Su geçirmeyen torbalar içerisinde satılan briketlerde bu özellik aranmaz.			
Bağlayıcı madde olarak petrol türevi olmayan nişasta, melas v.s. kullanılacaktır.			

Tablo C.14: Pirininin Özellikleri

Parametreler	Özellikler
Kalori	3700 Kcal/kg
Nem	%15 max.
Yağ	%1.5
Sodyum(Na)	300 mg/kg
Kül	%4 max.

Belediyelerin mücavir alanı içinde ısınma amaçlı sıvı yakıt olarak TÜPRAŞ tarafından üretilen %1.5 kükürt içeren TÜPRAŞ 615 Kalorifer yakıtının kullanılmasına, Meskun mahal içerisinde (belediye sınırları içinde) bulunan ve Emisyon izni olmayan sanayi tesislerinde 6 no'lu fuel oil'in kış sezonunda (Ekim-Mart) yasaklanmasına, TÜPRAŞ tarafından üretilen ağırlıkça %1,5 kükürt içeren kalorifer yakıtının kullanılmasına

C.1.2.4. Endüstriyel Emisyonlar

Balıkesir ili genelinde faaliyet gösteren sanayi kolları oldukça çeşitlilik göstermektedir. Endüstriden kaynaklanan hava kirliliği esas olarak yanlış yer seçimi, uygun olmayan yakıt kullanımı ve atık gazların yeterli teknik önlemler alınmadan alıcı ortama verilmesi sonucu meydana gelmektedir.

Kentteki sanayi faaliyetleri, kentin doğusunda ve güneyinde olmak üzere iki kısımda toplanmıştır. Kentin güneyindeki sanayi bölgesi ağır sanayi karakterindedir. Kent merkezine mahalle aralarına dağılmış ve çeşitli alanlarda faaliyet gösteren atölyeler mevcuttur. Ağır sanayi kuruluşlarının bir kısmı kentin çıkışlarında şehirlerarası karayolunun kenarında kuruludur. Kentte organize sanayi bölgesi mevcut değil fakat organize sanayi bölgesi oluşturma çalışmalarını yürüten organize sanayi bölgesi yönetimi mevcuttur. Çevre koruma ve kirlilik için yeterli önlemlerin alındığı

ve altyapısının oluşturulduğu organize, ihtisas sanayi bölgelerinin kurulması ile ilimizde yaşanan sanayi kaynaklı çevre sorunları önemli ölçüde aşılabacaktır.

İl Mahalli Çevre Kurulu 05.07.2005 tarih ve 2005/7 sayılı kararı ile Balıkesir İli sınırları içerisinde faaliyet gösteren sanayi tesislerinin kullanacağı ithal kömür özelliklerini belirlemiştir.

Tablo C.15: İthal Kömür Özellikleri

1	Alt Isıl Değer	6000 Kcal/Kg	(orjinalde) (- 500kcal/ kg tolerans)	En az
2	Toplam Kükürt	% 1	(Kuru Bazda) (+ % 0,1)	En çok
3	Uçucu Madde	% 36	(Kuru Bazda) (+ % 1 tolerans)	Değerleri arasında
4	Boyut	0-50 mm		Değerleri arasında

Bununla birlikte aynı MÇK kararıyla sanayi amaçlı pirina kullanımı ile ilgili olarak aşağıdaki kararlar alınmıştır.

-Yakıt olarak kullanılacak pirinanın içeriğindeki nem oranı max %20 ve yağ oranı kuru bazda max %2.5 olmalıdır.

-Anma ısıl gücü 500 kW'ın altında olan zeytinyağı üretim tesisleri (yağhaneler) haricindeki tesislerde pirinanın yakıt olarak kullanılması yasaktır.

-Yılda 120 günden uzun sürmeyen mevsimlik faaliyetlerini sürdüren zeytinyağı üretim tesislerinde (yağhanelerde) pirinanın yakıt olarak kullanımına izin verilmektedir. Bu işletmeler Tablo 1'de verilen emisyon sınır değerlerinden muaf olmakla birlikte, atık gazlarındaki islilik derecesi Ringelman skalasına göre en çok 3 olmalıdır.

- Anma ısıl gücü 500 kW'ın üzerinde olan zeytinyağı üretim tesisleri ve diğer yakma tesisleri (enerji üretim tesisleri, çimento ve kireç faikaları vb.) otomatik yakıt beslemeli, sekonder hava beslemeli, hava/yakıt oranı otomatik olarak ayarlanabilen yakma sistemi özelliğine sahip olmak zorunda olup, Tablo 1'de verilen baca gazı emisyon değerlerini sağlamak zorundadırlar.

Tablo C.16: (Baca gazında: % 6 hacimsel oksijen ile 0 °C ve 1 atm basınca tekabül eden normal şartlar ve kuru baz dikkate alınır.)

Kirletici parametreler	CO (mg/Nm ³)	NO (mg/Nm ³)	SOx (mg/Nm ³)	HCl (mg/Nm ³)	HF (mg/Nm ³)	PM (mg/Nm ³)	TOC (mg/Nm ³)
500kW-15MW	460	-	200	-	-	375	-
15MW-50MW	460	-	200	200	30	375	30
>50MW	460	400	200	200	30	280	30

*Çimento ve kireç fabrikalarının uyması zorunlu emisyon sınır değerleri ve esaslar ilgili mevzuatta belirtildiğinden yukarıda belirtilen esaslar aranmayacaktır.

-Zeytinyağı üretim tesisleri; işletmelerinde ortaya çıkan pirina ile ilgili olarak; toplam pirina miktarı, pirinanın yağ ve nem oranı, işletmelerinde yakıt olarak kullandıkları pirina miktarı ve özellikleri, ihtiyaç fazlası olan pirinanın kullanım alanları hakkında Balıkesir Valiliğine bilgi vermek zorundadır.

-Pirinaı yakıt olarak kullanan işletmeler kullanılan pirinanın özelliklerini analiz sertifikası ile belgelemek zorundadır. Gerekli hallerde Valilik yetkililerince analiz yapılabilir veya yaptırılabilir .

- Çevreyi rahatsız edici koku ve yağmur etkisiyle sızıntı suyu oluşmasını önlemek için, yakıt olarak kullanılacak pirinanın kapalı alanlarda depolanması ve saklanması gerekmektedir

İl Mahalli Çevre Kurulu 05.07.2005 tarih ve 2005/7 sayılı kararı ile Balıkesir İli sınırları içerisinde faaliyet gösteren sanayi tesislerinin kullanacağı sıvı yakıtlar ile ilgili olarak Belediye sınırları içerisinde bulunan ve emisyon izni olmayan sanayi tesislerinde 6 nolu fuel-oil'in kış sezonunda (Ekim-Mart) yasaklanmasına, TÜPRAŞ tarafından üretilen ağırlıkça %1.5 kükürt içeren kalorifer yakıtı kullanılması kararı alınmıştır.

07.10.2004 tarih ve 25606 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Endüstriyel Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında İlimiz sınırları dahilinde yer alan

sanayi tesislerinde incelemeler yapılmakta olup, tesislerin baca gazı emisyonları Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yeterlilik Belgesi verilen Laboratuvarlar tarafından ölçülmesi sağlanmaktadır.

Emisyon İzin Belgesi olmayan ve baca gazı emisyonları Yönetmelikte belirtilen sınır değerlerin üstünde olan tesisler uyarılarak Emisyon İzin Belgesi almaları sağlanmaya çalışılmaktadır.

Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında mevcut ve kurulacak tesislere Emisyon Ön İzni ve Emisyon İzni vermek ve Emisyonlarını izlemek ve denetlemek hükmü çerçevesinde Müdürlüğümüzce Tesislerin belgelendirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda İl Müdürlüğümüzce verilen A ve B gurubu emisyon izin belgesi düzenlenen işletmelere göre sayıları aşağıdaki çizelgede çıkarılmıştır.

Tablo C.17: İlimizde Emisyon İznine Tabi Tesislerin Sektörel Dağılımı (2006 yılı sonu itibarıyla verilen emisyon izinlerini göstermektedir.)

SIRA	SEKTÖR ADI	A GRUBU	B GRUBU
		ADET	ADET
1	Mezbaha	6	5
2	Piliç Kesim Yeri	4	7
3	Bitkisel Yağ Sanayi	3	3
4	Dokuma Tekstil		2
5	Hamur Mayası Üretimi		1
6	Hazır Beton		9
7	Maden Ocağı	1	7
8	Süt ve Süt Mamulleri		17
9	Yem Fabrikası		8
10	Yumurta Pastörizasyon Tesisi		1
11	Tavuk Kümesi		22
12	LPG Dolum Yeri	1	1
13	Demir Cevheri		2
14	Deri İşleme ve Depolama		6
15	Donmuş Gıda		2
16	Maden Kırma Eleme		9
17	Mermer İşleme Tesisi		2
18	Akaryakıt ve LPG Satış istasyonu		77
19	Su Ürünleri İşleme		3
20	Metal sanayi		2
21	Salça ve Konserve Tesisi	1	21
22	Transformatör ve jeneratör Üretim Tesisi		2
23	Kimya Sanayi (Hidrojen Peroksit Üretim Tesisi)		1
24	Yem Katkı Maddesi Üretim Tesisi		1
25	Teneke ve Ofset Baskı Tesisi		2
26	Un Fabrikası		2
27	Temizlik İşleri		1
28	Biyodizel Yakıt Üretim Tesisi		3
29	Kompost Gübre Tesisi		1
30	Medikal Ürünler		1
31	Prina İşleme Tesisi		1
	TOPLAM	16	222
	A GRUBU + B GRUBU TOPLAM	238	

C.1.2.5. Trafikten Kaynaklanan Emisyonlar

İlimizdeki egzoz gazı emisyon ölçümlerini yapmak üzere, “Balıkesir İli Çevre Koruma Vakfı Başkanlığı” (merkez, Bandırma, Edremit, Ayvalık ve Seyyar) ile Balıkesir Üniversitesine (Merkez) yetki belgesi verilmiştir. Ancak mevcut Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm İstasyonları Trafikte Seyreden Motorlu Kara Taşıtlarından Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen hükümleri sağlayamadıklarından dolayı 31.12.2006 tarihi itibarıyla yetki belgeleri iptal edilmiştir.

Yıllar ve araç sayısı itibarıyla yapılan egzoz gazı emisyon ölçümleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo C.18: İlimizde Trafiğe Kayıtlı Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yapılan Araç Sayısı.

YILLAR	TOPLAM ARAÇ (ADET)	ÖLÇÜMÜ YAPILAN ARAÇ (ADET)	ORAN (%)
2001	180.803	88.541	48.9
2002	196.949	85.005	43.1
2003	203.620	77.688	38.1
2004	264.883	83.613	31,5
2005	310308	72054	23,2
2006	350848	84.357	

C.2. Havayı Kirlletici Gazlar ve Kaynakları

İlimizde İl Halk Sağlığı Laboratuvarı 1989 yılından bu yana, SO₂ (Kükürtdioksit) ve PM (Partikül Madde) parametreleri bazında (SO₂ için Titrimetrik yöntem ile PM içinse Refraktometrik yöntemle) yarı otomatik bir cihazla hava kirliliği ölçümleri yapmaktadır. Bununla birlikte İlimizde 1994 yılından itibaren, İlimiz Çevre Koruma Vakfı Başkanlığınca satın alınan her istasyonda 1 adet SO₂ ve 1 adet PM analizörü olmak üzere 4 adet SO₂ ve 4 adet PM ölçen toplam 8 adet tam otomatik cihaz ile 4 istasyonda hava kirliliği ölçümleri yapılmaktadır.

Hava kirliliği ölçüm cihazları, İl Sağlık Müdürlüğü ile Balıkesir ili Çevre Koruma Vakfı Başkanlığı arasında yapılan bir protokolle işletilmek üzere İl Sağlık Müdürlüğüne devredilmiştir. Halen cihazların kurulu olduğu yerler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo C.19: İlimizde Kurulu Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonları

Tablo	İSTASYONUN BULUNDUĞU YER	ÖLÇÜM YÖNTEMİ
C.19: İlimizde Kurulu Hava Kirliliği Ölçüm İstasyonları NO		
1	Halk Sağlığı Laboratuvarı (Atatürk Mah.)	Çalışmıyor(arızalı)
2	Verem Savaş (Hisariçi Mah.)	Tam Otomatik
3	Merkez 6 nolu Sağlık Ocağı (Gündoğan Mah.)	Tam Otomatik
4	Mustafa Kemal Atatürk İlköğretim Okulu (1. Sakarya Mah.)	Tam Otomatik
5	Merkez 9 nolu Sağlık Ocağı (Plevne Mah.)	Tam Otomatik

İlimiz Bahçelievler Mah., Teknik Lise Caddesi, 100. yıl Endüstri Meslek Lisesi bahçesinde, network ağı ile Türkiye genelinde belli bir merkezde verilerin toplanması amaçlı olarak gerekli

ölçümlerin yapılacağı yeni bir ölçüm istasyonu kurulmuş olup, Nisan-2007 ayı sonu itibarıyla kabulü yapılacaktır.

C.2.1. Kükürtdioksit Konsantrasyonu ve Duman

Ulaşım ve yakıtlardan havaya verilen yıllık SO₂ miktarları, hava kirliliği ölçüm noktalarının yerleri ve koordinatları, hava kirliliği ölçüm sonuçlarının (Kış sezonu Ekim-Mart) mevsimlere ve kaynaklara göre SO₂ emisyonları (ortalama yaz günü, kış günü emisyonu ile günlük ve yıllık emisyon) duman yıllık ortalaması (ölçüm noktası bazında) aylık SO₂ değerlerinin aşıldığı gün yüzdesi gibi bilgilere yer verilmelidir. Söz konusu bilgilerin kolay anlaşılabilmesi ve mukayesesi için şekil, tablo, grafik ve haritalardan da yararlanılmalıdır.

Kentimizde kış aylarında görülen hava kirliliğinin başlıca nedeni, ısınma ve enerji elde etmek amacıyla tüketilen fosil kaynaklı yakıtlardır. Özellikle kükürtdioksitin (SO₂) yaklaşık olarak % 90'ı fosil kaynaklı yakıtların yakılması neticesinde oluşmaktadır. Geriye kalan % 10'unu ise endüstriyel faaliyetlerden ve motorlu araçlarda tüketilen yakıtlardan kaynaklanmaktadır. Dumanda ise yakıt dışı kaynakların %20 paya sahip olduğu görülmüştür. Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri, ısınmada kalitesiz yakıtların herhangi bir zenginleştirme işlemine tabii tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerin uygulanması ve kullanılan kazanların işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir.

Bu durum özellikle ısınma periyodunun uzun olduğu bölgelerde tehlike arz etmektedir. Bunların yanı sıra hızlı nüfus yoğunlaşması, topografik yapı ve meteorolojik şartlara göre şehirlerin yanlış yerleşmesi de hava kirliliğinin artmasında önemli rol oynamaktadır.

İlimizde 2001-2002, 2002-2003, 2003-2004 2004-2005, 2005-2006 Ekim-Mart ısınma dönemlerine ait kükürtdioksit (SO₂) partikül madde (PM) değerleri aşağıdaki Tablo verilmiştir.

Tablo C.20: 1999-2006 Yılları Ekim-Mart Isınma Dönemi SO₂ Ölçüm Değerleri

DÖNEMLER	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	Ortalama
1999-2000	61	169	203	199	127	66	137
2000-2001	36	105	66	87	65	44	67
2001-2002	18	89	124	155	129	62	96
2002-2003	31	144	182	129	116	81	113
2003-2004	14	78	74	66	63	32	54
2004-2005	11	55	99	70	39	43	53
2005-2006	16	34	59	73	87	37	15
Ekim-Mart Sınır Değeri	250	250	250	250	250	250	250

C.2.2. Partikül Madde (PM) Emisyonları

Tablo C.21: 1999-20006 Yılları Ekim-Mart ısınma Dönemi PM Ölçüm Değerleri

DÖNEMLER	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	Ortalama
1999-2000	32	36	65	45	43	30	42
2000-2001	29	64	48	50	31	24	41
2001-2002	33	101	73	117	116	71	85
2002-2003	51	138	126	106	67	81	94
2003-2004	28	140	124	129	157	84	110
2004-2005	49	85	107	100	62	80	80
2005-2006	54	62	77	84	117	108	100
Ekim Mart Sınır Değeri	200	200	200	200	200	200	200

C.2.3. Karbonmonoksit Emisyonları

Karbonmonoksit Atmosferde bulunan en yaygın ve en zararlı hava kirleticilerinden birisidir. Yapay ve doğal olmak üzere iki kaynaktan meydana gelir. Özellikle otomobil egzoz gazlarında önemli olarak bulunur. Ayrıca yanmanın iyi olmadığı diğer bütün yapay aktiviteler sonucu önemli oranda Karbonmonoksit oluşur ve atmosfere karışır.

İlimizde atmosfere karışan Karbonmonoksit miktarını ölçen cihaz bulunmadığından ölçüm yapılamamaktadır.

C.2.4. Azot Oksit (NO_x) Emisyonları

Atmosferdeki Azot Oksitleri N₂O, NO, NO₂'DİR. Atmosfere karışan N₂O gazının tümü azotlu maddelerin mikrobik bozulmaları sonucu meydana gelir. NO gazının ise yaklaşık %80'i doğal kaynaklardan % 20'si yapay kaynaklardan meydana gelir. NO₂ gazının esas kaynağı ise NO gazıdır. NO gazının bir kısmı hava oksijeni ile yükseltgenerek NO₂ haline dönüşür. Yapay kaynaklardan meydana gelen NO gazı daha çok yerleşim merkezlerinde meydana geldiği için, belirli yerlerde konsantrasyonu çok fazla yükselebilir. Buda başta insan sağlığı olmak üzere birçok canlı üzerinde son derece zararlı olmaktadır.

İlimizde atmosfere Azot Oksitleri karışan miktarını ölçen cihaz bulunmadığından ölçüm yapılamamaktadır.

C.2.5. Hidrokarbon ve Kurşun Emisyonları

İlimizde araçlardan kaynaklanan Hidrokarbon ve Kurşun emisyonları ölçümü yapılmaktadır. Atmosfere karışan emisyonların ölçümü cihaz olmadığından yapılamamaktadır.

C.3. Atmosferik Kirlilik

C.3.1. Ozon Tabakasının İncelmesinin Etkileri

Atmosfer yeryüzünden birkaç bin kilometre yukarı doğru uzanmaktadır. Atmosferin en alt tabakası troposfer olup, yeryüzünden yüksekliği orta ve kutup enlemlerinde 10 km., ekvatorda ise 18 km. civarındadır. Ozon molekülleri atmosferde buldukları yere göre farklı karakteristik özellikler gösterirler.

Atmosferdeki ozon'un yaklaşık 5,90'ı yeryüzünden itibaren başlayan 10–40 km. arası yükseklikteki strotosfer tabakasında bulunur. Bu bölgedeki ozonun yüksekliği tüm canlı varlıkları, doğal kaynakları ve tarımsal ürünleri olumsuz yönde etkileyen morötesi radyasyonu yani ultraviyole ışınlarını absorbe etmesidir. Bu ışın tutma işlemi, oksijeni ozona parçalanarak tekrar oksijene dönüşmesi sırasında ultraviyole ışınlarını kullanması sırasında meydana gelmektedir. Dışarıdan herhangi bir kimyasal madde ilavesi olmadığı takdirde ozon oluşumu ve parçalanması devamlı bir şekilde sürmekte ve sonuçta zararlı ultraviyole ışınları bu tabaka tarafından tutulmuş olmaktadır. Doğal bazı olaylar (sıcaklık değişimi, hava akımları gibi) ozon dengesini zaman zaman bozmakla birlikte bu durum ozon miktarında önemli değişikliğe yol açmamaktadır.

Ozon yoğunluğunun ultraviyole ışınlarını tutma görevi yapamayacak kadar azalması ozon tabakasının delinmesi olarak adlandırılmaktadır. Bu durum gerçekte ozon tabakasındaki bir delik olmayıp ozon tabakasındaki incelmeye olayıdır. Stratosfer tabakasındaki ozonun yararlı olmasına karşın gezegenimizin yüzeyine yakın atmosfer tabakasında (troposfer %10 oranında bulunan ozonun yıkıcı etkisi vardır. Atmosferdeki diğer moleküllerle reaksiyona giren ozonun bitki ve hayvanların canlı dokularına zararı vardır. Ayrıca önemli kimyasal bileşiklerden Kloroflorokarbonlar Ozon tabakasına zarar veren önemli gazlardır.

C.3.2. Asit Yağışlarının Etkileri

Çeşitli Endüstriyel faaliyetler konutlarda ısınma amaçlı olarak kullanılan fosil yakıtlar motorlu taşıtlardan çıkan eksoz gazları ile fosil yakıtlara dayalı olarak enerji üreten termik santrallerinin faaliyetleri sonucu hava kirlenmekte ve Kükürtdioksit , Azotoksit, Partikül madde ve Hidrokarbon molekülleri atmosfere yayılmaktadır. 2 ile 7 gün arasında havada asılı kalabilen bu kirleticiler zaman zaman çok uzaklara taşınabilmekte atmosferdeki su partikülleri ve diğer bileşenlerle tepkimeye girerek Sülfüroz asit ($H_x SO_x$, H_2SO_4 ve H_xNO_x) oluşumuna sebebiyet vermektedir. Bunların geri dönüşleri kuru ve yaş asit depolanması şeklinde olur. Yaş depolamada atmosferde oluşan bütün ürünler, yağmur ve kar içinde çözülmüş halde taşınırlar. Kuru depolamada ise atmosferdeki partiküllerin ve gazların yeryüzüne taşınması esnasında yağmur ve kar bulunmaz. Sis içindeki aerosol şeklinde bulunurlar.

Hiçbir yabancı madde ile kirlenmemiş bir atmosferde bile yağmur suyu hafif asit karakterdedir ve pH'sı 5.6'dır çeşitli yanma olayları sonucu havaya karışan SO_x ve NO_x gibi gazlar yağışla birleşerek asit meydana getirebilmekte bunların yeryüzüne yağması ili asit yağmurları olmaktadır. Asit yağmurlarının zararları şöyledir.

*Asit yağmurları göl ve akarsularda asit dengesini bozarak, önce hassas canlılar olmak üzere tüm canlıları etkilemekte, hatta bazı türlerin ölümüne yol açmaktadır.

*Tarihsel kalıntıların çelik köprüleri, demiryollarının aşınması ve tahribatına neden olmaktadır. En büyük etki ormanlar üzerinde görülmektedir. Asidik yağışlar ağaçların en önemli organı olan yapraklardaki büyüme ve gelişmeyi engellemektedir.

*yeryüzüne inen asit yağmurları suya ve toprağa geçerek onların fizikokimyasal yapısını değiştirmekte, neticede toprak ve su ile ilişkide olan canlılar etkilenmektedir.

C.4. Hava Kirleticilerinin Çevreye Olan Etkileri

C.4.1. Doğal Çevreye Etkileri

Hava Kirliliğinin doğa üzerine etkisi, iklim ile hayvan ve bitki örtüsü üzerinde kendisini göstermektedir. Yapılan araştırmalar, hava kirliliğinin, genelde atmosferdeki ısı ortalamasını yükselttiğini rüzgar hızını düşürdüğünü, yeryüzüne inen ultraviyole ışınlarında kayıplara yol açtığını ve hatta havayı ısıtan enerji sonucu higroskopik maddelerin çoğalmasıyla, bulut oluşumunun hızlanmasından ötürü yağışların normal seyrini değiştirdiğini ortaya koymaktadır. Hava Kirliliği nedeniyle iklim dengesinde meydana gelen bozulmaların doğal çevre üzerinde son derece olumsuz etkiler yaratacağı açıktır. Diğer taraftan, hava kirliliğinin bu zararlı etkileri çeşitli biçimlerde hayvanlarda ve bitkilerde de görülmekte ve bu durum gerek hayvansal ve gerekse bitkisel kısaca tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilediği gibi ekolojik dengeyi de bozmaktadır.

C.4.1.1. Su Üzerindeki Etkileri

Su kaynaklarına atmosferden kurşun, kadmiyum, Bakır, Çinko, Arsenik, Nikel, Poliklorlubifeniller, DDT, HCH gibi kimyasal maddeler karışarak kirliliğe neden olur. Asit yağışlarının su kaynaklarının kirlenmesinde önemli bir etkisi vardır.

C.4.1.2. Toprak Üzerine Etkileri

Asit yağışlarının dolaylı etkileri toprakta da görülür. Asit yağışları, toprağın kimyasal yapısı ve biyolojik koşulları üzerinde etkide bulunarak, bu topraklar üzerinde yetişen bitkilere zararlı olmaktadır. Toprağa erişen sülfürik asit, toprağın asitliliğini yani aktif hidrojen iyonlarının yoğunluğunu arttırmaktadır. Miktarı artan H^+ iyonları, toprağın kolloidal kompleksleri olan kil minarelleri ve humus kolloidleri tarafından tutulmakta olan başta Ca^{++} olmak üzere K^+ , Mg^{++} ve Na^+ gibi bitki besin elementlerinin yerine geçerek, onların topraktan taban suyuna karışmak üzere

yıkanmalarına neden olmaktadır. Makro besin elementlerinin bu yolla topraktan yıkanmaları toprağın verim gücünün azalmasına neden olduğu gibi toprakta oluşan yüksek asitliliğin bir kısmı mikro besin elementlerinin de olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır. Topraktaki asit birikimi, besin elementlerinin bitkiler tarafından kullanılmamasına neden olur. Aynı zamanda asit yağışları, topraktaki demir, alüminyum ve mangan gibi toksit maddelerin açığa çıkmasını sağlar. Bu toksit maddeler ağaçlara ve bitkilere çok zararlıdır.

C.4.1.3. Flora ve Fauna Üzerindeki Etkileri

Kirleticiler, bitki ve hayvanların gelişimine, verimine, fizyolojisine ve biyokimyasal yapısına etki edebilmektedir. Bu zamana kadar hava kirliliğinin tarım ve ormancılık üzerindeki etkilerini analiz etmek amacıyla dünyada çeşitli çalışmalar yapılmıştır (WMO, 1993; Davila ve Catalan, 1986; Cehak, 1986; Heck, 1989; Heck at al., 1986). Özellikle kükürt dioksit (SO₂) ve hidrojen florür (HF) gazlarının bitkilerin biyolojik yapısı üzerinde zararlı etkilerde bulunduğu tespit edilmiştir. Uzun yıllar süren çalışmalar sonucunda bitkilere zarar veren çeşitli gazlar Tabloda verilmiştir.

Tablo C.22: Bitkilere Zarar Veren Gazlar

Kirletici	Kirletici formu	Ana kirletici kaynağı
O ₃	Gaz	Atmosferik dönüşümler (emisyonlarla, NO ₂ ve hidrokarbonlar ile bağlantılı)
SO _x	Gaz	Güç kaynakları (Termik santraller vs.), Metal eritme işlemleri
NO _x	Gaz	Atmosfere verilen gazlar ve atmosferik dönüşümler (yüksek sıcaklıkta yanma, NO den), gübre üretimi, araç emisyonları
HF	Hidrojen florür	Süperfosfat ve alüminyum eritilmesinden
Etilen	Gaz	Yanma (araç emisyonları), doğal
Cl ₂	Gaz	Fabrika üretimlerinden, arıtma tesislerinden
HCL	Gaz	Doğal
Toksik elementler	Asılı parçacıklar	Eritme ve yakma işlemleri
NH ₃	Gaz	Doğal
H ₂ S	Gaz	Kağıt üretimi, doğal, jeotermal
CO ₂	Gaz	Yanma, doğal
UV-□	Radyasyon	Doğal, stratosfer

C.4.1.4. İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

Pek çok kentimizde özellikle kış aylarında yoğun olarak karşılaştığımız hava kirliliği insan sağlığı açısından önemli problemler yaratmakta ve hatta bazı durumlarda ölümlere neden olabilmektedir. Geçmiş yıllarda dünya üzerinde toplu ölümlere neden olmuş bazı hava kirliliği olayları söz konusudur. Örneğin, 26 Kasım- 1 Aralık 1948 tarihleri arasında, Londra 'da 700-800 kişi, 9 Ocak-12 Şubat 1963 tarihlerinceyse New York'ta 200-400 kişi hava kirliliği nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Görüldüğü üzere, hava kirliliği günümüzün en önemli çevre problemlerinden birisidir. Hava kirliliği, kentsel hava kirliliği, sınırlar ötesi (sınır aşırı) hava kirliliği (asit yağmurları), ozon tabakasının incelenmesi ve iklim değişikliği gibi başlıklar altında incelenebilir. Kentsel hava kirliliğinin; başlıca kaynakları, evsel ısınma, trafik, endüstriyel kaynaklar ve enerji üretimidir. Kentsel hava kirliliği genellikle atmosferde bulunan SO₂ (kükürtdioksit) ve P.M (partikül madde) konsantrasyonlarının ölçülmesiyle saptanmaktadır. Bu kirleticiler atmosferde belirli oranlarda sürekli bulunmaktadır. Ancak belirli limitlerin aşılması ve uygun meteorolojik koşullar altında hava kirliliği ortaya çıkmaktadır. Kentsel hava kirliliğinin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine, özellikle çocuklarda ve yaşlılarda daha sık rastlanır. Yoğun kirliliğin yaşandığı ortamlarda, solunum yolları rahatsızlıkları ve buna bağlı diğer hastalıklara sıkça rastlanmaktadır. Kirliliğin uzun süreli ve yoğun olduğu dönemlerde, bu rahatsızlıklar ölümlerle sonuçlanabilmektedir.

C.4.2. Yapay Çevreye (Görüntü Kirliliği Üzerine) Etkileri

Hava Kirliliğinin eşya ya da genel bir ifadeyle yapay çevre üzerinde son derece zararlı etkileri olmaktadır. Korozyon, yapı bozularının yıpranması, tekstil bozularının solması, kauçuk bozulması, kayaç, cam bozulması, galvenizli malzeme bozulması vb., bunlar arasında sayılabilecek örneklerden bazılarıdır.

KAYNAKLAR :

- Balıkesir İli Çevre Durum Raporu 2005
- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- Balıkesir İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
- Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü
- Meteoroloji Bölge Müdürlüğü

D. SU

D.1. Su Kaynaklarının Kullanımı

D.1.1. Yeraltı Suları

Tablo D.1: Balıkesir İlinde Yeraltından Çıkarılan Sulama Amaçlı Sular.

TESİSİN ADI	İŞLETMEYE AÇILDIĞI YIL	SULAMA ALANI	
		BRÜT (ha)	NET (ha)
Balıkesir-Edremit I.kısım	Merkez 1976	625	586
Balıkesir-Edremit II.kısım	Merkez 1976	200	188
Balıkesir-Edremit III.kısım	Merkez 1978	825	776
Balıkesir-Edremit IV.kısım	Merkez 1997	500	470
Balıkesir-Havran Merkez	1972	1500	1410
Balıkesir-Havran-Büyükdere ve Küçükdere	1990	300	282

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

Balıkesir ili sınırları içinde DSİ 25. Bölge Müdürlüğü tarafından tespit edilmiş 19 yeraltı su havzası bulunmaktadır.(Tablo D.2)

Tablo D.2: Balıkesir İli Yeraltı Su Havzaları ve Kullanma Amaçları

	H a v z a A d ı	K u l l a n m a A m a c ı
1	Balıkesir	İçme, sulama, kullanma
2	Pamukçu	İçme
3	Kepsut	İçme
4	Dursunbey	Su çıktı kaynağından içme, sulama
5	Savaştepe	İçme
6	İvrindi	Kullanma
7	Gökçeyazı	İçme
8	Balya-Ilıca	-
9	Edremit-Burhaniye-Havran	İçme, kullanma
10	Gömeç (Armutova)	Sulama
11	Altınova	İçme, kullanma
12	Ayvalık	İçme, sulama
13	Gönen-Sarıköy	İçme, sulama
14	Tahirova	Sulama
15	Manyas-Bandırma-Susurluk	İçme, sulama, kullanma
16	Erdek	İçme
17	Sındırgı	İçme
18	Bigadiç	İçme, kullanma
19	Marmara Adası	İçme

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

Balıkesir ilinde DSİ 25.Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan araştırmada tespit edilen yeraltı su havzalarının drenaj alanları ve emniyetli verimleri hakkındaki bilgiler Tablo D.2’ de verilmiştir.

Tablo D.3: Balıkesir İli Yeraltı Su Havzalarının Drenaj Alanları Ve Emniyet Verimleri

Havza adı	Drenaj alanı (km ²)	Emniyetli verim (hm ³ /yıl)
Balıkesir	1282	38.8
Pamukçu	372	---
Kepsut	2073	9.4
Dursunbey	1640	0,075
Savaştepe	307	3,353
İvrindi	747	0,041 (olumsuz)
Gökçeyazı	175	1.26
Balya-Ilıca	995	---
Edremit-Burhaniye-Havran	1407	80
Gömeç(Armutova)	153	4.5
Altınova	570	16.4
Ayvalık	95	0,86(olumsuz)
Gönen-Sarıköy	875	29.12
Tahirova	123	4.5
Manyas-Bandırma-Susurluk	2062	39,015
Erdek	325	0,7
Bigadiç- Sındırgı -Gölcük	1423	22
Marmara adası	103	0.665

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

DSİ tarafından içme suyu amaçlı kullanım belgesi verilmiş kuyular ve kaynaklar Tablo D.8 ve Tablo D.9’da, yine DSİ tarafından gerçekleştirilen yeraltı sulama tesisleri Tablo D.10’da verilmiştir.

GENEL SONUÇ: Balıkesir’in yeraltı suyu potansiyelinin büyük bir kısmı kullanılmaktadır. Gelecek yıllarda su çekimlerinde kontrollü hareket edilmelidir.

Tablo D.4: Balıkesir İli İçme Suyu Sondaj Kuyuları

Ait olduğu yer	Debi (L/s)	Derinlik (m)	Su kalitesi
Gömeç Bld.Burhaniye	34	60	İçilebilir
Bandırma Bld.600 Evler	3,3	10	İçilebilir
Bandırma Bld.Paşabayır	2,2	82	İçilebilir
Bandırma Hava Üssü	3	150	İçilebilir
Bandırma Hava Üssü	3	170	İçilebilir
Bandırma Hava Üssü	3	100	İçilebilir
Bandırma Hava Üssü	3	100	İçilebilir
Bandırma Bld.Sığırcı	1	100	İçilebilir
6.Ana Jet Üssü Ömerköy	1,33	200	İçilebilir
6.Ana Jet Üssü Ömerköy	1,5	127	İçilebilir
Bandırma TCDD İst. Merkez	4,1	150	İçilebilir
Bandırma TCDD İst. Merkez	4,1	140	İçilebilir
Edincik Bld. Edincik	4,2	110	İçilebilir
Edincik Bld. Edincik	3	65	İçilebilir
Aksakal Bld. Aksakal	10	46	İçilebilir

Ait olduğu yer	Debi (L/s)	Derinlik (m)	Su kalitesi
Edincik Bld. Edincik	4	65	İçilebilir
TMO Bandırma MÜd. Merkez	18	100	İçilebilir
Aksakal Bld. Aksakal	12	50	İçilebilir
Bandırma SSK Hast. Merkez	1	100	İçilebilir
Bandırma Cezaevi Merkez	3	130	İçilebilir
Bnd.Koyunculuk Ens. Edincik	1,2	110	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	15	135	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	22	135	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	20	140	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	30	60	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	25	60	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	35	50	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	15	50	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	35	95	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	35	160	İçilebilir
Bandırma Bld. Merkez	35	60	İçilebilir
Dursunbey Kereste Fb. Merkez	3	70	İçilebilir
Akçay Gümrük Muhafaza	0,01	22	İçilebilir
Akçay Gümrük Muhafaza	1	27	İçilebilir
Zeytincilik İstasyonu Akçay	1	20	İçilebilir
Edremit Liman Bşk. Akçay	1	22	İçilebilir
Edremit Bld. Edremit	34,9	120	İçilebilir
2.Er Tugay Gar. Edremit	11	108	İçilebilir
Edremit Bld. Akçay	0,5	25	İçilebilir
2.Er Tugay Gar. Akçay	0,5	23	İçilebilir
Devlet Orman Çiftliği. Ilıca	0,5	16	İçilebilir
Devlet Orman Çiftliği. Ilıca	0,6	16	İçilebilir
Edremit Bld. Edremit	54	65	İçilebilir
Edremit Bld. Edremit	52,23	100	İçilebilir
Zeytimli Bld. Zeytinli	49	52	İçilebilir
Edremit Bld. Edremit	34,9	92	İçilebilir
Edremit Bld. Edremit	34,9	94	İçilebilir
Edremit Bld. Edremit	30	45	İçilebilir
Altınoluk Bld. Altınoluk	33	84	İçilebilir
Erdek Bld.Cura Mvk.	21	52	İçilebilir
Erdek Bld. Tomadere	2,6	42	İçilebilir
Erdek Bld. Kıtıkırmandere	35	65	İçilebilir
Erdek Bld. Sıradeğirmendere	5	62	İçilebilir
Erdek Bld. Sıradeğirmendere	21,65	69	İçilebilir
Erdek Bld. Erdek	8,50	45	İçilebilir
Şeker Fabrikaları Erdek	-	90	İçilebilir
Erdek Bld. Erdek	30	60	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	50	72	İçilebilir

Ait olduğu yer	Debi (L/s)	Derinlik (m)	Su kalitesi
Balıkesir Bld. Halalca	50	91	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	50	89	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	50	96	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	50	102	İçilebilir
YSE 9. Ana Jet Üssü	2	163	İçilebilir
YSE Ord. Ana Tamir Fab.	2	146	İçilebilir
YSE 2. Böl. Müdürlüğü	8	162	İçilebilir
MTA Bölge Müdürlüğü	10	170	İçilebilir
YSE 2. Bölge Müdürlüğü	4,8	323	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	80	100	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	80	100	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	80	100	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	70	110	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	42	97	İçilebilir
TMO Ayşebacı	8	130	İçilebilir
Balıkesir Bld.	30	95	İçilebilir
Balıkesir Bld.	35	70	İçilebilir
Balıkesir Bld.	35	110	İçilebilir
Balıkesir Bld.	35	110	İçilebilir
Balıkesir Bld.Park	5,5	170	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	19,5	80	İçilebilir
Balıkesir Bld. Halalca	18	100	İçilebilir
Altınova Bld. Altınova	52	48,5	İçilebilir
Ayvalık Bld. Altınova	52	74	İçilebilir
Ayvalık Bld. Altınova	54	72	İçilebilir
Altınova Bld. Altınova	44	83	İçilebilir
Altınova Bld. Altınova	45	54	İçilebilir
Ayvalık Bld. Altınova	21	73	İçilebilir
Ayvalık Bld. Altınova	41	73	İçilebilir
Vakıflar Bank. Altınova	34,5	80	İçilebilir
Küçükköy Bld. Altınova	45	75	İçilebilir
Vilayetler Birliği Altınova	2	-	İçilebilir
Emniyet Gn. Müd. Altınova	3	-	İçilebilir
Emniyet Gn. Müd. Altınova	19,9	-	İçilebilir
Küçükköy Bld. Altınova	25	60	İçilebilir
Küçükköy Bld. Altınova	33	60	İçilebilir
Tekel Tur.İşlet. Altınova	6	75	İçilebilir
Bigadiç Belediyesi	27,6	84	İçilebilir
Bigadiç Belediyesi	20	51	İçilebilir
Etibank Müessese Müd.	30	56	İçilebilir
Etibank Müessese Müd.	30	56	İçilebilir
Bigadiç Belediyesi	15	-	İçilebilir
Bigadiç Belediyesi	40	-	İçilebilir

Ait olduğu yer	Debi (L/s)	Derinlik (m)	Su kalitesi
Bigadiç Belediyesi	15	-	İçilebilir
Etibank Müessese Müd.	2	20	İçilebilir
Burhaniye Bld. Burhaniye	31	106,5	İçilebilir
Çoruk Köy. Çoruk	11	100	İçilebilir
Gömeç Bld. Armutova	13,8	23	İçilebilir
Burhaniye Bld. Burhaniye	50	102	İçilebilir
Gömeç Bld. Armutova	20	13,80	İçilebilir
Pelitköy Bld. Burhaniye	20	60	İçilebilir
Gömeç Bld. Burhaniye	52	60	İçilebilir
Burhaniye Bld. Burhaniye	25	70	İçilebilir
Burhaniye Bld. Burhaniye	54	60	İçilebilir
Karaağaç Bld. Burhaniye	30	60	İçilebilir
Erdek Bld. Erdek	26	64	İçilebilir
Erdek Bld. Erdek	8	30	İçilebilir
Marmara Adası Bld. Marmara	3	60	İçilebilir
Saraylar Bld. Marmara	4	55	İçilebilir
Saraylar Bld. Marmara	9	45	İçilebilir
Saraylar Bld. Marmara	9	45	İçilebilir
Erdek Bld. Erdek	4	56	İçilebilir
Gönen Bld. Sanköy	4	29,5	İçilebilir
Denizkent Sitesi Sarıköy	22,4	63	İçilebilir
Sarıköy Bld. Sarıköy	8,5	100	İçilebilir
Gündoğan Köy. Muh.	10	57	İçilebilir
İvrindi Gökçeyazı Bld.	6,20	68	İçilebilir
Savaştepe Bld. Savaştepe	37,50	55	İçilebilir
Savaştepe Bld. Savaştepe	35	55	İçilebilir
Savaştepe Bld. Savaştepe	10	96	İçilebilir
Göbel Bld. Göbel	10	-	İçilebilir
Göbel Bld. Göbel	10	70	İçilebilir
Havran Bld. Havran	2	40	İçilebilir
Havran Bld. Havran	30	100	İçilebilir
Havran Bld. Havran	30	100	İçilebilir
Havran Bld. Havran	30	100	İçilebilir
Büyükdere Bld. Büyükdere	18	100	İçilebilir
Manyas Haydar Köyü Muh.	1	11	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir

Ait olduğu yer	Debi (L/s)	Derinlik (m)	Su kalitesi
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Manyas Kızıksa Bld. Kızıksa	1	26	İçilebilir
Salur Bld. Salur	6,50	40	İçilebilir
Salur Bld. Salur	10	93	İçilebilir
Kızıksa Bld. Kızılköy	35	96	İçilebilir
Salur Bld. Salur	35	85	İçilebilir

Kaynak: Balıkesir Dsi 25. Bölge Müdürlüğü

Tablo D.5 :Balıkesir İli Yeraltı Suyu Sulama Tesisleri

Kaynağın							
No	Adı	Debisi(lt/s) Tarihi	Toplam tuzluluğu(EC)	Yaklaşık kotu(m)	Isısı (°C)	Çıktığı formasyon	Açıklamalar
1	Demirkapı Susurluk	117 30.3.1987	648	280	20	Kireçtaşı	
2	Soğuksu Ky.Manyas	80 30.3.1987	529	190	15,5	Permiy. K.Taşı	Fay Kaynağı
3	Söve Kayna. Manyas	1475 30.3.1987	410	140	14,5	Permiy. K.Taşı	Fay Kaynağı
4	Hacıyakup Kay.Manyas	190 30.3.1987	660	40	19	Kireçtaşı	Göllenme var
5	Değirmen Boğ. Manyas	504 30.3.1987	392	100	17	Kireçtaşı	
6	Suçıktı Kaynağı Kepsut	475 4.10.1987	480	100	16	Kireçtaşı	
7	Başdere Ky. Ovabayındır	49 20.4.1987	606	150	15	Neojen kum- çakıl	
8	Yenice kaynağı	40 20.4.1987	660	100	27	Alüvyon	Göllenme var
9	Güngörmez kay. İvrindi	216 3.4.1987	595	200	19	Kireçtaşı	
10	Akbaş kaynağı Balya	44 3.4.1987	630	325	21	Kireçtaşı	
11	Güre Kaynağı Edremit	80 22.10.1987	212	190	11	Paleozoyik Mermer	
12	Narlı kaynağı Edremit	216 22.10.1987	985	160	15	Kireçtaşı	
13	Yağcılı kay. Savaştepe	234 30.3.1987	606	430	20	Kireçtaşı	6-7 gözden çıkıyor
14	Emendere kay.Sındırgı	122 30.10.1987	429	400	33	Kretase K.Taşı	
15	Hisaralan Ky. Sındırgı	96 30.10.1987	1364	312	110	Andezit	
16	Suçıktı Ky. Dursunbey	448 30.10.1987	480	570	15	Kireçtaşı	
17	Pınarbaşı ky. Ç.Kale	95 25.9.1986		20		Kireçtaşı	
18	Kireç Kay. Kepsut	92 14.11.1986		320		Kireçtaşı	

Kaynak: Balıkesir Dsi 25. Bölge Müdürlüğü

Tablo D.6. Toprak ve Su Kooperatifleri

Toprak ve su kooperatifleri		
Tesisin adı	İşletmeye açıldığı yıl	sulama alanı
Balıkesir-Edremit Merkez 1.kısım	1976	750 ha(brüt) 700 ha(net)
Balıkesir -Edremit Merkez 2.kısım	1976	600 ha(brüt) 570 ha(net)
Balıkesir -Edremit Merkez 3.kısım	1978	612 ha(brüt) 500 ha(net)
Balıkesir- Havran Merkez	1972	2600 ha(brüt) 2365 ha(net)
Blk-Havran-Büyükdere-Küçükdere	1990	300 ha(brüt) 300 ha(net)
Blk-Burhaniye-Kızıklı ve Börezli 1.kısım	1977	600 ha(brüt) 580 ha(net)
Blk-Burhaniye-Kızıklı ve Börezli 2.kısım	1990	120 ha(brüt) 120 ha(net)
Kamu kuruluşlarına ait yeraltı suyu sulama tesisleri		
Balıkesir-Gönen -Tahirova Tarım İşletmesi	1969	150 ha(brüt) 150 ha(net)

Kaynak: Balıkesir DSİ 25. Bölge Müdürlüğü

D.1.2. Jeotermal Kaynaklar

Türkiye jeotermal potansiyel bakımından Avrupa’da ilk dünyada ise yedinci ülke konumundadır. Özellikle Batı Anadolu ülkemiz jeotermal kaynaklarının oldukça yoğun olduğu bölgedir. Bu bölgede yer alan Balıkesir ili; jeotermal kaynak suları açısından önemli bir potansiyele sahiptir. MÖ. yıllarından günümüze kadar bu termal sulardan kaplıca olarak, tedavi amaçlı yararlanılmıştır. Günümüzde ise bu jeotermal kaynaklardan kaplıcanın yanı sıra şehir ısıtmacılığında ve sera ısıtmacılığında da yararlanılmaktadır.

Ülkemizde ilk jeotermal ısıtma uygulaması 1964 yılında Gönen Park Otelin ısıtılması ile gerçekleştirilmiştir. Türkiye’nin ilk jeotermal merkezi şehir ısıtması da yine 1987 yılında Gönen’de uygulanmış ve 3400 konut için ısıtma yapılmış, Bunu Bigadiç ve Edremit İlçeleri de takip etmiştir.

Tablo D.7: Balıkesir İlinde Bilinen Jeotermal Enerji Alanları

JEOTERMAL SAHASININ ADI	KAYNAKLAR			SONDAJLAR						
	Adı	Sıcaklık C ⁰	Top.Debi lt/sn	Adı	Yıl	Derinlik m	Sıcaklık C ⁰	Debi lt/sn	Üretim Şekli	
Güre	Güre Kaynakları	51-58	0.5-0.15	Demet-1	1985	400	40	1,5	P	
				11 çakma kuyu		15-22m. arası	48-58	2,0	7 adet Artezyen	
				G-1 (MTA)	1994	196	55	6,5	P	
				G-2 (MTA)	1994	150	33	7,0	P	
Derman	Derman Kaynakları	57-59	0.005-0.5	A-10-1 (DSİ)	1965	220	50	18,4	P	
				A-10-2 (DSİ)	1965	114	50	24,5	P	
				ED-1 (MTA)	2000	195.60	60	75	P	
				ED-2 (MTA)	2001	496.50	54	1.5-2	P	
				ED-3 (MTA)	2001	495.00	59	18	P	
Gönen	Gönen Kaynakları	78	15	G-1	1976	133.30	82	14.7	A	
	Ekşidere Kaplıcaları (Dağ Ilıcaları) 7 kaynak	34-43	8	G-2	1976	534.60	78	15	A	
				G-3	1985	308.25	78	12.3	P	
				G-4	1990	316.60	-	-	Terk	
					G-4 / A	1990	432.50	75	15	P
					G-5		332.00	77	13.4	P
					G-8	1996	280.00	76	40	P
					G-9		560.00	-	-	Akışkan yok
					G-10	1998	265.00	58	20	P
				MTA-6	2003	216.30	84	30	P	
				MTA-7	2003	230.00	70	50	P	
Kepekler-Kızık	Kepekler kaplıca kaynakları	59-60	3	BK-1	1985	390.30	64	14-15		
	Kızık sıcaksu kaynakları	45-60	6-7							
	Ömerköy Ilıcası kaynağı	30	1							
	Susurluk-Yıldız kaynakları	35-65	~10							
	Manyas Ilıcası kaynakları	50-55	1-2							
Balya-Ilıca (Şamlı)	Havuzlar	60	1.5							
	Kum Banyoları	56-58	1.8							
Pamukçu	1.Grup Kaynaklar	58-58.6	2.18	P-1			57	7		
	2.Grup Kaynaklar	38	2.18	P-2			64	18		
				BP-3			58.5	11		
Hisaralan	Çok sayıda kaynak	45-98	100							
Hisarköy	18 adet Kaynak	94		BH-1	2001	264.00	38	0,2	Sızıntı	
				BH-2	2001	429.00	97	60		
				BH-3	2001	307.00	97.6	60		
				BH-4	2001	750.00	-	-	Akışkan yok	

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

D.1.3. Akarsular

Tablo D.8: Balıkesir İlindeki Akarsular.

Yerüstü suyu(il çıkışı toplam ortalama akış)	3230 hm³/yıl
Simav çayı	1280 hm ³ /yıl
Gönen çayı (Balıkesir ili dahilinde)	350 hm ³ /yıl
Kocaçay	610 hm ³ /yıl
Dursunbey çayı	245 hm ³ /yıl
Madra çayı (Balıkesir ili dahilinde)	35 hm ³ /yıl
Edremit çayı	42 hm ³ /yıl
Havran çayı	86 hm ³ /yıl
Burhaniye deresi	71 hm ³ /yıl
Zeytinli deresi	65 hm ³ /yıl
Çıtalın deresi	15 hm ³ /yıl
Karakoç deresi	7 hm ³ /yıl
Mürüvetler deresi	74 hm ³ /yıl
Sığırcı deresi	24 hm ³ /yıl
Diğer dereler	326 hm ³ /yıl
Yeraltı suyu (ildeki toplam emniyetli rezerv)	245 hm³/yıl
Toplam su potansiyeli	3475 hm³/yıl

Kaynak: DSİ 25. Bölge Müdürlüğü

Balıkesir ilinin akarsularında akım miktarı Elektrik İşleri Etüt İdaresi ve DSİ 25. Bölge Müdürlüğü'nün akım gözlem istasyonları tarafından ölçülmektedir. Ölçüm yapan E.İ.E 'ne ait gözlem istasyonları Tablo D.11(a)' da, DSİ' ne ait gözlem istasyonları Tablo D.11(b)' de yer almaktadır. Bu ölçüm istasyonlarının Kocaçay, Simav Çayı, Havran Çayı, Gönen Çayı, Dursunbey Çayı, Madra Çayı, Karadere, Karınca Dere, Zeytinli Çayı ve Sığırcı Deresine (Sığırcı deresindeki ölçümler Bursa DSİ 1.Bölge Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır) ait aylık ve yıllık akım miktarları Tablo D.13' de verilmiştir. Bu tablodan da görüldüğü gibi Balıkesir'in akarsularında taşınan su miktarı açısından yaz ve kış ayları arasında büyük farklılıklar vardır. (Tablo D.12) Bu nedenle akarsuların baraj ve gölet gibi yapılar içerisinde tutularak suya ihtiyaç duyulan dönemlerde kullanılması gerekmektedir.

Tablo D.9 (A):Balıkesir İli Elektrik İşleri Etüt İdaresi Akım Gözlem İstasyonları

Sıra No	İstasyon No	Suyun Adı	İstasyon Adı	Yağış Alanı (km ²)
1	314	Kocaçay	Kayaca	2308.0
2	316	Simav çayı	Yahyaköy	6454.0
3	324	Atnos çayı	Balıklı	1384.0
4	329	Kille çayı	B.Bostancı	544.0
5	408	Havran çayı	İnboğazı	182.0
6	210	Gönen çayı	Kumköy	1192.8

Tablo D.9 (B): Balıkesir İli DSİ 25.Bölge Müdürlüğü Akım Gözlem İstasyonları

Sıra No	İstasyon No	Suyun Adı	İstasyon Adı	Yağış Alanı (km ²)
1	03-08	Madra çayı	Kahve	784.45
2	03-13	Kille çayı	İkizcetepeler	470.40
3	03-21	Üzümcü çayı	K.Bostancı	521.50
4	03-24	Madra çayı	Ayaklı	239.90
5	03-34	Simav çayı	Osmanlar	1253.90
6	03-48	Simav çayı	Kaletepe reg.	
7	03-51	Koteyli deresi	D.Boğazı	82.00
8	03-52	Dursunbey çayı	Sinderler	975.20
9	03-76	Karadere	Dadalar	218.50
10	03-84	Değirmencik d.	Eyüpbükü	234.40
11	03-86	Kocadere	Adalı	63.00
12	03-87	Kocabük deresi	Yeşilova	142.00
13	03-96	Oben deresi	Okcular	24.70
14	04-13	Madra çayı	Selimiye	426.00
15	04-14	Karakoç deresi	Altınova	65.80
16	04-16	Karadere	Bahadınlı	126.40
17	04-17	Karıncadere	Reşitköy	112.40
18	04-31	Eybek deresi	Çamcı	25.93
19	04-36	Zeytinli çayı	Zeytinli	123.40

Tablo D.10: Balıkesir İli Akım Gözlem İstasyonları Su Temini Tablosu (Birimler: Hm³)

İst.o	Suyun adı	İstasyon adı	İşlet. kuruluş	Y.Ala nı (km ²)	A Y L A R												YILLIK TOPL.
					EKİ M	KAS.	ARL.	OCAK	ŞUB.	MART	NİS.	MAY.	HAZ.	TEM.	AĞU.	EYL.	
210	Gönen Ç.	Kumköy	EİE	1192.8	7.33	23.52	70.91	81.23	87.93	83.40	45.70	25.97	10.87	3.10	1.30	2.03	443.29
314	Kocaçay	Kayaca	EİE	2308.8	7.81	23.30	95.84	130.92	129.48	120.51	60.02	27.31	11.58	3.65	1.92	2.94	615.28
316	Simav Ç.	Yahyaköy	EİE	6454.0	25.83	43.33	177.00	284.62	279.37	269.24	167.28	95.73	43.41	21.36	18.01	21.61	1451.79
324	Atnos Ç.	Balıklı	EİE	1384.0	4.17	10.87	42.66	63.21	58.19	51.10	26.97	14.57	7.16	3.22	2.49	3.27	287.88
329	Kille Ç.	B.Bostancı	EİE	544.0	1.32	5.05	23.12	24.67	15.47	18.97	10.96	5.96	2.57	1.33	0.79	0.63	110.84
408	Havran Ç.	İnboğazı	EİE	173.3	0.31	1.23	4.54	5.58	5.65	6.01	3.38	1.76	0.67	0.13	0.01	0.10	29.37
03-008	Madra Ç.	Kahve	EİE	784.5	2.27	8.81	36.19	48.56	42.06	38.56	23.15	9.55	3.18	0.74	0.34	0.71	214.12
03-013	Kille Ç.	İkizcetepeler	DSİ	470.0	1.49	3.57	15.06	21.41	19.16	18.64	10.74	5.84	2.33	1.28	0.79	0.95	101.26
03-021	Üzümcü Ç.	K.Bostancı	DSİ	521.5	1.15	3.90	15.55	22.75	19.07	17.70	10.45	4.96	2.45	0.80	0.32	0.80	99.90
03-024	Madra Ç.	Ayaklı	DSİ	239.3	0.99	2.78	11.22	15.45	15.33	13.39	9.14	4.28	1.86	0.57	0.29	0.34	75.64
03-034	Simav Ç.	Osmanlar	DSİ	1253.9	2.25	5.80	20.56	40.55	45.83	48.47	43.55	16.98	5.32	1.19	0.76	1.08	232.34
03-051	Köteyli D.	D.Boğazı	DSİ	82.0	0.10	0.51	2.48	2.55	1.64	2.14	1.09	0.50	0.21	0.12	0.08	0.07	11.49
03-052	Dursunbey Ç	Sinderler	DSİ	975.2	1.68	6.08	16.82	36.37	28.93	35.46	31.02	11.82	3.65	1.19	0.84	0.71	174.57
03-065	Sığırcı D	Güzelcek	DSİ	194.5	0.33	1.43	3.64	3.72	3.40	4.34	2.09	0.67	0.38	0.33	0.16	0.14	20.63
03-076	Karadere	Dadalar	DSİ	209.3	0.12	1.88	7.16	9.09	8.20	9.83	5.59	1.43	0.50	0.08	0.03	0.04	43.95
03-084	Değimencik D	Eyüpbükü	DSİ	234.4	0.69	0.99	5.75	4.99	5.29	6.50	6.73	2.28	0.84	0.48	0.39	0.36	35.29
03-086	Kocadere	Adalı	DSİ	63.0	0.12	0.57	2.20	1.64	2.12	3.18	3.69	2.16	0.23	0.02	0.00	0.02	15.95
03-087	Kocabük D.	Yeşilova	DSİ	142.0	0.09	0.91	5.37	4.29	4.68	4.63	3.40	0.96	0.24	0.05	0.01	0.01	24.64
03-096	Oben D.	Okçular	DSİ	24.7	0.11	0.29	1.03	0.92	1.11	1.38	2.06	0.83	0.22	0.07	0.02	0.06	8.10

Kaynak: DSİ 25. Bölge Müdürlüğü

D.1.4. Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Doğal ve suni göllerin su seviyesi, yüzey alanı, hacmi ve kaliteleri ile ne amaçla kullanıldıkları belirtilmeli, sulama amaçlı kullanımı incelenerek kanallar hakkında bilgi verilmelidir. Balıkçılık ve diğer ekonomik yararları belirtilmelidir.

a.Göller

Manyas Gölü, Marmara Denizinin güneyinde, İnegöl Ovası ile Gönen Ovası arasında kalan çöküntü çukurları dizisi içinde oluşan iki gölden biridir. (diğeri Uluabat Gölü'dür) İl sınırları içerisinde yer alan bu göl, barındırdığı kuş varlığı ve ekolojik değerleri yönünden ünü ülke sınırlarını aşmış, dünyaca tanınan kuş alanlarından biridir. Göle dökülen Sığırcı Deresinin oluşturduğu delta (64 hektar), 27.7.1959 tarihinde Milli Park, gölün tamamını içine alan 25000 hektarlık saha ise 1977 yılında Su Kuşları Koruma ve Üreme Sahası olarak ilan edilmiştir. 30.12.1993 tarihinde T.B.M.M.'nce Ramsar Sözleşmesi listesine dahil edilmiştir. Suları tatlı, sığ bir göl olan Manyas Gölü, her yıl değişik türden 3 milyona yakın kuşun uğrak yeridir. Kuş toplulukları yönünden yurdumuzun en zengin göllerinden biri olan bu göl, Kuş Gölü adıyla anılmaktadır.

Kuş Gölü, akarsular ve yağışlarla beslenmektedir. Gölü esas besleyen dere, güneyden göle giren Kocaçay'dır. Bu çay, Madra Çayı adı altında güneyde Madra Dağları, Maya tepe eteklerinden ve takriben 1.340 m. kodundan doğar, güneyden kuzeye doğru akarak, İvrindi ilçesinin Kuzeydoğusunda Türkeli dağları eteklerinden ve Türkmen Tepe (750 m.) yamaçlarından doğan Yağlılar deresi ile birleşerek Kocaavşar deresi adı altında Orhanlar deresi ve Ilıca çayı ile birleşerek Manyas Gölü'ne dökülür.

Güneyden Manyas Gölü'ne giren diğer önemli bir dere de Mürvetler deresi olup, derenin sabit bir baz akımı mevcuttur. Ancak derenin tüm suları göle ulaşmamakta, bir çevirme yapısı ile Manyas Gölü çıkışının sularını taşıyan Karadere'nin üzerindeki Karadere Regülatörünün menbasına akıtılmaktadır. Ayrıca göle kuzeyden giren en önemli dere ise Sığırcı deresidir.

Manyas Gölünün göl aynası doğal durumda 157–197 km² arasında değişmektedir. Göl en derin yerinde, maksimum su seviyesinde 5,15 metre derinliğe sahiptir. Gölün yağış alanı, göl aynası (ort.169 km²) dışında 3.182,8 km²'dir.

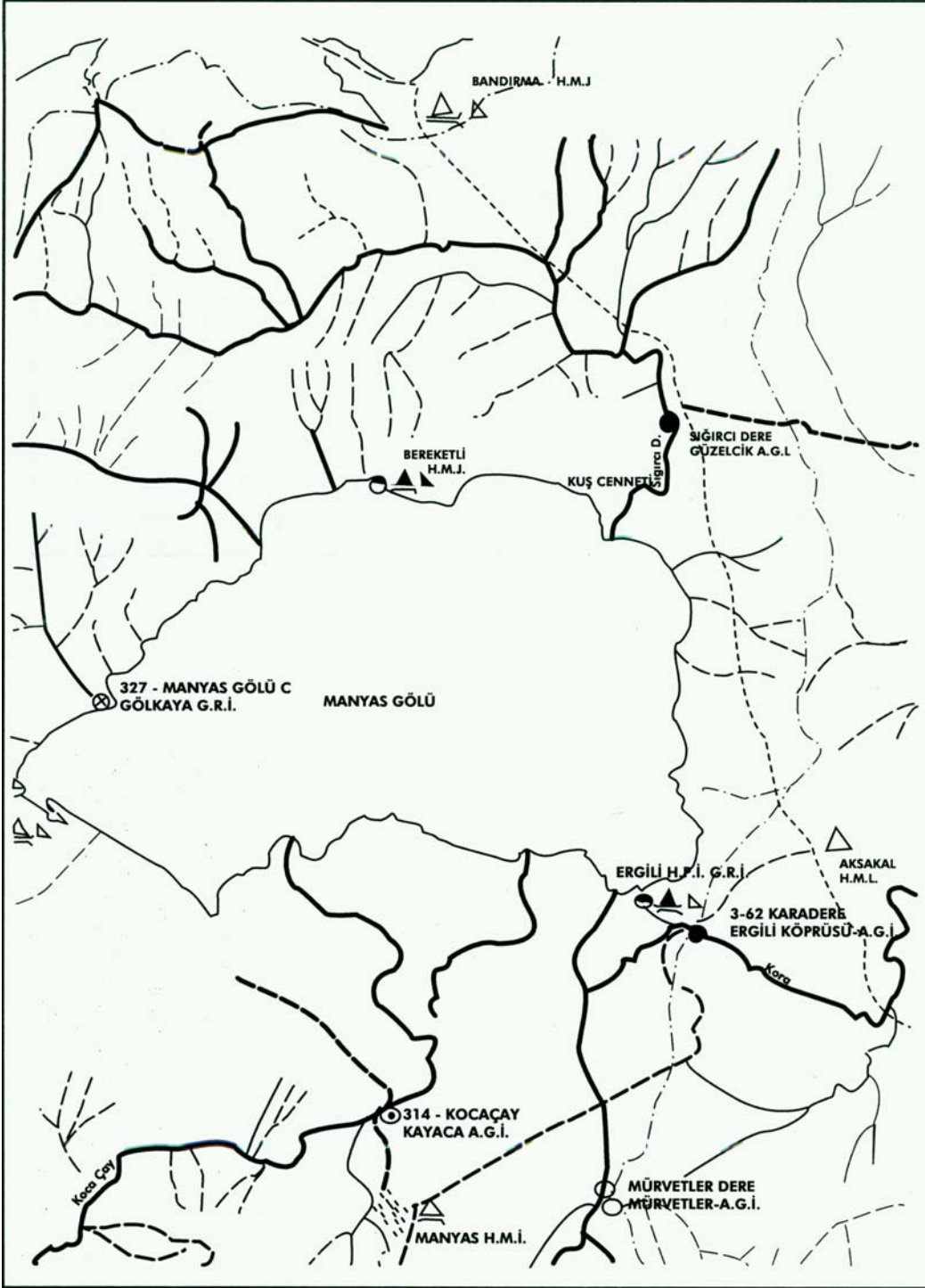
b.Barajlar

Balıkesir ili sınırları dahilinde kurulmuş olan 4 baraj mevcuttur. Bunlar sırasıyla Çaygören, Savaştepe - Sarıbeyler, Çamköy ve İkizcetepeler barajlarıdır. Çaygören Barajı sulama ve taşkın, Savaştepe - Sarıbeyler sulama, İkizcetepeler sulama, içme ve kullanma amaçlıdır. Çamköy barajı ise bir atık barajıdır.

Tablo D.11: Balıkesir İlinin Barajları

Barajın adı	Temelden yüksekliği	Depolama hacmi(hm ³)	Gövde dolgu hacmi(hm ³)
Çaygören	62,50	159,5	3,41
Savaştepe-Sarıbeyler	37,50	15,6	0,52
Çamköy	43,20	9,4	1,23
İkizcetepeler	52,00	164,56	1,14
Gönen	78,00	164,0	2,1

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

Şekil D.1: Manyas Gölü ve Akarsular

I.Çaygören Barajı

Balıkesir-Sındırgı ve Gölcük ovalarındaki 3454 ha'lık arazilerin sulanması için Simav Çayı üzerinde sulama ve taşkın koruma amaçlı olarak inşa edilmiştir.

1-Amacı	: Sulama +Taşkın
2-İşletmeye açıldığı yıl	: 1970
3-Genel Bilgiler	
Yağış alanı	: 1510 km ²
Yıllık ortalama su	: 392 hm ³ /yıl
Regülasyon oranı	: %37
Tipi	: Toprak dolgu
Yüksekliği (Talvegden)	: 53,5 m
Yüksekliği (Temelden)	: 62,5 m
Toplam depolama hacmi	: 159,5 hm ³
Toplam gövde hacmi	: 3,4 hm ³
Aktif hacmi	: 147 hm ³
Toplam göl hacmi	: 161 hm ³
Dolu savak proje debisi	: 2850 m ³ /s
4-Sulama Üniteleri	
Cazibe sulaması	: 2600 ha
Pompaj sulaması	: 854 ha
Toplam	: 3454 ha(net) : 4257 ha(brüt)

II.Savaştepe-Sarıbeyler Barajı

Balıkesir-Savaştepe ve Sarıbeyler ovalarındaki 1750 ha'lık arazilerin sulanması için Sarıbeyler deresi üzerinde inşa edilmiştir.

1-Amacı	: Sulama
2-İşletmeye açıldığı yıl	: 1985
3-Genel Bilgiler	
Yağış alanı	: 58,5 km ²
Yıllık ortalama su	: 16 hm ³ /yıl
Regülasyon oranı	: %63
Tipi	: Toprak dolgu
Yüksekliği(talvegden)	: 35 m
Yüksekliği(temelden)	: 37,5 m
Toplam depolama hacmi	: 15,6 hm ³
Toplam gövde hacmi	: 0,5 hm ³
Aktif hacim	: 14,6 hm ³
Toplam göl hacmi	: 15,6 hm ³
Dolu savak proje debisi	: 304 m ³ /s

4-Sulama üniteleri

Cazibe sulaması	: 1220 ha
Pompaj sulaması	: 530 ha
Toplam(cazibe+pompaj)	: 1750 ha(net)
	: 2065 ha(brüt)

III.İkizcetepeler Barajı

Sulama ve Balıkesir iline 2020 yılına kadar içme, kullanma ve endüstri suyu temini amacıyla Kille Çayı üzerinde yapılmıştır. Yapımına 1986 yılında başlanan baraj 1991 yılında tamamlanmıştır. Baraj zonlu toprak dolgu tipinde olup,talvegden yüksekliği 47 m., temelden yüksekliği ise 52 m.'dir. Gövde hacmi 1.100.000 m³ olan barajın toplam göl hacmi 164,5 hm³, regülasyon oranı ise %74 'dür.

IV.Çamköy Barajı

Çamköy Barajı,Bigadiç'in 10km kuzeyinde Simav Çayına karışan Ayıtlıdere'nin Çamköy'den inen yan deresi üzerinde, Kocakır tepe ile Dedekıran tepe arasında yer almaktadır. Barajın inşaatına 1987 yılında başlanmış ve baraj 1991 yılında tamamlanmıştır. Çamköy barajının amacı, Bigadiç yöresindeki bor işletmelerinden kaynaklanan ve Simav Çayının kirlenmesi ile ve dolayısıyla mansapta yer alan Balıkesir, Kepsut, Susurluk-Karacabey ovalarının kirlenmesinin önlenmesidir.

Bor işletmelerinden gelen borlu sular, yılın 11 ayında Çamköy Barajı rezervuarına atılmakta ve her yılın Aralık ayında Simav Çayına tahliye edilerek yılın 11 ayında Simav Çayının temiz olması sağlanmakta ve mansapta yer alan Balıkesir ve Kepsut Ovaları sulamaları sağlıklı biçimde yapılabilmektedir.

Çamköy Barajının yüksekliği 40,00 m., depolama hacmi 9,4 hm³ ve yağış alanı ise 6,15 km²'dir.

c.Göletler

Balıkesir ili sınırları içerisinde DSİ tarafından yapılarak tamamlanan göletler Tablo D.3'te, DSİ tarafından inşaatı devam eden göletler Tablo D.4'te, Köy Hizmetleri tarafından yapılan göletler ise Tablo D.5'te verilmiştir.

Tablo D.12: DSİ Tarafından Tamamlanan Göletler

	Göletin adı	İşletme sulama alanı(ha)
1	Susurluk-Antimon göleti	150
2	Merkez-Halkapınar göleti	106
3	Merkez-İbirlir göleti	451
4	Merkez-Karakol göleti	142
5	Merkez-Karacaören göleti	109
6	Merkez-Kocaavşar göleti	287
7	Balya-Alidemirci göleti	180
8	Bigadiç-Değirmenli göleti	290
9	Erdek-Şahinburgaz göleti	84
10	Balya-Hacıhüseyin göleti	75
11	Manyas-Soğuksu göleti	135
12	Sındırgı-Kocabey göleti	96
13	Susurluk-Söve göleti	200
14	Merkez-Ovacık göleti	86
15	Merkez-Kavaklı göleti	172
16	Merkez-Şamlı göleti	316
17	Bandırma-Merinos çiftliği göleti	106
18	Dursunbey-Akbaşlar göleti	277
19	Merkez-Armutalan göleti	115
TOPLAM		3511

Kaynak: DSİ Bölge Müdürlüğü

Tablo D.13: DSİ tarafından inşaatı devam eden göletler

	G ö l e t i n a d ı	İ ş l e t m e s u l a m a a l a n ı (h a)
1	Merkez Ortaca göleti	108
2	Merkez Çinge göleti	226
3	Merkez Yağcılar göleti	151
4	Dursunbey Süleler göleti	228
5	Sındırgı Yaylabayır göleti	243
6	Susurluk Demirkapı göleti	190
7	Susurluk Karapürçek göleti	101
8	Susurluk Çataldağ göleti	53
TOPLAM		1300

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

D.1.5. Denizler

Balıkesir ili, Marmara ve Ege Denizinde uzun kıyısı olan ve turizm potansiyeli yüksek bir ildir. Marmara Denizine olan kıyı uzunluğu 102.75 km, Ege Denizine olan kıyı uzunluğu ise 115,5 km'dir. Ayrıca il sınırları içerisinde yer alan Marmara ilçesi (Marmara Adası)'nin 72.5 km kıyı şeridi vardır.

Tablo D.14: Balıkesir İlinin Denize Kıyısı Olan İlçeleri Ve Kıyı Uzunlukları (NOT: Kıyı uzunluklarına (Marmara hariç) adalar dahil değildir.)

İlçenin adı	Kıyı Uzunluğu(km)	Denizin adı	İl kıyılarına oranı%	Plaj uzunluğu(km)
Ayvalık	54	Ege Denizi	14.35	15
Bandırma	60	Marmara Denizi	15.95	---
Burhaniye	12	Ege Denizi	3.19	6
Edremit	32	Ege Denizi	8.5	31
Erdek	34.75	Marmara Denizi	9.24	0.455
Gömeç	17.5	Ege Denizi	4.65	2.5
Gönen	8	Marmara Denizi	2.12	6
Marmara	72.5	Marmara Denizi	29.25	23.8

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

D.2. Doğal Drenaj Sistemleri

Bölüm D.1.1, D.1.2 ve D.1.3 Bölümünde verilmiştir.

A. Akarsular ve Diğer Yerüstü Sular için

1. Hidrolik eğimlerin (topografik eğim),
2. Taşıdıkları su miktarlarının mevsimlik ve aylık durumlarının,
3. Yıl içinde kurak aylarda akarsuların beslenip beslenmediği tespit edilmelidir.

B. Yeraltı suları için

1. Drenaj alanı (km²)
2. Yeraltı suları kayaların yapısına bağlı olarak (sert, tabakalı ve yumuşak) oluşan yapı sistemleridir. Yüzeysel akarsular için belli drenaj alanları mevcuttur. Yeraltı suları ile ilgili drenaj ise, akarsuyu besleyen drenaj havzası dışında yayılımı var ise ve bu akifer suyunu belli bir bölgede boşaltıyorsa, bu akiferin yayılma sahası, onu besleyen diğer drenaj alanlarını da içine alır.

D.3. Su Kaynaklarının Kirliliği ve Çevreye Etkileri

D.3.1. Yeraltı Suları ve Kirlilik

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne göre yeraltı suları numune alma noktalarının sınıflandırılmasında, yalnızca üç sınıf göz önüne alınır.

Sınıf YAS I: Yüksek kaliteli yeraltı suları. İçme suyunda ve gıda sanayiinde kullanılabilen yeraltı sularıdır.

Sınıf YAS II: Orta kaliteli yeraltı suları. Bir arıtma işleminden sonra içme suyu olarak kullanılacak sulardır. Bu sular tarımsal su ve hayvan sulama suyu veya sanayide soğutma suyu olarak arıtma işlemi görmeden de kullanılabilir.

Sınıf YAS III: Düşük kaliteli yeraltı suları.

DSİ XXV. Bölge Müdürlüğü tarafından tespit edilen yeraltı su havzalarının su kaliteleri ile ilgili çalışmalar yine bu kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir. Balıkesir ilinin yeraltı su havzalarının su kalite sınıfları Tablo D.11' de verilmiştir.

Tablo D.15: Balıkesir İli Yeraltı Su Havzalarının Su Kaliteleri

	Havza adı	Su kalitesi
1	Balıkesir	C ₂ S ₁
2	Pamukçu	C ₃ S ₁
3	Kepsut	C ₂ S ₁
4	Dursunbey	C ₂ S ₁
5	Savaştepe	C ₂ S ₁
6	İvrindi	C ₃ S ₁
7	Gökçeyazı	C ₃ S ₁
8	Balya-Ilıca	-
9	Edremit, Burhaniye, Havran	C ₂ S ₁
10	Gömeç(Armutova)	C ₃ S ₁
11	Altınova	C ₃ S ₁ ,C ₂ S ₁
12	Ayvalık	C ₃ S ₁ ,C ₄ S ₁
13	Gönen-Sarıköy	C ₃ S ₁ ,C ₂ S ₁
14	Tahirova	C ₃ S ₁
15	Manyas, Bandırma, Susurluk	C ₃ S ₁ , C ₂ S ₁
16	Erdek	C ₃ S ₁
17	Sındırgı	C ₂ S ₁
18	Bigadiç	C ₂ S ₁
19	Marmara Adası	C ₂ S ₁

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne göre yeraltı suları numune alma noktalarının sınıflandırılmasında, yalnızca üç sınıf göz önüne alınır.

Sınıf YAS I: Yüksek kaliteli yeraltı suları. İçme suyunda ve gıda sanayiinde kullanılabilen yeraltı sularıdır.

Sınıf YAS II: Orta kaliteli yeraltı suları. Bir arıtma işleminden sonra içme suyu olarak kullanılacak sulardır. Bu sular tarımsal su ve hayvan sulama suyu veya sanayide soğutma suyu olarak arıtma işlemi görmeden de kullanılabilir.

Sınıf YAS III: Düşük kaliteli yeraltı suları.DSİ XXV. Bölge Müdürlüğü tarafından tespit edilen yeraltı su havzalarının su kaliteleri ile ilgili çalışmalar yine bu kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir. Balıkesir ilinin yeraltı su havzalarının su kalite sınıfları Tablo D.15' de verilmiştir.

Tablo D.16: Balıkesir İli Yeraltı Su Havzalarının Su Kaliteleri

	Havza adı	Su kalitesi
1	Balıkesir	C ₂ S ₁
2	Pamukçu	C ₃ S ₁
3	Kepsut	C ₂ S ₁
4	Dursunbey	C ₂ S ₁
5	Savaştepe	C ₂ S ₁
6	İvrindi	C ₃ S ₁
7	Gökçeyazı	C ₃ S ₁
8	Balya-Ilıca	-
9	Edremit, Burhaniye, Havran	C ₂ S ₁
10	Gömeç(Armutova)	C ₃ S ₁
11	Altınova	C ₃ S ₁ ,C ₂ S ₁
12	Ayvalık	C ₃ S ₁ ,C ₄ S ₁
13	Gönen-Sarıköy	C ₃ S ₁ ,C ₂ S ₁
14	Tahirova	C ₃ S ₁
15	Manyas, Bandırma, Susurluk	C ₃ S ₁ , C ₂ S ₁
16	Erdek	C ₃ S ₁
17	Sındırgı	C ₂ S ₁
18	Bigadiç	C ₂ S ₁
19	Marmara Adası	C ₂ S ₁

KAYNAK:Balıkesir DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

D.3.2. Akarsularda Kirlilik

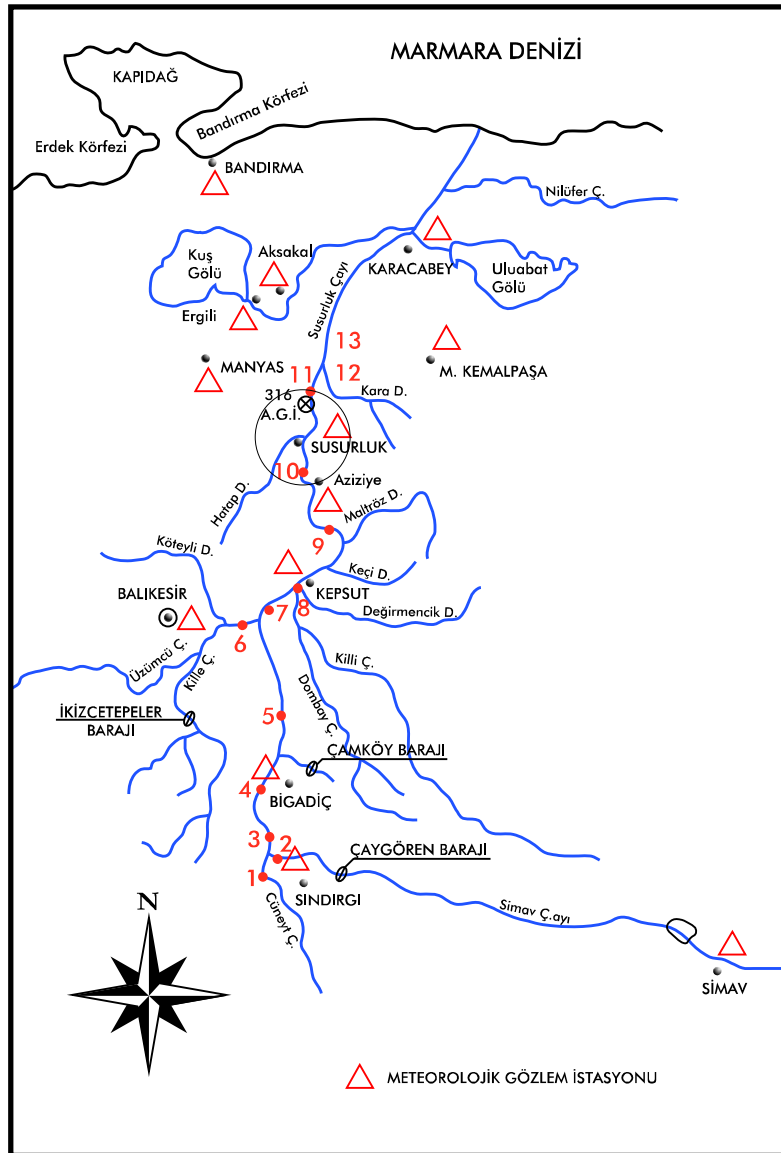
Balıkesir ilinde akarsuların kirlilik ölçümleri DSİ 25.Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. DSİ 25. Bölge Müdürlüğü iş programları doğrultusunda ilimiz akarsuları üzerinde su kirliliğinin tespiti amacıyla numune almakta ve analizlerini gerçekleştirmektedir.

Ayrıca, Susurluk havzasının oluşturan ana nehir kolu olan, Kütahya ili Simav ilçesinden doğup, Sındırgı, Kepsut, Susurluk ve Karacabey ovalarından geçerek Marmara Denizi'ne ulaşan Simav Çayı'nın, ilimiz sınırları içerisinde kalan kısmında genel kirlilik yapısını ortaya koymak ve kirlilik boyutlarını belirlemek için İl Çevre Müdürlüğü koordinasyonunda, finansmanı İl Çevre Koruma Vakfı tarafından karşılanan ve TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi tarafından yürütülen iki proje gerçekleştirilmiştir.

“Simav Çayı Analiz ve Etüdü Projesi” ile; Simav Çayı'nın Balıkesir ili sınırları içerisinde kalan bölümünde su kalitesinin tespiti ve kirliliğin izlenmesi hedeflenmiş, bu amaçla bölgedeki endüstri ve yerleşim bölgelerinin yoğunluğu, büyüklüğü göz önüne alınarak, Simav Çayı ve kollarında 14 ayrı (14. İstasyon Bursa Bölgesinden Simav Çayına katılmaktadır) ölçüm ve örnekleme noktası belirlenmiş, bu noktalarda su kalitesini saptamaya yönelik ölçüm ve analizler yapılmıştır. Örnekleme noktalarının seçiminde Simav Çayı'nın yoğun yerleşim, endüstriyel faaliyetler ve tarımdan dönen yüzey sularının içerdiği kirleticilerin varlığı etkin olmuştur

Tablo D.17: Simav Çayı Ölçüm ve Örnekleme Noktalarının Koordinatları.

İstasyon No	Koordinatları	
1	39°17'529" N	28°05'434" E
2	39°17'336" N	28°05'217" E
3	39°17'400" N	28°05'520" E
4	39°26'470" N	28°06'972" E
5	39°28'535" N	28°07'583" E
6	39°39'552" N	28°04'908" E
7	39°39'548" N	28°04'906" E
8	39°42'445" N	28°10'563" E
9	39°48'880" N	28°10'709" E
10	39°58'659" N	28°10'891" E
11	39°59'911" N	28°12'794" E
12	40°04'180" N	28°13'324" E
13	40°08'034" N	28°07'742" E

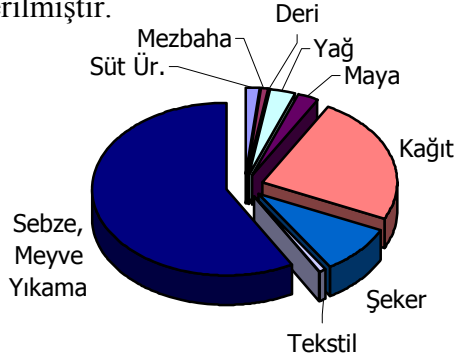
Şekil D.2: Simav Çayı Ölçüm ve Örnekleme Noktaları

Çalışmalarda, İletkenlik, Sıcaklık, Klorofil-a, Biyolojik Oksijen İhtiyacı (BOİ), Çözünmüş Oksijen (ÇO) Azot, Fosfor, Katı Madde, Organik Madde (TOK, NH₃, Bor) parametrelerinin ölçüm ve analizleri ile debi ölçümleri gerçekleştirilmiştir.

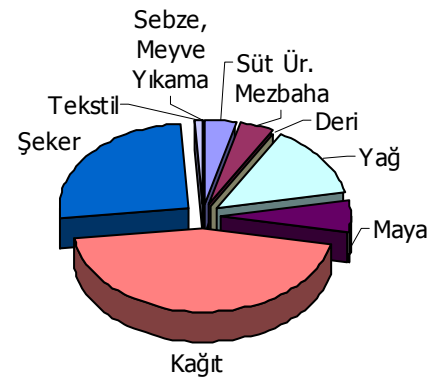
Bu proje sonucunda; Simav Çayı ve kollarındaki su kalitesinin tespiti ile taşıdıkları kirlilik yükleri saptanmış, elde edilen veriler bir ABD Çevre Koruma Ajansının geliştirdiği QUAL2E modeli kullanılarak, noktasal kaynaklardan gelen kirlleticilerin zaman ve mesafe olarak, Simav Çayı su kalitesine olan etkileri bu model yardımı ile belirlenmiştir.

Bu projeyi tamamlayıcı olarak gerçekleştirilen Simav Çayı Havzasında Evsel, Endüstriyel ve tarımsal Kirliliğin Belirlenmesi” Projesi ile, Simav çayı havzasının Balıkesir İl sınırları içerisinde bulunan büyük yerleşim alanları, mezbahalar, yoğun endüstriyel ve tarımsal faaliyetler sonucu oluşan ve çaya deşarj edilen arıtılmış ve/veya arıtılmamış atıksuların mevcut yönetmelikler çerçevesinde kirlilik yapısının ve boyutlarını ortaya koyulması hedeflenmiştir.

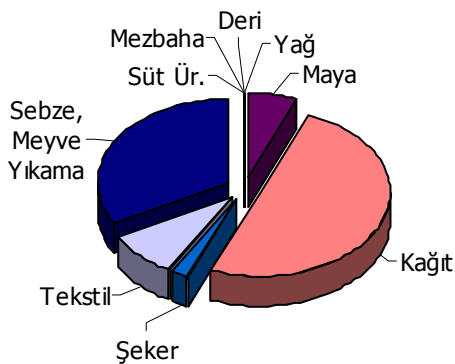
Bu proje kapsamında; Simav çayı ve kollarına deşarjı olan 19 fabrika seçilmiştir. Bu çalışmada fabrikalarda üretim prosesleri incelenerek atıksu kaynakları tespit edilmiş ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) esas alınarak atıksu karakterizasyonu yapılmıştır. Atıksu arıtma sistemlerinin olması durumunda arıtılmış atıksuların deşarj limitlerine uygunluğuna bakılmıştır. Projede çalışılan işletmelerin sektörleri ve bu işletmelerden kaynaklanan KOİ, Yağ-Gres, AKM ve Debi Dağılımlarına yönelik grafikler aşağıda verilmiştir.

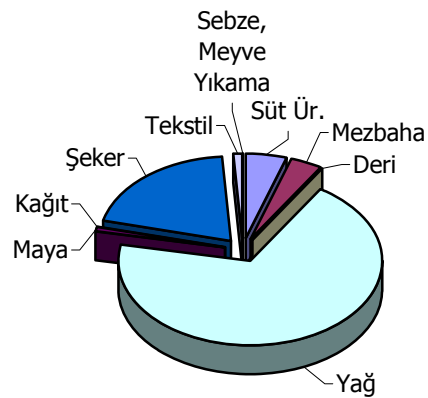
Şekil D.2: Sektörler arasında Debi dağılımı

Şekil D.3: Sektörlerin KOİ Kirlilik dağılımı

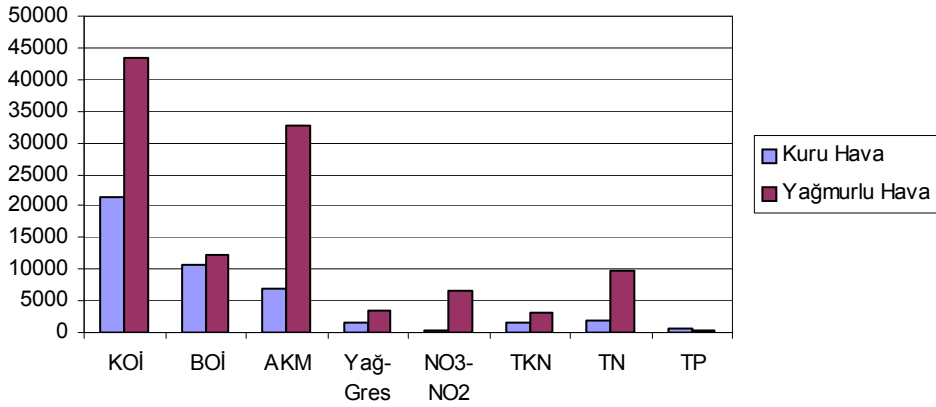
Şekil D.4: Sektörlerin AKM dağılımı

Grafik D.5: Sektörlerin Yağ-Gres dağılımı

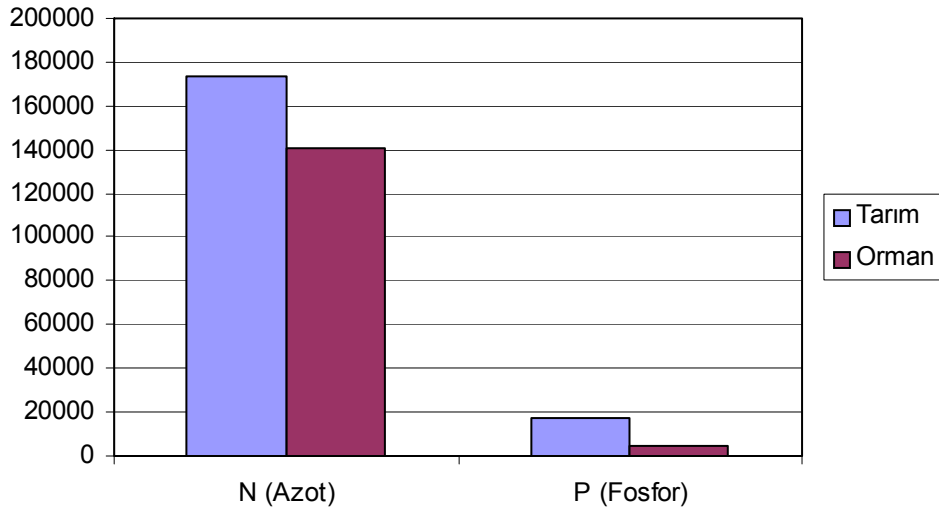
Evsel atıksuların karakterizasyonu için yerleşim yoğunluğu göz önüne alınarak 6 örnekleme noktasından (Balıkesir, Susurluk, Sındırgı, Bigadiç ve Kepsut yerleşim yerlerinde seçilen) yağmurlu ve kuru şartlarda örnekler alınarak karakterizasyon çalışması yapılmıştır.

Bu noktalarda yapılan ölçümlere ilişkin kirletici yükleri yağmurlu ve kuru şartlar dikkate alınarak Grafik D.5’de gösterilmiştir

Şekil D.6: Balıkesir İli İçin Kuru ve Yağmurlu Havada Eysel Atıksu Kirlilik Yükü

Söz konusu proje ile; havzada tarımdan kaynaklanan kirlilikte hesaplanmış olup, Balıkesir ili kaynaklı olarak akarsu ve göllerle taşınan azot ve fosforun %55’inin tarım, %45’inin de orman arazisinden gelebileceği hesaplanmıştır. Balıkesir ilinden yüzey sularına taşınan Azot ve Fosfor miktarları aşağıdaki Grafik te verilmiştir.

Şekil D.7: Balıkesir İlinden Yüzey Sularına Taşınan Azot ve Fosfor Miktarları

Tablo D.18: Balıkesir İlinde Akarsulara Deşarj Yapan Tesisler ve Arıtma Durumları

Sıra No	Tesisin veya Belediyenin Adı	Tesisin veya Belediyenin Adresi	Atıksu Miktarı (m3/gün)	Atıksu Arıtma Tesisinin Kapasitesi (m3/gün)	Arıtma Tesisinin Türü (Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal, İleri Arıtım)	Deşarj İzin Belgesi		Sektör, S.K.K.Y'ne Göre Dahil Edildiği Tablo	Deşarj Noktası Koordinatları (Enlem ve Boylam DD-MM-SS Olarak)	Deşarjın Yapıldığı Alıcı Ortam	Kanalizasyon Sisteminin Mevcut Durumu (% Olarak)	Tesis Bulunduğu Nehir Havzası
						Var	Yok					
1	Balıkesir Belediyesi	Ovaköy Mevkii/ BALIKESİR	43200		Fiziksel+ Biyolojik	var		Tablo 21.4	39°37'25"- 27°57'12"	Üzümcü Deresi-Simav Çayı	99%	Susurluk Havzası
2	Kocaavşar Belediyesi	Kocaavşar /BALIKESİR	382				yok			Kocaçay (Madra Çayı)	100%	Susurluk Havzası
3	Pamukçu Belediyesi	Pamukçu /BALIKESİR	630				yok	Tablo 21.2		Kille Çayı	100%	Susurluk Havzası
4	Şamlı Belediyesi	Şamlı /BALIKESİR	271				yok			Menekşe Deresi	95%	Susurluk Havzası
5	Balya Belediyesi	Balya Belediye Başkanlığı/Balya					yok			Balya Deresi		Susurluk Havzası
6	Bigadiç Belediyesi	Bigadiç Bel. Başkanlığı BALIKESİR	3000				yok	Tablo 21.3		Simav Çayı	100%	Susurluk Havzası

7	Dursunbey Belediyesi	Dursunbey Bel. Başkanlığı, Cebeci Mah. BALIKESİR	3000				yok	Tablo 21.3		Çınar Deresi	90%	Susurluk Havzası
8	Gönen Belediyesi	Gönen Bel.Başkanlığı /BALIKESİR	7250				yok	Tablo 21.3		Gönen Çayı	95%	Marmara Havzası
9	Havran Belediyesi						yok			Havran Çayı	90%	Kuzey Ege Havzası
10	İvrindi Belediyesi	İvrindi Bel.Başkanlığı, BALIKESİR	1160				yok	Tablo 21.2		Kocaçay	100%	Susurluk Havzası
11	Kepsut Belediyesi	Kepsut Bel. Başkanlığı, Cumhuriyet Mey. BLK	1120				yok	Tablo 21.2		Simav Çayı	99%	Susurluk Havzası

12	Manyas Belediyesi	Manyas/ BALIKESİR	1091				yok	Tablo 21.2		Kocaçay	100%	Susurluk Havzası
13	Savaştepe Belediyesi	Savaştepe Belediye Başkanlığı /BALIKESİR	2060				yok	Tablo 21.3		Kuzan Alanı Mevkii	90%	Kuzey Ege Havzası
14	Sındırgı Belediyesi	Sındırgı Bel. Cumhuriyet meyd. Sındırgı /BALIKESİR	2100				yok	Tablo 21.3		Simav Çayı	90%	Susurluk Havzası
15	Susurluk Belediyesi	Susurluk Bel.Başkanlığı, Susurluk /BALIKESİR	4500				yok	Tablo 21.3		Simav Çayı	90%	Susurluk Havzası
16	Aksakal Belediyesi	Aksakal Bel. Başkanlığı, Bandırma /BALIKESİR	440				yok	Tablo 21.2		Karadere	100%	Susurluk Havzası
17	Edincik Belediyesi	Şehit Üst.Cemil Kaya Mey. No:1 Edincik, Bandırma/BALIKESİR	1020				yok	Tablo 21.2		Tabakhane Deresi/Dere Yatağı	100%	Susurluk Havzası
18	Pelitköy Belediyesi	Pelitköy Bel. Başkanlığı, Burhaniye /BALIKESİR	9600				yok	Tablo 21.2		Tarımsal Sulama	50%	Kuzey Ege Havzası
19	İskele Belediyesi	İskeleköy Bel. Başkanlığı, Bigadiç /BALIKESİR	485				yok	Tablo 21.2		Ayıklı Deresi	100%	Susurluk Havzası

20	Akçay Belediyesi (EKBB)ye bağlı					var				Marmara Denizi		Kuzey Ege Havzası
21	Altınoluk Belediyesi	Altınoluk-Edremit/ BALIKESİR	1600		Biyolojik	var	Tablo 21.3	39°34'09"- 26°45'14"	Şahinderesi Mevkii	90%		Kuzey Ege Havzası
22	Güre Belediyesi	Güre Bel.Başkanlığı, Edremit/ BALIKESİR	4849		Fiziksel+ Biyolojik	yok	Tablo 21.2		Güre Deresi Mehmet Deresi	5%		Kuzey Ege Havzası
23	Karaağaç Belediyesi	Karaağaç Bel.Başkanlığı, Gömeç- Karaağaç/BALIKESİR	491		Biyolojik	yok	Tablo 21.2		Karaağaç Deresi	100%		Kuzey Ege Havzası
24	Sarıköy Belediyesi	Sarıköy Bel. Başkanlığı, Gönen /BALIKESİR	1052			yok	Tablo 21.2		Sarıdere	90%		Marmara Havzası
25	Büyükdere Belediyesi	Büyükdere Bel. Başkanlığı/HAVRAN				yok			Havran Çayı			Susurluk Havzası
26	Büyükyenice Belediyesi	Büyükyenice Bel. Başkanlığı, İvrindi/ BALIKESİR	520			yok	Tablo 21.2		Köy deresi	90%		Susurluk Havzası
27	Gökçeyazı Belediyesi	Gökçeyazı Bel. Başkanlığı, İvrindi /BALIKESİR	435			yok	Tablo 21.2		Kocaçay	99%		Susurluk Havzası

28	Kayapa Belediyesi	Kayapa Bel.Başkanlığı /BALIKESİR	522				yok	Tablo 21.2		Kuru Dere Yatağı	100%	Susurluk Havzası
29	Korucu Belediyesi	Korucu Bel. Başkanlığı, İvrindi /BALIKESİR	437				yok	Tablo 21.2		Köy Deresi	100%	Susurluk Havzası
30	Salur Belediyesi	Salur Bel. Başkanlığı ,Manyas /BALIKESİR	400				yok	Tablo 21.2		Kocaçay	şebeke yok	Susurluk Havzası
31	Sarıbeyler Belediyesi	Sarıbeyler Bel. Başkanlığı /Savaştepe /BALIKESİR	722				yok	Tablo 21.2		Sarıdere	100%	Kuzey Ege Havzası
32	Gölcük Belediyesi	Gölcük Bel. Başkanlığı, Sındırgı /BALIKESİR	500				yok	Tablo 21.2		Kazandere	95%	Susurluk Havzası
33	Yaylabayır Belediyesi	Yaylabayır Bel. Başkanlığı, Sındırgı /BALIKESİR	320				yok	Tablo 21.2		Simav Çayı	50%	Susurluk Havzası
34	Yüreğil Belediyesi	Yüreğil Bel.Başkanlığı, Sındırgı /BALIKESİR	488					Tablo 21.2		Fındıklı Deresi ve Baklalık Deresi	70%	Susurluk Havzası
35	Göbel Belediyesi	Göbel Belediye Başkanlığı, Susurluk /BALIKESİR	488				yok	Tablo 21.2		Pıtlrak Deresi	100%	Susurluk Havzası

36	Karapürçek Belediyesi	Karapürçek Bel. Başkanlığı, Susurluk /BALIKESİR	405				yok	Tablo 21.2		Karadere Yatağı	100%	Susurluk Havzası
37	Kristal Kola ve Meşrubat San. Tic. A.Ş.	Balıkesir Bursa karayolu 20.km	60		Biyolojik+ Kimyasal	Var	Yok	Tablo 6.1	39°46'28"-28°01'00"	Yeniköy Deresi Kolu		Susurluk
38	Yudum Gıda ve San. Tic. A.Ş.	Tellikavak mevki, Küçükköy	2.000		Biyolojik+ Kimyasal	Var		Tablo 5.5	39°17'28"-26°42'26"	Nikita Deresi		Kuzey Ege
39	Mauri Maya San. A.Ş.	Aksakal köyü	1.200		Biyolojik (Aerobik ve Anaerobik)	Var		Tablo 5.21	40°07'16"-28°07'41"	Karadere		Marmara
40	Kocaman Balıkçılık	Balıkesir asfaltı 1. Km, Ömerköy yolu	160		Biyolojik	Var		Tablo 5.14	40°18'15"-28°02'06"	Bey deresi Sığırcı deresi kolu		Marmara
41	Astosan San. ve Tic. A.Ş.	Sarıköy beldesi, sanayi bölgesi	280		Biyolojik	Var		Tablo 5.3		Sarıdere		Marmara
42	Arı Rafineri ve Yağ Sanayi A.Ş.	İzmir yolu 4. Km	130		Biyolojik+ Kimyasal	Var		Tablo 5-4		Belediye Kanaliz.		Susurluk
43	Pelikan Su Ürünleri	Çanakkale Yolu üzeri	75		Fiziksel+ Biyolojik	Var		Tablo 5.14	39°17'37"-26°45'35"	Nikita Deresi		Kuzey Ege

44	Bu Piliç Ent. Gıda San. Tic. A.Ş.	Bandırma-Balıkesir Karayolu 10. km	600		Fiziksel+ Biyolojik	Var		Tablo 5.8	40°17'32"- 28°02'23"	Karasırlı Deresi		Kuzey Ege
45	Şeker Piliç A.Ş.	Balıkesir asfaltı 6. km	1.840		Fiziksel +Kimyasal+ Biyolojik		Yok	Tablo 5.8	40°18'14"- 28°02'05"	Bey deresi Sığırcı deresi kolu		Marmara
46	Banvit A.Ş.	Balıkesir asfaltı 8. Km	1.123		Kimyasal + Biyolojik	Var		Tablo 5.8	40°17'38"- 28°02'31"	Karasırlı Deresi		Marmara
47	Tunalı Yağ San (Kapalı)	Organize Sanayi Bölgesi	70		Biyolojik+Kimyasal	Var		Tablo 5.4		Susurluk Çayı		Susurluk
48	Seka Balıkesir İşletme Müdürlüğü	Paşaköy	12.000		Biyolojik+ Kimyasal		Yok	Tablo 13.4		Simav Çayı		Susurluk
49	Gönen Deri San. ve İş Ad. Derneği	Tabakhaneler mevki	5.000		Biyolojik+ Kimyasal		Yok	Tablo 12		Gönen Çayı		Marmara
50	Şeref Beyhan ve Ort.Der. San.	Sanayi Bölgesi	61		Fiziksel+ Biyolojik	Var		Tablo 12	39°54'14"- 28°10'13"	Simav Çayı		Susurluk
51	Sel San. Tic. ve Paz. A.Ş,	Tabakhaneler mevki, Pancar kantarı arkası	1.500		Biyolojik	Var		Tablo 20.4	40°17'38"- 28°02'31"	Gönen Çayı		Marmara

52	Yarış Kabin A.Ş.	İzmir Yolu 7. Kk	24		Fiziksel+ Kimyasal	Var		Tablo 15.14		Belediye Kanaliz.		Susurluk
53	Agribrands Purina Besin Maddeleri	Gönen	38		Biyolojik	Var		Tablo 21.1		Bahçe Sulama		Marmara
54	Gönen Deri San. ve İş Ad. Derneği	Tabakhaneler mevki	5.000		Biyolojik+ Kimyasal		Yok	Tablo 12	40°06'52"- 27°38'56"	Gönen Çayı		Marmara
55	Şeref Beyhan ve Ort.Der. San.	Sanayi Bölgesi	61		Fiziksel+ Biyolojik	Var		Tablo 12	39°54'14"- 28°10'13"	Simav Çayı		Susurluk
56	Bozlar Piliç Beyaz Et Mam. San. Tic. A.Ş.	Gökbeyit mevki	65		Biyolojik+ Kimyasal	Var		Tablo 5.8	40°19'54"- 27°54'00"	Ağa deresi		Marmara
57	A.B. GIDA	Asmalık mevkii-Aksakal	55		Biyolojik+ Kimyasal			Tablo 19	40°10'35"- 28°05'16"	Kuru dereden- Manyas gölüne		Marmara
58	Bigadiç Eti Bor İşl.	Bigadiç							39°29'22"- 28°07'49"			Susurluk Havzası
59	DENEKS Gıda San ve Dış	Ovaköy	3.000		Biyolojik	Var		Tablo 5.9	39°36'52"- 27°58'13"	Üzümcü Çayı		Susurluk

60	TAT Konserve San. A.Ş.	Ovaköy	4.320		Biyolojik	Var	Tablo 5.9	39°35'50"- 27°57'20"	Üzümcü deresi		Susurluk
61	TOMATO Gıda San. A.Ş.	Balıklı Köyü			Biyolojik		Tablo 5.9	39°38'38"- 28°02'15"	DSİ Kanalı		Susurluk
62	BURCU Gıda Salça Kons. San. A.Ş.	Çayırhisar mevki	Değişken		Biyolojik+ Kimyasal (Konserve) Fiziksel (Salça)	Var	Tablo 5.9	39°30'34"- 26°59'03"	Akarsu		Susurluk
63	MURAT İmalat İhr. Tic. Paz. Taah. Ltd. Şti.	Eski Edremit yolu	2.400		Biyolojik	Var	Tablo 5.9	39°30'48"- 26°59'39"	Havran Çayı		Susurluk
64	LİDER Gıda San. Tic. A.Ş.	Sarıköy	Değişken		Fiziksel+ Biyolojik	Var	Tablo 5.9		Keçi Deresi		Marmara
65	BETA Ziraat ve Tic. A.Ş.	Börülceğaç köyü	2.098		Biyolojik	Var	Tablo 5.9	40°13'51"- 27°38'07"	Tarım arazisi sulaması		Susurluk
66	TAMEK Gıda ve KonsantreSan. ve Tic A.Ş.	Kızıksa	8.719		Biyolojik	Var	Tablo 5.8	40°07'21"- 27°59'38"	DSİ Kanalı		Kuzey Ege
67	TUKAŞ Gıda San. ve Tic A.Ş.	Yeniköy	8.720		Biyolojik	Var	Tablo 5.9	40°05'26"- 28°03'22"	DSİ Kanalı		Susurluk

68	AHI GÜVEN Donmuş Gıda Kons. San. Tic.A.Ş.	Ümiteli Köyü	300	300			Yok	Tablo 5.9		Azrak Deresi		Kuzey Ege
69	ASKON Gıda San. Tic. A.Ş.	Karapürçek	45		Biyolojik	Var		Tablo 5.9		Karadere		Susurluk
70	ASSAN Gıda San, ve Tic. A.Ş.	Bandırma-Susurluk Karayolu	3.650		Biyolojik	Var		Tablo 5.9	40°06'09"- 28°08'05"	Karadere		Susurluk
71	İska Gıda petrol ve Tekstil San, A.Ş.	Karapürçek Beldesi			Fiziksel			Tablo 5.9		Köy deresi		Susurluk
72	ORAKLAR Tur. Gıda San. A.Ş.	Değirmenbayırı mevki, Göbel	500	500	Biyolojik	Var		Tablo 5.9	40°01'50"- 28°09'54"	Ümiteli Deresi		Susurluk Havzası
73	Sevilmiş Tarım ve Hayvancılık Ltd. Şti.	Kepsut Yolu 7. Km	46		Biyolojik	Var		Tablo 5.6	39°40'35"- 27°57'49"	Simav Çayı		Susurluk
74	Pamukçu Belediye Başkanlığı Mezbahası	Pamukçu	45		Biyolojik	Var		Tablo 5.6	39°31'58"- 27°54'34"	Kille Çayı		Susurluk
75	Bigadiç Belediye Mezbahası	Bigadiç	65		Biyolojik	Var		Tablo 5.6	39°24'56"- 28°06'04"	Simav Çayı		Susurluk

76	Dursunbey Belediye mezbahası	Çakmak mah.			yok		yok	Tablo 5.6		Kuru Dere Yatağı		Susurluk
77	Edremit Belediye mezbahası	Küçük sanayi			yok		yok	Tablo 5.6		EBBK Arıtma Tesisi		Edremit
78	Gürcan Et	Sarıköy	50	50	Biyolojik+ Kimyasal	Var		Tablo 5.6	40°12'26"-27°39'57"	Sarıdere		Marmara
79	Aycan Et	Gündoğdu mah.	75 m3	75 m3	Biyolojik		yok	Tablo 5.6	40°05'40"-27°36'21"	Çerpeş Deresi		Marmara
80	Havran Belediye mezbahası	Tekke mah.			yok		yok	Tablo 5.6		Havran Çayı		Edremit
81	Kepsut Belediye Mezbahası	Kumbağalar Mevkii	75		Biyolojik	Var		Tablo 5.6	39°41'31"-28°08'37"	Simav Çayı		Susurluk
82	Sındırgı Belediye mezbahası	Kurtuluş mah.			yok		yok	Tablo 5.6		BELEDİYE Kanalizasyonu ile Simav Çayı		Susurluk
83	Dört Mevsim Et Mam. San. Tic. A.Ş.	Orta Mah. Beş Eylül Cad. No 34	100		Biyolojik	Var		Tablo 5.6	39°58'09"-28°10'18"	Simav Çayı		Susurluk

84	Göbel Belediye Başkanlığı Mezbahası	Cumhuriyet Mah. Mezbaha Sok. Göbel	50		Biyolojik	Var		Tablo 5.6	40°00'56"- 28°09'15"	Göbel Deresi		Susurluk
85	YÖRSAN GIDA MAM. SAN. VE TİC. A.Ş.	San. Bölgesi, SUSURLUK /BALIKESİR	75	150	Biyolojik	Var		Tablo 5.3	39°54'35"- 28°10'12"	Susurluk Belediye Kanalizasyonu		Susurluk
86	ERDALLAR UN YEM GIDA HAY. TURZ. SÜT. ÜR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	SOMA YOLU ÜZERİ /SARIBEYLER /SAVAŞTEPE			yok		yok			Köy Deresi		Kuzey Ege Havzası
87	SAMİ ATİK MANDIRASI	ESENKÖY /SAVAŞTEPE			yok		yok			Köy Deresi		Kuzey Ege Havzası
88	SÜLEYMAN KUZU MANDIRASI	EVCİLER KÖYÜ, İVRİNDİ /BALIKESİR			yok		yok			Kocaçay		Susurluk Havzası
89	HÜSEYİN ŞİK-NAZIM KOCABAŞ MANDIRASI	İNÖNÜ KÖYÜ Havran /BALIKESİR			yok		yok			Havran Çayı		Kuzey Ege Havzası
90	GÖNEN GÜLER GIDA SÜT VE TAR. OR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	KEÇELER KÖYÜ, GÖNEN /BALIKESİR			yok		yok			Keçeler deresi		Marmara Havzası
91	KARTAL SÜT ÜRN. LTD. ŞTİ.	DENİZKENT KARAYOLU / SARIKÖY, GÖNEN /BALIKESİR			yok		yok			Sarıdere		Marmara Havzası

92	TEKSÜT SÜT MAM. SAN. TİC.A.S.	DENİZKENT KARAYOLU 3. KM GÖNEN /BALIKESİR	150	300	Fiziksel+ Biyolojik	var		Tablo 5.3	40°07'58"-27°38'43"	Köy kanalizasyonu		Marmara Havzası
93	ASTOSAN SÜT VE GIDA MAM.SAN.TİC.A.S.	SAN.BÖL./ SARIKOY GÖNEN /BALIKESİR			Kimyasal + Biyolojik	var		Tablo 5.3	40°13'11"-27°38'40"	Sarıdere		Marmara Havzası
94	DANONE TIKVEŞLİ GIDA VE İÇECEK SAN. TIC. A.Ş.	TAŞTEPE KÖYÜ GÖNEN /BALIKESİR		900	Biyolojik	var		Tablo 5.3	40°10'21"-27°42'22"	Keten deresi-Gönen Çayı		Marmara Havzası
95	TINAZTEPE SÜT SAN.LTD.ŞTİ.	BOSTANCI KÖYÜ GÖNEN /BALIKESİR			yok		yok			Köy Deresi		Marmara Havzası
96	DİKİCİ SÜT ÜR.HAY. ve HAY.GIDA SAN. LTD. ŞTİ.	MERKEZ/ OSB			yok		yok			OSB kanalizasyonu		Susurluk Havzası
97	MUMCU SÜT.MAM. VE GIDA MAD.TİC.LTD.ŞTİ.	YAKUPKÖY/BLK			yok		yok			Belediye kanalizasyonu		Susurluk Havzası
98	ZEYBEK SÜT ÜRÜNLERİ	BURSAYOLU 16.KM.YENİKÖY/BLK			yok		yok			Yeniköy deresi		Susurluk Havzası
99	MAR TÜK. MAD. İT. İH. SAN. A.Ş.	ÇAYIRHISAR MEVKİİ GİMA KARŞISI			var		süresi doldu			Belediye kanalizasyonu		Susurluk Havzası

100	ONUR GÜNDOĞDU SÜT VE PETROL ÜR.SAN.TİC.LTD.STİ.	PASAKOY			yok		yok			Paşaköy deresi	Susurluk Havzası
101	ÖZİŞİK SÜT.ÜR.YEM.TİC.VE SAN.LTD.STİ.	ESKİ KEPSUT YOLU 5 KM. YAKUPKOY			yok		yok			Belediye kanalizasyonu	Susurluk Havzası
102	OKUYUCU SÜT MAM.SAN. VE TİC.LTD.STİ.	ORGANIZE SAN.BOL. NO.195/1			yok		yok			OSB kanalizasyonu	Susurluk Havzası
103	(YALÇIN AKSOY) BAL EMRE SÜT.SAN.	E.KEPSUT CD. PETROL OFİSİ BİTİŞİĞİ			var		yok			Yakupköy deresi	Susurluk Havzası
104	ŞİMSEKOGULLARI GIDA İM.PAZ.İNŞ.SAN.TİC.LTD.STİ.	İBİRLER KÖYÜ /BALİKESİR			yok		yok			dere yatağı	Susurluk Havzası
105	TOKGÜN SÜT SAN.	KOYUNERİ KÖYÜ Balya/ BALİKESİR			yok		yok			dere yatağı	Susurluk Havzası
106	HALİL AYGÖREN MANDIRASI	KAVAKALAN KÖYÜ, Balya/ BALİKESİR			yok		yok			Sarısu deresi	Susurluk Havzası
107	EDİNLER GIDA SAN.	AKÇEŞME MEVKİİ EDİNCİK, Bandırma /BALİKESİR			yok		yok			Ağa deresi	Susurluk Havzası

108	YASAR LAFCI-AHMET EDİN PEYNİR İMLT. (KAPIDAG)	ERDEK ASFALTI 10 KM. Bandırma /BALIKESİR			yok		yok			Sazlık		Susurluk Havzası
109	ZENGİN SÜT ÜR. GIDA BESİCİLİK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	BALIKESİR ASFALTI 6 KM. Bandırma /BALIKESİR			yok		yok			Sığırcı Deresi		Susurluk Havzası
110	ALİ SARIBAŞ MANDIRASI	KÜÇÜK SAN. SİTESİ ŞARKÖY CD. NO:1 Burhaniye /BALIKESİR			yok		yok			Burhaniye Kanalizasyonu		Kuzey Ege Havzası
111	Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi	Savaştepe Yolu 7. km /BALIKESİR			yok		yok	Tablo 19		Buzpınar Deresi		Susurluk Havzası
112	Balıkesir Haddeciler Organize Sanayi Bölgesi	Savaştepe Karayolu 10. km /BALIKESİR			yok		yok	Tablo 19		Gökköy-Üzümcü-Susurluk		Susurluk Havzası
113	Bandırma Organize Sanayi Bölgesi	M.Akif Ersoy Cad. No:29/2 BANDIRMA			yok		yok	Tablo 19		Sülüklü Deresi		Susurluk Havzası
114	Gönen Deri Org. Sanayi	Taştepe Mevkii, Gönen /BALIKESİR			yok		yok	Tablo 12		Gönen çayı		Susurluk Havzası
115	Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ	Susurluk Şeker Fab. Susurluk /BALIKESİR			yok		yok	Tablo 5.11	39°57'07"-28°10'45"	Simav Çayı		Susurluk Havzası

116	AHI GÜVEN Donmuş Gıda Kons. San. Tic.A.Ş.	Ümiteli Köyü, Susurluk /BALIKESİR			yok		yok	Tablo 5.9		Azmac Deresi		Susurluk Havzası
117	Perama Gıda Ürünleri San. Tic.A.Ş.	Bandırma OSB /GÖNEN	165	165	Biyolojik	var		Tablo 5.14	40°12'40"- 27°43'54"	Bandırma OSB Kanalizasyonu		Susurluk Havzası
118	Bandırma M Tipi Kapalı Cezaevi	Ömerköy Yolu/ BANDIRMA		90	Biyolojik	var		Tablo 21.1	40°17'45"- 28°02'35"	Karasırlı Deresi		Susurluk Havzası
119	Sarıköz Entegre Et Gıda ve Tar. Ür.San.Tic.A.Ş.	Bursa Karayolu 18. km	50	120	Biyolojik	var		Tablo 5.6	39°45'47"- 28°00'41"	Haydarca Deresi		Susurluk Havzası
120	Serpin Manyas Termal Tesisi	Ilıcabaşı Mevkii Kızıkköyü /MANYAS	700		Biyolojik			Tablo 21.1	40°03'56"- 27°54'41"	Kocaçay		Susurluk Havzası
121	Gediz Ermiş Komili Süt Ltd. Şti.	Kazım Karabekir mah. İzmir Asfaltı üzeri No:64 SARIMSAKLI			Biyolojik		Yok	Tablo 5.3		Nikita Deresi		Kuzey Ege

D.3.3. Göller, Göletler ve Rezervuarlarda Kirlilik

Balıkesir ili akarsularının kirliliği incelenirken, barajların, göl ve göletlerin kirliliği de araştırılmıştır. Balıkesir ilinde içme ve sulama suyu amaçlı tek baraj olan İkizcetepeler Barajından elde edilen su arıtma tesisinin de devreye girmesi ile içme ve kullanma suyu amaçlı olarak kullanılmaya başlanılmıştır. İkizcetepeler barajına girişi olan çay ve derelerin baraj girişlerinden önceki kirlilik durumları DSİ 25. Bölge Müdürlüğü tarafından denetim altında tutulmaktadır. Bu noktalardan sürekli olarak örnek alınarak analizleri yapılmaktadır. Göletlerin ise tamamı sulama amaçlı olarak kullanılmaktadır.

Avrupa Komisyonu Life Third Countries Programı tarafından desteklenen, Çevre Bakanlığı koordinatörlüğünde Orman Bakanlığı Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi işbirliği ile Kasım 1997 tarihinden beri yürütülen “Manyas Gölü’nde Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Projesi kapsamında Ramsar Yönetim Planı rehberi ışığında “Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı” hazırlanmıştır. Yönetim Planı, İl Mahalli Çevre Kurulu’nun 03.04.2001 tarihinde yapılan toplantısında uygulanmak üzere karara bağlanmıştır. Yönetim Planının uygulanması, planın yürütülmesinden sorumlu kamu kurum ve kuruluşların çalışmaları çerçevesinde yürütülmektedir.

-Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Risk Yönetim Planı kapsamında, 03.07.2002 tarihinde İl Çevre Müdürlüğü Koordinasyonunda, Bandırma Milli Park Mühendisliği, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği, Tarım İl Müdürlüğü, ve Balıkesir Üniversitesi temsilcilerinin katılımıyla, Mürvetler, Dutlu Deresi ve Kocaçay’da arazide çalışmalar yapılmış olup bu çalışmalar sonrasında 4 adet numune alma noktası ve bu noktaların özellikleri belirlenmiştir. Ayrıca Komisyon 4 noktadan ayrı olarak Manyas Kuş Gölünün çıkışında bulunan Ergili Regülatörü’nden numune alınmasının yararlı olacağı hususunda görüş birliğine varmıştır.

-Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Risk Yönetim Planı kapsamında, 12.07.2002 tarihinde İl Çevre Müdürlüğü Koordinasyonunda, Bandırma Milli Park Mühendisliği, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği, Tarım İl Müdürlüğü, ve Balıkesir Üniversitesi temsilcilerinin katılımıyla “Manyas Gölü Yönetim Planı” nın 1.3 maddesinde belirtilen hususlar doğrultusunda Manyas Gölü içerisinde numune alma noktalarının belirlenmesi, bu noktaların koordinatlarının tespiti yapılarak, gölde şamandıralarla sabitlenmesi çalışmalarını gerçekleştirmesi amacıyla toplanılmış olup; Komisyonca harita üzerinde belirlenen noktalar yeniden değerlendirilerek belirlenen 9 noktadan 3 noktaya şamandıralar bırakılmış, 6 noktaya hava muhalefeti nedeniyle şamandıralar bırakılamamıştır.

-İlimiz Mahalli Çevre Kurulu’nun 16.07.2002 tarih ve 2002/7 sayılı toplantısında alınan bir kararla, “İlimiz sınırları içerisinde yer alan ve 94/5434 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 17.05.1994 tarih ve 21937 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ramsar (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslar arası Öne Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme) Sözleşmesi çerçevesinde 28 Mayıs 1994 tarih ve 21943 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan I No’lu Sulak Alanlar Tebliği ile Ramsar Sözleşmesine dahil edilen ve Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanlardan biri olarak ülkemizde tek A sınıfı diploma sahibi olan Manyas (Kuş) Gölü ile ilgili olarak, Avrupa Komisyonu, Life-Third Countries Programı tarafından desteklenerek Çevre Bakanlığı Çevre Koruma Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde, Orman Bakanlığı, Milli Parklar Av ve Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünce gerçekleştirilen “Manyas Gölü’nde Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı Projesi” çerçevesinde Kuş Gölü’ne dolaylı ve direkt olarak köylerin atıksularının kontrol altına alınması, gölde bozulan ekolojik dengenin yeniden düzenlenerek kuş varlığının artırılmasına ve gölün flora fauna yönünden zenginleşmesine olumlu yönden katkı sağlayacaktır.” denilmekte olup, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü’nce Bandırma İlçesi

Yenisığırcı Köyü'ne 500 kişilik, Bandırma İlçesi Kuşcenneti Köyü'ne 1000 kişilik, Manyas İlçesi Kocagöl Köyü'ne 1000 kişilik arıtma tesisi yaptırılmasına, Bandırma İlçesi Ergili, Emre, Musakça, Doğruca, Gölyaka, Bereketli, Manyas İlçesi Börülceagaç, Yeniköy, Koçoğlu, Kızık köylerine de çok gözlü fosseptik yaptırılması istenilmektedir.

Manyas Gölü'nün Korunması Çalışmaları Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı Manyas Yönetim Planı'nın Faaliyet Planı:1.3 maddesi gereğince Manyas Gölü'nde numune alma noktalarının belirlenmesi ve bu noktaların şamandıralarla sabitlenmesi işlemine İl Çevre Müdürlüğü koordinatörlüğünde DSİ 25. Bölge Müdürlüğü, Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Baş Müh., Balıkesir Üniversitesi, İl Tarım Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla 01.08.2002 tarihinde de devam edilmiştir.

Manyas Gölü'nün Korunması Çalışmaları Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı

1- İl Mahalli Çevre Kurulu'nun 03.04.2002 tarih ve 2001/4 sayılı kararları ile uygulamaya konulan, "Manyas Gölü'nde Ekolojik Risk Analizi ve Risk yönetim Planı'nın Faaliyet Planı 1.3 maddesinde belirtilen hususlar doğrultusunda; Eğri Dere, Sığırcı Deresi, Mürvetler, Dutlu Deresi ve Kocaçay ile Manyas Gölü içerisinde daha önce belirlenen numune alma noktalarında yapılacak ölçümlere ilişkin parametreler ve ölçüm periyodunun tespiti amacıyla Balıkesir Valiliği brifing salonunda, İl Çevre Müdürlüğü, DSİ 25. Bölge Müdürlüğü, Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Baş Müh., Balıkesir Üniversitesi, İl Tarım Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla 07.10.2002 tarihinde toplantı yapılmıştır. Ayrıca TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Enstitüsü yapılan toplantıya iştirak etmiştir.

Yapılan toplantıda aşağıdaki kararlar alınmıştır;

a) Göl ve dereler ayrı ayrı numune alma noktalarının özelliklerine göre parametreler belirlenmiş, Çalışmanın 1 yıl süreli olarak yapılmasına ve mevsimsel olarak 3 ayda bir olmak üzere toplam 4 kez numune alınmasına,

b) Göl için 5 nolu nokta, referans noktası olarak belirlenmiş ve 5 ve 9 nolu noktalardan 3 farklı derinlikten, diğer göl numune alma noktalarından ise 2 farklı derinlikten ölçüm ve örnekleme yapılmasına,

c) Gölde yıl içinde 1 kez belirlenen noktalardan sediment numunesi alınmasına,

d) Parametrelerin belirlenmesinden sonra çalışmaların yöntemi ve ilgili kurumların çalışmalarına katılım şekli tartışılmış ve çalışmaların iki alt proje şeklinde yürütülmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda derelerle ilgili yapılacak çalışmaların İl Çevre Müdürlüğü ve Balıkesir Üniversitesi Çevre Sorunları Araştırma Merkezine, göl çalışmalarının ise İl Çevre Müdürlüğü ve TÜBİTAK Mam Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Enstitüsünce yürütülmesi konusunda görüş birliğine varılmış ve çalışmaların proje teklifi haline getirilmesine, karar verilmiştir.

Yapılan toplantı sonucunda gölü besleyen ve gölü boşaltan dereler üzerinde belirlenen noktalar ile göl içinde belirlenen noktalarda yapılacak ölçümlere ait parametreler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Ölçülecek Parametreler	1A Numune Alma Noktaları													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
PH	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Fosfat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nitrat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Azot	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Amonyak	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AKM	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Organik Karbon	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Çözünmüş Oksijen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
İletkenlik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sıcaklık	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Çözünmüş Madde	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
PAH			X										X	
Bor				X									X	
Seçilecek Ağır ve Toksik Maddeler											X			X
Yağ ve gres	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Debi	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Tablo D.20. Göl İçindeki Numune Ölçüm Parametreleri

Ölçülecek Parametreler	2A Göl Numune Alma Noktaları									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PH	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Orta Fosfat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Fosfat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nitrat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Azot	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Amonyak	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Silikat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AKM	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Klorofil-a	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Organik Karbon	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Çözünmüş Oksijen	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
İletkenlik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sıcaklık	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toplam Çözünmüş Madde	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Işık Geçirgenliği (Secchi disk Ölçümü)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Fitoplankton (tür ve sayısı)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Zooplankton (tür ve sayısı)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
PAH	X ^(a)				X					X ^(a)
Bor	X ^(b)				X					X ^(b)
Seçilecek Ağır ve Toksik Maddeler						X				

Tablo D.21: Ölçülecek Parametreler

3A Ölçülecek Parametreler	Sediment									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Azot Fosfat Organik Karbon	X ^(c)	X ^(d)	X ^(d)	X	X					X ^(c)

Açıklamalar:

- X^(a): 1 veya 10 numaralı noktalardan bir tanesinde ölçülecek
- X^(b): 1 veya 10 numaralı noktalardan bir tanesinde ölçülecek
- X^(c): 1 veya 10 numaralı noktalardan bir tanesinde ölçülecek

X^(d): 2 veya 3 numaralı noktalardan bir tanesinde ölçülecek

Göllerin ve göletlerin kirlilik durumları (ötrofik, vb.) göl ve gölete deşarj veren tesisler, arıtma tesisleri, kıyı koruma bantları hakkında bilgi verilmelidir. Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde (Bkz. **Tablo 1**) belirlenen parametrelere göre yıllık, mevsimlik ve aylık kirlilik durumları belirtilmelidir.

D.3.4. Denizlerde Kirlilik

Balıkesir ili, Marmara ve Ege Denizinde uzun kıyısı olan ve turizm potansiyeli yüksek bir ildir. Marmara Denizine olan kıyı uzunluğu 102.75 km, Ege Denizine olan kıyı uzunluğu ise 115,5 km'dir. Ayrıca il sınırları içerisinde yer alan Marmara ilçesi (Marmara Adası)'nin 72.5 km kıyı şeridi vardır.

Tablo D.22: Balıkesir İlinin Denize Kıyısı Olan İlçeleri Ve Kıyı Uzunlukları (NOT: Kıyı uzunluklarına (Marmara hariç) adalar dahil değildir.)

İlçenin adı	Kıyı Uzunluğu(km)	Denizin adı	İl kıyılarına oranı%	Plaj uzunluğu(km)
Ayvalık	54	Ege Denizi	14.35	15
Bandırma	60	Marmara Denizi	15.95	---
Burhaniye	12	Ege Denizi	3.19	6
Edremit	32	Ege Denizi	8.5	31
Erdek	34.75	Marmara Denizi	9.24	0.455
Gömeç	17.5	Ege Denizi	4.65	2.5
Gönen	8	Marmara Denizi	2.12	6
Marmara	72.5	Marmara Denizi	29.25	23.8

Kaynak: DSİ 25.Bölge Müdürlüğü

Oldukça uzun sayılacak bir sahil şeridi ile yoğun bir deniz turizmi potansiyeline sahip olan İlimizin, Marmara ve Ege Denizinde kıyıları bulunmaktadır. İlimiz sınırlarındaki plajlar, İl Sağlık Müdürlüğüne deniz suyu numuneleri alınarak kontrol altında tutulmaktadır. Alınan deniz suyu numunelerinin bakteriyolojik (Toplam Koliform, Fekal Koliform, Toplam Stereptekok) ve Fiziko-Kimyasal (Renk, Mineral Yağlar, Yüzey Aktif Maddeler, Fenoller, Katranlı Atıklar ve Yüzen Cisimler) analizleri yaptırılmakta, analiz sonucu olumsuz çıkan yerlerdeki kirlenme odakları araştırılarak ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği çerçevesinde gerekli önlemler aldırılmaktadır.

-Genel Anlamda Deniz kirliliği Nedenleri

Kıyılarımızda AB Yüzme Suyu Direktifi kriterlerini aşan kirlenmenin başlıca nedenleri:

- 1-Evsel ve hayvansal atıklarla çok fazla yüklü dere, çay, ırmak gibi akarsuların denizlere ulaşması,
- 2-Kıyılarımızda, yerleşim yerlerinin yeterli altyapısının bulunmaması,
- 3-Fosseptiklerin yeterince ve zamanında boşaltılmaması, denizlere sızması, sızdırılması ve özel vidanjörlerin kontrolsüz şekilde dere ve dere yataklarına boşaltım yapması,
- 4-Arıtma tesislerinin randımanlı çalışmaması (kapasite yetersizliği, çalıştırılmaması, denetimlerin etkin olmaması v.b. nedenlerle)
- 5-Kanalizasyon sistemiyle toplanan ve derin deniz deşarjı ile uzaklaştırılmaya çalışılan evsel atıkların, rüzgar ve akıntı ile tekrar geri dönüp plajlara gelmesi,
- 6-Deniz araçlarının sintine boşaltımı,
- 7-Meteorolojik şartların olumsuzluğu nedeniyle sınırlı kalabilecek kirliliğin geniş alanlara yayılmasıdır.

1992 yılı Nisan ayından itibaren İlimiz Ege Denizi kıyıları, 2000 yılından itibaren de İlimiz Marmara Denizi Kıyıları "Mavi Bayrak" projesi kapsamında olup, çalışmalar bu projeye uygun olarak yaz sezonu boyunca her 15 günde bir numune alınarak devam etmektedir.

Projenin hedefi; Banyo amacıyla kullanılan kıyı kesimlerinde, verilen suyun zararlı mikrobiyolojik ve kimyasal öğelerden arınmışlığının, plajlarda kullanıcıların konfor ve güvenliğinin sağlanması düzeyini yükseltmektir.

İlimizde düzenlenen hizmet içi eğitim programı ile ilçelerde numune çalışması yapılacak personele proje ve numune alma tekniği hakkında eğitim verilmiş ve eğitim sonrasında ilimizde fiilen mavi bayrak projesi 27.04.1992 tarihi itibarıyla başlatılmıştır.

1998 yılından itibaren Marmara denizine kıyısı bulunan ilçeler de programa alınmıştır. Düzenli olarak numune sonuçları Sağlık Bakanlığı'na bildirilmektedir. Çalışmalara 2003 yılında 32 nokta ve 1 referans noktası olmak üzere toplam 33 noktada devam edilmektedir.

Mavi Bayrak Projesi, Avrupa Topluluğu alt kuruluşu olan Avrupa Çevre Eğitim Fonunca yürütülmekte olan ve standartlara ulaştığı saptanan plajların Mavi Bayrak ile ödüllendirildiği, ödüllendirilen bu plajların dünya çapında tanıtımının yapılmasına yönelik bir uygulamadır. Mavi Bayrak, Uluslararası düzeyde nitelikli ve niteliklerin sürekliliği kanıtlanmış olan plaj ve marinalar için geliştirilen bir standardın sembolü olup, Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı'nın kontrolünde olan plajlara 1 yıl süre için verilen ödüldür. İlimizde Mavi Bayrak alan plaj ve marinalar Tablo D.17 ve Tablo D.18 'de gösterilmiştir.

Tablo D.23: Yıllara Göre Numune Alma Nokta ve Alınan Numune Sayısı

YIL	2002	2003	2004	2005	2006
NOKTA SAYISI	33 (1 REFERANS)	33 (1 REFERANS)	33 (1 REFERANS)	33 (1 REFERANS)	35
ALINAN NUMUNE	386	556	385	365	420
UYGUN	225	359			
U. DEĞİL					

Tablo D.24: 2002-2006 Yıllarında Mavi Bayrak Alan Yerler

	2002	2003	2004	2005	2006
AYVALIK	Doğaköy ortunç plajı Uzungöl Belediye P.	Haliç Park Otel Önü	Plaj Yok	Ortunç Plajı	Ortunç Plajı
	Setur Marina		Setur Marina	Setur Marina	Belediye Halk Plajı Setur marina
BURHANİYE	Belediye Halk plajı Ören Clup Örient P. Ören Artemis Otel p.		Plaj Yok	Artemis Clup Orient Ören Plajı, öğretmenev	Öğretmenevleri Plajı Ören Halk Plajı Artemis Otel
EDREMİT	Narlı iskelesi Vali Konağı (Antandros)		Plaj Yok	yok	Altınel Otel Antandros Otel
GÖMEÇ	Martı Koyu Artur P.	Martı Koyu Artur P. İntalant Plajı	Martı Kuyu Artur	Martı Kuyu Artur	Martı Koyu Artur
	İntalant Plajı		Gemi Yatağı Koyu Artur	Gemi Yatağı, güvercin koyu	Gemi Yatağı, Güvercin koyu Artur
ERDEK	Çuğra mevkii Otel Önü plajı		Çuğra Mevki Gedev Mevkii		Pınar Otel
				yok	Çuğra Mevkii Plajı

Müdürlüğümüz elemanlarınca 13.12.2006 tarihinde Bandırma Liman Başkanlığı'nın sorumluluk alanında ve T.C.D.D Bandırma Liman İşletme Müdürlüğü rıhtımında bulunan M/V MİRAT İMO 6800488 numaralı gemide yapılan incelemede:

Söz konusu geminin 10.11.2004 tarihinden itibaren yükleyici ile armatör arasındaki çeşitli hukuki sebeplerden dolayı yükünün boşaltılmadığı ve uzun süre beklemesinden dolayı içindeki 760 ton ağırlığındaki kepeğin bozulduğu, kızışmaya başladığı, geminin 30 derecelik açıyla deniz tarafına yattığı, geminin ağırlığı nedeniyle rıhtımda çatlama olduğu, geminin armatörü ile yük sahibinin ihtilafı olması, eşyanın gümrüklü olması, mahkemenin devam etmesi ve eşyanın imha edilmesi işlemlerinin gerçekleştirilememesi nedeniyle konuya çözüm bulunamadığı tespit edilmiştir.

Tablo D.25: Kıyıya Deşarj Veren Tesisler

Sıra No	Tesisin veya Belediyenin Adı	Tesisin veya Belediyenin Adresi	Atıksu Miktarı (m3/gün)	Atıksu Arıtma Tesisinin Kapasitesi (m3/gün)	Arıtma Tesisinin Türü (Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal, İleri Arıtım)	Deşarj İzin Belgesi		Sektör, S.K.K.Y'ne Göre Dahil Edildiği Tablo	Deşarj Noktası Koordinatları (Enlem ve Boylam DD-MM-SS Olarak)	Deşarjın Yapıldığı Ahar Ortam
						Var	Yok			
1	Ayvalık Belediyesi	Ayvalık Bel. Başkanlığı /BALIKESİR	10000				yok	Tablo 21.3		Ege Denizi
2	Bandırma Belediyesi	Bandırma Belediye Başkanlığı/ BALIKESİR	23500				yok	Tablo 21.4		Marmara Denizi
3	Burhaniye Belediyesi	Burhaniye Bel. Başkanlığı, BALIKESİR	10000	10000	Fiziksel+ Biyolojik	var		Tablo 21.3	39°28'57"-26°56'07"	Ege Denizi
4	Edremit Bel. (Zeytinli-Akçay-Edr-Kadıköy)	Dalyan Mevkii Akçay Mah. Edremit /BALIKESİR	23760	23760	Fiziksel+ Biyolojik	var		Tablo 21.4	39°33'47"-26°56'30"	Edremit Çayı-Ege Denizi
5	Erdek Belediyesi	Erdek Bel. Yalı Mah. Cumhuriyet Meydanı No:5	4000				yok	Tablo 21.3		Marmara Denizi
6	Gömeç Belediyesi						yok			Ege Denizi
7	Marmara Belediyesi	Marmara Bel. Başkanlığı, BALIKESİR	460				yok	Tablo 21.2		Marmara Denizi
8	Akçay Belediyesi (EKBB)ye bağlı					var				Marmara Denizi
9	Kadıköy Belediyesi (EKBB)ye bağlı					var				Ege Denizi
10	Zeytinli Belediyesi (EKBB)ye bağlı					var				Ege Denizi
11	Karşıyaka Belediyesi	Karşıyaka Bel.Başkanlığı, Erdek/ BALIKESİR					yok			Marmara Denizi
12	Ocaklar Belediyesi	Ocaklar Bel.Erdek/ BALIKESİR	800		Fiziksel+ Biyolojik	var		Tablo 21.2	40°26'25"-27°45'14"	Marmara Denizi
13	Avşa Belediyesi	Avşa Bel. Başkanlığı, Marmara/ BALIKESİR	10000				yok	Tablo 21.3		Marmara Denizi
14	Saraylar Belediyesi	Saraylar Bel.Başkanlığı /Marmara /BALIKESİR	540				yok	Tablo 21.2		Marmara Denizi
15	Tekel Tuz İşl.	Sarımsaklı Luyu Altınova	3000		Fiziksel+ Biyolojik	Var		TABLO 5.12		Ege Denizi

D.4. Su ve Kıyı Yönetimi, Strateji ve Politikaları

Balıkesir İlinde Su kaynakları ve kullanımı;

- 1-Akarsular
- 2-Yeraltı suları
- 3-Baraj ve suni göller
- 4-Denizler olmak üzere 4 grupta toplanır.

Akarsular ve yer altı suları ile ilgili strateji ve politikalar DSİ tarafından programlanarak uygulanmaktadır. İlimizin 2020 yılına kadar içme ve kullanma suyu ihtiyacı da DSİ. tarafından programlanmış olup, ikizcetepeler barajından sağlanmaktadır.

Balıkesir ilinin akarsuları hızla kirlenmektedir. Eğer önlem alınmazsa bu kirlilik daha geniş alanlara yayılacaktır. Akarsuları kirleten faktörlerin başlıcaları şunlardır:

1. Nüfus artışı: Nüfusa bağlı olarak artan su kullanımı akarsulardaki kirlenmeyi artıracaktır.
 2. Sanayi tesislerinin artması: Sanayi tesislerinin arıtma tesisleri kurmamaları, olanların da çalıştırmamaları kirliliğin artmasına neden olmaktadır.
 3. Tarım gübrelerinin kullanımındaki artış: Bilgisiz ve yanlış gübreleme, artan yoğunluktaki pestisid kullanımı kirlenmenin artmasına yol açmaktadır.
- Kirliliğin önlenmesi amacıyla alınacak önlemleri ise şu şekilde sıralayabiliriz;
1. Tasarruf: Su kaynaklarının daha tasarruflu kullanılması, teşvik ve eğitim gibi yöntemler kullanılarak sağlanmalıdır.
 2. Koruma bantları: Akarsularda da göl ve suni göllerde olduğu gibi koruma bandı uygulanmalıdır.
 3. Ağaçlandırma çalışmaları: Bu çalışmalarla erozyon önlenip, iklimin iyileşmesi sağlanabilir ve su kalitesinin iyileşmesine katkıda bulunulabilir.

D.5. Su Kaynaklarında Kirlilik Etkenleri

İlimizde Su Kaynaklarında Kirliliğin tespit edilmesi amacıyla, TÜBİTAK tarafından Simav Çayı Endüstriyel Çevre Kirliliği Analiz ve Etüdü Projesi kapsamında, İlimizin önemli akarsularından olan Simav Çayı Havzasında Simav Çayına karışan kollarda önemli kirleticilerin miktarı ve katkısının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Çalışma kapsamında, Simav çayının Marmara Denizine akış yönü boyunca ve Simav Çayına karışan noktalarda 14 ayrı ölçüm ve örnekleme noktası belirlenerek su kalitesini saptamaya yönelik ölçüm ve analizler yapılmıştır. Simav Çayı; yoğun yerleşim, endüstriyel faaliyet ve tarımdan dönen yüzey sularının içerdiği kirleticilerin sürekli baskısı altındadır. Bu nedenle örnekleme noktalarının seçiminde bu özellikler de dikkate alınarak, kirleticilerin özellikleri ve miktarı saptanmaya çalışılmıştır.

Simav Çayı Balıkesir İli sınırları içerisine girdikten sonra, önemli miktardaki endüstriyel ve evsel atıksular için alıcı ortam oluşturmaktadır. Özellikle su debisinin büyük ölçüde azaldığı sıcak ve kurak dönemlerde kirletici parametrelerin konsantrasyonları artmaktadır. Bu nedenle bu dönemlerde kritik koşulların oluşumu gerçekleşmektedir. Özellikle kurak geçen dönemlerde daha da önem kazanmaktadır.

D.5.1. Tuzluluk

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.2. Zehirli Gazlar

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.3. Azot ve Fosforun Yol Açtığı Kirlilik

Simav Çayı Havzası Evsel ve Endüstriyel ve Tarımsal Kaynaklı Atıksu Kirliliğinin Belirlenmesi Projesi kapsamında;

Balıkesir İlinin Tarım ve Orman Alanlarından Sulara Taşınan Azot ve Fosfor miktarı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo D.26: İlimizde Tarım ve Orman Alanlarından Sulara Taşınan Azot ve Fosfor miktarı

Arazi Çeşidi	Hektar	Toplam N	Toplam P
Havza dahilinde tarım arazisi	346 316	173 158	17 316
Havza dahilinde orman arazisi	467 721	104 316	2 339-4 677
Toplam (kg/yıl)	814 037	313 474	19 655-21 993
Toplam (kg/yıl)		859	54-60

Balıkesir İlinde Yer alan hayvanların sayıları, havzaya dahil olma yüzdesine göre hesaplanmış toplam hayvan sayıları ve kaynaklanan tabii gübrelerin N ve P miktarları (kg/yıl)

Tablo D.27: İlimizde Toplam Hayvan Sayıları ve Kaynaklanan Tabii Gübrelerin N ve P Miktarları (kg/yıl)

Hayvan Türleri	Hayvan Sayıları	Hayvan Sayısı	Toplam N	Toplam P
Kanatlı hayvan	16 465 500	12 019 815	6 009 908	2 403 963
Sığır	241 000	175 930	6 685 340-9 324 290	4 398 250-2 287 090
Koyun	732 800	534 944	5 884 384	1 069 888
Toplam (kg/yıl)	17 439 300	12 730 689	18 579 632 -21 218 852	7 872 101-5 760 941

Balıkesir de hayvan sayılarının çok olması nedeniyle bölge için oldukça zengin bir azot ve fosfor kaynağı oluşturmaktadır.

D.5.4. Ağır Metaller ve İz Elementler

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.5. Zehirli Organik Bileşikler

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.5.1. Siyanürler

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.5.2. Petrol ve Türevleri

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.5.3. Polikloro Naftalinler ve Bifeniller

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.5.4. Pestisitler ve Su Kirliliği

Bitki koruma ilaçlarının çevredeki sirkulasyonu çok yönlü ve karmaşık bir yapıya sahiptir. Örneğin tarla, bahçe veya orman ağaçlarının hastalık veya zararlılara karşı ilaçlanması sırasında ilaç zerreleri havaya, toprağa topraktan yağmurlarla yer altı sularına ve dolayısıyla su ekosistemine karışabilmektedir. Bir su ekosistemine ulaşan pestisidin su içinde dağılışı ilacın stabilizesine, formülasyonuna ve kimyasal yapısına bağlıdır. Bazı organik pestisidlerin suda erime ve homojen şekilde dağılma özelliği çok yüksektir. Buna karşılık bazı inorganik pestisidlerin suda erime ve homojen şekilde dağılma özelliği çok yüksektir.

D.5.5.5. Gübreler ve Su Kirliliği

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.5.6. Deterjanlar ve Su Kirliliği

Yüzey aktif maddelerinin (Deterjanlar) çevreye pek çok olumsuz etkisi bilinmektedir. Deterjanlar verildikleri çevre sularında 0.7 mg/L konsantrasyonlarında sabit köpük oluşuma yol açarak oluşan bu köpük nedeniyle hava-su oksijen transferinin engellenmesi, bileşimindeki maddelerin ortamda biyolojik parçalanmaları sonucunda oksijen azalması ve çeşitli toksik etki problemleri yaratırlar. Deterjanların su ortamına bir başka ve önemli etkisi de içerdikleri fosforlu inorganik bileşiklerin alıcı su ortamında (özellikle durgun sularda) alg ve su köklü su bitkilerinin aşırı üremesine neden olarak ötrifikasyonu hızlandırmalarıdır.

D.5.6. Çözünmüş Organik Maddeler

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.7. Patojenler

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

D.5.8. Askıda Katı Maddeler

Simav Çayında TÜBİTAK tarafından 2001 yılında örneklem çalışmaları yapılmış ve AKM konsantrasyonu kaynağa bağlı olarak düzensiz değişim göstermiştir. Ölçülen değerler yaz ve sonbahar mevsiminde ortalama 5-20 mg/L civarında olmakla birlikte, kış ve İlkbahar mevsiminde yağışlarla birlikte yüksek seviyelere ulaşmaktadır. Bu dönemde yağmur sularının sürüklediği veya çözdüğü maddeler askıda katı madde miktarını hızla artırmıştır. Sıcak dönemlerde su seviyesindeki azalmaya bağlı olarak aşırı alg çoğalması da AKM miktarındaki artış oranını yükseltmektedir.

D.5.9. Radyoaktif Kirleticiler ve Su Kirliliği

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

KAYNAKLAR :

- Balıkesir İl Çevre Durum Raporu (2005)
- TÜBİTAK (MAM ESÇAE)
- DSİ. 25. Bölge Müdürlüğü
- MTA Bölge Müdürlüğü
- İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü

E. TOPRAK VE ARAZİ KULLANIMI

E.1. Genel Toprak Yapısı

İl düzeyinde; toprağın bünyesi, reaksiyonu ve toplam tuz, kireç ve organik madde miktarları gibi genel toprak yapısına dair bilgiler verilmelidir.

Balıkesir ilinde ana kaya, relief, iklim ve vejetasyon ve insan etkileri altında ortaya çıkmış, birbirinden farklı birtakım toprak tipleri yayılış göstermektedir. Bütünüyle vadilerle yer yer derin bir şekilde yarılmış bir plato karakteri gösteren Balıkesir ili ile Kaz dağı, Alaçam dağı ve Ulus dağının yamaçlarında aşınma, yakın çevresindeki depresyonlarda birikme olayları sürekli olmuştur. Bu yüzden ilin bir çok yerinde toprak örtüsünde toprak katmanları yavaş yavaş gelişmekte veya hiç oluşmamaktadır.

Balıkesir ilinde dağılışı gösteren zonal topraklar, 4 ayrı grup olarak kendini göstermektedir.

Bunlardan kireçsiz kahverengi orman toprakları, en geniş yayılıma sahip topraklardır. Metoforfik şist, melanjlî seri grant ve granodiyonit ile volkanik kayalar üzerinde nispeten yüksekçe kısımlarda karşılaşılan bu topraklar, çoğu kez yoğun bir orman örtüsüyle de kaplıdır.

Kireçsiz kahverengi topraklar Balıkesir ili dahilinde daha çok bitki örtüsünün tahrip edildiği ve kireçtaşı içermeyen sahalarda geniş alanlarda izlenebilen topraklardır.

Genelde yarı nemli iklim koşulları altında mikaşist, gnays, fillat ve kristalize kireçtaşı gibi ana kayalar üzerinde gelişen topraklar kahverengi orman topraklarıdır. Edremit Körfezi ile Dursunbey çevresinde görülmektedir.

Kırmızımsı kahverengi Akdeniz toprakları, Akdeniz iklim koşullarının meydana getirdiği peyzaj özelliklerini karakterize eden maki-garig ve kızılçam vejetasyonunun yayılma alanı içerisinde genellikle, kalker ve kalkerli ana kayalar üzerinde gelişmiştir.

Bununla birlikte Balıkesir ilinde iki grup halinde bulunan introzonal topraklar ile azonal topraklar yer almaktadır. Belli başlı toprak tiplerinin dışında Balıkesir ilinde dar alanlarda taşlık, kayalık ve kumluk alanlar ile taban suyu seviyesinin yüzeye çok yakın olduğu yerlerde hidromorfik alüvyal topraklar ve lagüner karakterli ortamlarda da sahil bataklıkları gelişmiş durumdadır.

Balıkesir İli topraklarına ait ortalama analiz sonuçlarının kendi grupları içerisinde alınan ortalamalarına göre yapılan değerlendirme aşağıda özetlenmiştir.

Toprak Bünyesi

Toprak bünyesi, bitkilerin gelişip büyümeleri için gerekli olan besin maddeleri ve suyun tutulması ile havalandırma ve su geçirgenliğinde en önemli etkidir. Balıkesir İli toprakları saturasyon (işba) yüzdesine göre yapılan sınıflandırmada tarım topraklarının %2,4'ü kum, %45,9'u tın, %46,3 killi-tin ve %5,4'ü ise kil bünyeye sahiptir. Bu dağılım İlde tarım için uygun toprak bünyesi varlığını göstermektedir.

Toprak Reaksiyonu (PH)

Toprak reaksiyonu topraktaki bitki besin maddelerinin, bitkileri yarayışlıklarının yanında, toprak canlılarının faaliyetleri için ortamın uygunluğunu ifade eder. Balıkesir İli tarım topraklarının %18.0'ı asit (PH 6.5'den düşük), %55.8'i nötr (PH 6.6-7.5), %26.2'si alkali (PH 7.5'den büyük) reaksiyona sahiptir.

Toprak Tuzluluğu

Toprak tuzluluğu, bitki gelişimi dolayısıyla verim üzerine olumsuz etki yapan faktör olup, her bitkinin tuza hassasiyeti değişik oranlardadır. Balıkesir İlinde işlemeli tarım

uygulanan toprakların %98,7'si tuzsuz, %1,2 'si hafif tuzlu, %0,1'i ise orta tuzlu ve tuzludur.(%Total Tuz)

Toprak Kireci

Topraktaki kireç, toprağın fiziksel özellikleri üzerine olan olumlu etkisi, PH'da yaptığı değişikliklerle bitki besin maddeleri ve kullanılan ticaret gübrelerinden faydalanma oranını artırarak verim üzerinde olumlu etki yapar. Balıkesir İli topraklarının %64,8'i az kireçli, %11,3'ü orta kireçli, %16.0'ı kireçli, %4,7'si fazla kireçli ve %3,2'si ise çok fazla kireçlidir.

Organik Madde ve Azot

Topraktaki bitki ve hayvan atıklarının parçalanması ile meydana gelen bir materyaldir. Toprağın fiziksel özelliklerini düzeltirken terkibindeki bitki besin maddeleri de yararlı duruma geçer. Ayrıca su ve besin maddelerinin ortamda tutunmalarını temin eder. Topraktaki azotun kaynağı organik maddedir.

Balıkesir ili tarım topraklarının büyük bir kısmı organik madde yönünden fakir durumdadır. Analiz sonuçlarına göre, toprakların %13,4'ünde organik madde çok az, %49,3'ünde az, %27,3'ünde orta, %7,57'inde iyi ve %2,5'inde ise yüksek düzeydedir. İl topraklarının azotlu gübrelerle gübrenmesi ile organik madde miktarını artırıcı önlemlere başvurulması, verimde devamlılık ve artış için gereklidir.

Topraktaki Fosfor

Toprakta bulunması gereken önemli besin maddelerindendir. Bitkinin büyümesinde, verimde ve kalitede etkindir. Bitkiler tarafından alınabilir fosfor tayinlerinde Olsen metoduna göre, Balıkesir İli tarım topraklarının %42,3'ünde fosfor, %19,6'sında orta, %11,3'ünde yüksek, %26,8'inde ise çok yüksek fosfor varlığı tespit edilmiştir. Bu değerlendirmelere göre, fosfor eksikliği gösteren toprakların fosforlu gübrelerle takviye edilmesi gerekmektedir.

Topraktaki Potasyum

Bitki büyümesi ve çoğalması için önemli bir besin maddesi olan potasyum, verim ve kalite üzerinde etkili olup meyvenin yağ, nişasta ve şeker oranlarında artışa neden olmaktadır. Ülkemizin jeolojik yapısı ve iklim durumu, topraklarda fazla miktarda potasyum birikmesine neden olmaktadır. Balıkesir ili topraklarının %5'inde az, %8,7'inde orta, %13,2'sinde yeter, %73,1 inde ise fazla miktarda potasyum tespit edilmiştir.

Görüldüğü gibi İl topraklarının potasyum seviyesi genellikle yeterli olmamakla beraber az miktarda potaslı gübreye de ihtiyaç duyulmaktadır.

Analiz Cinsi	Analiz Metodu	Standart Ölçü	Anlamı
Toprak Bünyesi	% Saturasyona (İşba) Göre Bünye	0 - 30 30 - 50 50 - 70 70 - 110 110 +	Kum Tın Killi Tın Kil Ağır Kil
Toprak Reaksiyonu	Saturasyon Çamurunda PH (Cam Elektrod ile)	- 4,5 4,6 - 5,5 5,6 - 6,5 6,6 - 7,5 7,6 - 8,5 8,5 +	Kuvvetli Asit Orta Dereceli Asit Hafif Dereceli Asit Nötr Hafif Alkali Kuvvetli Asit
Toprak Tuzluluğu	Saturasyon Çamurunun Elektriki Geçirgenliği (% Total Tuz)	0,0 - 0,15 0,15 - 0,35 0,35 - 0,65 0,65 +	Tuzsuz Hafif Tuzlu Orta Tuzlu Çok Tuzlu
Organik Madde	Walkley - Black (Islak Oksidasyon Metodu) (% Organik Madde)	0 - 1 1 - 2 2 - 3 3 - 4 4 +	Çok Az Az Orta İyi Yüksek
Toprakta Fosfor	Olsen Metodu (Sodyumbikarbonatta Eriyebilen fosfor) (P ₂ O ₅ Kg/Dekar)	0 - 3 3 - 6 6 - 9 9 - 12 12 +	Çok Az Az Orta İyi Yüksek Çok Yüksek
Toprakta Potasyum	Amonyum Asetat'ta Eriyebilen Potasyum (K ₂ O Kg/Dekar)	0 - 20 20 - 30 30 - 40 40 +	Az Orta Yeter Fazla
Toprakta Kireç	Scheibler Metodu % Kireç (CaCO ₃)	0 - 1 1 - 5 5 - 15 15 - 25 25 +	Az Kireçli Kireçli Orta Kireçli Fazla Kireçli Çok Fazla Kireçli

E.2. Toprak Kirliliği

E.2.1. Kimyasal Kirlenme

E.2.1.1. Atmosferik Kirlenme

Genel anlamda toprak kirliliği; toprakların fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenlerle doğal yapılarının uzaklaşarak kendilerinden beklenen doğal, sağlıklı, kaliteli ve yüksek ürün verme kabiliyetlerini yitirmeleri şeklinde tanımlanabilir. Bunun yanı sıra doğadaki diğer ortamlarla (su ve hava) olumsuz etkileşimi de sözkonusudur.

Toprak kirliliğine neden olan faktörler;

- ◆ Endüstriyel Atıklar
- ◆ Kentsel ve Evsel Atıklar
- ◆ Pestisit Kullanımı
- ◆ Hatalı Gübreleme
- ◆ Sulamada Kirli Suların Kullanılması.

Balıkesir ili topraklarının metallerle ve mikrobiyal olarak kirlenmesi üzerine genel bir çalışma henüz yapılmamıştır. Ancak; il sınırları içinde kirletici nitelikte atıksuyu olan tesislerin bir bölümü, atıksularını herhangi bir arıtıma tabi tutmadan şehir kanalizasyonlarına ya da yüzey sularına ve sulama kanallarına vermektedir. Kirlenmiş olan bu sahalarda tarım alanlarının sulanmasında kullanılmaktadır. Bu durumda ise gerek toprak yapısında gerekse çeşitli zirai faaliyetlerde problemler ortaya çıkmaktadır.

Hatalı gübre uygulamaları da toprak kirlenmesinin bir diğer nedenidir. Özellikle Azot (N), Fosfor (F) ve Kükürt (S)'lü gübrelerin bilinçsiz ve aşırı kullanımıyla toprak ve su kirlenmesi görülmektedir.

Özellikle kullanılan ilaçların çevrede birikmesi sonucu, tarımın üzerinde yapıldığı toprağa ve toprak canlılarına, kültür bitkilerine ve diğer bitkilere. Havanın ve suyun kalitesinin bozulmasına, evcil ve yabani hayvanlara çok büyük oranda yan etkisi vardır. Pestisitlerin bir kısmı ağır metaller içermektedir ve yer yer toprakta ağır metal birikimine neden olurlar. Bu durum bir başka kültür bitkisinin gelişmesini engelleyebilir.

Sonuç olarak toprak kirliliği; çok farklı kirlenme kaynaklarından gelmiş, canlılara zararlı maddelerin, toprakta yetiştirilen ürünler veya çayır meralarda beslenen hayvanlar tarafından topraktan alınması nedeniyle önem arz etmektedir.

E.2.1.2. Atıklardan Kirlenme

İnsanların, evsel, sosyal ve endüstriyel aktiviteleri sonucu oluşan katı atıkların miktarı ve çeşitliliği, nüfusun artması, yaşam standartlarının yükselmesi ve teknolojideki gelişmeler sonucu artmaktadır. Hızlı ve çarpık kentleşmenin doğal bir sonucu olarak, özellikle büyük kentlerde, katı atık sorunu hızla büyümekte, bunun önüne geçmek için de katı atıkların etkin, verimli ve düzenli bir şekilde toplanması, taşınması, depolanması ve değerlendirilip zararsız hale getirilmesi, zorunlu hale gelmektedir.

14.3.1991 tarih ve 20814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve meskun bölgelerde evlerden atılan evsel katı atıkları, park, bahçe ve yeşil alanlardan atılan bitki atıklarını, iri katı atıkları, zararlı atık olmamakla birlikte evsel katı atık özelliklerine sahip sanayi ve ticarethane katı atıklarını, evsel atık su arıtma tesisinden elde edilen (atılan) arıtma çamurlarını, zararlı atık sınıfına girmeyen sanayi arıtma tesisi çamurlarını, hafriyat toprağı ve inşaat molozunun toplanması, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi, bertaraf edilmesi ve zararsız hale getirilmesine ilişkin esasları kapsam altına alan Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile; her türlü atık ve artığın çevreye zarar verecek şekilde, doğrudan veya dolaylı bir biçimde alıcı ortama verilmesi, depolanması, taşınması, uzaklaştırılması ve benzeri faaliyetlerin yasaklanması, çevreyi olumsuz yönde etkileyebilecek olan tüketim maddelerinin idaresini belli bir disiplin altına alarak, havada, suda ve toprakta kalıcı etki gösteren kirlenmelerin hayvan ve bitki nesillerini, doğal zenginlikleri ve ekolojik dengeyi bozmasının önlenmesi ile buna yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesi, uygulanması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.

❖ BELEDİYE ADI	: Balıkesir Belediyesi
❖ NÜFUSU	: 184.000
❖ ÇÖP DEPOSU MEVKİİ	: Güzle Mevkii
❖ ŞEHRE UZAKLIĞI	: 5.000 m.
❖ BERTARAF YÖNTEMİ	: Düzenli Depolama
❖ KARAYOLUNA MESAFESİ	: 1.000 m.
❖ YAKLAŞIK ALANI	: 650.000 m ²
❖ TIBBİ ATIKLAR	: Ayrı Toplanıp Birlikte Bertaraf Ediliyor.
Toplanan atık miktarı(ton/gün)	: 350 ton/gün(yaz), 600 ton/gün(kış)
Araç ve Personel Durumu	: Özel bir şirket

Balıkesir-Savaştepe Karayolu üzerinde Gazi Osman Paşa Mahallesi ile Gökköy arasında Güzle mevkiinde bulunan 662.295,96 m² lik alana düzenli katı atık depolama sahası yapımı Mahalli Çevre Kurulu'nun 16.02.1996 tarihli toplantısında 250.000 m² lik alan için çevresel etkileri önemsizdir kararı verilmesi üzerine Balıkesir Üniversitesi Ünibal İşletmesine Tatbikat projeleri hazırlanmıştır.

Hazırlanan tatbikat projeleri doğrultusunda 1 ve 2 kısımların hafriyat işlemleri gerçekleştirilmiş, 1-A kısmının tabanı, DSİ 25. Bölge Müdürlüğü'nün geçirimlidir raporu

verdiği, sıkıştırılmış kalınlığı 20'şer santimlik üç tabaka ile kaplanmış ve her tabakada geçirimsizlik analizleri yaptırılmıştır.

Tabanı toplam sıkıştırılmış kalınlığı 60 cm kil ile kaplanan 1-A kısmında tatbikat projesinde belirtilen HDP esaslı yatay sızıntı suyu boruları (Ø160 ve Ø200) döşenerek üzerleri 30 cm kalınlığında 16/32 yıkanmış dere çakılı ile örtülmüş , idari binalar, yemekhane , banyo , wc, duş, araç bakım atölyesi, park yeri, kantar, araç tekerlek yıkama yeri ve ulaşım yollarının asfaltlama çalışmaları tamamlanmıştır.

Depolama sahasının 1-A kısmının tabanı Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin 18.08.1999 tarihli Resmi Gazete yönetmelikte değişiklik 26. Maddesi hükümlerine uygun olarak teşkil edilmiş olup, sahanın etrafı kafes tel çit ile çevrilmiş ve sızıntı çöp sularının toplanabilmesi için depo yapılmıştır.

Karagedik mevkiinde bulunan eski depolama sahasında vahşi olarak çöp depolanmasının insan ve çevre sağlığına verdiği olumsuzluklar göz önüne alınarak 01.04.1999 tarihinden buyana Balıkesir-Savaştepe karayolu üzerinde Gazi Osman Paşa Mahallesi ile Gökköy arasında Güzle mevkiinde bulunan belediyemize ait Düzenli Katı Depolama Sahasında , Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Düzenli Katı Atık Depolama Sahası İşletme Klavuzu hükümlerine göre depolama yapılmakta olup, dikey gaz toplama bacalarının yapım çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca İlimizde Toprak Kirliliği Kontrol Yönetmeliği kapsamında Mauri maya Sanayi A.Ş. tarafından Stabilize Arıtma Çamurunu toprakta kullanabilmek için başvuruda bulunulmuş olup, gerekli analizler yapılmış ve analiz sonuçlarının sınır değerleri aşmaması sonucunda adı geçen firmaya izin verilmiştir.

E.2.2. Mikrobiyal Kirlenme

İlimizde bu konuda bir çalışma yapılmamıştır.

E.3. Arazi

İlimizde; arazi kullanma kabiliyeti yönünden 510.456 Ha. arazi tarıma uygundur. Bu arazilerin sulamaya müsait olan miktarı 281.439 Ha.'dır. 15.511 hektar arazi Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü tarafından 42.983 Ha arazi D.S.İ. kuruluşu tarafından olmak üzere toplam 58.494 ha. arazi sulamaya açılmıştır. Bu miktar ; sulamaya müsait arazilerin %21' ine tekabül etmekte olup 222.945 ha. arazi yani ; sulanabilir arazilerin % 79' u sulama hizmeti beklemektedir.

İl Müdürlüğümüzce, bugüne kadar 10 adet sulama göleti yapılmıştır. Bunlardan 7 adedinin sulama tesisi yapılmış olup sulamaya açılmıştır.

7 adet gölet ile 1895 Ha arazi,

Diğerlerinden bir adedinin (İvrindi Çarkacı) sulama şebekesine başlanmış olup, diğer iki tanesinin (Merkez Akarsu, Erdek Yukarıyapıcı) sulama şebekesi ihale edilememiştir. Ayrıca Bandırma Emre Göleti inşaatı çalışmaları devam etmektedir.

İl Müdürlüğümüzce bugüne kadar toplam 5 adet hayvan içmesuyu göleti yapılmıştır.

62 küçük sulama tesisi ile 8.082 ha. arazi ve Y.A. sulaması ile de 5.534 Ha. araziye sulama suyu temin edilmiş olup 12.844 çiftçi ailesine hizmet verilmiştir.

Ayrıca 27 adet köyde toplam 10.338 Ha. tarım arazisine toplulaştırma hizmeti götürülmüş olup ; 13.341 Ha.arazide developman çalışması yapılmıştır.

E.3.1. Arazi Varlığı

Balıkesir ili 2006 yılı sonu itibariyle Tarımsal arazi Varlığı

I. İlin Toplam Alanı : 1.452.814. Hektar
(14.528 Km²)

II.	Tarımsal Faaliyet Gösterilen Alan	: 510.456 Hektar
III.	Sulamaya Müsait Alan	: 281.439 Hektar
IV.	Tarım Arazilerinin Toplam Arazi İçindeki Oranı	: % 35,14
V.	KÜLTÜR DIŞI ARAZİ TOPLAMI	: 942.358 Hektar
VI.	Kültür Dışı Arazilerin Toplam Arazi İçindeki Oranı	: % 64,86

E.3.1.1. Arazi Sınıfları

Tablo E.2: Toprak Kullanma Kabiliyetine Göre Sınıflandırma

ARAZİNİN SINIFI	ALANI (HA)	ORANI
1. Sınıf	46.141	3.18
2. Sınıf	124.953	8.60
3. Sınıf	80.595	5.55
4. Sınıf	82.279	5.66
5. Sınıf	672	0.04
6. Sınıf	222.384	15.31
7. Sınıf	865.552	59.58
8. Sınıf	30.238	2.08
TOPLAM	1.452.814	100.00

E.3.1.2. Kullanım Durumu

İl arazilerinin kullanım durumlarına göre sınıflandırılması ve dağılımı aşağıdaki tablolarda (Tablo E.3) verilmiştir.

Tablo E.3: İl Arazilerinin Kullanım Durumlarına Göre Sınıflandırılması

TARIMDA ETKİN OLARAK KULLANILABİLEN KÜLTÜR ARAZİLERİ			
Arazi Cinsi	Alanı (Ha)	Kültür arazileri İçindeki % Oranı	Toplam arazi İçindeki % Oranı
Tarla Arazisi	440.770	86.35	30.34
Zeytinlik Arazisi	63.002	12.34	4.34
Bahçe Arazisi	4.938	0.97	0.34
Bağ Arazisi	698	0.14	0.05
Çam Fıstıklık	1.048	0.20	0.07
Toplam	510.456	100.00	35.14
B.Kültür Dışı Arazileri			
Arazi Cinsi	Alanı (Ha)	Kültür arazileri İçindeki % Oranı	Toplam arazi İçindeki % Oranı
Çayır-Mera Arazisi	210.020	22.29	14.45
Orman Arazisi	675.010	71.63	46.46
Kullanılmayan Arazi	38.463	4.08	2.65
Göl-Gölet Baraj	18.865	2.00	1.30
Toplam	942.358	100.00	64.86

Toplam 510.456 hektarlık tarım arazisinin ancak 59.181 hektarlık kısmında sulu tarım yapılmaktadır. Bu da tarım arazilerinin %11,59'unu oluşturmaktadır.

Balıkesir İl Arazisinin ilçeler itibarıyla genel dağılımı ise Tablo E.4'de verilmiştir.

E.3.2. Arazi Problemleri

Balıkesir ilindeki dağlar ve tepelerde aşındırma, ova ve vadi tabanlarında ise birikme ile ilgili sorunlar hakim durumdadır. Ayrıca depremler de ovaların sorunlarından sayılabilir.

Bunların dışında denizlerdeki hareketin etkisiyle kıyılarda da bir dizi sorun yaşanmaktadır. Balıkesir topraklarının %92,4'ü sorunlu olup, sadece %7.6'sı sorunsuz durumdadır.

Tablo E.4 : Balıkesir İl Arazisinin İlçeler İtibarıyla Genel Dağılımı

İLÇENİN ADI	YÜZÖLÇÜM Ü	TARIM ALANI		ORMAN VE		ÇAYIR VE MERA		TARIM DIŞI ARAZİ	
		MİKTAR (ha)	ORAN (%)	MİKTAR (ha)	ORAN (%)	MİKTAR (ha)	ORAN (%)	MİKTAR (ha)	ORAN (%)
İL TOPLAMI	1.439.668	474.761	32,98%	640.715	44,50%	106.177	7,38%	218.015	15,14%
MERKEZ	144.600	52.964	36,63%	36.116	24,98%	2.050	1,42%	53.470	36,98%
AYVALIK	26.600	20.504	77,08%	5.342	20,08%	100	0,38%	654	2,46%
BALYA	95.200	25.610	26,90%	47.636	50,04%	7.540	7,92%	14.414	15,14%
BANDIRMA	62.200	40.500	65,11%	8.200	13,18%	8.080	12,99%	5.420	8,71%
BİGADIÇ	100.700	31.440	31,22%	54.788	54,41%	13.000	12,91%	1.472	1,46%
BURHANİYE	45.263	24.108	53,26%	12.549	27,72%	700	1,55%	7.906	17,47%
DURSUBEY	190.600	23.901	12,54%	124.645	65,40%	10.666	5,60%	31.388	16,47%
EDREMIT	70.800	23.562	33,28%	40.210	56,79%	4.000	5,65%	3.028	4,28%
ERDEK	30.639	7.840	25,59%	17.946	58,57%	750	2,45%	4.103	13,39%
GÖMEÇ	17.800	12.560	70,56%	1.150	6,46%	389	2,19%	3.701	20,79%
GÖNEN	115.200	43.262	37,55%	48.082	41,74%	18.140	15,75%	5.716	4,96%
HAVRAN	55.900	13.323	23,83%	20.000	35,78%	1.400	2,50%	21.177	37,88%
İVRİNDİ	76.280	30.290	39,71%	37.628	49,33%	3.303	4,33%	5.059	6,63%
KEPSUT	89.400	19.557	21,88%	44.945	50,27%	15.784	17,66%	9.114	10,19%
MANYAS	58.600	29.213	49,85%	18.722	31,95%	3.692	6,30%	6.973	11,90%
MARMARA	13.986	1.854	13,26%	6.775	48,44%	1.313	9,39%	4.044	28,91%
SAVAŞTEPE	42.500	13.439	31,62%	18.531	43,60%	4.200	9,88%	6.330	14,89%
SINDIRGI	143.300	34.664	24,19%	71.550	49,93%	5.470	3,82%	31.616	22,06%
SUSURLUK	60.100	26.170	43,54%	25.900	43,09%	5.600	9,32%	2.430	4,04%

Erozyon

Balıkesir ilinin dağ ve tepelerindeki en önemli sorunu erozyondur. Erozyon doğal olarak oluşmuş arazi şeklinin ve örtüsünün genellikle insanlar tarafından yakma, aşırı otlatma, orman kesimi ve bilinçsiz toprak işleme gibi işlemlerle zayıflatılarak doğa kuvvetleri tarafından aşındırılıp taşınması sonucu meydana gelen toprak kaybıdır. Erozyonun şiddeti, yağışlar, eğim, yapı, bitki örtüsünün özellikleri ile beşeri ve iktisadi faaliyetlerin niteliklerine göre, farklılıklar gösterir. Erozyonda en etkili unsur, sağanak türünde gelişen yağışlardır. Balıkesir merkezi 118 mm, Bandırma'da 137.5 mm gibi yüksek değerlerdedir. Bu yağışlar yüzey erozyonunun gelişmesi için yeterlidir.

Balıkesir ili yüzeyinin %76.7'si, %13'den fazla eğimi olan yerlerle kaplıdır. Bu rakama %3-12 arasında eğimi olan %16.6'lık değer de ilave edilecek olursa; ilin %93.3'ünün su erozyonuna uygun eğime sahip olduğu söylenebilir.

Tepelik ve dağlık alanlardaki asli bitki örtüsünün genelde kurakçıl orman olması gerekirken bugün, bu alanların önemli bir kısmı ortadan kaldırılmış durumdadır. Örneğin; Dursunbey ilçesindeki ormanlarla kaplı olan kesimlerde öncelikle taraça üstleri ile aşınım yüzeyleri tahrip edilmiş buralarda, nohut ve tahıllar olmak üzere tarla bitkileri; Bigadiç, Dursunbey ilçesinde ise başta tütün olmak üzere diğer tarla bitkileri; İvrindi, Balya, Susurluk gibi ilçelerde tahıllar başta olmak üzere tarla bitkileri; merkez ilçede ise baklagiller ve ayçiçeği olmak üzere tahıllar üretilmektedir. Bu ürünler yılın tümünde toprağı örtmemektedir.

Bu olumsuz koşullar yanında eş yükselti eğrilerine (İzohiplere) genelde dik sürümlerin yapılması erozyonu hızlandıran etmen olarak sayılabilir.

Bütün bu olaylar sonucunda Balıkesir ilindeki toprakların %50,5'i çok sığ (0 – 20 cm), % 33 ise sığ (20 – 50 cm) alanlar haline gelmiştir. Böylece alanların % 83,5'i sığ ve çok sığ topraklarla kaplıdır.

Balıkesir ili erozyon alanları Tablo E.5'de, Aşınım haritası ise Şekil E.1'de verilmiştir.

Taşlılık

Balıkesir ilindeki toprakların %43,97'unda taşlılık sorunu yaşanmaktadır. Çünkü Sındırgı, Savaştepe ve Dursunbey'den Çanakkale ili sınırlarına kadar uzanan sahalarda yaygın olarak asidik karakterli iri parçalı aglomera adı verilen kayaçların bulunduğu yerler, genellikle tepelik ve dağlık alanlar durumundadır. Bu sahalardaki ormanın tahrip edilerek tarım faaliyetlerine açılması ve bu alanlarda su erozyonunun şiddetlenmesi ile birlikte toprak incelmektedir. İşte, bu alanlardaki taşlar çiftçiler tarafından toplanmış olsa bile tarlanın traktör tarafından sürülmesi nedeniyle pulluğun ortalama 30'cm. civarında dibe batmasıyla birlikte, her sürümde taşları yüzeye çıkarmakta ve taşlılık sorunu gündeme gelmektedir.

Ayrıca, Edremit ovasında da yer yer taşlılık sorunu yaşanmaktadır. Bunun ilginç örnekleri Edremit - Akçay arasındaki alanda ve özellikle Kazdağları'ndan inen akarsuların sel tipi karakterinde olması ve düzlüğe ulaşan taşkın sularının taşıma gücünün azalması, iri çakıl ve blokların zeytinliklerin bulunduğu alanlarda biriktirmesiyle gelişir.

Topraklardaki bir diğer taşlılık sorunu ise, kireç taşlarının yaygın olduğu sahalardaki ölü lapyalı alanlarda görülür.

Taşkın

Balıkesir ilinde yer alan ova ve vadi tabanlarındaki en önemli sorunlar olarak, taşkın ve artbataklık, su noksanı, deprem ve yerleşme sorunları olarak sayılabilir.

Balıkesir ili sınırları içindeki akarsular genelde zeminin suyla doymun olduğu kış aylarında günlük maksimum yağışların etkin olduğu dönemlerde gelişir. Tepelik ve dağlık alanlardaki aşırı bitki tahribatı, açılan tarlalardaki toprağın erozyonla aşırı kaybedilmiş olması, aynı dönemde bitki örtüsünün büyüme sürecinin kesintiye uğramış olması, buharlaşmanın sıcaklık nedeniyle minimum düzeyde gelişmesi akışa geçen su miktarını arttırmaktadır. Akarsulardaki kabarma genelde ani bir şekilde gelişebilmekte ve taşkın pik noktasına kısa sürede ulaşmaktadır. Böyle bir durumda, akarsu tepelik ve dağlık alandan bol miktarda koparıp taşıdığı malzemeyi akış hızının kesildiği ana vadi tabanlarına yığarak suların gölet oluşturabileceği artbataklıkların doğmasına yol açabilmektedir. Özellikle bu taşkınlar yerleşmelere ve ekili, dikili alanlarda büyük zararlara neden olmaktadır. Balıkesir, Sındırgı, Bigadiç, Manyas ve Kepsut ovaları başta olmak üzere pek çok ovada taşkın olayları yaşanmaktadır.

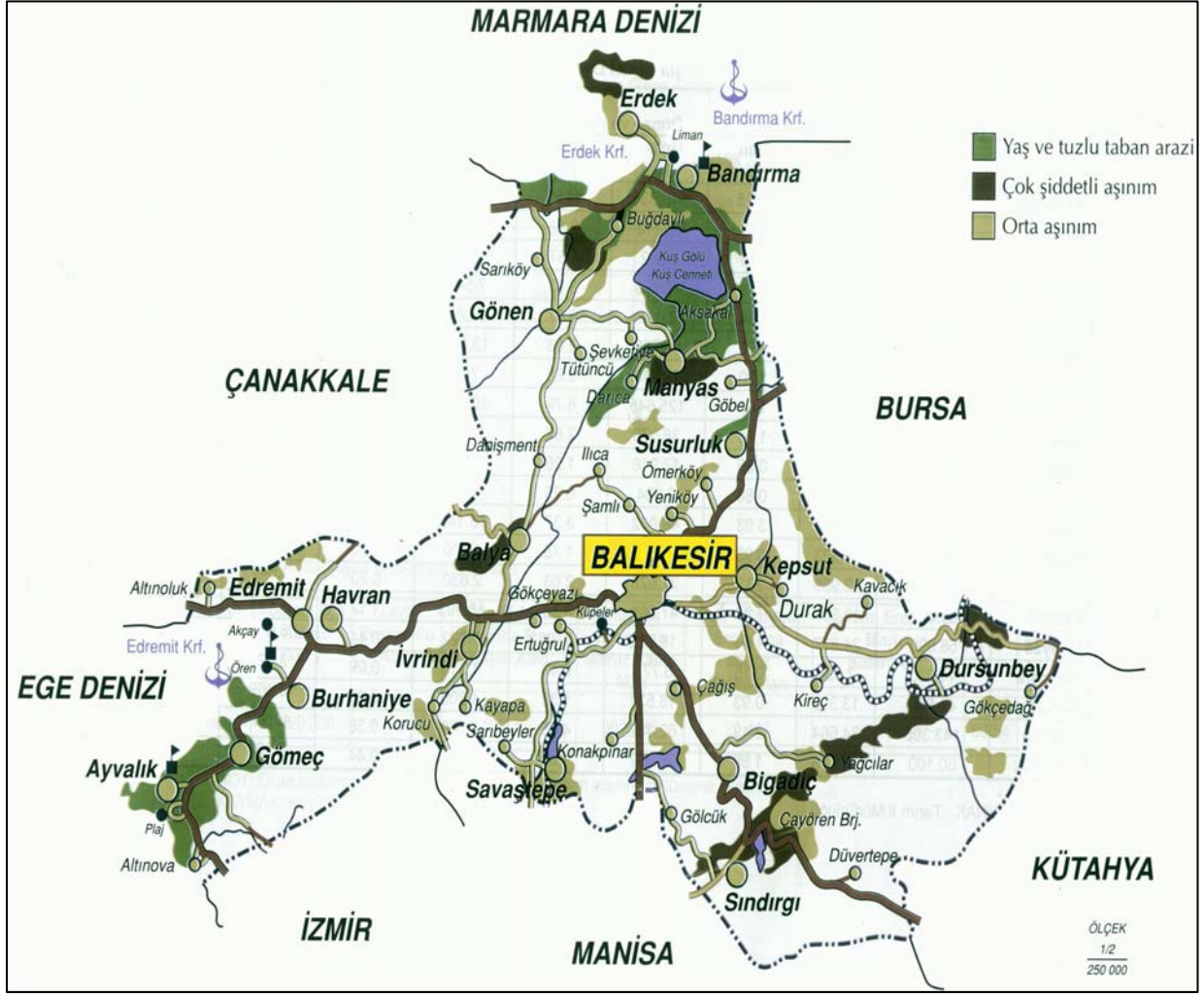
Balıkesir İli arazisinin kabiliyet sınıflarına göre arazi problemleri (Çoraklık, Yaşlılık, Taşlılık vb.) Tablo E.5de verilmiştir.

Tablo E.5: Balıkesir İli Erozyon Alanları

İlçenin Adı	Toplam İlçe Alanı (km ²)	Zayıf Erozyonlu Alan	Orta Şiddetli Erozyona Maruz Kalan Alan	Şiddetli Erozyona Maruz Kalan Alan	Çok Şiddetli Erozyona Maruz Kalan Alan	Toplam Erozyona Maruz Kalan Alan	Oran (%)	Toplam Erozyonsuz Alan
İl Toplamı	1.452.814	143.024	166.161	981.677	131.714	1.422.576	97.92	30.238

Tablo E.6 : Balıkesir İl Arazisinin Kabiliyet Sınıflarına Göre Arazi Problemleri (Hektar)

Kabiliyet Sınıfları	Çoraklık	Yaşlılık	Taşlılık	Su Erozyonu	Kayalık
II. III. IV. Sınıf	8.470	28.044	34.915	333.968	153.296
V. VI. VII.	4.866	843	82.276	1.088.608	347.251
TOPLAM	13.336	28.887	117.191	1.422.576	500.547

Şekil E.1: Balıkesir İlinin Arazi Dağılımı

KAYNAKLAR :

- İl Çevre Durum Raporu (2005)
- İl Tarım Müdürlüğü - İl Özel İdaresi

F . FLORA - FAUNA VE HASSAS YÖRELER

F.1. Ekosistem Tipleri

F.1.1. Ormanlar

F.1.1.1. Ormanların Ekolojik Yapısı

İlin Ormanlık saha miktarı 670.271 Ha. olup genel sahanın yaklaşık % 46'sını oluşturmaktadır. Ormanlık alanın 347.390 Ha. yani % 52'si verimli ormandır.

Coğrafi olarak genelde Marmara kısmen Ege Bölgesine girmektedir. Kuzeyi Marmara Denizi ve Kazdağları ile, Batısı Ege Denizi, Güneyi Manisa ve İzmir, Doğusu Bursa ve Kütahya ile çevrilidir. Coğrafi konumdan dolayı deniz ve kara iklimleri özelliklerini gösterir. Ege kıyılarındaki kesimlerde yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve genellikle yağışlı Akdeniz iklimi görülmektedir. Marmara kıyılarında Karadeniz iklimi etkisiyle yazlar nispeten serin geçmektedir. Kıyılardan iç kesimlere gidildikçe iklim karasallık eğilimi göstermekte ve kışlar daha soğuk geçmektedir. Yıllık ortalama yağış 612 mm. dir.

Başlıca dağları Alaçam Dağları, Ulus Dağı, Çataldağ, Kazdağı, Kapıdağ, Eybek Dağı, Madra Dağı, Karadağ, Seydan ve Gökseki Dağları oluşturmaktadır. Alaçam dağlarındaki Akdağ Tepesi 2089m. Rakımla, Ulus tepesi 1769 m. Rakımla en yüksek tepeleridir. En önemli akarsuları arasında Susurluk çayı, Gönen çayı, Koca çay ve Havran çayı sayılabilir. Bitki örtüsünü kuzeyde yapraklı ormanlar diğer yerlerde ibrelili ormanlar oluşturmakta, denize yakın kısımlarda kısmen maki florası görülmektedir. En önemli ağaç türü karaçam'dır. *Endemikler* arasında Kazdağı göknarı sayılabilir.

F.1.1.2. İlin Orman Envanteri

Tablo F.1: Balıkesir İl Ormanlarının Ağaç Türlerine, Mülkiyet Biçimine ve İşletme Biçimine Göre Dağılımı

Mülkiyet Durumu		Ağaç Türü	Verimli (Ha.)	Bozuk (Ha.)	Toplam (Ha.)
ORMAN	Doğal-Yarı Doğal Ormanlar	İbreliler	206.693	55.279	261.972

		Yapraklılar	77.674	184.793	262.467	
		Karışık ormanlar	22.676	81.757	104.433	
		Toplam	307.043	321.829	628.872	
	Plantasyonlar	İbreliler	36.875	1.052	37.927	
		Yapraklılar	1.555	-	1.555	
		Karışık ormanlar	1.917	-	1.917	
	Toplam	40.347	1.052	41.399		
	TOPLAM			347.390	322.881	670.271
	ÖZEL ORMANLAR	Doğal-Yarı Doğal Ormanlar	İbreliler	4	2	6
			Yapraklılar	-	4	4
Karışık ormanlar			-	-	-	
Toplam			4	6	10	
Plantasyonlar		İbreliler	160	-	160	
		Yapraklılar	-	-	-	
		Karışık ormanlar	-	-	-	
		Toplam	160	-	160	
TOPLAM			164	6	170	
TOPLAM ORMANLAR		Doğal-Yarı Doğal Ormanlar	İbreliler	206.697	55.281	261.978
	Yapraklılar		77.674	184.797	262.471	
	Karışık ormanlar		22.676	81.757	104.433	
	Toplam		307.047	321.835	628.882	
	Plantasyonlar	İbreliler	37.035	1.052	38.087	
		Yapraklılar	1.555	-	1.555	
		Karışık ormanlar	1.917	-	1.917	
		Toplam	40.507	1.052	41.559	
	TOPLAM			347.554	322.887	670.441

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

F.2: Balıkesir İl Orman Bölge Müdürlüğü Tarafından İşletilmekte Olan Devlet Ormanlarından Son 10 Yılda Üretilip Kullanıma Sunulan Belli Başlı Orman Ürünleri.

ÜRÜN CİNSİ	Y I L L A R									
	1997	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tomruk (m ³)	143.500	136.400	161.200	169.100	134.000	241.064	136.000	145.400	121.357	133.736
Tel direği (m ³)	6.000	2.900	7.400	11.200	9.800	723	3.600	2.900	3.330	5.730
Maden direği (m ³)	23.200	29.600	26.500	21.200	17.200	53.985	18.600	15.400	12.259	18.720
Sanayi odunu (m ³)	21.100	25.700	26.900	26.300	22.500	25.569	35.700	31.600	35.824	28.440
Kağıtlık odun (m ³)	59.000	85.700	94.500	81.200	86.300	88.570	83.700	79.800	117.867	97.813
YAPACAK ODUN TOPKAMI (m ³)	252.800	280.300	316.500	309.000	269.800	409.911	277.900	275.100	290.637	284.439
Lif-yonga Odunu (ster)	68.500	72.500	64.800	64.700	34.200	128.700	179.900	151.100	90.278	93.605
Sırık (Ster)	1.500	600	300	200	200	269	100	200	175	101
ENDÜSTRİYEL ODUN TOPLAMI (m ³)	305.300	335.000	365.300	357.700	295.400	506.443	412.900	388.500	381.090	378.145
Yakacak odun üretimi	193.300	179.600	199.300	213.700	202.700	338.983	259.300	195.000	440.569	478.427

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

Tablo F.3: Balıkesir İl Orman Bölge Müdürlüğü Tarafından İşletilmekte Olan Devlet Ormanlarından Son Yıllarda Üretilip Kullanıma Sunulan Belli Başlı Odun Dışı Orman Ürünleri

Ürün Çeşidi	2002	2003	2004	2005	2006
Adaçayı (Kg)		35.072	17.750	136.581	28.000
Ayı mantarı (kg)	923	4.568		300	10.130

Ayvadana otu (kg)	182				
Ceviz (kg)	150				
Çalı çırpı (ton)	128	231	620	459	730
Çam kabuğu (kg)	10.000	6.000	30		2.000
Çıra (ton)	210	150			
Çıralı çam kök odunu (ton)	6.700	4.720	8.150	200	
Çuha çiçeği (kg)				19.000	16.000
Davulga yaprağı (kg)					150
Defne Yaprığı (kg)		189.370		7.000	263.390
Diğer çiçekler (kg)				32.100	16.250
Diğer otlar (kg)				27.700	25.050
Diğer gövde ve dallar (kg)	17.500	22.500		7.000	
Eğrelti otu (kg)				1.000	1.150
Fıstıkçanı Koazaklı (kg)	152.884	306.300	366.000	974.610	1.351.895
Funda (kg)					400
Ihlamur çiçeği (kg)	550	400			
Isırgan otu (kg)		200		1.000	490
Kayın yaprağı (kg)	3.000				
Kekik (Yaş) (kg)	26.000	5.317	6.900	12.392	300
Kestane (kg)	35.425	2.600	73.400	67.545	50.550
Kozalak(kg)	50.875	160.100	157.000	128.180	192.467
Kök odunu (ton)	952	681	23	5.750	114
Laden Yaprığı (kg)		1.000	3.000		
Liken (kg)		1.000			
Mantar (kg)		400	863		1.000
Oğul otu (kg)	372	50			
Ölmez otu (kg)					1.000
Palamut kadehi (kg)		14.900	77.200		3.400
Papatya çiçeği (kg)		100		2.750	1.100
Paramula kökü (kg)	19.000	10.000		18.000	
Piren çalısı (kg)					1.000
Sahil çamı kozalağı (kg)				7.000	9.000
Sarmaşık (kg)				1.120	13.000
Sıklamen (kg)	19.447	10.000	15.000	12.000	11.636
Sumak (kg)					686
Süpürge çalısı (kg)	20.000				
Sürgünlü defne yaprağı (kg)	418.900	5.000	119.400		
Sürgün ve yapraklar (kg)					1.000
Şüceyrat odunu (ster)	925	175	10.060	5.804	13.488
Tavşan memesi(kg)	24.255	13.000		93.000	32.000
Toprak (ton)					230
Üretim artışı (kg)	4.048			11.400	16.290
Üvez yaprağı (kg)				130	200
Yayla çayı (kg)	576				
Yosun (kg)	85.900	31120	15.440	15.120	100.310
Zeytin (kg)					29.965

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

F.1.1.3. Orman Varlığının Yararları

Balıkesir’de ormancılık faaliyetleri 1940 yıllarında başlamış ve planlı olarak günümüze kadar gelmiştir. Balıkesir Ormancılığının gerek çalışma anlayışı gerekse ormancılık teknikleri açısından Türkiye ormancılığında ayrı bir yeri bulunmaktadır. Balıkesir İli Orman varlığının genelde teknik ve biyolojik özellikleri iyi vasıftadır. Özellikle Dursunbey ve Bigadiç’teki karaçam ormanlarından elde edilen kereste teknik özellikleri açısından çok iyi olması nedeniyle Türkiye genelinde aranan bir orman ürünüdür.

Edremit mıntıkasında özellikle denizden uzak köyler ile Dursunbey, Bigadiç ve Sındırgı yöresinde halkın hemen hemen tamamı geçimini ormancılık faaliyetlerinden sağlayarak iş gücü istihdamı içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Balıkesir ili genelinde ormancılık sektörünün ekonomik, sosyal ve ekolojik açıdan büyük önemi bulunmaktadır. Burada sayılan değişik ormancılık faaliyetlerinin topluma direkt ekonomik yararları önemli ölçüdedir.

Ormancılık sektörü özellikle yaz aylarında kırsal kesimde büyük bir istihdam potansiyeli yaratır. Ayrıca yol, inşaat, milli park çalışmaları vs. gibi tüm ormancılık çalışmaları Balıkesir ekonomisine büyük katkı sağlar. Ormancılık sektörünün bu doğrudan ekonomik katkısının yanında oluşturduğu dolaylı ekonomik yararları da büyük ölçüdedir. Muhtelif orman ürünlerini alanlar, satanlar ve işleyenler açısından Balıkesir de oldukça büyük bir istihdam kapasitesi bulunmaktadır. Balıkesir İlindeki orman varlığının geniş ve yaygın oluşundan dolayı orman teşkilatı ile vatandaş arasında korumacılık ve orman bilinci hususunda diyaloglar oluşmaktadır. Vatandaşın özellikle son yıllarda ormanı koruma, ağaçlandırma çalışmalarına destek olma anlayışı büyük oranda gelişmiştir.

Ormanlarımız doğal dengeyi sağlaması, hava kirliliğini önlemesi, su rejimini düzenlemesi, iklim yapısı üzerinde etkileri ve erozyonu önlemesi gibi pek çok kolektif yararlarının yanında toplumun orman ürünlerine olan taleplerinin karşılanması bakımından ülkemizin en önemli yenilebilir doğal kaynaklarından.

F.1.1.4. Orman Kadastro ve Mülkiyet Konuları

Tablo F.4: Balıkesir İl Orman Kadastro ve Mülkiyet Durumu

	Birimi	Miktarı
Kadastrosu tamamlanmış orman alanı miktarı	Ha.	392.938
	Adet	262
2006 Yılı içerisinde yapılan Tapulu Kesim miktarı	M ³	21.017
	Ha.	
Mevcut Özel Orman alanları miktarı ve özel ormanlardaki % 6'lık yapılaşma	Ha.	170
6831 sayılı orman kanununun 16, 17 ve 18. maddelerine göre ormanlık sahalardan verilen izin adedi miktarı ve alanları	Adet	1 730
	Ha.	7.489,9

Bu bölüm aşağıdaki şekilde incelenmelidir;

- Yıl içerisinde yapılacak olan orman kadastro çalışmalarıyla ilgili programa alınan köy adedi, isimleri ve gerçekleşme miktarı,
- Kadastrosu tamamlanmış orman alanı miktarı (ha),
- Yıl içerisinde 2/B ile orman sınırı dışına çıkarılan alan miktarı (ha),
- Şimdiye kadar 2/B ile orman sınırı dışına çıkarılan alan miktarı (ha),
- Tescili yapılmış ve tahsise alınan orman alanı miktarı (ha),
- Yıl içerisinde yapılan tapulu kesim miktarı (ha),
- Mevcut özel orman alanları miktarı ve özel ormanlardaki % 6'lık yapılaşma hakkında bilgi verilmesi,
- 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 16., 17. ve 18. maddelerine göre ormanlık sahalardan verilen izin adedi miktarı ve alanları (ha).

F.1.2. Çayır ve Meralar

İlimizde Toplam Çayır ve Mera Alanı 210.014 Hektar olup toplam arazi içinde ki oranı % 14 'tür.

F.1.3. Sulak Alanlar

Bu başlıkla ilgili ayrıntılı bilgiler F.4. bölümünde verilmektedir.

F.1.4. Diğer Alanlar (Stepler vb.)

Balıkesir ve çevresinde, frigana ve maki alanlarının tahrip edilerek kültür alanları haline getirilmesinden sonra bu alanların terk edilmesi ile oluşmuş tek yıllık ya da çok yıllık otsu bitkilerin hakim olduğu bir vejetasyon tipi olarak anılmaktadır. Çayır ve otlak vejetasyonunun baskın bitki türleri; *Vulpia muralis*, *Vulpia myosurus*, *Vulpia ciliata*, *Cynodon dactylon* var. *villosus*, *Aegilops geniculata*, *Poa pratensis*, *Linum bienne*, *Cerastium comatum*, *Anagallis arvensis* var. *arvensis*, *Rubia tenuifolia* subsp. *tenuifolia*'dır. Çayır-otlak vejetasyonu, Ayvalık ve Adalar Tabiat Parkı sınırlarında bulunan Güneş Adasında ve Alibey Adasının Patrice koyu çevresinde yoğun olarak gözlenmektedir. Ayrıca, Kara, Yellice ve Hasır Adalarında da görülmektedir.

İlimizde Tarım, Çayır ve Mera, Orman Alanları haricinde kalan Diğer alanlar 53.844 hektar olup Toplam Alanın % 4 'ünü karşılamaktadır.

F.2. Flora

F.2.1. Habitat ve Toplulukları

İlimizde yer alan en önemli habitat Manyas Kuş Gölüdür. Konu başında bilgiler verilmiştir.

F.2.2. Türler ve Populasyonları

Mediterran Bölge ile Karadeniz Bölgesi arasında geçit özelliğinde olan Marmara Bölgesi Flora elementleri bakımından da bu nitelikleri yansıtır. Mediterranean Bölge özelliğini gösteren ve genellikle kıyılarda yer alan bu yerler Mediterranean Bölgeden daha serindir. Yıllık ortalama sıcaklık 16 C⁰ yaklaşmaktadır. Bitki örtüsünde maki elementleri çok görülür. Ayrıca Mediterranean bölgeden farklı olarak bu kuşakta yaprağını döken meşe türleri bulunur. Bitkilerin büyük bir çoğunluğu yaz kuraklığına dayanabilir özelliktedir. Ancak, fazla düşük sıcaklığa hassastırlar. 400 m. yüksekliğe kadar yaygın olan bu kuşakta genellikle yaprağını döken meşe türleri hakimdir. Bunların dışında özellikle Mediterranean bitkilerden, *Cercis siliquastrum*, *Laurus nobilis*, *Erica arborea*, *Cistus salviifolius*, *Pistacia lentiscus*, *Olea europea*, var. *Oleaster* görülmektedir.

Tablo F.5. Balıkesir İlinin Faunasında Bulunan Yaygın Odunsu Bitki Türleri

◆ Pinus Nigra	(Karaçam)
◆ Pinus Brutia	(Kızılcım)
◆ Fagus Orientalis	(Kayın)
◆ Carpinus Betulus	(Gürgen)
◆ Quercus Sessifolia	(Meşe)
◆ Quercus Conferta	(Meşe)
◆ Quercus Cerris	(Meşe)
◆ Salix Sp.	(Söğüt)
◆ Tamarix Sp.	(Ilgın)
◆ Oleaceae Oleaster	(Zeytinlik)

◆ Platanus Orientalis	(Çınar)
◆ Pyrus Spp.	(Yabani Armut)

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

Tablo F.6. İlimiz Faunasında Bulunan Yaygın Türler

FAMİLYA	TÜR ADI	TÜRÇE ADI
AMARANTHACEAE	Amaranthus albus	Tilki kuyruğu
BORAGNECEAE	Alcanna tinctoria Anchusa azurea Echium italicum Myosotis alpestris Onosma auchranum	Hava civaotu Sığır dili Engerek otu Boncuk otu Şınar
CAMPANULACEAE	Campanula cymbalaria	Çingirak otu
CAPRİFOLİACEAE	Lonicera etrusca	Hanımeli
CARYOPHYLLACEAE	Agrostemma githago Silene behen	Buğday çiçeği Salkım çiçeği
CHENOPODIACEAE	Chenopodium botrys	Sirken
CİSTACEAE	Cistus laurifolius	Pumuk otu
COMPOSITEAE	Anthemis altissima L. Artemisia annula L. Bellis perennis Carduus nutans Carthamus dentatus Centaurea depressa Cichorium intybus Crepis alpina Echinops microcephalus Matricaria maritima Onoprdum tauricum Picnomon acarna Scolymus hispanicus L. Scorzonera cana Xeranthemum annuum	Kel papatya Kabe kekiği Koyun gözü Deve diken Aspir Acımık Hindibahar Tüylü kanak Kirpi diken Mayıs papatyası Eşek diken Çetmi diken Dağ karanfili
CONVOLVULACEAE	Convolvulus arvensis	Mamıza
CORNACEAE	Cornus mas	Erkek kızılık
CRUCIFEREAE	Sinapis alba	Hardal
DATISCAEAE	Datisca cannabina	Renk otu
DIPSACACEAE	Dipsacus laciniatus Scabiosa argenta	Fescitarağı Uyuz otu
ERICACEAE	Erica arborea L.	Funda
EUPHORBIACEAE	Euphorbia amygdaloides Euphorbia rigida	Fıçı otu sütleğen
FAGACEAE	Quercus cerris Quercus pubescens	Saçlı meşe Meşe
GERANIACEAE	Erodium ciconium Geranium dissectum	İğnelik İğnelik
GUTTIFERAE	Hypericum perforatum	Kantaron
JUGLANDACEAE	Junglans regia	Ceviz
LABIATEA	Ajuga chamaepitys Lamium amplexicaule Nepeta italica Salvia furitocasa Satureja parnassica Sideridis trojana Teucrium chamaedris Ziziphora tenuior L.	Yer Çamı Ballıbaba Eşşek çayı Ada çayı Dere Çayı Kazdağı çayı Kısamahmut Fare otu
LEGUMINOSAE	Anagyris foetida L. Galega officinalis Genista rydia Gonocytisusangulatus Melilotus alba Trifolium campestre Trifolium purpureum	Keçisedef otu Eşşek yoncası Üçgül Üçgül

FAMİLYA	TÜR ADI	TÜRÇE ADI
	<i>Trigonella spicata</i>	Boy otu
MALVACEAE	<i>Alcea pallida</i> <i>Malva neglecta</i>	Hatmi Küçük Ebe gümeçi
MORACEAE	<i>Morus alba</i>	Akdut
MYRTACEAE	<i>Myrtus communis</i>	Murt
PAPAVERACEAE	<i>Papaver rhoeas</i>	Gelincik
PLANTAGINACEAE	<i>Plantago lanceolata</i>	Yılan dili
PLATANACEAE	<i>Platanus orientalis</i>	Doğu çınarı
POLYGALACEAE	<i>Polygala anatolica</i>	Yılan yoncası
POLYGONACEAE	<i>Polygonum lapathifolium</i>	Söğüt otu
RANUNCULACEAE	<i>Adonis flammea</i> <i>Delphinium peregrinum</i> <i>Ranunculus constantinopolitan</i>	Çin lalesi Hezeran Düğün çiçeği
RESEDACEAE	<i>Reseda lutea</i>	Sarı muhabbet çiçeği
RHAMNACEAE	<i>Palirus spina christi</i>	Karaçalı
ROSACEAE	<i>Agrimonia eupatoria</i> <i>Crataegus monogyna</i> <i>Crataegus orientalis</i> <i>Geum urbanum</i> <i>Mespilus germanica</i> <i>Rosa canina</i> <i>Rubus canescens</i>	Koyun otu Aliç Aliç Su karanfili Muşmula Kuş burnu Karamuk
RUBIACEAE	<i>Galium debile</i>	Yoğurt otu
SALICACEAE	<i>Populus tremula</i>	Titrek kavak
SCROPHULARICEAE	<i>Linaria simplex</i> <i>Verbascum glomeratum</i>	Nevruz otu Sığır Kuyruğu
SOLANACEAE	<i>Atropa belladonna</i> <i>Datura stramonium L.</i> <i>Solanum dulcamara</i>	Güzel avrat otu Boru çiçeği İt üzümü
TAMARICACEAE	<i>Tamarix smyrensis</i>	İlgın
UMBELLIFEREAE	<i>Bifora radians</i> <i>Eryngium canpestre</i> <i>Scandix iberica</i>	Kişniş Şeker dikenli At kişnek otu
URTICACEAE	<i>Parietaria judaica</i>	Dikçamotu
VALERIANACEAE	<i>Valerianella coronata</i>	Kedi otu
VERBENACEAE	<i>Verbena officinalis</i>	
ALISMATACEAE	<i>Alisma lanceolatum</i>	Kurbağa kaşığı
LILIACEAE	<i>Colchicum boissieri</i> <i>Muscari latifolium</i> <i>Muscari armeniacum</i> <i>Sicilla bifolia</i>	Güz çiğdemi Dağ sümbülü Ada soğanı

FAMİLYA	TÜR ADI	TÜRÇE ADI
GRAMİNEAE	Avena barbata Hordum bulbosum Soguhum halepense	Yabani yulaf Yabani arpa Kaynaş
JUNCACEAE	Juncus articulatus	Hasır otu

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

F. 3. Fauna

F.3.1. Habitat ve Toplulukları

İlgili bölümlerde belirtilmiştir.

F.3.2. Türler ve Populasyonları

Karasal Türler ve Populasyonları

Tablo F.7: Memeliler

FAMİLYA	TÜR ADI	TÜRÇE ADI
ERİNACEIDAEA	Erinaceus concolor	Kirpi
SORİCIDAE	Sorex caucasicus	Kafkas sivriburunlu faresi
TAPPIDAE	Talpa levantis	Akdeniz Köstebeği
RHINOLOPHIDAE	Myotis capaccinii Pipistrellus glareolus	Uzun ayaklı yarası Pürtüklü yarası
CRICETİDAE	Clethrionomys glareolus	Kızılsırtlı fare
MURIDAE	Apodemus mystacinus	Kaya faresi
CANİDAE	Canis lupus Canis aureus Vulpes vulpes	Kurt Çakal Tilki
MUSTELIDAE	Mustela nivalis	Gelincik
HYAENIDAE	Hyaena hyaena	Andık
SUIDEAE	Sus scrofa	Yaban domuzu

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

Tablo F.8 :Sürüngenler

FAMİLYA	TÜR ADI	TÜRÇE ADI
EMİYDİDAE	Emys orbicularis	Benekli kaplumbağa
LACARTİDAE	Lacertidae trilineata Podarcis taurica	İri yeşil kertenkele Trakya kertenkelesi
COLUBRIDAE	Malpolo monspessulana	Çukurbaşı yılan

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

Tablo F.9: İki Yaşamlılar

FAMİLYA	TÜR ADI	TÜRÇE ADI
BUFONİDAE	Bufo viridis	Gece kurbaası
PELOBATİDAE	Pelobates syriaces	Toprak kurbağası
RANİDAE	Rana ridibunda	Ova kurbağası

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

KUŞLAR

İlimiz, Anadolu'ya Kuzeybatıdan giren batı paleartik Bölgedeki en önemli kuş göç yollarından biri üzerinde bulunduğundan, her yıl değişik türden 3 milyona yakın kuşun barındığı, konakladığı ve kuluçkaya yattığı uğrak yeridir.

Manyas Kuş Cennetinin İlimiz sınırları içerisinde bulunması nedeniyle kuş türleri yönünden oldukça çeşitlilik göstermektedir. Şimdiye kadar tespiti yapılmış 239 kuş türü bulunmaktadır. Bunlardan bazı familyalara ait kuş türleri şunlardır.

Şekil F-1: Kuş cenneti içerisindeki Platformlarda Tepeli Pelikan (Pelecanus Crispus) Kuluçkaya Yatar.(Foto:DHKD Arşivi)

Tablo F.10: İlimizde Bulunan Kuş Türleri

FAMİLYA (FAMILY)	TÜRLER (SPECIES)
CAVIDAE (Dalğıkkuşugiller)	Gavia arctica (Karabogazlı Dalğık)
FODICIPEDIDAE (Yumurtapıçigiller)	Podiceps cristatus (Tepeli Dalğık)
PELECANİDAE (Pelikangiller)	Pelecanus onocrotalus (Beyaz Pelikan)
PHALACROCORACİDAE(Karabatakğiller)	Phalacrocorax carbo (Büyük Karabatak)
ARDEİDAE (Balıkçigiller)	Ardea cinerea (Gri Balıkçıl)
THRESKIORNİTHİDAE(Kaşıkkıkuşugiller)	Platelea leucorodia) (Kaşıkkıkuşu)
-THRESKIORNİTHİDAE(Kaşıkkıkuşugiller)	-Platelea leucorodia (Kaşıkkıkuşu)
-CİCONİİDAE (Leylekğiller)	-Ciconia ciconia
-PHOENİCOPTERİDAE(Filamingogiller)	-Phoenicopterus ruber (Filamingo)
-ANATİDAE (Ördekğiller)	-Cygnus olor (Sessiz kuğu)
-ACCİPİTRİDAE(Kartalğiller)	-Pandion haliaetus (Balık kartalı)
-FALCONİDAE (Doğangiller)	-Falco peregrinus (Doğan)
-PHASİANİDAE (Sülüngiller)	-Coturnix coturnix (Bildircin)
-GRUİDAE (Turnagiller)	-Grus grus (Turna)
-OTİDİDAE (Toyğiller)	-Otis tarda (Toy)
-RALLİDAE (Su tavuğugiller)	-Rallus aquaticus (Su tavuğu)
-HAEMATOPODİDAE (Poyrazkuşugiller)	-Haematopus ostralegus (Poyraz kuşu)
-RECURVİROSTRİDAE	-Himantopus himantopus (Uzunbacak)
-CHARADRİİDAE (Yağmurkuşugiller)	-Charadrius hiaticula (Halkalı yağmurcun)
-BURHİNİDAE(Kocagözğiller)	-Burhinus oediknemus (Kocagöz)
-GLAREOLİDAE(Bataklik kırlangıcı)	-Clareola praticola (Bataklik kırlangıcı)
-LARİDAE(Martıgiller)	-Larus genei(İnce gagalı martı)
-SCOLOPICİDAE (Çullukgiller)	-Calidris alpina (Dağ kumkuşu)
-COLUMBİDAE (Güvercingiller)	-Columba livia (Kaya güvercini)
-COCULİDAE (Gugukgiller)	-Clamator glandarius (Tepeli guguk)
-STRİCİDAE(Baykuşgiller)	-Tyto alba (Peçeli baykuş)
-CAPRİMULCİDAE (Çobanaldatangiller)	-Caprimulgus europasus (Çoban aldatan)
-APODİDAE (Sağangiller)	-Apus apus (Kara sağan)
-MEROPİDAE(Arkuşugiller)	-Merops apiaster (Ari kuşu)
-CORACİİDAE(Gökkuzgunugiller)	-Coracias garrulus (Mavi kuzgun)
-ALCEDİNİDAE(Yalıçapkınıgiller)	-Alcedo atthis (Yalı çapkını)
-UPUPİDAE (Çavuşkuşu)	-Upupa epops (Çavuşkuşu)
-PİCİDAE (Ağaçkakangiller)	-Picus viridis (Yeşil ağaçkakan)
-ALAUDİDAE (Tarlakuşugiller)	-Calendrella cinerea (Kısa parmaklı toygur)
-HIRUNDİNİDAE (Kırlangıçgiller)	-Hirundo rustica (Kırlangıç)
-MOTACİLLİDAE (Kuyruksallayangiller)	-Anthus trivialis (Ağaç incirkuşu)
-LANİİDAE (Örümcekkuşugiller)	-Lanius excubitor (Yırtıcı doğan)
-SYLVİİDAE (ötleğenkuşugiller)	-Locustellaluscinioides(Derebülbulü)
-MUSCİCAPİDAE(Sinekkapangiller)	-Muscicapa striata (Benekli sinekkapan)
-TURPİDAE (Karatavukgiller)	-Saxicola torquata (Taş kuşu)
-TİMALİİDAE (Timalyakuşugiller)	-Panarus biarmicus (Bıyıklı baştankara)
-PARİDAE (Baştantaragiller)	-Remiz pendulinus (Çulha kuşu)
-SİTİDAE (Sıvacıkuşugiller)	-Sitta europaea (Sıvacı kuşu)
-CERTHİİDAE (Tırmaşıkkuşugiller)	-Certhia brachydactyla (Bahçe tırmaşıkkuşu)
-TROGLODYTİDAE (Çitkuşugiller)	-Trogodytes trolodytes(Çit kuşu)
-EMBERİZİDAE (Kirazkuşugiller)	-Emberiziamelanocapala(Karabaşlıkirazkuşu)
-FRİNGİLLİDAE (İspinozğiller)	-Fringilla coelebs (İspinoz)

-PLOCEIDAE(Dokumacıgiller)	-Passer hispaniolensis(Sögüt serçesi)
-STURNİDAE (Sığircıkıgiller)	-Sturnus vulgaris (Sığircık)
-ORİOLİDAE (Sarıasmagiller)	-Oriolus oriolus (Sarı asma)
-CORVİDAE (Kargagiller)	-Carrulus glandarius(Kestane kargası)

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

Aquatik Türler ve Popülasyonları Kürklü Hayvanlar

Yörede kürklü hayvanlar olarak Tilki, Sansar, Porsuk, Tavşan Bulunmaktadır. Popülasyonlarla ilgili bir çalışma yapılmamıştır.

Balıklar

Tablo F.11.Tatlı Su Türleri:

Sazan balığı	Tatlı su kefali
Kızılkanat	Tatlı su istakozu
Turna balığı	Karabalık
Filise	Kızılgöz
Yayın balığı	Acıbalık
Kavinne	Alabalık

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

Tablo F.12.Deniz Türleri

Sardina pilchardus	Sardalya
Engraulis encrasicedus	Hamsi
Morene labrax	Levrek
Thraçhurus traehurus	İstavrit
Pomatomus saltotrix	Lüfer
Sarda sarda	palamut
Thunnus thynnus	Orkinos
Mugil cephalus	Kefal
Scopthalmus maximus	Kalkan
Scomber scomber	uskumru
Dentex vulgaris	sinagrit
Coryohaena hippurus	Yunus Balığı

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

F.3.3. Hayvan Yaşama Hakları

F.3.3.1. Evcil Hayvanlar

F.3.3.1.1. Sahipli Hayvanlar

Tablo F.13. İl düzeyindeki sahipli hayvanların (kedi, köpek v.s.) bakımını, tedavisini yapabilecek hayvan poliklinikler

S.No	KurumAdı	Hayvan Polikliniği Bilgileri						
		Bölge	Diğer Resmî Kurum	Özd.	Adı	Yapılabilen Müdahale	Günlük Kapasite	Ücret
1	Karağaç Beldiye Başkanlığı	Yök	Yök	Yök				
2	Çimçim Beldiye Başkanlığı	Yök	Yök	Yök				
3	Susurluk Kaymaklığı	Yök	Yök	Var	Süvet Ltd.Şi.	Kısırlaştırma	2	132,00 YTL

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

Balıkesir merkezde 14 adet ev ve süs hayvanı satan işyeri vardır. Geçmiş yıllardan süregelen kayıtlarda 1270 adet sahipli köpek kayıtlıdır. 2006 yılında Veteriner İşleri Müdürlüğüne başvuru olmamıştır.

F.3.3.1.2. Sahipsiz Hayvanlar

Tablo F.14. İl genelinde bulunan hayvan barınakları ile ilgili bilgiler:

	Ayvalık	Gömeç	Burhaniye	Bigadiç
Kapasitesi	3.000	-	150	50
Mevcut	1.500	-	137	7
Bir ay içinde gelen	150	-	5	-
Sahiplendirilen	10	-	8	-

Toplam	1.500	-	137	7
Kısırlaştırılan	-	-	-	-
Aşılana (Kuduz)	1.500	-	137	-
Aşılana (Karma)	1.500	-	137	9
Şu anki durumu	Faaliyet 10 yıldır devam ediyor.	Hayvan bulunmakta barınak bulunmamaktadır. Yeterli kaynak bulunamadığından faaliyetinde değildir.	Kliniği olup,	-
				Kısırlaştırma çalışmalarına ağırlık verildi. Barınaktaki köpeklerin sahiplendirilmesi yapıldı.

Kaynak: DKMP Şube Müdürlüğü

2007 yılı Haziran ayında Balıkesir Belediyesine ait geçici bakımevi faaliyete geçmiştir. Ağustos 2007 yılı itibarı ile aşılana ve küpelene hayvan sayısı 198'dir. Sahipsiz olup, geçici bakımevine getirilen hayvanlardan 29 adedi kısırlaştırılıp, aşılana ve küpelene doğa ortamına bırakılmıştır.

F.3.3.2. Nesli Tehlike Altında Olan ve Olması Muhtemel Evcil ve Yaban Hayvanlar

İl düzeyinde nesli tehlikede olan ve olması muhtemel evcil hayvan bulunmamaktadır.

F.3.3.3. Hayvan Hakları İhlalleri

İlimizde kaçak ve usülsüz avcılıkla ilgili olarak Edremit, Ayvalık, Bandırma ve Balıkesir de görev yapan 4 adet av Koruma ekibi görev yapmaktadır. Bunun yanında avcını bilinçlendirilmesi için İlçe Halk Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde Avcı Eğitimi kursları açılmıştır. Bu kurslarda; 2001 yılında 23 adet kursta 872 kişiye, 2002 yılında 31 kursta 1288 kişiye ve 2005 yılında Kasım ayı itibarıyla 48 kursta 1100 kişiye Avcı Eğitimi Kurs Bitirme Belgesi verilmiştir. Kurslar halen devam etmektedir.

F.3.3.4. Valilikler, Belediyeler ve Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği

Hayvan Koruma Derneği ve hayvan severler belirli ölçüde rehabilitasyon merkezine katkıları bulunmaktadır. İlimizde hayvan severlere yönelik 03-04-05 Ekim 2006 tarihleri arasında eğitim çalışması yapılmıştır. Bu eğitim programına 12 kişi katılmış ve yerel hayvan koruma görevlisi olmuşlardır. 19-20-21 Eylül 2006 tarihleri arasında ve 02-03-04 Mayıs 2007 tarihlerinde ev ve süs hayvanı satan işyerlerine yönelik eğitim çalışması yapılmıştır.

01.07.2004 Tarih ve 25509 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında İlimiz genelinde İl Hayvanları Koruma Kurulu oluşturularak, hayvanların korunması ve mevcut sorunlar ile çözümlerine yönelik olmak üzere bir toplantı yapılmıştır.

F.4. Hassas Yörelere Kapsamında Olup (*) Bölümdeki Bilgilerin İsteneceği Alanlar

Konu ile ilgili detaylı bilgiler yapım aşamasında olan İlimizin 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının sonuçlanmasından sonra belirlenecektir.

F.4.1. Ülkemiz Mevzuatı Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar

F.4.1.1. 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 2. Maddesinde Tanımlanan ve Bu Kanunun 3. Maddesi Uyarınca Belirlenen "Milli Parklar", "Tabiat Parkları", "Tabiat Anıtları" ve "Tabiat Koruma Alanları"

Kuş Cenneti Milli Parkı

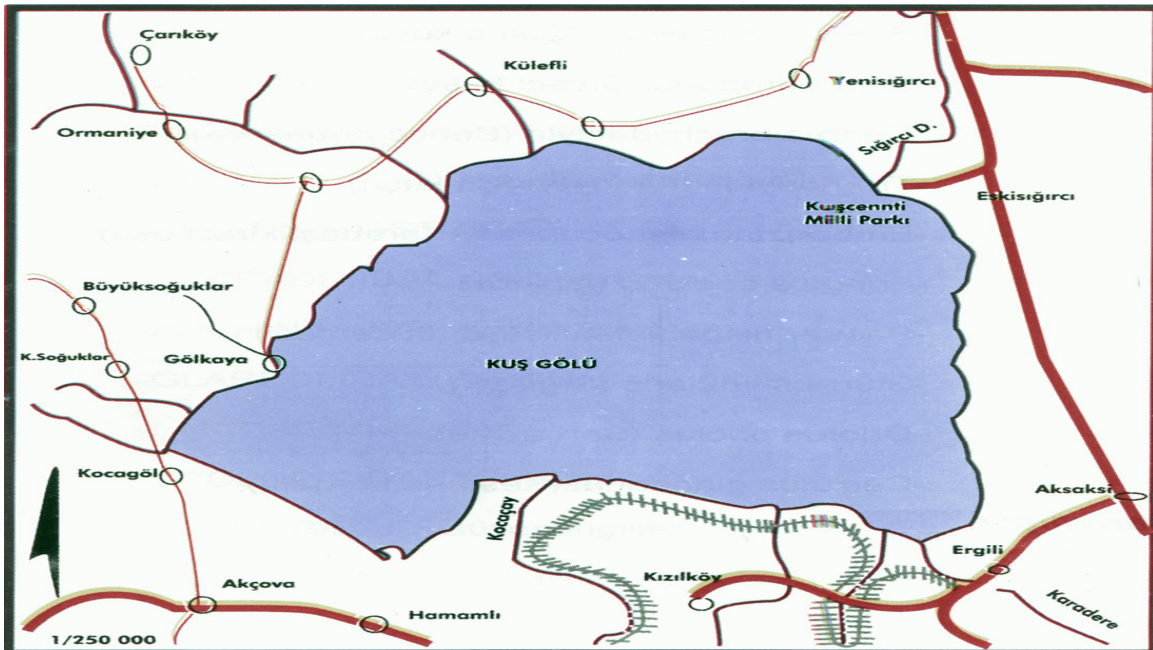
Coğrafi Konum:

Koordinatlar	:	400 10' K 280 00' D
Rakımı	:	15 m.
Ortalama Göl Alanı	:	16.400 Ha

Alanın Tanımı:

Balıkesir ilinin Bandırma ve Manyas ilçeleri sınırları içinde yer almaktadır. Kuş gölü, Marmara denizinin güneyinde, Uludağ ile Biga yarımadası arasında uzanan bir çöküntünün içinde yer almaktadır. Bu çöküntünün tabanını Kuş ve Uluabat (Apolyont) gölleri ve bu göllerin çevresinde yer alan geniş ovalar, kenarlarını ise yüksek dağ ve yaylalar oluşturmaktadır. Doğu batı doğrultusunda uzanan gölün uzunluğu 20 km, genişliği ise 14 km.'dir.

Kuş Gölü, ekolojik yönden eutropic (bol gıdalı), limnolojik bakımdan ise argilotrophic (killi) bir sulak alandır. Kolloidal kil ihtiva ettiği için suyu devamlı bulanıktır. Suları tatlı olan gölün en derin yeri 4 metre civarında olup, ortalama derinliği 1-2 metredir. Gölde çok miktarda plankton bulunmaktadır. Göl kıyılarında bitki topluluğunun en gür olduğu yer kuş cennetidir.

Şekil F.3. Kuşgölü Krokisi

Marmara Bölgesi iklim koşullarını göstermektedir. Kış ayları yağışlı ve don yapmayan sıcaklıkta, yaz ayları ılıman ve az yağışlı seyretmektedir. Hakim rüzgarlar kuzeydoğu istikametindedir.

Kuş Cenneti Milli Parkında 239 kuş türü tespit edilmiş olup, bunlardan 44 tanesi her yıl Kuş Cennetinde kuluçka yapmakta, 21 tür bazı seneler , diğerleri zaman zaman Kuş Cennetine uğramaktadırlar.

Sığırcı Deresinin oluşturduğu 64 hektarlık delta 27.07.1959 tarihinde Milli Park, gölün tamamını içerisine alan 250.000 hektarlık alan ise 1977 yılında Yaban Hayatı Koruma Sahası ilan edilmiştir. Yine Milli Park ve çevresi 1981 yılında I. Derece Doğal Sit Alanı yapılmıştır.

Kuş Cenneti Milli Parkı 1976 yılında Avrupa Konseyince iyi korunan ve yönetilen koruma alanlarına verilen "A" sınıfı diploma ile ödüllendirilmiştir. Diploma 1981, 1986, 1991 ve 1996 yıllarında beş yıllık periyotlarla dört kez yenilenmiştir.

1994 yılında Türkiye'nin Ramsar (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanların Korunması) Sözleşmesine taraf olmasıyla birlikte, gölün doğusunda kalan 10200 hektarlık bölümü 17.05.1994 ve 21337 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak Ramsar listesine dahil edilmiş, gölün tamamı ise 15.04.1998 tarih ve 23314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak III nolu Sulak alanlar Tebliği ile listeye dahil edilmiştir. Milli parkın Yönetiminden Orman Bakanlığı Milli parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü sorumludur.

2005 yılında da gölün tamamı olan 16.400 Ha 'lık alan Milli Park olarak ilan edilmiştir.

Jeolojik ve Hidrolojik özellikler

Gölün oluşumu hakkında değişik yorumlar yapılmıştır.. A.PHILIPPSON VE E.LAHN Neojende Bursa-Gönen depresyonu çöküntü alanında büyük bir tatlı su gölünün oluştuğunu, Neojen sonu veya Kuvaternerde meydana gelen hareketler sonucu, bu göl alanı da 4 adet küçük küvetin oluştuğunu, diğer iki küvetin (Bursa ve Gönen) alüvyonlarla dolduğunu ve geriye Uluabat ve Kuş Göllerinin kaldığını bildirmektedirler. Emre ve Kazancı ile arkadaşları ise (1997) Pliyosende tektonizmaya bağlı olarak meydana gelen Bursa-Gönen Çöküntü alanının başlangıçtan Kuvaternerin sonlarına kadar karasal halde iken, daha sonra yöredeki menderesli akarsularının taşıdıkları alüvyonlarla yataklarını tıkamaları sonucunda Uluabat ve Kuş Göllerinin oluştuğunu; her iki gölünde tipik birer alüvyon-set gölü olduklarını kabul etmişlerdir.

Alan genç senozoyik zamanda oluşmuştur. Bölge I. derece deprem kuşağı içinde bulunmaktadır.

Manyas (Kuş) Gölü, güneyden gelen Kocaçay ve kuzeyden gelen Sığırcı Deresi, göl drenaj alanı yüzeysel akışı ile göl alanına düşen yağışlarla beslenmektedir.Boşalımı ise buharlaşma, sulama amacıyla çekilen sular ve güneydoğudan çıkan ve Karadere ismini alan göl ayağından Susurluk çayına taşınan sularla gerçekleşmektedir.

Göl su seviyesi mevsimlere göre değişmektedir. İlkbaharda karların erimesi ve artan yağışlarla birlikte su seviyesi hızla yükselmekte, 17-18 metre koduna ulaşmaktadır. Yazın gölü besleyen suların azalması, buharlaşma ve güney doğudan çıkan Karadere vasıtasıyla boşalmakta ve su seviyesi 14-15 metreye kadar düşmektedir. Bu ritmik olay her yıl düzenli olarak tekrarlanmaktadır. Gölün normal su seviyesindeki alanı 16.800 hektar civarındadır. Gölün güneyinin seddelerle çevrilmesi ve çıkış ayağı üzerine regülatör yapılmasından sonra doğal su rejimi ve ekolojik karakteri bozulmuş, problemler yaşanmaya başlamıştır.

Flora

Göl kıyıları, özellikle yaz aylarında suların çekildiği yerler zengin bir bitki örtüsü ile kaplanmaktadır. Bitki örtüsünün en zengin olduğu yer Kuş cenneti Milli Parkıdır.Yapılan araştırmalar sonucunda alanda 118 tohumlu bitki türü tespit edilmiştir. Kuş Cennetinin dominant bitki türü söğüttür (Salix alba). Kıyılarda ayrıca Potentilla reptans, Polygonum patulum, düğün çiçeği (Ranunculus saniculifolius), ılgın (Tamarix sp.), Lythrum salicifloria, Althaea Officinalis, Nilüfer (Nymphaea alba), Rorippa sp., Oenote sp., Solanum dulcamara, nane (Mentha aquatica), Veronica anagalloides, Cirsium arvensa, hasırotu (Juncus sp.), süsen

(*Iris pseudocorus*), *Cyperus longus*, saz (*Typha sp.*), kamış (*Phragmites sp.*), ayakotu (*Carex sp.*) bulunur.

Göl çevresinde Ege kıyılarındaki maki topluluğu bitki örtüsü hakim olup, buralarda palamut, meşe ve zeytinlikler geniş yer kaplamaktadır. Ormanlık alanın büyük bir kısmı kızılçam (*Pinus brutia*), karaçam (*Pinus nigra*) ve meşe (*Quercus sp.*) geri kalanı ise kayın (*Fagus sp.*), kestane (*Castanea sativa*), gürgen (*Carpinus sp.*), çınar (*Platanus sp.*), ıhlamur (*Tilia sp.*) ve kızılğaç (*Alnus sp.*) tır.

Söğütlerin dışında, meşe, akça ağaç, dışbudak, ılgın, saz, kafaotu ve diğer bazı bitki türleri görülmektedir. Manyas Kuş Cenneti Milli Parkı, kuş toplulukları yönünden yurdumuzun en zengin milli parklarından biridir. Her yıl değişik türden 3 milyona yakın kuş milli parka gelmektedir. Bu güne kadar yapılan gözlemlerde kuş cenneti milli parkı çevresinde 239 kuş türü tespit edilmiştir. Nesli tehlikede olan türlerden tepeli pelikan, kaşıkçı ve çeltikçinin büyük üreme kolonileri bulunmaktadır.

Fauna

Kuş Gölü, biyolojik üretim yönünden ülkemizin en verimli göllerinden birisidir. Başta su kuşları olmak üzere çok zengin bir yaban hayatı varlığına sahiptir. Sadece Milli Park sahası içerisinde her yıl 3000-4000 çift kuşun kuluçkaya yatması düzenli olarak 50.000'in üzerinde kuşu barındırması ve değişik türden 23 balık türünün varlığı bunun en iyi göstergesidir.

Göl ve çevresi sürüngenler ve çiftyaşamlılar bakımından oldukça zengindir. 4 tür semender, 6 tür kurbağa, 3 tür yılan 2 tür kertenkele ve 2 tür kaplumbağa bulunmaktadır. Bunlardan pürtüklü semender (*Triturus cristatus*), yeşil kurbağa (*Bufo viridis*), ağaç kurbağası (*Hyla arborea*) ile ince kertenkele (*Ablepharus kitaibeli*), benekli kaplumbağa (*Emys orbicularis*) ve tosbağa (*Testudo graeca*) Bern Sözleşmesi ile koruma altına alınan türlerdendir.

Kirpi (*Erinaceus concolor*), Köstebek (*Talpa euepa*), Kar Taresi (*Microtus nivalis*), Uzun Ayaklı Yarasa (*Myotis capaccini*) ve Tilki (*Vulpes vulpes*) göl ve yakın çevresinde yaşayan başlıca memeli türleridir. Bunlardan Kar faresi (*Microtus nivalis*) Bern Sözleşmesi ile koruma altına alınmıştır.

Alanın Kullanım Amaçları

Manyas (Kuş) Gölü, tarih boyunca çevresinde yaşayan halkın ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamından önemli roller oynamıştır. Göl kıyısında yaşayan topluluklar, günümüzde olduğu gibi geçmişte de kendi ihtiyaçlarını karşılamak ve ticaret için gölün kaynaklarından yararlanmışlardır. Kuş Cenneti Milli Parkı dinlenme, turizm ve eğitim amacı ile kullanılmaktadır.

Kazdağı Milli Parkı

Kazdağı Milli Parkı, 1993 yılında Kazdağları'nın Edremit Körfezine bakan yüzünde 21.300 Hektarlık alanda tescil edilmiştir. 1/25.000 'lik ölçekli haritalar üzerinde yapılan ölçümlere göre Kazdağı Milli Parkı Greenwich Meridyenine göre 26° 44' 03" ile 26° 59' 59" doğu boylamları ile 39° 34' 09" ile 39° 44' 34" kuzey enlemleri arasındadır. Alanın en alçak yeri Avcılar Köyü girişinden yaklaşık 1 km ilerideki Ege Denizi'dir. En yüksek yeri ise 1774 metre rakımlı Karataş Tepesidir. Milli Park kriterlerinin hemen hemen tamamına sahiptir. Fauna ve Flora açısından çok zengindir. Bazı türler sadece Kazdağı'nda bulunan endemik türler olup, koruma altına alınmaktadır. Kazdağı Milli Parkını temsilen sütüven şelalesi bulunmaktadır. Milli Park eğitim, spor, turizm, eğlence ve kamp amaçlı olarak kullanılabilir. Kazdağı Milli Parkında 240 Ha.'da Tabiatı koruma alanı olarak tefrik edilmiştir. Bu alanda doğal yayılış gösteren Gökmar diğer ağaçlarla karışık değil saf meşcere teşkil eder.

Ayvalık Adalar Tabiat Parkı

İlimizde İl Çevre ve Orman Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğüne bağlı Ayvalık-Adalar Tabiat Parkı bulunmaktadır.

Kazdağı Göknarı Koruma Alanı

Abies equitruyanı'nın doğal yayılış alanında en güzel olduğu 2 bölme toplam 240 Ha. olup, bu alan Tabiatı Koruma Alanı olarak tefrik edilmiştir. Kazdağı Göknarı diğer ağaçlarla karışık olmayıp saf meşcere teşkil etmektedir.

F.4.1.2. 3167 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu Uyarınca Çevre ve Orman Bakanlığı'nca Belirlenen “Yaban Hayatı Koruma Sahaları ve Yaban Hayvanı Yerleştirme Alanları”

Dursunbey Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

Alanı	Orman	1167,5 Ha
	Tarım	1,5 Ha
	Mera	26,5 Ha
	Diğer	27,5 Ha
	Toplam	1223,0 Ha

Sahanın il ve ilçe merkezine uzaklığı

Dursunbey İlçesine 60 km – Balıkesir İline 150 km

Sahada görevli personel ve bekçi kulübesi bulunmamaktadır.

Sahanın mülki hududu bulunan köy veya belde sayısı

2 adet köy (Çamlık ve Osmaniye Köyleri)

Tarım, hayvancılık ve ormancılık olup sahada yeterli miktarda doğal su kaynağı mevcuttur.

1970'li yıllarda tesis edilen Dursunbey – Yayla Geyik Üretim İstasyonundaki Kızılgeyiklerin doğaya kazandırılması ve doğada optimum popülasyona ulaşmasından sonra belli plan dahilinde avlattırılması düşünülmektedir. Dolayısıyla hedef tür Kızılgeyik olup diğer türlerin de (Kurt, ayı, yaban domuzu, tavşan, tilki) optimum popülasyona ulaşması hedeflenmektedir. Seçilen sahanın rakımı 1300 – 2089 metre olup bitki örtüsü kayın, gürgen, titrek kavak, fındık, erik, kızılağaç ve karaçam ağaçları ile yaz döneminde bile yeşil olan otsu bitkilerdir.

Yaban Hayatı Geliştirme Sahasının Balıkesir iline 150 km mesafede olmasından dolayı, Balıkesir DMP Mühendisliği'nce sağlıklı koruma yapılamamaktadır.

Envanter sonuçları

60 adet Kızılgeyik (Cervus elaphus) üretim istasyonundan (Sazlıgöl mevki) 01/09/2005 tarihi itibarı ile doğaya salınacaktır.

02-10/08/2005 tarihleri arasında Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak teklif edilen saha içerisindeki 4 Ha'lık adaptasyon sahasına (Sazlıgöl mevki) taşınmış olan Kızılgeyiklerin 30 günlük adaptasyon süresi sonunda, teklif edilen sahada doğaya salınarak, belli bir popülasyona ulaşması ve istenilen popülasyon yoğunluğuna ulaşıldığında Av Turizmi kapsamında avlattırılarak yöre insanı ve ülke ekonomisine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Daha önce gönderilen sınırlar değişmiş olup, yeni sınırlar aşağıdaki haritada işaretlenmiştir.

F.4.1.3. 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 2. Maddesinin “a - Tanımlar” Bendinin 1.,2.,3. ve 5. Alt Bentlerinde “Kültür Varlıkları”, “Tabiat Varlıkları”, “Sit” ve “Koruma Alanı” Olarak Tanımlanan ve Aynı Kanun İle 3386 Sayılı Kanunun (2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddelerin Eklenmesi Hakkında Kanun) İlgili Maddeleri Uyarınca Tespiti ve Tescili Yapılan Alanlar

Tablo F.15: Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı Olarak Tescilinin Devamına Karar Verilen Taşınmazlar

Tekel Binası İzmir Cad.No:212	İbrahim Ağa Cami-Alaca sokak.
Tekel ek Binası İzmir	Çarşı hamamı.
Sülüklü Çeşme -Pınar Sok.	Alaca Mescit Cami.
Fatı Çeşmesi - Yağcılar Sok.	Umurbey Cami-
Tahtalı Cami - Yağcılar Sok.	Umurbey Çeşmesi.
Çeşme	Yeşilli Cami.
Adil Efendi Çeşmesi	Nezafet Hamamı.
Kasaplar Cami- Anafartalar Cad.	Çeşme -Örnek sokak
Çeşme	Çeşme-Bandırma Cad.
Salih Dede Mezarı	Eski Hamidiye Cami.
Mescit Atalar Cad.	Yıldırım (Eski Cami)
İstasyon Binası- Bandırma Cad.	Memiş Hhacı Mehmet Çeşmesi
Şeyh Lütfullah Cami Bahçesindeki yatırlar	Yıldırım hamamı
Şeyh Lütfullah Cami bahçesindeki yatırlar	Lazlar Hamamı
Eski Elektrik Santrali Binası	Hasanhoca Çeşmesi ve Yatırı
Hakkı Çavuş Cami Ofis Cad.	Zağnospaşa hamamı.
İmaret Kalıntısı	Kurtdere Mehmet Pehlivan Anıtı .
İbrahimağa Cami -Yenice Sokak.	Zağnospaşa hamamı karşısı
Çeşme Atalar Cad.	Karesi Bey Türbesi.
Çeşme Sırrı sokak	Hacı İlbey İlkokulu

Martlı Cami tavanlı pınar sokak.	Hacıkaya Cami.
Saat Kulesi-Belediye yanı	Emirağa Cami.
Çeşme - Alihikmet Paşa Cad.	Çırpılı Cami.
Mühendislik Fakültesi	Çeşme Türbe Sokak.
Çeşme, özalp ve Kocaokul sokak köşesi.	Kızdede Türbesi
Alibey Cami.Anafartalar Cad.	Hacısefer Cami.
Belediye Binası. Anafartalar Cad.	Çeşme -Şamil Sokak.
Çeşme Meydan çeşmesi.	Çeşme-Pınar Sokak.
Cami Karacaoğlan Camisi	Kırımlı Cami.
Çeşme Sancar Sok.	Çeşme-Eski Edremit Cad.
Karaoğlan Türbesi -Emir sokak	Yoğurtcu Cami.
Çeşme -Ulus Sokak köşesi.	Başçeşme mezarlığı.
Zağnospaşa Cami	Mızıka Çeşmesi -Pınar Sokak.
Türbe Zağnospaşa Cami Bahçesinde	Çeşme-Çamlıca Sokak Köşesi
Zağnos Paşa Cami Haziresi	Atatürk Anıtı - Atatürk Parkı.
Ermış mezarı-Cengiz Topel Caddesi.	

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo F.16: İlimizdeki Arkeolojik Sit Alanları

		Yeri	Kapladığı Alan (km ²)	Türü	Bulunan Tarihi Eserler	Yapılanma Durumu
Toplam	170					
ARKEOLOJİK SİT ALANLARI	Merkez Kirazpınar Köyü	Pafta J I 96 07 a		I. Derece Ark. Alan	Antik Yerleşim	Yok
	Merkez Büyük Bostancı Köyü	Pafta I 19 c 13		I.Derece Tümüls	Anıt Mezar, Höyük	“
	Merkez Yeniköy-Çaypınar arası			I.Derece Tümüls	Anıt Mezar	“
	Aktarma-Kalaycılar arasında yer alan Kocatepe Mevkii			I. Derece Ark. Alan	Antik Yerleşim	“
	Merkez Gökköy Çamlıktepe	Pafta İ 18 c 16 b İ 19 c 17 a Parsel 2599, 2600, 2618, 2619.		I.-III. Derece Ark. Sit Nekropol	PT Mezar Buluntuları	“

Merkez Gökköy	Pafta İ 19 c 16 b İ 19 c 17 a Parsel 2569, 2570, 2571, 2869, 2602, 2603, 2593, 2594, 2595.		III. Ark. Sit	Antik Yerleşim	“
Merkez Karakavak Köyü	Pafta İ 19 c 16 c 124 Ada Orman		I. Derece Ark. Sit Tümüls, Nekropol	Anıt Mezar	“
Merkez Ovabayındır Köyü Regülatör Yanı	Pafta İ 20 d İ 19 d		I. Derece Ark. Sit	Antik Yerleşim, Bizans Dönemi Kale, Nekropol	“
Merkez Beyköy	Pafta İ 19 c 02 d Ada 101 Parsel 68		II. Derece Ark. Sit	Nekropol	“
Merkez Çaypınar Köyü			I. Derece Ark. Sit Tümüls	Anıt Mezar	“
Merkez Köşeler- Yakupköy arası	Pafta 3 Parsel 144, 145, 146, 147, 149, 137, 138, 150, 152	I. Derece Ark. Sit	Höyük		Yok
Merkez Ayşebacı- Üçpınar Köyü	Pafta 8-18-19-20-21-22	I.-III. Derece Ark. Sit			“
Merkez Üçpınar Köyü	Ada 3075, 3077	II. Derece Ark. Sit Tümüls	Anıt Mezar		“
Merkez Kabaklı Köyü Karabaşlı Mevkii	Pafta İ 19 c 17 c Parsel 426, 428, 444, 452, 455, 446	II. Derece Ark. Sit	Nekropol		“
Merkez Kamçılı Köyü	Pafta İ 19 b 1.9 d Parsel 524	I. Derece Ark. Sit Tümüls	Anıt Mezar		“
Merkez Ovacık Köyü	Parsel 1774, 1775, 3513, 3515, 3517, 3519	II. Derece Ark. Sit	Antik Yerleşim		“
Merkez Aktarma- Kalaycılar Köyü arası		I. Derece Ark. Sit	Kale		“
Merkez Aktarma Köyü		II. Derece Ark. Sit	Kale		“
Merkez Selimiye Köyü		I. Derece Ark. Sit	İkizcetepeler Kalesi		“

	Merkez Ovabayındır Köyü	Pafta İ.20.d. İ.19.d.	I. Derece Ark. Sit	Ovabayındır Kalesi		“
	Merkez Ovabayındır Köyü	Pafta İ.20.d.18.d Parsel 828, 1348	I. Derece Ark. Sit	Kale, Nekropol		“
	Merkez Aktarma-Kalaycılar köyleri arası		I. Derece Ark. Sit	Antik Yerleşim		“
	Merkez Kocaavşar Beldesi Haraptarlalar, Ashartepe, Karatarlalar	Pafta İ 19-07-c İ 19-d-08-b	II. Derece Ark. Sit	Nekropol		“
	Merkez Beyköy Merkez Kavacık Köyü	Pafta İ 19 c 08 g Ada 107 Parsel 35 Pafta İ 19 b İ 19 d Parsel 424	I. Derece Ark. Sit Tümülüs I. Derece Ark. Sit Tümülüs	Anıt Mezar Anıt Mezar		“
Arkeolojik Sit Alanları	Merkez,Karakol,Fetiye Köyü			I.DereceArk.Sit Tümülüs	Anıt Mezar Anıt Yerleşim	Yok
	Merkez Büyük Bostancı			I.Derecede Ark.Sit	Tekil Buluntu Yeri	Yok
	Balya Ilıca Beldesi	Pafta I-19 b 11 a Ada 102 Parsel 9-49		I.Derecede Ark.Sit	Nekropol	Yok
	Bandırma Kayacık Köyü Hayantarla Mevkii	Pafta H.20 A.2.d Parsel 107-126		Ark.Alan		Yok
	Burhaniye Ören Mah.	Pafta 24-29 L Ada 272 Parsel 5		III.Derece Ark.Sit		Yok
	Erdek Atatürk Mah.			III.Derecede Ark.Sit		Yok
	Körpeağaç			I.Derecede Ark.Alan	Höyük	Yok
	Çepniköy			I.Derecede Ark. Sit Çepniköy Tümülüsü	Anıtmezar	Yok
	Savaştepe Merkez	P.J.19a 08.c Ada 126 Parsel 2,3		I.derecede Ark.Sit	İncedere Höyük	Yok

Arkeolojik Sit Alanları	Susurluk Kocapınar Köyü	Pafta İ.20.a.09.c		II. Derece Ark. Alan	Nekropol	Yok
	Susurluk Kayıkcı Köyü			II. Derece Ark. Alan	Antik Yerleşim, Nekropol	“
	Paşaköy içi Kilise Mevkii			II. Derece	Antik Yerleşim	“
	Susurluk Söğütçayır Köyü Celilin Tepesi Mevkii	Pafta İ.20.a. 12-b Ada 134 Parsel 3-6		I. Derece Ark. Sit	Nekropol	“”
	Susurluk Bozen Köyü	İ.19.a.19.b		I. ve II. Derece Ark. Sit.	Hamam Kalıntısı ve Yayılma Alanı	“
	Sultançayır	Pafta İ.20.a.14.d Ada 276 Parsel 17		I. Derece Ark. Sit Tümüls	Anıt Mezar	“
	Gökçedere	Ada 131 Parsel 1		I. Derece Ark. Sit	Fırın	“
	Sındırgı Armutlu Köyü Çayırık Mevkii	Pafta J.20.a.17.c. J.20.a.17.d Parsel 276,279,296,1136,1129,1130		II. Derece Ark. Sit	Antik Yerleşim	“
	Sındırgı İbirlen Köyü	Pafta J.20.a.23.c Parsel 399,419,420,421		I. Derece Ark. Alan	Nekropol	“
	Sındırgı			I. Derece Ark. Alan	Höyük	“
	Kocakonak Köyü	Pafta 2 Parsel Y.3-12		I. Derece Ark. Sit Tümüls	Anıt Mezar	“

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo F.17: İlimizdeki Doğal Sit Alanları

	Yeri	Kapladığı Alan km ²	Türü	Bulunan Tarihi Eserler
Toplam	150			
Ayvalık Bağyüzü Köyü	Pafta J.17.63		I. Derece Ark. Sit I. Derece Doğal Sit Alanı Kaya Mezarları	Antik Granit Ocakları
Ayvalık Küçükköy			III. Derece Doğal Sit Alanı	
Bandırma Edincik Beldesi			I. Derece Kentsel Sit	
Edremit Güre Beldesi	Pafta İ.17.c.13.c		I. Derece Doğal Sit	
Erdek Hükümet Konağı Batısı Sahil Şeridi			I. Derece Doğal Sit	
Erdek Zeytinli Ada	Pafta 29 Ada 283 Parsel 1		I. Derece Doğal Sit	

Doğal Sit Alanları	Manyas-Manyas Gölü			I. Derece Doğal Sit	
	Marmara Adası-Yerleşim Bandı Hariç Tüm Ada			I. Derece Doğal Sit	
	Sındırgı Hisaralan Köyü			I.-II.-III Derece Doğal Sit	
	BLK Merkez Zağnos Paşa Camii Doğu Avlusu 1 adet Çınar				
	Ayvalık 2 adet Fıstık Çamı				
	Bandırma 3 adet Çınar				
	Bandırma Cum.M.Süleymanbey C.Tüm Ağaçlar				
	Gönen 2 Ağaç				

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo F.18: İlimizdeki Kentsel Sit Alanları

		Yeri	Kapladığı Alan km ²	Türü
Toplam	16			
Kentsel Sit Alanları	Havran Merkez	Pafta 16 P-1,2,3 16 R-1 17 R-4		Kentsel Sit
	Marmara Adası Merkez			Kentsel Sit
	Saraylar Beldesi			Kentsel Sit
	Çınarlı Köyü			Kentsel Sit
	Avşa Beldesi			Kentsel Sit
	Gündoğdu Köyü			Kentsel Sit
	Ayvalık			Kentsel Sit
	Ayvalık Çamlık			Yeşil Karakterli Kentsel Sit
	Ayvalık Alibey Adası			Kentsel Sit
	Altınova Beldesi			Tarihi Kentsel Sit
	Lale Adası			III. Derece Doğal Sit Turizm Merkezi
	Bandırma Edincik			Kentsel Sit
	Edremit Güre Beldesi	Yerleşim Alanı ve Çevresini Kaplayan Plan		Kentsel Sit
	Edremit Merkez			Kentsel Sit
	Altınoluk Köyü içi			Kentsel Sit
Ayvalık	Pafta 8 Ada 331 Parsel 11,12		Kentsel Sit	

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Balıkesir Lisesi Binası: 1896 yılında Balıkesir Sultan-ı İdadisi adıyla hizmete başlamış olup, bugün aynı bina Balıkesir Mim. Müh. Fakültesi olarak hizmet vermektedir.

Gazhane Binası: M.1378 yılında inşaa edilmiş, İnebey tarafından yaptırılmış olması muhtemeldir. Selçuklu mimarisi tarzındadır. İmaret olarak kullanılmıştır. Bu binanın bir tünelle Yıldırım Camii Bahçesi'ndeki Medreseye bağlandığı söylenmektedir.

Göğüs Hastalıkları Hastanesi: 1942 yılında yanan Balıkesir Devlet Hastanesi'nden sonra, 1945 yılında inşaa edilmiştir.

Guraba Hastanesi: 1895 yılında yapılmıştır. Sultan Abdülhamit zamanında halkın bağışlarıyla hastane olarak yapılmıştır. Yeni hastane yapıldıktan sonra sürekli okul olarak hizmet vermiştir.

Gazi İlkokulu: Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılmıştır. Ankara'daki Eski Meclis binası ile Ziraat Bankası Genel Müdürlük binasının mimari tarzındadır.

Eski Kız Meslek Lisesi: (Uhuvet Mektebi) 1910 yılında yapılmıştır. Kız öğretmen Okulu olarak hizmet vermiştir. Halen Öğretmen Sağlık Evi olarak kullanılmaktadır. II. Meşrutiyetin ilanı ile Osmanlılar arasında hürriyet ve azınlıklar arasında kardeşliğin sağlanması şerefine açılmıştır.

Saat Kulesi: 1843 yılında Silistre Valisi Girid-i Zade Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. 1897 yılındaki depremde yıkılmış,1901 yılında Ömer Ali Bey tarafından tekrar yaptırılmıştır. 1962 yılında kitabesi onarım görmüştür. Orjinal kule Galata Kulesinin modelinde olup temelleri toprak altında durmaktadır.

Paşa Hamamı: M.1461 yılında Zağnos Paşa tarafından yaptırılmıştır. Türk klasik çifte hamam tarzında yapılmıştır. Günümüzde hizmet vermeye devam etmektedir.

Tekel Binası: Cumhuriyet II. dönem yapılarındandır. Tekel Müdürlüğü olarak hizmet vermektedir.

Eski Ziraat Bankası Binası: Ziraat Bankası binası olarak yapılmıştır. 20.yüzyılın ilk yarısı taş yapı örneğidir. 1909 yılında banka Müdürü Ahmet Faik Bey tarafından Sultan Reşat döneminde yaptırılmıştır.

Paşa Konağı: Ahşap işçiliğinin en önemli örneklerinin sergilendiği bir Türk evidir. Halen kullanılmamaktadır.

Eski Belediye Binası: 1800'lü yılların sonunda varolduğu bilinen ahşap yapı önemli tarihi toplantılara mekân olmuştur.1947-1988 yılları arasında Belediye hizmet binası olarak kullanılmış olup, bundan sonra Kuvay-i Milliye Müzesi olarak hizmet vermektedir.

F.4.1.4. 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu Kapsamında Olan Su Ürünleri İstihsal ve Üreme Sahaları

Bilgi edinilememiştir.

F.4.1.5. 4/9/1988 Tarihli ve 19919 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin 17 nci ve 1/7/1999 Tarihli ve 23742 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetmelikle Değişik 18.,19. ve 20. Maddelerinde Tanımlanan Alanlar

Bilgi edinilememiştir.

F.4.1.6. 2/11/1986 Tarihli ve 19269 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği’nin 49. Maddesinde Tanımlanan “Hassas Kirlenme Bölgeleri”

Bilgi edinilememiştir.

F.4.1.7. 2872 Sayılı Çevre Kanunu’nun 9. Maddesi Uyarınca Bakanlar Kurulu Tarafından “Özel Çevre Koruma Bölgeleri” Olarak Tespit ve İlan Edilen Alanlar

İlimiz sınırları içerisinde Özel Çevre Koruma Bölgesi bulunmamaktadır.

F.4.1.8. 2960 Sayılı Boğaziçi Kanunu’na Göre Koruma Altına Alınan Alanlar

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

F.4.1.9. 6831 Sayılı Orman Kanunu Gereğince Orman Alanı Sayılan Yerler

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

F.4.1.10. 3621 Sayılı Kıyı Kanunu Gereğince Yapı Yasağı Getirilen Alanlar

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

F.4.1.11. 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunda Belirtilen Alanlar

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

F.4.1.12. 4342 Sayılı Mera Kanununda Belirtilen Alanlar

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

F.4.1.13. 30.01.2002 Tarih ve 24656 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren “Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği”nde Belirtilen Alanlar

İlimiz sınırları dahilinde bulunan Manyas Kuşçenneti ile ilgili bilgiler F.4.1.1 de verilmiştir.

F.4.2. Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası Sözleşmeler Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar ()**

F.4.2.1. 20/2/1984 Tarih ve 18318 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren “Avrupa’nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi” (BERN Sözleşmesi) Uyarınca Koruma Altına Alınmış Alanlardan “Önemli Deniz Kaplumbağası Üreme Alanları”nda Belirtilen I. ve II. Koruma Bölgeleri, “Akdeniz Foku Yaşama ve Üreme Alanları”

F.4.2.2. 12/6/1981 Tarih ve 17368 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren “Akdeniz’in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi” (Barcelona Sözleşmesi) Uyarınca Korumaya Alınan Alanlar

F.4.2.2.1. 23/10/1988 Tarihli ve 19968 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan “Akdeniz’de Özel Koruma Alanlarının Korunmasına Ait Protokol” Gereği Ülkemizde “Özel Koruma Alanı” Olarak Belirlenmiş Alanlar

F.4.2.2.2. 13/9/1985 Tarihli Cenova Bildirgesi Gereği Seçilmiş Birleşmiş Milletler Çevre Programı Tarafından Yayımlanmış Olan “Akdeniz’de Ortak Öneme Sahip 100 Kıyasal Tarihi Sit” Listesinde Yer Alan Alanlar

F.4.2.2.3. Cenova Deklerasyonu’nun 17. Maddesinde Yer Alan “Akdeniz’e Has Nesli Tehlikede Olan Deniz Türlerinin” Yaşama ve Beslenme Ortamı Olan Kıyasal Alanlar

F.4.2.3. 14/2/1983 Tarih ve 17959 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren “Dünya Kültür ve Tabiat Mirasının Korunması Sözleşmesi”nin 1. ve 2. Maddeleri Gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı Tarafından Koruma Altına Alınan “Kültürel Miras” ve “Doğal Miras” Statüsü Verilen Kültürel, Tarihi ve Doğal Alanlar

F.4.2.4. 17/05/1994 Tarih ve 21937 Sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren “Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi” (RAMSAR Sözleşmesi) Uyarınca Koruma Altına Alınmış Alanlar

İlimiz sınırları dahilinde bulunan Manyas Kuşçenneti ile ilgili bilgiler B.2.3 ‘de verilmiştir.

F.4.3. Korunması Gereken Alanlar (*)**

F.4.3.1. Onaylı Çevre Düzeni Planlarında, Mevcut Özellikleri Korunacak Alan Olarak Tesbit Edilen ve Yapılaşma Yasağı Getirilen Alanlar (Tabii Karakteri Korunacak Alan, Biogenetik Rezerv Alanları, Jeotermal Alanlar vb.)

F.4.3.2. Tarım Alanları: Tarımsal Kalkınma Alanları, Sulanan, Sulanması Mümkün ve Arazi Kullanma Kabiliyet Sınıfları I, II, III ve IV Olan Alanlar, Yağışa Bağlı Tarımda Kullanılan I. ve II. Sınıf İle, Özel Mahsul Plantasyon Alanlarının Tamamı

F.4.3.3. Sulak Alanlar: Doğal veya Yapay, Devamlı veya Geçici, Suların Durgun veya Akıntılı, Tatlı, Acı veya Tuzlu, Denizlerin Gel-Git Hareketinin Çekilme Devresinde 6 Metreyi Geçmeyen Derinlikleri Kapsayan, Başta Su Kuşları Olmak Üzere Canlıların Yaşama Ortamı Olarak Önem Taşıyan Bütün Sular, Bataklık Sazlık ve Turbiyeler İle Bu Alanların Kıyı Kenar Çizgisinden İtibaren Kara Tarafına Doğru Ekolojik Açıdan Sulak Alan Kalan Yerler

F.4.3.4. Göller, Akarsular, Yeraltısuyu İşletme Sahaları

F.4.3.5. Bilimsel Araştırmalar İçin Önem Arzeden ve/veya Nesli Tehlikeye Düşmüş veya Düşebilir Türler ve Ülkemiz İçin Endemik Olan Türlerin Yaşama Ortamı Olan Alanlar, Biyosfer Rezervi, Biyotoplar, Biyogenetik Rezerv Alanları, Benzersiz Özelliklerdeki Jeolojik ve Jeomorfolojik Oluşumların Bulunduğu Alanlar

F.4.3.6. Mesire Yerleri; 6831 Sayılı Orman Kanununa Tabi Alanlarda Halkın Rekrasyonel Kullanımını Düzenleyip, Kullanımının Doğal Yapının Tahribine Neden Olmadan Yönlendirilmesini Sağlamak Üzere Ayrılan Alanlar

Değirmenboğazı Mesire Yeri

Balıkesir – Bursa karayolunun il merkezinde yer almaktadır. Balıkesir'e 10 km. uzaklıkta,. Kilometresi üzerinde bulunmaktadır. Toplam alanı 250 hektar olup 25 hektarı Mesire Yeri olarak kullanılmaktadır. Sahada; girişte satış stantları, içeride kır gazinosu, kafeterya, büfe, çocuk oyun alanı, basketbol sahası ve otopark bulunmaktadır. Ziyaretçilerin ihtiyacına cevap verebilecek sayıda piknik masası, WC, çeşme, vb altyapı üniteleri bulunmaktadır.

Hepsi dikim yoluyla elde edilmiş olan ibreli-yapraklı orman, dinlenme yerinin en dikkat çekici özelliğidir. Çam, sedir, servi, söğüt gibi 52 tür ağacı bünyesinde barındıran serin ve çok huzurlu bir ortamdır.

Necati Sezgin Mesire Yeri

Balıkesir – Edremit karayolunun 40. kilometresinde bulunmaktadır. Sahada büfe-lokanta, WC, yağmur barınağı, çeşme, piknik üniteleri gibi ziyaretçilere hizmet verecek tesisler yer almaktadır.

45 hektar büyüklüğünde kızılçam ağaçlarının bulunduğu sahada sanki ve huzurlu bir piknik yapmak ve dinlenmek mümkündür.

Ayvalık Çamlık Mesire Yeri

Murat Reis koyu kenarında, Şeytan sofrasının yolu üzerindedir. Sahada; büfe, WC, çeşme ve piknik üniteleri bulunmaktadır. Yaklaşık 80 adede varan çadırlı kamp alanında da geceleme ve denize girmek mümkündür.

Edremit Talimalanı Mesire Yeri

Edremit – Kaklım karayolunun 20. kilometresinde bulunan sahada özellikle ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde rahatça piknik yapılabilen bir alandır. Sahada; büfe, yağmur barınağı, WC , çeşme ve piknik üniteleri bulunmaktadır.

Paşalimanı Mesire Yeri

Ayvalık – Küçükköy (Sarımsaklı) yolu üzerinde kızılçam ormanı ile kaplı bir yarımadadır. Sahada; WC, çeşme, piknik üniteleri bulunmaktadır. Rahat bir piknik yapmak ve denize girmek mümkündür.

Ayrıca Kazdağı Milli Parkı içerisinde Pınarbaşı ve Hasanboğuldu (Sutüven) günübirlik kullanım alanları bulunmaktadır.

KAYNAKLAR :

-Orman Bölge Müdürlüğü

-İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

DKMP Şube Müdürlüğü

G. TURİZM

G.1. Yörenin Turistik Değerleri

G.1.1. Yörenin Doğal Değerleri

G.1.1.1. Konum

İlimiz Gönen İlçesindeki, Gönen Termal Turistik Tesisleri Resmi Gazetede yayınlanan 17 Ekim 1993 tarih ve 21731 sayılı karar ile Turizm Merkezi ilan edilmiştir.

İlimiz Edremit İlçesi,Güre Beldesindeki Güre Termal Turistik Tesisleri, Resmi Gazetede yayınlanan 17 Ekim 1993 tarih ve 21731 sayılı karar ile Turizm Merkezi ilan edilmiştir.

İlimiz Ayvalık İlçesindeki, Lale Adası (Dolap Adası) Resmi Gazetenin 13 Eylül 1989 tarih ve 20281 sayılı karar ile Turizm Merkezi ilan edilmiş, ancak yine Resmi Gazetede yayınlanan 06.01.2005 tarih ve 25962 sayılı kararla Turizm Merkezi kararı iptal edilmiştir.

G.1.1.2. Fiziki Özellikleri

Balıkesir’de Turistik Nitelikte Doğal Kaynaklar:

a.Kuş Cenneti Milli Parkı

Kuş Cenneti Milli parkı, Kuş Gölünün Kuzeydoğu kıyılarında bir yarımada şeklinde olup, Balıkesir-Bandırma karayolunun 15. Km’sinde güneye sapan 3 km’lik bir yolla ulaşılır. 1938 yılında İ.Ü. Fen Fakültesi Zooloji Enstitüsü Direktörü Prof. Dr. Curt Kosswing tarafından keşfedilmiş, 1952 yılında İ.Ü. Hidrobiyoloji Enstitüsü’nün bir istasyonu burada kurulmuştur. Sonra daha etkin korumayı sağlamak amacıyla 1959 yılında Orman Genel Müdürlüğü’ne bağlanmış ve Milli Park statüsüne kavuşmuştur. Kuş Cenneti’nin Milli Park olarak anılmasının tek nedeni barındırdığı kuş topluluklarıdır. Milli Park içerisinde müze ve hizmet binası bulunmaktadır Tanıtım vitrinleri bulunmaktadır. Gözetleme Kulesi ziyaretçilere hizmet vermektedir.

b.Kazdağı Milli Parkı

Edremit Körfezinin kuzeyinde Batı - Güneydoğu, Doğu - Kuzeydoğu yönlü, morfolojik uzantısı ile iki çöküntü arasında bir duvar gibi uzanan kütledir. Edremit Orman İşletme Müdürlüğü'nün Altınoluk, Babadağ, Zeytinli bölgelerinin tamamı ile Gürgen dağ Bölgesinin de bir kısmını alarak 21.300 Ha. 'lık bir alanda Milli Park olarak kurulmuştur. En yüksek yeri 1767 m. ile Babadağ'dır. Kazdağı Milli Parkı deniz ve yeşilin kucaklaştığı, tarihi ve kültürel değerlerin, doğal değerlerle kaynaştığı, zengin fauna ve florası ile güzel yurdumuzun çok kıymetli köşelerinden biridir. İnsanların yoğun çalışma temposundan yoruldukları, başlarını dinleme imkanı ihtiyacı duydukları zamanlarda, gezip, spor yapıp çok bol olan oksijenini teneffüs edip dağ ve deniz manzarasını birlikte görebildikleri ruhsal ve fiziki sağlıklarına kavuşabilecekleri bir Milli Parktır.

c.Pınarbaşı

Edremit - Akçay'a 6 km. mesafede, Güre Belediyesi sınırları içerisinde bir piknik yeridir. Burası yamaçtan akan bol ve buz gibi suyu ile, yaz aylarında serinlemek için ideal bir köşedir. Alabalık üretme çiftliği de bulunmaktadır.

d.Sahinderesi

Kazdağları'nın Altınoluk Bölgesi eteğinde bulunmaktadır. Altınoluk Beldesini tepeden görür. Temiz kaynak suları olan bol ağaçlı bir piknik yeridir.

e.Sütüven Şelalesi

Edremit ilçesine 20 km uzaklıkta, İzmir – Çanakkale karayolu üzerinde piknik alanıdır. Manzara seyir terasları ve oyun alanları düzenlemeleri bulunmaktadır. Alanda 8 metre yükseklikten dökülen ve yörenin adı ile anılan Sütüven Şelalesi bulunmaktadır.

f.Çınarlıhan

Havran ilçesine 18 km. uzaklıkta Havran - Yenice yolu üzerinde bir yayladır. Çınarları ve temiz havası ile güzel bir mesire yeridir. Tamamen çamlık olan bu yere ismini veren asırlık çınarları, soğuk ve bol suları ünlüdür.

Balıkesir'de Jeotermal Kaynaklar:

a.Kepekler Ilıcısı

Susurluk - Bandırma asfaltı üzerinde Susurluk'a 20 km. uzaklıkta Kepekler Köyü'ndedir. 45°C sıcaklığında, hafif kükürt kokulu, tabii lezzette mutedil bir sudur. İçinde kül, Sodyum (Na), Kalsiyum (Ca) Magnezyum (Mg), Sülfat (SO₄), Klor (Cl), Bikarbonat (HCO₃) bulunmaktadır. Kaplıcadan su ve çamur banyosu olarak faydalanılmaktadır. Banyo tedavisi romatizma, nevriljil, nevrit ve antilozlara çamur tatbikinde ise kadın hastalıkları, travmatik polinevrit ve çocuk felçlerine iyi gelmektedir.

b.Hisaralan Kaplıcası

Sındırgı ilçe merkezine 20 km. uzaklıkta ve Sındırgı - Simav asfaltına 500 m. mesafedeki Hisaralan Köyü'ndedir. Suyunun ısı 84 - 90°C'dir. Romatizma ve siyatik ağrılarında tedavi olarak iyi gelmektedir.

c.Emendere Kaplıcası

Sındırgı'ya 8 km mesafedeki Ilıcalı Köyündedir. Suyun ısı 36 °C'dir. Gutlu hastalarda ve böbrek taşlarında dikkate alınmalıdır. Ayrıca cilt ve mide hastalıklarına özellikle sedef hastalığına iyi gelmektedir.

d.Balya Ilıca Kaplıcası

Balya İlçesinin Ilıca bucağındadır. Balıkesir - Bandırma yolunun 13. km.' sinde Şamlı'ya ayrılan yola 22 km. uzaklıktadır. Suyunda Sodyum (Na), Kalsiyum (Ca), Klor (Cl), Sülfatlar ve Karbonatlar vardır. Romatizma, siyatik, kireçlenme, bazı cilt ve deri hastalıklarına iyi gelmektedir.

e.Gönen Kaplıcaları

Gönen İlçesinde yer alan bu kaplıca suları binlerce seneden beri insanlara şifa dağıtmış gerçek kaplıcalardır. 534 metre derinlikten çekilen 82 °C'deki termal suyun içinde çok

değişik maddeler erimiş olarak bulunur. Gönen Kaplıca sularından hem banyo yapılarak hem de içmek suretiyle yararlanılmaktadır.

f.Güre Beldesi Kaplıcası

Edremit'e 12 km uzaklıktadır. Edremit – Çanakkale yolu üzerinde Güre beldesindedir. Kaplıcanın suyu 53 °C sıcaklıktadır. Kaplıcanın suyunda katyon olarak potasyum, amonyum, kalsiyum, magnezyum, demir, alüminyum, serbest kükürtlü hidrojen bulunmaktadır.

G.1.2. Kültürel Değerler

HALK KÜLTÜRÜ

- ❖ Balıkesir İli halk kültürü açısından zengin bir yapıya sahiptir.İlimizin el sanatları,halk oyunları,halk mutfağı en göze çarpan alanlarıdır.
- ❖ Balıkesir İlinde Sındırgı İlçesinde dokunan ve adıyla ünlenen el sanatı olan Yağcıbedir Halıları Balıkesir denilince ilk akla gelen üründür. Yağcıbedir Halılarının iki önemli özelliği vardır.Bunlardan biri doğal bitki yaprağı ve köklerinden elde edilen “kök boya” adı verilen boylarla boyanmış ipleri diğeri ise özgün motif kullanımındır. Bu halılar kullandıkça değer kazanmaktadır.
- ❖ Ülkemizde iğne oyacılığında en tanınmış merkezlerden biri Gönen İlçesidir. Balıkesir yöresinde yaygın olarak yapılan oya çeşitleri iğne ve boncuk oyacılığıdır.
- ❖ Yörenin en ünlü yemekleri Düğün Çorbası,Keşkek ve Tirit,en ünlü tatlıları ise Zerde ,Balıkesir Kaymaklısı ve Höşmerimdir.
- ❖ Balıkesir Halk Oyunları zengin bir yapıya sahiptir. Yöredeki oyunlar genel halk oyunları türlerinden Zeybek, Güvende,Kaşık Oyunları ve Bengi sınıfına girmektedir.Pamukçu Bengisi yörenin en ünlü oyunudur.

Mevsimlik bayramlarımız içerisinde yer alan ve halkımız arasında baharın başlangıcı olarak kabul edilen Hıdrellez Kültür-Bahar Bayramı her yıl 6 Mayıs günü kutlanmaktadır.Hızır inancının yaygın olduğu ülkemizde Hıdrellez Bayramı etkin olarak kutlanmaktadır.Hıdrellez günü yeşillik alanlarda,su kenarlarında veya türbe, yatır yakınlarında kutlamalar yapılmaktadır. Balıkesir’de yaygın olan diğeri bir gelenekte Çırpılı Dede ve Çömlek Kıran Dede adlarıyla bilinen iki ziyaret yerine gidilmesidir.Bu yerlere de adaklar yapılır.

- ❖ Balıkesir İli ile bütünleşmiş olan ve dünya spor tarihinde önemli bir yeri olan Balıkesirli ünlü sporcu Kurtdereli Mehmet Pehlivan adıyla 1961’den beri her yıl Geleneksel Kurtdereli Güreşleri Kurtdereli Köyü’nde yapılmaktadır.
- ❖ Batıl inanışlara günümüzde çok sık rastlanmamakla birlikte bazılarının özellikle köylerde uygulandığı görülmektedir.Bu inanmalardan bazıları şunlardır: Nazar değme inanışları yaygın bir inanmadır.Böyle bir şey olunca nazar duaları okutulur.Küçük yaştakilere nazarlık ve çitlenbikten yapılan özel nazarlıklar takılır. Nazardan korunmak için çörek otu evlerde kapı arkalarına,hamile kadınların elbiselerine konulur ve çocuklara yedirilir. Hayvanlara nazar değerse yedi mezardan çırpı alınır,hayvanın durduğu yerde tütsülenir.İftiraya uğramamak için kapının eşiğine oturulmaz. Akşam olunca evden tuz,soğan,sirke çıkmaz;çıkarsa evin bereketi gider. Delik tas asılırsa yağmurun yağmayacağına inanılır. İki bayram arasında nikah olmaz. Salı günü işe başlanmaz;başlanırsa iş sallanır,gecikir.
- ❖ Yörede başlıca bilinen bilmeceler,deyimler,atasözleri,ninniler ve dualar şunlardır:
 - **Bilmeceler:
 - Tap nedir?Tapiş nedir?
 - Gül nedir?Gümüş nedir?

Ne yerdedir ne göktedir
Cümle alem içindedir. (Ayna)
-Alt yanı sivri tepe içindedir. (Çene)
Üst yanı çakıldak (Diş)
Daha üst muşlak (Burun)
Daha üstü ışıldak (Göz)
Üstü kara kolan (Kaş)

**Deyimler:

-Gün Doğmadan Neler Doğar.
-Yörük At,Yemini Kendi Arttırır.
- Koç,Koyundan Yüksekler.
-Oldu Olacak,Kırıldı Nacak.
-Aç Esner,Tok Genirir.

**Ata Sözlere

- Armutun Sapı, Üzümün Çöpü Deme.
- Kör Ölünce Badem Gözlu Olur.
- Az Veren Candan, Çok Veren Maldan.
- Gölgesinde Oturulacak Ağaç Budanmaz.
- İyilik Et Denize At, Balık Bilmezse, Hâlik Bilir.
- Kör Ölünce Badem Gözlu Olur.
- Ağaca Dayanma, Kula Güvenme
- Suyu Çaydan,Kızı Soydan Al.
- Karpuz Kesmekle Yürek Soğumaz,
- Her Ziyân Bir Öğüttür.
- Meram'ın Elinden Bir Şey Kurtulmaz.
- Köpekçe Köpeğin Soyuna Aranır.
- Görünen Köy Kılavuz İstemez.
- Kardeş Kardeşi Bıçaklamış, Dönmüş Yine Kucaklamış.

**Ninniler :

Yağmur Yağar Taşa Vurur.
Altın Saat Beşe Vurur.
Benim Yavrum Geççe Uyur.
Ninni De Ninni Yavrum Ninni.
Nenni Desem Dağlar Uyur
Dağlarda Laleler Büyür.
Benim Yavrum Şimdi Uyur.
Uyusunda Büyüsün Ninni.
Tıptış Tıptış Yürüsün Ninni.

**Dualar:

-Allah Hasretine Kavuştursun.
-Allah Dirlik Düzenlik Versin.
-Allah Ahir Nefeste İman Selametinden Ayrılmasın.
-Allah İşini Rast Getirsin.
-Allah Hayırlısını Versin.
-Allah Yardımcın Olsun.

- ❖ Balıkesir Halk Müziği türlerine baktığımızda “Barana Havaları”, “Zeybek Havaları”, “Güvende” olarak çeşitlendirebiliriz.Bunların yanında bir başka tür de Tahtacılar'da görülen semah,nefes ve deyişlerdir. Ritimde 9 zamanlı usuller çoğunluktadır. 4 zamanlı ana usuller ile 5 zamanlı birleşik usul örneklerine de rastlanmaktadır.

Yörenin başlıca türküleri şunlardır:Akpınar Yapısına,Evlerinin Önleri Sarı Karınca,Azime Türküsü,Ninna Ninna,Kayalcanın Daşları,Hatçam Çaylar Yaptın mı,Entarisi Damgalı,Mendili Oyaladım,Al Geydim Alsın Diye,Ayva Çiçek Açmış,İki Keklik,Aşağı Yoldan Geliyormuş Üç Atlı,Kurban Olam Kalem Tutan Ellere,Dursunbeyin Hanları...

Tablo G.1: Balıkesir İlinde Yapılmakta Olan Yerel Etkinlikler (İlimiz İlçelerine Ait Kurtuluş Günleri).

İlçenin Adı	Kurtuluş Günü
Merkez	6 Eylül
Ayvalık	15 Eylül
Balya	6 Eylül
Bandırma	17 Eylül
Bigadiç	4 Eylül
Burhaniye	8 Eylül
Dursunbey	3 Eylül
Edremit	18 Eylül
Gömeç	6 Eylül
Gönen	6 Eylül
Havran	8 Eylül
İvrindi	7 Eylül
Kepsut	5 Eylül
Manyas	14 Eylül
Savaştepe	6 Eylül
Sındırgı	3 Eylül
Susurluk	5 Eylül

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.2: Balıkesir İlinde Yapılmakta Olan Şenlik ve Festivaller.

Etkinliğin Adı	İli - İlçesi	Tarihi	Düzenleyen Kuruluş	Telefon ve Faks
6 Şubat Kutlama Törenl.	Balıkesir	6 Şubat	Belediye Başkanlığı	2430400-2411665
6 Eylül Kurtuluş Törenl.	Balıkesir	6 Eylül	Belediye Başkanlığı	2430400-2411665
6 Eylül Milli Fuarı	Balıkesir	20 Ağıs-6 Eyl.	Belediye Başkanlığı	2416802-2411665
Kuva-yi Milliye Haftası	Balıkesir	16-23 Mayıs	İl Kut. Kom.- Valilik-Belediye- Kurum Kur.	2430400-2411665
Kurtdereli Mehmet pehlivan Güreşleri	Balıkesir Kurtdere Köyü	Temmuz 2. Hafta	Kurtdere Köyü muh.	2451214 2492225
Geleneksel Altın Bengi Türk Sanat Müziği Amatör Ses Yarışması	Balıkesir	Eylül Ayı İlk Haft.	Belediye Başkanlığı	2430400-2411665
Yağcıbedir Halı Festivali	Sındırgı	Eylül Ayı İlk Haftası	Kaymakamlık-Belediye Başk. Halıcılar D.	5161124-5164800

Etkinliğin Adı	İli - İlçesi	Tarihi	Düzenleyen Kuruluş	Telefon ve Faks
Şerif Pehlivan Yağlı Güreşleri	Sındırgı	Eylül Ayı	Belediye Başkanlığı	5372030 5372009
Kültür ve Saat Günleri	Ayvalık	30 Ağu-15 Eylül	Belediye Başkanlığı	3121023-22 3219
Oya festivali	Gönen	Eylül ayı ilk haftası	Belediye Başkanlığı	7621845-46 7623337
Ömer Seyfettin Kültür Sanat Haftası	Gönen	Eylül ayı ilk haftası	Belediye Başkanlığı	7621846- 7623337
Özürlü Çocuklar Şenliği	Ayvalık	Mayıs Sonu	Belediye Başkanlığı	3121022- 3123219
Kültür-turizm ve Sanat Şenliği	Burhaniye	Ağust.ayı ortası hafta sonu.	Belediye Başkanlığı	4126450- 4221006
Sarıköz Etkinlikleri	Güre-Edremit	Ağustos Ayı	Güre Belediye Başkanlığı	3873002- 3873003
Edremit Zeytin Festivali	Edremit	Ağustos Ayı Sonu	Belediye Başkanlığı	3734424- 3731094
Uçurtma Şenliği	Zeytinli – Edremit	Nisan Ayı ortası	Zeytinli Belediye Başkanlığı	3771224 3771332
Zeytin, Kültür ve Sanat Şenliği	Zeytinli-Edremit	Temmuz sonu Ağustos başı	Zeytinli Belediye Başkanlığı	3771224- 3771332
Akçay Zeytin Festivali	Edremit	Ağst. Ayı içi	Belediye Başkanlığı	3734024- 3731094
Antandros Yaşama Saygı Kültür ve Sanat Festivali	Altınoluk- Edremit	Ağustos'un ilk yarısı	Altınoluk Beld. Başkanlığı	3961564 3961168
İda Kültür ve Sanat Şenlikleri	Akçay- Edremit	Ağustos Ayı Ortası	Akçay Belediye Başkanlığı	3851300- 3856070
Yelken Yarışları	Altınoluk/Edr.	Haziran Sonu Temmuz başı	AltınolukBeld.	3961168- 3961554
Şeftali Şenliği	Kepsut	Temmuz .Ayı Son Haftası	Belediye Başkanlığı	5761008- 5761331
Uluslararası Bandırma Kuşçenneti Kültür ve Turizm Festivali	Bandırma	Haziran ilk haftası	Belediye Başkanlığı	7142500- 7146863
Bahar Şenliği	Manyas	Mayısın 3.haftası	Belediye Başkanlığı	8181012 8182620
Rahvan At Yarışları	Susurluk	Temmuz Ayı 2. Haftası	Karapürçek Gençlik ve Spor Derneği	8651910 8651945
Su çıktı Şiir Günleri ve pilav Günleri	Dursunbey	20-21 Temmuz	Belediye Başkanlığı	6621018 6621928
Halı Saha Futbol Turnuvası	Dursunbey	23Nisan- 06 Haziran arası	Belediye Başkanlığı	6621018 6621928
Peynir Festivali	Savaştepe	03-04-05 Eylül	Belediye Başkanlığı- Kamu Kuruluşları	5521040- 5521243
Hıdırellez Kutlamaları	Bigadiç	Mayıs İlk Haftası	Belediye Başkanlığı	6141209- 6143313
Zeytin ve Narenciye Festivali	Havran	06-07-08 Eylül	Havran Belediye Başkanlığı	4321002- 4321333

Etkinliğin Adı	İli - İlçesi	Tarihi	Düzenleyen Kuruluş	Telefon ve Faks
Zeytin ve Turizm Şenliği	Erdek	21-22 Ağustos	Ocaklar Belediye Başkanlığı	8475252-8475873
Triathlon Yarışması	Erdek	19-20 Haziran	Erdek Belediye Başkanlığı	8351050-8353072

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

G.2. Turizm Çeşitleri

KIYI TURİZMİ

İlimizin iki denize kıyı vermesi, Marmara ve Ege Denizi'ndeki Adaları ile ilimizde yoğun bir şekilde mevsimsel olarak yaz dönemi içerisinde deniz turizmi yaşanmaktadır.

1. AYVALIK İLÇESİ :

-Sarımsaklı Plajları : İlçe merkezine 8 km uzaklıktadır. 7 km uzunluğunda 100 m. eninde bir kumsala sahip plaj; birçok konaklama tesisine, kafeteryaya özellikle deniz mahsulleri satan restoranlara ve gazinolara sahiptir.

Şekil G.1: Ayvalık Sarımsaklı Plajı

Şahinkaya(Badavut): Sarımsaklı plajlarının devamı olup, ince ve temiz kuma sahiptir.

-Altınova : Ayvalık ilçesinin şirin bir bucağı olan Altınova, temiz sahillere sahiptir. İlçe merkezine 13 km. olan belde, piknik ve gezi yerleri ile orman içinde dinlenmeye olanak sağlamaktadır.

-**Ali Çetinkaya(Armutçuk):** İlçenin kuzey kıyısında temiz,ince kumu ile halka açık bir plajdır.

-**Duba Mevkii:** Alibey Adası yolu üzerindedir.

-**Alibey Adası (Cunda):** İlçe merkezine karayolu ile 8 km. uzaklıktadır. Adanın çevresi doğal plajdır. Balık lokantaları ile ünlüdür.

2.BANDIRMA İLÇESİ :

Kapıdağ'ın Bandırma'ya bakan sahillerinde doğal ve geniş kumsallar bulunmaktadır. Bunlardan Kocakum ve Tanaça mevkiindekiler ünlüdür.

3.EDREMIT İLÇESİ :

-**Akçay :** Edremit'e 10 km uzaklıktadır. Sahil şeridi olup, kısmen çakıllıdır. Her yerinden fişkırان tatlı , soğuk suları ve artezyenleri ile ünlüdür.

-**Altınoluk :** Edremit'e 28 km. mesafededir. Oksijen deposu özelliğini taşıyan yörede çok sayıda konaklama tesisi ve eğlence mekanları bulunmaktadır.

4.ERDEK İLÇESİ :

Çakıllı olmayan altın renkli kum şeridinin baştan başa sardığı Erdek sahilleri Türkiye'nin en güzel tabii plajlarından. Plaj, Edincik altlarından başlayıp Çuğra' ya kadar uzanır. Sahillerin hemen hemen tamamında konaklama tesisleri ve kamplar bulunmaktadır. Narlı, Ocaklar, İlhan,Turan ve Ormanlı köyleri de tabii kumsallarla çevrili plaj yerleridir.

5. BURHANIYE İLÇESİ :

-**Ören :** İlçe merkezine 4 km uzaklıktadır. Sahillerinin tamamı temiz, tabii ve ince kumludur. Öğretmen evleri ve İskele Mevkiinden de denize girilebilmektedir. Yaklaşık 10 km. uzunluğundaki bu kumsalların eni 30-60 m. arasındadır.

Şekil G.2: Ören Plajı-Burhaniye

6. GÖNEN İLÇESİ :

Gönen'e 26 km. mesafede tabii kumsalları ile ünlü Denizkent, konaklama tesisleri lokantaları ve gazinoları ile güzel bir tatil beldesidir.

7. MARMARA İLÇESİ :

Yeşil ile mavinin kucaklaştığı kıyıları, tabii plajlarla kaplıdır. İlçeye ulaşım deniz yolu ile sağlanmaktadır. Özellikle Avşa Adası yaz aylarında, İstanbul-Avşa arası gemi ve deniz otobüsü ile gelen önemli miktarda yerli ve yabancı turist akınına uğramaktadır. Doğal plaj olan Avşa Adası plajının yanı sıra Ekinlik ve dibi mermer olan Saraylar Köyü'ndeki Mermer Plajı ilgi çekici olanlarıdır.

KÜLTÜR TURİZMİ

ÖREN YERLERİ

1-DASKYLEION ANTİK KENTİ:

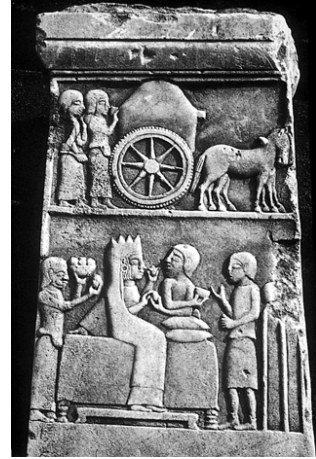
Daskyleion' un kelime anlamı "Daskylos'un Yeri" demektir. Damaskus'lu Nikolaos' dan öğrendiğimize göre, M.Ö.7.yy başlarında hanedan kavgaları nedeniyle Lidya'dan sürgün edilen efsanevi Lidya kralı Daskylos, bugünkü güney Marmara Bölgesi'ne antik adıyla Hellespontos Phrygia'sına gelmiş ve burada göl kıyısına yerleşmiştir. Yerleşim "Daskyleion" adını alınca gölde "Daskylitis Limne" olarak anılmaya başlamıştır.

Günümüzden 2500 yıl önce, M.Ö. 547 yılından itibaren "Anadolu'da Genel Valilik Merkezleri" oluşturan Persler, hem Hellespontos'a yakın hem de yaban kuşlarının ve balığın bol olduğu bir göl kıyısında verimli topraklara sahip, bugünkü Kuş Gölü'nün güneydoğusunda, konumlanmış Daskyleion' da (bugünkü adıyla Hisar-tepe) bir satraplık merkezi kurmuşlardır.

Daskyleion'un lokalizasyonu ilk kez 1952 yılında, Alman bilim adamı Kurt Bittel tarafından yapılmıştır. Bittel'in Bandırma'nın 30km. güneyinde, Kuş Gölünün güney doğusunda, Ergili Köyünün 2km batısında yer alan Hisar-tepe üzerinde Daskyleion'un yer aldığını saptamasından sonra, 1954 yılında, Ekrem Akurgal kazılara başlamıştır. 1960 yılına kadar devam eden Akurgal, kazılarında ele geçen buluntular arasında yer alan 500 adet Bulla'ların (mühür) bazıları üzerinde Xerxes adının bulunması, Pers Satraplık Merkezi'nin Hisar-tepe' de yer aldığını arkeolojik verilerle kanıtlamıştır.

1960 yılında ara verilen kazılara, 1988 yılında Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof.Dr. Tomris Bakır Başkanlığı'nda yeniden başlanmıştır. Kazılara halen devam edilmektedir.

Daskyleion Kazılarında ele geçen buluntular Bandırma Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

2-ANTANDROS ANTİK KENTİ :

Antandros Antik Kenti, Edremit İlçesi Altınoluk Beldesi' nin 4km. doğusunda, İda Dağı (Kazdağı) eteklerinde, Pelasg'lar tarafından kurulmuştur. Adramytteion (Burhaniye-Ören) – Assos (Behramkale) yolu üzerinde askeri bakımdan stratejik bir konuma sahip olan kentin, M.Ö. 10.yy' da kurulduğu düşünülmeyle birlikte, çok yakınında bulunan Assos' un M.Ö.2.bin yıllarına kadar inen tarihinden Antandros' un da bu tarihlerde iskan görmüş olması mümkün görülmektedir.

Antik yazar Strabon, Leleg kavminin Bababurnu' ndan (Lekton) İda dağına kadar olan bölgede yerleştiklerini belirtmektedir. Önce Thrakialı Mysialılar' ın yerleştiği bilinen bölge, M.Ö. 7.yy'da Limni üzerinden gelen Aioller tarafından iskan edilmiştir. Pelasgların da bu tarihlerde Antandros'a yerleştikleri antik kaynaklardan anlaşılmaktadır.

Antandros'un bir Pelasg kenti olduğunu, tarihteki Batı Anadolu İsyanı'ndan (M.Ö. 499-494) sonra Pers kralı Dareios'un komutanı Otoneis'in Antandros'u zapt ettiğini ve Kserkeses ordusunun Yunan seferine giderken kentin yanından geçtiğini Herodot'tan öğrenmekteyiz.

Anadolu'da araştırmalar yapan Henri Kiepert kitabında Antandros'un akropolünün Altınoluk – Avcılar arasında Yarmataş olarak bilinen 215km. rakımlı tepede bulunduğunu ve kentin doğuya doğru yayıldığını ifade etmektedir.

Kentin nekropolü ise Yarmataş Tepesi'nin 2km daha batısında yer almaktadır. Nekropol alanı inşai faaliyetler sırasında ortaya çıkmış ve 1989-1996 yılları arasında kurtarma kazıları yapılmıştır. 2001 yılında Balıkesir Müze Müdürlüğü Başkanlığı'nda ve Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. Gürcan Polat'ın Bilimsel

Danışmanlığı'nda başlatılan ve halen devam eden Müze kazılarında, M.Ö. 7-2.yy arasında kullanıldığı anlaşılan nekropolde, arazinin eğiminden faydalanılarak üst üste iki ve üç kat olarak yerleştirilen lahit mezarların yanı sıra kremasyon (ölü yakma) ve direk toprağa gömü şeklinde bir çok gömü yapıldığı görülmüştür. Bu mezarlardan çıkarılan mezar hediyeleri, Balıkesir Müzesi'nde sergilenmektedir.

Kaçak kazılar sonucu ortaya çıkan Roma dönemine ait bir taban mozaïği çevresinde yapılan sistemli kazılar sonucunda M.S.1.yy tarihlenen ve duvarlarında fresk bulunan, taban döşemeleri mozaikli bir zengin evi bulunmuştur.

3-KYZIKOS ANTİK KENTİ :

Kyzikos Antik Kenti, Erdek İlçesi'nde Erdek ve Bandırma körfezlerini birleştiren bataklıkta hemen kuzeyinde, Bağfaş fabrika alanından başlayarak Düzler, Çeltikçi, Belkıs, Yukarı Yapıcı, Hamamlı, Aşağı Yapıcı köylerini içine alan geniş bir alanı kapsamaktadır.

Antik çağda Propontis olarak bilinen yörede, M.Ö. 8.yy'da Milet Kolonileri tarafından kurulan şehir, adını Argonatlar efsanesinde adı geçen Kral Kyzikos'tan almıştır.

M.Ö.4.yy'da bağımsızlığını ilan eden kent Hellenistik ve Roma dönemlerinde altın çağını yaşamıştır. M.S.543'te meydana gelen depremden sonra kentin terk edildiği ve halkın Erdek'e (Arteka) yerleştiği bilinmektedir.

Antik çağın en önemli tapınakları arasında sayılan Hadrian Tapınağı, kenti çevreleyen sur kalıntıları, şehir kapılarından biri, akropol, amfiteyatro, tiyatro, sur dışındaki Parmos-Trakias-Khytos limanlarına ait kalıntılar, üç adet agora, Roma hamamları, şehir meclis binası ve Metroon'a (ana tanrıçaya adanmış tapınak) ait kalıntılar kentin zenginliğini ve önemini gösteren yapılarıdır.

Kentte ilk araştırmalar 1952 yılında yapılmıştır. Prof.Dr. Abdullah Yaylalı tarafından 1989 yılında başlanan bilimsel kazılar, 1998 yılında sona ermiştir. Kyzikos Antik Kenti günümüzde kaçak kazılarla talan edilmekte olup, Balıkesir Müze Müdürlüğü'nce kazı çalışmalarına yeniden başlanabilmesi için girişimlerde bulunmaktadır.

4-ADRAMYTTEION ANTİK KENTİ :

Adramytteion Antik Kenti bugünkü Burhaniye İlçesi'nin 2km kadar batısında bulunan Karataş Mevkii'nde, Ören Tepe'yi de içine alan geniş bir alanda Pelasglar tarafından kurulmuştur.

Strabon'a göre kenti yeniden imar eden Lydia prensi Adramis buraya Atina'dan kovulan Delos Adası sakinlerini yerleştirmiştir. Daha sonraları ise Aiolis ve Lesbos' tan gelenler ile Adramytteion sakinleri arasında mücadeleler olmuştur.

M.Ö. 546 yılında Lidya krallığının Perslere yenilmesi sonucunda kent Daskyleion satraplığına bağlanmıştır. Batı Anadolu İsyanı'ndan (M.Ö. 499-494) sonra sakinleri öldürülen ve yıkılan kent harap duruma gelmiştir.

Antik Mysia bölgesinin en önemli şehirlerinden biri olan kent, kendi adına sikke basabilme yetkisine sahipti. Kent adına basılmış bir çok sikke günümüze kadar ulaşmıştır.

5-PROKENOSOS ANTİK KENTİ :

Marmara Adası'nın kuzeyinde Saraylar köyü sınırları içinde kalan mermerleri ile ünlü bir şehirdir. Mermer ocaklarında yarı işli hale getirilen lahitler, steller, postamentler, sütun ve sütun başlıkları vb. malzemeler özellikle Roma ve Bizans dönemlerinde buradan gemilerle

İtalya ve İstanbul'a gönderilmekte idi. Günümüzde de antik mermer ocakları işletilmeye devam edilmektedir.

6-ANCYRA ANTİK KENTİ :

Bigadiç İlçesi Hisar Köyü sınırları içinde kalan antik kent Roma dönemi termal yerleşim alanıdır.

7-HADRIANEIA ANTİK KENTİ :

Dursunbey İlçesi'nin kuzey batısında yer alan Roma dönemi yerleşim yeridir.

8-ASTYRA ANTİK KENTİ :

Edremit İlçesi Güre Beldesi sınırları içinde kalan antik yerleşim.

9-THEBE / THEB ANTİK KENTİ :

Havran İlçesi sınırları içinde yer alan antik yerleşim.

10-ARTEKA ANTİK KENTİ :

Erdek İlçesi Zeytinli Ada ve çevresinde klasik dönemde kurulmuş şehir.

11-ZELEIA ANTİK KENTİ :

Gönen İlçesi Sarıköy Beldesi'nde Klasik dönemde kurulmuş şehir.

12-PERIHARAXIS ANTİK KENTİ :

Bugünkü Karacaören Köyü civarında Roma döneminde kurulmuş şehirdir.

13-KERASEION ANTİK KENTİ :

Savaştepe İlçesi sınırlarında yer alan yerleşim.

14-ATTANEION ANTİK KENTİ :

Sındırgı İlçesi sınırları içinde yer alan antik yerleşim.

15-PLAKIA ANTİK KENTİ :

Bandırma İlçesi sınırları içinde yer alan antik yerleşim.

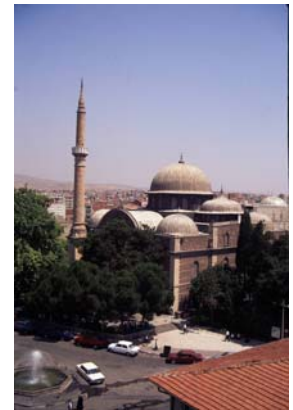
KUTSAL YERLER, TARİHİ YAPILAR

1.CAMİLER :

a)Balıkesir Merkez İlçede Yer Alan Tescilli Camiler:

Zağnos Paşa Külliyesi: Cami, hamam, türbe, muvakkıthane, muallimhane ve bedestenden oluşan site, Balıkesir'in en büyük ve mimari yönden en mükemmel külliyesidir. Ahmet Vefik Paşa meydanında bulunan bu eserin muallimhane, imaret ve bedesteni bulunmamaktadır. 1461 tarihinde Fatih Sultan Mehmet'in ünlü veziri Zağnos Mehmed Paşa tarafından, o zamanki şehrin kenarına yapılarak Balıkesir diğer yöne yayılmasını sağlamıştır. Külliye sadece hamam günümüze dek özgünlüğünü koruyabilmiştir. 1897 yılındaki depremde yıkılan camii ve türbe 1908 yılında Mutasarrıf Ömer Ali Bey tarafından yeniden yaptırılmıştır.

Camii; Özgün yapıdan sadece kuzey kapısı üzerindeki ve iç bölümdeki yazıt kalmıştır. 1908 yılında yeniden yapımı sırasında Rum ve Ermeni ustaların çalışması nedeniyle, Osmanlı sanatının son döneminde görülen melez üslubun etkilerini taşımaktadır. Kare planlı, dört payeye oturan büyük kubbeli yanları tonozlu ve köşelerde

köşe kubbeleri bulunan düzgün yontma taş ve tuğladan yapılmış bir yapıdır. Dış görünüşünde yatay ve dikey hatları dikkat çeker. Caminin iç bölümüne çift kanatlı ahşap kapılarla girilir. Kapıların önüne dört köşeli mermer sütunların taşıdığı, ahşap tavanlı kurşun kaplı ve eğimli bir çatı ile örtülü sundurmalar yer alır. Kalın duvarlarla çevrili ibadet yeri dört kalın kare paye ve bu payeleri birleştiren kemerlerle birbirinden ayrılmıştır. Köşe kubbelerinde ve kemerlerde Osmanlı sanatında kullanılmış olan rumi, palmet ve kıvrık dal motiflerinden oluşan kalem işi süslemeler göze çarpar. Mihrap, son dönem Osmanlı sanatının tüm özelliklerini taşımaktadır. Kubbenin geçişi ve yarım tonozlar kıvrık dal, çiçek ve lale motifleri ile süslüdür. Kubbenin iki köşesindeki pencerelerin arası çinilerle süslenmiştir. Barok tarzda ve kesme taştan yapılmış olan minare, barok bir külahla biter. Caminin biri kuzeyde diğeri güneyde olmak üzere iki şadırvanı bulunmaktadır. Kuzeydeki şadırvan on iki köşeli mermer olup, suyu Paşa hamamından gelmektedir.

Yıldırım Camii: Yıldırım Mahallesi'nde yer alan Camii'nin, çeşitli kaynaklardan ve vakfiyesinden edinilen bilgilere göre, 1338 yılında Yıldırım Beyazıt tarafından yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Büyük bir avlu içerisinde yer alan ve imaret ile birlikte külliye durumundadır. Camii, 1818 ve 1897 depreminden sonra onarım görmüştür. Kuzey ve güney yönünde düzgün dikdörtgen planlıdır. İç mekan beşer sütunlu, iki dizile üç bölüme ayrılmıştır. Kesme taştan inşa edilen yapı, çatı kiremidi ile örtülüdür. Ahşap minberin kapısı üzerindeki dikdörtgen panoda 'Kufi' bir yazı bulunmaktadır.

Tahtalı Cami,Kasaplar Cami,Mescit,Şeyh Lütfullah Cami, Hakkı Çavuş Cami, İbrahim Ağa Cami, Martlı Cami, Hacı Alibey Cami, Karaoğlan Cami,Alacamescit Cami,Umurbey Cami,Yeşilli Cami,Eski Hamidiye Cami, Eski Yıldırım Cami,Hacı Kaya Camii,Seferağa Cami,Okçu Cami,Eminağa Cami,Çırpılı Cami,Hacı Sefer Cami, Kırımli Cami, Yoğurtçu Cami,Vicdaniye Cami, İbrahim Bey Cami, Çınarlı Cami, Kayabey Cami, Mecidiye Cami, Akçaköy Cami.

b)Balıkesir İlçelerinde Bulunan Tescilli Camiler -Ayvalık;

Saatli Camii : İlçe merkezinde, İsmet Paşa Mahallesinde yerli Rumlar tarafından kilise olarak yapılmış, 1928'den sonra camiye dönüştürülmüştür.

Hamidiye Cami: Sakarya mahallesindedir. İlçede cami olarak yapılmış tek özgün yapıdır. Sultan Abdülhamit tarafından 19. yy'ın ikinci yarısında yapılmıştır. Melez üslubun bir örneği olan cami, kareye yakın planlı ve kırmızı kesme taştandır.

Hayrettin Paşa Cami: 19. yy'ın ikinci yarısında yapılmış olan kilise daha sonra camiye çevrilmiştir.

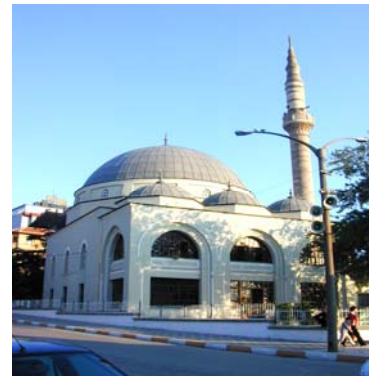
Çınarlı Cami: İlçe merkezinde, Hamdibey Mahallesindedir.19.yy'ın ikinci yarısında Ayvalık'ta oturan Rumlarca yapılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra camiye çevrilmiştir. Moloz ve kesme taş malzemesiyle yapılan yapının planı dikdörtgendir. Ortası kubbe ve yanları tonoz ile örtülü binanın içerisinde tonozların önündeki galeriyi taşıyan kalın sütunlar bulunmaktadır. Bu sütunlar kompozit başlıklıdır.

Çamlık Cami 'de ilçe merkezinde bulunmaktadır.

-Bandırma;

Haydar Çavuş Cami: Tek kubbeli kare planlı sade bir yapı olan camiyi, 19.yy başlarında Haydar Çavuş yaptırmıştır. 1873 yılında yanan cami, neo- klasik anlayışta yeniden yapılmıştır.

Sunullah Cami, Habibullah Hamarat Cami, Hacı Yusuf Cami, ,Çınarlı Şevkiye Cami,Bandırma Ulu Cami,Eski Doğruca Köyü Cami, Emre Köyü Cami, Bigadiç Yeşilli Cami diğerleridir.

-Burhaniye

Şahinler Köyü Camii: Yaklaşık 150 yıllık olduğu tahmin edilen camii, Türk –İslam aleminde , içerisinde eski hat örnekleri olmayan, buna karşın köy mezarlığı ve Rezelli Değirmeni ile çeşitli doğa ve meyve fresklerinden oluşan süslemeli kubbeleriyle çok ayrı özellikte bir camidir. 1993-94 yıllarında Vakıflar Müdürlüğü tarafından Kültür Bakanlığı Anıtlar Yüksek Kurulu denetiminde restore edilmiştir.

Koca Cami,Hanay Cami,Çerkeş Cami Minaresi, Hacı Ahmet Cami Hasan Ağa İskele Cami (Osman Ağa Cami)Cami de diğerleridir.

-Dursunbey; Horata Cami Halhallı Cami Yeni Cami Çarşı Cami.

-Edremit

Kurşunlu Camii: Selçuklular döneminde Yusuf Sinan tarafından yaptırılmıştır. Kubbesi kurşunla örtülü olduğundan Kurşunlu Camii denilmiştir. Avlusunda Yusuf Sinan'ın kabri vardır. Başucundaki yazı, Balıkesir sınırları içindeki en eski kitabedir.

İbrahim Cami, Ağa Cami, Pazaryeri Cami, Yakup Ağa Cami, Alemizade Cami, Dedeler Cami , Kavcı Cami, Mahkeme Cami, Hamidiye (Tatarlar) Cami , Bekir Ağa Cami, Altınoluk Beldesi Köyiçi Cami diğerleridir.

-Bigadiç

KasımPaşa Camii:

1549'da Kanuni Sultan Süleyman'ın vezirlerinden Cezerizade Kasım Paşa tarafından yaptırılmıştır. Tamamen kesme taşlarla yapılan cami birkaç defa tamir olmuşsa da minaresi orijinal hali ile günümüze gelmiştir. Yapıldığı dönemin tüm mimari özelliklerini yansıtan Kasım Paşa Camii'nin duvarlarında 1901 tarihli levhalarda hat sanatının değişik örnekleri mevcuttur.

Yeşilli Camii:

Halen Bigadiç'in merkez camii olarak kullanılan Yeşilli Camii, 1715 tarihinde Bigadiçli Çavuşzade İsmail Ağa tarafından yaptırılmıştır.

Yangın, deprem gibi sebeplerle üç defa onarım görmüştür. Bu yüzden üzerine harcanan emek ve yapılan masraflar bir hayli fazladır.

-Erdek Paşalimanı Adası Paşalimanı Cami

-Gömeç Merkez Cami

-Gönen Hodul Köyü Cami, Çobanhamidiye Köyü cami

-Havran Çarşı Cami Ebubekir Cami,Orta Cami, Tekkem Cami, Büyükdere Köyü Cami

-Kepsut Dereli Köyü Cami

-Manyas Mecip Köyü Cami

-Marmara Adası İskele Cami

-Savaştepe Çavlı Köyü Cami

-Sındırgı Cami

-Susurluk Burhaniye Cami

2. KİLİSE VE MANASTIRLAR :

-Balıkesir Merkez Akçaköy Kilise Kalıntısı

-Ayvalık

Taksiyarhis Kilisesi : 1873 yılında inşa edilen kilise; akmayan, işlemeli sarımsak taşlarıyla dikkati çeken Aşağı Çeşme sırasındadır. Bulduğu yer, Hıristiyanlar ile Müslümanların birlikte yaşadığı kentin ilk mahallesidir. Çevresindeki sokak dokusu ve neo-klasik özellik taşıyan sivil mimari dokusu, tipik evleriyle bir bütünlük içindedir. Kilise; mimari özellikleri, içteki mermer işçiliği, dini konuları içeren tavan süslemeleri, İsa'nın doğumundan ölümüne kadar anlatan resimleri , balık derisi üzerine yapılmış azize portreleri ile kentin halen bozulmamış en dikkate değer eseridir.

Aya Nikola(Taksiyarhis) Kilisesi : Alibey Adası'ndadır. Tevrat ve İncil'den alınan dini konuların işlendiği fresklerle süslenmiştir.

Ayışığı Manastırı : Ayışığı Manastırı diye Türkçeleştirilen Patriça' daki (Alibey Adası'nın kuzeye doğru uzantısı) Manastıra, Birinci ve İkinci Köyü geçtikten sonra ulaşılır. Büyük ölçüde kendine özgü yapısı ve özelliklerini koruyabilmiştir.

Leka Manastırı : Dalyan Boğazının körfeze girerken sol yakadaki zeytin ağaçlarının arasından görünen boğaza hakim manastır. Geleneksel manastır yapısının korunmuş olması, yapımında keşişlerin çalışmış olmasındandır.

Ayazma Kilisesi: İon sütunlu Fenoremeni Kilisesi, ortodokslarca içindeki kutsal su nedeniyle 'ayazma' olarak anılmaktadır.

Agios Nikolaos (Aya Triada) Kilisesi, Harap Kilise, Küçük Kilise , Aşıklar Tepesi diğerleridir.

-Edremit; Güre Beldesi Kilise Kalıntısı

-Erdek

Yukarı Yapıcı Köyü Kirazlı Manastırı: Antik dönemde Didumus Dağı olarak bilinen dağın eteğinde manastır, kilise ve yapı gruplarından oluşan bir kompleks tir. Duvar tekniğine göre; 19.yy'da(1800'lü yıllar) Rumların kullandığı bir dini anıt yapı olduğu anlaşılmaktadır. Mevcut temellerden ve duvar kalıntılarından bodrum üzerine 2 katlı olduğu görülmektedir. Bugün mevcut olan kilisenin, güney duvarı ile absis duvarının bir kısmı ayakta ve yüzeyde bulunmaktadır.

Ormanlı Köyü Manastır Kalıntısı, Ballıpınar Köyü Kilise Kalıntısı, Karşıyaka Beldesi Kilise Kalıntıları da bulunmaktadır.

-Gönen; H.Hüseyin Bey Köyü Kilise

-Marmara Adası; Çınarlı Köyü Manastır Kalıntısı, Ekinlik Köyü Kilise Kalıntısı

ŞEHİTLİKLER :

-Balıkesir Merkez Hava Şehitliği

- “ “ Garnizon Şehitliği

-Ayvalık Şehitliği

-Bandırma Hava Şehitliği

- “ Ayyıldız Tepe Şehitliği

- “ Son Kurşun Anıtı

- “ Edincik Şehitliği

-Burhaniye Karaağaç Şehitliği

- “ Hüseyinoğlu Aziz Şehitliği
- Edremit Şehitliği
- Erdek Şehitliği
- Gönen Şehitliği
- “ Kıbrıs Şehitleri Abidesi
- Kepsut İnebey Şehitliği
- Manyas Şehitliği

3. MÜZELER

Kuvâ-yi Milliye Müzesi: Müze oluncaya kadar, eski belediye binası olarak kullanılan bina, 1840 yılında Karesi Sancağı Defterdarı Girid-i Zade Mehmet Paşa ’nın konağı olarak yaptırılmıştır. 15 Mayıs 1919 yıllarında İzmir’in işgali akabinde, 16 Mayıs 1919 ‘da Balıkesirlilerin toplanarak silahlı mücadele kararının alındığı ve Kuvâ-yi Milliye ateşinin parladığı bu bina uzun yıllar 2. Kolordu Komutanlığı’na ve Ali Hikmet Paşaya karargâh vazifesi görmüştür. İzmir Şimal Cepheleri Heyeti’nin çalışma merkezi olmuştur. Konağın kompleksi içinde bulunan ve 1913 yılında “Okuma Yurdu” olarak açılan ve yine 18 Mayıs 1998’de “Milli Mücadele Tarihimiz Kitaplığı” olarak hizmete giren binada 6 Şubat 1923 tarihinde İlimize ilk gelişlerinde Büyük Atatürk ‘ü de misafir etmiştir.2 kata yayılan seksiyonlardan oluşan Kuvâ-yi Milliye Müzesi’nin 120 m2’lik zemin katında ; Balıkesir Kuvâ-yi Milliye’ sinin kurulmasında öncülük etmiş 41 Bayrak Adam ’ın aldıkları yazılı kararlar, 5 adet Kongrenin Kararları, bu kahramanların özel eşyaları, fotoğrafları ile Atamızın Balıkesir’e gelişlerinde çekilmiş fotoğrafları sergilenmektedir. 2.Katında ise ilimizde ortaya çıkan arkeolojik eserler ile etnografik eserler sergilenmektedir.

Müze; Pazartesi hariç mesai saatlerinde açıktır.

Telefon No: **0.266.24 33 181** Faks: **245 30 27**

Tahtakuşlar Etnoğrafya Müzesi: Akçay’dan 6 km. sonra Çamlıbel yoluna girdiğimiz de sol yol sizi Tahtakuşlar’a , sağ yol ise Çamlıbel’e ulaştırır.Takiben 1-2 km. sonra Tahtakuşlar Köyüne girdiğinizde Etnoğrafya Galerisi karşınıza çıkar. Alibey KUDAR tarafından kurulan galeri,1991 yılında açılan Türkiye’nin ilk ÖZEL ETNOĞRAFYA MÜZESİ ile 1992 yılında açılan ve Türkiye’de ilk kez bir köyde kurulan sanat galerisidir. Galeride, Orta Asya’dan Türkiye’ye göç eden Türk boylarının ilginç ve özgün kültür varlıkları, giyim, ev eşyaları, aletleri, halıları ve çadırları her türlü sanat yapıtları, yazmalar, kolyeler, nazarlıklar...vb. ile dünyada sergilenen en büyük deri sırtlı deniz kaplumbağası yıl boyunca sergilenmektedir. Haftanın her günü açıktır.

TEL: 0.266.3873340 www.etnografya-galerisi.com www.tahtakuşlar.8m.com

Sıdka Erke Etnoğrafya Müzesi: Edremit Belediyesi tarafından kurulan müzede; Kuvâ-yı Milliye Odası, geleneksel Türk ev adaları, el yapımı eserler, eski silahlar sergilenmekte olup, Müze Yunus Emre Parkının hemen yanındadır. Pazartesi hariç 9.00-12.00-13.00-17.00 saatleri arası açıktır. **Tel:0.266.3741718**

Bandırma Arkeoloji Müzesi: 1989 yılında Bandırma Belediyesi'nden alınan arsayla Bandırma Müzelerini Yaptırma ve Yaşatma Derneği tarafından müze binasının yapımı planlanmış ve 1992'de inşasına başlanmıştır. 1993 yılında su basmanı seviyesine gelindiğinde ise inşaat Kültür Bakanlığı'na devredilmiştir. İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nün kontrolörlüğünde 1995 yılından itibaren çalışmalara devam edilmiştir. Bandırma Arkeoloji Müzesi, Ziraat Bahçesi olarak da bilinen Atatürk Parkı'nın yanında yer almaktadır. Bandırma-Erdek, Çanakkale, İzmir yolunun kesiştiği noktanın yaklaşık 200 m. yakınında bulunması tatillerini bu yörede geçirmek isteyenlerin müzeyi ziyaretini kolaylaştırmaktadır. 22 km'lik mesafede bulunan Erdek, 30-35 dakika uzaklıktaki Gönen ve Manyas, yaklaşık 35 km uzaklıktaki Susurluk İlçaları, Edremit, Akçay, Altınoluk, Çanakkale-Assos v.b. görmek için deniz yoluyla Bandırma'ya gelen tatilecilerin kullanmak zorunda olduğu güzergah üzerinde bulunan Bandırma Arkeoloji Müzesi, Liman İşletmeleri'nin ve Toprak Mahsulleri Ofisi binasının arkasında konumlanmıştır. Özel aracı olmayanlar için de İstanbul Deniz Otobüsleri İşlemesi'nin ön kısmında yer alan taksit dolmuş ve dolmuşların bulunduğu durakta 15-20 dakika arayla müzeye dolmuş seferi düzenlenmektedir. Şehrin batısında kalan müze, şimdilik yerleşim alanının biraz dışında bulunmaktadır. Ancak hızlı bir gelişim gösteren şehir ve bu gelişime bağlı olarak artan nüfusla, kısa zamanda yerleşim alanı içinde kalacaktır.

Müze pazartesi günleri hariç, hafta sonları da dahil olmak üzere her gün saat 09.00-16.00 arasında ziyarete açıktır.

Tel No: 0 266 714 82 71 - 715 41 38

Bigadiç Müze Ve Kültür Evi: 1942 Bigadiç depremi sonrasında Tekel İdaresi için yapılan ve 1930-1940 yılları arasında yaşanan Akılcı-İşlevci Mimarlık Akımı örnekleri arasında sayılan özellikli bir yapı, Kaymakamlığımız öncülüğünde, Belediye ve **CEKÜL** "Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma" Vakfı işbirliğiyle ÇEKÜL Vakfı tarafından hazırlanan Röleve ve iç mimari plânlarına uygun olarak İstanbul Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü'nün katkılarıyla ve Belediye imkânlarıyla yeniden düzenlenerek müze ve kültür evi haline getirilmiştir. Müzede: a) "Kuvâ-yı Milliye Hareketi" içinde özel yeri olan Balıkesir'in Bigadiç ayağına ilişkin "Kuvâ-yı Milliye

Bölümü"; **b)**Arkeoloji Bölümü; İlçe merkezine 18 km uzaklıkta bulunan Ancyra antik yerleşimine ait kalıntılar; **c)**Etnografya Bölümü; Son 200-300 yıllık zaman kesitinde günlük yaşama dair öğeler bulunmaktadır. Ayrıca 96 m2 büyüklüğünde 90 kişilik toplantı, seminer vb etkinlikler ile resim, fotoğraf vb. sergiler için kullanıma uygun çok amaçlı bir salon bulunmaktadır. Müzenin açılışı 1 Aralık 2001 tarihinde Çekül Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen'in de katılımıyla Sayın Utku ACUN tarafından yapılmıştır. **Bigadiç Müzesi ve Kültür Evi; Pazar ve Pazartesi günleri tatil olup diğer günler 08.00 ile 17.00 saatleri arasında ziyarete açıktır.**

İrtibat Telefonu :(0 266) 614 28 38

Gönen Mozaik Müzesi: Gönen Termal Tesisleri yanındadır. Üstü örtülü alandaki müzede, taban mozaığı ile çevresinde derlenmiş olan Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerine ait taş eserleri bulunmaktadır.

Saraylar Köyü Açık Hava Müzesi: Marmara İlçesindeki Bizans döneminden kalan eserlerin bulunduğu müze, Marmara'ya 25 km uzaklıktadır.

SAĞLIK TURİZMİ

Kazdağlar'ı (İda Dağı), denizi ve sahili yanında dağın eteklerine doğru yayılan güzel köyleri ve asıl da bol oksijenli havası ile ünlüdür. Körfez Bölgesi'ni oksijen çadırına dönüştüren etkenlerin başında **Şahinderesi Kanyonu** gelmektedir. Bölgede hava değişimini sağlayan kanyon, dağdan çektiği çam kokulu havayı bölgeye dağıtırken, denizden aldığı iyot kokulu havayı, dağa çıkartarak bir çeşit baca görevi görüyor. Karşılıklı hava sirkülasyonunu sağlayan 27 km. uzunluğundaki kanyonun yüksekliği 600m., U şekilli aralığı 700m. civarında. Yöre havası, üst solunum yolları enfeksiyonlarına özellikle astım ve bronşiti olanlara iyi gelmekte.

Balıkesir ili, termal kaynak bakımından dünyaca bilinen şifalı sulara sahiptir.

PAMUKÇU KAPLICALARI :

Balıkesir'e 18 km İzmir karayoluna ise 3 km uzaklıktadır. Kimyasal değerlendirmelere göre su sülfat klorürlü bir nitelik taşımaktadır. Kışın 50-55 *C olan su sıcaklığı yaz aylarında artmaktadır.

Cilt hastalıklarına, içildiğinde mide rahatsızlıklarına , romatizmal hastalıklara kadın hastalıklarına, üst solunum yollarının katedral rahatsızlıklarına iyi gelmektedir.

Pamukçu kaplıcalarında 60 odalı bir tesis bulunmakta ve Pamukçu Belediye Başkanlığı tarafından işletilmektedir.

BALPAŞ ASYA TERMAL TESİSLERİ :

Balıkesir'e 10 km, İzmir karayoluna 500m uzaklıktadır. İnşaatı devam etmekte olan tesis, 3 yıldızlı Turizm Yatırımı Belgesi'ne sahip olup, 193 yatak kapasitelidir. İnşaat tamamlandığında otelin banyolarında termal su ve özel havalandırma sistemi, Kür merkezinde ise özel banyoları,fizik tedavi birimleri ,sualtı masajları, Türk hamamı ,jimnastik salonu, çamur kürü , doktor ve hemşire odaları ile laboratuvarları bulunacaktır.

Su, Pamukçu Kaplıca suyu özelliklerini taşıdığından aynı hastalıkların tedavisinde kullanılabilir.

GÖNEN KAPLICALARI :

Gönen ilçesindeki kaplıcanın çok eski bir tarihi vardır. Kaplıca Mısırlılar,Romalılar ve Bizanslılar zamanında işletilmiştir. Yörede yapılan kazılarda çıkarılan termalizmle ilgili tarihi eserler Gönen Açık Hava Müzesinde bulunmaktadır.

Doğa kaplıca sularına 275 metre derinlikte kaptaj yapmış, atmosfer sularından ayırmıştır. Bu nedenle kaplıca suyu dünyada çok az rastlanır bir biçimde saf,temiz ve özelliklerini yitirmeden kalmıştır.

Suyun sıcaklığı 73*C olup, hem banyo hem de içilmek suretiyle yararlanılmaktadır. Su buharının solunması müzmin üst ve alt solunum yolları iltihaplarını kurutmaktadır. Mineralli suyun içilmesi; mide ve 12 parmak ülseri, hazımsızlık, safra kesesi tembelliği, kalın bağırsak spazmlarının banyo uygulamaları her çeşit romatizma ,kireçlenme, ruhsal sıkıntılara bağlı ağrı ve huzursuzlukların, kadın hastalıklarının tedavisinde, karın ameliyatları veya ortopedik ameliyat sonrası nekâhat dönemlerinde yararlı olmaktadır.

Kaplıca 12 ay açık olup vasıflı konaklama imkanına sahiptir.

GÖNEN - DAĞ ILICASI (Ekşidere Gençlik İçmesi)

Ekşidere Gençlik İçmesi ,Gönen ilçesine 13 km uzaklıktaki dağ ılıcasının 100 m ilerisindedir. Gençlik suyu sülfat klorürlü sodyum kalsiyum ve oligometeliktir. Sıcaklığı 34-43 C°dir. Suyun radyoaktif olması, gençlik suyu denmesine sebep olmuştur. Romatizma, kireçlenme, sinirsel ve ruhsal hastalıklar, kas ve damar rahatsızlıkları, kırık vakaları, ameliyat sancıları, ayak,sırt, bel ağrıları lumbago, panomi, eklem sertlikleri, zayıflama ve uyku bozukluklarına iyi gelmektedir. İlicada banyo yapılmakla beraber içme suyu olarak da kullanılmaktadır. Suyu içildiğinde böbrek ve idrar yolları rahatsızlıklarına iyi geldiği de bilinmektedir. 0 266 786 50 03

EDREMİT - GÜRE KAPLICALI :

Edremit İlçesine bağlı Güre Beldesi sınırları içerindedir. Kaplıca mahallinin denizden yüksekliği 3m olup, denizden uzaklığı 300 m civarındadır. Edremit'e 12 km, Akçay'a ise 3 km uzaklıktaki kaplıca sağlık ve dinlenme yeridir.

Kaplıcanın orijinal bölümlerinde ilkçağ Roma hamamı özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Suyun sıcaklığı 51-58°C olup, romatizma, kadın hastalıkları, cilt hastalıkları,guatr, kireçlenme,sedef,böbrek taşı ve kumları ile karaciğer hastalıklarına iyi gelmektedir.

EDREMİT - DERMAN KAPLICASI :

Edremit ilçesine 3,5 km uzaklıkta olan kaplıca tesisinde 21 adet küvetli odada banyo imkanı mevcuttur. Kaplıca suyu, çeşitli kadın hastalıklarına,romatizmaya ve içilmek suretiyle de böbrek taşı rahatsızlıklarına iyi gelmektedir.

BALYA -ILICA KAPLICASI :

Balıkesir-Bandırma yolunun 13 km' sinden Şamlı'ya ayrılan yola 22 km uzaklıktadır. Yörede bulunan Şifa Otel, 120 yatak kapasiteli olup, kaplıca suyu romatizma, siyatik , kireçlenme ve bazı cilt hastalıklarına iyi gelmektedir.

BİGADIÇ - HİSARKÖY KAPLICASI :

Hisarköy Termal Tesisleri, Bigadiç ilçesinin 18 km doğusunda yemyeşil bir doğa içerisinde bulunmakta olup, 48 yatak kapasitelidir.

Kaynak sularının sıcaklığı 50-95 *C arasında değişiklik göstermektedir.

Kaplıca

suyu

romatizma,kireçlenme,siyatik,egzama, kadın hastalıkları,böbrek hastalıkları başta olmak üzere bir çok rahatsızlıklar üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır.

SINDIRGI - HİSARALAN KAPLICASI :

Kaplıca Sındırgı ilçesine 20 km., Sındırgı-Simav asfaltına 500 m. uzaklıktadır. Su; sodyum bikarbonatlı maden suyudur. Başta hareket sisteminin ağırlı hastalıkları olmak üzere, kadın hastalıklarında ve ağırlı bazı rahatsızlıklarda müsekkin olarak kullanılır. Kaynaktan 45-98°C arasında çıkmaktadır. Romatizma, nevrâlji, nevrite iyi gelmektedir. Hisaralan Kaplıcası ile çevresindeki pansiyonlarda konaklama imkanı bulunmaktadır.

SINDIRGI - EMENDERE KAPLICASI :

Sındırgı ilçesine 8 km uzaklıktaki Iıcalı Köyü'ndedir. Suyun ısı 36 *C olup 91.6 eman radyoaktivite tespit edilmiştir. Debisi 10 lt/sn dir Gut hastalarına, böbrek taşlarına, cilt ve mide hastalıklarına özellikle sedef, manta,r uyuz ve egzamaya iyi gelmektedir. Kaplıcada banyo imkanı mevcuttur.

SUSURLUK - KEPEKLER KAPLICASI :

Susurluk-Bandırma asfaltı üzerinde, Susurluk İlçesine 20 km uzaklıkta Ilica Boğazı köyündedir. Kaplıcadan su ve çamur banyosu olarak yararlanılmaktadır. 59-60*C sıcaklığında hafif kükürt kokulu tabii lezzetli bir sudur.

Banyo tedavisi, romatizma, kireçlenme, nevrâlji, nevrıt, polinevrıt ,felçler ve kadın hastalıklarına, çamur tedavisi ise bütün romatizma çeşitlerine çocuk felci ve kırık çıkıktan sonraki hareketsizliklerde kadın hastalıklarında tavsiye edilmektedir.

Sezon olarak kabul edilen Haziran-Temmuz ve Ağustos aylarında Kepekler Kaplıcasında konaklama ve banyo imkânı bulunmaktadır.

SUSURLUK - ACICA MADENSUYU :

Susurluk İlçesine 10 km mesafede Dereköy hudutları içindedir. Su, 18 *C sıcaklığında olup içilmek suretiyle mide, bağırsak hastalıklarına ve hazımsızlığa iyi gelmektedir.

SUSURLUK - YILDIZ ILICASI :

Susurluk-Balıkesir karayolunun 10 km. doğusunda Yıldız Köyü'nün 5 km kuzeyindeki Ilıca Mevkiinde bulunan bir kaynaktır. Sıcaklığı 35-65 °C'dir.

MANYAS - KIZIKKÖY KAPLICASI :

Manyas ilçesine 6 km. uzaklıkta olup, Kızıkköy hudutları içindedir. Suyun sıcaklığı 42-50 *C arasında değişmektedir. İçinde sodyum, kalsiyum, bikarbonat ve klorür bulunan su; kireçlenme, spor sakatlıkları, böbrek ve sırt ağrıları, kronik romatizmal eklem ve eklem dışı hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır.

Yörede özel bir şirkete ait devre mülk tesisi ile havuz, restoran ve Kızık Köyü Muhtarlığı'na ait bir konaklama tesisi bulunmaktadır.

BURHANIYE - PELİTKÖY - ZEYTİNPINARI İÇMESİ :

Burhaniye'ye 12km. Pelitköy'e 2 km. mesafede bulunan su olup, içilme suretiyle kullanılmaktadır. Karaciğer,safra yolu hastalıkları ile bağırsak bozuklukları için tavsiye edilmektedir.

GÖMEÇ-KARAAĞAÇ (Uyuz) KAPLICALARI :

Burhaniye'ye 10 km., Karaağaç'a 2 km. uzaklıktadır. Hamamı mevcut olup, banyo şeklinde yararlanılmaktadır. Uyuz ve diğer cilt hastalıklarına iyi gelmektedir.

BALIKESİR İL GENELİNDE BULUNAN KAPLICALAR :

Balıkesir İl genelinde bulunan Kaplıcalar aşağıdaki Tabloda verilmiştir.

Tablo G.3: Balıkesir İl ve İlçelerinde Bulunan Kaplıcalar.

TESİS ADI	SINIFI	TELEFON/FAKS
Yıldız Kaplıca Otel Banyolar Cad.	Turizm İşletme Belgeli	7621840/7623017
Berlin Pansiyon Banyolar Cad.	Turizm İşletme Belgeli	7625371
Ekşidere Dağ Ilıcası Ekşidere Köyü-Gönen	Belediye Belgeli	7865003
Ilıca Şifa Otelı Ilıca-Balya	Belediye Belgeli	4965125-26
Güre Kaplıcaları Güre Beldesi-Edremit Saruhan Termnal Otel	Belediye Belgeli	3841978/3873003
Adramis Otel Bostancı- Edremit	Turizm İşletme Belgeli	3761013/3761397
Pamukçu Kaplıcaları Pamukçu Balıkesir	Belediye Belgeli	2571583/2571006
Entur Kaplıcaları Edremit	Belediye Belgeli	3761342-43
Hisaralan Kaplıcaları Sındırgı	Belediye Belgeli	5411111-5411005
Hisarköy Kaplıcaları Bigadiç	Belediye Belgeli	6528994-6141209
Serpın Termal Tesisleri Manyas	Belediye Belgeli	8183465

Emendere Kaplıcaları Sındırgı	Belediye Belgeli	5351018
Kepekler Kaplıcası Ilıca boğazı-Susurluk	Belediye Belgeli	8641436

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

TURİZM AMAÇLI SPORTİF FAALİYETLER

Kara Sporları:

DAĞ TURİZMİ:

İlimizde dağcılık faaliyetleri 1988 yılında başlatılmıştır. Halen il merkezinde BADAĞ(Balıkesir Dağcılık Kulübü), Bandırma'da BANDAĞ ve biri de Balıkesir Üniversitesi'nde olmak üzere üç kulübümüz bulunmaktadır. Gerek klüplerin gerekse il temsilciliklerinin ilimizde ve bölge dışında etkinlikleri sürdürülmektedir. Dağ turizmi açısından zengin kaynaklara sahip ilimizde;

DAĞCILIK VE TREKKİNG PARKURLARI

Erdek Kapıdağ

Dursunbey Alaçam Dağları

Bigadiç Hisartepesi, Ulus Dağı (1776m),

Edremit Altınoluk

- Şahin deresi Kanyonu – Dere çatı Mevkii
- Fidanlık Mevkii- Narlı Köyü'nden çıkış,
- Zığındere- Avcılar Köyü çıkış

Edremit Zeytinli

- Sütüven Şelalesi ve Hasan boğuldu
- Ayı Deresi, Dalaksuyu Mevkii
- Sarıkız Tepesi

Havran Hanlar Yaylası

İvrindi Madra Dağı(1400m),

Sındırgı Kertil, Sidan Yaylası

(Nusret Dağı eğitim tırmanışı)

İlimizin güneybatısında yer alan Biga Yarımadası üzerinde, Edremit Körfezi'nin kuzey kıyısını takiben, doğu- batı yönünde 60-70 km uzanan **Kazdağları** topoğrafik

özellikleri ile dağcılık ve trekking için uygun alanlar oluşturmaktadır. Karataş Tepesi(1774m) ise Kazdağları'nın zirvesini olup, onu Babadağ(1767m) ve 1726 metre ile Sarıkız Tepesi izlemekte.

Doğal güzellikleri ile dağcılarının ve doğa sporcularının vazgeçemediği dağlardan biri olan Kazdağı'nda, hemen her patika bir rota özelliği taşıyor. Sadece Mili Park sınırlarında değil batıya Assos yönüne kadar yayılan Kazdağı'nın hemen her yanına yürüyüş yapılabilen. Ancak belirgin güzergâhlar ve özellikle de kanyon vb. üst düzey deneyim ve malzeme gerektiren alanlara dikkat etmek gerekiyor. Milli park sınırları içinde olan ve çeşitli yerleşim yerlerinden geçen yatay güzergâh, doğal güzellikler dışında köyleri ve buralardaki yaşam tarzını, çeşitli gelenekleri, görenekleri de merak edenlerin ilgisini çekebilir. Çamlıbel Köyü'nü veya Güre'yi başlangıç noktası olarak yola çıktığınızda karşınıza çıkan ilk rota : Yassısalı Mahallesi, Pınarbaşı Piknik Alanı, Kavurmacılar Mahallesi, Kızılkıçlı Köyü, Sütüven Şelalesi, Hasanboğuldu, Beyoba, Pınarbaşı ve Mehmetalan Köyleri. Zeytinli beldesi de bazen eğimli bazen düz patikalardan bazen de asfalt veya bahçelerden yürüyüş imkanı sağlayan rotalardan. Tahtakuşlar Köyü'nde görebileceğiniz Etnografya Galerisi ile Şarлак keyifli mola yerlerinden. Orta Asya 'da göç eden konar-göçer Türk boylarının ilginç ve özgün kültür varlıklarının sergilendiği Etnografya Galerisinde Kazdağı ile ilgili efsaneleri öğrenebilir, şifalı otlarında satın alabilirsiniz. Tahta kuşlar Köyü'nün 1 km güneydoğusundaki Çamlıbel köyüne ve Edremit Körfezi'ne hakim bir tepede yer alan Şarлак, içinde formu Marmara Denizi'ne benzetilerek yapılan bir havuzun bulunduğu bir çay bahçesi ve piknik alanı. Türk ve Rum mimarisinin örnekleri ile bezeli Güre'de eski dokusunu koruyan bir yerleşim yeri. Güre' ye bağlı iki mahalle olan Yassıçalı ve Kavurmacılar تنها, klasik birer köy görünümünde. Güre' den sonra ulaşılan Kızıl keçili Çayını izleyerek ulaşacağınız 17m yükseklikten dökülerek akan Sütüven şelalesinin oluşturduğu gölet de güzel bir piknik alanı. Buradan 500m yüründüğünde Gök Büvet' e ulaşıyor. Zaman içinde adı Hasanboğuldu olmuş Gök Büvet' - in.

Şunu da belirtmeliyiz ki; Kazdağı Milli Parkı'nda fahri eko- turizm rehberleri ile birlikte gezinizi yapmanız gerekiyor. Bu geziler için yine Kazdağı Milli Parkı Akçay Milli Park Mühendisliği'nden izin almanız şart.

1. Araçla ve Trekking ile gidilebilecek güzergâhlar:

Mehmetalan Köyü- Yayla Tepe(Araç ile)

Yayla Tepe- Ayı Deresi(Trekking ile)

Ayı Deresi- Mehmetalan Köyü (Araç ile)

2. Araçla Gidilebilecek Güzergâhlar:

Avcılar Köyü, Dereçatı Mevkii, Doyran Köyü, Metmetalan Köyü, Yayla Tepe, Tozlu Mevkii, Türkmen Yaylası, Sarıkız, Tavşanoynağı Tepe, Dumanlı Mevkii, Gürlek Çeşme, Çamlıbel Köyü Güzergâhı..

İrtibat :

Balıkesir Dağcılık Kulübü (BADAĞ): 0 266 241 37 00

Adres: Yeşilli Meydanı Atalar Cad. 9/B Balıkesir

Bandırma Dağcılık Kulübü(BANDAĞ): 0 266 714 23 42

Adres: Ordu Cad. No:123 Bandırma Faks: 715 27 20

Demre Turizm Seyahat Acentası :0 266 3854 85 86

M.Kaptan Mey. L.Akpınar Cad. Akçay Edremit

Mare Monte Turizm Seyahat Acentası : 0 266 396 17 30

İskele Mah. Fatih Cad. No.7 Altınoluk- Edremit

Göktuğ Turizm Seyahat Acentası :0 266 388 22 13

Çanakkale Asfaltı Kavaklar Meydanı Ay doğdu Petrol - Edremit

Su Sporları:

İlimizde Su Sporları olarak; yöresel tekne turları, banana, su kayağı, jet ski ve su altı dalışları...vb. alanlarda faaliyetler, daha çok Edremit (Akçay- Altınoluk), Ayvalık (Ali bey Adası- Sarımsaklı Plajı) Burhaniye (Ören) ve Erdek kıyılarında yapılmaktadır.

SU ALTI DALIŞ TURİZMİ:

İlimiz, sualtı florası ve faunası bakımından ekolojik niş oluşturan Ayvalık Adaları 'nda binlerce yıldan beri oluşan deniz dibinin güzellikleri ve zenginliklerini görebilmek mümkündür. Marmara ve Avşa Adaları ile Erdek ve Edremit'i de unutmamak lazım.

Kuzey Ege'de 22 adacıktan oluşan Ayvalık ilçemiz, balıkadamlar tarafından en çok tercih edilen bir dalış bölgesidir. Mercan resifleri açısından çok renkli zengin dip yapısı ve tartışılmaz berraklıktaki denizi ile 60 adet dalış yapılacak bölge bulunuyor. Hava koşullarının kötü olduğu zamanlarda bile dalış

yapılacak bölgelerin bulunulması, derin akıntı, gece, reef dalışları ve değişen derinlikteki bölgeleriyle her seviyedeki dalgıca hitap etmektedir.

DİVİNG BÖLGELERİ

Erdek

- 1) Paşalimanı Adası
- 2) Marmara Adası
 - Asmalı Köyü
 - Saraylı Köyü
- 3)Turanlar
- 4)Ormanlı Köyü Kıyıları

Ayvalık

- 1)Büyük Maden Adası
- 2)Küçük Maden Adası
- 3)Çıplak Adası

Edremit

- 1)Deli Mahmut Sığılığı
- 2)Ali Reis Sığılığı

Körfez Diving Center (Kemal Çalışkan)

Adres: Atatürk Bulvarı Öz Aral Pasajı No:61\A-7 Ayvalık

İrtibat Tel: 0 266 312 49 96

www.korfezdiving.com

YELKEN VE SURF TURİZMİ

İlimiz kıyılarında yeterince değerlendirilemeyen turizm potansiyelinden birisi de hiç kuşkusuz Ayvalık, Edremit, Burhaniye ve Erdek kıyılarının kendine özgü rüzgarıdır. Artık yörenin simgesi haline gelmiş ,süreklilik arz eden ve tatlı tatlı esen rüzgar **Yelken ile Windsurf** için son derece elverişlidir. Gerek denizlerimiz , gerek rüzgarımız , gerekse kıyı şeridindeki tesislerimiz ile ilçelerimiz “Yelken ve Windsurf Yarışmaları” için ideal bir yerdir. Faaliyetler Yelken İhtisas Klüplerince yapılmaktadır.

İrtibat _____ :

Bandırma Yelken İhtisas Kulübü

Adres: Atatürk Cad. No:339 Bandırma

Tel: 0 266 733 86 00

Faks: 0 266 733 86 13

Zefira Turizm Seyahat Acentası

Adres: Hürriyet Meydanı / Burhaniye

Tel: 0 266 412 52 05

Faks:0 266 412 03 59

ULUSLAR ARASI SPOR MÜSABAKALARI

Ağustos ayının 4. haftasında Erdek ilçemizde Rusya, Bulgaristan, Malta, Kazakistan, Ukrayna, Çekoslavakya, Yugoslavya,İspanya ve İsviçre'nin katılımı ile **Uluslar arası Triatlon** müsabakası düzenlenmektedir.

İrtibat Tel: Erdek Belediyesi- 0 266 835 10 50

AV TURİZMİ

İlimiz Av Turizmi açısından da iyi bir potansiyele sahiptir. Sportif olta balıkçılığının turizm açısından gelişmeye en uygun bölgesi Ayvalık- Edremit- Burhaniye bölgesi ile Bandırma ve Marmara Adası'dır. Kara avcılığı için Balıkesir'in iç bölgeleri ile Kazdağları, Dursunbey Alaçam Dağları uygundur.

Avlanan hayvanlar arasında ilimiz genelinde en çok **yaban domuzu, kınalı keklik , bildircin , tavşan , yaban ördeği , çulluk** bulunmaktadır. İlimizin kıyı kesimlerinde ise **levrek , kefal , sardalya** gibi balıklar başta olmak üzere her tür balık tutulabilmektedir.

İlçelerimiz itibariyle;

Ayvalık:Deniz ürünlerinden mercan , çipura, karagöz, barbun, papalina, kalamar, supya,ıstakoz, midye, karadiken, kılılı midye türü Türkiye'de sadece Ayvalık' ta Çamlık ve Kumru Köyü'nde üretilmektedir. Bunun yanında kara avcılığı olarak; yaban domuzu, karatavuk, bildircin, tavşan, tahtalı çulluk, ördek ve kaz avı yapılır.

Edremit:Özellikle Kazdağları ve Şahinderesi Mevkii avcılarının dikkatini çeken yerlerdir. Bildircin, kınalı keklik, yaban ördeği, yaban kızı, domuz, tilki, tavşan, çakal, ayı, geyik avı yapılır. Altınoluk,ılıca ve Akçay yöresinde balıkçılık yapılır.

Erdek: Kapıdağ Yarımadası'nda yaban domuzu avlanılabilir. Cevizli deresi Alabalık üretme alanı olarak tefrik ettirilmiştir.

Burhaniye: Kınalı keklik, bıldırcın, tavşan avı ile ilçeye 43 km mesafede Gökçedağ düzü avcılar için uygun mekandır.

Havran: Çınarlıhan sularında alabalık yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Sındırgı: İlçe kara ve su avcılığı bakımından zengin bir potansiyele sahiptir. Dağlarda tavşan, tilki, keklik ve domuz avı, Çaygören Barajı'nda sazan ve ördek avcılığı yapılır.

Av Turizmi Yapan Turizm Şirketleri;

Tablo G.4: Av Turizmi Yapan Şirketler.

Firma Adı:	Adres:	İrtibat Tel:
Adramitos Turizm Seyahat Ac.	Ören Mah. Belediye Çarşısı No:3 Burhaniye	0 266 423 10 07 0 266 423 16 78 Fax
Demre Turizm Seyahat Ac.	Memiş Kaptan Meydanı No:2 Akçay- Edremit	0 266 384 85 86 0 266 385 15 21 Fax

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Av Turizmi Yapabilecek Avcılık Klüpleri:

Tablo G.5: Av Turizmi Yapılabilecek Avcılık Klüpleri.

Firma Adı:	Adres:	İrtibat Tel:
Dursunbey Avcılık Klubü	Belediye Meydanı Dursunbey	0 266 662 23 58
Edremit Merkez Avcılar Derneği	Merkez Avcılık ve Atıcılık İhtisas Klubü Edremit	0 266 373 19 72
Altınoluk Avcılar Derneği	Altınoluk - Edremit	0 266 396 26 66
Bandırma Avcılık Ve Atıcılık Kulübü	Bentbaşı Mahallesi 24 sok. NO.:6/A Bandırma	0 266 718 18 23

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

BALIKESİR İLİNDE BULUNAN KAMU KAMPLARI KAMP TURİZMİ

Tablo G.6: Kamu Kampları

Kampın Adı:		Alanı M2	Çadır Kapst					Krv. Park	WC	Duş	Sıcak Su
Altinkamp Ören/Burhaniye	4163732 4163733	35000	250	X	X	X	X	80	10	10	X
Erdek Kamping Mangırcı Mevk.	8557164 Erdek		30	X	X		X	X	X	X	X
Göktur Kamping Mangırcı Mevkii	8557050 Erdek		60	X	X		X	X	X	X	X
Ant Kamping Mangırcı Mevkii	8557164 Erdek		80	X	X		X	X	X	X	X
Abant Kamping Mangırcı Kamping	8557088 Erdek		30	X	X			X	X	X	X
Ünlü Kamping Çuğra Mevkii	8351749 Erdek		35	X	X		X	X	X	X	
Ay Kamping Çuğra Mevkii	8354882 Erdek		40	X	X		X	X	X	X	
Yeşilim Kamp. Çuğra Mevkii	8353004 Erdek		65	X	X		X	X	X	X	
Antandros Kamp. Boğaz Mevkii	3780190 Akçay	3000	20	X	X	X	X	X	X	X	-
Mertol Kamping Küçüksu Mev.	Altınoluk	1500	60	X	X	-	-	-	X	X	-
Yeşil Kamping Altınoluk	3987292		13	X	X			X	X	X	
Saka Kamping Güneş Cad.Akçay	3842818 Edremit	1000	40	X	X	-	-	-	X	X	-
Çamlık Kamping Ayvalık	3122286	27000	80	X	-	X	X	10	X	X	X
Ada kamping Çamlık Ayvalık	3271211 3272065	15000	50	X	X	X	X	50	X	X	X
İğdeli Kamping Armutçuk/Ayvalık	3129223	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Körfez Kamping Armutçuk/Ayvalık	3124179	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Güneş Kamping Ilıca İskele Güre	3881194			X	X	X	15	X	X	X	
Saka Kamping Güneş cad.akçay	3842818- 3841372		40	X	X				X	x	
Askar Kamp Akçay	3841918- 3841121		60	X	X	X	X		X	X	X

AYVALIK İlçesi / Küçükköy Beldesi

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Telefon No.
1 PTT Kampı	22	84	3126902
2 Türk Telekom Kampı	22	92	3241999-3242220
3 Karayolları Kampı	196	384	3241753
4 İdareciler Kampı	144	600	3243700
5 Maliyeciler Kampı	83	332	3241230
6 Orman kampı	12	60	3241052
7 Vakıflar Kampı	110	600	3241418
8 MTA Kampı	10	40	3311772
9 Spor Toto Kampı	27	52	3271385
10 Emniyet Kampı	104	350	3241256
11 Maliye Defterdarlık Kampı	18	38	3246009
12 Tekel Kampı	62	200	3211238
TOPLAM	810	2.832	3437388

EDREMİT İLÇESİ**Akçay Mahallesi**

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
13 Devlet Demiryolları Kampı	82	175	3846070
14 Panko Birlik	24	96	3841249

Zeytinli Beldesi

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
15 TKİ Kampı	48	240	3841012
16 Kara Kuvvetleri Kampı	49	196	3841069

Güre Beldesi

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
17 Orman Bakanlığı Kampı	68	176	3841314
18 SSK Kampı	83	320	3881423

Altınoluk Beldesi

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
19 Köy Hizmetleri Kampı	32	120	3961119
20 Edi.Koop.Dinlenme Kampı	40	160	3881194
TOPLAM	426	1.483	

BURHANİYE İLÇESİ**Ören Beldesi**

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
21 Ören Özel Eğitim Merkez Komutanlığı	95	330	4164211-4165410
TOPLAM	95	330	

ERDEK İLÇESİ**Erdek Belediyesi**

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
22 Emniyet Kampı	86	250	8351229
23 PTT Kampı	146	630	
24 Şeker Kampı	88	250	8351026
25 MKE Kampı	80	362	8351098
26 Teknik Öğretmenler	53	180	
27 Kara Kuvvetleri Komutanlığı Kampı	348	768	8557016-8557020
28 Hava Kuvvetleri Komutanlığı Kampı	487	1.000	8557015
29 Harita Komutanlığı Kampı	70	350	8557033
30 Tekel Kampı	90	180	
31 Akbank Tesisleri	123	400	8557009-8557010

Ocaklar Beldesi

Kamu Kampı Adı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
32 Özel İdare	33	150	8351091
TOPLAM	1.604	4.520	
GENEL TOPLAM	2.935	9.165	

YAT TURİZMİ

İlimizde 1 adet marina ile 1 adet yat - çekek yeri bulunmaktadır.

Firma adı :SETUR MARİNA
Adres : Atatürk Bulvarı Devlet Hastanesi Karşısı Yat Limanı – AYVALIK
Tel : 0 266 312 26 96
Faks : 0 266 312 23 16
Yat Kapasitesi : 200 Deniz- 150 Kara Yat Kabul Kapasitesi Ortalama:650 tekne
Koordinatlar : 39 19 N - 26 41 E
Verilen Hizmetler : Bağlama, Çekme/Atma(80 ton travel lift), gümrük işlemleri, elektrik,su, internet, telefon, teknik bakım- onarım, katı sıvı atık alımı, yakıt ikmali.
Web Site : www.seturmarinas.com.
E-Mail : ayvalik@seturmarinas.com

Firma Adı : SEDAN YAT ÇEKEK YERİ
Adres : Ayvalık Otogar Karşısı NO:9
Tel : 0 266 331 23 19
Faks : 0 266 331 32 21
Yat Kapasitesi : Karada 140 Yat
Koordinatlar : 39 10' 8'' - 26 11' 8''
Verilen Hizmetler : Her türlü bakım – onarım, tadilat, yeni imalat, çeşitli deniz boyaları ve aksesuarları satışı, yerli ve yabancı teknelere kışlama imkanı, gemi mühendisliği tasarım ve hizmetleri.
E-Mail : alisadan@mail.koc.net

DOĞAL GÜZELLİKLER , GEZİ ve MESİRE YERLERİ

Merkez İlçe:

Değirmen Boğazı Piknik Alanı: Piknik alanı, Balıkesir- Bursa karayolunun 10. kilometresi üzerinde bulunmaktadır. Toplam alanı 250 hektardır. Sahada; girişte satış standları, içeride kır gazinosu, kafeterya, büfe, çocuk oyun alanları basketbol sahası ve otopark bulunmaktadır. Piknik alanı çam, servi, söğüt, gibi 52 tür ağacı bünyesinde bulunmaktadır.

Necati Sezgin Piknik Alanı: Balıkesir Edremit karayolunun 40. km.'-sinde bulunmaktadır. Sahada büfe lokanta, yağmur barınağı, çeşme, piknik üniteleri gibi ziyaretçilere hizmet verebilecek tesisler yer almaktadır. 45 km hektar büyüklüğünde kızıl çam ağaçlarının bulunduğu sahada sakin ve huzurlu piknik yapmak mümkündür.

Çamlık: Şehir kenarında şehre hakim bir tepedir. Çam ağaçları altında dinlenmek ve piknik yapmak mümkündür.Özellikle gece görünümü çok güzeldir. Saha içinde bir adet restaurant ve halı saha mevcuttur.

Er Akın Restaurant- Çamlık Mevkii.

Tel: 243 33 66

Atatürk Parkı: Şehrin merkezinde, çam ve çitlenbik ağaçları ile kaplı parkımız; gazinoları çocuk bahçeleri ve iki büyük havuzu ile geniş bir alana yayılmaktadır.İlimiz Kuvâ-yi Milliye Etkinlikleri ile Altıeylül Milli Fuarı etkinlikleri bu alan içerisinde yapılmaktadır. Atatürk Anıtı da park sahası içinde olup, 6 Eylül 1963'de tamamlanmıştır.

Saat Kulesi: Saat Kulesi 1829 yılında Girit'li Mehmet Paşa tarafından İstanbul Galata Kulesi'nin benzeri olarak silindirik şekilde yaptırılmış idi. 1897 yılındaki deprem nedeniyle yıkılınca, 1901 yılında bugünkü şekliyle yeniden yaptırılmıştır. Kare prizma şeklindeki bina, beyaz kesme taş ile yapılmış ve kabartma işçiliklerle de süslü hale getirilmiştir. En üst kat kubbe ile örtülmüş ve büyük bir çan eklenmiştir. Buranın hemen altındaki katta ise dört yöne

de birer saat konmuştur.

Şadırvan: Saat kulesinin yakınında yer almaktadır. 1908 yılında Ömer Ali Bey zamanında yapıldığı sanılmaktadır. Pembe granitten yedi sütuna oturan soğan şeklinde bir kubbe bulunmaktadır. Kemerlerle bağlı sütunların üzerinden yatay bir silme ve saçak yer almaktadır.

Ayvalık İlçesi:

Alibey(Cunda) Adası :Ayvalık'ı açık denize karşı kapayan bu adaya bir köprü ile karayolundan geçmek mümkündür. Yazları Ayvalık'tan Alibey Adası'na her saat motor seferleri de yapılmaktadır. Adanın yüksek kesimlerinden boğazların, adaların, iç içe girmiş koylarının güzellikleri seyretmek değer. Neo - klasik hayranları sessizlik ve doğa ile birlikte olmak isteyenler için en uygun yerdir. Ada merkezinde sıralanmış balıkçı lokantalarında, meşhur Papalina, deniz mahsulleri, mezeleri ve zeytinyağlı ot yemekleri ile akşam yemeklerinin zevki hiç bir yerde bulunmaz.

Çamlık : Şehrin hemen kenarında şehre hakim bir tepedir. Çamlarla kaplı tepede kır gazinoları bulunmaktadır.

Pordoselene Kulesi: Pordoselene Uygarlığı'nın yeri olarak gösterilen Maden Adasının tepesindeki kuledir.

Taşlı Manastır yada Tımarhane Adası: Çamlık Koyunun tam karşısında kocaman bir kayalık ve bu kayalığın dibinde küçük bir bina gibi görünen bir adadır. Tımarhane Adası mucizeleri nedeniyle bu adı almıştır. Adaya zincirlere bağlı olarak çıkanların, akılları başlarında indikleri söylenmektedir.

Şeytan Sofrası Ve Öteki Tepeler: Şeytan Sofrası harikulade bir tepedir. Deniz, koylar ve çamlıklar tepeye çıktığınızda ayağınızın altında kalır. Şeytan Sofrası, yuvarlak bir sofraya gibidir. Çepçevre sarp kayaların üzerindedir. Gün batımını seyretmek için Şeytan Sofrasına gitmek isteyenler Cumhuriyet alanından dolmuşlarla veya Çamlıktan sonra Sarımsak yoluna devam edildiğinde bir kilometre sonra sağa işaret levhasını görüp döndüklerinde dar asfalt yolu takip edilerek ulaşabilirler.

Tavşan Kulakları Tepesi: Şeytan Sofrası'nın yanı başındaki tepedir. Tepeye çıkıldığında, tavşan kulağı biçiminde, 3 insan boyu yüksekliğinde iki kaya ile karşılaşsınız. Dipleri toprakta değil, yatay plakamsı bir kayanın üzerinde durmaktadır. Manzarası harikadır

Çıplak Tepe: Eskilerin Kalın Dağ dedikleri kraterin tepesidir. Çamlık' taki Tenis Kulübünün arkasına düşer. Zirvesinden koyları ve adaları değişik bir açıdan görme olanağı bulabilirsiniz.

İlk Kurşun Tepesi: Önceki kuşağın "İlyas Peygamber" dediği tepe. Kentin hakim noktasıdır.Cumhuriyet Döneminde, düşmana atılan "İlk Asker Kurşunu Anısına" "İlk Kurşun Tepesi" adı verilmiştir. İlk Kurşun Tepesi de mutlaka çıkılması gereken bir yerdir.

Delikli Taş Ve Kartal Yuvası: Çamlık Koyunda iskeleye gelindiğinde uç kısma kadar yürüyüp, Tımarhane Adasıyla bulunduğumuz yer arasındaki boğaza bakıldığında, ayağınızın altından başlayan, denizin içine ilerleyen kayalıklara eskiler "Kartal Yuvası", az ötesinde ve denizden fişkırmış gibi duran delikli, katran rengi kayaya "Delikli Taş" diyorlar.

Adalar : 22 adası olan Ayvalık aynı zamanda bir adalar kentidir. Cunda Adası dışındaki adalarda yerleşim yoktur.

İşte Adaları : Çıplak/ Yuvarlak/ Kamış/ Güneş/ Yumurta/ Kılavuz/ Taşlı/ Yelken/ Yalnız/ Küçük Maden/ Maden/ Alibey(Cunda)/ Hasır/ Dolap/ Kutu/ Balık/ Kayabaşı/ Çiçek / Kız/ Poyraz/ Tavuk.

Sarımsak Plajları: Özellikle kilometrelerce uzanan kumsalı ve neredeyse altı aylık sezonuyla Sarımsak Plajları çok ünlüdür. Birçok konaklama tesisi, gazino ve lokantalarıyla turizme hizmet veren en yoğun yöremizdir.

Edremit İlçesi:

Yunus Emre Parkı: Edremit girişindedir. Çay bahçeleri, havuzu ve çiçekleri ile güzel bir dinlenme yeridir.

Zeytinyağı Fabrikaları: Sızma ve kontinü denilen sistemlerle zeytin meyvesinin sıkılarak zeytinyağı elde edilen fabrikalar şehir merkezinde görülebilir. Ayrıca zeytin, zeytinyağı, sabun gibi ihtiyaç maddeleri ticareti yapan bir çok dükkan ve mağazalar görülmeye değerdir.

Akçay: Özellikle deniz turizmi açısından büyük önem taşıyan Akçay'da, bir çok otel, motel, tatil köyü ve kamplar mevcuttur. Bunun yanı sıra eğlence yerleri, yeme-içme tesisleri bulunmaktadır. Her yıl Ağustos ayı içerisinde Akçay Belediyesiince Zeytin Festivali düzenlenir.

Denizden Fişkıran Tatlı Sular: Akçay'ın en büyük özelliği içme suyunun çok bol oluşudur. Bunun bir kanıtı da denizden fişkıran artezyen sularıdır. Akçay iskelesinin sağ ve sol taraflarında etrafı taşlarla çevrili tatlı su artezyenlerini görebilirsiniz.

Sarıkız Heykeli: Akçay'ın merkezi Barbaros Meydanında Turizm Danışmanın ön kısmındadır. Sarıkız anısına Edremit Belediyesi tarafından yaptırılan heykelin önündeki havuza Sarıkız'dan dilekte bulunanlarca bozuk para atılır. Sarıkız türbesi de Kazdağ'ın zirvesinde Sarıkız Tepesinde bulunmaktadır.

Altınoluk:İzmir-Çanakkale yolu üzerinde bulunan Altınoluk Edremit'e 25 km.Akçay'a 17 km. uzaklıkta olup önemli turizm beldelerinden biridir.Doğusundaki 215 metrelik bir tepenin üzerinde bulunan antik Antandros kentini çıkarma çalışmaları devam etmektedir.Altınoluk Anfi tiyatrodaki çeşitli kültür ve sanat festivalleri sürdürülmekte ve Ağustos ayı içerisinde Altınoluk Festivali düzenlenmektedir.Altınoluk'ta dağ kısmında çay bahçeleri,sahil kesiminde de konaklama,yeme-içme ve eğlence yerleri yer almaktadır.Günlük tekne turları düzenlenir.

Şahinderesi Kanyonu:Altınoluk sınırları içinde bulunan kanyon oksijen yoğunluğu açısından dünyada Alplerden sonra % 55 le ikinci sıradadır.

Mıhlı Çayı: Balıkesir- Çanakkale il sınırındadır.Altınoluk-Küçükkuyu istikametinde Altınoluk'tan 5 km. ileridedir. Mıhlı Çayı'ndan iç kısımlara doğru gidildiğinde Baş değirmen Mevkii gelir.Baş Değirmen Köprüsü Roma mimarisi ile yapılmış olup, eski zamanlarda Truva'ya giden tek ulaşım yoludur.Bugün ise yöredeki zeytinliklere ve trekking yapanlara yol vermektedir. Bu mevkide ayrıca küçük göletler ve şelaleler bulunmaktadır.

Güre:Akçay'dan 4 km. ilerisinde, Çanakkale yolu üzerindedir. Kazdağı eteklerinde bulunan belde , özellikle sıcak suları ile ünlü termal turizm yöresidir. Çeşitli hastalıklara şifa olan 64 derecedeki kaplıca suyu, tesisleri ile yıl boyunca yerli ve yabancı turistlere açıktır. Belde merkezinde bulunan mini anfi tiyatrodaki çeşitli kültür ve sanat etkinlikleri yapılmakta, ayrıca Ağustos ayı içerisinde, Güre Sarıkız etkinlikleri, Güre Belediyesi tarafından organize edilmektedir. Pınarbaşı piknik yeri, Milli Park'ın rekreasyon alanlarından olup,otoparkı mevcuttur.Piknik için idealdir.

Zeytinli:Akçay-Edremit karayolundan 2 km. içeride bulunan Zeytinli Beldesi Kazdağı eteklerinde kurulmuş şirin bir kasabadır. Mehmetalan Köyü'nden Kazdağı' nın zirvesine ulaşılır. Hasan Boğuldu ve Sutüven Şelaleleri hemen Zeytinli' nin 1-2 km. üstündedir. Beyoba Köyü' den sonra bu şelalelere ulaşılır. Zeytinli' de eski sistem zeytinyağı elde edilen fabrikaları gezebilirsiniz.

Zeytinli Çay Bahçesi: Zeytinli Çayı'nın kenarında bulunan bu piknik ve mesire yeri, Zeytinli merkezden 500 metre ileridedir.

→**Sütüven Çağlayanı:** Zeytinli-Beyoba üzerinden ulaşılan çağlayan görülmeye değer yerlerdendir. Kızılkeçili Çayı üzerindedir.

Hasan Boğuldu: Kızılkeçili Çayı üzerinde bulunan Sutüven Çağlayanının

biraz ilerisinde doğal kayanın havuz haline dönüştüğü güzel bir piknik yeridir.Masa ve oturacak yerler vardır.

Zeytinli Altınkum Mevkii: Zeytinli'nin Akçay bölgesinde bulunan Altınkum mevkii; belediye plajı,çay bahçeleri,otel,motel,pansiyon yeme-içme tesisleri ve eğlence yerleri ile turizme hizmet sunmaktadır.

Kızılkeçili-Çağlayan: Kızılkeçili Çayı Sarıkız yaylasından çıkarak, derin ve geniş bir vadide ilerleyerek Kızılkeçili Köyü'nün yanından geçer. Kızılkeçili Akçay'a 2 km. uzaklıktadır.Çağlayan piknik yeri köyün hemen yanı başındadır.Çay kenarı piknik için son derece elverişli olup,ulu ağaçların gölgelediği şirin bir köşedir.Akçay-Kızılkeçili arası yürüyüş yapmak isteyenler için son derece uygundur. Köyün merkezinde ayrıca şirin bir çay bahçesi mevcuttur.Sütüven Şelalesine bu köy üzerinden de ulaşmak mümkündür.

Edremit Hanlar Mevkii: Edremit'ten 25 km. uzaklıkta Kalkım yolu üzerinde ulu çınar ve çam ağaçlarının gölgesi altında sıcak yaz aylarında serin havayı soluyabileceğimiz ve aynı zamanda piknik yapabileceğimiz geniş bir alandır.Devamlı akan buz gibi suyu masa ve sandalyeleri ile çocuklar için kurulacak hamaklarla huzurlu bir tatil günü geçirebileceğiniz bir yerdir.Hanlar Mevkiine gelmeden önce Edremit'ten 14 km. sonra Talim Alanı denilen mevkii de halka açık piknik yeri olarak düzenlenmiştir. Masa,WC ve çeşmeler mevcuttur.

Çamlıbel-Şarлак Piknik Yeri:Akçay'dan 6 km. ileride Çanakkale yolu üzerinde bulunan Çamlıbel Köyü, Kazdağ eteklerinde kurulmuş şirin bir köydür. İdaköy Çiftlikevi, Zeytin-bağ gibi küçük dağ tesisleri mevcuttur.Köyün hemen üst tarafında Şarлак Piknik yeri muhteşem deniz ve dağ manzarasında yemek yiyip piknik yapabileceğiniz şirin bir köşedir.

Kavlaklar: Güre'den Altınoluk istikametine giderken sağa döndüğünde Kavlaklar Köyü'ne yönelmiş olursunuz.Burada hizmet veren Ali Baba' nın yerinde muhteşem bir manzara eşliğinden piknik yapabilir veya buradaki servisten yararlanabilirsiniz.Ali Baba' nın yerinin diğer adı "**KÖRFEZİN BALKONU**" dur. Güre' nin sahil kısmında Orman Bakanlığı'nın kampı bulunmaktadır. Kamp için son derece idealdir, konaklama ve yeme-içme tesisleri vardır.

Bandırma İlçesi:

Atatürk Parkı: Bandırma limanının arkasında, Erdek yolu üzerinde yer alan ve bölge halkı tarafından Ziraat Bahçesi olarak bilinen Atatürk Parkı,yeşil ve ormanlık olan bu yer Bandırmalıların gezi ve piknik yaptıkları yerdir.. Atatürk Parkı şehrin dışında yer almaktadır. Bandırma sanayi'i şehri olma yolunda hızla ilerlemektedir. Bu nedenle de kentin etrafındaki bitki örtüsü fazla korunamamıştır. Şehrin merkezinde ve yakınında var olan az sayıdaki ağaç da çevredeki fabrika atıklarının kurbanı olmuştur. Bandırma'da ve yakın çevresinde bu büyüklükte ağaçlık alan sayısı yok denecek kadar azdır.

Bigadiç İlçesi:

Yörücekler: Bigadiç'e 7 km Simav çayı kenarında, Yörücekler Köyü'nün tam karşısında devasa çınar ağaçlarının çardak gibi örttüğü 20 dönümlük geniş bir alan. Hafta sonu, arabasına mangalını, yiyeceğini, içeceğini koyan buraya gelerek yemyeşil çınar gölgesinde su sesi, kuş cıvıltısı içinde tabiatla koyun koyuna olmanın hazzını yaşarlar.

Cevizli:Balıkesir-Bigadiç yolu üzerinde ve Bigadiç'e 3 km mesafededir. Çok geniş bir çim alan, ceviz ağaçlarının gölgelediği enfes bir dinlenme yeri. Belediyemizin tuvalet ve çeşmelerle tamamladığı bu güzel mesire yerinde yere hiçbir örtü ve yaygı sermeden yumuşacık çimlerin üzerine sere serpe uzanabilirsiniz.

Bigadiç Kalesi :İlçemizin doğusunda bulunan tepe üzerinde M.S. XI. yüzyılda Bizanslılar tarafından yapılmış Achyraos Kalesinin harabesi bulunmaktadır. Yunan işgali döneminde karargah olarak kullanılan kalenin dış surları, yılların tahribatına rağmen günümüze kadar gelebilmiştir.

Hisarköy:İlçe merkezine 23 km. mesafede bulunan Hisarköy'ün etrafı antik kalıntılarla kaplıdır. Köy içinde Tonozlu köprü ve tüneller, postamentler, tiyatro ve yazılar dikkate alındığında buranın, Roma devrinde mühim bir kaplıca merkezi olduğuna işaret eder.

Yıllarca yabancı arkeologların ilgisini çeken ve araştırmalarına konu olan Hisarköy hakkında en kapsamlı çalışmayı 1979 yılında Alman arkeolog Elmar Schwerthein yapmıştır. Roma dönemine ait bir çok kalıntının bulunduğu Hisarköy, ülkemizin vitrine edilmemiş ilginç turistik yerlerindedir.

Burhaniye İlçesi:

Ören Ve Ören Plajı (Mavi Bayraklı) : Yalnızca tarihi değil aynı zamanda Doğal Sit Alanı olan ÖREN'deki asırlık palamut ağaçlarının, Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu tarafından tek tek numaralandırılarak koruma altına alınması ile YEŞİL ÖREN kimliği de güvence altına alınmıştır. Tertemiz suyu ve ince kumu ile ünlenen Ören Plajı, 2000 yılında bu ününü Avrupa Çevre Eğitim Vakfı (Fee) tarafından verilen ve artık tüm dünyada “Denize Girilebilirlik Ölçütü” olan Mavi Bayrak ile tescil ettirmiştir.

İskele Mahallesi : Güzel bir balıkçı köyü görünümündeki İskele Mahallesi Yat Limanının bitmesiyle birlikte apayrı bir kimliğe bürünmüş ve geleceğin yat turizmi merkezi olma yolunda ilk adımı atmıştır. Sahildeki balıkçı lokantaları , çay bahçeleri ile ayrı bir özelliğe sahiptir. Denize de girilebilmektedir.

Öğretmenler Mahallesi : Pek çok turistik konaklama , eğlence , yeme-içme, alışveriş ve dinlenme tesislerinin bulunduğu bir sayfiye yeridir. Çok geniş ve güzel bir kumsala sahiptir.

Seklik Çamlığı : İlçe merkezine 3 km. uzaklıktaki Seklik Çamlığı, zeytin ve çam ağaçları ile kaplı doğal bir mesire yeridir.

Ayaklı Kır Bahçesi : Burhaniye - Ören güzergahında , Ören sınırında bulunan Ayaklı Kır Bahçesi yeşilliklerle kaplı ve bol su kaynaklarına sahip bir mesire yeridir.

Taylheli Köyü : İlçe merkezine 7 km. , İskele Mahallesine ise 1,5 km. uzaklıkta olan Taylheli Köyü Burhaniye açısından tarihi öneminin yanısıra tüm körfeze hakim manzarası ve doğal köy ortamıyla da eşsiz bir dinlenme yeridir. Gündüz yeşilin binbir tonu , akşam güneş batışının muhteşemliği , gece de körfez ışıklarının denizdeki parıltıları en güzel buradan izlenebilir.

Dursunbey İlçesi:

Suçıktı Mesire Yeri: Kaynağın geçmişteki yeri tarihi bilinmemekle birlikte, akış yönüne bıraktığı kireç çözeltilerinin kalınlık ve şekillerine göre en az 10 asırlık geçmişi olabileceği tahmin edilmektedir. Bu mesire yerindeki çınar ağaçlarının yaşları da bu tahmini doğrulamaktadır. Yurdumuzda herkesin gezip göreceği ender güzellikte yerlerin başında gelmektedir. Burada bir kafeterya ve alabalık lokantası mevcuttur.

Saz Mesire Yeri: İlçenin içinde oldukça geniş bir yeşil alan olan saz mesire yeri, kavak ağaçları ile dolu kenarında Suçıktı deresinin aktığı güzel bir dinlenme alanıdır. Burada bir aile gazinosu, halı saha ve yüzme havuzu tesisi vardır. İlçenin geleneksel panayırı burada yapılmaktadır.

Çınarlı Pınar Mesire Yeri: İlçe merkezine yaklaşık 3 km mesafede bulunan içme suyu kaynağının çevresinde eşsiz çam ağaçlarının bulunduğu yeşil bir alan ve dinlenme yeridir.

Orman İçi Dinlenme Yerleri: İlçede doğal güzellikler sahip yerlerde Orman İşletmesi tarafından mesire yerleri ve dinlenme evleri yapılmıştır.

Yayla Tesisleri: Orman İşletme Müdürlüğü'nün Sakız Köyü civarındaki Yayla İşletme Şefliği idare binası yanında tesis edilmiştir. Civarındaki geyik karaca bakım istasyonu vardır. Merkeze uzaklığı 30 km olup 14 yatak kapasitelidir.

Değirmenek Tesisleri: Alaçam İşletme Müdürlüğü Değirmenerek Şefliği bünyesinde bir misafirhaneden ibarettir. Merkeze uzaklığı 26 km olup, 10 yatak kapasitelidir.

Alaçam Tesisleri: Alaçam İşletme Müdürlüğü Alaçam Şefliği bünyesinde bir misafirhaneden ibarettir. Merkeze uzaklığı 28 km olup, 15 yatak kapasitelidir.

Candere Tesisleri: Orman İşletme Müdürlüğü'nün Candere Şefliği bünyesinde bir misafirhaneden ibarettir. Merkeze uzaklığı 35 km olup, 10 yatak kapasitelidir.

Gölcük Şefliği: Alaçam İşletme Müdürlüğü Gölcük Şefliği bünyesinde bir misafirhaneden ibarettir. Merkeze uzaklığı 30 km olup, 80 yatak kapasitelidir.

Faruk Şeker Orman içi Dinlenme Tesisleri: Dursunbey İşletme Müdürlüğü idare binası üzerindeki çamlık alanda kır gazinosu ve piknik yeri ünitelerinden oluşmuştur.

Gömeç İlçesi:

Atatürk Kayalıkları: İlçemizin içinden geçen Çanakkale-İzmir yolu üzerinde sağ taraftaki dağlara dikkatlice bakıldığında, Mustafa Kemal ATATÜRK'ün heybetli profili görülür.

Koca Çınar: İlçemize 8 km uzaklıkta, Ulubeyler Köyü'nde 850 yaşında çevresi 12 m olan çınar ağacı.

Kız Çiftliği: İlçe Merkezinin 3 km kuzey batısında Edremit körfezinin Antarak Burnu ile Kara Tepe Burnu arasında kalan koyun kıyısında höyük üzerine bulunan tarihi bir çiftlik evi doğal yapısıyla görülmeye değerdir.

Gönen İlçesi

Alacaoluk Kalesi: Gönen'in batısında Alacaoluk Köyü yakınındadır. Şu anda temel kalıntılarından izler bulunmaktadır. Gönen'e 15 km uzaklıktadır.

Babakaya Kalesi: Gönen'in 7 km kuzeybatısında kalan kalenin kalıntıları belli belirsizdir. Granit taşlarından yapılmıştır.

Mesire yerleri olarak; İlçeye 21 km uzaklıktaki Yeşil Değirmen ile 7 km uzaklıktaki Dereköy ve 8 km uzaklıktaki Armutlu' dur.

Havran İlçesi:

Çınarlıhan: İlçeye 18 km uzaklıkta, Havran- Yenice yolu üzerinde bir mesire yeridir. Tamamen çamlık olan bu yere ismini veren asırlık çınarları, soğuk ve bol suları ünlüdür. Ayrıca Kumluca Mevkii'ndeki şelaleler görülmeye değer.

Serhat: Havran 'ın 2 km kuzeydoğusunda asırlık kızılçam ağaçları ile kaplı mesire yeridir. Özellikle Hidrellez'den bir ay önce başlayıp Hidrellez'e kadar tüm halk buraya gelir. Eybek suyu da getirtilerek halkın rahat kullanımına açılmıştır.

Eybek Kulesi: Eybek orman yangınları gözetleme kulesi 1980 yılında yapılmıştır. Çınarlıhan Orman İşletme Şefliği'ne bağlıdır. 920 m yükseklikte olan kulenin bulunduğu yöreye 'kale' mevkiisi denilmektedir. Bütün Edremit ve Havran Ovası ile Thebe şehri harabeleri buradan görülmektedir. Etrafı karaçam, meşe ve yer yer kestane ağaçları ile kaplıdır.

İnönü Mağaraları: Havran çevresinde prehistorik (tarih öncesi) kültürün aydınlatılmasında rol oynayan en önemli yerdir İnönü Mağaraları. İlçenin yaklaşık 8 km güneydoğusunda yer alan mağaralar 381 m rakımlı Kocaçal Tepesinin kalker yapılı sarp güney yamaçlarında Havran çayının kuzeyinde İnboğazi' nin batı ağzında yer almaktadır.

İnönü Köyü yakınlarında bulunan ve ‘Devadamı, Karanlık, Aydınlık ve Andık’ mağaraları adını taşıyan bu mağaralarda, en esaslı araştırma 1949 yılında İ.Kılıç KÖKTEN tarafından yapılmıştır. Söz konusu mağaraların en büyüğü olan Karanlık Mağara’da çalışmaya başlayan KÖKTEN, mağaranın yukarıdan aşağıya tespit ettiği üç tabakadan ikincisinde Grek-Roma malzemesine rastlamıştır. Bu seviyelerin bir köşesinden toplu olarak pişmiş topraktan yapılmış içleri boş eli davullu karnında aslan kabartması bulunan, su taşıyan ve çeşitli başlıklı kadın erkek adak heykelcikleri çıkmıştır. Kibele Kültü’nün bu mağarada yaşamış olduğunu göstermesi bakımından, heykelcikler birer belge olmuştur. Bakır devrine ait olduğu, ikinci katta siyah çömlek ve küçük boy değirmen taşları çıkmıştır. Bunun altındaki tabakada; kap kırıkları,seramik parçaları, çakmak taşı ve kemik eşyalar bulunmuştur. Aşağıya inildikçe malzemenin kahverengi siyah perdahlı, tek ve kazıma çizgi süslü seramiğe döndüğü belirtilmiştir. Aynı mağaranın bazı yerlerinde Paleolitik devrinin varlığını gösteren başka buluntular da tespit edilmiştir.

Taş Devri ve Maden Devri’ne ait buluntulardan anlaşıldığına göre, MÖ.50.000 yılından itibaren Havran ve çevresinde yerleşim izleri görülmektedir. İn boğazı Mağaralarında 1997’de Balıkesir Müzesi’nin girişimleriyle yeni bir araştırma yapılmıştır. Aynı mağarada Roma Dönemi’ne ait keramik parçalar, adak heykelcikler ve kap parçaları ile Bizans Dönemi’ne ait tabak parçalarına rastlanılmıştır.

İvrindi İlçesi:

Kayapa Beldesi Kızılcık mevki piknik alanı, Gökçeyazı beldesi belediye bahçesi ve Milli Egemenlik Koruluğu, Madra Dağı(Alabalık doğa yürüyüşü), B.Yenice Beldesi Asar kalesi Gömeniç Kalesi, Deliktaş Kaleoba Köyü görülmeye değer yerlerdendir.

Kepsut İlçesi:

Kışla; Tekkeşıklar Köyü üzerinde, eski yıllarda Ziraat Mektebi ve Askeri Kışla olarak kullanılan mekan, taş duvarları mevcut olup piknik ve tarihi amaçlı çevre düzenlemeleri yapılmış, mesire yeri olarak kullanılmaktadır.

Elma Gedigi; Serçe Ören Köyü’ne bağlı mahalle olarak yerleşim birimi kurulmuş, diğer yörelere göre farklılık arz etme olup, alabalık üretme çiftlikleri bulunmaktadır.

Su Uçtu; Elmagedigi Mevkiinden 12 km sonra olup, oldukça yüksek bir tepeden akan bir şelale mevcuttur, bu nedenle su uçtu olarak anılmaktadır. Piknik yeri de mevcuttur.

Dereli Köyü Piknik Yeri; Mekan, ilçeye 10 km uzaklıkta olup, Simav Çayı bitişiğindedir. Alabalık ve tatlı su balıkları bulmak mümkündür.

Sındırgı İlçesi:

Kertil- Çamurlu: Balıkesir –İzmir karayolu üzerinde yer alan dinlenme tesisi, orman içinde yer almaktadır ve Sındırgı İlçesi’ne 8 km uzaklıktadır. Günübirlilik olarak düzenlenmiş piknik alanları ve restaurantlar mevcuttur.

Çaygören Barajı, Kuvâ-yi Milliye Anıt parkı ve tarihi Cüneyt köprüsü ile **Emendere ve Hisaralan** kaplıcaları da görülmeye değerdir.

Manyas İlçesi:

Gezi Yeri ilçemize bağlı Soğuksu Köyü’nde bulunan Kale kalıntıları, Mesire yeri olarak da Cumhuriyet Köyü hudutlarında bulunan Ketenlik Mevkiidir.

Susurluk İlçesi :

İlçede gezilebilecek yer olarak Çataldağ içerisinde Aygır Çeşmesi, Bıçkı Deresi, Farafat orman içi yerleri vardır. Mesire yeri olarak; Çaylak, Yahyaköy Yandım Çavuş ve Günaydın Göleti çevresi görülmeye değer.

Erdek İlçesi :

Çakıllı olmayan altın renkli kum şeridinin baştan başa sardığı Erdek sahilleri, Türkiye'nin en güzel tabii plajlarından. Narlı, Ocaklar ve İlhan Köyü tabii kumsallarla çevrilidir. Erdek'e 1 km uzaklıkta bulunan Apostol(Çifte Oluklar) Seyitgazi(Adak) Tepesi, Palata Çeşmesi, Muhla Kalesi başlıca mesire yerlerindedir. Ayrıca kıyı şeridi boyunca uzanan Ocaklar, Narlı, İlhan Köyleri ve Paşalimanı Adası gezilip görülmeye değer yerlerdir.

Şehir Surları : Aşağı Yapıcı yolundan gidildiği takdirde köy yakınındaki Demirkapı Mevkii'nde bazı şehir suru kalıntıları görülür. Bu kalıntılar Erdek Körfezi'ne kadar uzanır.

Kaleler : Seyitgazi Tepesi'nde sekiz adet kale vardır. Ayrıca 5 km kuzeyinde Muhla Kalesi bulunmaktadır.

Marmara Adası :

Ada, yeşille mavinin kucaklaştığı doğal plajlarla kaplıdır. Avşa, Ekinlik Adaları ile dibi mermer olan Saraylar Köyü'ndeki mermer plaj, en ilgi çekici olanlarıdır.

Avşa Adası'nın dört bir yanının koylarını her gün gezi motorları ile veya kendi vasıtanızla gezebilirsiniz Bunlardan en ünlüleri Çınar Koyu, Mavi koy, Değirmen, Manastır, Beyaz Saray, Kumburnu, Kumtur, Yiğitler'dir.

Avşa Adası –Plaj

G.3. Turistik Altyapı

İKİNCİ KONUTLAR

Yapılan araştırmada Türkiye'de en çok 2. konut sayısı ilimizde bulunmaktadır. Bilindiği gibi ikinci konutlar 2 aylık bir süre anlayışıyla kullanılmaktadır. İnsanların sürekli olarak ikamet etmemelerinden dolayı, çeşitli çevre sorunlarıyla karşı karşıya kalınmaktadır. Kanalizasyon ve buna bağlı arıtma sistemleri bulunmayan, plansız bir yerleşim ve rekreatif alanları olmayan bir turistik bölgede turizmin asli konaklama tesislerinin yer alması zaten düşünülemez. Bu sonuçlara gelinmesinde en büyük etken, geçmiş yıllarda Yerel Yönetimlerin 2.konut üretimlerini destekleyen politikaları uygulamalarıdır.

İlimizde şu an toplam 125.000 adet konut bulunmaktadır Bunların çok büyük bir kısmı başta Edremit ilçesinde daha sonra Ayvalık ve Burhaniye ilçelerinde kıyı bandında toplanmaktadır.

Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Tesisler

Tablo G.7: Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Tesislerin Genel Dağılımı.

TESİSİN ADI	TESİS SAYISI	YATAK KAPASİTESİ
İŞLETME BELGELİ TESİSLER	76	8.750
YATIRIM BELGELİ TESİSLER	19	1.891
BELEDİYE BELGELİ TESİSLER	337	20.089
KAMU KAMPLARI	32	9.165
GENEL TOPLAM	464	39.895

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.8: Balıksir Merkezde bulunan Turizm İşletmeli ve Yatırım Belgeli Tesisler.

TESİSİN ADI,ADRESİ :	TELEFON FAKS :	TESİSİN SINIFI :	ODA	YATAK	TESİS SAHİBİNİN/İŞLETMECİNİN ADI
KERVANSARAY OTEL İstasyon Cad.	2411635-2414861	***	57	111	Kervansaray Turizm ve Otel A.Ş. Müşerref YIRCALI
BASRI OTEL Ege Mah.	2396345-2247732	***	72	144	Tüfekçioğlu Turizm ve San.Tic.A.Ş.
GRAND YILMAZ OTEL Milli Kuvvetler Cad.37	2491875-2491880	***	44	92	Yılmaz Turizm San.ve Tic.A.Ş. İlyas YILMAZ
ASYA OTEL Akıncılar Mah.Gazi Bulvarı No 11	2490018-2491112	***	48	108	Kurşunlar Yapı Malz.İnş.San.Tic.A.Ş. Ömer KURŞUN
BENGI OTEL Eski Kuyumcular Mah.	2441010-2416686	**	30	72	Bengi Turizm Ltd.Şti. Süheyl KONYALIOĞLU
ÇÖMLEK OTEL M.Kuvvetler Cad. No:55	2492783-2410964	**	24	42	Tamer-Hakkı ÇÖMLEKOĞLU
BÜYÜK ÇÖMLEK OTELİ Oto Terminal Karşısı	2412747-2410964	*	21	36	Tamer-Hakkı ÇÖMLEKOĞLU
İNANÖZ OTEL Yalkır Cad.	2414265-2414265	*	22	52	Atilla-Hamit-Kadriye İNANÖZ- Aysel ERASLAN
YILMAZ OTEL Milli Kuv.Cad.	2492993-2435996	*	41	90	Yılmaz Turizm San.Tic.A.Ş. İlyas YILMAZ
KONAK ARDA OTELİ E.Kuyumcular Mah.	2417514-2437575	*	15	35	Ferhunde-Turgut İNAL
MAHZEN 2000 RESTORAN Eski İzmir Yolu	2495905	2.Sın.Lok.	120 Kiş.Kapalı		Muhsin DOĞRUER
EKİLMİŞ Galericiler Sit.Yanı	2244725-2244724	M.E.Y.	500 Kişilik		Ekilmiş İnşaat Taah.Tur.Tic.Ltd.Şti.
TOPLAM		12 TESİS	374	782	

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

YATIRIM BELGELİ TESİSLER

Tablo G.9: Balıksir İl Merkezinde Bulunan Yatırım Belgeli Tesisler.

Asya Termal Turis.Tes.	xxx	85 Oda-191 Yatak	Pamukçu Köyü Balıkesir	Kurşular Yapı Malz.Tic.A.Ş.
Park Reskorant	Lok.	1.snf.	Atatürk Parkı Balıkesir	Yalçın Şenol- Pakize Ciciler
TOPLAM	2 TESİS	85 ODA 191 YATAK		

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.10: Bahksir Ayvalık İlçesinde Bulunan Turizm İşletmeli ve Yatırım Belgeli Tesisler.

TESİSİN ADI, ADRESİ :	TELEFON FAKS :	TESİSİN SINIFI :	ODA	YATAK	Tesis Sahibinin/İşletmecinin Adı
GRAND TEMİZEL OTEL Sahil Boyu Mevkii Sarımsaklı	3242000-3241274	*****	275	574	Temizel Tur. Tes. San. Tic. A.Ş. Kasım Temizel-Fatih Ersti
HALIÇ PARK OTEL Duba Mevkii	3315221-3315245	****	146	304	Behçet Morgül-Koray Korkmaz
CLUB BERK OTEL Sarımşak Mevkii Küçükköy	3241045-3241194	***	61	122	Arda Berk-İlker Berk Nusret Altınel İşletmeci
BİLLURCU OTEL Sarımşaklı Mevkii	3241189-3241751	***	60	120	Korkut Ata Billurcu
TORONTO OTEL Sarımşaklı Mevkii	3242633/:3242632	**	84	169	Kırcal Tur.A.Ş.
BÜYÜK BERK OTEL Sarımşaklı	3241045-3241041 3241194	**	191	382	Atap Altınel Tur.İnş.San.A.Ş.
AYVALIK BEACH OTEL Altinkum Mevkii Şeytan Sofrası	3245300-3245304	***	68	136	Pınareli Turistik A.Ş. Rıdvan ENSARI
ANKARA OTELİ Sarımşaklı Mevkii	3241195	**	102	210	Ankara Otelc.İnş.Ltd.Şti. Sabri Çörek-Recep Özek
SOLEY INN OTEL Sarımşaklı Mevkii	3241415-3241924	**	54	108	Bakırtaş İnş.Otelc.Tur.Ltd.Şti Emre Bakırtaş
ÖZAK OTEL Badavut Mevkii	3242459	**	25	50	Halil Özer
ALDER OTEL Sarımşaklı Mevkii	3211357 -- 321 13 13	**	40	80	Alder Özel Sağl.Hizm.İnş.Tur.Lt Derviş Yücel
AYTAŞ OTELİ Sarımşaklı Mevki	3241445-3241446	**	47	98	Kuzey İnş.Tur.Tic.Ltd.Şti Baran Molay-Ömer Kuzu
CUNDA OTEL Mithatpaşa Mah.Alibey Adası	3271598 fax:3272464	**	46	92	Ahmet Sümer
ÇAM OTEL Orta Çamlık No.12	3121515-3123062	*	19	36	Erinç Varol-Azmi Heper
ORTUNÇ OTEL Dalyan Mevkii Alibey Adası	3271120-3272082	*	22	44	Orhan Tunç
SEDAN YAT ÇEKEK YERİ 150 Evler Terminal Karşısı	3312319/3313221	Y.Ç.Y	140 Yat Karada Park		Ali Sadan
AYVALIK MARINA Devlet Hastanesi karşısı	3122696-3122408	Yat Limanı	100 yat Kapasit		
T O P L A M	-	17 Tesis-	1240	2525	

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.11: Bahksir Ayvalık İlçesinde Bulunan Yatırım Belgeli Tesisler.

Grand Milano Otel	***	70 Oda-140 Yatak	Sarımsaklı Mev.Ayvalık	Erdem Kılıç
Kalif Otel	***	103 Oda-206 Yatak	Sarımsaklı Mevkii-Ayvalık	Kuranlar İnş.San.Tur.Tic.A.Ş.
Toka Otel	***	61 Oda-125 Yatak	Sarımsaklı Altinkum Mevkii	Demet Tur.San.A.Ş. Hakkı Toka
Ürgenç Otel	**	48 Oda-100 Yatak	Sarımsaklı Mev.Ayvalık	Ragıp-Raif Ürgenç
TOPLAM	4 Tesis	282 ODA-571 YATAK		

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.12: Balıkesir Edremit İlçesinde Bulunan Turizm İşletmeli ve Yatırım Belgeli Tesisler.

TESİSİN ADI,ADRESİ	TELEFON FAKS	SINIFI	ODA	YATA	TESİS SAHİBİ/İŞLETMECİ
ELBİS OTEL Narlıhı Mevkii Altınoluk	3981535-3981539	****	100	203	Cengiz FIRAT
LA ROUTE AKÇAY RESORT (Tatil Köyü) Altınkum mah.Atatürk Bulvarı 70	3811020-3811035	****	165	454	Fevzi ÖZTÜRK
ALTINER OTEL Narlı Köyü, Mıhlı Mevkii,	3981527	***	72	150	Hakan BODUROĞLU(İşl.Md)
ADRAMİS OTEL Bostancı Köyü Edremit	3761314-3761397	***	66	135	Mesut ALTUNÇ-Hıdır BULĞAK
BEYZA OTEL Buruncuk Mevkii Altınoluk	3961378 3961313-3961370	***	84	168	Hayati BAYRAMOĞLU
LA ROUTE AKÇAY RESORT Altınkum mah.Atatürk Bulvarı 70	3811020-3811035	**	41	84	Fevzi ÖZTÜRK
ÜÇEM OTEL GOLDEN SEA İskele mah. Barbaros cad.16	3961388-3965531	**	40	78	Osman TURANLI
MARE MONTE OTEL İskele Mah. Fatih Cad. 13 Altınoluk	3961730-3960675	*	23	46	M.Erinç ERSÖZ
EREN OTEL İskele Mah. Altınoluk	3961713-3962772	*	22	34	Ahmet EREN
MANASTIRHAN OTEL Manastır Mevkii Güre / EDREMIT	3884520-3884521	*	18	36	Mehmet MANİLBOĞA
TUZÜN OTEL L.Akpınar Cad. Akçay	3842667-3841554	*	25	46	Şinasi ATBAŞ
ÖZSOY OTEL L.Akpınar Cad. Akçay	3841190-3842190	*	27	54	Gülser ÖZSOY
YENİ ALTUN OTEL İskele Mevkii Güre	3855166-3855168	*	22	38	Altunlar İnş.Tur.Tic.A.Ş. Faruk PİŞKİN
ÇAMLİBEL GAZİNOSU Çamlıbel Köyü	3852707	M.E.Y	110 Kiş.		Vasfi YILMAZ
ZEYTİNBAGI OTEL , Çamlıbelköyü – Edremit	3873761-62	Özel tesis	8 oda	16	Ayşe Menend-Şeker KURTİZ
TOPLAM		15	713	1542	

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.13: Balıkesir Edremit İlçesinde Bulunan Yatırım Belgeli Tesisler.

Antandros Otel	xxxxx	120 Oda-240 Yatak	Şahinderesi/Altınoluk-Edremit	Altınoluk Belediyesi
Akçay Ömür Otel	xxx	46 Oda-92 Yatak	Sakarya Cad.Akçay/ Edremit	Ahmet-Şadan EVRAN
Öge Otel	xxx	79 Oda-159 Yatak	Leman Akpınar Cad. Akçay	İsmet ÖGE
La Route Akçay Resort		78 Oda-156 Yatak	Altınkum mah.Atatürk Bulvarı 70	Fevzi ÖZTÜRK
Adramis	***		Bostancı Köyü Köy Civari	Mesut ALTUNÇ-Hıdır BULĞA
TOPLAM	5 TESİS	323 Oda-647 Yatak		

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.14: Balıkesir Burhaniye İlçesinde Bulunan Turizm İşletmeli ve Yatırım Belgeli Tesisler.

TESİSİN ADI,ADRESİ	TELEFON FAKS:	TESİSİN SINIFI:	ODA	YATAK	Tesis Sahibi /İşletmeci
ARTEMİS ÖREN T.K. Ören Mah.	4163776-4163226	****	113	229	Artemis Şirketi M.Niyazi ÖNAL
KESKİN OTEL Öğretmen evleri	4161021-4161318	**	101	184	Mustafa T.KESKİN
ALTINCAMP Ören Mah.	4163732-4163737	Kamp.Den.İş 2.sın.motel	13	515	Tahir ALTIN
CLUB ORIENT TATİL Ören Mah.	4163445-4164026	Kısmi Tur.İş.Bel. 4 Yıldızlı	62	134	Birsel ROMÉY
TOPLAM		4 TESİS	289	1062	

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.15: Balıkesir Burhaniye İlçesinde Bulunan Yatırım Belgeli Tesisler.

CLUP ORİENT	****	İdari Blok	İğdeburnu Mev.Geriş Mah. Ören Burhaniye		Birsel Romey
COİNCIDENCE OTEL	**		Karaağaç- Gömeç 0532 3274912	31 Oda 68 Yatak	Kali Tur.Org.A.Ş. Kakil Ali SANCAR
TOPLAM	2 TESİS	31 Oda - 68 Yatak			

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.16: Balıkesir İlinde Bulunan Turizm Seyahat Acentaları.

ACENTANIN ADI:	GRUBU:	ADRESİ:	TELEFON VE FAX:
BALIKESİR			
Kepekçiler Turizm Sey. Ac.	A	Karesi Mah. Arık Sok. 9/1 BALIKESİR	2393103-
.Konak Arda Tur.Sey. Ac.	A	Eski Kuyumcular Mh.çavuş Sok.15BALIKESİR	2431213-2437575
Uçarsoy Turizm Sey.Acentası	C	Hisar İçi Mah.Örücüler Cad.No 24/2 BALIKESİR	2411757-2410857
Harman Turizm Sey. Ac.	C	Hacıilbey Mah. M.Akif Ersoy Cad. No:4BALIKESİR	2443420-
Haksever Turizm Sey. Ac.	C	Karesi Mah. Karesi Sok. 7/1 BALIKESİR	2439379-2435996
Hakiki Çağlayan Turizm Sey. Ac.	C	Ali Hikmet paşa Meydanı Keçeciler meydanı 9/1 BALIKESİR	2413033-
Arabacı Turizm Seyahat Acentası	C	Akıncılar Mah. Işık Sok No:15 BALIKESİR	2422664-2497832
Rüknüyemani Tur.Sey.Acentası	A	Hasanbaba Çarşısı No.57 BALIKESİR	2499425
Karesi Tur.Sey.Acentası	C	Eski kuyumcular Mah.Atalar Cd.NO:35/2 BALIKESİR	2398032-2441773
İvrindi Tur.Sey.Acentası	A	Eskikuyumcular Mah.Kececi Sk.9/3BALIKESİR	2453987-2444782
Zaman Turizm Seyh.Acentası	A	Karesi Mah. Karesi cad.No11 Balıkesir	2455200-2452621
AYVALIK			
Keen Turizm Sey. Ac.	A	Talatpaşa Cad. 51-52 AYVALIK	3126550-3126284
Olive Turizm Sey. Ac.	A	Vehbibey mah. Atatürk cad. Sural PasajıNo:43AYVALIK	3121062-3122903
Jale Turizm Sey.Ac.	A	Fevzi paşa Mah. PTT Sok.No:108 AYVALIK	3122740-3122470
Sezek Turizm Sey. Ac.	AG	Talatpaşa C ad. 67/b AYVALIK	3122456-3123734
Duke Turizm Sey. Ac.	A	Vehbibey Mah.Atatürk Pasajı No:4 AYVALIK	3122260-3123794
Turspot Turizm Seyahat Ac.	A	Gümrük Mey.Necati Bey Pasajı No:19	4164321-4164025
Patricia Turizm Sey.Ac.	C	Sakarya Mah.Edremit Cad.No.153 AYVALIK	3124309
Meis Turizm Sey.Ac.	AG	Fevzi paşa Mh.Cumhur.Cd.2.Sk.1 Ara N:5/C AYVALIK	3124152
BURHANİYE			
Genius Turizm Sey. Ac.	A	ADRESİ :Özen mah. İğdeburun Mevkii BURHANİYE	4163445-4164026
Koşan turizm Seyahat Ac.	A	Hürriyet Meydanı 11/2 BURHANİYE	4221250-4221655
Adramitos Turizm Seyahat Ac.	A	Ören Mah.Bel.Çerçısı 19 BURHANİYE	4164001-4164002
Zefira Turizm Seyahat Ac.	AG	Mahkeme Mah.Hürriyet Cad. No.30/3 BURHANİYE	41651083-
Konak Arda Turizm Seyahat Acent.	A (Şb.)	Konak Lale Otel BURHANİYE	
Nina Turizm Seyahat Ac.	AG	Ören Mah. Çarşı Cad.No.32 BURHANİYE	4223844-
BANDIRMA			
Hacet Turizm Seyahat Ac.	A	Günaydın Mah.İtfaiye Cad. No:6/2	7181470-7143133
Yılcan Turizm Seyahat Ac.	A	Hükümet Cad. No:5 BANDIRMA	7132004-7181645
ERDEK			
GÖNEN			
Ravza Turizm Sey. Ac.	A	Altay Mah.Bezciler Cad. 26/C GÖNEN	7620211-7625436

EDREMİT			
Göktuğ Tur.Sey.Ac.	C	Çanakkal As.Kavaklar Me.Aydoğdu Petr. EDREMİT	3882213-3883141
Demre Turizm Seyahat Ac.	A	M.Kaptan Mey. L.Akpınar Cad. EDREMİT	3848586-3851521
Mare Monte Turizm Sey. Ac.	A	İskele Mah.Fatih Cad. No:7 Altınoluk EDREMİT	3961730-3850650
Ref-Tur Turizm Seyahat Acentası	A (Şb.)	Denizer İşhanı Kat.3 No.23 EDREMİT	3730020-3735617
(A) GRUBU	18		
(C) GRUBU	8		
(AG) GRUBU	4		
ŞUBE	2		
TOPLAM	32		

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

BELEDİYE BELGELİ TESİSLER

Tablo G.17: Balıkesir İlinde Bulunan Belediye Belgeli Tesisler.

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
BALIKESİR	12 Adet					
Karesi Oteli		Karesi Mh.Suna Sk.N:	10	30		2413258
Şandoğan Oteli		Akıncılar Mh. Yalkır C.35	22	80		2432322
Adalet Oteli		Akıncılar Mh. Yalkır C.52	38	80		2411050
Yeni HanOteli		Ege Mh.Bardakhane S.N:2	22	45		2412399
Mola Hotel		E.Kuy.Mh.Çavuş Sk.N:4	37	87		2458001
Evim Hotel		E.Kuy.Mh.Mekik Sk.14	28	45		2418432
Özalp Hotel		E.Kuy.Mh.S.Tozan C. 16	28	48		2435369
Ankara Oteli 1		Milli Kuv. Cd.Akkaya S.1	12	25		2422338
Ankara Oteli 3		Yıldırım M.Yıld.Cd.37	16	30		2499788
Sabah Oteli		Yıldırım M.Başsaran S.7	10	30		2443060
Halk Oteli		Yıldırım Mh.P.Saray S.1	16	40		2414547
Akdemir Oteli		Cumhuriyet C.N:30	12	38		2450749
			251	578		
AYVALIK	44 Adet					
Chez Beliz Pans.		Fethiye Mh.M.Çakm.C.28	7	17		3124897
Sultan Pansiyon	“	Vehbibey Mh.Barbaros Cd	5	15		3123054
Melisa Pansiyon	“	H.Paşa mh.Barbar.Cd.N:2	4	8		3126584
Biret Pansiyon	“	H.Paşa Mh.Tansaş Ark.28	4	8		3122175
Kral Oteli	“	Vehbibey Mh.Atatürk Cd.	14	35		3122101
Yurt Oteli	“	Cumhuriyet Alanı	29	54		3122109
Aziz Arslan Oteli	“	Vehbibey M.Belediye Aral	15	30		3126888
Ayvalık Palas Ot	“	Gümrük Mey.N:7	30	68		3121064
Kıyı Motel	“	Gümrük Mey.Otelli.Aralığı	8	23		3126677
Yalı Pansiyon	“	PTT.Arkası N:25	4	10		3122423
Sözer Pansiyon	“	2.Sefa No:71 Çamlık	12	28		3312769
İdeal Pansiyon	“	F.Paşa Mh.Gümrük Cd.20	10	18		3130055
Artur Motel	“	M.Paşa Mh.S.Boyu N:9	9	18		
Günay Motel	“	M.Paşa M.Çarşı C.N:14	10	19		
Panaroma Oteli	“	Mevlana C.10.Sk.N:5	27	60		
Zehra Teyz.Evi	“	N.Kemal M.Kilise İçi N:7	4	8		
Cunda Konuk E.	“	“ Tepebaşı S.Selam.C.	10	25		
Altay Pansiyon	“	N.Kemal Mh.Ayvalık Cd.	8	18		
Özgür Pansiyon	“	“ “ No:18	4	9		
Mercanan Pansi.	“	“ “ Necat Sk.N:2	65	10		

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
Kaypa Motel	“	M.Paşa Mh.Bahar Sk.Cun	16	43		
Taliani Pansiyon	“	K.Paşa M.Bardakçı Yokuş	7	15		
Şehir Otel	“	Gazinocular Cd.No:6	11	28		
Tunç Otel	“	Orta Çamlık	30	65		
Silva Otel	“	Çamlık Meydan No:2	7	13		
Selina Otel	“	15 Eyl.C.Yeniyol Kavşağı	18	36		
Basel Otel	“	M.Paşa Mh.Dombadis Me.	30	60		
Sayılgan Otel	“	“ “	15	30		
Atün Pansiyon	“	N.Kemal Mh.Çarşı C.N:7	7	18		
Nesos Bautigue	“	M.Paşa M.Bahar S.N:22	12	26		
Aşıyan Pansiyon	“	A.Çetinkaya Mey.N:10	3	7		
İlker Motel/Pans	“	M.Paşa Mh.Halk Cd.N:10	6	15		
Komili Otel	“	Çamlık Mak.Ayvalık	40	100		
Clup Scala Otel	“	15 Eylül Cad.Cunda	15	45		
Ekbir Otel	“	15 Eylül Cad.Üç Çamlar	16	32		
Ada Camping	“	Alibey Adası	70	200		
Çamlık Camping	“	Çamlık	50	200		
İğdeli Camping	“	Aliçetinkaya Mah.	30	100		
Çiçek Pansiyon	“	H.Paşa Mh.Atat.C.Motor	24	46		
Günebakan Apar	“	K.Paşa M.7Kuyu.Mh.33	12	50		
Ahu Pansiyon	“	Çamlık Mh.2 Sefa 6/1	5	15	Yıldız Eskioglu	
Dostlar Pansiyon	“	Orta Çamlık Mevkii 45	6	18	H.Fethi Namlı	
Ateş Pansiyon	“	K.Paşa Mh.İzmir Yolu	8	24		
Levent Pansiyon	“	Çamlık Mh.Sefa 2	11	30		
			728	1697		
ALTINOVA	4 Adet					
Selçuk Otel		Altınova	30	48		
Altın Otel	“	“	16	36		
Turan Pansiyon	“	“	14	40		
Kazan Motel	“	“	30	60		
			90	184		
KÜÇÜKKÖY	63 Adet					
Kervan Beach O		Sarımsaklı Mevkii	220	650		3437395
Amphora Hotel	“	“ “	54	107		3244044
Prens Yıldız Hot	“	“ “	30	60		3241464
Zeytinci Hotel	“	“ “	96	196		3241116
Hikmet Hotel	“	“ “	10	120		3243076
Seda Hotel	“	“ “	24	55		3247175
Çavdar Otel	“	“ “	32	70		3241160
Olçay Otel	“	“ “	24	60		3201008
Dobra Hotel	“	“ “	48	120		3241081
Sarayevo Hotel	“	“ “	10	22		
Yazevi Hotel	“	“ “	22	100		3241560
Erdoğan Hotel	“	“ “	25	50		3240461
Emreli Hotel	“	“ “	24	120		3246070
Yılmaz Hotel	“	“ “	20	60		3241778
TürkYurt Hotel	“	“ “	52	104		3244319
Palmera Hotel	“	“ “	47	105		3242217
Özcan Hotel	“	“ “	20	40		3245621
Sea-Beach Hotel	“	“ “	53	106		3244319
Nil Hotel	“	“ “	36	100		3240032
Sevo Hotel	“	“ “	21	45		3241166
Koşan Hotel	“	“ “	20	40		3241362
Sezer Hotel	“	“ “	40	80		3242812
Toka Hotel	“	“ “	50	100		3246270
Marine Hotel	“	“ “	45	90		3243197
Ciddi Motel II	“		20	45		3241854

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
Varol Motel	“		25	50		3241068
Radar Motel	“	Kapalı				3241022
Başarı Motel	“		20	40		3242110
Karakaş Motel	“		60	120		3241177
İlkbahar Motel	“		14	32		3241277
Samanyolu Mot.	“	Kapalı				3241093
Soyak Motel	“		25	60		3241058
Zafer Motel	“		40	100		3241406
Abay Motel	“		12	33		3240918
Ergin Motel	“		40	80		3241343
Şenocak Motel	“		25	54		3241190
Alev Motel	“		20	50		3241356
Dilek Motel	“		30	66		3241072
Koşan Motel	“		25	50		3241362
Marina Otel	“		35	72		3240466
Sahil Otel	“		24	48		3241379
Mulka Motel	“		30	70		3241262
Aziz Motel	“	Kapalı				3240106
Ciddi Motel 1	“		70	150		3241560
Tunan Motel	“		17	40		3243938
Varol Oteli 1	“		35	70		3241068
Billurcu Apart O	“		64	128		3241188
Muratcan Apart	“		35	76		3241260
Taner Apart Otel	“		20	48		3241803
Zafer Apart Otel	“		6	15		3244841
Abay Mini Apar	“		10	20		3241067
Mine Apart Otel	“		35	75		3240948
Gizem Apart Ot	“		20	40		3244489
Barbaros Apart	“	Kapalı				3245787
Acem Apart Hot	“		30	64		3244177
Özçelik Apart O	“		18	36		3240273
Lider Apart Otel	“		50	100		3211116
PAlmcourt Apar	“		50	108		3242688
Aleyna Apart Ot	“		55	116		3240750
Akgöl Apart Ote	“		25	50		3241053
Ali GÜR Apart	“		12	24		3245809
Kiraz Apart Hot	“		30	60	Fahri KIRAZ	3241730
Beyazsaray Apar	“	Badavut	35	80		3246030
			2085	4870		
EDREMIT	5 Adet					
Divan Otel		Hürr.Cad.1 S.N1 Edremit	28	34	MehmetGÖKME	373 26 91
Bilgiçler Otel	“	Menderes Bulv.Edremit	20	48	A.Emin BİLGİÇ	374 22 55
En-Tur Termal	“	İzmir Asfaltı Edremit	38	76		376 13 70
Uytun Otel	“	G.Celal Mh.Akç.Cd.152	26	61		373 00 47
Karagözoğlu Ote	“	Mend.Bulv1.Sk.N:1 Edre	12	28		373 15 14
			124	247		
AKÇAY (ZEYTİNLİ)	18 Adet					
JKKK.Akçay Eğ			44	156		
T.Kömür İşl.			48	232		
Tatil Köyü			326	900		
Demir Motel			22	55		

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
Karaca Motel			-	-		
Villa Bela			7	24		
Timur Pansiyon			15	34		
Murat Pansiyon			15	40		
Pars Pansiyon			19	49		
Şamdan Otel			11	31		
Kutlugün Motel			35	115		
Sahil Güven Mo			20	60		
Cantürk Motel			15	50		
Çimen Motel			16	35		
Taylan Motel			16	30		
İstanbul Sah.Mo			26	45		
BeyazSaray Mot			26	80		
Hoşnut Pans.			11	40		
			692	1976		
ALTINOLUK	30 Adet					
Akçam Motel		İskele Mh.Ç.kale Asf.Üz.	41	105		3961011
Afrodit Tatil Kö		Avcılar Altı	43	250		3785222
Lambada Otel		Ç.Kale Asfaltı Üzeri	-	-		3952545
Altinoluk Otel		İskele Mh.Barbaros Cd.	30	75		3961648
Elif Motel		Narlı Altı Mevkii	52	110		3961324
Misya Motel		İskele Mh.Çayağzı Cad.	16	32		3961003
Akın Motel		İskele Mh. “	19	42		3961003
Çetin Motel		İskele mh.Fatih Cd.48	13	35		3961607
Seven Motel		Avcılar Altı	14	40		3881530
Sır Motel		“	17	50		3882901
Uytun Motel		Yağcılar Mevkii	24	57		3963470
Berlin Pansiyon		Balkent Mevkii	10	26		3960318
Kutlu Pansiyon		İskele Mh.Çayağzı Cad.	25	75		3960946
Onur Pansiyon		“ “	10	50		3964934
Ergün Pansiyon		İskele Mh.Fatih C.N:45	7	18		3965225
Ceyhan Pansiyon		İskele Mh.M.Paşa Caddesi	10	20		3961377
Bardakçı Konağı		“ “ N:6	7	19		3960030
Çakıl Pansiyon		İskele Mh.Atatürk C.	14	39		3962921
Helvacıoğlu Pan		İskele Mh.M.Paşa Cad.	10	40		3961924
Onur Apart Otel		İskele Mah.	5	10		3965024
Beykonağı Apart		Fener Mahallesi	29	120		3881002
Şato Apart		Tahtakuşlar Köyü	18	54		3881209
Antandros Kamp		Avcılar Altı	8	24		3780190
Cahithan Pans.		İskele Mh.Barbaros Cd.38	29	70		3961306
Nurcihan Pans.		İskele Mahallesi	6	12		3962587
Öztango Pans.		İskele Mh.Barbaros Cd.	19	38		3961090
Tango Pansiyon		“ “	12	48		3961144
Cem Pans.Apart		Ç.Kale Asfaltı Narlı Altı	17	53		3981170
Murat Pansiyon		İskele Mh.Fatih Cad.	-	-		3961111

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
Ali's Apart Otel		“ “	-	-		3961988
			505	1512		
GÜRE	1 Adet					
Körfez Tatil Be		İskele Mh.GÜRE	30	60		
BURHANİYE	18 Adet					
Clup Tiran Tatil		Ayaklı Cd.Belediye Evleri	54	108	A.Rezzak GENÇ	
Clup Minka Evl		“ “	48	144	Nejat KARAGÖZ	
Efem Keskin Tat		İğdeburnu Mevkii	84	168	Mustafa T.KESKİ	
Nina Otel		“ “	98	196	Nihat ÇAĞIL	
Clup Fiord Otel		Ayaklı Cad.No:1	56	150	N.Duran-F.Cenap	
Konak Lale Mot		Ayaklı Cad.Neşe Sk.N:1	23	55	M Arda İNAL	
Karakaş Motel		Gezinti Yolu No:5/A	27	70	Hayri KARAKA	
Ada Motel		Plaj İçi No:7/1 Ören	20	74	Mustafa S.YAĞC	
Şen Motel		2.Ören Cad.No:27	16	60	İlyas ŞEN	
Fer-Tur Motel E		Ayaklı Cd.Belediye Evl.	42	56	M Arda İNAL	
Köşem Motel Ev		Ören Mh.Çarşı Cd.	16	34	Hüseyin BAŞ	
Clup Nova Otel		Ören Mh.Siteler Bulv.N21	32	128	Atilla Coşkun	
Meriç Otel		Öğretmenler Mh.Aksoy B	23	52	Zafer MERİÇ	
Topaş Otel Tur.		“ “ N:64	23	55	Necip TOPTAŞ	
Yaşam Otel		“ Ayaklı Cad.No:5	20	50	İsmail SİNGÖR	
Mine Otel		Öğretmen Cad.No:9	22	40	Vehbi KESKİN	4161320
Pelit Otel		Çukurbağlar Mevkii	56	116	Ali MEZGİL	
Polat Otel		Bağlarburnu İlerisi	35	100	İlhan POLAT	4252101
			695	1656		
ERDEK	93 Adet					
Acet Otel		Çuğra Mevkii	35	70	Mustafa ACET	8351881
Agrigento Otel			110	338	Osman MIRIZ	8351389
Alevok Otel			40	80	Adnan CİCİLER	8351116
Yat Otel			32	59	Salih ARAS	8351073
Özgün Otel			54	100		8354722
Kizikos Otel			36	120	Mustafa ACET	8351275
Zeki Otel			30	70	Zeki ARSLAN	8357430
Ener Otel			55	120	Burhan ENER	8351256
Çınar Otel			52	137		
Ümit Otel			12	30	Mehmet TOPRA	8351092
Erdek Otel			34	56		
Saner Otel			12	32		
Rüya Motel			65	100	Yusuf ÖZSÖZ	8351200
Kafkas Motel			30	60	Seçkin ARSLAN	8351738
Ali ÖZTOPRAK		Mangırcı Mevkii	70	150		
Hülya Motel		Çuğra Mevkii	47	120	Rıza KUTLU	8351215
Hilal Motel			15	64		8354900
Gün Motel			30	50	Ahmet GÜN	8351302
Alp Motel			27	45	Coşkun GÜNGÖ	8350845
Erdek Motel			30	90	Mustafa SESLİO	8351105
Eren Motel			20	50	Recep EREN	8351052
Murat Motel			20	80		
Belgin Motel			30	54	Ahmet ŞENYİĞ	8351270
Dostlar Motel		Çuğra Mevkii	30	72	Kemal TÜTER	8351617
Berlin Motel		Mangırcı Mevkii	-	-		8557204
Altinkum Motel			48	100		8557600

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
			1947	4959		
AVŞA ADASI	67 Adet					
Demirel Pansiy.			18	51	Sabriye DEMİRE	
Ali Baba Pans.			5	20	Semiha DEMİRB	
Doğan Coşkun P			20	50	M Doğan COŞK	
Yarar Otel			60	120	Necati DEMİRB	
Dolgu Pansiyon			8	25	Zeliha DOLGUN	
Huzur Pans.	“		3	10	Hülya ENUZUN	
Gökhan Pans.	“		7	28	Süleyman GÜL	
Geçim Pans.	“		9	35	H Edip GEÇİM	
Cennet Pans.	“		5	20	Sevgi GÖKALP	
Fantasia Motel	“		25	50	Naci GÜNDOĞD	
Beyazsaray Otel	“		30	80	Turan KUBAT	
Kalafat Pansiyon	“		2	5	Ali KALAFAT	
Gürol Pansiy.	“		4	13	Belma KARATE	
İzmir Pansiyon	“		15	48	Emine KAVGAC	
Koç Pansiyon	“		16	52	A.VAHAP KOÇ	
Koç Pans.	“		12	40	Ömer KOÇ	
Kalkın Pans.	“		6	18	Hüseyin KALKI	
Kalkın Pans.	“		8	24	Mehmet KALKI	
Bizimev Pans.	“		5	20	Şerif KÖKOĞUZ	
Boğaziçi Motel	“		18	50	Münire KAYAH	
Büsra Motel	“		23	70	Nizamettin Motel	
Olca Pans.	“		30	60	Kemal OLCA	
Mercan Pans.	“		10	30	Sadullah OLCA	
Kardeşler Pans.	“		7	30	Ali ORANLI	
Işık Pans.	“		5	18	Ayten ÖZDİNÇ	
Ölçekçi Pans.	“		40	120	Alaaddin ÖLÇEK	
Özkaptan Pans.	“		25	70	Ahmet ÖZKAPT	
Şenol Pans.	“		4	12	Hümmet PERÇİN	
Özçakar Pans.	“		12	40	Suat SENHER	
Gül Pansiyon	“		7	20	Tarık SAĞLAM	
Ankara Pans.	“		9	28	Selahattin SUNA	
Temel Pans.	“		20	60	Celalettin TEME	
Orta Pans.	“		15	40	Gület TOKAT	
Yüksel Motel	“		15	40	Yüksel TULUN	
Yeşilyurt Pans.	“		10	30	Lütfiye TABAK	
Tüzün Motel	“		17	50	Nermin TÜZÜN	
Meltem Motel	“		17	50	Hakkı TÜRKÜM	
Tezgel Pans.	“		15	40	Fikriye TEZGEL	
Tezgel PAns.	“		15	40	Zehra TEZGEL	
Ceyla Pans.	“		4	12	Bişar TEMEL	
Uzuner Pans.	“		20	50	Vedat Uzuner	
Uzun Pans.	“		25	50	Yurdanur UZUN	
Şeref Pans.	“		15	45	Ayşe UZUNER	
Isparta Pansiyon	“		18	50	Ş.Gültan ÜNALA	
Yelken Pans.	“		12	36	Ekrem ÜST	
Uyar Pans.	“		5	20	Sevil UYAR	
Elif MOTEL	“		8	25	Suzan YANARD	
Murat Pansiy.	“		20	50	Erdiñç YARAR	
Karadut Pans.	“		10	30	Hülya YUNAK	

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
Hakan Pans.	“		22	70	Yüksel YILMAZ	
Yunus Pans.	“		10	30	Şeref YUNUSOĞ	
Yarar Pans.	“		5	19	Gürkan YARAR	
Manyas Pans.	“		30	80	Cahit AKYILDIZ	
Derya Pans.	“		4	16	Ertuğrul UMRUK	
Ağır Pans.	“		3	10	Şükran AĞIR	
Güneç Pansiy.	“		12	42	Seval AKGERK	
Uludağ Pans.	“		4	15	Yurdan AKBELE	
Bağdat Pansiy.	“		8	25	Necla AYRANCI	
Clas Pans.	“		15	40	Mustafa ATİK	
Özcan Motel	“		20	50	Zehra AKBAŞ	
Hakan Pansiyon	“		30	70	Leyla ANAÇ	
Altinkum Pans.	“		4	15	Hasan BASMACI	
Karadut Motel	“		22	50	Hakkı ÇAKAN	
Çankırı Motel	“		24	50	Burhanettin ÇAN.	
Çatuk Motel	“		20	50	Seyithan ÇATUK	
Doğan Pans.	“		9	25	Fatma D.COŞKU	
Ömer Deniz Pan	“		32	80	Zafer D.BİLEK	
			983	2712		
BANDIRMA	9 Adet					
Göz nur Otel		H.Çav.Mh.Terziler C.39	9	22	Fatih Oruçoğlu	7181611
Saray Otel		“ 29 Sk.N:4 Bandırma	17	44	Mehmet ÖZKAN	7182786
Deniz Otel		“ Evyapan Sk.N:25	32	20	Nuriye YAĞCI	7123898
Derya Otel		Dere Mh.Tuncay S.N:14	14	25	Mustafa TIRNAV	7182726
Çetin Otel		H.Çavuş M.H.Çavuş C5	24	39	Sezgin ÇETİN	7188750
Sahil Otel		Dere Mh.İnönü C.10	36	65	“	7142421
Otel Mrina		P.Bayır Mh.M.A.Ers.C.27	35	55	Çimenoglu İnş.Lt	7151260
Elit Otel		HBC.Mh.Cumh.Mey.N:3	18	31	Erkan ÖZMAÇİN	7152090
Karlahan Otel		“ İnönü C.44	16	28	Yücel KARLAH	7149377
			201	329		
GÖNEN	23					
Asepus Otel	“	Altay mh.Tümer cd.No 39	21	34	Muhlis ÇAKMA	7620637
Bahar Otel	“	Kurtuluş Mh.Manyak Cad	24	47	Kamil ÇOBAN	7622547
Tanrıöver Otel	“	Altey mah.5 Sok No 29	15	27	Erdal TANRIÖV	7726338
Metsin Otel	“	Kurtuluş Mah.Zeki Cd.n 4	35	70	Yakup GÜNGÖR	7622111
Semedam Otel		Kurtuluş Mh.Banyolar cad	38	84	Vijdan DANIŞ	7725800
Ateş Otel		Akçaali Mah.H.Tüm.Cd. 4	14	34	Fethi ATEŞ	7623811
Mola otel		Altay Mah.10 Sok No 4	19	28	Sezai EDİRNE	
Derman Otel		Altay Mah.Banyolar Cad	44	83	Kaplıcalar A Ş	7621840
Yeşil Otel		Alyat mah.Banyolar cad	72	144	Kaplıcalar A Ş	7621840
Ev Pansiyon		Kurtuluş Mh.Kaplıcalar C	24	40	Yaşar ŞENGÜN	7624030
Toplu Pansiyon		Kurtuluş Mh.kaplıcalar C	20	50	Zekai TOPLU	7620023
Doktorun Yeri		Kurtuluş Mh.Kaplıcalar C	17	30	Ali DENİZLİ	7622940
Odabaş Pansiyon		Kurtuluş Mh.Pazar Cd.N 9	18	50	Özcan ODABAŞ	7623815
Bizim Pansiyon		Kurtuluş Mh.119 Sok No			Necip ZORA	7727017
Aşçıoğlu Pansiyon		Altay Mah.Kap.Cad.No 1				7622975
Can Pansiyon		Altay Mah.Pazar cad No 1	35	90	Rahmi ÇALIK	7623441
Huzur Pansiyon		Altay Mah.Banyolar Cd.1	6	24	Osman KURALA	7621616
Berlin Pansiyon		Kurtuluş Mah.Banyolar C			Hamdi ARIKAN	7623571
Gözde Pansiyon		Kurtuluş Mah.Kaplıcalar	33	70	İbrahim KARAG	7623972
Emre Pansiyon		Kurtuluş Mah.Banyolar C	30	66	İsmail KARAAL	7622030
Karaca Pansiyon		Kurtuluş Mah.119 Sk.No	11	23	Nazmi KARACA	7622479
Semih Pansiyon		Altay Mh.Çarıkcı İş Hamı	10	42	Kariyer Özel EĞİ	7727540
Selma Pansiyon		Kurtuluş Mh.Taşyol Sk 3	6	33	Kariyer Özel EĞİ	7727540
			492	1069		
MARMARA ADASI	12 Adet					
Şato Motel		Cumh.Mh.Kolej Plaj	16	35	Çetin OR	8557368

Tesisin Adı	Adedi	Adresi <u>25.03.2005</u>	Oda	Yatak	İşletmecisi	Tel. No.
Marmara Otel			18	37		
Adapalas Otel		Hükümet Cad.Marmara	9	38		
Boncuk Motel		Çınarlı Köyü	44	115		
Aba Motel		Çınarlı Köyü Marmara	15	30		
Demos Motel			100	120		
Viking Motel			50	80		
Kumsal Motel			40	65		
Dostlar Pansiyon			60	109		
Davran Motel		Manastır Motel/Marmara	20	30		
Murat Motel		Atatürk Meyd.Marmara	14	28		
Saraylar Misafir		Saraylar	15	21		
			401	708		
BİGADIÇ						
Park Otel		Bigadiç	10	22		
DURSUNBEY						
Sarıç Otel		Dursunbey	24	50		
SUSURLUK	2 Adet					
Demirbaş Otel		Susurluk	17	37		
Dayıoğlu Huzur			32	85		
			49	122		
SINDIRGI		Sındırgı	24	50		

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Tablo G.18: Bahkesirde Bulunan Belediye Belgeli Tesis İstatistikleri.

İLÇESİ	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
MERKEZ	12	251	578
AYVALIK	111	2903	6751
BANDIRMA	9	201	329
BURHANİYE	18	695	1656
ERDEK	93	1947	4959
EDREMİT	54	1351	3795
MARMARA	12	401	708
GÖNEN	23	492	1069
DURSUNBEY	1	24	50
SINDIRGI	1	24	50
BİGADIÇ	1	10	22
SUSURLUK	2	49	122
T O P L A M	337	8.348	20.089

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

G.4. Turist Sayısı

Tablo G.19: Bahkisir İli 2006 Yılı 12 Aylık Yerli ve Yabancı Turist Hareketleri Aralık Ayı Sonu İtibariyle

YABANCI TURİSTLERİN ONİKİ AYLIK MUKAYESELERİ										
	GİRİŞ					GECELEME				
	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANLARI		YILLAR			% DEĞİŞİM ORANLARI	
	2004	2005	2006	2004 / 2005	2005 / 2006	2004	2005	2006	2004 / 2005	2005 / 2006
MERKEZ	1.352	1.878	8.439	39	349	1.874	5.001	9.480	167	90
AYVALIK	51.366	57.745	5.296	12	-91	134.844	97.475	6.474	-28	-93
BANDIRMA	5.261	11.303	25.537	115	126	7.862	12.877	42.271	64	228
BURHANİYE	2.424	2.424	2.554	0	5	20.403	19.946	2.976	-2	-85
EDREMİT	3.375	3.217	1.160	-5	-64	4.369	3.715	2.015	-15	-46
ERDEK	475	714	2.015	50	182	1.579	1.299	1.160	-18	-11
GÖNEN	149	425	2.287	185	438	680	2.408	7.489	254	211
TOPLAM:	64.402	77.706	47.288	21	-39	171.611	142.721	71.865	-17	-50

YERLİ TURİSTLERİN ONİKİ AYLIK MUKAYESELERİ										
	GİRİŞ					GECELEME				
	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANLARI		YILLAR			% DEĞİŞİM ORANLARI	
	2004	2005	2006	2004 / 2005	2005 / 2006	2004	2005	2006	2004 / 2005	2005 / 2006
MERKEZ	70.745	67.545	15.750	-5	-77	89.765	89.586	2.036	0	-98
AYVALIK	54.959	44.562	56.583	-19	27	165.432	144.100	66.737	-13	-54
BANDIRMA	35.091	43.817	37.517	25	-14	49.392	63.591	72.499	29	14
BURHANİYE	5.728	5.313	27.659	-7	421	28.390	24.840	41.553	-13	67
EDREMİT	28.640	19.514	4.153	-32	-79	76.637	38.025	19.454	-50	-49
ERDEK	10.991	8.197	7.267	-25	-11	33.745	24.235	10.705	-28	-56
GÖNEN	20.246	13.701	9.775	-32	-29	86.468	50.174	3.765	-42	-92
TOPLAM:	226.400	182.001	158.704	-20	-13	529.829	434.551	216.749	-18	-50

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Konaklayan kişilerin ilçelere ve milliyetlerine göre dağılımı hakkında bilgi verilecektir. Turizm mevsiminde nüfus artış miktarı tahmin edilecektir.

G.5. Turizm Ekonomisi

Turizm ile bölgesel kalkınma yakından ilişkilidir ve bölgesel kalkınmanın sağlanmasında turizmin önemi büyüktür. Bu rol, onu kalkınmış ülkelerde önemli bir sektör konumuna getirirken, özellikle kalkınmakta olan ülkelerde turistik potansiyeli olan yörelerin geliştirilmesinde turizm sektörü gibi “yardımcı sektörlerin” kalkınmaya hız verici ve tamamlayıcı etkileri artık iyice anlaşılmıştır. Sürdürülebilir bir turizm ile geri kalmış bölgelerin ekonomileri canlanmakta ve yaşam kalitesi artmaktadır. Tüm gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de, ekonomik kalkınmanın sağlanabilmesi için temel şartlardan bir tanesi dış satımın artırılmasıdır. Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik gelişme ve çağdaşlaşma için geleneksel tarım ekonomisinden endüstriyel ekonomiye geçiş zorunludur. Ancak böylesine bir değişim büyük miktarda sermaye, yabancı döviz kazancı ya da büyük

miktarlarda dış borçlanmayla mümkün olmaktadır. Bu durum endüstrileşme için gerekli finansman kaynaklarını yaratmak amacıyla, ülke yöneticilerini turizm sektörüne yöneltmektedir. Kısacası, bölgesel kalkınmayı sağlayacak sektörlerden biri de turizm endüstrisidir. Günümüzde çok yönlü hizmet sunan turizm, ekonomik sorunların çözümünde ve darboğazların aşılmasında çıkış noktasıdır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerin kalkınması için ihtiyaç duyulan dövizin sağlanmasında ve gelişen ülkelerin kalkınmasında umut bağlanan bir sektör konumuna gelmiştir. Çünkü turistlerin çeşitli gereksinimlerini karşılamak amacıyla yaptıkları harcamalar, turist kabul eden bölge ekonomisine önemli etkilerde bulunarak canlılık getirmekte ve bu gereksinimlerin karşılanması amacıyla yapılan üretim ekonominin birçok sektörünü yakından ilgilendirmektedir. Ayrıca turistlerin yaptıkları harcamalar, bir taraftan turizm sektöründe çalışan bölge insanının gelirlerini artırırken diğer taraftan da turizmin etkisiyle gelişen diğer sektörler sayesinde bölge ekonomisinin gelişmesine neden olmakta ve aynı zamanda turist kabul eden bölgede değişik oranlarda istihdam alanı yaratarak bölge ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Balıkesir ili turizm açısından incelendiğinde, Marmara ve Ege Denizi'ne kıyıları olması nedeniyle turizm açısından hayli zengin bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Ege kıyılarında (Alibey Adası, Sarımsaklı), Burhaniye (Ören), Edremit (Akçay, Altınoluk), Marmara kıyılarında ise Gönen (Denizkent), Bandırma, Erdek ve Marmara (Avşa, Türkeli) turizme hareketlilik kazandıran yörelerdir. Ayrıca, kaplıcalar, Kuşçenneti Milli Parkı, Kaz Dağları ve Kapıdağ Balıkesir turizmüne çeşitlilik kazandırmaktadır.

Türkiye'nin Turizmden Elde Ettiği Döviz Gelirleri

Turizmin ekonomik yönünün görülebilmesi amacıyla 2006 rakamları incelendiğinde; 2006 yılında Türkiye'ye gelen yabancı turistlerden 12 556 829 222 \$, vatandaş ziyaretçilerden ise 4 294 117 783 \$ turizm geliri elde edildiği görülmektedir. Toplamda da bakıldığında ise 2006 yılında 16 850 947 005 \$ turizm geliri elde edilmiştir. 2006 yılında elde edilen bu turizm gelirinin GSMH içindeki payı % 4,2 turizm gelirlerinin ihracat gelirlerine oranı ise % 19,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlar ve Türkiye'nin turizmden elde ettiği gelirlere bakıldığında, Türk turizminin Türkiye ekonomisine katkısının yadsınamaz boyutlarda olduğu anlaşılmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler arasında yer alan Türkiye'nin, döviz geliri sağlamada en önemli kaynaklarından birinin de turizm sektörü olduğu açıkça görülmektedir.

Turizm ve İstihdam

Turizm işsizliğin ortadan kaldırılması içinde önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Turizm sektörü dolaylı olarak 36 sektörü etkilemektedir. Bu da turizmin istihdam konusunda ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Turizm

ekonomisinin yarattığı doğrudan istihdam neredeyse bir buçuk milyon kişi ki bu rakam kayıtlı istihdamın yaklaşık beşte biridir. Bu anlamda Balıkesir'in sahip olduğu birçok doğal ve kültürel değerlerinin çok iyi bir şekilde analiz edilmesi sonucunda yerel halka istihdam sağlama konusunda ilerleme sağlanacaktır.

Yeni Turizm Fırsatları ve Ekonomiye Muhtemel Katkıları

İl; deniz-güneş-kum turizmi dışında birçok turizm çeşidinin geliştirilebileceği potansiyele sahiptir. Özellikle eko turizm, sağlık turizmi, zengin kültürel varlıklarıyla kültür turizmi, deniz turizmi ve av turizmi açısından oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Gelecekte çevremizi ve doğayı korumaya yönelik önlemlerin arttırılması ile deniz turizmi, kültür turizmi ve termal turizmin yanı sıra, dağcılık, sualtı dalış turizmi, eko turizm, yamaç paraşütü gibi alternatif türlerin gelişmesine imkân verecek potansiyel mevcuttur. Balıkesir yöresinde uygulama olanağı olan turizm fırsatlarının bazılarına bakıldığında, Balıkesir ve çevresi termal turizminin özendirilmesi, Manyas Kuş Cenneti Milli Parkı'nın ornitoloji (kuş gözetleme) turizmine kazandırılması, Kapıdağ Yarım Adası ve Kaz Dağları Milli Parkı'nın özel ilgi gruplarına açılması, Ayvalık Cunda Adası evlerinin restorasyonu, turizme kazandırılması ve kültür turizmi amaçlı turlara tahsis edilmesi ve sualtı dalış turizmine önem verilmesi, Edremit Havalimanının uluslararası charter seferlerine açılabilmesi için yeterli altyapı ve üst yapı projelerinin tamamlanması gerekmektedir. Bu potansiyelin değerlendirilmesi ile birlikte, bölge turizminin mevsimsellik özelliğinden kurtarılarak, yıl içine yayılması, böylece gelen turistlerin kalış sürelerinin uzatılabilmesi mümkün olacaktır. Balıkesir'de turizmin canlanması ve turist sayısında artışın sağlanması ile birlikte artan talebi karşılamak amacıyla yeni yatırımlar yapılacak ve bu da Balıkesir ilinde yeni iş olanaklarını ortaya çıkaracaktır ve dolayısıyla Balıkesir'deki işsizlik turizmin katkısıyla azalacaktır. Balıkesir'e gelen turist sayısında artış sağlanması ile birlikte, turizmden elde edilen gelirden artacak bu da Balıkesir'in ekonomisine pozitif bir katkı sağlayacaktır. Ayrıca, turizmin gelişmesi için turizm politikaları önemli bir araçtır. İlin turizminin canlanabilmesi için kamu ve özel girişimciler tarafından köklü, planlı ve programlı idari, ekonomik ve özendirici özelliği olan kararların alınması ve yaygın bir biçimde uygulamaya konulması gerekmektedir.

Döviz gelirleri, turizmde yerel halka sağlanan iş imkanları hakkında bilgi verilecek, yeni turizm fırsatları ve bunların ekonomiye muhtemel katkıları belirtilecektir.

G.6. Turizm-Çevre İlişkisi

Turizm hareketinin bir bölgeye etkilerini bütün olarak ele almak gerekir. Bu nedenle turistik tesis yönetici ve çalışanları, kalan yerli ve yabancı turistler ile bulunduğu yöreye tesis içine ve çevresine olan etkilerini de beraberinde incelemek gerekmektedir. Turizm tesislerinin çevre temizliğine dikkat etmemesi bölgemizde yaygın olan ikinci konut turizmi çevre kirliliğinin artmasını tetikleyebilmektedir. Özetlemek gerekirse halk sağlığını direk ve endirekt olarak etkilemesi muhtemel sorunlar şu şekilde sıralanabilir: İçme ve kullanma suyu yetersizliği ve kirliliği, sıvı ve katı atıkların izalesi ile ilgili sorunlar, gürültü kirliliği, besin kirliliği, hızlı ve plansız kentleşme, doğal tahribat ve ekolojik dengenin bozulması, kazarlın artması, hastalıklar, sağlıksız koşullarda konaklama..vb.

Gürültü Kirliliği: İlimizde faaliyette bulunan eğlence tesisleri ile konaklama tesisleri meskûn mahaller içerisinde olduğundan gürültü kirliliği olmaktadır. Bu durumda yöre turizmi de olumsuz yönde etkilemektedir. Müzik yayını yapan işletmelerin iç gürültülerinin işletme dışına yayılmasını azaltmak ve engellemek amacı ile sesin alanda tutulmasına ilişkin elektronik düzenlemeler ve gerekli ses yalıtımları mutlaka yapılmalı, müzik yayını yapan tesislerin açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesinde ilçe ve belde belediye başkanlıklarının ortak hareket etmeleri gerekmektedir.

Görüntü Kirliliği: Turistik bölgelerimizde yığılan çöpler, elektrik ve telefon kabloları, çarpık yapılaşma otopark yetersizliği, plajlarda oluşan kirlilik ve altyapı yetersizliğinden dolayı zaman zaman görüntü kirliliği oluşmaktadır.

Tahrip Edilen Doğal Alanlar: Turizmin denetimsiz ve plansız yayılmasının ortaya çıkardığı doğa tahribi güzel alanların çirkinleşmesi kırsal yaşam özelliklerinin kentsel kargaşaya dönüşmesi gibi sonuçlar ile arazi kullanımının ve planlamasının önemini ortaya koymaktadır.

Buna örnek olarak ilimizdeki 2. konutların çokluğunu gösterebiliriz.

Eski Eserlerin Tahribi ve Tarihi Eser Kaçakçılığı: İlimizde kazısı yapılan ve tamamlanan antik kentlerde tahribata neden olan kaçak kazılar yapılmaktadır. Bu durum da yöre turizmini olumsuz etkilenmesine sebep olmaktadır. Tarım faaliyetleri nedeniyle özellikle buralardaki höyükler olmakta ve tarihi eser kaçakçılığı yapılmaktadır.

Su Kirliliği: Turizm sezonunda turizm hareketlerinin artmasıyla ortaya çıkan nüfus fazlalığı o bölgenin alt yapı tesislerinin yetersiz kalmasına neden olabilmektedir. Zeytinyağı üretiminden kaynaklanan atık sular (karasu) arıtma tesissilerini olumsuz yönde etkilemekte olup, çaylara ve derelere boşaltılan evsel ve endüstriyel nitelikli atık sular deniz kirliliğine neden

olmaktadır. Ayrıca deniz araçlarının bıraktığı sintine ve slop suları da ayrı bir kirletici olabilmektedir. Kıyıların korunması, çevre bilincinin gelişmesinde ve turistik ürünün pazarlanmasında Mavi Bayrak projesinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Mavi Bayrak için önerilecek plajların yer aldığı yerleşimlerinin atık su arıtma tesislerini ve görev bölgelerindeki belediyelerin altyapılarını tamamlamalarını ve Mavi Bayraklı plaj sayılarını artırma yönündeki çalışmaları yapmaları gerekmektedir.

Sosyal ve Psikolojik Konular: Olumlu; yöre halkının görgü ve bilgisini artırır, dünya görüşü değişir, dünya barışına katkı sağlar, kişilerde olumsuz düşünceleri azaltır, önyargıları etkiler. Olumsuz; gelenek ve görenekleri zayıflatır, ahlaki değerlerin azalmasına sebep olabilir, uyuşturucu ve fuhuşun tetikleyicisi olabilir, konuşulan dilde deformasyona sebep olabilir ve gösteriş merakını arttırabilir.

Halk Sağlığı: Turizm hareketinin bir bölgeye etkilerini bütün olarak ele almak gerekir. Bu nedenle turistik tesis, tesis yönetici ve çalışanları, kalan yerli ve yabancı turistler ile bulunduğu yöreye, tesis içine ve çevresine olan etkilerini de beraberinde incelemek gerekir. Bir bölgede turizm hareketlerinin artmasıyla ortaya çıkan nüfus fazlalığı, o bölgenin alt yapı tesislerini bu talebi karşılamakta yetersiz kalmasına neden olabilmektedir. Turizm tesislerinin çevre kirliliğinin artmasını tetikleyebilmektedir. Özetlemek gerekirse halk sağlığını direk ve indirekt olarak etkilemesi muhtemel sorunlar şu şekilde sıralanabilir. İçme ve kullanma suyu yetersizliği ve kirliliği, sıvı ve katı atıkların izalesi ile ilgili sorunlar, gürültü kirliliği, besin kirliliği, hızlı ve plansız kentleşme, doğal tahribat ve ekolojik dengenin bozulması, kazaların artması, hastalıklar, sağlıksız koşullarda konaklama... vs.

KAYNAKLAR :

-İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

-İl Çevre Durum Raporu 2005

H. TARIM VE HAYVANCILIK

H.1. Genel Tarımsal Yapı

Balıkesir ili doğal bitki örtüsü bakımından çok zengin olup, kıyı kesimlerinde makiler ve zeytinlikler geniş yer tutar. Daha iç kesimlerde, dağlarda meşeler ve karaçamlar, kıyıya yakın dağların yüksek kesimlerinde de kızılçamlar, fıstıkçamları ve göknarların yer aldığı ormanlar bulunmaktadır. Tarımsal üretim bakımından Manyas, Gönen, Balıkesir, Edremit, Havran, Burhaniye ovaları önemli yer tutar. Ovaların toplam alanının il yüzölçümüne oranı % 9'dur. En fazla zeytin üretimi yapılan il Balıkesir'dir. İlimizde; Zeytin, Buğday, Arpa, Mısır, Ayçiçeği, Şekerpancarı, Yem bitkileri, Kavun, Karpuz, Narenciye, Bakla, Sarımsak, Kuşkonmaz, Domates ile diğer sebze ve meyvelerin birçoğu yetiştirilmektedir. Zengin tarımsal ürünleri ile yakınındaki İstanbul ve diğer büyük illere de ürünlerini gönderebilen ilimiz, geniş bir tarımsal alana sahiptir. Yemeklik ve yağ zeytini üretiminin ilimizde çok önemli bir yeri vardır. Buğday, Tahıl üretiminde önemli yer tutar. Endüstriyel bitkiler içerisinde de başlıca Şekerpancarı, Tütün, Pamuk önemli yer tutmaktadır. İlimizde hayvancılık da önemli bir yere sahip olup, küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık, Tavukçuluk, Balıkçılık, Arıcılık ve İpekböcekçiliği başlıca uğraş alanlarıdır. Bunlara bağlı olarak et, süt, süt ürünleri, yumurta üretebilmek, işleyebilmek için kesimhane, mandıra ve kümesler gibi işkolları oluşmuştur.

TabloH.1 : Tarım Alanlarının Dağılımı

	Miktar (Ha)	Tarım Alanına Oranı %
Tarla Arazisi	322.661	63
Sebze Arazisi	32.084	6
Zeytinlik	79.044	15
Meyvelik-Dutluk	7.528	1
Bağ Arazisi	2.859	1
Nadas	3.214	1
Diğer	66.556	13
Toplam Tarım Alanı	513.946	100

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.2 : İlçeler Bazında Genel Dağılımı

İLÇE ADI	Tarım Alanı (Ha)	Çayır Ve Mera (Ha)	Orman -Fundalık (Ha)	Tarım Dışı Arazi	YÜZÖLÇÜMÜ
----------	---------------------	-----------------------	-------------------------	---------------------	-----------

				(Ha)	(Ha)
MERKEZ	60.240	51.550	37.641	7.421	156.874
AYVALIK	21.065	4.901	4.468	1.009	31.443
BALYA	23.900	7.848	54.365	1.200	87.313
BANDIRMA	46.511	13.116	6.307	1.620	67.554
BİGADİÇ	33.763	13.000	42.915	7.625	97.303
BURHANİYE	25.352	832	12.846	67	39.097
DURSUNBEY	39.433	11.925	124.584	1.640	177.582
EDREMİT	23.812	2.336	44.663	1.056	71.867
ERDEK	7.554	4.466	19.826	372	32.218
GÖMEÇ	13.060	389	1.150	3.201	17.780
GÖNEN	42.831	21.131	50.945	3.919	118.826
HAVRAN	13.470	8.239	33.831	1.448	56.988
İVRİNDİ	31.197	12.200	39.850	1.000	84.247
KEPSUT	20.938	13.005	48.046	2.584	84.572
MANYAS	30.769	4.815	20.853	7.995	64.432
MARMARA	1.726	2.333	8.662	1.390	14.110
SAVAŞTEPE	15.306	6.827	17.409	559	40.101
SINDIRGI	34.752	21.447	85.732	6.401	148.332
SUSURLUK	28.267	9.654	20.917	3.337	62.175
TOPLAM	513.946	210.014	675.010	53.844	1.452.814

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

TabloH.3: Tarım Alanı Büyüklüğüne Göre İlçe Sıralaması

İLÇE ADI	Orman Ve Fundalık (ha)	Çayır Mera (ha)	Tarım Alanı (ha)
----------	---------------------------	--------------------	---------------------

MERKEZ	37.641	51.550	60.240
BANDIRMA	6.307	13.116	46.511
GÖNEN	50.945	21.131	42.831
DURSUNBEY	124.584	11.925	39.433
SINDIRGI	85.732	21.447	34.752
BİGADİÇ	42.915	13.000	33.763
İVRİNDİ	39.850	12.200	31.197
MANYAS	20.853	4.815	30.769
SUSURLUK	20.917	9.654	28.267
BURHANİYE	12.846	832	25.352
BALYA	54.365	7.848	23.900
EDREMİT	44.663	2.336	23.812
AYVALIK	4.468	4.901	21.065
KEPSUT	48.046	13.005	20.938
SAVAŞTEPE	17.409	6.827	15.306
HAVRAN	33.831	8.239	13.470
GÖMEÇ	1.150	389	13.060
ERDEK	19.826	4.466	7.554
MARMARA	8.662	2.333	1.726
TOPLAM	675.010	210.014	513.946

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2. Tarımsal Üretim

İlimizde buğday, arpa, ayçiçeği, nohut, silajlık mısır ve tütün, biber (salçalık), domates, karpuz, kavun ve taze fasulye, mısır (hasıl,silaj), tritikale, kuru bakla (yemlik), fiğ (kuru ot), burçak (yeşil ot), hayvan pancarı, yonca (kuru ot), korunga (kuru ot) ve sudan otu (yeşil ot) ‘dur. Ayrıca Meyvelerden zeytin Şeftali, badem, elma ve mandalina yetiştirilmektedir.

Tablo H.4:Sulama Durumu

ARAZİNİN ADI	ALANI (Ha)
Devlet Tarafından Sulanan Arazi	49.330
Halk Tarafından Sulanan Arazi	38.816
Toplam Sulanan Tarım Arazisi	88.146
Sulanabilecek Tarım Arazisi	284.929
Sulanamayan Tarım Arazisi	140.871
Toplam Tarım Arazisi	513.946

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tabloda görüldüğü üzere ilimizde sulanabilecek tarım arazisi miktarı 284.929 ha. gibi önemli bir alandır. Bu alanda sulu tarıma geçilebildiği takdirde ilimizin tarımsal üretimden elde ettiği Gayri Safi Milli hasıla’da büyük oranda artış olacaktır. Bu alanlarda ikinci ürün tarımı olmasa bile birinci ürün bazında 2-3 misli gelir artışı sağlanabilecektir. İkinci ürün, üçüncü ürün sera

üretimi, meyvecilik gibi diğer tarımsal üretim şekilleri de göz önüne alınırsa Gayri Safi Milli Hasıla'daki artışın ne kadar önemli olacağı bariz olarak görülecektir.

Tablo H.5: İlçe Bazında Sulu Arazi Kullanımı

İLÇELER	NADAS ALANI (Da)	TOPLAM TARLA ALANI (Da.)		
		Sulanan	Sulanmayan	Toplam
MERKEZ	4.500	116.100	310.060	426.160
AYVALIK	150	18.240	5.460	23.700
BALYA	1.000	10.000	182.700	192.700
BANDIRMA	0	36.000	318.025	354.025
BİGADİÇ	3.000	48.200	193.427	241.627
BURHANİYE	2.100	26.000	5.186	31.186
DURSUNBEY	6.000	21.000	200.291	221.291
EDREMİT	140	8.150	5.780	13.930
ERDEK	5.400	3.250	11.550	14.800
GÖMEÇ	650	5.000	6.350	11.350
GÖNEN	100	129.000	251.060	380.060
HAVRAN	3.100	4.500	26.619	31.119
İVRİNDİ	2.500	20.000	213.955	233.955
KEPSUT	2.000	29.400	145.173	174.573
MANYAS	100	62.000	208.800	270.800
MARMARA	0	210	111	321
SAVAŞTEPE	150	12.550	91.750	104.300
SINDIRGI	850	58.000	182.463	240.463
SUSURLUK	400	49.410	210.841	260.251
TOPLAM	32.140	657.010	2.569.601	3.226.611

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.6: Kapalı Meyve Bahçesi Sulamaları

İLÇELER	SULANAN	SULANMAYAN	TOPLAM
MERKEZ	340	8.551	8.891

AYVALIK	220	474	694
BALYA	400	4.968	5.368
BANDIRMA	400	747	1.147
BİGADIÇ	900	2.370	3.270
BURHANİYE	1.800	2.370	4.170
DURSUNBEY	7.800	890	8.690
EDREMİT	5.400	70	5.470
ERDEK	750	1.590	2.340
GÖMEÇ	41	0	41
GÖNEN	7.800	1.342	9.142
HAVRAN	5.940	3.000	8.940
İVRİNDİ	1.000	2.625	3.625
KEPSUT	6.170	471	6.641
MANYAS	387	940	1.327
MARMARA	150	100	250
SAVAŞTEPE	170	1.650	1.820
SINDIRGI	500	875	1.375
SUSURLUK	1.510	568	2.078
TOPLAM	41.678	33.601	75.279

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.1. Bitkisel Üretim

Tablo H.7: Balıkesir İlinde Yetişen Önemli Bitkisel Ürünlerin Ekim Alanları Ve Üretim Miktarları(2006)

Ürünler	Ekiliş (Da)	Verim(Kg/Da)	Üretim(ton)
Buğday	1.679.030	374	628.707
Silajlık Mısır	209.200	3.990	834.800
Arpa	196.530	317	62.312
Ayçiçeği	188.900	206	38.932
Çeltik	123.911	685	84.824
Nohut	101.320	121	12.310
Fiğ(Dane+Ot)	191.720	345	66.540
Toplam	2.690.611		

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.1.1. Tarla Bitkileri

İlimizde tarla bitkileri olarak; buğday, arpa, mısır yetiştirilmektedir.

Tablo H.8: Balıkesir İlinde Yetiştirilen Tarla Bitkilerinin Ekim Alanları Ve Üretim Miktarları

Ürün Adı	Ekilen Alan (Dekar)	Ortalama verim (Kg/da)	Üretim (Ton)
Buğday	1.679.030	374	628.707
Arpa	196.530	317	62.312
Çavdar	104.515	259	27.087
Yulaf (Dane)	77.650	281	21.853
Yulaf(Ot)	69.800	497	34.717
Mısır (Dane)	47.665	577	27.496
Mısır (Silaj)	211.570	3.967	839.345
Süpürgelik	7.700	99	760
Çeltik	123.911	685	84.824
Sorgum (Sudan Otu)	1.340	2.000	2.680
Tritikale (Dane)	22.090	364	8.037
Tritikale(Ot)	21.415	649	13.906
Bakla (Yemelik+Hay.Yemi)	19.870	217	4.326
Bezelye	570	119	68
Nohut	101.320	121	12.310
Fasulye	36.590	155	5.684
Yeşil Mercimek	3.500	92	323
Börülce	703	132	93
Fiğ	191.720	347	66540
Burçak	2.495	146	365
Mürdümük	915	125	115
Tütün	71.350	100	7.167
Şeker Pancarı	11.580	5.939	68.775
Haşhaş(Tohum)	7.510	32	241
Pamuk(Kütlü)	16.551	330	5.472
Anason	2.600	100	260
Kekik	150	150	23
Susam	18.700	62	1.160
Yerfıstığı	200	160	32
Ayçiçeği	188.900	206	38.932
Aspir	1.050	100	105
Kanola	5.600	199	1.115
Patates	7.950	2.701	21.480
Soğan(Kuru)	13.150	1.199	15.765
Sarımsak (Kuru)	10.180	930	9.466
Hayvan Pancarı	910	6.505	5.920
Yonca (Kuru Ot)	30.137	1.169	35.245
Korunga (Kuru Ot)	2.849	286	815

Tablo H.9: Yıllar İtibariyle Önemli Tarla Ürünleri

ÜRÜNLER		2005	2006
BUĞDAY	Ekiliş(ha)	176.394	167.903
	Üretim (ton)	687.868	628.707
ARPA	Ekiliş(ha)	21.674	19.653
	Üretim (ton)	65.281	62.312
AYÇİÇEĞİ	Ekiliş(ha)	19.160	18.890
	Üretim (ton)	41.458	38.902
NOHUT	Ekiliş(ha)	10.597	10.132
	Üretim (ton)	14.858	12.310
SLAJLIK MISIR	Ekiliş(ha)	14.888	20.920
	Üretim (ton)	601.460	834.800
FİĞ	Ekiliş(ha)	11.777	19.172
	Üretim (ton)	55.688	66.540

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.10: Yem Bitkileri Ekiliş Ve Üretimleri(2006)

Ürün	Ekiliş (da)	Verim(Kg/Da)	Üretim (ton)
Mısır (silaj)	209.200	3.990	834.800
Fiğ (Kuru ve yeşil ot)	189.720	349	66.149
Tritikale(dane)	22.090	364	8.037
Tritikale(kuru ve yeşil ot)	21.415	649	13.906
Yonca (kuru ve Yeşil ot)	30.137	1.473	44.395
Kuru Bakla (yemlik)	13.650	218	2.975
Korunga (kuru ve Yeşil ot)	2.849	2.480	7.065
Burçak (kuru ve Yeşil ot)	1.330	191	254
Sudan otu (yeşil ot)	1.340	2000	2.680
Hayvan Pancarı	910	6.505	5.920
Toplam	492.641	-	-

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.11: Yıllar İtibariyle Yem Bitkisi Ekilişi Ve Üretimi

Ürün	2002		2003		2004		2005		2006	
	Ekiliş (ha)	Üretim (ton)	Ekiliş (ha)	Üretim (ton)	Ekiliş (ha)	Üretim (ton)	Ekiliş (ha)	Üretim (ton)	Üretim (ton)	
Mısır (silaj)	7.130	195.582	8.752	458.130	10.865	461.540	14.888	601.460	20.920	834.800
Fiğ(Kuru+Yeşil Ot)	4.967	20.344	6.125	27.204	8.372	35.326	11.622	55.458	18.972	66.149
Tritikale (dane)	500	1.990	363	1.458	1.842	6.579	5.580	19.199	2.209	8.037
Tritikale(ot)	0	0	0	0	0	0	0	0	2.141	13.906
Yonca	3.998	49.845	3.341	41.189	2.943	45.790	3.033	31.750	3.013	35.245
Kuru Bakla(Hay.Yemi)	5.060	9.733	3.925	11.346	2.625	4.651	1.556	3.250	1.365	2.975
Korunga	503	3.015	553	2.310	460	2.327	324	1.521	285	7.065
Burçak(Kuru+Yeşil Ot)	15	90	15	90	10	60	365	2.205	249	254
Sudan otu (Sorgum)	0	0	100	100	53	2.650	68	3.400	134	2.680
Hayvan Pancarı	122	7.370	123	5.510	38	2.580	80	5.295	91	5.920
Toplam	22.295	287.969	23.297	547.337	27.208	561.503	37.516	723.538	49.379	977.031

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.1.1.1. Endüstriyel Bitkiler

Tablo H.12: Bahkesir İlinde Yetişen Endüstriyel Bitkilerin Ekim Alanları Ve Üretim Miktarları

	2005		2006	
	Ekim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)	Ekim Alanı (ha)	Üretim Miktarı (ton)
Ayçiçeği	19.160	41.458	18.890	38.902
Tütün	8605	8634	7135	7167
Toplam	27765	50092	26025	46069

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.1.2. Bahçe Bitkileri

H.2.1.2.1. Meyve Üretimi

İlimizde En önemli meyve üretimi olarak zeytin yetiştirilmektedir. Zeytinler daha çok kıyı kesiminde yoğunur. Ayrıca şeftali, elma, mandalina ve badem yetiştirilmektedir.

Tablo H.13: Balıkesir İlinde Yetiştirilen Meyve Üretiminin İlçeler Bazında Dağılımı
1- Yumuşak çekirdekli

İlçe adı	ARMUT		AYVA		ELMA		MUŞMULA	
	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI
MERKEZ	225,0	18.000	169,0	6.850	545,0	21.200	5,0	500
AYVALIK	137,0	9.685	13,0	470	33,0	1.255	0,0	0
BALYA	100,0	5.150	20,0	1.500	303,0	17.900	0,0	0
BANDIRMA	145,0	8.500	33,0	2.200	216,0	9.565	5,0	300
BİGADİÇ	222,0	9.400	50,0	2.350	480,0	11.000	10,0	1.230
BURHANİYE	270,0	30.700	160,0	8.750	113,0	4.750	0,0	0
DURSUNBEY	480,0	12.240	168,0	4.850	1.476,0	38.465	40,0	1.000
EDREMİT	381,0	14.700	80,0	3.200	320,0	8.000	0,0	0
ERDEK	113,0	5.700	56,0	2.790	585,0	12.650	0,0	0
GÖMEÇ	5,0	450	5,0	200	3,0	160	0,0	0
GÖNEN	361,0	16.197	243,0	8.255	2.873,0	45.041	29,0	1.442
HAVRAN	250,0	20.100	455,0	14.200	400,0	16.000	0,0	0
İVRİNDİ	305,0	7.550	90,0	3.000	940,0	16.500	0,0	0
KEPSUT	493,0	14.290	143,0	4.220	96,0	3.280	0,0	0
MANYAS	170,0	11.500	80,0	5.000	280,0	24.300	19,0	2.000
MARMARA	25,0	500	8,0	160	110,0	4.400	0,0	0
SAVAŞTEPE	81,0	5.650	51,0	2.500	81,0	5.650	0,0	0
SINDIRGI	25,0	3.000	48,0	4.000	102,0	10.950	7,0	800
SUSURLUK	329,0	16.950	88,0	3.600	193,0	16.400	51,0	2.130
TOPLAM	4.117,0	210.262	1.960	78.095	9.149,0	267.466	166,0	9.402

2- Taş çekirdekli (1)

İLÇE ADI	ERİK		İĞDE		KAYISI		KİRAZ	
	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI
MERKEZ	300,0	13.200	45,0	4.500	21,0	3.350	72,0	5.035
AYVALIK	18,0	470	3,0	200	185,0	4.652	8,0	300
BALYA	80,0	8.400	2,0	1.100	2,0	390	7,0	1.900
BANDIRMA	20,0	1.200	32,0	3.200	2,0	250	173,0	12.900
BİGADİÇ	120,0	9.000	12,0	900	280,0	5.000	1.520,0	68.000
BURHANİYE	116,0	12.550	0,0	0	300,0	17.000	30,0	3.200
DURSUNBEY	225,0	7.650	11,0	1.100	0,0	0	680,0	15.770
EDREMİT	642,0	23.400	0,0	0	32,0	1.600	32,0	1.200
ERDEK	68,0	6.170	0,0	0	25,0	4.170	78,0	8.400
GÖMEÇ	5,0	166	0,0	0	2,0	80	0,0	0
GÖNEN	593,0	25.050	1,0	82	67,0	3.157	226,0	6.495
HAVRAN	538,0	31.025	0,0	0	0,0	0	370,0	16.950
İVRİNDİ	858,0	16.050	20,0	1.200	68,0	1.975	344,0	11.500
KEPSUT	136,0	7.300	0,0	0	32,0	3.200	96,0	3.600
MANYAS	176,0	11.300	0,0	0	18,0	2.300	16,0	2.100
MARMARA	10,0	700	4,0	200	10,0	1.000	15,0	780
SAVAŞTEPE	91,0	8.600	0,0	0	23,0	1.550	20,0	2.600
SINDIRGI	21,0	4.800	1,0	150	27,0	1.900	68,0	12.500
SUSURLUK	148,0	5.480	0,0	0	4,0	2.100	61,0	13.070
TOPLAM	4.165,0	192.511	131,0	12.632	1.098,0	53.674	3.816,0	186.300

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Taş Çekirdekli (2)

İLÇE ADI	ŞEFTALİ		VIŞNE		ZERDALİ		ZEYTİN	
	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI
MERKEZ	110,0	8.250	78,0	5.500	10,0	1.000	10	6.200
AYVALIK	66,0	3.717	2,0	251	0,0	0	21.084	1.801.500
BALYA	10,0	2.250	2,0	350	0,0	0	0	0
BANDIRMA	6,0	1.000	35,0	4.700	0,0	0	5.310	340.000
BİGADİÇ	520,0	14.800	90,0	7.400	0,0	0	92	18.000
BURHANİYE	34,0	1.800	0,0	0	0,0	0	39.254	2.108.750
DURSUNBEY	175,0	7.175	140,0	4.670	0,0	0	0	0
EDREMİT	122,0	3.600	20,0	800	0,0	0	47.680	3.000.000
ERDEK	68,0	11.050	40,0	2.625	15,0	880	12.180	924.000
GÖMEÇ	1,0	35	0,0	0	0,0	0	26.220	1.321.000
GÖNEN	1.248,0	49.338	52,0	2.709	0,0	0	1.578	154.400
HAVRAN	175,0	15.600	35,0	2.400	0,0	0	22.788	906.000
İVRİNDİ	37,0	1.650	7,0	275	0,0	0	0	0
KEPSUT	9.350,0	217.500	0,0	0	0,0	0	45	13.300
MANYAS	165,0	12.700	45,0	3.400	0,0	0	400	63.000
MARMARA	9,0	350	2,0	200	0,0	0	1.725	146.700
SAVAŞTEPE	11,0	1.600	15,0	2.000	2,0	200	539	72.900
SINDIRGI	142,0	17.700	53,0	5.800	0,0	0	0	0
SUSURLUK	630,0	26.370	50,0	2.050	0,0	0	57	15.050
TOPLAM	12.879	396.485	666	45.130	27	2.080	178.962	10.890.800

3-Turuncgiller

İlçe adı	LİMON		MANDALİNA		PORTAKAL	
	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI	Üretim (Ton)	AĞAÇ SAYISI
MERKEZ	0,0	0	0,0	0	0,0	0
AYVALIK	0,0	0	0,0	0	0,0	0
BALYA	0,0	0	0,0	0	0,0	0
BANDIRMA	0,0	0	0,0	0	0,0	0
BİGADİÇ	0,0	0	0,0	0	0,0	0
BURHANİYE	0,0	0	144,0	9.000	0,0	0
DURSUNBEY	0,0	0	0,0	0	0,0	0
EDREMİT	120,0	6.000	16.350,0	346.000	360,0	6.000
ERDEK	0,0	0	70,0	4.000	0,0	0
GÖMEÇ	0,0	0	0,0	0	0,0	0
GÖNEN	0,0	0	0,0	0	0,0	0
HAVRAN	0,0	0	7.750,0	205.000	0,0	0
İVRİNDİ	0,0	0	0,0	0	0,0	0
KEPSUT	0,0	0	0,0	0	0,0	0
MANYAS	0,0	0	0,0	0	0,0	0
MARMARA	0,0	0	0,0	0	0,0	0
SAVAŞTEPE	0,0	0	0,0	0	0,0	0
SINDIRGI	0,0	0	0,0	0	0,0	0
SUSURLUK	0,0	0	0,0	0	0,0	0
TOPLAM	120	6.000	24.314	564.000	360	6.000

4-Sert Kabuklular

İlçe adı	ANTEP FISTIĞI		CEVİZ		BADEM		KESTANE	
	Üretim	AĞAÇ SAYISI	Üretim	AĞAÇ SAYISI	Üretim	AĞAÇ SAYISI	Üretim	AĞAÇ SAYISI
	(Ton)		(Ton)		(Ton)		(Ton)	
MERKEZ	3,0	21.700	97,0	7.360	308,0	51.750	0,0	0
AYVALIK	8,0	3.020	11,0	473	28,0	11.200	0,0	0
BALYA	7,0	60.100	130,0	7.850	46,0	3.100	40,0	3.400
BANDIRMA	0,0	0	21,0	1.250	10,0	1.000	140,0	7.000
BİGADİÇ	5,0	16.200	202,0	16.000	95,0	13.450	72,0	2.000
BURHANİYE	0,0	0	55,0	6.850	0,0	0	0,0	0
DURSUNBEY	2,0	2.000	968,0	25.600	164,0	16.900	0,0	0
EDREMİT	13,0	52.000	150,0	3.300	168,0	8.400	36,0	800
ERDEK	0,0	0	45,0	4.750	8,0	1.500	448,0	11.200
GÖMEÇ	0,0	0	3,0	150	5,0	850	0,0	0
GÖNEN	12,0	6.253	75,0	2.054	28,0	2.881	50,0	2.582
HAVRAN	4,0	17.000	75,0	2.750	36,0	7.710	0,0	0
İVRİNDİ	28,0	27.500	115,0	3.880	132,0	3.600	550,0	28.000
KEPSUT	0,0	0	66,0	2.150	330,0	23.500	0,0	0
MANYAS	0,0	0	80,0	5.200	9,0	2.100	0,0	0
MARMARA	0,0	0	13,0	350	2,0	110	0,0	0
SAVAŞTEPE	17,0	3.500	82,0	7.550	53,0	8.700	0,0	0
SINDIRGI	0,0	0	36,0	6.400	38,0	8.000	0,0	0
SUSURLUK	6,0	3.500	50,0	3.170	15,0	2.625	0,0	0
TOPLAM	105	212.773	2.274	107.087	1.475	167.376	1.336	54.982

5-Üzümsü Meyveler-1

İlçe adı	ÜZÜM		TRABZON HURMASI		NAR	
	Üretim	BAĞ ALANI	Üretim	AĞAÇ SAYISI	Üretim	AĞAÇ SAYISI
	(Ton)		(Ton)		(Ton)	
MERKEZ	7.000	7.170	0,0	0	50,0	2.000
AYVALIK	530	500	0,0	0	1,0	105
BALYA	1.840	3.160	0,0	0	0,0	0
BANDIRMA	550	500	0,0	0	63,0	2.500
BİGADİÇ	750	760	0,0	0	50,0	1.250
BURHANİYE	902	1.000	0,0	0	276,0	24.500
DURSUNBEY	12.650	5.110	0,0	0	80,0	2.650
EDREMİT	150	100	0,0	0	126,0	1.800
ERDEK	924	770	0,0	0	1,0	200
GÖMEÇ	0	0	0,0	0	2,0	300
GÖNEN	1.644	2.125	0,0	0	20,0	1.006
HAVRAN	1.052	4.000	0,0	0	200,0	15.000
İVRİNDİ	770	770	0,0	0	0,0	0
KEPSUT	625	250	0,0	0	0,0	0
MANYAS	800	800	0,0	0	18,0	1.400
MARMARA	225	150	0,0	0	0,0	0
SAVAŞTEPE	319	670	0,0	0	10,0	1.200
SINDIRGI	910	250	8,0	1.800	16,0	950
SUSURLUK	100	500	48,0	1.685	0,0	0
TOPLAM	31.741	28.585	56	3.485	913	54.861

5-Üzümü Meyveler-2 (*)

İlçe adı	ÇİLEK		DUT		İNCİR	
	Üretim	ALAN (Da)	Üretim	AĞAÇ SAYISI	Üretim	AĞAÇ SAYISI
	(Ton)		(Ton)		(Ton)	
MERKEZ	14,0	30	120,0	12.000	130,0	8.750
AYVALIK	0,0	0	5,0	250	378,0	8.400
BALYA	0,0	0	6,0	1.500	25,0	3.100
BANDIRMA	4,0	4	20,0	1.350	43,0	2.150
BİGADİÇ	0,0	0	60,0	3.200	90,0	3.000
BURHANİYE	0,0	0	0,0	0	31,0	4.300
DURSUNBEY	208,0	160	258,0	13.000	93,0	3.100
EDREMİT	143,0	310	18,0	600	1.970,0	43.300
ERDEK	0,0	0	22,0	1.450	330,0	16.500
GÖMEÇ	5,0	1	0,0	0	3,0	300
GÖNEN	14,0	42	29,0	2.192	86,0	3.700
HAVRAN	105,0	70	0,0	0	650,0	12.000
İVRİNDİ	15,0	5	30,0	1.500	14,0	1.800
KEPSUT	0,0	0	30,0	2.150	40,0	2.150
MANYAS	0,0	0	80,0	4.200	100,0	4.500
MARMARA	0,0	0	2,0	150	3,0	150
SAVAŞTEPE	0,0	0	14,0	1.900	9,0	1.150
SINDIRGI	20,0	10	15,0	1.700	14,0	1.600
SUSURLUK	0,0	0	0,0	0	30,0	1.590
TOPLAM	528,0	632	709	47.142	4.039	121.540

(*) Ağaç sayıları, meyve veren ve meyve vermeyen yaştaki ağaçların toplamıdır. Verim hesaplanırken meyve veren yaştaki ağaçların sayısına göre hesaplanmaktadır.

Tablo H.14: Balıkesir’de Zeytin Varlığı(2006)

Meyve veren yaşta ağaç sayısı (adet)	10.411.260
Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı (adet)	479.540
Sofralığa ayrılan (ton)	32.943
Yağlığa ayrılan (ton)	146.019
Üretim (ton)	178.962

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.15: Bazı Önemli Meyve Üretimleri

Cinsi	Mey.veren yaş.ağaç say.	Mey.vermeyen yaş.ağaç say.	Üretim(ton)	Ağaç Başına.ort.verim Kg
Zeytin	10.411.260	479.540	178.962	17
Mandalina	492.500	71.500	24.314	49
Şeftali	335.328	61.157	12.879	38
Elma	214.972	52.494	9.149	43
Erik	168.591	23.920	4.165	25
Kiraz	121.837	64.463	3.816	31
Badem	121.545	45.831	1.475	12
İncir	112.990	8.550	4.039	36
Ceviz	81.978	25.109	2.274	28
Toplam	12.061.001	832.564	-	-

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.1.2.1.2. Sebze Üretimi

İlimizde Salçalık biber, domates, karpuz, kavun ve taze fasulye üretimi mevcuttur.

Tablo H.16: Balıkesir İli Sebze Üretimi

ÜRÜN ADI	EKİLEN ALAN (Dekar)	VERİM (Kg/da)	ÜRETİM (Ton)
Lahana	5.228	2.849	14.893
Kereviz	390	1.685	657
Marul	2.903	862	2.503
İspanak	6.490	863	5.599
Pırasa	5.631	2.393	13.473
Semizotu	35	743	26
Enginar	87	960	84
Maydanoz	7.058	1.331	9.397
Roka	185	954	177
Tere	20	450	9
Nane	20	700	14
Dereotu	347	787	273
Kabak	4.872	2.465	12.008
Hıyar	11.715	1.962	22.988
Patlıcan	13.450	2.236	30.075
Bamya Taze	15.766	310	4.887
Domates	72.454	5.517	399.736
Biber	31.163	2.291	71.392
Kavun	65.430	1.924	125.855
Karpuz	30.000	4.104	123.105
Fasulye Taze	21.910	1.007	22.070
Bakla Taze	5.132	812	4.166
Bezelye Taze	6.880	939	6.460
Barbunya Fas.Taze	1.414	824	1.165
Börülce	1.530	840	1.285
Sarımsak Taze	810	835	676
Soğan Taze	2.570	1.433	3.682
Havuç	3.281	2.035	6.676
Turp	1000	1.947	1.947
Kırmızı Pancar	491	3.998	1.963
Karnabahar	4.095	1.829	7.488
Kuşkonmaz	25	400	10
Brokoli	160	513	82
TOPLAM	322.542	2.774	894.821

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.17:Önemli Sebzelerin Ekiliş Ve Üretimleri(2006)

Ürünler	Ekiliş (Da)	Verim(Kg/Da)	Üretim(ton)
Domates	72.454	5.517	399.736
Kavun	65.430	1.924	125.855
Karpuz	30.000	4.104	123.105
Taze fasulye	21.910	1.007	22.070
Biber (salçalık)	21.083	2.407	50.739
Sarımsak(Kuru)	10.180	930	9.466
Sarımsak(taze)	810	835	676
Toplam	221.867		

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.18:Yıllar İtibariyle Önemli Sebze Ürünleri

ÜRÜNLER		2004	2005	2006
Biber(salçalık)	Ekiliş(ha)	1.576	1.879	2.108
	Üretim (ton)	34.671	48.790	50.739
Domates	Ekiliş(ha)	10.131	8.050	7.245
	Üretim (ton)	461.730	372.046	399.736
Karpuz	Ekiliş(ha)	3.945	3.800	3.000
	Üretim (ton)	169.090	147.475	123.105
Kavun	Ekiliş(ha)	6.873	7.614	6.543
	Üretim (ton)	138.440	130.815	125.855
Taze Fasulye	Ekiliş(ha)	2.746	2.592	2.191
	Üretim (ton)	25.653	27.110	22.070

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.19:İlçeler Bazında Sebze Ekilişleri

İLÇELER	EKİLİŞ ALANI (Dekar)		
	Toplam	Sulanan	Sulanmayan
MERKEZ	52.420	27.635	24.785
AYVALIK	12.570	5.570	7.000
BALYA	2.402	1.459	943
BANDIRMA	25.890	16.150	9.740
BİGADIÇ	25.592	25.592	0
BURHANİYE	15.647	11.197	4.450
DURSUNBEY	8.015	3.315	4.700
EDREMİT	8.850	8.850	0
ERDEK	2.840	2.840	0
GÖMEÇ	3.325	1.625	1.700
GÖNEN	38.520	27.000	11.520
HAVRAN	11.400	11.351	49
İVRİNDİ	16.260	11.710	4.550
KEPSUT	12.175	8.455	3.720

MANYAS	27.950	27.950	0
MARMARA	301	301	0
SAVAŞTEPE	10.192	10.192	0
SINDIRGI	36.255	35.000	1.255
SUSURLUK	10.238	8.933	1.305
TOPLAM	320.842	245.125	75.717

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.1.2.3 Süs Bitkileri

Doğal Çiçek Soğanı Çalışmaları

Doğal Çiçek Soğanı Yönetmeliğine göre üretim yapılan çeşitler ve ekiliş alanları aşağıdadır.

Tablo H.20: Doğal Çiçek Soğanı Yönetmeliğine Göre Üretim Yapılan Çeşitler Ve Ekiliş Alanları
DOĞAL ÇİÇEK SOĞANI EKİLİŞLERİ

İlçesi	Ekim Alanı(Da)	Doğal Çiçek Soğanı
Merkez	20	Lilium Candidum
Bandırma	20	Lilium Candidum
Kepsut	20	Lilium Candidum
Susurluk	15	Lilium Candidum
İvrindi	7	Karışık Dikim
Kepsut	116	Karışık Dikim
Toplam	198	

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Balıkesir’de Kesme Çiçekçilik

Balıkesir’de kesme çiçek yetiştiriciliği yok denecek kadar az olup iç ve dış mekân süs bitkileri yetiştiriciliği ise körfez bölgemizde yapılmakta ancak yeteri kadar ekonomik bir değere sahip değildir. Açık alanda yapılan süs bitkileri yetiştiriciliği 160 dekar olup bunun 90 dekarı soğanlı çiçekler 70 dekarı dış mekân süs bitkisidir. 8 dekarlık alanda örtü altı kesme çiçekçiliği yapılmaktadır.

H.2.2. Hayvansal Üretim

H.2.2.1. Büyükbaş Hayvancılık

Tablo H.21: Büyükbaş Hayvancılık İşletme Ve Hayvan Sayısı (2006)

I	10-30 BAŞLIK İŞLETME		31-50 BAŞLIK İŞLETME		51-100 BAŞLIK İŞLETME		100 VE YUKARISI	
	İşletme adedi	Hayvan Sayısı	İşletme adedi	Hayvan Sayısı	İşletme adedi	Hayvan Sayısı	İşletme adedi	Hayvan Sayısı
	2.531	38.842	171	6.379	38	2.337	5	
	80	1.346	8	314	13	907	4	
	747	9206	119	5.353	27	1.430	1	
	430	7.056	61	2.224	29	2.046	4	
	860	12.822	74	2.536	15	1.019	6	
	108	2700	10	450	3	270	5	
	278	3945	9	334	3	209	1	
	46	613	6	195	3	220	2	
	65	999	4	149	0	0		
	12	183	2	78	3	222	3	
	6	162	11	309	3	215	4	
	92	1377	0	155	1	51		
	503	6937	7	298	4	246		
	929	15.020	100	3.511	21	1.269	3	
	681	12.939	63	2.520	12	840		
	5	69	2	71	0	0		
	172	2513	4	172	2	112	2	
	386	5.675	18	695	3	180		
	638	14.502	59	2.195	12	756	5	
I	8.569	136.906	728	27.938	192	12.329	45	

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.2.2. Küçükbaş Hayvancılık

Tablo H.22: Küçükbaş Hayvancılık İşletme ve Hayvan Sayısı (2006)

İLÇE ADI	50-100 Baş İşletme		101-200 Baş işl.		200 Baş'tan Yukarı İşl.	
	İşletme Adedi	Hayvan Sayısı	İşletme Adedi	Hayvan Sayısı	İşletme Adedi	Hayvan Sayısı
MERKEZ	631	46.107	321	44.142	29	7.965
AYVALIK	138	9.600	30	4.300	6	1.750
BALYA	276	18.492	92	10.672	13	2.912
BANDIRMA	162	9.722	92	11.122	8	1739
BİGADIÇ	210	14.560	71	9.327	3	740
BURHANİYE	273	20.960	57	7.568	4	1.165
DURSUNBEY	307	21.349	114	16474	5	1584
EDREMİT	43	3.825	22	2330	0	0
ERDEK	2	160	5	770	3	730
GÖMEÇ	59	4124	17	2041	6	1870
GÖNEN	393	30470	137	19000	23	5900
HAVRAN	170	10588	11	1330	1	250
İVRİNDİ	489	33441	102	13493	19	5425
KEPSUT	201	16.080	59	10.620	14	3.500
MANYAS	83	6.318	52	6.947	8	2.013
MARMARA	3	282	5	572	1	344
SAVAŞTEPE	99	6.956	14	1875	0	0
SINDIRGI	300	22.041	183	25.097	15	4.110
SUSURLUK	275	19.192	87	12.628	9	2.272
TOPLAM	4114	294.267	1471	200.308	167	44.269

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.2.3. KÜMES Hayvancılığı (Kanatlı Üretimi)

Tablo H.23: Mevcut Tavukhaneler İcmali (2006)

İLÇE ADI	İrki	KÜMES KAPASİTESİ (KÜMES HAYVANI SAYISI)					
		10.000-30.000 arası		30.000-50.000 arası		50.000'in üzeri	
		İşletme Sayısı	Hayvan sayısı	İşletme Sayısı	Hayvan sayısı	İşletme Sayısı	Hayvan sayısı
MERKEZ	Broiler	100	2.500.000	10	406.454		
	Yumurtacı			10	400.000		
AYVALIK	Broiler	1	14.000				
	Yumurtacı						
BALYA	Broiler	3	52.000				
	Yumurtacı						
BANDIRMA	Broiler	86	1.626.746	28	1.071.360	8	744.200
	Yumurtacı	32	597.580	22	802.460	22	2.734.236
BİGADİÇ	Broiler	53	1.060.000	10	400.000	2	110.000
	Yumurtacı	6	120.000	3	110.000	1	60.000
BURHANİYE	Broiler	6	180.000	3	150.000	2	140.000
	Yumurtacı					2	130.000
DURSUNBEY	Broiler	12	183.600	2	68.500	1	67.000
	Yumurtacı						
EDREMİT	Broiler	6	71.000	1	39.000		
	Yumurtacı						
ERDEK	Broiler	100	1.670.600	8	291.000	1	53.000
	Yumurtacı					1	52.000
GÖMEÇ	Broiler	0	0	0	0	0	0
	Yumurtacı	0	0	0	0	0	0
GÖNEN	Broiler	46	749.200	3	97.400	1	88.400
	Yumurtacı			2	75.000	2	165.000
HAVRAN	Broiler						
	Yumurtacı						
İVRİNDİ	Broiler	74	1.057.700	10	358.900	3	239.800
	Yumurtacı						
KEPSUT	Broiler	3	57.000				
	Yumurtacı						
MANYAS	Broiler	19	297.800	5	188.800	4	320.400
	Yumurtacı	4	79.000			1	400.000
MARMARA	Broiler	0	0	0	0	0	0
	Yumurtacı	0	0	0	0	0	0
SAVAŞTEPE	Broiler	6	119.000	5	185.000	1	61.000
	Yumurtacı						
SINDIRGI	Broiler	5	92.000	3	115.000	1	60.000
	Yumurtacı						
SUSURLUK	Broiler	47	767.661	8	273.650	4	237.700
	Yumurtacı						
TOPLAM	Broiler	567	8.871.561	96	3.645.064	28	2.121.500
	Yumurtacı	42	796.580	37	1.387.460	29	3.541.236

Tablo H.24: Kümes Hayvanları Sayısı ve Yumurta Üretimi (2006)

İLÇE ADI	TAVUK SAYILARI			ÖRDEK SAYISI (Adet)	KAZ SAYISI (Adet)	H
	Broiler	Yumurtacı	Tavuk Yumurta Sayısı			
	(Adet)	(Adet)	(Adet)			
MERKEZ	2.906.454	400.000	60.000.000	-	-	
AYVALIK	14.000	11.000	2.200.000	175	150	
BALYA	52.000	24.000	3.600.000	-	-	
BANDIRMA	3.655.000	3.100.000	651.000.000	513	2.045	
BİGADİÇ	1.630.000	212.000	46.428.000	283	97	
BURHANIYE	470.000	130.000	39.000.000	300	210	
DURSUNBEY	320.000	95.000	1.800.000	615	505	
EDREMİT	110.000	-	-	-	-	
ERDEK	70.000	75.100	18.925.200	-	-	
GÖMEÇ	-	-	-	-	-	
GÖNEN	935.000	240.000	47.800.000	2.690	700	
HAVRAN	-	1.150	345.000	100	20	
İVRİNDİ	1.300.000	25.500	3.000.000	150	155	
KEPSUT	55.000	35000	3.500.000	-	-	
MANYAS	650.000	350.000	3.150.000	750	420	
MARMARA	-	-	-	-	-	
SAVAŞTEPE	365.000	10.000	1.550.000	400	-	
SINDIRGI	255.000	-	-	500	100	
SUSURLUK	1.200.000	50.000	16.600.000	7.500	300	
TOPLAM	13.987.454	4.758.750	898.898.200	13.976	4.702	

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.25: Toplam Et Üretimi (2006)

HAYVAN ADI	KESİLEN HAYVAN SAYISI	ORTALAMA KARKAS ÜRETİMİ (KG)	ET ÜRETİMİ (TON)
Sığır	26.218	190	4.985
Dana	72.027	216	15.525
Manda -malak	912	123	112
Koyun	4.788	22	103
Kuzu	430.278	15	6.487
Kıl Keçi Ve Oğlağı	12.037	9	113
Toplam	546.260	-	27.325

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.26: Toplam Süt Üretimi (2006)

HAYVAN ADI	SAĞILAN HAYVAN SAYISI	LAKTASYON SÜT VERİMİ (LT)	SÜT ÜRETİMİ (TON)
İnek	139.501	4.289	598.320
Manda İneği	1.546	750	1.160
Koyun	347.177	50	17.359
Kıl Keçisi	90.395	90	8.136
Toplam	578.619	-	624.975

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.27: Yıllar İtibarıyla Hayvansal Üretim

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Et (ton)	18.097	20.799	24.996	19.103	21.857	27.325
Süt (ton)	416.110	412.989	413.769	417.680	510.976	624.975
Tereyağı (ton)	2.197	2.477	2.203	2.589	3.066	3.750
Peynir (ton)	45.295	49.558	53.175	45.420	61.317	74.997
Yün Yapağı (ton)	292	344	327	300	344	347
Tavuk Eti (ton)	116.632	118.154	161.510	150.446	182.757	166.494
Bal (ton)	1.070,9	1.290	1.293	1.330	1.819	1.711
Yumurta (bin adet)	971.788	964.262	975.611	929.077	989.899	898.898

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.2.4. Su Ürünleri

Deniz Balıkçılığı

Balıkesir ili ayrı karakterlere sahip Marmara ve Ege Denizlerine kıyısı vardır. Marmara Denizindeki sahil şeridi adalarla birlikte 388 kilometre, Ege Denizindeki sahil şeridi yine adalarla birlikte 245 kilometre olmak üzere toplam kıyı uzunluğu 633 kilometredir.

TabloH.28 : Son 5 Yıllık Avcılıkla Elde Edilen Üretim ve Ticari Değerin Karşılaştırılması

Yıllar	Üretim Miktarı (Ton)	Ticari Değeri (YTL)
2002	8.758	8.267.494
2003	5.647	11.526.157
2004	6.175	7.829.204
2005	4.929	5.645.380
2006	8.632	11.358.582

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Denizlerimizden 2006 yılında 8.632 ton balık avlanmış olup bunun ekonomiye katkısı yaklaşık 11.358.582 YTL'dir. 2002 yılında 5.646 kilogram olan su ürünleri istihali 2006 yılına gelindiğinde % 65,4'lük bir artışla 8.632 tona ulaşmıştır. Ara yıllarda yaşanan dalgalanma özellikle hamsinin avlanmasındaki dalgalanmayla paralellik göstermektedir.

Tablo H.29 : Son 5 Yıl Hamsi ve Toplam Su Ürünleri İstihsalinin karşılaştırılması

Yıllar	Toplam Üretim (Ton)	Hamsi Üretimi (Ton)
2002	5.647	2.092
2003	8.758	5.835
2004	6.175	2.630
2005	4.929	1.449
2006	8.632	5.447

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.30 : Balıkesir’de Avlanma Miktarı ve Ticari Değerleri Açısından İlk Beş Balık Türü (2006)

Balık Türü	Avlanılan Miktar (Ton)
Hamsi	5.447
Sardalya	1.024
İstavrit	695
Palamut	276
Kolyoz	178

Balık Türü	Ticari Değeri (YTL)
Hamsi	3.704.790
Sardalya	1.382.992
Tekir	801.294
Uskumru	774.928
Palamut	753.022

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Diğer avlanma türlerinin de su ürünleri sektörü içerisinde önemli bir yeri bulunmaktadır. 2006 yılında diğer su ürünleri avcılığı ile 308 ton deniz ürünü avlanmış, yaklaşık 2.137.000_YTL ekonomiye katkı sağlanmıştır.

TabloH.31 : Yıllara göre Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı

Yıllar	Üretim Miktarı (Ton)	Ticari Değeri (YTL)
2002	1.063	1.920.811
2003	928	3.130.492
2004	682	3.290.345
2005	341	3.315.287
2006	307	2.137.051

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Özellikle Marmara Denizinde karides önemli bir geçim kaynağıdır. Üretimin büyük çoğunluğunu oluşturduğu gibi ekonomiye katkısı da çok önemlidir.

Tablo H.32 : Son 5 Yıllık Karides ve Toplam Diğer Deniz Ürünleri İstihsalinin karşılaştırılması

Yıllar	Toplam Üretim Miktarı (Ton)	Karides Üretim Miktarı (Ton)
2002	1.063	1.053
2003	928	899
2004	682	628
2005	341	294
2006	307	299

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Erdek ilçesi Karşıyaka Beldesinde bulunan dalyan 2004 yılında 5 yıllığına kiralanmış olup 2006 yılında 4 dekarlık alandan 16.695 kilogram çeşitli türlerde balık yakalanmıştır.

İç Su Balıkçılığı

Balıkesir ili su ürünleri istihsalinde iç su kaynakları yönünden de oldukça zengindir. Avlak sahası olarak geniş bir alana sahip olan Balıkesir’de 1 adet göl, 5 adet baraj gölü ve 27 adet gölet bulunmaktadır.

2006 yılında iç sulardan avcılıkla elde edilen balık miktarı toplam 846 ton iken bunun 784 tonunu gümüş havuz balığı oluşturmuştur. Birim fiyat olarak önemli bir değere sahip olmasa da avlanma miktarının çokluğu sebebiyle balıkçılar için önemli bir geçim kaynağı olmuştur.

Tablo H.33: Balıkesir İli İç su Avcılığı Üretimi ve Satış Değerleri (2006)

TÜRLER	SATILAN (AVLANAN) MİKTAR (KG)	ORTALAMA SATIŞ FİYATI	SATIŞ DEĞERİ (YTL)
AKBALIK	52.074	2,77	144.090
SAZAN (PULLU)	5.140	3,02	15.533
SAZAN (AYNALI)	298	3,39	1.011
BIYIKLI BALIK	38	2,50	95
KIZILKANAT	3.934	1,29	5.092
GÜMÜŞ HAVUZ BALIĞI	784.327	0,36	279.722

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

İldeki avlak sahalarının kiralanmaları ile iç su üretimi önem kazanmaya başlamış ve ciddi bir sektör haline gelmiştir. En büyük avlak sahası olan Manyas (Kuş) Gölünde 3 adet su ürünleri kooperatifi faaliyet göstermektedir. ak sahası olan İkizcetepeler Baraj Gölünün 5 köyün ortaklaşa kurdukları kooperatif tarafından kiralanmıştır. Bu tip kiralama ile sektöre kazandırılan avlak sahaları üretimi önemli ölçüde etkilemiş, özellikle son beş yılda çok büyük bir ivme ile büyümüştür. Sektörün önündeki en büyük tehlike ise su kaynaklarının kirlenmesi ve kuraklıktır.

Tablo H.34 : Son 5 Yıllık İç Sular Üretimi

Yıllar	Üretim Miktarı (Ton)
2002	24.837
2003	13.526
2004	52.277
2005	473.997
2006	845.811

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Kültür Balıkçılığı

Balıkesir İlinde halen 123.250 kg/yıl 9 adet alabalık işletmesi, 50 ton/yıl kapasiteli 1 adet çipura ve levrek yetiştiriciliği işletmesi mevcuttur.

10 ton/yıl kapasiteli 1 adet yayın balığı yetiştiriciliği projesi yer kiralama aşamasında, 1 adet 30 ton/yıl kapasiteli çipura ve levrek balığı yetiştiriciliği projesi yatırım aşamasındadır.

Tablo H.35 : İlimizde Bulunan Belli Başlı Göl - Baraj Gölü Ve Göletler

SAHANIN ADI	ALANI (ha)
Manyas (Kuş) Gölü	16.800,0
Çaygören Baraj Gölü	725,0
İkizcetepeler Baraj Gölü	960,0
Madra Baraj Gölü	2.680,0
Sarıbeyler Baraj Gölü	137,0
Şamlı Göleti	69,0
Çaparlı Patlak Göleti	63,7
Yeni Ziraatli Göleti	52,0
Kocaavşar Göleti	40,0
6 Eylül Göleti	34,8

Tablo H.36 : Faal Olan Alabalık Tesisleri

İLÇESİ	PROJE ADI	PROJE SAHİBİ	TESİS ADRESİ	KAPASİTE (ton/yıl)
ERDEK	Uysal Alabalık Üretim Projesi	Hatice UYSAL	Değirmendere Mevkii Turan Köyü ERDEK	7
GÖNEN	Şahan Alabalık Üretim Tesisi	Nazım ŞAHAN	Ahlatlı Mevkii Dereköy GÖNEN	20
İVRİNDİ	Karlımadra Alabalık Üretim Tesisi	Karlımadra Alabalık Üretim Ltd.Şti.	Çetindere Mevkii Gebeçinar Köyü İVRİNDİ	40
MANYAS	Çınaraltı Alabalık Üretim Tesisi	Hasan ESENTÜRK	Su Çıktı Mevkii Değirmenboğazi Köyü MANYAS	10
EDREMİT	Babadağ-Pınarbaşı Alabalık Üretim Tesisi	Bülent ÇELİK	Pınarbaşı Mevkii Güre Beldesi EDREMİT	10
KEPSUT	Çöllü Alabalık Tesisi	Aydın ÇÖLLÜ	Gedikyurdu Mh. Serçeören Köyü KEPSUT	0,75
GÖNEN	Yeşilyurt Alabalık Üretim Çiftliği	Mehmet İNCE	Boğadere Mevkii Geyikli Köyü GÖNEN	25
GÖNEN	Karapınar Alabalık Çiftliği	Halil İbrahim GEYİK	Çay Karşısı Mevkii Ortaoba Köyü GÖNEN	3
ERDEK	Kapıdağ Alabalık Üretim Tesisi	Kemal UĞUR	Kalemdere Mevkii Çayağzı Köyü ERDEK	7,5
TOPLAM	12	-	-	123,25

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

2006 yılında ilimizde 49,982 ton alabalık üretilmiş olup ekonomik olarak karşılığı yaklaşık 341.857_YTL'dir.

Tablo H.37: Su Ürünleri Üretimi (2006)

	Ton
DENİZ BALIKLARI	8.633
DİĞER DENİZ ÜRÜNLERİ (AHTAPOT,KARİDES,MİDYE)	308
TATLISU BALIKLARI	846
KÜLTÜR BALIKÇILIĞI	50
TOPLAM ÜRETİM	9.837

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.38: Su Ürünleri Projesi Yetiştiricilik (2006)

KONUSU	PROJE	KAPASİTE (Ton/yıl)
ALABALIK	9	123,25
KAFES BALIKÇILIĞI	2	85,00
DENİZ ÜRÜNLERİ ARITIM VE İŞLEME	1	500,00

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Tablo H.39: Su Ürünleri İşleme Tesisleri Bilgi Formu

Artur Balıkçılık Ltd.Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	2500 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	1500 ton/yıl
Çalışan Personel	:	25
İhracat Miktarı	:	576 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	Yunanistan-İtalya
İşlediği Ürünler	:	Çift Kabuklu Yumuşakça
Ada Dış Tic.Ltd.Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	3000 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	1500 ton/yıl
Çalışan Personel	:	20
İhracat Miktarı	:	211 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	Yunanistan
İşlediği Ürünler	:	Su Ürünleri
Pelikan Su ür.ve Gıda A.Ş..	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	2500 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	1750 ton/yıl
Çalışan Personel	:	30
İhracat Miktarı	:	211 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	Yunanistan-İspanya
İşlediği Ürünler	:	Su Ürünleri
Cunda Rastgele Balıkçılık Ltd.Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	3000 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	700 ton/yıl
Çalışan Personel	:	7
İhracat Miktarı	:	8 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	Yunanistan
İşlediği Ürünler	:	Su Ürünleri
Kocaman Balıkçılık İhr.İth.Ltd.Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	10000 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	6000 ton/yıl
Çalışan Personel	:	150
İhracat Miktarı	:	1.632 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	İtalya-Almanya-Belçika-Fransa-İspanya-İsviçre-Litvanya-İngiltere-Hollanda-Güney Kore
İşlediği Ürünler	:	Su Ürünleri-Kara Salyangozu

Bereketli Soğ.Hav.Kurbağa İşl. Tes. Ltd. Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	1500 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	900 ton/yıl
Çalışan Personel	:	30
İhracat Miktarı	:	177 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	İtalya-Fransa-Arnavutluk
İşlediği Ürünler	:	Kurbağa
Perama Gıda Ürün.San.İhr.İth.Ltd.Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	5000 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	2000 ton/yıl
Çalışan Personel	:	50
İhracat Miktarı	:	228 ton (2006 yılı)
İhracat Ülkeleri	:	İtalya-İspanya-Güney Kore
İşlediği Ürünler	:	Su Ürünleri-Kum Midyesi
Kemal Balıkçılık Ltd.Şti.	:	Avrupa Birliği Ülkelerine İhracat İzni Var
İşleme Kapasitesi	:	900 ton/yıl
Kullanılan Kapasite	:	400 ton/yıl
Çalışan Personel	:	25
İhracat Miktarı	:	-----
İhracat Ülkeleri	:	-----
İşlediği Ürünler	:	Su Ürünleri- Hamsi Marinat

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.2.2.5. Kürk Hayvancılığı

İlimizde Kürk havyacılığı üretimi yapan işletme İl Müdürlüğümüz kayıtlarında bulunmamaktadır.

H.2.2.6. Arıcılık ve İpekböcekçiliği

İlimizde ipekböcekçiliği yapan işletme İl Müdürlüğümüz kayıtlarında bulunmamaktadır.

Tablo H 40: Arıcılık Ve Ürünleri (2006)

İLÇE ADI	KOVAN SAYISI		ÜRÜNLER		Arı Besleyen Köyler Sayısı
	Eski usul	Yeni Usul	Bal (Kg)	Balmumu (Kg)	
MERKEZ	426	6.924	69.750	3.550	31
AYVALIK	20	6.300	86.800	7.250	6
BALYA	30	4.100	99.120	9.200	32
BANDIRMA	-	4.875	58.500	-	13
BİGADIÇ	200	2.200	24.000	480	72
BURHANİYE	260	7.060	150.000	-	15
DURSUNBEY	80	2.800	42.560	2.200	53
EDREMİT	-	13.700	328.800	-	10
ERDEK	-	950	10.450	-	5
GÖMEÇ	-	600	12.000	-	6
GÖNEN	84	5.960	84.600	7.480	39
HAVRAN	-	20.000	500.000	-	10
İVRİNDİ	-	7.610	114.150	15.220	17
KEPSUT	412	2.705	27.050	201	57
MANYAS	870	1.060	36.500	3.140	30
MARMARA	-	300	3.000	-	4
SAVAŞTEPE	100	1.650	24.000	-	24
SINDIRGI	150	2.500	20.000	-	30
SUSURLUK	45	2.836	19.852	992	19
TOPLAM	2.677	94.130	1.711.132	49.713	473

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

H.3. Organik Tarım

İlimizde Organik Tarım ile ilgili olarak eğitim çalışmaları İkizcetepeler baraj havzasına giren köylerde tamamlanmıştır. Organik Tarım Timinin çalışmaları devam etmektedir.2006 yılı içinde faaliyet gösteren 3 firma bulunmaktadır.zeytin ve zeytinyağı üretimi gerçekleştiren firmalar Burhaniye ilçesinde faaliyet göstermektedir.Susurluk ilçemizde de 2 firma fason üretim yapmaktadır.

H.4. Tarımsal İşletmeler

H.4.1. Kamu İşletmeleri

Bu işletmelerde üretimi yapılan bitki isimleri, kapladığı alan, üretim kapasiteleri verilecektir. Aynı zamanda yetiştiriciliği yapılan hayvanların üretim yönleri (et, süt, yumurta gibi), üretim metotları, ürünlerin değerlendirilmesi ve pazarlanması hakkında bilgiler verilecektir.

MARMARA HAYVANCILIK ARASTIRMA ENSTITÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

BUĞDAY	Gönen 98	3500 da.
	Kaşifbey 95	720 da.
	Sagittario	5916 da.
	Guadalupe	50 da.
AYÇIÇEĞİ		3175 da.
YONCA		80 da.
FİĞ		1315 da.
ORGANİK ARPA		40 da.

MANDA (Damızlık,Süt,Et)	238 Baş	Yarı Entansif Üretim
KOYUN (Damızlık,Et,Yapağı)	3880 Baş	Yarı Entansif Üretim
KEÇİ (Damızlık,Et,Süt)	500 Baş	Yarı Entansif Üretim
SIĞIR (Et)	115 Baş	Yarı Entansif Üretim
ARICILIK	30 Kovan	

TAHİROVA TARIM İŞLETMESİ

BİTKİ CİNSİ	ALANI	ÜRETİM (TON)	DEĞERLENDİRME
BUĞDAY	1820	959	Tohumluk
ÇELTİK	869	626	Tohumluk
FİĞ	1961	709	Kuru ot
YONCA	160	195	Kuru ot
SİLAJ MISIR	1007	5035	Silaj
SÖZ. HİB. MISIR	633	302	Tohumluk
ZEYTİN	60	2000	Mahsul
ELMA	40		Kirada

H.4.2. Özel İşletmeler

Bu işletmelerde üretimi yapılan bitki isimleri, kapladığı alan, üretim kapasiteleri verilecektir. Aynı zamanda yetiştiriciliği yapılan hayvanların üretim yönleri (et, süt, yumurta gibi), üretim metotları, ürünlerin değerlendirilmesi ve pazarlanması hakkında bilgiler verilecektir.

H.5. Tarımsal Faaliyetler

H.5.1. Pestisit Kullanımı

Tablo H.41: Tarımla İlgili Faaliyetlerde Kullanılan Pestisitlerin Cinsleri, Kullanım Miktarları

YILI		İL		
		BALIKESİR		
		İNSEKTİSİTLER	Kg	26.876 Kg
			Lt	131.243 Lt
		FUNGUSİTLER	Kg	384.494 Kg
			Lt	697 Lt
		HERBİSİTLER	Kg	776 Kg
			Lt	198.255 Lt
ZİRAİ MÜCADELE İLAÇLARI TÜKETİMİ	2006	RODENTİSİT	VE	
		MOLLUSSİSİTLER	Kg	247 Kg
		AKARİSİTLER	Kg	52 Kg
			Lt	1.747 Lt
		NEMATOSİT	VE	
		FUMİGANTLAR	Kg	97 Kg
		KIŞLIK VE YAZLIK YAĞLAR		44.588 Lt
			Lt	
		DİĞERLERİ	Kg	119.000 Kg
		TOPLAM	Kg	531.542 Kg
			Lt	381.996 Lt

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü

Da : 2.461.632 Da
Ton : 48.393 Ton
Ağaç : 12.952.040 Ağaç
Adet : 106.468 Adet (Ambar,Fabrika,Fidan)

2006 yılının başında tüm İlçeleri kapsayan bir eğitim programı hazırlanarak Süne Mücadelesi, Tarla Faresi Mücadelesi, Yerli Çekirge Mücadelesi, doz ,dozaj ve Zirai Mücadele aletlerinin kalibrasyonu konularında köy muhtarları ve çiftçiler eğitime tabii tutularak Hastalık ve Zararlılarla mücadelede doğru zamanda, doğru aletlerle, doğru dozda ilacın birim alana atılmasının önemi anlatılmıştır.

H.5.2. Gübre Kullanımı

Tarım amacıyla kullanılan gübrenin; cinsi (ticari gübre, çiftlik gübresi), kimyasal yapısı, ne kadar kullanılması gerektiği, ne kadar kullanıldığı, topraktaki birikim miktarları ve çevreye olan etkileri hakkında bilgiler verilecektir. Konu ile ilgili olarak, özellikle çiftçilerin bilgilendirilip bilgilendirilmediği belirtilmelidir.

İŞLETME GÜBRELERİ : İşletme gübrelerinin hayvan gübresi, yeşil gübre, kemik unu, kan tozu, boynuz ve tırnak tozu gibi çeşitleri vardır. Ancak işletme gübreleri içerisinde en çok, hayvan gübresi kullanılır.

TİCARET GÜBRELERİ Gübreler içerisinde en sıklıkla kullanılan tür, ticaret gübreleridir. Gübre bayilerinde satılan ticaret gübreleri, bileşimlerinde bir veya birden fazla bitki besin maddesini bir arada bulundurur. İşletme gübrelerinden farklı olarak yüksek miktarda bitki besin maddesi içerir ve suda kolayca çözünürler

Çeşitleri : Ticaret gübreleri içerdikleri besin maddelerine göre;

Azotlu ,fosforlu.potasyumlu ve kompoze gübreler olarak 4 ana gruba ayrılır.

Azotlu Gübreler :

Amonyum sülfat	% 21 N
Amonyum Nitrat	% 26-33
Üre	% 46

Fosforlu Gübreler :

Triple süperfosfat %43-46 P₂O₅

Potasyumlu gübreler:

Potasyum sülfat	%50	K ₂ O
Potasyum klorür	%50	K ₂ O

Kompeze Gübreler :

DAP	: %18 N	%46 P ₂ O ₅	
15-15-15	: %15 N	%15 P ₂ O ₅	%15 K ₂ O
20-20	: %20 N	%20 P ₂ O ₅	

Tarımsal gübreler den fosfor ve potaslı gübreler çoğunlukla ekimle birlik de tabana atılmakta Azotlu gübreler ise bitki çeşidine göre 2-3 bölünerek uygulanır. Bilinçli gübreleme de en doğru yöntem toprak analizi sonucunda yapılacak gübrelemedir. Aksi takdirde fazla atılan gübrelerde toprak da birikmekte ve topraklarımızın tuzlulukları artmakta veya sulamalar ile özellikle azotlu gübreler taban suyuna karışarak su kaynaklarımız kirletmektedir.

Tarım il müdürlüğü olarak Toprak analizine dayalı gübrelemeyi yaygınlaştırmak amacıyla Eğitim çalışmaları yapılmaktadır. Bu amaçla 98 köyde çiftçi toplantısı yapıldı ve 1920 çiftçimiz bu toplantılara katılmıştır.

Tablo H.42: Balıkesir İli 2006 Yılı Kimyevi Gübre Satışları(Ton)

% 21 AS	7857,500
% 26 CAN	23101,550
% 33 AN	20141,350
12.30.12	1025,900
15.15.15 Zn	4138,100
15.15.15	15004,650
15.25.15	342,050
20.20.0 Zn	1709.200
20.20.0	19037,150
%20.5 AS	3,000
Çinko Sülfat	1375
D.A.P 18.46	10587,600
Cal. Nit.15,5.26,5	101.000
MAP.11.52.0	102,300
MKP 0.52.34	2,025
Pot.Nit.13.0.46	372,350
Pot.Sülfat %50	419,200
T.S.P 42-44	448,750
ÜRE %46	28592,850
TOPLAM	132987,900

H.5.3. Toprak Kullanımı

İl Müdürlüğümüz’ce Tarımsal alanlarda Erozyonu azaltmak amacıyla çiftçi eğitimlerinde aşağıdaki konularda köylülerimiz bilgilendirilmektedir.

- 1- Yanlış toprak işleme ve ekim: Eğimli arazide toprak sürümlerini tesviye eğrilerine paralel olması gerekirken dikine yapılmakta ve bu da erozyona sebep olmaktadır.
- 2- Yanlış ve aşırı otlatma hayvanlarımızın erken ilkbaharda otlatmaya başlaması ve aşırı otlanma sonucunda mera ve otlaklarımız bitki örtüsünden yoksun kalmakta bunun sonucunda da erozyona açık hale gelmektedir.

KAYNAKLAR :

-İl Tarım Müdürlüğü

-İl Çevre Durum Raporu 2005

I. MADENCİLİK

Balıkesir,tarım,hayvancılık ve turizm ili olarak bilinmesine rağmen antik dönemden günümüze kadar madencilik faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı bir yöredir.

Yurdumuzun önemli metalojenik yörelerinden biri olan Kuzeybatı Anadolu Bölgesi'nde yer alan Balıkesir İli, metalik cevherleşmeler,enerji hammaddeleri ve özellikle endüstriyel hammadde kaynakları yönünden ülkemizin madencilik sektöründe ve dış ticaretinde önemli yer tutan yataklara sahiptir.

Yörede antik dönemlerden bu yana çeşitli uygarlıklar tarafından işletilmiş olan bir çok maden sahasının varlığı bilinmektedir.Antik dönemlerde Edremit-Altınoluk-Papazlık ve Kepsut-Beyköy'de altın,Şamlı-Ilıca'da bakır,Dursunbey-Demirboku Sırtı'nda ve Balya'da kurşun madenciliği yapıldığı arkeolojik ve antik madencilik bulgularıyla sabittir.Yine Marmara Adası Saraylar beldesinde,çok sayıdaki antik mermer ocağının,özellikle Roma ve Bizans döneminde yoğun faaliyet gösterdiğini belgeleyen çok sayıda arkeolojik malzeme mevcuttur.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra ülkenin büyük bir kalkınma hamlesine girmesi,madencilik konusunun önemini ortaya koymuş ve ülkemiz yeraltı servetlerinin devlet eliyle meydana çıkarılması ve değerlendirilmesi amacıyla 1935 yılında Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü (MTA) kurulmuştur. MTA,kuruluşundan günümüze uzanan süreçte tüm yurttaki olduğu gibi Balıkesir İlini içine alan bölgede de yoğun bir maden arama çalışması yürütmüştür ve halen yürütmektedir. Bunun sonucunda bir çok yeni maden yatağı ve zuhuru tespit edilmiş,bilinen maden yataklarına yeni rezervler ilave edilerek yatakların gelişmesi sağlanmıştır.

Dünyada ticareti yapılan 90 çeşit mineral bulunmaktadır. Bu minerallerin 57 çeşidi Ülkemizde olup, 37 çeşidi ise Balıkesir ilindedir. Bu nedenle maden ruhsatı sayısı açısından Türkiye'de en çok ruhsata sahip il konumundadır.

Günümüzde metalik madenlere,enerji hammaddelerine ve özellikle endüstriyel hammaddelere yönelik madencilik çalışmaları ilimiz sınırları içersinde devlet ve özel sektör kuruluşları tarafından yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.Önümüzdeki yıllarda Balıkesir ilinin ekonomisinin lokomotifi madencilik olacaktır.

I.1. Maden Kanununa Tabi Olan Madenler ve Taş Ocakları Nizamnamesine Tabi Olan Doğal Malzemeler

I.1.1.Sanayi Madenleri

BOR TUZLARI :

- Türkiye günümüzde dünyanın en büyük bor tuzu rezervlerine sahip (Dünya bor rezervinin % 63 ü) ülkesidir

- Dünya bor tuzu rezervleri 3.405.000.000 tondur ve bunun 2.737.000.000 tonu ülkemizde bulunmaktadır.

- Ülkemizdeki mevcut bor rezervi,tüm dünya için tek başına 400 yıl süre ile yeterli olabilecek durumdadır.

- Ham cevher üretiminde Türkiye dünya üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirmektedir.

- Türkiye bu kadar büyük rezerv ve üretime karşın,dünya bor pazarında % 25 civarlarında pay sahibidir.

- Toplam maden ihracatımızdan elde edilen gelirin yaklaşık yarısı bor tuzu yataklarından karşılanmaktadır.

a) Susurluk-Sultançayır Yatağı : Türkiye'nin bilinen en eski borat yatağıdır. İlk işletme 1865 yılında bir Fransız kuruluşu tarafından Aziziye ocağında başlatılmıştır. 1950'li yılların sonlarına kadar İngiliz ve Fransız şirketlerinin tekelinde olan bu saha kapalı ocak olarak işletilmiştir. İşletilen cevher mineralleri **pandermit** ve **havlittir**. Buradan çıkarılan pandermitle Bandırma (Panderma) limanından yurtdışına taşındığından, pandermite minerali dünya literatüründeki ismini bu limandan almıştır.

Halen Etibank'ın denetiminde olan bu saha, borat rezervinin büyük bir bölümünün tükenmiş olması ve Batı Anadolu'da açık işletmeye uygun yeni borat yataklarının bulunmasıyla (Kestelek, Bigadiç, Emet, Kırka) günümüz Türkiye'si için ekonomik olma özelliğini yitirmiştir.

b) Bigadiç Bor Tuzu Yatakları : Bigadiç yöresinde bor ilk kez 1950 yılında bir maden çavuşu tarafından bulunmuş, daha sonra MTA tarafından yapılan araştırmalarla bugünkü yataklar ortaya konmuştur. Ekonomik olarak işletilen cevher mineralleri **kolemanit** ve **üleksittir**. Bigadiç havzasındaki yataklar ülkemizin en büyük bor tuzu yataklarıdır. Görünür rezervi 1.029.722.000 ton olup, buda dünya bor tuzu rezervlerinin yaklaşık 1/3 üne karşılık gelmektedir. B_2O_3 tenörü % 35 dir. B_2O_3 itibarıyla görünür rezervi 360.403.000 tondur.

KAOLEN :

a) Sındırgı-Düvertepe Kaolen Yatakları :

Yurdumuzun en önemli kaolen yatakları Balıkesir-Sındırgı-Düvertepe yöresindedir. Burada çeşitli kalitelerde 63.787.296 ton görünür+muhtemel rezerv bulunmaktadır. Bunun da yaklaşık 25 milyon tonu işletilebilir görünür rezervedir. Tenör : % 13-33 Al_2O_3 , % 0,5-6 Fe_2O_3 .

Seramik sanayiinde kullanılan Türkiye kaolen üretiminin büyük bir kısmı bu bölgeden karşılanmaktadır.

b) Sındırgı-Mumcu Yatağı :

2.000.000 ton görünür rezerve sahip olan yatak, alunit ve bol miktarda serbest kuvars içeriği nedeniyle düşük kalitededir. Geçmiş yıllarda sınırlı miktarda üretim yapılmıştır. Tenör: % 13-23 Al_2O_3 , %1 Fe_2O_3

c) İvrindi-Küçükyeniceköy Yatağı :

970.000 ton gör+muh rezervi olan yatak işletilmektedir. Tenör: % 20-31 Al_2O_3 . Ayrıca **Çamağız** yöresinde 520.000 ton mümkün, **Çakmakdere**'de 100.000 ton mümkün rezervli kaolen yatakları vardır.

d) Gönen-Ilıcaoba, Söğüt Köyü Yatağı :

Rezerv : 100.000 ton görünür, 375.000 ton görünür + muhtemel.
Tenör : % 21 Al_2O_3 , % 3 Fe_2O_3

e) Gönen-Sebepli Yatağı :

Rezerv : 150.000 ton Görünür+Muhtemel
Tenör : % 23-28 Al_2O_3

e) Ayvalık-Alibey Adası :

Rezerv: 1.947.094 ton görünür, 5.264.876 ton muhtemel , 11.185.094 ton mümkün rezerv vardır. Tenör: % 9-34,5 Al_2O_3

KİL :

Tablo I.1: Balıkesir İlinde Bulunan Kil Madeninın Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
KİL	Balya-Bengiler	Refrakter+Seramik	Muh: 63.600
	Balya-Koyuneri	Seramik+Refrakter	Kaynak: 125.000
	Gönen-Söğüt-K. Ilıcaoba	Seramik	Muh: 250.000

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

BENTONİT :

Balıkesir-Merkez-Çağış,Konakpınar-Bereketli,Bigadiç-Dereli,Kepsut-Akçakertil çevresinde 10.000.000 ton civarında işletilebilir bentonit rezervi bulunmaktadır. Özel sektör tarafından işletilen bu sahalardan üretilen bentonitler Avrupa,ABD,Japonya ve Tayland'a ihraç edilmektedir.

ZEOLİT :

Çağımızın endüstriyel hammaddesi olarak anılan fakat yurdumuzda henüz yaygın kullanım alanı olmayan zeolitler Bigadiç civarındaki tüfler içersinde yaygın olarak bulunmaktadır.Zeolit mineralleri klinoptilolit ve höylandittir.Özellikle üst tuf birimindeki klinoptilolit içeriği % 82 lere ulaşmaktadır.Milyarlarca tonluk zeolitli tuf rezervinin özellikle 1.2 milyar tonluk kesimi yüzeyden kolaylıkla alınabilecek (açık işletme madencilğine uygun) niteliktedir.Bu zeolitli tüfler çevre kirliliğinin kontrolü,enerji tasarrufu,tarım ve hayvancılık ile çimento,kağıt ve diş macunu üretimi gibi alanlarda önemli uygulama potansiyeline sahiptir.

Ekonomisinin temelini tarım ve hayvancılığa dayalı sektörlerin oluşturduğu Balıkesir İli için zeolitlerin önemi büyüktür.Özellikle bu sektörlerde kullanıma olanaklarının araştırılmasına önem verilmelidir.

HALLOYSİT :

Balıkesir ve Gönen civarında 4 ayrı sahadaki yataklardan özel sektör tarafından halloysit üretimi yapılmaktadır.

Gönen çevresinde ,Ilıcaoba,Karasukabaklar ve Şahbaz ile Balıkesir-Balya arasındaki Turplu ocağında Esan tarafından üretim yapılmaktadır.Turplu ocağı(Turplu ve Alidemirli köyleri yakınında) 1987 yılından beri çalışmaktadır.

Türk halloysiti doğal ve saf olması nedeniyle prosten geçmiş benzerlerine oranla çok daha üstün özelliklere sahiptir ve bu nedenle günümüzde İngiltere'de üretilen yüksek kaliteli porselen ve seramik ürünlerinin yapımında tercihan kullanılmaktadır.Günümüzde Çanakkale-Balıkesir bölgesinde yılda 5 bin ton halloysit üretilmekte ve çoğu ihraç edilmektedir.

WOLLASTONİT

a.Kepsut-Serçeören Yatağı:

1968 yılında bulunan yatak 500.000 ton mümkün rezerve sahiptir. % 50 tüvenan wollastonit içeriklidir.Tenör : % 46,66 CaO .Yatağın küçük ve düzensiz oluşu işletmecilik problemlerine neden olmaktadır.Zaman zaman üretim yapılan yatak,şu an çalışmamaktadır.Yataktan şimdiye kadar yaklaşık 100.000 ton üretim yapılmıştır.

b.Susurluk-Yaylaçayır Yatağı:

Rezerv : 5 600 ton Muhtemel

Tenör: % 30,30 CaO , % 49,35 SiO₂

DOLOMİT

Marmara Adası'ndaki kalın mermer istifinin önemli bir bölümü dolomittir veya dolomitiktir. % 20-21 MgO içerikli 95.000.000 ton görünür + muhtemel dolomit rezervi vardır.

FELDSPAT

Bandırma'daki aplit - pegmatitlerde 20.500 ton sodyumlu feldspat rezervi vardır.

KALSİT

Erdek civarında 2.000.000 ton görünür,4.000.000 ton muhtemel olmak üzere toplam 6.000.000 ton kalsit rezervi vardır.

ALÇITAŞI (JİPS)

Susurluk-Demirkapı civarında iyi kalitede en az 1.000.000 ton jips rezervi mevcuttur.

DOĞAL TAŞLAR :

GRANİT : - Ayvalık-Bağyüzü Köyü
- Erdek-Ocaklar Köyü (Bandırma Mavi Granit)

YAPI TAŞLARI

Balıkesir il sınırları içerisinde geniş alanlarda yüzeyleyen Neojen volkanitleri (Andezit,Tüf,Tüfit) yapıtaşı açısından önemli potansiyel rezerv oluşturmaktadır

MERMER

Antik dönemde tapınakların, sunakların ve heykellerin yapımında kullanılan beyaz-gri renkli kolay işlenebilen taşlara Marbre veya Marmor ismi verilmiştir. Erdek ilçesinin kuzeybatısında yer alan ve tamamen beyaz-gri renkli Marmor kayalarıyla kaplı olan adaya antik dönemde Marmor Adası; içinde bulunduğu denize de Marmor Denizi denilmiştir. Antik dönemden günümüze kadar Marmor kelimesi telaffuz edilirken değişikliğe uğrayarak Mermer olarak söylenmeye başlanmıştır. Bu nedenle Marmor Adası ile Marmor Denizinin isimleri de günümüzde Marmara Adası ve Marmara denizi olarak söylenmektedir.

Manyas, Erdek, Susurluk, Kepsut, Merkez, Savaştepe, İvrindi, Balya, Havran, Edremit, Bigadiç, Dursunbey çevresinde önemli miktarda potansiyel mermer rezervleri bulunmaktadır.

Tablo I.2: Balıkesir İlinde Çıkarılan Mermer Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
MERMER	Marmara Adası	Marmara Beyazı	Jeolojik: 1.200.000.000 m ³
	Bigadiç,Çayüstü Köyü	Kumru Tüyü	Jeolojik :16.000.000 m ³
	Manyas,Koçoğlu Köyü	Manyas Beyazı	Jeolojik :40.000.000 m ³
ONİKS	Bigadiç,Çayüstü Köyü	Blk.Oniks Mermeri	Jeolojik: 7.400 m ³

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

PERLİT

Tablo I.3: Balıkesir İlinde Çıkarılan Perlit Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
PERLİT	Savaştepe-Güvemköy	Orta	Muh+Mümkün: 26.000.000
	Sındırgı-Gözörenköy	Orta	Muh+Mümkün: 21.206.000
	Sındırgı-Yaylabayır	Orta	Muh.: 15.686.000

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

TALK

Kepsut-Örenli, Serçeören , Yaylabası ve İvrindi-Gümeli,Haydarköy civarında 2,5-3 milyon ton civarında mümkün talk rezevi vardır. Talkların fazla demiroksit içermeleri (Fe₂O₃ = 7,44-9,33) nedeni ile kullanım alanları kısıtlıdır.Bununla birlikte tüm talklar renkli pişen seramikte hammadde olarak kullanılabilir.

MANYEZİT

Dursunbey-Çamharmanı, Sarımsak Köyü civarlarında bulunur.

Tenör : % 46 MgO Rezerv : 40.000 ton Görünür . 251.000 ton Muhtemel

I.1.2. Metalik Madenler

ALTIN

Altının simgesi olan “Au” Latince “Aurum” dan gelmektedir.Bu sözcük Anadolu (Anatolia) kökenlidir.Havran’ın antik dönemdeki adı olan “Aureline” da altın ülkesi anlamındadır.

Havran – Küçükdere’de 5 gr / ton Au tenörlü 1.500.000 ton mümkün rezerv bulunmaktadır.

Ayvalık-Bağyüzü ve Kepsut -Beyköy’de altın cevherleşme sahaları ortaya çıkarılmış olup,Havran,Edremit ve Sındırgı’da önümüzdeki yıllarda yapılacak çalışmalarla ortaya çıkarılabilecek potansiyel altın sahaları mevcuttur.

GÜMÜŞ

Eti Holding A.Ş.’ne ait ruhsat sahasında yapılan çalışmalar sonucunda 300-350 gr/ton Ag tenörlü Bigadiç-Davutlar cevherleşme sahası bulunmuştur.

Tablo I.4: Balıkesir İlinde Çıkarılan Gümüş Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
ALTIN + GÜMÜŞ	Edremit-Altınoluk	Au :5 gr / t , Ag : 25 gr / t	Gör+Muh+Mümkün:242.000

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

ANTİMUAN

Tablo I.5: Balıkesir İlinde Çıkarılan Antimuan Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
ANTİMUAN	İvrindi-Taşdibi	6.00 Sb	Gör+Muh+Mümkün:283.450
	İvrindi-Büyük Yenice	6.20 Sb	Gör+Muh+Mümkün: 48.378
	İvrindi-Küçük Yenice	6.00 Sb	Gör+Muh+Mümkün:104.000
	Susurluk-Demirkapı-Arıklı D.	1.62 Sb	Mümkün: 11.250

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

MOLİBDEN

Havran-Kalabak-Atizi mevkiinde molibden cevherleşmesi bulunmaktadır.

MANGANEZ

Tablo I.6: Balıkesir İlinde Çıkarılan Manganez Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
MANGANEZ	Kepsut-Mezitler-Tuman Pınarı	13.70 Mn;19.70 Fe 20.73 SiO ₂	Gör+Muh: 692.213
	Dursunbey-Tafaköy-Kırcalı Tepe	23.93 Mn;1.02 Fe 55.03 SiO ₂	Gör+Muh: 13.920

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

KURŞUN-ÇİNKO

Tablo I.7: Balıkesir İlinde Çıkarılan Kuşun-Çinko Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
KURŞUN - ÇİNKO	Edremit-Altınoluk-Doyran	8.21 Pb; 6.72 Zn Au 5 gr/ton Ag 25 gr/ton	Görünür : 53.780 Muhtemel: 54.220 Mümkün: 134.000
	Balya	4.54 Zn;2.6 Pb 0.04 Cd; Ag 58 gr/ton	Görünür : 13.519.000
	Dursunbey-Demirboku Sırtı	3.91 Pb; 3.81 Zn; 0.25 Cu	Gör+Muh+Mümk: 3.743.000
	Dursunbey-Kulat Çiftliği	4.4 Pb; 4.26 Zn	Görünür : 252.355

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO

Tablo I.8: Balıkesir İlinde Çıkarılan Bakır-Kurşun-Çinko Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO	Ayvalık – Maden Adası	10 Pb+Zn+Cu Ag 50 gr/ton	İşletilebilir: 72.500

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

BAKIR

Tablo I.9: Balıkesir İlinde Çıkarılan Bakır Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
BAKIR	Havran - Kozcağız	% 7 Cu , % 4,5 Mo	Görünür : 15 000 000 Muhtemel : 30 000 000

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

DEMİR

Tablo I.10: Balıkesir İlinde Çıkarılan Demir Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları.

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
DEMİR	Balıkesir-Şamlı	50-55 Fe ₂ O ₃	Mümkün : 2.500.000
	Edremit-Yaşyer	30-60 Fe ₂ O ₃	Gör+Muh: 140.000
	Balya-Çarmih	53.45 Fe; 6.61 SiO ₂	Görünür: 31.500
	Havran-Eymir	Ort.46.5 Fe ₂ O ₃ Ort.3.14 SiO ₂	Gör+Muh: 18.000.000
	Ayvalık-Ayazmant	46 Fe ₂ O ₃ ;16.76 SiO ₂ 1.06 S; 0.6 Cu	Gör+Muh.: 5.755.369

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

CIVA

Tablo I.11: Balıkesir İlinde Çıkarılan Civa Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
CIVA	Gönen-Sarıköy-Hodul	0.19 Hg	Gör+Muh: 25.000
	Savaştepe-Soğucak	0.71 Hg	Gör+Muh+Mümkün: 34.360

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

KROM

Tablo I.12: Balıkesir İlinde Çıkarılan Civa Madenin Üretim Yerleri ve Rezerv Miktarları

Madenin Adı	Yeri	Kalite / Tenör (%)	Rezerv (Ton)
KROM	Dursunbey-Piribeyler-Kırocak	20-25 Cr ₂ O ₃	Gör+Muh: 84.710
			Mümkün: 36.000

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

I.1.3. Enerji Madenleri

KÖMÜR (LİNYİT)

Tablo I.13: Balıkesir İlinin Bilinen Kömür Linyit Oluşumları

MADENİN ADI	YERİ	REZERV (TON)	KİMYASAL ÖZELLİKLER (ORJİNAL KÖMÜRDE)			
			Su %	Kül %	Kükürt (S) %	A.I.D. (Alt ısı değeri) Kcal/kg
LİNYİT	Balya-Bengiler	Muhtemel Rezerv(1957 yılı) : 300.000	30.00	5.00	0.50	3900
	Balya-Değirmendere-Mancılık	Mümkün Rezerv (1970 yılı) : 7.200.000	5.00	45.00	-	1762
	Dursunbey-Kavacık-Çakırca	Kap. İşl.Gör. Rzv : 5.255.000	19.73	39.22	0.73	2406
	Dursunbey-Kavacık-Hamzacık	Kapalı İşl.Görünür Rezervi :15.335.000	12.36	45.32	3.12	2634
	Dursunbey-Kavacık-Odaköy	Açık İşl.Görünür Rezervi : 3.594.000 Kapalı İşl.Görünür Rezervi :10.500.000	21.35 20.12	28.10 36.39	0.50 -	3325 2724
	Gönen-Sebepli	Muhtemel Rezerv : 570.000	23.00	32.00	-	2500
	Gönen-Şaroluk	Muhtemel Rezerv : 600.000	7.78	16.48	-	2898

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

Ayrıca; Gönen-Ayvacık, Küpçiktı ve Köteyli linyit oluşumları da bilinmekle beraber,bunlar ekonomik bir rezerve sahip değildir.

I.1.4. Taş Ocakları Nizamnamesine Tabi Olan Doğal Malzemeler

İlimizde taşocağı ve kum ocağı elde edilecek alanlar yoğun olarak bulunmaktadır.

Tablo I.14: İlimizde Taşocağı ve Kum Ocağı Faaliyeti Yürüten Bazı İşletmeler

OCAK SAHİBİ	BULUNDUĞU YER	OCAĞIN CİNSİ
Aslanlar İnşaat.San. A.Ş.	Bandırma/Edincik	Taş Ocağı.
Enver MUTLU	Burhaniye	Kum Ocağı
Kasacı Hafriyat Ltd.Şti	Havran	Kum Ocağı
Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü	Gönen	Satbilize malzeme ocağı
Tekeller Haf. Ltd. Şti.	Sındırgı	Kum Ocağı
Set Çimento	Balıkesir	Tras ocağı
Set Çimento	Balıkesir	Kalker ocağı
Kepsut belediye Başkanlığı	Kepsut	Kum ocağı
Alaattin YILMAZ	Burhaniye	Kum ocağı
DSİ.25. Bölge Müd.	Balıkesir	Taş ocağı
Asyol İnşaat Ltd.Şti.	Balıkesir	Kum ocağı
Odamer Madencilik A.Ş.	Susurluk	Kum ocağı
Necdet UYSAL	Havran	Taş Ocağı
Karayolları Gen Müd.	Ayvalık	Taş Ocağı
Koçakoğlu İnş. Ltd.Şti	Burhaniye	Kum ocağı
DSİ. 25. Bölge	Susurluk Kum Ocağı	Kum Ocağı
Koçkaya İnş. Mad.	Şamlı Taş Ocağı	Taş Ocağı
Astaş Madencilik Ltd.Şti.	Balıkesir Taş Ocağı	Taş Ocağı
İsa Armagan Kum Ocağı	Susurluk	Kum ocağı

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

I.2. Madencilik Faaliyetlerinin Yapıldığı Yerlerin Özellikleri

Konu ile ilgili kapsamlı çalışma yapılamamıştır.

I.3. Cevher Zenginleştirme

İlimiz Sınırları içerisinde Etibor A.Ş.'ne ait Bigadiç İlçesinde Bor Madeni Zenginleştirme Tesisi bulunmaktadır. İvrindi İlçesinde de Çinko madeni zenginleştirme Tesisi bulunmaktadır.

I.4. Madencilik Faaliyetlerinin Çevre Üzerine Etkileri

İlimiz sınırları içerisinde Madencilik faaliyetleri bakımından mermer ve kum-çakıl ocakları yoğun bir şekilde bulunmaktadır. Mermer işletmeciliği ve madencilik işletmeciliğinde genelde ormanlık alanlar kullanılmaktadır. ÇED Yönetmeliği kapsamında işlemlerin tamamlanmasından sonra Orman Bölge Müdürlüğü'nden gerekli izinler alındıktan sonra işletmeye geçilmektedir. İşletme aşamasında çalışmalar sırasında ve nakliye sırasında toz oluşumu meydana gelmektedir. Madencilik işletmelerinde genellikle topografyada bir takım değişiklikler meydana gelmekte işletme faaliyeti bitiminde açılan çukurlara pası dökümü yapılarak topografyanın eski haline getirilmesi önerilmektedir.

I.5. Madencilik Faaliyetleri Sonucunda Arazi Kazanım Amacıyla Yapılan Rehabilitasyon Çalışmaları

İlimizde madencilik çalışmaları bitiminde topografyanın düzenlenmesi amacıyla arazinin geri kazınması amaçlanmaktadır. Ruhsat veren kurum tarafından konunun takip edilmesi ve ruhsatın şartlı verilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR :

-MTA Bölge Müdürlüğü

-İl Çevre Durum Raporu 2005

J. ENERJİ

Enerji konusunu, kaynaklarına göre enerji üretimi ve enerji tüketiminin sektörlere göre dağılımı olmak üzere iki ana başlık ile bunların alt başlıklarında sınıflandırılmıştır.

Oluşturulan ana ve alt başlıkların içerikleri, tanımları ve tüm bu konuların nasıl incelenmesi gerektiği ve konuların rahatlıkla anlaşılabilmesi için geliştirilen kriterler aşağıda verilmektedir.

Genel anlamda;

- Enerji ile ilgili mevcut doğal potansiyellerin nicelik ve niteliklerini,
- Enerji konusu ile ilgili olarak yapılmış, yapılmakta olan veya planlanan projelerin amaç ve aşamaları,
- Kurulan tesisin ömrünü, yıllık üretim kapasitesini, kullanılan yakıtın türü ve yıllık tüketim miktarını,
- Uygulanan teknolojinin çevreye uygun olup olmadığını,
- Enerji üretimi ile ilgili tesisler için ÇED yapılıp yapılmadığı,
- Enerji üretimi ve tüketimi sırasında kaynakların optimum kullanılıp kullanılmadığını,
- Kaynak rezervlerini,
- Enerji tasarrufuna yönelik olarak lokal çalışmaların olup olmadığını,
- Kurulan tesislerde arıtma, desülfirizasyon gibi kirlenmeyi önleyici ünitelerin bulunup bulunmadığını,
- İllerde bulunan sektörlerin yoğunluğu hakkında genel bilgiyi,
- Sektörel bazda enerji tüketiminden kaynaklanan kirlilikleri,
- İllerde yapılacak çalışmalara temel oluşturacak hedef ve yönü tespit etmektir.

J.1. Birincil Enerji Kaynakları

Güneş, rüzgar, kömür gibi sınıflandırılan alt başlıklardır. Bunlar gereken enerji kullanımına dönüştürülünceye kadar makinalarda ısınma amacıyla, türbin veya motor gibi araçlarda kullanılıncaya kadar işe yaramaz. Dünyanın her yerinde birçok ülkede pek çok birincil enerjinin ziyan olmasına sebep onu gerekli hizmete çevirecek olan donanımın tasarımındaki veya gelişmesindeki yetersizliklerdir.

J.1.1. Taşkömürü

Balıkesir il sınırları içerisinde Taş kömürü rezervi bulunmamaktadır.

J.1.2. Linyit

Tablo J.1: Balıkesir İlinin Bilinen Kömür Linyit Oluşumları

MADENİN ADI	YERİ	REZERV (TON)	KİMYASAL ÖZELLİKLER (ORJİNAL KÖMÜRDE)			
			Su %	Kül %	Kükürt (S) %	A.I.D. (Alt ısı değeri) Kcal/kg
LİNYİT	Balya-Bengiler	Muhtemel Rezerv(1957 yılı) : 300.000	30.00	5.00	0.50	3900
	Balya-Değirmendere-Mancılık	Mümkün Rezerv (1970 yılı) : 7.200.000	5.00	45.00	-	1762
	Dursunbey-Kavacık-Çakırca	Kap. İşl.Gör. Rzv : 5.255.000	19.73	39.22	0.73	2406
	Dursunbey-Kavacık-Hamzacık	Kapalı İşl.Görünür Rezervi : 15.335.000	12.36	45.32	3.12	2634
	Dursunbey-Kavacık-Odaköy	Açık İşl.Görünür Rezervi : 3.594.000 Kapalı İşl.Görünür Rezervi : 10.500.000	21.35 20.12	28.10 36.39	0.50 -	3325 2724
	Gönen-Sebepli	Muhtemel Rezerv : 570.000	23.00	32.00	-	2500
	Gönen-Şaroluk	Muhtemel Rezerv : 600.000	7.78	16.48	-	2898

Kaynak: MTA Bölge Müdürlüğü

J.1.3. Asfaltit

İlimiz sınırları dahilinde asfaltit rezervi bulunmamaktadır.

J.1.4. Bitümlü Şist

İlimiz sınırları dahilinde bitümlü şist bulunmamaktadır.

J.1.5. Hampetrol

Balıkesir ili içerisinde ham petrol rezervi bulunmamaktadır.

J.1.6. Doğalgaz

Balıkesir ili içerisinde doğalgaz rezervi bulunmamaktadır.

J.1.7. Nükleer Kaynaklar (Uranyum ve Toryum)

İl sınırlarımızda uranyum ve toryum rezervi bulunmamaktadır.

J.1.8. Orman

İlinizdeki orman varlığı kapsamında; odunun kullanım amaçları ve kullanıldığı alanlar yıllara göre dağılımı Orman Bölümünde incelenmiştir.

J.1.9.Hidrolik

Tablo J.2: Hidroelektrik Santralleri

Ön İnceleme Programında yer alan veya ileriki yıllarda ele alınacak olan	34,4 MW	%34	;	161,3	GWh/yıl	%42
Diğer HES Projeleri	34,4MW		;	161,3	GWh/yıl	
Planlaması ve Kesin Projesi tamamlananlar	51,1MW%51			;152,2GWh/yıl		%40
Manyas HES Projesi	19,5 MW		;	58,8	GWh/yıl	
Manyas II HES Projesi	1,6 MW		;	5,4	GWh/yıl	
Susurluk HES Projesi	30,0 MW		;	88,0	GWh/yıl	
Çaygören HES (YİD)	3,7 MW		;	19,2	GWh/yıl	
İşletmede olan	10,6 MW	%11	;	47,5	GWh/yıl	%12
Gönen HES (YİD)	10,6 MW		;	47,5	GWh/yıl	
İL HİDROELEKTRİK ENERJİ TOPLAMI	99,8 MW%100			;380,1GWh/yıl		%100

J.1.10. Jeotermal

Türkiye jeotermal potansiyel bakımından Avrupa'da ilk dünyada ise yedinci ülke konumundadır. Özellikle Batı Anadolu ülkemiz jeotermal kaynaklarının oldukça yoğun olduğu bölgedir. Bu bölgede yer alan Balıkesir ili ; jeotermal kaynak suları açısından önemli bir potansiyele sahiptir. MÖ. yıllarından günümüze kadar bu termal sulardan kaplıca olarak, tedavi amaçlı yararlanılmıştır.. Günümüzde ise bu jeotermal kaynaklardan kaplıcanın yanı sıra şehir ısıtmacılığında ve sera ısıtmacılığında da yararlanılmaktadır..

Ülkemizde ilk jeotermal ısıtma uygulaması 1964 yılında Gönen Park Otelin ısıtılması ile gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin ilk jeotermal merkezi şehir ısıtması da yine 1987 yılında Gönen'de uygulanmış ve 3400 konut için ısıtma yapılmıştır

Balıkesir-Pamukçu: Sıcaklık (Ortalama): 61⁰ C Debi (Toplam): 88 Lt/sn

Balıkesir-Bigadiç-Hisarköy: Sıcaklık (Ortalama): 97.8⁰C Debi(Toplam): 120 Lt/sn

Balıkesir-Sındırgı-Hisaralan: Sıcaklık (Ortalama):45-98 T Debi (Toplam):100 Lt/sn

Balıkesir-Edremit-Güre: Sıcaklık (Ortalama): 50 T Debi (Toplam): 25 Lt/sn

Balıkesir-Edremit-Derman: Sıcaklık (Ortalama): 55 T Debi (Toplam): 99 Lt/sn

Balıkesir-Balya-Şamlı-Ilıca: Sıcaklık (Ortalama): 65 T Debi (Toplam): 3,5 Lt/sn

Balıkesir-Gönen: Sıcaklık (Ortalama): 77 T Debi (Toplam): 63 Lt/sn

Balıkesir-Manyas-Ilıcaboğazı: Sıcaklık (Ortalama): 60 T Debi(Toplam): 3 Lt/sn

Balıkesir-Manyas-Kızılk: Sıcaklık (Ortalama): 50⁰C Debi (Toplam): 7 Lt/sn

Balıkesir-Susurluk-Ömerköy: Sıcaklık (Ortalama): 30 T Debi (Toplam): 2 Lt/sn

Balıkesir-Susurluk-Yıldız: Sıcaklık (Ortalama): 35-78 T Debi (Toplam): 18 Lt/sn

J.1.11. Güneş

Tükenme niteliğine sahip konversiyonel enerji kaynakları yerine önerilen alternatif enerji kaynakları arasında yer alan güneş enerjisi,iletim,dağıtım gibi sorunları olmaması,çevre kirliliği oluşturmaması nedeniyle diğer enerji kaynaklarına göre üstünlük taşımaktadır. Güneş enerjisinden yararlanma çalışmaları ülkemizde 1960 yılında başlamış olup, bugün en çok kullanıldığı alan, güneşle su ısıtma sistemleridir.

Türkiye'nin coğrafi konumu 36° - 42° Kuzey enlemleri arasında olup,güneş enerjisinden yararlanma açısından önem kazanmaktadır. Ülkemizin tüm yüzeyine yılda düşen güneş enerjisi potansiyeli 1.2X10¹¹ ton taşkömürüne eş değerdir.

Özellikle ülkemizin bulunduğu enerji açığı nedeniyle alternatif kaynak olarak güneş enerjisi büyük önem taşımaktadır. Güneş enerjisinin kullanımının yoğunlaşması, fosil yakıtların hızla kullanılmalarının frenlenmesine ve odun tezek gibi yakacakların yerine alternatif kaynak olarak konmasını sağlayacaktır. Ülkemiz koşullarında güneş enerjisinin öncelik sırasına göre kullanılabilceği alanlar aşağıdaki gibidir.

- Su ısıtıcıları
- Hava ısıtıcıları
- Seracılık
- Binaların ısıtılması
- Güneş pilleri
- Güneş fırınları
- Büyük termik güç üretimi
- Fotokimyasal ve fotobiyolojik çevrimler

Güneş enerjisinin kullanılmasının yaygınlaşması, aşağıda sıralandığı gibi bir çok yararlar sağlayacaktır.

1. Su ısıtma ve bina ısıtması amacı ile fuel-oil ve kömür talebinde önemli düşmeler görülebilir.
2. Odun ve taşkömürü gibi ekonomik olmayan yakıtların yakılması önlenir.
3. Özellikle kırsal yerlerdeki enerji açığının kapatılması sağlanabilir.
4. Bitmeyen bir enerji kaynağı olması nedeniyle,ithal edilen ham petrole rezerv miktarları ve üretim olanağı sınırlı ve yakacak olarak kullanılmaması gereken odun ve taş kömürüne karşı seçenек bir kaynak olmasından dolayı büyük önem taşımaktadır.

İlimizde de güneşlenme müddeti rasatları Balıkesir, Ayvalık ve Bandırma'da yapılmaktadır.Bu üç istasyon içinde yıllık ortalama güneşlenme müddetinin en fazla olduğu istasyon 7 saat 57 dakika ile Ayvalık'tır. Diğer istasyonların değerleri de az çok birbirinde yakındır.

J.1.12. Rüzgar

Rüzgar enerjisinin kaynağı güneştir. Güneşin yeryüzeyini ve atmosferi farklı derecede ısıtmasından rüzgar adı verilen hava akımı oluşur. Dünya yüzeyine ulaşan güneş enerjisinin yalnızca küçük bir bölümü rüzgar enerjisine çevrilir. Rüzgar enerjisinden genel amaçlı yararlanabilmek için rüzgar hızının 3 m/sn'den büyük olması gereklidir. Tablo L.2'ye bakıldığında Türkiye'nin rüzgar enerjisinden yararlanmak için yeterli potansiyele sahip olmadığını görmekteyiz. Rüzgar enerjisi açısından en elverişli bölgenin Marmara Bölgesi olduğu E.İ.E.İ'nin verileriyle belirlenmiştir.

Tablo J.3:Türkiye'nin Rüzgar Değerleri

Bölge Adı	Ortalama Rüzgar Gücü Yoğunluğu (%)	Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)
İç Anadolu Bölgesi	20.14 (%)	2.46 m/sn
Akdeniz Bölgesi	21.36 (%)	2.45 m/sn
Ege Bölgesi	23.47 (%)	2.65 m/sn
Karadeniz Bölgesi	21.31 (%)	2.38 m/sn
Doğu Anadolu Bölgesi	13.19 (%)	2.12 m/sn
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	29.33 (%)	2.69 m/sn
Marmara Bölgesi	51.91 (%)	3.29 m/sn

Rüzgar kuvvetinden yararlanarak elektrik enerjisi üretilmesi konusunda Ülkemizde herhangi bir uygulama bulunmamaktadır. Ancak dış ülkelerde, rüzgarlı bölgelerde yerel gereksinimleri karşılamak üzere 1915 yılından beri küçük güçlü rüzgar tribünleri çalışmaktadır. Rüzgar yön ve hız ölçümü yapılarak belirlenir.

Balıkesir ilindeki istasyonlarda rüzgar hızı değerleri (m/sn) olarak Tablo L.3.b'de verilmiştir. Tabloya göre yıllık ortalama rüzgar hızı en fazla 4.9 m/sn ile Bandırma'da en az 1.1 m/sn ile Dursunbey'dir. Tüm istasyonlar içinde 1980 yılına kadar en hızlı rüzgar NNE (Kuzey-Kuzeydoğu) yönünden 37.3 m/sn olarak Bandırma'da kaydedilmiştir.

Rüzgar hızının 10.8 m/sn ile 17.1 m/sn arasında olduğu kuvvetli rüzgar günleri sayılı Balıkesir'de yıllık 50 gündür.Tablo L.3.a'da görüldüğü gibi yıllık kuvvetli rüzgarlı günler sayısının en fazla olduğu istasyon 129 gün ile Ayvalık,en az olduğu istasyon ise 4 gün ile Dursunbey'dir. Bu değerlerden Dursunbey'de rüzgar hızının ve rüzgarlı günlerin diğer istasyonlara göre oldukça az olduğu dikkat çekmektedir

Rüzgar hızının 17.1 m/sn'den fazla olduğu günlere fırtınalı günler denilmektedir. Yıllık fırtınalı günler sayısının en fazla olduğu istasyon 32 gün ile Bandırma'dır. Genellikle istasyonlarda fırtınalı günler kış ve ilkbahar aylarında görülmektedir. Yalnız Dursunbey İstasyonunda fırtınalı günler sayısı yok denecek kadar azdır. (0.9 gün) Balıkesir'de 1.derecede hakim rüzgar yönü N (Kuzey), 2.derecede NNE (Kuzey-Kuzeydoğu), 3. derecede NE (Kuzeydoğu)'dur. Ayvalık, Bandırma ve Gönen'de 1.derecede hakim rüzgar yönü NE (Kuzeydoğu), Dursunbey'de N (Kuzey), Edremit'de ENE (Doğu-Kuzeydoğu)dur.

J.1.13. Biyokütle

Gelişmekte olan ülkelerim çoğunda olduğu gibi enerji gereksinimi artış gösteren ve buna karşılık enerji kaynakları oldukça sınırlı olan ülkemizde alternatif enerji çeşitlerinden olan ve Biyokütle (Prina, Ayçiçek Kabuğu, Pamuk Çiğiti vb.) kapsamında ele alınan prinanın yakıt olarak kullanılması halinde Prinanın ve yakılacağı sistemin özellikleri bu yakıtın yakılması sonucu oluşması muhtemel baca gazı kirleticileri ve emisyon sınır değerleri İl Çevre ve Orman Bakanlığının 30.07.2004 tarih ve 2004/08 sayılı Genelgesi ile belirlenmiştir.

İlimizde bitkisel ham yağ üretimi (zeytinyağı ve diğer bitkisel yağlar) gerçeklerştiren tesisler yoğun olarak bulunmakta olup üretim sonucu oluşan biyokütle enerji kaynağı (prina, ayçiçek kabuğu) yakıt olarak kullanılmaktadır. Özellikle Prinayı ısınma ve sanayi amaçlı yakıt olarak kullananlarda aşağıdaki tabloda belirtilen standartları sağlamaları Müdürlüğümüzce istenilmektedir.

Talo J.4: Sanayi Amaçlı Prinanın Baca Gazı Emisyon Sınır Değerleri

Parametreler	CO mg/Nm ³	NO mg/Nm ³	SOx mg/Nm ³	HCL mg/Nm ³	HF mg/Nm ³	PM mg/Nm ³	TOC mg/Nm ³
500kW<YIG>15 MW	460	-	200	-	-	375	-
15 MW<YIG> 50 MW	460	-	200	200	30	375	30
YIG> 50 MW	460	400	200	200	30	280	30

Pirina ; %15 nem,%1,5 yağ,3700Kcal/kg,%4 kül,Na 300ppm

J.2. İkincil Enerji Kaynakları

J.2.1. Termik Enerji

Termik santral bulunmamaktadır.

J.2.2. Hidrolik Enerji

Konu ile ilgili bilgiler J.1.9 Bölümünde anlatılmıştır.

J.2.3. Nükleer Enerji

İlimiz sınırları içerisinde Nükleer Enerji santrali bulunmamaktadır.

J.2.4. Yenilenebilir Elektrik Enerjisi Üretimi

Yaşamın sürdürülebilirliği için kaynakların sürdürülebilir olması yeterli değildir. Ekolojik denge için kaynakların yenilenebilir olması gerekmektedir. Yenilenebilir enerji doğanın kendi evrimi içinde, bir sonraki gün aynen mevcut olabilen enerji kaynağı olarak tanımlanır. Bugün yaygın olarak kullanılan fosil yakıtlar yakılınca biten ve yenilenemeyen enerji kaynaklarıdır. Oysa hidrolik (su), güneş, rüzgar ve jeotermal gibi doğal kaynaklar yenilenebilir olmalarının yanı sıra temiz enerji kaynakları olarak karşımıza çıkar.

J.3. Enerji Tüketiminin Sektörlere Dağılımı

Konu ile ilgili kapsamlı çalışma yoktur.

J.4. Enerji Tasarrufu İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde genel olarak enerji tasarrufu ile ilgili ileri saat uygulaması yapılmaktadır.

KAYNAKLAR :

- MTA Bölge Müdürlüğü
- Orman Bölge Müdürlüğü
- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- İl Çevre Durum Raporu 2005

K. SANAYİ VE TEKNOLOJİ

K.1. İl Sanayinin Gelişimi, Yer Seçimi Süreçleri ve Bunu Etkileyen Etkenler

Sanayileşme Ekonomik Kalkınma ile bilgi ve teknoloji toplumunun temelini oluşturmaktadır.

Sanayi ve Ticaret alanında atılımlarını sürdüren ilimizde tarım arazilerinin geniş bir alanı kaplaması tarıma dayalı endüstri kollarının gelişmesini sağlamıştır. Balıkesir Sanayi ve Ticaret alanlarındaki hizmetleri ve atılımları yönünden merkez,körfez ve Marmara olmak üzere üç bölgede değerlendirilmektedir.Bu ayırmadan İlimizin Sanayisi için temel teşkil eden unsurları toprakaltı ve toprak üstü servetler,yollar, limanlar ve istasyonlar,endüstri durumu ve işgücü istihdamıdır.

İlimizin başlıca geçim kaynağı tarım ve tarıma dayalı sanayidir.Balıkesir’imizde Sanayi tesisleri birçok ilde olduğu gibi,merkez ilçede toplanmamış homojen ve sektörel olarak ilçelere dağılmıştır.

İlimiz temel sanayisi un,yem,zeytin,zeytinyağı ve pirina,beyaz et üretimi ile ilgili sanayi,gübre,konserve üreten üniteler,orman ve orman ürünleri sanayisi,kimya,çimento,şeker,deri,kösele,tekstil,süt ve süt ürünleri,çeltik,sentetik çuval,tuğla ve kiremit,makine ve tarım makineleri,trafo,jeneratördür.İlimiz yer altı zenginlikleri tarafından ülke çapında önemli yer tutmaktadır.Bor,kömür,demir başta olmak üzere krom,mermer, kurşun,çinko, antimon, kaolen gibi maden yatakları bakımından zengin ve sayıca kabarıktır.mermer ve bor cevherlerinde ülke rezervinin büyük bir kısmı Balıkesir e bulunmaktadır.İlimiz Sanayi yapısı bakımından Ege ve Marmara bölgelerinin genel karakteristik yapısını taşımakta ve İstanbul,İzmir Bursa gibi sanayi şehirlerine kara,deniz ve demiryolları ile bağlantısı bulunmaktadır.

İlimizin Bursa ve İzmir illerine komşu olması nedeniyle Balıkesir de tekstil sektörü ve otomobil yan sanayi sektörünün geliyeceği kanaati taşınmaktadır.

Balıkesir ekonomisinde yeri büyüktür. Yine et, özellikle son yıllarda tavukçuluk, yumurta başta olmak üzere süt ve süt mamulleri sektörleri de önemli yer tutmaktadır. İlin zeytinyağı ve çiçekyağı üretimi yanısıra kurulan dev salça fabrikaları, un ve yem sanayileri de ihracata yönelik olarak ekonomiye doğrudan katkıda bulunmaktadır. Balıkesir denilince akla hemen Yağcıbedir Halıları gelir. Dünya çapında bir pazarı olan bu halılar ekonomiye önemli derecede katkıda bulunur. Ayrıca yörenin, pek çok türünlüğü ile birlikte kolonyası da meşhurdur. Balıkesir'e gelip bir kolonya imalathanesine girildiğinde binbir çeşit bitkilerden imal edilen kokuları bulmak mümkündür. İlin sanayi yapısı gelişmeye başlamıştır. Ağır sanayi bölgesi, küçük sanayi sitesi ve organize sanayi sitesi bu gelişmeye örnektir. Ağır sanayi bölgesinde faal olan haddehaneler endüstriyel açıdan önemli role sahiptirler. Balıkesir Merkezde sentetik dokuma, elektrik teçhizatları üretimi, tarıma dayalı sanayi üretimi egemendir. Bandırma ilçesi ise İstanbul'a yakınlığıyla, limanı ve ildeki en modern fabrikalarıyla bir sanayi merkezi haline gelmiştir. Bugün ülkemizde üretilen kimyasal gübrenin % 15'i, etlik civcivin % 25'i, yumurtalık civcivin %20'si Bandırma'da üretilmektedir. Ayrıca yine Bandırma'da kimyasal ürünler ile bor üretimi ön plana çıkmıştır. Körfezde ise zeytinyağı ve balıkçılık ön plana çıkmaktadır. Turizm faaliyetleri nedeniyle inşaat sektörü de hareketlidir. Balıkesir gümrüklerinde, aralarında kimyasal maddeler, elektrikli araçlar, sentetik çuval, gıda, madencilik, mermer gibi ürünlerin de bulunduğu ihracatta 50, ithalatta 32 ayrı ürün çeşidi yer alıyor. Bandırma Limanı, tüm Balıkesir'in ihracat ve ithalatının yüzde 90'ını gerçekleştirilmektedir.

Balıkesir iklim şartları bakımından bütün yıl boyunca her türlü sanayi çalışmalarına uygundur. karayolu ve denizyolu ile ulaşımı kolay bir ilimizdir. üniversitesi sanayicimizin ihtiyacı olan kalifiye işçi, usta, teknik ve idari personeli yetiştirmektedir. Balıkesir sanayisi İstanbul ve Bursa' ya göre geri sayılır. İlde imalat sanayii temelde, ikili bir yapı gösterir.

Edremit körfezi bölgesindeki Ayvalık, Edremit, Burhaniye ilçeleri öteden beri zeytinyağı ve sabun sanayiinin merkezleri olarak bilinirler. buralarda ki zeytinyağı ve sabun fabrikalarının çoğu, orta ölçeklidir ve son yıllarda teknolojilerini yenilemişlerdir: ildeki en modern fabrikalar ise Balıkesir ve Bandırma'dadır. Ayrıca son yıllarda orman ürünlerine dayalı sanayinin Dursunbey ilçesinde süt ve süt ürünlerinde ise Gönen,Susurluk ilçelerinde ilerlediği görülmektedir.

K.2. Genel Anlamda Sanayi Gruplandırılması

Tablo K.1: Balıkesir İli Genel sanayi Durumu

		Birimi	2005	2006	2006/2005 Artış oranı % (+,-)
SANAYİ DURUMU	Özel Sektöre Ait Sanayi Tesisleri	adet	1013	1013	0%
	Kamuya Ait Sanayi Tesisleri	adet	3	1	-67%
	Organize Sanayi Bölgeleri		4	4	0%
	Endüstri Bölgeleri	adet	-	-	-
	Küçük Sanayi Siteleri	adet	15	15	0%
	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri	adet	-	-	-
	Teknoparklar	adet	-	-	-
	Serbest Bölgeler	adet	-	-	-
	Nitelikli Sanayi Bölgeleri	adet	-	-	-
	Sanayi Odaları	adet	1	1	0%

Tablo K.2: Balıkesir İli Genel Ticaret Durumu

			2005	2006	2006/2005 Artış oranı % (+,-)	
TİCARET DURUMU	Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği	adet	1	1	0%	
	Esnaf ve Sanatkarlar Odası	adet	91	91	0%	
	Esnaf ve Sanatkarlar	adet	44.374	49.840	12%	
	İhracatçı Firma	adet	151	155	3%	
	İthalatçı Firma	adet	155	159	3%	
	Ticaret Odaları (Her Türlü)	adet	8	8	0%	
	İhracat Birlikleri	adet	2	2	0%	
	Sermaye Şirketleri	adet	5.338	5.652	6%	
	Şahıs Şirketleri	adet	4.791	5.026	5%	
	Banka Şubeleri	adet	108	114	6%	
	Serbest Bölge	ihracat	1000 \$	-	-	-
ithalat		1000 \$	-	397	-	
KOOPERATİFLER	Birlik Ortağı Olan	adet	343	351	2%	
		kişi	24.763	24915	1%	
	Ortak Sayısı	adet	700	721	3%	
		kişi	24.626	25600	4%	
	Tasfiye Halinde	adet	89	94	6%	
kişi		4310	4414	2%		
TİCARET BORSALARI	Balıkesir Ticaret Borsası	Şahıs	kişi	173	176	2%
		Tüz.Kişi	adet	83	82	-1%
		ÜR.Tescil	bin YTL	921.305.238	915.757.375	-1%
	Gönen Ticaret Borsası	Şahıs	kişi	55	62	13%
		Tüz.Kişi	adet	59	67	14%

		ÜR.Tescil	bin YTL	176.054.917	203.468.266	16%
Bandırma Ticaret Borsası		Şahıs	kişi	150	157	5%
		Tüz.Kişi	adet	134	143	7%
		ÜR.Tescil	bin YTL	636.893,00	645.334	1%
Susurluk Ticaret Borsası		Şahıs	kişi	–	35	–
		Tüz.Kişi	adet	–	34	–
		ÜR.Tescil	bin YTL	–	262.450.183	–
Edremit Ticaret Borsası		Şahıs	kişi	59	60	2%
		Tüz.Kişi	adet	43	43	0%
		ÜR.Tescil	bin YTL	91.518	155.000	69%
ÜST YAPI KURULUŞ.	Kooperatif Birlikleri		adet	5	5	0%
	Oda ve Diğer Birlikler		adet	7	7	0%
SENDİKALAR KURULUŞLAR			işçi	26	27	4%
			memur	72	75	4%

Tablo K.3: İlimizde Başlıca Büyük Ölçekli İşletmeler Ve Faaliyet Kollarına İlişkin Bilgiler

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Bagasan Bagfaş Ambalaj San.A.Ş. Bandırma Karayolu 10.Km. Bandırma Telf.7381222	Polietilen Torba	73	Ambalaj
Atlas Kaucuk San.Tic.Ltd.Şti. Kurtuluş Mah.Biga Yolu No:38 Gönen/Balıkesir Telf.7621756	Suni Kösele	64	Deri
Günder Deri İmalat ve Konfeksiyon San. Tic.Ltd.Şti. Karşıyaka Tabakhaneler No:15 Gönen Telf.:7627306	Zig Deri	191	Deri
Özdemir Deri ve Deri Mam. Konf. Kim. San. Tic. LTD. ŞTİ. Merkez: Z. Gökalp Mah. 42. Sok. No: 9 Bodrum kat Zeytinburnu / İSTABUL Fab: Karşıyaka Mah. Tabakhaneler Mevkii 1. Sok. No: 52 Gönen / BALIKESİR Tel: 0212 5106450 0266 7625785	Kürk-Süet Deri	70	Deri
Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri Anonim Şirketi Ağır Sanayi Bölgesi No:149 Balıkesir Telf.2418200	Dağıtım Trafosu	276	Elk.
Deneks Gıda Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş. Ovaköy/Balıkesir Telf. 2921024	Domates Salçası	231	Gıda
Ayvalık Vakıf Zeytinlikleri İşletme Müdürlüğü Havran Caddesi Cami Vasat Mh.Edremit Telf.3731174	Zeytinyağı (Naturel)	52	Gıda
Beta Ziraat Ticaret Anonim Şirketi Börülcebağ Köyü Manyas Balıkesir Telf.4354748-53 5 hat	Domates Salçası	175	Gıda
Purina Besin Maddeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Bandırma Yolu 2.Km. Gönen Telf.7623489-90	Süt Yemi	108	Yem Sanayi
Arı Rafine ve Yağ Sanayi Anonim Şirketi İzmir Yolu Üzeri 6.Km. Çayırhisar Mevkii Telf.2212150	Ham Ayçiçek Yağı	147	Gıda
Balıkesir Yem San. Tic.A.Ş. Çayırhisar Mevkii İzmir Yolu 6.Km. Balıkesir Telf.2212110-7 hat	Karma Hayvan Yemi	83	Yem Sanayi
Yudum Gıda San. Tic.A.Ş. Tellikavak Mevkii İzmir Yolu	Raf.Vin.Bitkisel Yem.Yağ	119	Gıda

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Üzeri Ayvalık/Balıkesir Telf.3121295			
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Susurluk Şeker Fabrikası Susurluk Balıkesir Telf.8651940	Şeker (Kristal)	670	Gıda
Bozlar Tavukçuluk ve Yem San.Tic.Ltd.Şti. Gökbeğiğit Mevkii Edincik /Bandırma Telf.:7271571	Hayvan Yemi	110	Yem Sanayi
Yörsan Gıda Mamulleri San.Tic.A.Ş. Organize San.Bl. Susurluk /Balıkesir Telf. 2653580	Beyaz Peynir	353	Gıda
Assan Gıda San.Tic.A.Ş. Bandırma Susurluk Karayolu 36.Km. Kepekler Köyü Karşısı Susurluk Telf. 8641250	Domates Salçası	400	Gıda
Oraklar Turizm Gıda San.Tic. A.Ş. Değirmen Bayırı Mevkii Bandırma Asfaltı Üzeri Göbel Susurluk Telf.2758470	Domates Salçası	191	Gıda
Kocaman Balıkçılık İhr.İth. Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı Ömerköy Yolu 1.Km. Bandırma Telf.7338351	D.İşl.Kara Saly. Renco	240	Gıda
Dört Mevsim Et Mamulleri San.Tic.A.Ş. Orta Mahalle Beşeylül Caddesi No:34 Susurluk/Balıkesir Telf. 8691149- 8691150	Dana Eti	54	Gıda
Danone Tikveşli Gıda İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş. Taştepe Köyü Gönen Balıkesir 7763513	Süt	164	Gıda
Teksüt Süt Mamulleri San.Tic.A.Ş. Denizkent Yolu 3.Km. Gönen /Balıkesir Telf. 7621232	Beyaz Peynir	80	Gıda
A.B. Gıda San.Tic.A.Ş. Balıkesir Yolu 6.Km. Bandırma Telf.7338637Ha	D.C.P	116	Yem Sanayi
Banvit Bandırma Vitaminli Yem San.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 8.Km. Bandırma Telf. 7338600	Mamul Piliç Üretimi	2167	Gıda
Ant Gıda Tarım Turz.Enerji ve Demir Çelik San.Tic.A.Ş. Balıkesir Karayolu 3.Km. Havran Telf.4325120	Zeytin (Siyah-Yeşil)	472	Gıda
Burcu Gıda Konserve Salça A.Ş. Memiş Mah.Çayırılar Mevkii Burhaniye Balıkesir Telf.4125971	Domates Salçası	236	Gıda
Banvit Bandırma Vitaminli Yem San.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 8.Km. Bandırma Telf.7338600	Mamul Piliç Üretimi	2167	Gıda
Ahi Güven Donmuş Gıda Konserve İml.ve Ambalaj San.Tic.A.Ş. Balıkesir 8732101- 2102	Muht.Meyve Kons.	100	Gıda
MAR Tüketim Madd. İth. İhr. San. Ve Tic. A.Ş. Eski İzmir Yolu Üzeri Çayırhisar Mevkii 3. Km BALIKESİR Tel : 2211210	Uht Süt	170	Gıda
Uçar Donmuş Gıda Kon. San. Tic. A.Ş. Karapürçek - Susurluk / BALIKESİR Tel: 8621259	Muhtelif Meyve Konservesi	125	Gıda
Mumcu Teneke Sanayi Ticaret Limited Şirketi Bandırma Yolu	Teneke Kutu 17 kg	90	Ambalaj

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Üzeri 2.Km. Gönen/Balıkesir Telf.7621247			
Simtek İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti. Bostancı Köyü Edremit Telf.3761161	Sert Metal Uç	103	İmalat (Metal)
Mehmet Yılmaz Tabanlı (Hisarpen) Çayırhisar Mevkii İzmir Yolu 3.Km. Balıkesir Telf.2212156	Plastik Doğrama	75	İmalat (Plastik)
Yersa Sentetik Dokuma San.Tic.A.Ş. Kepsut Yolu 18.Km. Balıkesir Telf.5967300	Çuval	205	Ambalaj
Bantaş Bandırma Ambalaj San.Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 8.Km.Bandırma Telf.7338787	Teneke Kutu 17 kg.	91	Ambalaj
Kurtsan Medikal San.Tic.A.Ş. Balıkesir Yolu Üzeri 13.Km. Bandırma Telf.7439300	Yakı	55	Tıbbi
Natura Sabun Yağ ve Su San.Tic.A.Ş. İzmir Yolu Üzeri Tellikavak Mevkii Ayvalık Telf. 3122237	Sabun	123	Kimya
Bagfaş - Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş. Bandırma Erdek Karayolu 10. km Bandırma Tel: 7141000 (5 hat)	Süper Fosfat	340	Kimya
Almerpa Enerji ve Sanayi Yatırımları Paz.İhr.A.Ş. Marmara Adası Saraylar Beldesi	Blok Mermer	60	Maden
Eti Bor İşletmeleri Genel Müdürlüğü Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları İşletme Müdürlüğü 600 Evler Mah. Atatürk Cad. No:70 Bandırma Telf.7213100	Boraks Deka	1007	Maden
Bandırma Mermer San.Tic.A.Ş. Balıkesir Karayolu 9. Km. Bandırma Telf.7338700	Blok Mermer	79	Maden
Gürbüz Madencilik San.Tic.A.Ş. E.Kuyumcular Mah.Mekik Han.No:13/10 Balıkesir Telf. 2491181	Kaolen	64	Maden
Şen Madencilik San.Tic.A.Ş. Müdürlüğümüz Şoförü Gazi Bulvarı No:32 Balıkesir Telf.2397344 /4 Hat	Linyit Kömürü	185	Maden
Süd-Chemie (TR) Madencilik San.Tic.A.Ş. İzmir Yolu 14.Km. Kesirven Köyü Mevkii PK 195 Balıkesir Telf:2648757	Bentonit Granül	55	Maden
Polat Madencilik San.Tic.Ltd.Şti. Çakırca Köyü Dursunbey Balıkesir Telf. 6624545	Linyit Kömürü	152	Maden
Özçevreci Madencilik Kargo Nakliye San. Tic.Ltd.Şti. Odaköy/Dursunbey Telf.6841281	Kömür	198	Maden
Eti Maden İşl.Gen.Md. Bigadiç Bor İşletmelri Müdürlüğü Bigadiç Telf.6337221-22	Konsentre	463	Maden
Koroğlu Kardeşler Ltd.Şti. SaraylarBeldesi Marmara	Mermer	52	Maden
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü Yeniköy Osmanca Cıvanı Bigadiç Telf.6337221-22	Konsantre	463	Maden

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Şayakçı Madencilik Ve Tic. LTD. ŞTİ. Yeni İzmir Yolu 8. km BALIKESİR Taşçılar Köyü Yoksunkayalar Mevkii BİLECİK Menekşe Sivri Mevkii Karamanlı BURDUR Tel: 2830150 (7 hat)	Mermer Levha	141	Maden
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü Yeniköy Osmanca Civarı Bigadiç / BALIKESİR Tel:6337221- 22	Konsantre	463	Maden
Yapı-Mer LTD. ŞTİ Organize San. Bölgesi BALIKESİR Tel: 2811200 (5 hat)	Mermet - Fayans	226	İnşaat
Yarış Kabin Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi İzmir Yolu 7.Km. Balıkesir Telf.2830130-31- 32	Traktör Kabini	218	Makine
Tınaz Tarım ve Sanayi Mak.San.Tic.A.Ş. Eski Kepsut Yolu 4.Km. Balıkesir Telf.2413595	Damperli	92	Makine
Sağlamlar Orman Ürünleri Tic.ve San.A.Ş. Akçay Yolu Üzeri No:45 Telf.3921200	Paletlik Kereste	180	Orman
Sumaş Suni Tahta ve Mobilya San.A.Ş. 9 Eylül Cad.Güngör Apt. 16/A Telf.3731322	Yonga Levha	54	Orman
Milano Ağaç Kaplama San.Tic.A.Ş. Organize San.Bl. Balıkesir Telf.2811190	Ağaç Kaplama	95	Orman
Favori Giyim Teks. San. Ve Tic. LTD. ŞTİ Kurtuluş Mah. Mehmet Efendi Cad. No:1 (Eski Tekel Darphanesi) Tel: 7622763	Gömlek	70	Tekstil
Yersa Sentetik Dokuma Sanayi ve Tic. A.Ş. Kepsut Yolu 18. km BALIKESİR Tel: 5967300 (3 hat)	Çuval	205	Ambalaj
İşbir Sentetik Dokuma San. A.Ş. İzmir Yolu Çayırhisar Mevkii 10034 BALIKESİR Tel: 2830000	Sent. Ve Suni Lif (120 gr 1 geçmeyen)	301	İmalat (Petrol Ür.)
Atılım Gözlük San.ve Dış Tic.A.Ş. Karayel Mevkii Altınova /Ayvalık Telf.2211013	Gözlük Çerçevesi Tam	50	
Balıkesir Ambalaj San.ve Soğuk Hava Tes.Tic.Ltd.Şti. Bandırma Yolu 5.Km. Balıkesir Telf.:2460372	Teneke Levha 17 Kg.	5	AMBALAJ
Orhan Günay Günay Plastik Yeni Çarşı Basın Sk. No:17 Balıkesir Telf.:2414662	Naylon Torba -Poşet	3	AMBALAJ
İda Plastik Ambalaj San.Tic.A.Ş. Org.San.Bl.Savaştepe Yolu Üzeri 8.Km. 187 Ada 18.Parsel Telf.2811040	Baskılı PE Torba	33	AMBALAJ
Cumhur Soyhan Soyhan Plastik Turhan Cd. Hal No:3 Balıkesir Telf.2391212	Polietilen Poşet	5	AMBALAJ

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Birlik Teneke Ambalaj San.Tic.Koll.Şti. Hamidiye Mah. Sanayi Sitesi Edremit Telf.3731523	Teneke Kutu 17 Kg.	28	AMBALAJ
Ensar Deri İmalat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Karşiyaka Mahallesi Tabakhaneler Mevkii 9. Sk.No:4 Gönen/Balıkesir Telf.7626294	Zig Deri	12	DERİ
Ersel Deri ve Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Altay Mah.Tabakhaneler Mevkii 1.Sk.No:25 Gönen/Balıkesir Telf.7622138	Kürk-Süet	9	DERİ
Özderi İth.İhr.Tic.San.Paz.Ltd.Şti. Karşiyaka Tabakhaneler Mevkii 7.Sk.Gönen Telf.7623781	Videla (Kelle)	5	DERİ
Vahdi Özderi Yağız Deri Karşiyaka Tabakhaneler 6.S. No:19 Gnen Telf. 7621430	KüKüçükbaş Kürk	12	DERİ
Vefa Deri Tekstil Otomotiv Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Karşiyaka Tabakhaneler 4.Yol No:8 Gönen /Balıkesir	Giysilik Deri	12	DERİ
Gülen Deri Giyim San.ve Turz.Dış Tic.Ltd.Şti. Karşiyaka Tabakhaneler Mevkii 1.Sk. Bila No: Gönen Telf.7620535	Kürk-Süet	49	DERİ
Kurşunoğlu Deri Konfeksiyon Nakl.Turz.Gıda İnş.San.Tic.Ltd.Şti. Karşiyaka Mah.Tabakhaneler Mevkii 2.Sk.No:7 Gönen Telf.7624595	Güderi	11	DERİ
Gönen Gazi Deri San.Tic.Ltd.Şti. Karşiyaka Tabakhaneler Mevkii 1.Sk. No:54 Gönen/Balıkesir Telf. :7622802	Deri Kürk -Süet	12	DERİ
Han Entegre Deri ve Konf. San. Tic. A.Ş. Karşiyaka Mah. Yeni Tabakhaneler Mevkii 1. Sok. No:56 Gönen / BALIKESİR Tel:7628855	İşlenmiş Deri	36	DERİ
Tas. Hal. İstanbulluoğlu Kösele Deri Sanayi Ticaret A.Ş. Aprı Sanayi Bölgesi Tabakhaneler Mevkii BALIKESİR Tel: 2447012	Kösele Deri	1	DERİ
Elsan Elektrik San.Tic.Ltd.Şti. Orta Ölçekli San.Sit.Bandırma Telf.7210410	Kuvvet ve Kontrol Panosu	15	ELK.
Emi Plastik Elk.Yat.San.Tic.Ltd.Şti. Y.San.Sit.27.Sk.No:8 Balıkesir Telf.2463413	Elk.Tes.Borusu	3	ELK.
Öz-Yalçın İnş. Mak. Elk. Prose Taah. Ve İletişim Yeni Sanayi Sitesi 38. Sokak No: 8 BALIKESİR Tel: 2465478	Dizel Elek. Grubu	13	ELK.
Halil AKÖZ Gazi Osmanpaşa Mah.Savaştepe Yolu Üzeri3. Km. Balıkesir Telf.2211051	Gıda Sanayi Tuzu	5	GIDA
Okuyucu Süt Mamulleri Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Organize Sanayi Bölgesi 195/1 Balıkesir Telf.2811060 Belge Değişikliği	Beyaz Peynir	21	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
28.02.2005			
Akün Gıda Maddeleri San.Tic.A.Ş. Bandırma Çanakkale Karayolu Üzeri 11. Km.Edincik - Bandırma Telf.02122878223	Pırlavlık Pirinç	38	GIDA
Muammer ŞEN Köseler Köyü Mevkii Yeni Çevre Yolu Üzeri BalıkesirTelf.2462131	Buz	4	GIDA
Rast Gıda San.Tic.A.Ş. İzmir Çanakkale Asfaltı Üzeri Fethiye Köyü Çakılıbahçe /Ayvalık- Balıkesir Telf.4451400	Zeytinyağı	21	GIDA
Yalçın Aksoy Balemre Süt Sanayi Eski Kepsut Yolu 6.Km. Petrol Ofisi Yanı Bila No:Telf.2449444	Beyaz Peynir	9	GIDA
Salur Has Yem ve Un Sanayi ve Tic.A.Ş. Manyas Gönen Asfaltı Üzeri Sınırdere Mevkii Salur Manyas-Balıkesir Telf.8275213	Karma Yem İmali B.Baş	16	GIDA
Mesut AKBAŞ Akbaş -1 Ekmek Fabrikası Ali Hikmetpaşa Mah.Tarlabaşı Cad.No:3 Balıkesir Telf.2413082	Ekmek	5	GIDA
Mehmet Akbaş Akbaş2 Ekmek Fb. Oruçgazi Mah. Altay Cd.No:101 Balıkesir Telf:2432922	Ekmek 200 gr.	6	GIDA
Halil AKÖZ Yeni Sanayi Sitesi Yanı Bigadiç-Balıkesir Telf.6261029	Ekmeklik Un	4	GIDA
Avcular Petrol Otomotiv ve Tarım Ürünleri Sanayi ve TicaretLimited Şirketi Yağcılar Yolu 2.Km. Işıklar Mevkii Bigadiç Telf.6142638	Biber Turşusu	11	GIDA
Sabuncugil Yağcılık Sabunculuk Limited Şirketi Atatürk Caddesi No:27 Ayvalık Balıkesir Telf.3121078	Zeytin Yağı	4	GIDA
Selçuk Çeltik Fabrikası Osman Selçuk Balıkesir Asfaltı 8.Km. Bandırma /Balıkesir Telf.7338362-7338367	Baldo Pirinç	5	GIDA
Sun Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi İzmir Yolu 4.Km. Balıkesir Telefon :2212150	Soyulmuş Ayçiçek İçi	10	GIDA
Telliöğlü Yem Gıda Entegre Tesisleri San.Tic.A.Ş. Bursa Yolu Üzeri 5.Km. Balıkesir Telf.2461450	Un	39	GIDA
Tunalı Yağ Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Yeni Sanayi Bölgesi Kışla Altı Susurluk/Balıkesir Telf.8651138	Ham Yağ	12	GIDA
Özdamarlar Un Sanayi ve Ticaret A.Ş. Gündoğan Mah.Ofis Caddesi No:1 Balıkesir Telf. 2390000	Buğday Unu	31	GIDA
Öğrenirler Yağ Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Bandırma Asfaltı Trafo Karşısı Erdek/Balıkesir Telefon:8353988	Zeytinyağı	5	GIDA
Soytürk Gıda Sanayi ve Ticaret Emrullah Soytürk Bandırma Yolu 4.Km. Gönen/Balıkesir Telf.7728725	Pirinç	8	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Çandaroğlu Derya Un ve Yem San.Tic.Ltd.Şti. Kocacamii Mh.Gönen Cad.No:134 Balya/Balıkesir Telf.4861384	Buğday Unu	28	GIDA
Demet Çeltik Fabrikası Metin Övgü Kurtuluş Mah.Bandırma Yolu 2.Km.Gönen Telf:7726565	Pirinç	6	GIDA
Ayyıldız Süt Ürünleri Şaban Ayyıldız Üçpınar Yolu Dübekli Mevkii No:24 Balıkesir Telf.2271443	Beyaz Peynir	15	GIDA
Ahmet Yanturalı Yanturalı Sucukları Gümüşçeşme Mah. Kepsut Cad.Selvi Sk.No:4 Balıkesir	Sucuk	5	GIDA
Mehmet Yanturalı Sucukları Mehmet Yanturalı Bursa Yolu 14.Km.Balıkesir Telf.2412280	Sucuk	7	GIDA
Ayvalık Meşrubat Yakıt Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Atatürk Bulvarı No:113 Ayvalık Telf. 3121182	Pirina	8	GIDA
S.S. 78 Nolu Edremit Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifi Tuzcumurat Mah.Hamdibey Caddesi No:117 Edremit/Balıkesir 3731012	Zeytinyağı	20	GIDA
Selçuklar Yem Fabrikası Kızıksa Kasabası Manyas /Balıkesir Telf.8117255	Kuzu-Buzağı Yemi	11	GIDA
Biyolojik Bilimler Araştırma Geliştirme ve Üretim A.Ş. Taylıyeli Köyü Burhaniye /Balıkesir Telf.4164567	Zeytinyağı	31	GIDA
Kadir Karaköse Karaköse Hasat Un Fabrikası Tekel Depoları Altı İvrindi/Balıkesir Telf.4563135	Un	7	GIDA
Altıncılık Süt Sanayi ve Ticaret Ahmet Karakaş Caddesi Ali Çetinkaya Mah.No:9/A Gömeç/Balıkesir Telf. 3677636-7616	Beyaz Peynir	11	GIDA
S.S. Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Pirina Entegre Tesisi Telf.3572022	Kuru Pirina	5	GIDA
Emin Çabuk Emin Un Fabrikası Babaköy Yolu Üzeri Bigadiç Telf.6261035	Un	11	GIDA
Akdeniz Yağ Petrol Ürünleri San.Tic.A.Ş. Yeni İzmir Yolu 8.Km. Balıkesir Telf.2830196	Ham Yağ	2	GIDA
Akçalar Akaryakıt Ticaret San.Ltd.Şti. Bandırma Yolu 3.Km. Gönen Telf.7916442-6443	Çeltik	7	GIDA
Ertemler Un İrmik Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Çavuş Mah. Bor Caddesi No:39 Bigadiç/Balıkesir Telf. 6141522	Un	8	GIDA
Şeref Tek Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Hacıhüseyin Köyü Yolu 2.Km. Gömeç/Balıkesir Telf.3572401	Zeytinyağı	4	GIDA
S.S.77 Nolu Havran Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifi Hamambaşı Mah.Kalabak Cad. No:25 Havran Balıkesir Telf. 4321227	Zeytinyağı	13	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
İnanlar Un Gıda Yem Tarım Hayvancılık ve Hayvan Ürünleri San.Tic.Ltd.Şti. Söğütlü Mevkii Aksakal Bandırma Balıkesir Telf.7251237	Un	4	GIDA
Salur Has Yem ve Un San.Tic.A.Ş. Manyas Gönen Karayolu Üzeri Sınırdere Mevkii Salur-Manyas/Balıkesir Telf.8275213	Karma Yem İmali	16	GIDA
S.S. 77 Nolu Havran Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifi Hamambaşı Mah. Kalabak Cad. No:25 Havran/Balıkesir Telf.4321227	Zeytinyağı	13	GIDA
Çaygören Un Fabrikası Hacer Yapnaz Mevkii Sındırgı/Balıkesir Telf.5162094	Un	9	GIDA
Antandros Gıda İnş.Turz.Maden Kimya San.Tic.Ltd.Şti. Küçüksu Mah. Bakırlı Osman Sk.No:1 Altınoluk Edremit Telf. 3951160-3951165	Sızma Zeytinyağı	3	GIDA
Uygun Rafine Yağ Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Sanayi Bölgesi Demiryolu Caddesi No:19 Havran Telf. 4321126	Zeytinyağı Dökme	8	GIDA
Hayriye Umutlu (Mutlu Tuz) İzmir Yolu Üzeri 3.Km.Aytemiz Petrol Yanı Edremit Telf.:3731874	Gıda Sanayi Tuzu	4	GIDA
Gönül Un Gıda San.Tic. Ltd.Şti. Hamamlı Köyü Gönen Yolu Üzeri Manyas /Balıkesir Telf. 8275966	Un	14	GIDA
Ağaoğulları Deniz ve Tatlısu Ürünleri Turz.San.Tic.Ltd.Şti. Belediye Balık Hali No:5/F Bandırma Telf.7180749	Buz Üretimi	5	GIDA
Balıkesir Rumeli Un ve Süt Mamulleri Gıda Sa.Tic.Ltd.Şti. Eski Kepsut Yolu Köseler Köyü Girişi Balıkesir Telf. 2461307-3196	Kemal Paşa Tatlısı	35	GIDA
Selçuklar Su Ürünleri ve Soğuk Hava Tesisleri Ltd.Şti. Yeni Sanayi Sitesi 1308 Sk.No:26 Bandırma Telf.7183966	Buz	1	GIDA
Öğrenirler Yağ San.Tic. Ltd.Şti. Bandırma Asfaltı Trafo Karşısı Erdek/Balıkesir Telf.8353988	Zeytinyağı	7	GIDA
Mauri Maya San.Tic.A.Ş. Kavakpınar Mevkii Aksakal/Bandırma Telf.7251500	Yaş Hamur Mayası	49	GIDA
Ata Zeytinyağı Fabrikası Nakl.Gıda San.Tic.Ltd.Şti. İnönü Köyü Havran/Balıkesir Telf.4321900	Zeytinyağı	1	GIDA
S.S. 994 Nolu Altınoluk Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifi Değirmendere Armutluk Mevkii Altınoluk/Edremit-Balıkesir Telf.3961819	Zeytinyağı	11	GIDA
Bandırma Has Un Fabrikası Limited Şirketi Balıkesir Balıkesir Karayolu 6.Km. PK:41 Bandırma Telf.7338581-82	Un	24	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Bağcılar Zeytin Zeytinyağı Tar.Ürn. Paz.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti. Hacı Ahmet Mh.Koca Avlu Mevki Burhaniye Telf.4222881	ZeyZeytin	2	GIDA
Erdallar Un Yem Gıda Hayvancılık Süt Ürn.San.Tic.Ltd.Şti. Sarıbeyler Nahiyesi Savaştepe Balıkesir Telf.5521347	Beyaz Peynir	26	GIDA
Kazancı Şarküteri Hüseyin Zeki Kazancı Tırnova Mah. Balya Yolu 2.Km.GÖNEN Tel:7621655	Beyaz Peynir	6	GIDA
Astosan Süt ve Gıda Mamulleri San.Tic.A.Ş. Sarıköy Sanayi Bölgesi Gönen Telf.7742670	Peyniraltı Suyu	46	GIDA
Big Yem Bigadiç Yem San.Tic.A.Ş. Babaköy Yol Ayrımı Bigadiç/Balıkesir Telf.6261002	Karma Hayvan Yemi	37	GIDA
Doğasan Tarım ve Gıda Mam.San.A.Ş. Kuru Mevkii Hasanbeyköy-Gönen Telf.7742670	Salça	16	GIDA
Marmara Gıda San.Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 7.Km. Bandırma Telf. 7338356 (5 Hat)	Kanatlı Hayvan Yemi	17	GIDA
Askon Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. Karapürçek Kasabası Susurluk Telefon: 8621530	Bezelye	20	GIDA
Turhan Çiftliği Tar.İşl.San.Tic.A.Ş. Gönen Telf.7916399	Tavuk Yemi	3	GIDA
Bağcılar Zeytin Zeytinyağı Tar.Ürn. Paz.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti. Hacı Ahmet Mh.Koca Avlu Mevki Burhaniye Telf.4222881	Dane Zeytin	2	GIDA
Kula Un Gıda San.Tic.A.Ş. Eski Kepsut Yolu Üzeri No:76 Balıkesir Telf.2411552-24996800	Buğday	14	GIDA
Envar Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Gümüşçeşme Mah.Yeni Zahir Pazarı C Blok No:29 Balıkesir Telf.2397599	Tarhana	5	GIDA
Doğuş Pirina Yağ ve Yağlı Mad. San.Tic. A.Ş. Burhaniye Ayvalık Yol Çatağı Nikita Mevkii	Pirina Yağı	21	GIDA
Karahallılar Veli Yolcu Mahmut Yavuz ve Ort.Koll.Şti. Bostancı Köyü Mevkii Edremit Telf.2455500	Zeytinyağı	18	GIDA
Sabitoğlu Yağ San.Tic.ve San.Ltd.Şti. Eski Bayramyeri No:25 Edremit Telf.3731087- 3732818	Zeytinyağı	10	GIDA
Zeysan Zeytinyağı Zeytin Ürn.Nebati Yağ Tic.ve San.A.Ş. Tellikavak Mevkii Ayvalık İzmir Yolu Üzeri Ayvalık Telf.3121595	Zeytinyağı	7	GIDA
Ziya Şensal Zeytinyağı Fabrikası Kadı Mah. İnönü Cadd.No:1 Altınova /Ayvalık Telf.3381010	Zeytinyağı	7	GIDA
Sabit Ertür Gıda ve Yağ San.Tic.Ltd.Şti. Eski Bayramyeri No:25 Edremit Telf. 3731087- 3732818	Zeytinyağı	13	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Aydoğmuşlar Un ve Unlu Mamulleri San.Tic.Ltd.Şti. Dursunbey Yolu Üzeri Kepsut Telf. 5761512	Un	6	GIDA
S.S. 79 Nolu Ayvalık Zeytin ve Zeytinyağı Tar.Satış Kooperatifi Fetiye Mah.Çakıllı Bahçe Mevkii Ayvalık Telf.:3313500	Zeytinyağı	20	GIDA
Yahya Ali Osman Ağacık Kocacamii Mah.Eski Hükümet Cad. No:46 Burhaniye Telf.4221145	Zeytinyağı	4	GIDA
Babadağlı Un Yem ve Zahiricilik Tic.San.Ltd.Şti. Doruca Köyü Bandırma Telf.Telf.7338489	Un	11	GIDA
Kepsutlu Kardeşler Un Gıda Tar.Ürn.Hayv.Nakl.Yakacak İnş.Mlz. San.Tic.Ltd.Şti. San.Bl.Dursunbey Yolu Kepsut Tlf:5761191	Buğday Unu	11	GIDA
S.S. 76 Nolu Burhaniye Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifi Mahkeme Mah.Sahip Hoca Cad.No:31 Buurhaniye Telf.4221008	Zeytinyağı	24	GIDA
Dede Soğuk Hava Tesisleri San.Tic.Ltd.Şti. İzmir Karayolu 4.Km. Çayırhisar Mevkii Balıkesir Telf.:2211524	Buz	8	GIDA
Selçuklar Su Ürünleri Ltd.Şti. Selçuklar Su Ürünleri San.Sitesi 1308.Sk. No:26 Bandırma Telf.7133816	Buz Üretimi	9	GIDA
Bandırma Başak Gıda ve Un Ürünleri İnş.Tic.San.Tic.Ltd.Şti. Saatçiler Cad.No:20 Bandırma Telf. 7130027	Ekmek	19	GIDA
Fırıntaş Ekmek İmalatı ve Ticaret A.Ş. Bahçelievler Mah.Atatürk Stadı Yanı Belsa Sitesi Balıkesir Telf:2416446	Ekmek	35	GIDA
Torunlar Gıda San.Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 6.Km. Ömerli Köyü Arapboğan Mevkii Bandırma Telf.7338625	Pirinç	39	GIDA
Edinler Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Dere Mah.Ordu Cad. No:11/1Bandırma Telf.7181077	Beyaz Peynir	16	GIDA
Bedrettin Sarı Bahadınlı Köyü Burhaniye Telf.4125639	Zeytinyağı	3	GIDA
Yerel Gönen Çeltik Petr.ve Petr.Ürn. Un Yem Zahire Nakl.Tar.Tic.San.Ltd.Şti. Gönen Bandırma Asfaltı 2.Km. Gönen Telf.7628771	Pirinç	5	GIDA
Yıldız Soğutma Cihazları Mak.Turz.San.Tic.Ltd.Şti. Kazım Paşa Mah. Kışla Mevkii No:67 Ayvalık/Balıkesir Telf.02322533493	Buz Üretimi	7	GIDA
İbrahim Özdemir Cennet Yatağı Emin Kuyu Mevkii Mutlu Tuz Arkası Edremit Telf.3721520	Zeytinyağı	2	GIDA
Sofra Gıda San.Tic.A.Ş. Kuruçay Mevkii Zeytinli Edremit Telf.2391166-67	Zeytinyağı	4	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Pelikan Su Ürünleri ve Gıda San.Tic.A.Ş. İzmir Çanakkale Yolu Üzeri Ayvalık Telf.3123645	Donmuş Ahtapot	24	GIDA
Tarım Kredi Elit Gıda A.Ş. Dursunlu Yolu 2.Km. Gömeç/Balıkesir Telf.3572516	Zeytin	11	GIDA
Özaydın Zeytin Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Balıkesir Havran Yolu 1.Km. Karalar Mevkii Havran Telf.4321804	Yeşil Zeytin	23	GIDA
Hüsrev Varol İstasyon Cad.Zeytinli Köyü Edremit Telf.3771066	Zeytinyağı	2	GIDA
Özışık Süt Ürünleri Yem Tic.ve San.Ltd. Şti. Hasanbaba Çarşısı No:55 Balıkesir Telf.2947404	Beyaz Peynir	18	GIDA
Gürcan Et Gıda Tic.San.ve Paz.Ltd.Şti. Sarıköy Beldesi Gönen Telf.7742776	B.Baş	24	GIDA
Tomato Gıda San.Tic.A.Ş. Balıklı Köyü Balıkesir Telf.2979143-44	Domates Salçası	38	GIDA
M. Sami Yağcı Bahadınlı Köyü/Burhaniye Telf.4241019	Zeytin	5	GIDA
Nuri Kahya Yaya Mah.Haciosman Cadd.Gömeç Telf.3571029	Zeytin	3	GIDA
Uysal Kuyumculuk Zeytin Zeytinyağı Tar.Ürn. Hayv.İnş.San.Tic.Ltd.Şti. Ağacık Köyü Burhaniye Telf.4231488	Zeytin	4	GIDA
Kızıklı Tar.Ürn. Tic.San.A.Ş. Ağır Sanayi Bölgesi No:1 Burhaniye Telf.4221180	Naturel Zeytinyağı	5	GIDA
Yağcı Gıda Maddeleri San.Tic.Ltd.Şti. Kızılkeçili Köyü Edremit Telf. 10-0449	Zeytinyağı	5	GIDA
Gediz Ermiş Komili Süt Süt Ürünleri Yem Süt Ürn.Yem Zeytin Z. Yağı İnş.San.Tic.Ltd.Şti. Kışla Mevkii İzmir Yolu Ayvalık Telf.3124449	Yoğurt	6	GIDA
Mutlular Gıda Maddeleri Sanayi ve Tic.Ltd.Şti. Gönen Bandırma Karayolu 3.Km. Tuzakçı Köyü Kavşağı Gönen/Balıkesir Telf.7916401-02	Pirinç	7	GIDA
Bandırma Güngörler Yem San. Zirai Ürn.Üretim Ltd.Şti. Beyköy/Bandırma Telf.7476175	B.Baş-K.Baş Kan.Hay.Yemi	7	GIDA
Sarıköy Tarım Ürünleri San.Tic.A.Ş. Gönen-Biga Karayolu Üzeri Sarıköy Gönen Telf.7742521	Pirinç	16	GIDA
Özgün Zeytinyağı Zeytin Ambalaj Zirai Gıda Nakl.San.Tic.Paz.A.Ş. Zekibey Mah.13 Nisan Cad. No:19 Ayvalık Telf.3125334	Yeşil Zeytin	10	GIDA
Özer Gıda ve Zirai Ürünler San.Tic.Ltd.Şti. Gerenler Mevkii Sarıköy/Gönen Telf.7741144	Pirinç	7	GIDA
Kartal Süt Ürünleri Tic.San.Ltd.Şti.Denizkent Karayolu 1.Km. Sarıköy/Gönen Telf.7741961	Beyaz Peynir	9	GIDA
Okullu Gıda Mad.San.Tic. Ltd.Şti. Edremit Karayolu 3.Km.	Siyah Zeytin	46	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Havran Telf.4323500			
Torunlar Gıda San.Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 6.Km. Ömerköyü Arapboğan Mevkii BandırmaTelf:7338625	Pirinç	39	GIDA
Mauri Maya San.A.Ş. Kavakpınar Mevkii Aksakal Bandırma Telf.7251500	Yaş Hamur Mayası	49	GIDA
Çetinler Plastik Çeltik Tic.San.Ltd.Şti. Biga Yolu 3.Km. Gönen/Biga Telf. 7631254	Pirinç	2	GIDA
Lider Gıda San.Tic.A.Ş. Yılanlık Mevkii Sarıköy/Gönen/Balıkesir Telf.7742366-67	Domates Salçası	11	GIDA
Tuncel Koll.Şti. Camivasat Mah. Park Cad.No:6 Edremit Telf. 3731012	Zeytinyağı	3	GIDA
Solvent Bitkisel Yağlar San.Tic.Ltd.Şti. Tekke Mah. Edremit Yolu Üzeri Havran Telf.4321129	Pirina	18	GIDA
Ali Sarıbaş Sarıbaş Süt Ürünleri Cumhuriyet Mah.Şarköy Üzeri Burhaniye Telf.4221711	Yoğurt	11	GIDA
Yemmak Makine San.Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı Ömerli Köyü Girişi Cezaevi Karşısı Bandırma Telf.7338363	Karma Yem Fab.	44	GIDA
Birdal Yağ San.İnş.Tur.z.İth.ve İhr.Tic.Ltd.Şti. Tekke Mah.Eski Demiryolu Cad.Havran Telf.4325106	Ayçiçek	5	GIDA
Necdet Erkan Ege Mah.Karakaş Sokak No:19 Balıkesir Telf.2441819	Ekmek	7	GIDA
Kardelen Yem ve Tarım Ürünleri San.Tic.A.Ş. Bandırma Organize Sanayi Bölgesi Gönen Yolu 25.Km. Telf.7212454	KarY. Preparat Premiks	7	GIDA
Sarıköz Entegre Et Gıda ve Tarım Ürn.San.Tic.A.Ş. Balıkesir Bursa Yolu 18.Km. Balıkesir Telf.2745136	Karkas Et B.Baş	17	GIDA
Perama Su Ürünleri Gıda Besicilik Nakl.Soğuk Hava Tes.San.Tic.Ltd.Şti. Taştepe Mevkii Bandırma Organize Sanayi Bölgesi Gönen Telf.7360227-28	Muh.Balık	5	GIDA
Akıllıoğlu Yağ San.ve Tic.Ltd.Şti. Tuzcumurat Mah.Fabrika Cad.No:33 Telf. 3731029	Zeytinyağı	11	GIDA
Metsel Ticaret San.Koll.Şti. Avcılar Köyü Edremit Telf.3785490-5729	Zeytinyağı	3	GIDA
Ahmet Özen Unlu Mamulleri Gıda İnş.Mlz.San. Tic. Ltd. Şti. Gaziiliyas Mah.Şafak Cad.7.Sk.No:2 Edremit Telf.3736771	Ekmek	7	GIDA
Süleyman Suavi Söyler Pelitköy/Burhaniye Telf.4231024	Zeytinyağı	4	GIDA
Bağcı Zeytincilik İnş.Taah.İnş.Mlz.Nakl.Tic.Ltd.Şti. Tuzcumurat Mah.Çifdeğirmen	Zeytinyağı	2	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Mevkii No:9 Edremit Telf.3736500			
Bayramoğlu Zeytin Z.Yağı Gıda Mad. Turz.İnş. San.Tic. Ltd.Şti. Hamidiye Mah.Akçay Asfaltı Üzeri San.Sitesi Edremit Telf. 3732056	Siyah Zeytin	10	GIDA
Ermiş Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Mescit Mah.Çevreyolu Üzeri Özaydın Petrol Karşısı Havran Telf.4322414	Salamura Zeytin	9	GIDA
Yeni Kurtuluş Orman Ürünleri Yağ San.ve Tic.Ltd.Şti. Bostancı Köyü Edremit Telf. 3761133	Pirina Yağı	17	GIDA
Gümüşler Zeytincilik San.Tic.Ltd.Şti. Hamambaşı Mah. Temaşalık Cad. No:6 Havran Telf.4321246	Siyah Zeytin	17	GIDA
Evliyazade Zeytinyağı Gıda Turizm İnş.San.Tic.Ltd.Şti. Eski Bayramyeri Cad.No:29 Edremit Telf.3731065	Zeytinyağı	3	GIDA
A.Tarkan Denizler Hamambaşı Mah.Kumbahçe Sk.No:5 Havran Telf.4321026	Zeytinyağı	8	GIDA
Gençler Yem San. Tic. A.Ş. Gönen Biga Afaltı Üzeri Sarıköy / Gönen Tel: 7742530 (3 hat)	Karma Hayvan Yemi	21	GIDA
Misis Çeltik Fabrikası - Mehmet DEVANLI Kurtuluş Mah. Bandırma Yolu 2. km GÖNEN Tel: 7626388	Pirinç	11	GIDA
Favori Çeltik Fabrikası - Metin Davut KAVUZOĞLU Bandırma Asfaltı 2. km GÖNEN Tel: 7620382	Pirinç	10	GIDA
Sofra Tarım Ürünleri Sanayi Tic. Anonim Şirketi Camiatik Mah. Edirler Mevkii Kepsut Yolu 20. km BALIKESİR Tel: 5763038	Kurutulmuş Biber	6	GIDA
Mustafa Zeybek Yeniköy BALIKESİR Tel: 274 53 35-36	Beyaz Peynir	9	GIDA
Yekta Koyunoğlu Marmara Vitaminli Yem Fab. Ağır San. Böl. 11. Sok. No:8 BALIKESİR Tel: 2430030	Karma Yem	8	GIDA
Sezai SÖNMEZ Eski Hamam Sok. Zeytinli / EDREMİT Tel: 3771335	Zeytin Yağı	2	GIDA
Osmanlı Makine Sanayi ve Tic. A.Ş. Tuzakçı Köyü Gönen / BALIKESİR Tel: 7916111 - 7916043	Komp. Domates Salça Hattı	23	GIDA
Kemal Balıkçılık İhracat LTD. ŞTİ. Abide-i Hürriyet Cad. P. Celilağa İş Mrk. No: 12/48 Mecidiyeköy / İSTANBUL Gönene Şubesi - Rüstem Mah. 24. Sok. No: 27 Gönen / BALIKESİR	Sade Hamsi	9	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Tel: 0212 213 68 45 0266 762 76 42			
Venus Salça Konserve Gıda Ürünleri ve Tic. A.Ş. Paşabayır Mah. Hamit Kaplan Cad. No: 76/1 Bandırma Tel: 7150780 - 81	Domates Salça	30	GIDA
Abdullah Ertem Zeytinyağ San. Ve Tic. LTD. ŞTİ. İzmir Yolu Üzeri Tellikavak Mevkii Kristal Zeytinyağı Fab. Karşısı. Menderes Cad. No:29 Havran / BALIKESİR Tel: 3315363 - 4321027	Zeytin Yağı	5	GIDA
İrmak Zeytincilik Gıda Turizm İnşaat San. Ve Tic. LTD. ŞTİ. Buzhane Cad. No:5 Edremit / BALIKESİR Tel: 3731297 - 3981558	Yağlı Pirina	5	GIDA
Ceyko Salça Konserve Hayvancılık Gıda San. Tic. LTD. ŞTİ. Atatürk Caddesi No:203 Bandırma Tel:7149000	Domates Salça	39	GIDA
Orkon Organik Konserve Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. Kurtuluş Mah. Harmanlık Mevkii İbiller Yolu Sındırgı / BALIKESİR Tel: 5165683	Salatalık	21	GIDA
Altınoluk Zeytinyağları, Zeytin Ürünleri Gıda ve Temizlik LTD. ŞTİ. Zeytinli Köyü Yolu (Örmeciler Mevkii) Edremit / BALIKESİR Tel: 3772443	Zeytinyağı	5	GIDA
Özyeşil Gönen Gıda San. Ve Tic. LTD. ŞTİ. Bandırma Asfaltı Üzeri 2. km Gönen Tel:7622894	Pirinç	7	GIDA
Star Çeltik Fabrikası - Eyüp KAVUZOĞLU - Murat MADEN Biga Yolu Gerenler Mevkii Sarıköy / Gönen Tel: 7742188	Prinç	7	GIDA
MZC Süt ve Et Mamulleri Sanayi Ticaret LTD. ŞTİ. Kalaycılar Köyü Çengelöğlü Mevkii BALIKESİR Tel:2861073	Beyaz Peynir	5	GIDA
Aytekin İnş. Gıda San. Ve Tic. LTD. ŞTİ. Bursa Yolu Üzeri 8. km BALIKESİR Tel:2460364	Un	6	GIDA
Egem Turizm ve Petrol Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Tic. LTD. ŞTİ. Kozak Yolu Üzeri Turkauz Petrol Yarı Ayvalık / BALIKESİR Tel:3177394	Zeytin Sıkma	3	GIDA
Hasan ŞEN Kemal Paşa Mah. Nuri Bozyel Cad. No:65 GÖMEÇ Tel: 3571119	Zeytin	5	GIDA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Okuyucu Süt Mamulleri LTD. ŞTİ. Organize Sanayi Böl. 95 BALIKESİR Tel: 2811060	Beyaz Peynir	16	GIDA
Gürpa Gürcan Egzoz Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Bursa Karayolu 6.Km. Susurluk/Balıkesir Telf.8691242	Egzoz	39	İMALAT
Şap-Mersan Döküm Mermer İmalat San. Tic.Ltd.Şti.Yeni Sanayi Sit.Tornacılar Bölümü 30.Sk.No:11-13 Balıkesir Telf.2460192	Mutfak Tezgahı	14	İMALAT
Çitköylü Teneke Kutu Ambalaj San.Tic.Ltd.Şti. Sanayi Sitesi Mimar Sinan Cad.5.Sk. No:3 Edremit Telf.3734402	Teneke Kutu - 17 Kg.	21	İMALAT
Bişaş Bisiklet Sanayi ve Ticaret A.Ş. Ağır Sanayi Bölgesi Kepsut Cadd.Pınar Sk.No:3 Balıkesir Telf. 2411716-2415356	Normal Jant	19	İMALAT
Özen Profil Aliminyum Kimya Tekstil Tic.ve San.Ltd.Şti. Balıkesir Asfaltı 6.Km. Bandırma Telf.7183880	Destek Sacı Profil	5	İMALAT
Altıntek Ambalaj San.Tic.A.Ş. Çanakkale Yolu 1.Km. Gönen Telf. 7621633	17 Kg. Teneke	13	İMALAT
M.Ali Uçar Uçar Demir Sanayi Ağır Sanayi Bl.Gürgen Sk.No:14 Balıkesir Telf.2419302	Silme Lama Demir	14	İMALAT
Baş-Taş İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Çanakkale Asfaltı 8.Km.Bandırma Telf. 7272255	Beton Parke	33	İMALAT
Canyapı Paz.Turiz.San.Tic.Ltd.Şti. Kızılköçü Köprüleri Yanı Edremit Telf.3846464	Etriye	30	İMALAT
Vahit Kurtuluş Ağır Sanayi Bölg.Dereboyu Cad. No:1 Balıkesir Telf.2415661	Silme Kare Demir	6	İMALAT
Kamil Kurtuluş Ağır Sanayi Bölg.Dereboyu Cad. No:61 Balıkesir Telf.2493271	Silme Demir	4	İMALAT
Uzay Baskül Mak.San.Tic.Ltd.Şti. K.San.Sit.1308.Sk.No:40 Bandırma Telf.7212680 7 hat	3X8m Kantar İmalı	13	İMALAT
Fer - Çelik Feridun Çelik Organize Sanayi Bölgesi Savaştepe Yolu 7. km BALIKESİR Tel: 2811030	Bis. Ydk. Parça	30	İMALAT
Gözde Döküm - Mustafa Dikkartın Yeni Sanayi Sitesi 27. Sok. No:20 BALIKESİR Tel:2464052	Çelik Sfero Dök. Demir	7	İMALAT
Aydınlık Metal San. Ve Tic. A.Ş. Yeni San. Sit. 19 Ağustos Cad. No: 224 BALIKESİR Tel: 2462630	Şekillendirilmiş Sac ve Çeşitli Profiller	29	İMALAT
Mustafa TİGLİ Ağır Sanayi Böl. Dereboyu Cad. No:11 BALIKESİR Tel: 2433348	Silme Kare Demiri	5	İMALAT
Uzgun Demir Sanayi ve Tic. LTD. ŞTİ.	Kare Silme Demir	4	İMALAT

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Ağır Sanayi Bölgesi Dereboyu Cad. No: 5 BALIKESİR Tel: 2415344			
Kahyaoglu Paslanmaz LTD. ŞTİ. İzmir Yolu Üzeri Tellikavak Mevkii No:16 Ayvalık BALIKESİR Tel: 3127374-75	Kromtarklanca	21	İMALAT
Albayrak Turizm Seyahat İnşaat A.Ş. Albayrak Balıkesir Kağıt Fabrikası Bigadiç Yolu Üzeri 10.Km. Paşaköy/Balıkesir Telf.2672544-45	TMP Hamuru	5	İNŞAAT
Atasan Turizm İnşaat Demir Çelik Petrol San.Tic.A.Ş. Ağır Sanayi Bölgesi Kepsut Caddesi No:193 Balıkesir Telf.2454500	8-10-12-14-16-18-20-22-	37	İNŞAAT
Beksan Makine İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş. Organize Sanayi Bölgesi Savaştepe Yolu 184/1Balıkesir Telf.2811005	Muhtelif Çivi	40	İNŞAAT
Bilcanlı Toprak Mamulleri San.Tic.A.Ş. Eski Kepsut Yolu 3.Km.Balıkesir Telf.2432494	Tuğla	2	İNŞAAT
Alaattin Yılmaz Yılmaz Hafriyat ve Kum Ocağı Cumhuriyet Mahallesi Küçük Sanayi Sitesi 437/2 Burhaniye Telf.4222629	Kum	4	İNŞAAT
Ercan Taşocağı İşletmeleri Tic.ve San.Ltd.Şti. Akıncılar Mah. Pancar Sk. No:1 Ercan Apt. Balıkesir	Mıdır	17	İNŞAAT
Lafarge Beton A.Ş. Bandırma Balıkesir Yolu 3.Km. Bandırma/Balıkesir Telf. 6794343	Hazır Beton	3	İNŞAAT
Kerse Çivi San.Nakl.Tic.Ltd.Şti.Gönen Şubesi Bandırma Yolu Üzeri 4.Km. Gönen Telf. 7628776	İnşaat Çivisi	37	İNŞAAT
Mengi Haddecilik İth.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti. Ağır San.Bl.DMO Karşısı Balıkesir Telf.2430136	İnş.Demiri	28	İNŞAAT
Ema Metal Tel Çivi SaN. Tic. LTD. ŞTİ Yeni San. Sitesi 48. Sok. No:13 BALIKESİR Tel:2463547	Çivi - Tel	9	İNŞAAT
Yıldırım Hafriyat Nak. İnş. Taah. Turz. Maden San. Tic. LTD. ŞTİ. İnönü Köyü Havran / BALIKESİR Tel: 3737600	Kum, Çakıl	10	İNŞAAT
Maksimaks Plastik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Bandırma Organize Sanayi Bölgesi H 19 D 05 C3 A Pafta Gönen/Balıkesir Telf.7360555	Plastik Eşya	13	KİMYA
Rotem Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş. Çanakkale Asfaltı 12.Km. Edincik /Bandırma Telf.7272021	Kalsiyum Fosfatlı Ürün	44	KİMYA
Balıkesir Plastik M.Masum Mergan Ağır Sanayi Bölgesi Dereboyu Caddesi No:118 Balıkesir Telf. 2436301	Bidon Fıçı	2	KİMYA

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Tuna Kimya San.Tic.A.Ş. Sanayi Bölgesi Demiryolu Caddesi No:19 Havran/Balıkesir Telf. 4321126	Sınai Yağ (Asit Yağı)	9	KİMYA
Derelsan Yapı Üretim ve Paz.San.Tic.Ltd.Şti. Balıkesir Organize San.Bl.199 ada No:2 Balıkesir Telf.2811414	Boya	40	KİMYA
Oba Plastik Kimya ve Gıda San.Ltd.Şti. Organize San.Sit. No:2 Edremit Telf.3921102	Polietilen 1kg Şişe	33	KİMYA
Akpak Boya Kimya Sanayi İlhan Biçen 600 Evler Mh.Yeni San.Sit.30.Blok No:1321 Sk.No:13 Bandırma Telf.10-0335	Plastik Emülsiyon Boya	1	KİMYA
Fehmi Kaptan Karşıyaka Tabakhaneler 445 Sk.No:1 Gönen Telf.7624917	Plastik Granül	6	KİMYA
Tempet Plastik Ürünler Gıda Makine İmalat İth.İhr. San.Tic.Ltd.Şti Taştepe Mevkii Bandırma Organize Sanayi Bölgesi 28/3Parsel Gönen Telf.7360601	Pet Kavanoz	8	KİMYA
Yavaşçalar Av Spor Mlz. San.Tic.A.Ş. Atatürk Mah.Bandırma Cd. No:49 Balıkesir Telf.2450888	Ses Mermisi	4	KİMYA
Anorksan Anorganik Kimya San.Tic. Balıkesir Asfaltı 20.Km. Bandırma Telf.7180748	Dikalsiyum (Yemkatkısı)	2	KİMYA
Esmen Kolonya Ve Kimya Sanayi A.Ş. Bahçeli Evler Mah. Sanat Okulu Cad. No:37 BALIKESİR Tel: 2449706	Kolonya	22	KİMYA
Halil İbrahim ENGİN Yeni Sanayi Sitesi 38 Sokak No:6 BALIKESİR	Granül	29	KİMYA
Mertone Mermer İnşaat Taahh.Nakl.San. Tic.Ltd.Şti. A.Sanayi Bölgesi Kepsut Cad. No:147 Balıkesir Telf. 2390758	Mermer	11	MADEN
Uçar Mermer Pazarlama San.A.Ş.İzmir Yolu Üzeri No:1 Altınova/Ayvalık / Balıkesir Telf.3383285-86	İşlenmiş Mermer	8	MADEN
Şahmetal Madencilik Ltd.Şti. Gazi Bulvarı No:32 Balıkesir Telf.2397344	Linyit Kömürü	28	MADEN
Piriştine Madencilik Nakl. Hafr.ve Tic.Ltd.Şti. Gazi Bulvarı No:32 Balıkesir Telf. 2397344	Linyit Kömürü	32	MADEN
Şensöz Madencilik Tic.ve San.Ltd.Şti. Düvertepe Sındırgı Telf.:5284022	Kaolen	6	MADEN
Özmarmara Mermer San.Tic.A.Ş. Bandırma Bursa Asfaltı 12.Km. Bandırma Telf.7439375	İşlenmiş Mermer Levha	20	MADEN
Aksel Madencilik San. ve Dış Tic.Ltd.Şti. Hindikler Köyü İncealan Mevkii Gökçedağ/Dursunbey Telf.6377900	Traverten Mermer	17	MADEN
Yaksa Tarım Ürünleri Mozaik San.Tic.A.Ş. Edremit Yolu 8.Km. Balıkesir Telf.2411014	Mozaik Tozu	4	MADEN

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Alkar Aliminyum San.Tic.A.Ş. İzmir Yolu Üzeri 8.Km. Balıkesir Telf. 2830083	Aliminyum Profil	40	MADEN
Gürpınar Cam Tic.ve San.A.Ş. Çayırhisar Mevkii Yeni İzmir Yolu Üzeri 5.Km. Balıkesir Telf.2212700	Isıcam	16	MADEN
Arif Çakır Çakır Mermer İnş.San.Tic.Ltd.Şti. Atatepe San.Sit. Edremit Yolu 5.Km. Balıkesir Telf. 2861120	Mermer Plaka	8	MADEN
Ertaş Madenciligi Kara ve Deniz Nakliyeciliği Ltd.Şti. Yalı Mah.Versala Mevkii Erdek /Balıkesir Telf. 8350763	Öğütülmüş Kalsit	33	MADEN
Granül Mozaik San.Tic.A.Ş. Çınarlı Köyü Badalan Mevkii Marmara Adası Balıkesir Telf.02324785004	Mozaik	10	MADEN
Etiimer Madencilik Tic.ve San.A.Ş. Saraylar Beldesi Marmara Telf.2128751586	Blok Mermer	34	MADEN
Efetaş Mermer Madencilik Nakl.ve İnş.San.Ltd.Şti. Saraylar Beldesi Telf.2245860010	Mermer	31	MADEN
Yunus Emre Mercencilik Tekstil San.Tic.A.Ş. Cumhuriyet Köyü Yumruçal Mevkii Manyas/Balıkesir Telf.4620962	Mermer Plaka	4	MADEN
Öztürkler Mermer San.ve Tic.Ltd.Şti. Doğruca Köyü Karaçalılık Mevkii Bandırma Telf.7338750	Mermer Plaka	43	MADEN
Mertone Mermer İnş.Taah.Nakl.San.Tic.Ltd.Şti. A.San.Bl.Kepsut Cad.No:147 Balıkesir Telf.2390758	Mermer	11	MADEN
Dostlar Mermer Saraylar Beldesi Marmara Telf.8877073	Mermer	8	MADEN
Terzi Mermer San.Tic. A.Ş. Saraylar Beldesi Marmara	Mermer	7	MADEN
Dinçer Mermer İnş.San.Tic.Ltd.Şti. Marmara Adası Saraylar Beldesi Telf.3782161	Blok Mermer	25	MADEN
Deniz Madencilik San.Tic.A.Ş. Çınarlar Köyü Badalan Mevkii Marmara	Dolomit	12	MADEN
Remzi ÖZTÜRK Taşocağı İşletmeleri Saraylar Beldesi Marmara Telf.8877476	Blok Mermer	6	MADEN
Hasan Şimşek Üçyıldız Çelik Dövme Sanayii Ağır Sanayii Bölgesi 8. Sok. No:11 BALIKESİR Tel: 2413305	100. Çapçelik Muylu (AKS)	14	MADEN
Üçler Demir Sanayi ve Tic. LTD. ŞTİ. İzmir Yolu 6. km BALIKESİR Tel: 2433627	Sanayi Demiri	16	MADEN
Zeren Demir Sanayi ve Tic. LTD. ŞTİ. Ağır Sanayi Bölgesi Kepsut Cad. 2. km BALIKESİR Tel: 2411967	Sanayi Demiri	15	MADEN

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Ravini Mermer Seramik San. Ve Tic. A.Ş. Gümüşçeşme Mah. 186. Sok. No:2 BALIKESİR Tel:2390503	Mermer	26	MADEN
Altay Mermer Sanayi ve Tic. LTD. ŞTİ. Organize Sanayi Bölgesi Kabaklı Köyü Yolu 2. km BALIKESİR Tel: 2811020 - 21	Antik Mermer	44	MADEN
Zafer Madencilik Nakliyat San. Ve Tic. LTD. ŞTİ. Altı Eylül Mah. Yenice Sok. Kırımlı İşh. Kat:4 BALIKESİR Tel:2452556	Feldspat	9	MADEN
Deniz Madencilik San. Tic. A.Ş. Cihangir Mevkii Dolun Tesisleri Yolu Avcılar İSTANBUL Tel: 0212 4221870	Mermer	12	MADEN
Lokal Asansör Elektrik ve Makine Proje Taahhüt San.Tic.Ltd.Şti. Atatürk Cad.No:123/B Bandırma Telf.7181564-7131117	Asansör Montajı	9	MAKİNE
Karesi Asansör Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Yeni Sanayi Sitesi 4.Kapı Girişi 12 Ekim Caddesi No:181 Balıkesir Telf. 10-0129	4 Kişilik İnsan Asansörü	19	MAKİNE
Nurullah Afacan Sinan Afacan Afacan Makas Sanayi Yeni Sanayi Sitesi Cumhuriyet Caddesi No:323 Balıkesir Telefon 2462350	Kollu Makas	20	MAKİNE
Çelmak Tarım Makinaları PVC Doğrama Hayvancılık Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi Yeni Sanayi Sitesi 48.Sk. No.8 Balıkesir Telefon 2462800-01	Kültüvator	49	MAKİNE
Döşemenler Tarım ve Sanayi Makinaları Ticaret ve Sanayi A.Ş. K.Sanayi Sitesi Karşısı Çaykenarı Mevkii Bigadiç/Balıkesir Telf.6261050-5 hat	Tarım Makineleri	27	MAKİNE
Bekçiler Metal Makine İnşaat Malz.Taah.Nakl. San. Tic. Ltd.Şti. Yeni Sanayi Sitesi 48.Sk. No:19 Balıkesir	Zirai Alet Makine Parçası	25	MAKİNE
Işık Hidrolik Doğan Işık ve Ort. İzmir Yolu Üzeri Sarıkaya Mevkii No:13 Ayvalık Telf.3121988	Ön Yükleyici	5	MAKİNE
Helsan Helezon San.Tic.Ltd.Şti. Sanayi Sitesi Cumhuriyet Caddesi 47.Sk. No18 Balıkesir Telf.2462150-51	Seyyar Helezon	19	MAKİNE
Çelmak Tarım Makineleri Plastik ve Demir Doğrama Hayvancılık San.Tic.Ltd.Şti. Yeni Sanayi Sitesi 48.Sk.No:8 Balıkesir Telf.2462800	Kültüvator	49	MAKİNE
Akaylar Çelik Karasör San.Tic.İth.İhr. A.Ş. Yeni San.Sit.48.Sk.No:4 Balıkesir	Kamyonet Açık Kasa	21	MAKİNE
Uğur Kazan Makine San.Tic.Ltd.Şti. Yeni Sanayi Sitesi 49.Sk. No:18 Balıkesir Telf.2461812	Kalorifer Kazanı	15	MAKİNE
Güvenal Tarım Makineleri San.Tic.A.Ş. Yeni San.Sit.4.Kapı	Harman Mak.	2	MAKİNE

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Cumhuriyet Cd.49.Sk.No:7 Balıkesir Telf. 2464155-4 hat			
Paksan Makine San.Tic.A.Ş. 600 Evler Mh. Ağır San. Bl.Bandırma/Balıkesir Telf. 7214020 -4 hat	Balya Makinesi	43	MAKİNE
Tımaksan Tınaz Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. Küçük San. Tic.A.Ş. Küçük Sanayi Sitesi 19 Ağustos Cad. No:180 Balıkesir Telf.2462347	Piston	5	MAKİNE
Özsu Tarım Sulama Aletleri İnş. Mak. Turz. Gıda San.Tic.Ltd.Şti. Bandırma Yolu 2.Km. Gönen/Balıkesir Telf. 7621594	Yağmur Başlığı Büyük	7	MAKİNE
Fem Proses Hühendislik Ltd.Şti. Balıkesir asfaltı 6.Km. Bandırma Telf. 7338897	Degazör	6	MAKİNE
Önder Tarım Makineleri Sanayi Halil Erol Yeni San.Sit. 46.Sk. No:8 Balıkesir 2462991-92	Harman Makinesi	2	MAKİNE
Muhammet Celalettin Demirçelik Sanayi Caddesi No:92 Dursunbey Telf: 6621112	Rabıta Makine	5	MAKİNE
Özsan Asansörleri Metin Nergizoğlu Yıldırım Mah.Cumhuriyet Cad. No:36/B Balıkesir Telf. 2456759	Asansör Saç Doğrama İşl.	12	MAKİNE
Subor Kazan San.Tic.Ltd.Şti. Yeni San.Sit.1309.Sk. No:5 Bandırma Telf.7213880	Su Borulu Kazan	12	MAKİNE
İşbay Makine İmalat San.Tic.Ltd.Şti. 600 Evler Mh.Ağır San.Bölg. Bandırma Telf:7338289	Deri İşl. Mak. ve Yed.Parça	21	MAKİNE
Su-Kal Isı San.Tic.Ltd.Şti. Balıkesir Asfaltı 5.Km. Bandırma Telf.7152112	Kalorifer Kazanı	9	MAKİNE
Gökçenler Tarım Mak.San.Tic.Ltd.Şti. Sanayi Sites, 4.Ada No:10-16 Ayvalık Telf.3313912	Römork	3	MAKİNE
Akçaylar Makine San.Yapı Elemanları End.San.Tic.Ltd.Şti. Teelf:3732805	PVC Pencere	17	MAKİNE
Global Asansör -Seçkin Balcı 17 Eylül Mah. 809.Sk. No:5/A Bandırma Telf.7143188	Asansör	5	MAKİNE
Ekenmak Tarım Mak.San.Tic.Ltd.Şti. K.San.Sit.1309 Sk.No:20 Bandırma Telf.7214663	Konbine Ekim Mibzeri	4	MAKİNE
Su-Kal Isı San.Tic.Ltd.Şti. Balıkesir Asf.5.Km. Bandırma Telf.7152112	Kalorifer Kazanı	13	MAKİNE
Özender Tarım Makineleri San. Cafer Tavşan İzmir Yolu Üzeri Kışla Mevkii Ayvalık Telf.3121397-9526	Tamburlu Çayır Biçme Mak.	16	MAKİNE
Verim Kabin ve Tarım Mak.San. Ağır San.Bölg.Kepsut Cad.No:14/4 Telf.2462432	Traktör Kabini	18	MAKİNE
İmak Profil Kesme Makinaları San. Ve Tic. LTD. ŞTİ Merkez Küçük Sanayi Sitesi 47. Sokak No: 6 BALIKESİR Tel: 2462615-16	Daire Testere	26	MAKİNE

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Evirge Helezon San. Ve Tic. LTD. ŞTİ. Yeni San. Sit. 46. Sok. No:1 BALIKESİR Tel: 2463494	Helezon	12	MAKİNE
Global Asansör - Selçuk BALCI 17 Eylül Mahallesi 809 SOK. No:5/A BANDIRMA/BALIKESİR Tel: 7143188 - 7181324	Asansör	5	MAKİNE
Artur Tarım Makinaları Sanayi (Halil ARTUR) Sanayi Sitesi 3. ada No:1 Ayvalık / BALIKESİR Tel: 3313388	Çayır Bıçme Mak.	10	MAKİNE
İstanbuluoğlu Demir San. Tic. A.Ş. Merkez Küçük San. Sit. Zirai Aletler Bölümü 51/3 BALIKESİR Tel: 2461905	Yarı Mamul Tarım Mak. Parçaları	12	MAKİNE
3T Taş Toprak Tarım Makinaları Otomotiv Yan Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yeni Sanayi Sitesi Cumhuriyet Cad. 47. Sokak No:20 BALIKESİR Tel: 2464275	Taş Toplama Makinası	5	MAKİNE
Halil Temel ÖZSU Ağır Sanayi Bölgesi Hasun Fabrikası Arkası BALIKESİR Tel: 2494950	Muhtelif Makine ve Makine Parçası İmalatı	4	MAKİNE
Özbal Orman Ürünleri Ercan BAL Sanayi Bölgesi No:77 Dursunbey/Balıkesir Telf.6623908	Tomruk Kereste	6	ORMAN
İlkdoğan Kereste ve İnşaat Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Ağır Sanayi Bölgesi Kepsut Caddesi No:67 Balıkesir Telf:2411609	Çam Kereste	5	ORMAN
Mustafa Temel Kereste İmalathanesi Çakmak Mah.Sanayi Bölgesi No:79 Dursunbey Telf.6621902	Kereste	6	ORMAN
Sezgin Ağaç Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Organize Sanayi Küçük Sanayi Sitesi 1.Cad.No:2 Edremit Telf.3921209	Mutfak Dolabı	3	ORMAN
Ortaş Orman Ürünleri Tic.ve San.A.Ş. 9 Eylül Cadd.No:16/1 Edremit Telf.3731244	Ham Odun Reçinesi	38	ORMAN
Nergiz Ağaç Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. İbrahim Nergiz Organize Sanayi Bölgesi 186/15 Ada Balıkesir Telf.281 10 23	Kontrplak	7	ORMAN
Balıkesir Mobilya Döşeme San.ve Tic.Ltd.Şti. Ağır Sanayi Blg.E.Kepsut Yolu 3.Km. Balıkesir Telf:2442765	Kanepe	48	ORMAN
Banmat Matbaacılık ve Ambalaj San.Tic.A.Ş. Balıkesir Asfaltı 5.Km. Bandırma Telf.7210193	Basılı Kağıt	15	ORMAN
Çelikler Entegre Orman Ürünleri İmalat San.A.Ş. İstasyon Mah. İstasyon Cad.No:64 Dursunbey/Balıkesir Telf.6691340	Doğramalık İthal Kereste	26	ORMAN

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Volkan Çokdınçer Sanayi Sitesi Dursunbey 6623961	Kereste	2	ORMAN
Dursun Ateş Çakmak Mah. Sanayi Bölğ. Dursunbey Telf.6621991	Kereste	5	ORMAN
Balıkesir Mobilya Döşeme Sanayi Ticaret Ltd.Şti. Ağır Sanayi Bölğ.Eski Kepsut Yolu 3.Km.Balıkesir Telf.2442765	Kanepe	48	ORMAN
Sadan Gemicilik Turz.San.Tic.Ltd.Şti. 150 Evler Mevkii Otogar Karşısı No:9 Ayvalık Telf.3312319	Ahşap Tekne	10	ORMAN
Abdullah Tokyay Manyas Yolu Üzeri 2.Km. Gönen Balıkesir Telf.7626030	Kereste	32	ORMAN
Kaleçam Mobilya San. Tic.Ltd.Şti. Akçay Yolu Üzeri Migros Karşısı Edremit Telf.3921091	Mutfak Dolabı	18	ORMAN
Tuzker Orman Ürünleri İnş.Tahh.ve Akaryakıt San Tic.Ltd. Şti. Akçay Yolu Üzeri Edremit Telf.3921121	Kereste	37	ORMAN
Anadolu Mermer San. Tic. LTD. ŞTİ. İzmir Yolu Üzeri Çayırhisar Mevkii BALIKESİR Tel: 2393533 - 2392662	Mutfak Tezgahı	7	ORMAN
Dileksan Kapıt Ticaret ve Sanayi LTD. ŞTİ. Dumlupınar Mah. Alanlar Sok. No:20 BALIKESİR Tel:2448681- 2415604	Kağıt Ürünleri	44	ORMAN
Yakar Kardeşler Makine Otomotiv San.Tic.Ltd.Şti. Gündoğdu Mah.Sanayi Sitesi 4-5 Sk.No:61-66 Gönen Telf.7621527	14 mm.Kollu Makas	32	OTOMOTİV
Resa Kimya Madeni Yağ San.Tic.Ltd.Şti. Yeni İzmir Yolu 8.Km. Balıkesir Telf.2830450	Otomotiv Yağ	5	OTOMOTİV
Necat Akaryakıt Otomotiv İth.İhr. San.Tic.A.Ş. Çevre Yolu Bursa Girişi 2.Km. Köşeler Köyü Karşısı Telf. :2462746	Otom.Bak.ve On.Hizm.	27	OTOMOTİV
Altan Motorlu Araçlar San.Tic.A.Ş. İzmir Yolu Üzeri 5.Km. Balıkesir Telf.2214858	O.Motor Yenileme	30	OTOMOTİV
Akkaş Otomotiv Yedek Parça Paz.Tic.Ltd.Şti. İzmir Yolu Üzeri Ilıca Mevkii Edremit/Balıkesir Telf.3740738	Mek.Kaporta Onarım	17	OTOMOTİV
Yağcı Otomotiv Gayrimenkul Alım Satım LTD. ŞTİ. Çevre Yolu İmir Kavşağı 5. km BALIKESİR Tel:2217240	Otomobil,Motor,Yenileme,Kaporta,Boya,Bakım,Onarım	33	OTOMOTİV
Tınaz Otomotiv Sanayi ve Tic. Anonim Şirketi İzmir Yolu 3. km Ordudonatım Okulu Karşısı BALIKESİR Tel: 2215360		36	OTOMOTİV
Özkul İplik Mustafa Özkul Ağır Sanayi Blğ. Tabakhaneler Mevkii No:7 Balıkesir Telf. 2414251	Kaskam İplik	8	TEKSTİL
İmteks İplik İzzettin Özkul Ağır Sanayi Bölğ.Tabakhaneler Mevkii No:59 Balıkesir Telf.2414251	Kaskam İplik	7	TEKSTİL

FİRMA ADI	ÜRETİM KONUSU	ÇALIŞAN SAYISI	SEKTÖR
Mehmet Uçar Maltepe Mah.Fırınlı Sk. No:18 Balıkesir Telf.2273161	Erkek Gömlek	9	TEKSTİL
Esin Eldiven ve Çorapçılık San.Tic.Ltd.Şti. 100.Yıl Mah.Nato Cad.No:177 Bandırma Telf.7214011	Erkek Çorabı Akrilik	12	TEKSTİL
Ramadan Çetin Selimiye Mah. Çay Cad. No:12 Altınova /Ayvalık Telf. 3381040	Kütlü Pamuk Elyaf	12	TEKSTİL
Yünser Halı Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti. Milli Kuvvetler Cd.No:19/4 Balıkesir Telf.:2412360	Makine Halısı	37	TEKSTİL
Almina Tekstil San.Tic.A.Ş. Organize Sanayi Bl.Bila No:Balıkesir Telf.2811080	Tela	35	TEKSTİL
Yünser Halı ve Tic.Ltd.Şti. Milli Kuvvetler Cad.No:19/4 Balıkesir Telf.2412360	Makine Halısı	37	TEKSTİL
Nokta Tekstil Sağlık San.Tic.Ltd.Şti. Ordu Cad.No:180 Telf.7150600	Slip Atlet	33	TEKSTİL
Seray Ayakkabı ve Terlik San.Tic.Ltd.Şti. Y.San.Sit.32.Sk. No:14 Balıkesir Telf.2464014	PVC Tabanlı Terlik	35	TEKSTİL
Hasan Özçağlayan Hasanbey Köyü Tedaş Yanı Gönen Balıkesir Telf.7726288	Naylon İplik	6	TEKSTİL
Hakan Akyıl Yeni Sanayi Sitesi 47.Sk.No:18/A Balıkesir Telf.-	Big Bag	29	TEKSTİL
Ethem ELMAS Yeni Sanayi Sitesi 49. Sok. No:14/A BALIKESİR	Big - Bag	29	TEKSTİL
Ali AKÇALI Yeni Sanayi Sitesi 47. Sok. No:16/A BALIKESİR	Big- Bag	29	TEKSTİL
Çetin KİREÇLİOĞLU Yeni Sanayi Sitesi 52. Sok. No:3 BALIKESİR	Big - Bag	29	TEKSTİL
Standart Sağlık ve Hijyen Ürn. Day. Tük.Mall.San.Tic.Ltd.Şti. 600 Evl. Mh.Orta Ölç. San.Sit. Manolya Cd. No:10 Bandırma Tlf.7212820	Su Su Emici Ped	4	TIBBİ
Mehmet Durmaz Modern Metal Aliminyum ve Panjur Sanayi Yeni Sanayi Sitesi 12 Ekim Caddesi 47.Sk.No:2 Balıkesir Telf.2463994	Çift Cam	16	TOPRAK
Sar Optik Cam Sanayi Tic. LTD. ŞTİ Yeni Sanayi Sitesi K 82-83-84 BALIKESİR Yeni Çarşı A Blok No:4/2 BALIKESİR Tel: 2394883	Muhtelif Optik Cam	9	TOPRAK

İlimizde sanayi sektörleri (İmalat, Madencilik, Gıda, Orman ürünleri, vb.)'ne ilişkin bilgiler Tablo K.2'de verilmiştir.

Tablo K.2.Balıkesir İlindeki Sanayi Tesislerinin Sektörlere Göre Dağılımı.

SEKTÖR GRUBU	ADEDİ
Gıda Sanayi	196
Deri ve Giyim Sanayi	90
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	22
Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi	5
Kimya ve Petrol Ürünleri Sanayi	16
Maden Sanayi	49
Metal Eşya, Makine, Tarım Makineleri Sanayi	74
Diğer İmalat Sanayi	65
TOPLAM	518

K.3. Sanayinin İlçelere Göre Dağılımı

Tablo K.3 :Merkez İlçe ve Diğer İlçelerdeki Tesislerin % Dağılımı

İLÇELER	TESİS SAYISI	TOPLAM İÇİNDEKİ YÜZDESİ
BALIKESİR	209	31,3
AYVALIK	33	4,9
BALYA	4	0,6
BANDIRMA	80	12,0
BİGADİÇ	9	1,3
BURHANİYE	21	3,1
DURSUNBEY	73	10,9
EDREMİT	55	8,2
ERDEK	6	0,9
GÖNEN	86	12,9
GÖMEÇ	9	1,3
HAVRAN	18	2,7
İVRİNDİ	10	1,5
MANYAS	9	1,3
MARMARA	26	3,9
SAVAŞTEPE	1	0,1
SINDIRGI	4	0,6
SUSURLUK	15	2,2
TOPLAM	668	100

Tablo K.4 :Merkez İlçe ve Diğer İlçelerdeki Sanayi Siciline Kayıtlı Tesisler

S.NO:	ÜN VANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1.	3 T Taş Toprak Tar.Mak. ve Otomotiv Yan San.ve Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Tarım Makineleri
2.	Ahmet Yanturalı	BALIKESİR	Gıda
3.	Akaylar Çelik Karasör San.Tic.İth.İhr.A.Ş.	BALIKESİR	Çelik Karasör
4.	Akça Mer Mermer ve Çelik San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Mermer
5.	Akçalar Ağaç San ve Tarım Ürünleri Paz. Dış Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Orman Ürünleri
6.	Akçalar Orman Ürn.ve İnş.Mlz.Tic.ve San.A.Ş.	BALIKESİR	Orman Ürünleri
7.	Akdeniz Yağ Sanayi	BALIKESİR	Yağ
8.	Akın Asansör San.Metal ve Plastik Doğrama San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Asansör
9.	Akın Tarım Makineleri San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Tarım Makineleri
10.	Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Termomek.Kağıt Hamuru
11.	Alçam Ahşap Profil Metal Doğ.İml.İth.İhr.San ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Ahşap-Met. Doğrama
12.	Alkar Aliminyum San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Aliminyum Doğrama
13.	Altan Motorlu Araçlar San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Otomotiv
14.	Altay Mermer San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Mermer
15.	Anadolu Mermer San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Mermer
16.	Arı Rafine ve Yağ San.A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
17.	Arif Çakır-Çakır Mermer	BALIKESİR	Mermer
18.	Erpaş Ersözler Pazarlama Yatak Yorgan San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Baza-Kanep-Somya
19.	Atılgan Kimya San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Rafine Tuz
20.	Atasan Turizm İnşaatDemir Çelik Petr. San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Demir
21.	Aydınlık Metal San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Metal
22.	Aytekin İnş.Gıda San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	İnşaat-Gıda
23.	Balıkesir Ambalaj San ve Soğuk Hava Tes.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Teneke Kutu İmalı
24.	Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş.	BALIKESİR	Transformotor
25.	Balıkesir Mobilya Döşeme San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kanep Koltuk
26.	Balıkesir Plastik-M.Mahsun Mergan	BALIKESİR	Plastik
27.	Balıkesir Rumeli Un ve Süt Mam.Gıda San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Gıda
28.	Balıkesir Yem San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Yem
29.	Bekkiler Metal Mak.İnş.Mlz.Taah.Nak.A.Ş.	BALIKESİR	Metal
30.	Beksan Makine İmalat San.Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Muhtelif Çivi ve Tel
31.	Bilcanlı İrmik Un ve Gıda San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
32.	Bilcanlı Toprak Mamulleri Ürünleri San .ve Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Toprak Mamulleri
33.	Bilcanlı Yem San.Ve Tc.A.Ş.	BALIKESİR	Yem
34.	Birlik Mermer Granit San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Mermer
35.	Bişaş Bisiklet San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Bisiklet Yedek Parça
36.	Cika Bisiklet İmalat Sanayi Cihat Kaynak	BALIKESİR	Bisiklet Yed.Parç.
37.	Coşkun Ahşap Endüstrisi İnş. Taah.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Ahşap-masa-dolap
38.	Çapa San. Çapa Tarım Mak.San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Tarım Makineleri
39.	Çelmak Tarım Makineleri San. ve Tic. Ltd.Şti.	BALIKESİR	Tarım Makineleri
40.	ÇE-ZE-TE Makine San. Tanfer Zeybektekin	BALIKESİR	Tarım Makineleri
41.	Çiçek Yağ Has Un ve Yem Fab.A.Ş.	BALIKESİR	Ayçiçek Yağı
42.	Dede Soğuk Hava Tesisleri San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Soğuk Hava
43.	Demirler Döküm San.Katodik Koruma Mlz.İml.Paz.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Aliminyum alaşım döküm
44.	Deneks Gıda San. ve Dış Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
45.	Derelsan Yapı Üretim ve Paz.San Tic.	BALIKESİR	Yapı Elm.
46.	Dileksan Kağıtçılık San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Karton ve Kağıt Çeşitleri
47.	Eğimlioğlu Zincir San ve Tic. Hasan Eğimlioğlu	BALIKESİR	Zincir İmalı
48.	Eliz Bioteknoloji Madencilik, Kimya San.Tic. Ltd.Şti.	BALIKESİR	Gübre, Katkı Maddesi
49.	Ema Metal Tel Çivi San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Muhtelif Çivi
50.	Emi Plastik Elektrik Yatırım San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Elk.Pan.Buat,Kasa,Dirsek
51.	Envar Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Domates-Biber Salçası
52.	Ercan Taş Ocağı İşletmeleri San. ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Taş
53.	Erdem Sünger-Mobilya-Yaylı Yatak-Hırdavat-İnş.-ve Soğuk Hava İşletmeleri San. ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Yatak,Mob. Soğ. Hav. Sistemleri
54.	Erdil Akü Otomotiv San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Akü
55.	Ergünler Bisiklet ve Motorsiklet Ticaret ve SanayiLtd.Şti.	BALIKESİR	Bisiklet Montajı
56.	Erk Mak.San. ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Makine
57.	Esmen Parfümeri ve Kolonya Sanayi	BALIKESİR	Kolonya ve Parfümeri

58.	Ferudun ÇELİK	BALIKESİR	Bilye
59.	Fırıntaş Ekmek İmalatı San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Ekmek
60.	Gensan Elk.Mak. San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Elk. Mak. Jenaratör
61.	Gürbüz madencilik San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Maden
62.	Gürpınar Cam San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Cam
63.	Güvenal Tarım Mak.San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Tarım Makineleri
64.	Helsan Helezon San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Helezon
65.	Hulde Otomotiv San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kaporta Boya Hizm.
66.	İda Plastik Ambalaj San. Ve Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Plastik Ambalaj
67.	İmak Profil Kesim Mak San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Makine İmalat
68.	İstanbuluoğlu Demir Sanayi ve Ticaret A..Ş.	BALIKESİR	Yarı Mamul Tar.Mak. Parçası Profil İmalatı
69.	İstanbuluoğlu Kösele Deri San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Kösele Deri
70.	İşbir Elektrik San. A.Ş.	BALIKESİR	Jenaratör İmali
71.	İşbir Sentetik Dokuma San. A.Ş.	BALIKESİR	Sentetik Dokuma
72.	Karesi Asansör San ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Asansör Montajı
73.	Karesi Kimya San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Kimya –Kolonya
74.	Kont Ev Tekstil Ürünleri	BALIKESİR	Tekstil
75.	Kula Gıda Kombinaları A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
76.	Kula Un –Gıda San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Un-Gıda
77.	Kula Yağ ve Emek Yem San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Yağ ve Yem
78.	Kurşunlar Yapı Mlz.İnş.San ve Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Yapı Malz.
79.	Madak Un Fb.	BALIKESİR	Un
80.	Mar Tüketim Mad. İth.İhr.San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
81.	Marmara Demir Tic.San.A.Ş.	BALIKESİR	Demir
82.	MCZ Et ve Süt Mamulleri San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Gıda
83.	Mehmet Akbaş-Akbaş 2 Ekmek Fab.	BALIKESİR	Gıda-Ekmek
84.	Mehmet Akın Akcan	BALIKESİR	
85.	Mehmet Uçar	BALIKESİR	İmalat
86.	Mehmet YANTURALI	BALIKESİR	Sucuk İmali
87.	Mehmet Yılmaz Tabanlı	BALIKESİR	Plastik-Ahş.Doğrama
88.	Mengi Haddecilik İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Demir
89.	Mertone Mermer İnş.Nakl.İnş.Taah.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Mermer
90.	Mesut Akbaş-Akbaş 1 Ekm.Fabr.	BALIKESİR	Gıda-Ekmek
91.	Metin Nergizlioğlu-Özsan Asansörleri	BALIKESİR	Asansör
92.	Milano Ağaç Kaplama San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Ağaç Kaplama
93.	Muammer Şen Soğuk Hava Tes.	BALIKESİR	Buz Üretimi
94.	Mustafa Çetin	BALIKESİR	Demir
95.	Mustafa Zeybek	BALIKESİR	Beyaz Peynir
96.	Necat Akaryakıt Otom.İhr.İth.San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Otom.Bakım Onar. Hizm.
97.	Nergiz Ağaç San. Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kontraplak
98.	Okuyucu Süt Mamulleri San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Gıda
99.	Orhan Günay	BALIKESİR	Plastik Ambalaj Ürn.
100.	Özcam Cam Sanayii ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Cam
101.	Özcan Un –İrmik Gıda San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Un
102.	Özdamarlar Un ve Gıda San.A.Ş.	BALIKESİR	Un
103.	Özen Döküm San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Döküm
104.	Piriştina Madencilik Nakl.Hafr. Ltd.Şti.	BALIKESİR	Maden
105.	Ravini Mermer ve Seramik A.Ş.	BALIKESİR	Mermer
106.	Sar Optik Cam Tic. Ltd.Şti. Yeniçarşı A blok No:4/2	BALIKESİR	Muhtelif Optik Cam
107.	Sarıköz Et Entegre Gıda ve Tar. Ürünleri San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
108.	Seray Ayakkabı ve Terlik San ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Ayakkabı-Terlik
109.	Sevilmiş Tarım ve Hayvancılık Ürünleri Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Gıda
110.	Star Ekmek ve Pasta İmalatı Satış Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Ekmek-Pohaça-Pasta
111.	Sun Tarım Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd.Şti.	BALIKESİR	Tarım Ürünleri
112.	Süd Chemie Madencilik	BALIKESİR	Madencilik
113.	Şaban AYYILDIZ- Ayyıldız Süt Bamulleri	BALIKESİR	Süt Mamulleri
114.	Şah Metal Madencilik ve Metal Ltd.Şti.	BALIKESİR	Maden
115.	Şap.Mer.-San Döküm Mermer Sanayi	BALIKESİR	Döküm
116.	Şayakçı Bursa Mermer İşl.A.Ş.	BALIKESİR	Mermer
117.	Şayakçı Madencilik ve Ticaret Ltd.Şti.	BALIKESİR	Maden

118.	Şayakçı Mermer Granit İç ve Dış Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Mermer –Granit Tic.
119.	Şef Sarım San .ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Bobinaj
120.	Şen Madencilik San. ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Maden
121.	Tanerd Makine İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kalıp-Makine
122.	Tellioglu Yem- Gıda Entegre Tesisleri	BALIKESİR	Yem- Gıda
123.	Tımaksan Tınaz Mak San Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Tarım Makinesi
124.	Tınaz Otomotiv San ve Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Otomotiv
125.	Tınaz Tarım ve Sanayi Mak.San.ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Tarım Makineleri
126.	Tomoto Gıda ve San ve Tic. A.Ş.	BALIKESİR	Gıda
127.	Üçler Demir San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Demir
128.	Verim Kabin Sanayi İbrahim Toplar	BALIKESİR	Tar.Mak. Kabin
129.	Yağcı Oto. Gayrimenkul Alım Satım ve Paz. İnş. Müh. San.Tic. Ltd.Şti.	BALIKESİR	Otomotiv-müteahhitlik
130.	Yaksa Tarım Ürünleri San ve Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Balıkesir
131.	YaPı-Mer Mermer Seramik Yapı Ürn.İnş. San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Mermer
132.	Yarış Kabin San ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kabin
133.	Yekta Koyunoğlu Marmara Vitaminli Yem San.	Balıkesir	Karma Hayvan Yemi
134.	Yersa Sentetik Dokuma San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Sentetik Dokuma
135.	YUY-SAN Kadodik Koruma Mlz.Paz.San.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Magnezyum-Aliminyum-Çinko
136.	Yünser Halı San.ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Makine Halısı
137.	Zeren Demir San ve Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Demir
138.	Balıkesir Antik Mermer San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Antik Mermer
139.	Yavaşçalar Av Spor Malz.San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Anfo –Fişek-Ses Mermisi
140.	Cumhur Soyhan Soyhan Plastik	BALIKESİR	Polietilen Poşet
141.	Yavuz Gıda Tarım ve Hayvancılık Ürn.Tic.San.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Pasta Jölesi,Krem Şanti
142.	Çizgi Mermer Granit San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Mermer Ebatlama -Profil
143.	Mustafa Eser	BALIKESİR	Kare-Lama-Silme Demir
144.	Özışık Süt Ürünleri Yem Tic.ve San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Beyaz Peynir
145.	Hasan Şimşek Üçyıldız Çelik Dövme Sanayi	BALIKESİR	Muhtelif Aks ve Dövme P.
146.	Mehmet Akif Kaynakoğlu (Kaynak Akü)	BALIKESİR	Akümülatör
147.	Uğur Kazan Makine San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	K.Kazanı-Boylar –Y.Tank
148.	Ercan Çakıcı Karesi Ekmek Fabrikası	BALIKESİR	Ekmek
149.	Necdet Erkan Erkan Kardeşler Lokantası	BALIKESİR	Ekmek
150.	Hüseyin Demir Nur Ekmek Fırını	BALIKESİR	Ekmek
151.	Niyazi Tunç Tunç 2 Ekmek Fırını	BALIKESİR	Ekmek
152.	İlkdoğmuş Kereste ve İnş.Mlz.Tic.San.A.Ş.	BALIKESİR	Çam Kereste Fırl Kayın Kereste
153.	Erden Başaran-Mehmet Faruk Kanal Öztarım Ortaklığı	BALIKESİR	Lama Demir
154.	Orhan Önay Önay Aliminyum	BALIKESİR	Aliminyum Levha Mutfak Eşyası
155.	Mehmet Ali Uçar	BALIKESİR	Silme- Lama-Kare Demir
156.	Gülsüm Erdem	BALIKESİR	İnşaat Demiri
157.	Ocaktan Haddahanesi Musa Ocaktan-Reşit Ocaktan	BALIKESİR	Silme-Lama-Kare Demir
158.	Balsan Aliminyum San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Aliminyum Levha
159.	Mustafa Özkul Özkul İplik Sanayi	BALIKESİR	Kaskam İplik
160.	İzzettin Özkul İmteks İplik Sanayi	BALIKESİR	Kaskan İplik
161.	Yalçın Aksoy Balemre Süt Sanayi	BALIKESİR	Beyaz Peynir
162.	Birlik Otomotiv Motor Yenileme	BALIKESİR	Motor Bakım ve Yenileme
163.	Turhan Atahan	BALIKESİR	Silme Kare Lama Demir
164.	Mehmet Durmaz Modern Metal Aliminyum Panjur Sanayi	BALIKESİR	PVC
165.	Mehmet Çetin	BALIKESİR	Arpa Kırmısı-Ezmesi
166.	Mustafa Dikkaartın Gözde Döküm	BALIKESİR	Çelik Sifero-Dökme Demir
167.	Mustafa Tıgılı	BALIKESİR	Kare-Lama-Silme Demir
168.	Vahit Kurtuluş	BALIKESİR	Silme-Kare-Lama Demir
169.	Kamil Kurtuluş	BALIKESİR	Yuvarlak Lama Silme Demir
170.	Uzgu Demir San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kare-Silme ve Lama Dem.
171.	Emine Kılıçaslan (Adaşlar)	BALIKESİR	Silme Demir
172.	Nurullah Afacan-Sinan Afacan Afacan Makas Sanayi	BALIKESİR	Kollu Makas Etriye Kıvrıma vs.
173.	Halil İbrahim Engin Yeni Sanayi Sitesi 38.Sk.No:6 Balıkesir	BALIKESİR	Granül

174.	Ali Akçalı Yeni Sanayi Sitesi 47.Sk.No:16/A Balıkesir	BALIKESİR	Big.Bag
175.	Çetin Kireçlioğlu Yeni Sanayi Sitesi 52.Sk.No:3 Balıkesir	BALIKESİR	Big.Bag
176.	Ethem Elmas Yeni Sanayi Sitesi 49.Sk.No:14/A Balıkesir	BALIKESİR	Big.Bag
177.	Hakan Akyl Yeni Sanayi Sitesi 47.Sk.No:18/A Balıkesir	BALIKESİR	Big.Bag
178.	Akçanlar İnş.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Kare-Silme Demir
179.	Mumcu Süt Mamulleri ve Gıda Maddeleri San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Beyaz Peynir
180.	Kamil Ersin Çanga	BALIKESİR	Motor Yenileme ve Kaporta
181.	Yaycılar Mobilya Yatak Ev Tekstil San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Koltuk-Kanepe Yatak
182.	Doruk Madencilik San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Feldspat-Kaolen
183.	Sönmezler Toptan Et Hayvan ve Ürünleri Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Et Ürünleri
184.	Gündoğan Medikal Ticaret ve San.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Medikal Aletler
185.	Balıkesir Güvenal Tarım Makineleri Hüseyin Karaboyun	BALIKESİR	Tarım Makineleri
186.	Sarıbekir Ambalaj Sanayi	BALIKESİR	Anbalaj
187.	Hisar Süt	BALIKESİR	Gıda
188.	Durmuş Süzer Aysu İplik Fabrikası	BALIKESİR	Tekstil
189.	Şahlan Plastik	BALIKESİR	Plastik
190.	Som Duşa Kabinleri	BALIKESİR	Duşa Kabin
191.	Sim Makine ve Elektrik	BALIKESİR	Makine
192.	Buzsan Habip Özyıldırım	BALIKESİR	Buz
193.	Fer-Çelik Ambalaj İml.İhr.İth.Paz.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Oluklu Mukavva
194.	Teknik Alternatif Enerji ve Yakıt Tekn.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Biyodizel -Gliserin
195.	Balıkesir Belediye Başkanlığı	BALIKESİR	Asfalt Üretimi
196.	Karayolları 141.Şube Müdürlüğü	BALIKESİR	Asfalt Üretimi
197.	Savaşlar Tes.Taah.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Soğutucu Panel
198.	Buçim İç ve Dış Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Banyo Dolabı
199.	Baykan Mobilya Mutfak İmal Toptan ve Per.Sat.Beyaz Eş.Halı Alım Satım Nakl.Köm.San.Tic.	BALIKESİR	Mobilya Takımı
200.	Protaş Proje Müh.İnş.Elk.San.Tic.A.Ş.	BALIKESİR	Asansör Parçası
201.	GSG Demir Çelik Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.	BALIKESİR	Demir
202.	Mayadağ Gıda Sanayi Ve İhracat Ltd.Şti.	BALIKESİR	Gıda
203.	Çavlan Nakliyat Hafriyat Kömür Tic.San.A.Ş.	BALIKESİR	mıcır
204.	Al-tur Döküm ve Mak.San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Döküm
205.	Kemal Keloğlu Yıldız Tarım Makineleri	BALIKESİR	Süt Sağım Mak.
206.	Vap Makine San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Çelik Dövme
207.	Hassan Makine San.İç ve Dış Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Çuvak Konf.Mak.İmali
208.	Uluova İnşaat San.Tic.Ltd.Şti.	BALIKESİR	Beton Parke Bordür İmali
209.	Perihan Aman	BALIKESİR	Silme-Kare Demir

AYVALIK

S.NO	İŞLETME ÜNVANI:	MERKEZİ	ÜRETİMİ
1)	79 Nolu Zeytin Ve Zeytinyağı Tar.Sat.Koop.	AYVALIK	Zet.Yağı-Zey
2)	Atılım Gözlük San.Tic.Dış Tic.A.Ş.	AYVALIK	Gözl. Çerçev.
3)	Ayvalık Ekm.ve Unlu Mam. San ve Tic. Ltd.Şti.	AYVALIK	Gıda
4)	Ayvalık Meşrubat Yakıt Gıda Paz.San.Tic.A.Ş.	AYVALIK	Tarım Ürün.
5)	Ayvalık Vakıf Zeytinlikleri İşletme Müdürlüğü	AYVALIK	Zeyt.Z.Yağı
6)	Celal Kahyaoğlu Kahyaoğlu Paslanmaz Çelik	AYVALIK	Gıda için Met.S
7)	Doğan Işık	AYVALIK	Makine İmal
8)	Doğuş Pirina Yağ ve Yağlı Maddeler San. Ve Tic.A.Ş	AYVALIK	Pirina ve P.Yağı
9)	Egem Turizm Petrol Ürn.Pazarlama San. Tic.Ltd.Şti.	AYVALIK	Z.Yağı-Pirina
10)	Gediz Ermiş Komili Süt Süt Ürn.Yem Zeyt. Z.Yağı İnş.San.ltd.Şti.	AYVALIK	Unlu Mamuller
11)	Gökçen İdiz Gökçenler Mak.Römork Ve Çelik Kontr. Fab.	AYVALIK	Römork-Mak
12)	Halil Arslan Ege Makine Atelyesi	AYVALIK	Römork-Tanker
13)	Halil Artur	AYVALIK	Römork
14)	Lidya Tarım Ürn.Dış Tic.San.Tic.Ltd.Şti.	AYVALIK	Zeytinyağı
15)	Özgün Zeytin,Zeytinyağı Ambalaj Zirai Gıda Nakl.San.Tic.A.Ş.	AYVALIK	Gıda
16)	Pelikan Su Ürünleri ve Gıda San.Tic.A.Ş.	AYVALIK	Gıda
17)	Ramadan Çetin Akiş Tarım Ürünleri San. Tic.Ltd.Şti.	AYVALIK	Z.Yağı-Pamuk Çiğit Y.Pirina
18)	Rast Gıda San.Tic. A.Ş.	AYVALIK	Zeytin
19)	Sabuncugil Yağcılık Sabunculuk Ltd.Şti.	AYVALIK	Yağ-Sabun
20)	Sadan Gemicilik Turizm Tic.Ltd.Şti.	AYVALIK	Tekne İmalı
21)	Saffet Aykut Aykut Ticaret	AYVALIK	Gıda
22)	Trapacı İnş.Akaryakıt Nakliye Beyaz Eşya Turizm Canlı Hayvan Oto San.Ve Tic. Ltd. Şti.	AYVALIK	Akary.Ürn
23)	Tüfekçioğulları Gıda-Temizlik Ürünleri Otomotiv İnş.San.Tic.Ltd . Şti. Vehbibey Mh. Sefa Cad. 4.Sk. No:25/27 Telf.3122484	AYVALIK	Mısırözü-Bitk. Z.Yağı Çiçek Bitk. Pam.Y.Filt
24)	Uçar Mermer Pazarlama San.Ve Tic. A.Ş.	AYVALIK	Mermer
25)	Ulukartal Ayvalık Entegre Yağ San.Ve Tic.A.Ş.	AYVALIK	Gıda
26)	Yudum Gıda San Ve Tic.A.Ş.	AYVALIK	Gıda
27)	Yıldız Soğutma Cihazları Mak.Turz.San.Tic.Ltd.Şti.	AYVALIK	Buz
28)	Zeysan Zeytinyağı Zeytin Ürn.Nebati Yağl. Tic.A.Ş.	AYVALIK	Gıda
29)	Ziya Şensal	AYVALIK	Zeytinyağı
30)	Altınova Belediye Başkanlığı	AYVALIK	Asfalt
31)	Sokol Tarımsal Ürn.San.Tic.	AYVALIK	Zeytin,Z.Yağı
32)	Altınova Belediye Başkanlığı	AYVALIK	Kırma Taş
33)	Uygun Yağ Sabun ve Ticaret A.Ş.	AYVALIK	Sanayi Yağı ve Sabun

BANDIRMA

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1.	21 Elektrik Elektronik San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Elektrik Pano Montajı
2.	A.B Gıda San. Ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Kimya –Pastorize Yumurta
3.	Akün Gıda Maddeleri San. Ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Gıda
4.	Anorksan Anorganik Kimya San.ve Tic. –Özcan YILMAZ	BANDIRMA	Kimya
5.	Bagasan Bağfaş Ambalaj San.A.Ş.	BANDIRMA	Poli etilen torba Poli Propilen Çuval
6.	Bağfaş Bandırma Gübre Fab. A.Ş.	BANDIRMA	Gübre
7.	Balcı Makine San. Ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Makine İmalatı
8.	Bupiliç Entegre Gıda San.Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Gıda
9.	Bandırma Başak Gıda ve Un Ürünleri İnş.Tic. San.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Gıda
10.	Bandırma Güngörler Yem San.ve Zirai Ürünl. Ltd.Şti.	BANDIRMA	Yem
11.	Bandırma Has Un Fabrikası	BANDIRMA	Un
12.	Bandırma Mermer San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Mermer
13.	Banmat Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.	BANDIRMA	Baskı ve Ambalaj
14.	Bantaş Bandırma Ambalaj San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Ambalaj

15.	Banvit Bandırma Vitaminli Yem San. A.Ş.	BANDIRMA	Yem
16.	Baş-Taş İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Parke Beton
17.	Besler Yem ve Gıda San.Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Gıda ve Yem
18.	Bozlar Tavukçuluk ve Yem San. Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Gıda ve Yem
19.	Bülent Refik Erelçin –Tayfun Çep Marmara Teneke Kutu Ambalaj Sanayi	BANDIRMA	Teneke Kutu
20.	Ceyko Salça ve Konserva Fabrikası	BANDIRMA	Domates-Biber Salçası ve Sebze Konservesi
21.	Çeltik İşletmecilik San. Ve Tic. Ltd.Şti.	BBANDIRMA	Çeltik
22.	Edinler Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Gıda
23.	Ekermak Tarım Makineleri San.ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Tarım Makineleri
24.	Elsan Elektrik San. Ve Tic. Ltd.Şti.	BANDIRMA	Elektrik Mak.
25.	Esin Eldiven ve Çorapçılık San ve Tic. Ltd. Şti.	BANDIRMA	Eldiven –Çorap
26.	Eti-bor A.Ş.Bandırma Bor ve asit Fab.İşl. Md.lüğü	BANDIRMA	Boraks Asitborik, Sülfirik asit-Sodyum Perborat-mono-tetra
27.	Hidrojen Peroksit San. Ve Tic.A.Ş. Bakanlığa Gönderildi Beyanı	BANDIRMA	Hidrojen Peroksit
28.	İstanbul Mermer Granit San.ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Mermer
29.	İşbay Makine ve İmalat San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	İmalat
30.	Kardelen Yem ve Tarımsal Ürünler San.ve Tic. A.Ş.	BANDIRMA	Yemlik Preparat
31.	Karşıyaka Dayı Balıkçılık Sebze Meyve Nakl.San.ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Buz-Şoklama
32.	Kocaman Balıkçılık İth.İhr.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Deniz Ürünleri
33.	Kurtsan Medikal San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Tıbbi Malzeme
34.	Lokal Asansör Elektrik ve Makine Proje Taahh.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Asansör
35.	Mauri Maya San.ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Gıda
36.	Marmara Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	BANDIRMA	Kanatlı Hayvan Yemi
37.	Osman Tüysüzoğlu ve Ortakları Koll.Şti.	BANDIRMA	Mermer
38.	Öz Marmara Mermer San.ve Tic. A.Ş.	BANDIRMA	Mermer Levha
39.	Özsoylar Dokuma San. Ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Tekstil
40.	Özsoylar Yem San. Ve Tic. A.Ş.	BANDIRMA	Yem
41.	Öztürkler Mermer San.ve Tic. Ltd.Şti.	BANDIRMA	Mermer Levha
42.	Paksan Makine San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Makine
43.	Rotem Kimyevi Maddeler San ve Tic. A.Ş.	BANDIRMA	Kimya
44.	Samancılar Tekstil San. Ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Tekstil
45.	Selçuk Çeltik Fabrikası	BANDIRMA	Pirinç
46.	Selçuklar Su Ürün. Gıda Mad.ve Soğ.Hava Tes.İşl.San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Su Ürünleri
47.	Su –Bor Kazan San. Ve Tic. Ltd.Şti.	BANDIRMA	Kazan İmalatı
48.	Su-Kal Isı San ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Isı Sistemleri
49.	Şafaksan Elektrik Mak.San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Elektrik Mlz.
50.	Şeker Piliç ve Yem san Tic. A.Ş.	BANDIRMA	Piliç ve yem
51.	Tek-As Asansör Mak. Elk. Proje Taahh.San ve Tic.	BANDIRMA	Asansör
52.	Torunlar Gıda San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Gıda
53.	Uzay Baskül ve Mak.San. Tic. Ltd.Şti.	BANDIRMA	Baskül
54.	Venus Salça Kons.Gıda Ürün.İ. San ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Salça Konserve
55.	Yalçinkaya Yağ San.ve Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Yağ
56.	Yemmak Mak.San ve Tic. A.Ş.	BANDIRMA	Makine İmalı
57.	Yemtar Mak. San.Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Çeşitli Makine
58.	Akpak Boya ve Vernik San.İlhan Biçer	BANDIRMA	Sent.Tiner-Boya
59.	Özen Profil Aliminyum Kimya Tekst.San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Profil Sac
60.	Çakıroğlu Zeytincilik Tic.ve San.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Sofralık Zeytin Kan.H.Yemi
61.	Babadağlı Un Yem Zahirecilik Tic.San.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Un-Kepek
62.	Fem Proses Mühendisliği San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Yakıt Tankı –Degazör-Ekomizer-Eşanjör
63.	Global Asansör Seçkin Balcı	BANDIRMA	Asansör
64.	Standart Sağlık ve Hijyen Ürn.Day.Tük.Mall.San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Hijyenik Sağlık Ürünleri
65.	Kombakçı Yapı ve Güvenlik San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Çelik Kapı-Plastik Doğrama
66.	Ergün Kardeşler Gemi San.Tic.İhr.İth.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Sac Gemi 1500 DWT
67.	Sayeks Yağ San.ve Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	A.Çiçek-Soya-Kozla Yağı
68.	Şahin Kiremit Tuğla Fabr.San.Tic.Ltd.	BANDIRMA	Delikli Blok Tuğla

69	Ağaoğulları Deniz ve Tatlı Su Ürün.Turizm San. Tic. Ltd.Şti. Kayacık Yolu Telf. 718 07 49	BANDIRMA	Buz Üretimi-Şoklama
70	Ercili Gıda Soğuk Havacılık ve Kimyevi Madd.Nakl.San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Buz Üretimi-Şoklama
71	Köymak Tarım Makineleri Tar.Ürn Hayv.Zirai İlaçlar Gübre Pazarlama San.ve Dış Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Zirai İlaç-
72	Aslanlar İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Kum Mıdır
73	S.S.Bandırma Eğitimciler Tüketim Koop.	BANDIRMA	Sucuk-Et
74	Alcan Mermer	BANDIRMA	Mermer
75	Kökler Tahıl Ürn.	BANDIRMA	Gıda
76	İnanlar Un-Gıda Yem Tarım Hayv.ve Hayv.Ürn San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Un
77	Ankur Gıda Tekstilİnş.Elkt.Taah.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Gıda
78	Çevresel Kimya San.Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Biodizel
79	Marmara Tarımsal Ürünler Depolama San.Tic.A.Ş.	BANDIRMA	Gıda
80	Akel Enerji San.Tic.Ltd.Şti.	BANDIRMA	Biodizel

BALYA

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Bakkaloğlu Gıda Maddeleri	BALYA	Gıda
2	Çandaroğulları Derya Un ve Yem San.Tic. Ltd.Şti.	BALYA	Un
3	Halil Aygören	BALYA	Beyaz Peynir
4	Önder Dağlı	BALYA	Gıda

BİGADIÇ

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Avcular Petr. Otomotiv ve Tar. Ürn. San.Tic. Ltd.Şti.	BİGADIÇ	Tarım ve Petrol Ürün.
2	Big-yem Bigadiç Yem San. Ve Tic.A.Ş.	BİGADIÇ	Yem
3	Döşemenler Tarım ve Sanayi Mak.San ve Tic.A.Ş.	BİGADIÇ	Tarım Makineleri
4	Emin Çabuk	BİGADIÇ	Gıda
5	Ertemler Un-İrmik Gıda San. Ve Tic.Ltd.Şti.	BİGADIÇ	Gıda
6	Etibor A.Ş. Bigadiç İşl.Md.	BİGADIÇ	Bor Madeni
8	Çayırılı Ağaç Ürünleri Ticaret Emine Güler Çayır	BİGADIÇ	Kereste
9	Halil AKÖZ	BİGADIÇ	Un-Kepek-Gıda San. Tuzu

BURHANİYE

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1)	76 Nolu Burhaniye Zeyt.ve Zeyt.Yağı Tarım Sat.Koop.	BURHANİYE	Z.Yağı –Yağlı Pirina
2)	Bedrettin SARI	BURHANİYE	
3)	Biyolojik Birimler Araştırma ve Geliştirme ve Üretim A.Ş.	BURHANİYE	Zeytin-Zeytinyağı-Pirina
4)	Burcu Gıda Konservelik ve salça San.A.Ş.	BURHANİYE	Yemeklik Konserve
5)	Güven Yağ-Zeytin Sabun San.Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Z.Yağı Sabun
6)	Kızıklı Tarım Ürünleri San.Tic.A.Ş.	BURHANİYE	Z.Tağı-Zeytin-Sabun
7)	Murat İmalat İhr.Paz.Taah.Ltd.Şti.	BURHANİYE	
8)	Mustafa Sami Yağcı Zeytinyağı Fb.	BURHANİYE	Zeytin yağı
9)	Nejdet Uysal –İnş.Müh.ve Müteahhitlik	BURHANİYE	
10)	Süleyman Suavi Söyler	BURHANİYE	Z.Yağı
11)	Uysal İnş.Müh.San.ve Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Ahşap Pal.Makara-Kereste
12)	Uysal Kuyumculuk Zeyt.Zeytin Yağı Tar.Ürn.Hayv.İnş.San.ve Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Zeyt.Yağı –Pirina
13)	Yahya Ali Osman Ağacık –Ağacık Z.yağı Tic.	BURHANİYE	
14)	Bağcılar Zeytin Z.Yağı Tarım Ürn.Paz.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Zeytinyağı-Yağlı Pirina
15)	Ali Sarıbaş Sarıbaş Süt Ürünleri	BURHANİYE	Muhtelif Peynir-Yoğurt-Lor
16)	Bedri Öktem Ökdem Zeytincilik	BURHANİYE	Z.Yağı-Yağlı Pirina
17)	Mutlu Mimarlık İnş.Tur.z.San.Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Kum,Mıdır,Dolgu Malzemesi
18)	Abazaogulları İnş.Taah.Sebz.Meyv.Tem.Gıd. Unl. Mam. San.ve Tic.Ltd.	BURHANİYE	Gıda
19)	Narin Gıda Tar.Ürn.Doğrama Cam İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Zeytin-Z.Yağı Yağlı Pirina
20)	Koçakoğlu Hafriyat San.Tic.Ltd.Şti.	BURHANİYE	Mıdır
21)	Hasan Kökten	BURHANİYE	Zeytinyağı ve Yağlı Pirina

EDREMİT

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	78 Numaralı Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Koop.	EDREMİT	Zeytinyağı –Pirina
2	994 Nolu Altınoluk Zeyt. Ve Zeytinyağı Tar.Sat.Koop.	EDREMİT	Zeytin-Zeytinyağı
4	Ahmet Özen Unlu Mamuller gıda-inş.ve inş.mlz. San. Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Ekmek
5	Akçaylar Mak.San. Yapı Elm.End.San Ltd.Şti.	EDREMİT	İnş.Malz.
6	Akıllıoğlu Yağ San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Z.Yğ.-Zeytin-K. Biber
7	Altınoluk Zeytin Yağları Zeytin Ürünleri Gıda ve Temizlik Madd. Ltd.Şti.	EDREMİT	Zeytinyağı-Yağlı Pirina-Zeytin Şekeri-Zeytin Reçeli
8	Antandros Gıda İnş. Taahh.Kimya ve Madencilik San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Zeytinyağı Paketleme
9	Ayvalık Vakıf İşletme Md.lüğü	EDREMİT	Z.Yağı-Yağlı Pirina
10	Bayramoğlu Zeytin Yağı-Turiz.-İnş.-San. Ve Tic. Ltd.Şti.	EDREMİT	Zeytin
11	Birlik Teneke Amb.San. ve Tic. Koll.Şti.	EDREMİT	Teneke Kutu
12	Cevahir PlastikSan ve Tic. Ltd.Şti.	EDREMİT	Plastik Ürünleri
13	Çitköylü Teneke Kutu Ambalaj San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Teneke Kutu İmali
14	Evliyazade Zeytinyağı Fabrikası	EDREMİT	Zeytinyağı
15	Ermaksan Erler Makine San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Stok Araba-Hidrolik Pomp.
17	Irmak Zeytincilik Gıda Turizm San ve Tic. Ltd.Şti.	EDREMİT	Zeytin-Z. Yağı-Pirina
18	İ.Engin Lodos	EDREMİT	Kereste
19	Kale Çam Mobilya San. Ve Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Mob.Kapı, Pen.Mut.D.
20	Karahallılar Veli Yolcu-Mahmut Yavuz ve Ortakları Koll.Şti. Bostancı Mevkii Edremit BLK. Telf:2455500	EDREMİT	Pirina –Zeytinyağı
21	Korkut Yağ Sabun Sanayi Ali Korkut Güle	EDREMİT	Sabun
22	Yeni Kurtuluş Orman Ürünleri Yağ San.Tic. Ltd.Şti.	EDREMİT	Pirina Yağı
23	Metsel Tic. San. Koll.Şti.	EDREMİT	Zeytinyağı
24	Mutlu Tuz Hayriye Umutlu	EDREMİT	Sofra-Sanayi Tuzu
25	Oba Plastik Kimya ve Gıda San.Ltd.Şti..	EDREMİT	P.E.Şişe-Bidon
26	Ortaş Orman Ürünleri San.Tic.A.Ş	EDREMİT	Kolofon-Reç.-Sab.-Ç.yağı
27	Ömer Şar- Şar Dokuma	EDREMİT	Tasir Torbası
28	Sabitoğlu Yağ Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Z.yağ
29	Sağlamlar Orman Ürn.San.Tic.A.Ş.	EDREMİT	OrmanÜrn.
30	Sezai Sönmez	EDREMİT	Zeytinyağı-Pirina
31	Sezgin Ağaç San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Kapı-Penc.Alm.Doğr.
32	Simtek İth.İhr.San ve Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Sert Metal Uç
33	Sofra Gıda San.ve Tic.A.Ş.	EDREMİT	Zeytinyağı Pirina
34	Sumaş Suni Tahta ve Mobilya San. Ve Tic.A.Ş.	EDREMİT	Pres Yonga Levha-Üre Fomeldehit
35	Tuncel Kolektif Şirketi	EDREMİT	Gıda
36	Tuzker Orman Ürünleri İnş.Tahh.ve Akaryakıt San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Kereste
37	Varol Ticaret Hüsrev Varol	EDREMİT	Z.Yağı-Pirina
38	Mehmet Alpay	EDREMİT	Zeytinyağı-Ekmek-Y.Pir.
39	Canyapı Pazarlama Turz.San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Etriye Malzemesi
40	İbrahim Özdemir	EDREMİT	Z.Yapı-Yağlı Pirina
41	Sabit Ertür Gıda ve Yağ San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Z.Yağı-Y.Pirina
43	Bağcı Zeytincilik İnş.Taahh.İnş.Mlz.Nakl.San.Tic.Ltd.Şt	EDREMİT	Zeytinyağı-Yağlı Pirina
44	Kafkas İnşaat	EDREMİT	Hazır Beton
45	Teknikel Sanayi ve Ticaret Ali Erkin	EDREMİT	Çelik Kapı-Profil Kesma Mak.Dairevi Testere Mak.
46	Yağcı Gıda Maddeleri San.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Zeytin-Z. Yağı
47	Akkaş Otomotiv Yedek Parça Paz. Ve Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Mekanik Bakım,Onarım Kaporta Boya-İşçilik
48	Dörtlerce Gıda Turizm Mak.ve Temizlik Md.Paz.Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Dondurulmuş Gıda
49	Yalçın Kavak YK Profil ve Destek Sacı	EDREMİT	Açık Profil
50	Çağlar Ticaret Celal Akçeli	EDREMİT	Meşe Palet-Kereste
51	Önder Akçay Akçay Kerestecilik	EDREMİT	Doğramalık Kereste
52	Edremit Belediye Başkanlığı	EDREMİT	Asfalt Tes.
53	Denge Nakliyat İth.İhr.İnş.San.Tic.A.Ş.	EDREMİT	Hazır Beton
54	Rüya Plastik San.Paz.İç ve Dış Tic.Ltd.Şti.	EDREMİT	Plastik

55	Alpaylar Akaryakıt Taşımacılık Turizm Zeytincilik Unlu Mamuller San.Tic.Ltd..Şti.	EDREMİT	Zeytinyağı-Pirina
----	---	---------	-------------------

ERDEK

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Ertaş Maden İşletmeciliği Kara ve Deniz Nakliyat	ERDEK	Maden Nakliye
2	Kafkaspen PVC sist.Gıda Turz.MadenOrm.Ürn.İth. İhr. Ve İnş.Tic.Ltd.Şti.	ERDEK	Zeytinyağı
3	Öğrenirler Yağ San. Tic.Ltd.Şti.	ERDEK	Gıda
4	Şeker Su Kaynak Suları İşletmesi Ltd.Şti.	ERDEK	Su
5	Erdek Granit	ERDEK	Granit
6	Turgay Atıcı (İstanbul Elmas ve Makine Sanayi	ERDEK	Elmas teli

DURSUNBEY

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Abdullah Gülcihan	DURSUNBEY	Kereste
2	Dursun Ateş	DURSUNBEY	Kereste
3	Ercan Bal	DURSUNBEY	Rabıta-Kereste
4	Hüseyin Pala	DURSUNBEY	Kereste-Rabıta
5	Muhammet Celalettin Demirçelik	DURSUNBEY	Çeşitli Makine
6	Mustafa Temel	DURSUNBEY	Kereste-Rabıta Lambiri
7	Özçevreci Madencilik ve Nakl.San ve Tic.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Madencilik
8	Polat Madencilik San. Tic.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Kömür
9	Murat Özer	DURSUNBEY	Kereste
10	Yörükler Orman Ürn	DURSUNBEY	Kereste
11	Dursunbey Birlik Kereste	DURSUNBEY	Kereste
12	Yörük-Er Orman Ürn.	DURSUNBEY	Orman Ürn.
13	İbrahim Yalçıntaş	DURSUNBEY	Kereste
14	Adnan Seçal	DURSUNBEY	Kereste
15	Özden Orman Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Kereste
16	M.Adnan Peyami Şat	DURSUNBEY	Kereste
17	C emal Koçyiğit	DURSUNBEY	Kereste
18	Na-Sa Orman Petr.Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Kereste
19	Hamle Orman Ürn.San. Tic.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Kereste
20	Kemal Yıldırım	DURSUNBEY	Plastik Boru
21	Pakçam Kerestecilik Tic.San.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Kereste
22	Mehmet Varol	DURSUNBEY	Kereste
23	Bayram Dinç	DURSUNBEY	Kereste
24	Mehmet Avcı	DURSUNBEY	Kereste
25	Halil Körükçüoğlu	DURSUNBEY	Kereste
26	Mustafa Sivri	DURSUNBEY	Kereste
27	Turgay Güven	DURSUNBEY	Kereste
28	Ahmet Dumanoglu	DURSUNBEY	Kereste
29	Ahmet Tavşanlı	DURSUNBEY	Kereste
30	Yakup Bektaş	DURSUNBEY	Kereste
31	Hikmet Eyar	DURSUNBEY	Kereste
32	Ramazan Demir	DURSUNBEY	Kereste
33	Osman Yıldız	DURSUNBEY	Kereste
34	Tahsin Turan	DURSUNBEY	Kereste
35	Ahmet Tür	DURSUNBEY	Kereste
36	Ahmet Özer	DURSUNBEY	Kereste
37	Ramazan Yıldız	DURSUNBEY	Kereste
38	Mustafa Tür	DURSUNBEY	Kereste
39	İsmail Sevinç	DURSUNBEY	Kereste
40	Özcan Savur	DURSUNBEY	Kereste
41	Mahmut Kılık	DURSUNBEY	Kereste
42	Adnan Çanakçı	DURSUNBEY	Kereste
43	Hüseyin Küçükkuş	DURSUNBEY	Kereste
44	Kadir Tekirdağ	DURSUNBEY	Un Kepek

45	Mustafa Ata	DURSUNBEY	Kereste
46	S.Nedim Ongun	DURSUNBEY	Kereste
47	Mehmet Küçüksarıç	DURSUNBEY	Kereste
48	Siyami Balatlı	DURSUNBEY	Kereste
49	Ahmet Şara	DURSUNBEY	Kereste
50	Şerif Eren	DURSUNBEY	Kereste
51	Yıldırım Yılmaz	DURSUNBEY	Kereste
52	Mehmet Emre	DURSUNBEY	Kereste
53	Haşim Arslan	DURSUNBEY	Kereste
54	Özçam Orman Ürünleri San. Tic.Ltd.Şti.	DURSUNBEY	Kereste
55	Ahmet Bozçam	DURSUNBEY	Kereste
56	Ahmet Tür	DURSUNBEY	Kereste
57	Rahmi Tavşanlı	DURSUNBEY	Kereste
58	Ramazan Kapmaz	DURSUNBEY	Kereste
59	Hasan Şenyiğit	DURSUNBEY	Kereste
60	Ömer Ambarcı	DURSUNBEY	Kereste
61	Mehmet Kanat	DURSUNBEY	Kereste
62	Emine Nuriye Küçüksarıç	DURSUNBEY	Kereste
63	Hamit Kürek	DURSUNBEY	Kereste
64	Salih Arslan	DURSUNBEY	Kereste
65	Ömer Gültekin	DURSUNBEY	Kereste
66	İbrahim Ethem Kurkut	DURSUNBEY	Süt Ürünleri
67	Süleyman Kılık	DURSUNBEY	Kereste
68	Harun Dağdelen	DURSUNBEY	Kereste
69	Mehmet Pişkin	DURSUNBEY	Kereste
70	Osman Yörük	DURSUNBEY	Kereste
71	Erdoğan Kaya	DURSUNBEY	Kereste
72	Hasan Tuna	DURSUNBEY	Kereste
73	Remzi Boylu	DURSUNBEY	Kereste

GÖNEN

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Kıymet Deri San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Kürk-Süet-Deri Manto,Ceket vs
2	Altıntek Ambalaj San.Tic.A.Ş.	GÖNEN	Ambalaj
3	Acar Çeltik Gıda San Ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
4	Akçalar Akaryakıt Tic.ve San. Ltd.Şti.	GÖNEN	Petrol
5	Akın Kaucuk	GÖNEN	Deri
6	Astosan Süt ve Gıda Mamulleri San. Ve Tic.A.Ş.	GÖNEN	Gıda
7	Atlas Kaucuk San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Suni Kösele-Kaucuk
8	Aygün Deri San.Tic. Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
9	Çetinler Plastik Çeltik Ticaret ve San. Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
10	Çetinler Un San.ve Tic.A.Ş.Balya Yolu Üzeri Doru Köyü Mevkii	GÖNEN	Un
11	Doğasan Tarım Gıda Mam.San. Tic.A.Ş.	GÖNEN	Gıda
13	Doğasan Tarım	GÖNEN	Gıda
14	Ensar Deri İmalatı San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri İmalı
15	Ersel Deri ve Konf. San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Kürk-Süet
16	Evcı Kağıt ve Ambalaj San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Kağıt Ambalaj
17	Favori Giyim Tekstil San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Gömlek İmalı
18	Fehmi Kaptan	GÖNEN	Plastik Granül İmalı
19	Gençler Yem San. Ve Tic.A.Ş.	GÖNEN	Yem
20	Gönen Güler Gıda Süt ve Tar. Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Süt Ürn.
21	Bilgin KimyaEndüstri San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Madeni Yağ
22	Gülen Deri Giyim San.ve Turz.Dış Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
23	Günder Deri İmalatı ve Konf.San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri v e Konfeksiyon
24	Gürcan Et Gıda Tic.San.Paz.Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
25	Hasan Özçağlayan	GÖNEN	Naylon İplik Bükümü
26	İlgaz Deri San.ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
27	Kantar Dericilik ve Kimyevi Mad.San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri-Kimyevi Madde
28	Kartal Süt Ürünleri San.Tic. Ltd.Şti.	GÖNEN	Süt Ürünleri

29	Kazancı Şarküteri (Hüseyin Zekai Kazancı)	GÖNEN	Gıda
30	KERSE Çivi San.Nakl.ve Tic.Ltd.Şti. Gönen Şubesi	GÖNEN	Çivi İmalı
31	Kurşunoğlu Deri Konfeks. Nakl.İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Süetzig
32	Lider Gıda San ve Tic. A.Ş.	GÖNEN	Gıda
33	Marmara Gıda İth.İhr.San Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
34	Mehmet DEVANLI (Misis Çeltik Fabrikası) Bandırma Yolu 3.Km.	GÖNEN	Çeltik
35	Metin Davut Kavuzoğlu (Favori Çeltik Fabr.)	GÖNEN	Pirinç Kavuz
36	Metin Övgü Demet Çeltik Fabrikası	GÖNEN	Çeltik
37	Mumcu Teneke Kutu San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Teneke Kutu
38	Mutlular Gıda Mad.San.Tic. Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
39	Mutlular Nakl. Akaryakıt Gıda Otomotiv Tarım Hayv. San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Un-Kepek
40	Han Entegre Deri Konfeksiyon	GÖNEN	Deri
41	Osmanlı Makine San. Ve Tic. A.Ş.	GÖNEN	Makine
42	Öz Modesan Deri San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
43	Öz Yeşil Gönen Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
44	Özdemir Deri ve Deri Mam. Konf. Kimya San.Tic.Ltd. Şti.K.Yaka Mh.Tabakhaneler Mevkii 1.Sk.No:52 Gönen/Balıkesir Telf.7625785	GÖNEN	Kürk-Süet
45	Özderi Deri İhr. İth. Tic. Ve Paz. San.ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
46	Özer Gıda San ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Gıda
47	Özsu Tarım Sulama Aletl.İnş.Nakl.Turz.Gıda San. Ve Tic. Ltd.Şti.	GÖNEN	Tar. Sulama Aletleri.
48	Perama Su Ürn.Gıda Besic.Nakl.Soğ.Hava Tes.San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deniz Ürünleri
49	Purina Besin Maddeleri San. Ve Tic.A.Ş.	GÖNEN	Gıda
50	RE-FA Deri San. Ve Tic. Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
51	Sedeks Deri Konfeksiyon Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Kürk-Süet
52	Sarıköy Tarım Ürünleri San. Ve Tic.A.Ş.	GÖNEN	Tarım Ürünleri
53	Sel Sanayi Ticaret ve Pazarlama A.Ş. Karşıyaka Mh. Tabakhaneler NO.2 Gönen Telf.7626544-55	GÖNEN	Boncuk Tutkalı
54	Soytürk Gıda San.Tic.	GÖNEN	Gıda
55	Star Çeltik-Eyüp Kavuzoğlu Murat Maden	GÖNEN	Tarım Ürn.
56	Tampet Plastik Ürn.Gıda Mak.İml.İth.İhr.S.T.Ltf.Şti.	GÖNEN	Plastik Ürünler
57	Tek Süt Mamulleri San ve Tic.A.Ş.	GÖNEN	Süt Mamulleri
58	Tınaztepe Süt San.Tic. Ltd.Şti.	GÖNEN	Süt Ürünleri
59	Turhan Çiftliği Tarım İşletmeleri San. Tic. A.Ş.	GÖNEN	Tarım Ürünleri
60	Vahdi Özderi Yağız Der	GÖNEN	Deri
61	Yakar Kardeşler	GÖNEN	Tarım Mak.İmalatı
62	Yerel Gönen Çeltik Petr. Ve Ürn.Un-Yem-Zahire-Nakl.Tar.San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Çeltik
63	Zeki Tarım Ürünleri Gıda Ürn.Nakl. San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Tarım Ürn.
64	Abdullah Tokyay Tokyay Ticaret	GÖNEN	Kereste-Ağaç Profil
65	Vefa Deri Tekstil Otom.Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Kürk
66	Maksimaks Plastik San.Tic.Ltd.Şti. Bandırma Organize San. Bl. Gönen -	GÖNEN	Plastik Eşya Kaplama
67	Hasan İri İri Deri	GÖNEN	Vidala Deri
68	İsmail Bigalı Bigalı Deri Sanayi	GÖNEN	B.Baş Kelle Deri
69	Sandal Terlik Tekstil Ayakkabı ve Malzemeleri San.Tic.Ltd. Şti.	GÖNEN	Terlik
70	Bulut İmalat Konfeksiyon Sanayi ve Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri Ürünleri
71	Şengeç Deri Sanayi Tahir-Ali Şengeç	GÖNEN	Kelle Deri
72	Zekayi Dedekayaoğlu	GÖNEN	Poşet İmalı
73	Mustafa Ertabak	GÖNEN	Deri Mamulleri
74	Bafra Pirinççilik ve Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Pirinç
75	Bozlar Piliç Beyaz Et Mam.San.Tic.A.Ş.	GÖNEN	Piliç Eti ve Yem
76	Tanatar Kürk Deri San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Kürk Deri
77	Ser Metal Tel Mam.Çivi Ve Nakl..San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Tel
78	Mustafa Kuşaksız	GÖNEN	Deri
79	Kantar Deri Tekstil ve Konfeksiyon San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Yün
80	Alaattin Yolyoran	GÖNEN	Deri

81	Mümtaz Vefa Çakıroğlu	GÖNEN	Deri
82	Biz Bio Alternatif Enerji Sistemleri Ltd.Şti.	GÖNEN	biodizel
83	Çolakoğulları Deri ve Deri MamulleriLtd.Şti.	GÖNEN	Deri
84	Derisay Deri Sanayi ve Dış Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Deri
85	Eksen Gıda Paz.Nakl.İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	GÖNEN	Pirinç
86	Burhan Ermişoğlu	GÖNEN	Kuru Kahve

GÖMEÇ

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	1029 Nolu Zey.ve Z.Yağı Tar.Sat.Koop	GÖMEÇ	Zeytinyağı-Pirina
2	Altıncılık Süt Sanayi ve Ticaret Mehmet Ali Kılıç	GÖMEÇ	Kaşar- beyaz Peyn.Yoğurt Lor Ayran –Meyveli İçecekler
3	Hasan Şen	GÖMEÇ	Zeytinyağı
4	Kahya Ticaret	GÖMEÇ	Zeytinyağı
5	Şeref Tek Gıda San Tic.Ltd.Şti.	GÖMEÇ	Zeytinyağı
6	Tarım Kredi Elit Gıd.,Hayv.,Tarım,Petrol Ürn.Dep. ve Danş.İhr.İth.A.Ş.	GÖMEÇ	Tarım Gıda,Petrol, Dep.Tic.
7	Zeytin ve Zeytin Yağı Tar.Sat.Koop.Birliği Pirina Entegre Tesisi	GÖMEÇ	Pirina ve yağı
8	Hayri Karakaş	GÖMEÇ-KARAAĞAÇ	Zeytin-Z.Yağı
9	Kozaklı Tarım Ürünleri Tic.Ltd.Şti.	GÖMEÇ	Zeytin-Zeytinyağı-Pirina

HAVRAN

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Özaydın Zeytin Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	HAVRAN	Salamura Yeşil ve Siyah Zeytin Muh.Turşu
2	77 Nolu Havran Zeyt.ve Zeyt.Yağı Tar.Sat.Koop	HAVRAN	Zeyt.Yağı Pirina D.Yağ
3	Abdullah Erten Zeytinyağı San.ve Tic.Ltd.Şti.	HAVRAN	Gıda(Zeytinyağı)
4	Abdurrahim Tarkan Denizer	HAVRAN	Zeytinyağı
6	Antgıda Tar.Turiz.Enerji ve Dem. Çel. San.ve Tic.A.Ş.	HAVRAN	Gıda (Zeytin)
7	Birdal Yağ San.İnş.Tur.İth.İhr.Tic.Ltd.Şti.	HAVRAN	Gıda(Raf.Ayçiç.Yağı)
8	Ermış Gıda San.ve Tic.Ltd.Şti.	HAVRAN	Gıda
9	Gümüşler Zeytincilik San. Ve Tic. Ltd.Şti.	HAVRAN	Gıda(Salamura Zey.)
10	Kar Tarım Ürn.San.ve Tic.Koll.Şti.Selahattin Özer Gümüş	HAVRAN	Zeytin-Zeytinyağı
11	Mehmet Doğrular Z.Yağı Fab.	HAVRAN	Z.Yağı
12	Necdet Uysal	HAVRAN	Kırmataş
13	Okullu Gıda Maddeleri	HAVRAN	Gıda(Yeş.Sal.Zeyt.)
14	Solvent Bitkisel Yağlar San ve Tic.Ltd.Şti.	HAVRAN	Pirina Ayçiç.Y.Küspe
15	Tuna Kimya San.ve Tic.A.Ş.	HAVRAN	Bitk. Yağ-Asit Yağı ve Sopstok
16	Yıldırım Hafriyat Nakliyat İnş. Taahh. Turz. San.Tic. Ltd.Şti.	HAVRAN	Mıncır-Çakıl-Kum-Taş Tozu
17	Uygun Rafine Yağ San.Tic.Ltd.Şti.	HAVRAN	Zeytinyağı,Y.Pirina,Filtre Z.Yağ
18	Naturem Gıda Maddeleri	HAVRAN	Gıda

İVRİNDİ

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1			
2	Gesom Madencilik San.Tic.A.Ş.	İVRİNDİ	Kurşun-Bakır-Çinko
3	İhsan Tuna Un Sanayi Tic. Ltd.Şti.	İVRİNDİ	Un
4	İsmet Arslan-Salih KURT	İVRİNDİ	Un –Kepek
5	Kadir Karaköse	İVRİNDİ	Un-Kepek-Leblebi
6	Saygı Petrol Mad.Yağ Nakl.Y.Prç.Sih.Tes.Be. ve Ekipmanları Taah.San.Tic.Ltd.Şti.	İVRİNDİ	Kalorifer ve Buhar Kazanı
7	Ömer Küçükçakır Yılmaz Değirmencilik	İVRİNDİ	Un-Kepek
8	Dağtaş Orman Ürünleri İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	İVRİNDİ	Kereste-Ahşap Doğrama vs.
9	Öztaş Madencilik	İVRİNDİ	Madencilik
10	Hüseyin Çamoğlu	İvrindi	Un-Kepek

SUSURLUK

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Ahi Güven Donmuş Kons.İml.ve Amb.San. Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
2	Assan Gıda San.ve Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
3	□kson Gıda San. Ve Tic. A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
4	Dört Mevsim Et Mamulleri San.Tic. A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
5	Gürpa Gürcan Ekzoz San. Ve Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Ekzoz
6	Oraklar Turizm Gıda San. Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
7	Özay Süt San.Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
8	Özceylan Gıda San ve Tic.Ltd.Şti.	SUSURLUK	Gıda
9	Tunalı Yağ San.ve Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda-Çiçekyağı
10	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Susurluk Şeker Fabrikası	SUSURLUK	Gıda-Şeker
11	Uçar Donmuş Gıda Konserve San Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
12	Yörsan Gıda Mamulleri San ve Tic.A.Ş.	SUSURLUK	Gıda
13	Şeref Beyhan ve Ortağı Dericilik San.Tic.Koll.Şti.	SUSURLUK	İşlenmiş Kuzu Derisi Kürk Sütet
14	Odaman Agregası ve Beton San.Tic.Ltd.Şti.	SUSURLUK	Kum-Mıcır
15	Gökdemirci Un Sanayi	SUSURLUK	Gıda

MARMARA

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Yusuf Hoca Mermer	MARMARA	Mermer
2	Almerpa Sanayi Yatırımcıları Paz.ve İhr.A.Ş.	MARMARA	Mermer
3	Altıntaş Mermer San. Ve Tic. A.Ş.	MARMARA	Mermer
4	Deniz Madencilik San.Tic.A.Ş.	MARMARA	Madencilik
5	Diñerler Mermer İnş.San.Tic. Ltd.Şti.	MARMARA	Blok Mermer
6	Dostlar Mermercilik San.ve Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Mermer
7	Etimer Madencilik San.Tic.A.Ş.	MARMARA	Mermer
8	Filiz Mermer San.Tic.A.Ş.	MARMARA	Mermer
9	Granül Bozaik San. Ve Tic.A.Ş.	MARMARA	Madencilik
10	Her Mermer İmalat İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Mermer
11	Koroğlu Kardeşler Merm. Ve İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Blok Mermer
12	Remzi Öztürk	MARMARA	Mermer
13	Terzi Mermer San ve Tic.A.Ş.	MARMARA	Madencilik
14	Tüm Mermer San.Tic.A.Ş.	MARMARA	Mermer
15	Bor-Sa Bortaçına Şarap Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Şarap
16	Aydoğan Mermer San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Blok Mermer
17	Yılmaz Zengin	MARMARA	Mermer Levha
18	Kezban Geçkin	MARMARA	Mermer
19	Hastaş Madencilik	MARMARA	Madencilik
20	Jülide Tuna	MARMARA	Mermer
21	Efetaş Mermer Madencilik Nakl.ve İnş.San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Mermer
22	Aksoy Mermer İşl.Madencilik Otelcilik San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Mermer
23	Lider Mermer San.Tic.Ltd.Şti.	MARMARA	Mermer
24	Hasan Kondu	MARMARA	Mermer
25	Ediz Öztürk	MARMARA	Mermer
26	Tuna Madencilik	MARMARA	Mermer

SAVAŞTEPE

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Erdal Süt Ürünleri San.Tic. Ltd.Şti.	SAVAŞTEPE	Süt Ürünleri

KEPSUT

S.NO:	ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Sofra Tarım Ürünleri San.Tic.A.Ş.	KEPSUT	Tarım Ürünleri
2	Kepsut Zincir Sanayi ve Tic.Ltd.Şti.	KEPSUT	3-36 mm.Zincir
3	Aydoğmuşlar Un ve Unlu Mam. Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	KEPSUT	Un-Kepek
4	Kepsutlu Kardeşler Un Gıda ve Tar.Ürn.Hayv.Nakl. Yakacak İnş.Mlz. San.Tic.Ltd.	KEPSUT	Un-Kepek
5	Enerji Madencilik Nakliye Sanayi ve KömürSan.Tic.A.Ş.	KEPSUT	Kömür

SINDIRGI

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Hacer Yapnaz(Güdük) Çaygören Un Fabrikası	SINDIRGI	Un
2	Şensöz Madencilik San. ve Tic.Ltd.Şti.	SINDIRGI	Maden
3	Zafer Madencilik Nakl.San.Tic.Ltd.Şti.	SINDIRGI	Maden
4	Orkon Organik Konserve Gıda San.Tic.A.Ş.	SINDIRGI	Sebze-Meyve Kons.

MANYAS

S.NO:	İŞLETME ÜNVANI	MERKEZİ	ÜRETİM ALANI
1	Beta Ziraat ve Ticaret A.Ş.	MANYAS	Zirai Ürünler
2	Salur Has Yem ve Un San. ve Tic.A.Ş.	MANYAS	Yem
3	Beymersan Madencilik San. ve Tic.A.Ş.	MANYAS	Maden
4	Yunus Emre Mermercilik Tekstil San.Tic.A.Ş.	MANYAS	Mermer Plaka
5	İzzet Özen	MANYAS	Yoğurt –Mihalliç Peyniri
6	Selçuklar Yem Fab.Necati Selçuk	MANYAS	Büyük ve K.baş Hayvan Yemi
7	Gönül Un Gıda San. ve Tic.Ltd.Şti.	MANYAS	Un-Gıda
8	Tunsel Gıda San.Tic.Ltd.Şti.	MANYAS	PirinçKepek Kavuz
9	Ünal Çiftliği Süt Ürünleri Alican Selen	MANYAS	Gıda

K.4. Sanayi Gruplarına Göre İşyeri Sayıları ve İstihdam Durumu

Gıda Sanayi

Gıda sanayide ilimizde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle süt İşleme Tesisleri ve zeytin işleme Teisileri bunların başında gelmektedir.

GIDA, İÇKİ, İÇE., TÜTÜN SAN. İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	84		4.871
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	7,30		10,48
FİNANS	FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
	İŞ K.'DA FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	44		3.455
İHRACAT	BU İŞKOLUNDA FİNANS İHT. OLAN İŞL.RİN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	52,38		70,93
	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	23		1.387
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	27,38		28,47
YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	18,40		8,30
	BU İŞ KOLUNDA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	47		3.612
		55,95		74,15
		7,44		11,06

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı

Dokuma Giyim Eşyası ve Deri Sanayi

Pamuklu Dokuma ve özellikle Gönende Deri işletmeciliği yapan çok sayıda Tabakhane bulunmaktadır.

TEKSTİL, ÖRME, DERİ SAN. İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	72		9.456
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	6,26		20,34
	FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
FİNANS	İŞ K.'DA FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL.	35		6.024
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	48,61		63,71
	BU İŞKOLUNDA FİNANS İHT. OLAN İŞL.RİN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	4,74		19,70
İHRACAT	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL.	11		4.303
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	15,28		45,51
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	8,80		25,76
YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL.	29		6.208
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	40,28		65,65
	BU İŞ KOLUNDA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	4,59		19,01

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı

Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi

Bu işkolunda kereste imalatı, Ahşap doğrama, kapı kasası üretimi ile Mobilya üreten işletmeler vardır. Dursunbey ilçesindeki Devlet Orman Kereste Fabrikası ve Kastamonu Ağaç Entegre Sanayi tarafından Yonga Levha üretimi gerçekleştirilmektedir.

AHŞAP, MOBİLYA SANAYİ İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	420		7.214
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	36,52		15,52
	FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
FİNANS	İŞ K.'DA FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL.	288		4.553
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	68,57		63,11
	BU İŞKOLUNDA FİNANS İHT. OLAN İŞL.RİN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	38,97		14,89
İHRACAT	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL.	11		1.773
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	2,62		24,58
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	8,80		10,61
YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL.	214		4.830
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	50,95		66,95
	BU İŞ KOLUNDA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	33,86		14,79

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı,

Kağıt Ürünleri Sanayi

KAĞIT, ÜRN. BASIM SAN. İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	43		1.173
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	3,74		2,52
	FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
FİNANS	İŞ K.'DA FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL.	15		761
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	34,88		64,88
	BU İŞKOLUNDA FİNANS İHT. OLAN İŞL.RİN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	2,03		2,49
İHRACAT	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL.	2		326
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	4,65		27,79
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	1,60		1,95

YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL.	24	890
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	55,81	75,87
	BU İŞ KOL.DA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	3,80	2,73

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı.

Kimya Sanayi

Bandırmada Marmara denizi kıyısında kurulu BAGFAŞ Kimyevi Gübre üreten fabrika ile Etibank'a ait Sülfürik Asit ve Borik Asit üreten fabrikalar mevcuttur.

KİMYA, PET. LASTİK, P. SAN. İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	79		4.148
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	6,87		8,92
	FINANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
FINANS	İŞ K.'DA FINANS İHTİYACI OLAN İŞL.	57		2.853
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	72,15		68,78
	BU İŞKOLUNDA FINANS İHT. OLAN İŞL.RİN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	7,71		9,33
İHRACAT	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL.	7		1.490
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	8,86		35,92
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	5,60		8,92
YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL.	46		3.146
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	58,23		75,84
	BU İŞ KOL.DA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	7,28		9,64

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı.

Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi

Bu sektörde il merkezinde SET Çimento fabrikası, ayrıca Briket, Tuğla, Kiremit, Mermer imalatı yapan çeşitli işletmeler mevcuttur.

METAL DIŞI SAN. ÜRN. SAN. İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	72		2.120
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	6,26		4,56
	FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
FİNANS	İŞ K.'DA FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL.	50		1.492
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	69,44		70,38
	BU İŞKOLUNDA FİNANS İHT. OLAN İŞL.İN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	6,77		4,88
İHRACAT	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL.	12		767
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	16,67		36,18
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	9,60		4,59
YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞLETMELER	46		1.588
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	63,89		74,91
	BU İŞ KOLUNDA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	7,28		4,86

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı

Metal Sanayi

Merkez ilçede ağır sanayi ve küçük sanayi bölgelerinde çok sayıda küçük ölçekli haddehanelerle, Şahmerdancılar bulunmaktadır.

ANA METAL SAN. İŞKOLU		BALIKESİR ALT BÖLGESİ İLLERİ		TÜRKİYE TOPLAMI
		Balıkesir		
TOPLAM İŞLETME VERİLERİ	TOPLAM İŞLETME SAYISI	1.150		46.482
	BU İŞKOLUNDAKİ İŞLETME SAYISI	55		2.446
	İŞKOLUNUN TOPLAMDAKİ ORANI %	4,78		5,26
	FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL. SAYISI	739		30.571
	İHRACAT YAPAN İŞL. SAYISI	125		16.707
	YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL. SAYISI	632		32.649
FİNANS	İŞ K.'DA FİNANS İHTİYACI OLAN İŞL.	39		1.723
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	70,91		70,44
	BU İŞKOLUNDA FİNANS İHT. OLAN İŞL.RİN TOPLAM F.İ. İŞL.E ORANI	5,28		5,64
İHRACAT	İŞKOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL.	5		862
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	9,09		35,24
	BU İŞ KOLUNDA İHRACAT YAPAN İŞL. TOPLAM İHR. YAPAN İŞL.E ORANI	4,00		5,16
YENİ YATIRIM	İŞ K.'DA YENİ YATIRIM YAPACAK İŞL.	28		1.793
	İŞKOLUNDAKİ İŞL. SAYISINA ORANI %	50,91		73,30
	BU İŞ KOLUNDA YENİ YATR. YAPACAK İŞL. TOPLAM YAT. Y.CAK İŞL.E ORANI	4,43		5,49

KAYNAK: KOSGEB İmalat Sanayi Veri Tabanı

Madeni Eşya Sanayi

Mutfak eşyaları, soba, tel ve çivi imalatı yapan işletmeler bulunmaktadır.

Bu sektörde faaliyet gösteren firmaların mamulleri arasında çeşitli mutfak eşyaları, özellikle alüminyum mutfak eşyaları, termosifon kazanları, soba, tel ve çivi imalatı vb. ürünler yer almaktadır. Sanayi odasına kayıtlı 35 madeni eşya sanayi işyeri bulunmaktadır

Makine Sanayi

Balıkesir ilinde tarım makineleri imalatında büyük gelişmeler gerçekleştirilmiştir. Bunların içerisinde, römork ve harman makineleri önemli yer tutmaktadır. Ayrıca ev aletleri, transformatör, jeneratör imal eden işletmeler bulunmaktadır.

Sektör gruplarına göre kullanılan enerji değişmekte olup, Genellikle Elektrik enerjisi ve kömür, fuel oil, Lpg kullanılmaktadır.

K.5. Sanayi Gruplarına Göre Üretim Teknolojisi ve Enerji Kullanımı

Bu konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

K.6. Sanayiden Kaynaklanan Çevre Sorunları ve Alınan Önlemler

K.6.1. Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliği

Balıkesir ili genelinde faaliyet gösteren sanayi kolları oldukça çeşitlilik göstermektedir. Endüstriden kaynaklanan hava kirliliğinin esas olarak yanlış yer seçimi, uygun olmayan yakıt kullanımı ve atık gazların yeterli teknik önlemler alınmadan alıcı ortama verilmesi sonucu meydana gelmektedir. Kentteki sanayi faaliyetleri kentin doğusu ve güneyi olmak üzere iki kısımda toplanmıştır. Kentin güneyindeki sanayi bölgesi ağır sanayi karakterindedir. Kent merkezine mahalle aralarına dağılmış ve çeşitli alanlarda faaliyet gösteren atelyeler mevcuttur. Ağır sanayi kuruluşlarının bir kısmı kentin çıkışlarında şehirlerarası karayolunun kenarında kuruludur. Kentte organize sanayi bölgesi mevcut değil fakat organize sanayi bölgesi oluşturma çalışmalarını yürüten organize sanayi bölgesi yönetimi mevcuttur. Çevre koruma ve kirlilik için yeterli önlemlerin alındığı ve altyapısının oluşturulduğu organize, ihtisas sanayi bölgelerinin kurulması ile ilimizde yaşanan sanayi kaynaklı çevre sorunları önemli ölçüde aşılabacaktır.

Kentteki sanayi kuruluşlarından sadece sanayi odasına kayıtlı olanların kullandığı yakıt miktarları ise yılda 14.500 ton odun, 80.995 ton linyit kömürü 4.236 ton motorin ve 40.000 ton fuel-oil'dir. Sanayi kuruluşlarında kullanılan linyit kömür miktarı konutların kullandığı miktara yaklaşmaktadır.

İlimiz sınırları dahilinde yer alan sanayi tesislerinde Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği kapsamında incelemeler yapılmakta olup, tesislerin baca gazı emisyonları ölçülmektedir. Emisyon İzin Belgesi olmayan ve baca gazı emisyonları Yönetmelikte belirtilen sınır değerlerin üstünde olan tesisler uyarılarak Emisyon İzin Belgesi almaları sağlanmaya çalışılmaktadır.

K.6.2. Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Su Kirliliği

Sanayi tesislerinden üretiminden kaynaklanan su kirliliğinin önlenmesi için kapasite bakımından büyük olan firmalar kirli suların arıtılması neticesinde tarım arazilerinin sulamasında kullanmakta zeytin ve zeytinyağı üretiminin yoğun olduğu körfez bölgesinde ise potansiyellerine göre;

- Geleneksel Sıkma Yöntemi**
1 ton zeytin başına 0,6 m³ atıksu çıkmaktadır.
KOI = 90 – 130 g/l
- İki Fazlı Sürekli Sistem**
1 ton zeytin başına 0,1 m³ atıksu çıkmaktadır.
KOI = 10 – 15 g/l
- Üç Fazlı Sürekli Sistem**
1 ton zeytin başına 1,0 – 1,2 m³ atıksu çıkmaktadır.
KOI = 40 – 220 g/l

Üretim Şekli	Giren	Girdi Miktarı	Çıkan	Çıktı Miktarı	KOİ (g/lt)
Geleneksel Sıkma Yöntemi	Zeytin Yıkama Suyu Enerji	1 ton 0,1-0,12 m ³ 40 - 63 kWh	Yağ Kıatı Atık (%25 su+%6 yağ) Atıksu	200 kg 400 kg 0,6 m ³	90 - 130
Üç Fazlı Kontinü Sistem	Zeytin Yıkama Suyu Dekantör Suyu Cıalama Suyu Enerji	1 ton 0,1-0,12 m ³ 0,5-1,0 m ³ 10 litre 90 - 117 kWh	Yağ Kıatı Atık (%50 su+%4 yağ) Atıksu (% 1 yağlı)	200 kg 500 - 600 kg 1,0 - 1,2 m ³	40 - 220
İki Fazlı Kontinü Sistem	Zeytin Yıkama Suyu Enerji	1 ton 0,1-0,12 m ³ 90 - 117 kWh	Yağ Kıatı Atık (%60 su+%3 yağ)	200 kg 800 - 950 kg	10 - 1

Atık su çıkmakta olup çıkan bu atık suların biyolojik ve kimyasal reaksiyonlardan geçirilerek arıtılması çalışmaları için ilgili kurumlar tarafından bilimsel ve akademik çalışmalar yapılmaktadır.

K.6.3. Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Toprak Kirliliği

Toprak Kirliliği hava ve su yolu ile olmaktadır. Havada var olan kirletici partiküllerin toprak yüzeyine çökmesiyle kimyasal kirlenme ortaya çıkmaktadır. Bu kirlilik ekilebilir alanları etkisi altına almakta ve besin verimliliğini düşürmektedir.

İlimiz sınırları içerisinde yer alan sanayi kuruluşlarının arıtma sistemi olmadan üretimlerini sürdürmeleri, kirlilik parametreleri yoğun olan sıvı atıklarını alıcı ortamlara vermeleri sonucu tarım alanları için kullanılan kaynakları olumsuz olarak etkilemektedir. Ayrıca İlimizde oluşan evsel atıklar içinde şuan kurulu bulunan bir arıtma tesisi bulunmadığından atıklar üzümcü deresinden Simav Çayına kadar ulaşmaktadır.

K.6.4. Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Gürültü Kirliliği

Yerleşim alanlarına yakın olan sanayi işletmelerinde Gürültü Kontrol Yönetmeliğinde belirlenen sınırlar içerisinde yüksek gürültü yapan işletmelerde gerekli denetimler yapılarak oluşan gürültünün asgari seviyeye çekilmesi için gerekli tedbirler aldırılmaktadır. Ayrıca müzikli eğlence yerlerinin denetimi yapılarak, Yönetmelik kapsamında gerekli işlemler yapılmaktadır.

K.6.5. Sanayi Tesislerinden Kaynaklanan Atıklar

Sanayi tesislerinden kaynaklanan kıatı atıklar Belediye ye ait düzenli depolama çöp sahsına götürülerek bertaraf edilmektedir. Bazı Sanayi tesislerinin özel atıkları ise işletme sahasında depolanmaktadır. Zeytincilik sektöründe ise atık olarak çıkan prına, prına işleme tesislerine gönderilmekte yağı alındıktan sonra yakıt olarak kullanılmaktadır.

K.7. Sanayi Tesislerinin Acil Durum Planı

İlimizde faaliyet gösteren büyük ölçekli sanayi tesislerin acil durum planları bulunmaktadır.

KAYNAKLAR :

- Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü
- İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
- İl Çevre Durum Raporu 2005

L. ALTYAPI, ULAŞIM VE HABERLEŞME

L.1. Altyapı

L.1.1. Temiz Su Sistemi

İçme suyu şebeke hattı 854 km. Olup kullanılan tüm borular TS'lidir. İçme suyu arıtma tesisimiz kapasitesi:220.000 m³/gün'dür. Şu anda Arıtılan su miktarı ortalama 60.000 m³/gün civarında su dağıtımı yapılmaktadır.

Suların ihtiva ettiği mineraller; Kalsiyum:37,2
Magnezyum:13,01
Sodyum:12
Potasyum:7 mg/l'tir.

L.1.2. Atık Su Sistemi, Kanalizasyon ve Arıtma Sistemi

Toplam kanalizasyon hattı:575 Km'dir. Atıksu arıtma tesisimiz 2005 yılından itibaren faaliyette olup kapasitesi=67.000 m³/gündür. Şu anda arıtma tesisine gelen debi 48.000-50.000 m³/gün civarındadır. Arıtma tesisinden çıkan çamurlar düzenli depolama sahasında ayrı olarak depolanmaktadır.

L.1.3. Yeşil Alanlar

Yeşil alanların kent içi toplam alanı=689.616 m²

Kişi başına düşen yeşil alan =3,1 m²

Ek-1'de Bitki isimleri sunulmaktadır.

Kent İçi Çevresinde Vatandaşların Kullanımına Açılması Planlanmış Aktif Yeşil Alanlar:

1.50m'lik çevre yolu üstü yeşil alan :475.000 m²

2.Asfalt tesisleri yanı :265.000 m²

3.18-02 Bölgesi (yeşil alan-ağaçlandırma):1.000.000 m²

4.Askerlik şubesi yeşil alan:150.000 m²

5.Çimento Fabrikası batısı yeşil alan:360.000 m²

6.Haddeciler Sitesi içindeki yeşil alanlar:370.000 m²

7.Atatepe küçük sanayi sitesi için yeşil alan miktarı:187.200 m²

8.Şehir içindeki olması gereken yeşil alan:2551715 m²

Toplam: 5.358.915 m²

Bu verilere göre yaklaşık olarak mevcut 1/5000 ölçekli nazım imar planlarına göre ayrılmış yeşil alanların miktarı ile projeksiyon nüfusunu oranladığımızda (5358915m²/400000 Kişi)=13.39 m² alan düşmesi beklenmektedir.

1988 yılında yapılan 1/5000 ölçekli nazım imar planında ayrılmış pasif yeşil alanlar, ağaçlandırma ve fidanlık alanları miktarları

1.fidanlık sahası :2.249.000 m²

2.80m'lik çevre yolu kenar yeşil bantı:352.000 m²

3.Gazi Osman Paşa Mahallesi ağaçlandırılacak alan:450.000 m²

4.Organize sanayi çevresi ağaçlandırılacak alan:5.350.000 m²

5.Hatteciler sitesi yeşil alan:250.000 m²

6.Ordu donarım arkası ağaçlandırma sahası:2.004.375 m²

7.Üçpınar mezarlık alanı:50.000 m²

8.Milli egemenlik ormanı:3.076.268 m²

9.Çamlık-Atatepe ağaçlandırma sahası:616.000 m²
10.50 mtlik çevre yolu üstü 200 m'lik yeşil alan bantı:340.000 m²
11.18-02 çevre yolu üstü yeşil alan miktarı 200 m'lik bant:500.000 m²
Pasif yeşil alanlar toplamı:14.837.643 m²
Pasif ve aktif yeşil alanlar toplamı:20.196.558 m²

L.1.4. Elektrik İletim Hatları

Balıkesir ilinde, Balıkesir II adlı 1 adet 380 kV, Balıkesir I, Balıkesir Seka, Dursunbey,Göbel, Bandırma II, Bandırma III, Erdek, Gönen, Edremit II, Ayvalık, Bigadiç ve Altınoluk olmak üzere 12 adet 154 kV Trafo Merkezi ve 236+772 km 380 kV ve 830+629 km 154 kV Enerji İletim Hattından Oluşmaktadır. Toplam nominal kuru gücü 760 MVA 'dır. Bu merkezlerin puant yükü ise 288 MVA 'dır.

L.1.5. Doğalgaz Boru Hatları

Konut bazında 11.732.332 m³h, sanayi bazında 21.643.706 m³/h 'dir. Doğal gaz hatlarının uzunluğu ise çelik metraj 55.725 mt, Poli Etilen metraji ise 425.000 mt'dir.

L.2 . Ulaşım

L.2.1. Karayolları

L.2.1.1. Karayolları Genel

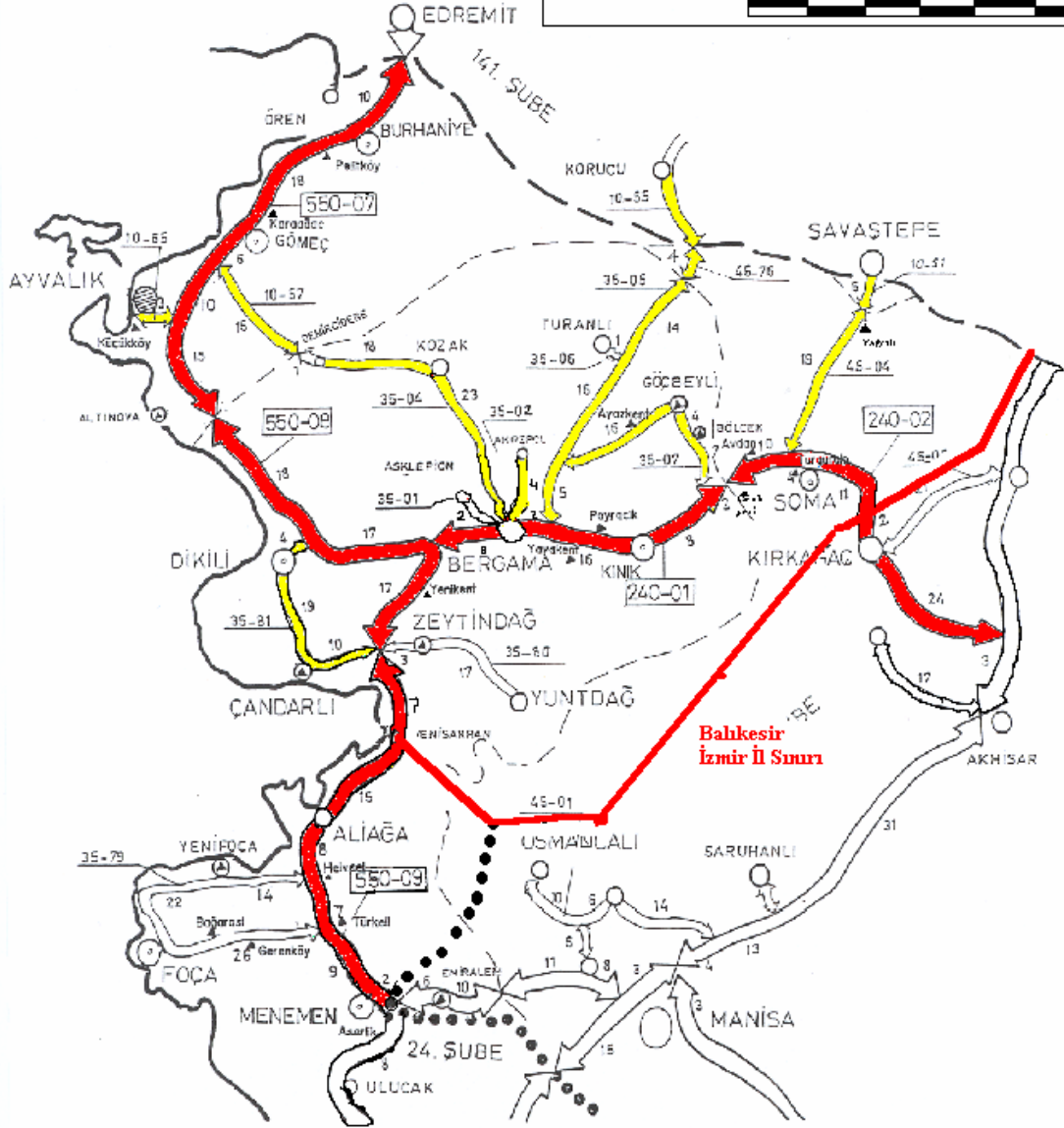
Balıkesir ülkenin en büyük üç kentini bağlayan yolların üzerinde bir yerleşim merkezi olarak önemli düzeyde transit trafiğin geçtiği bir noktada bulunmaktadır. Bu nedenle yoğun trafik yaşanmaktadır. Avrupa ve İstanbul'dan kaynaklanan ve Ege kıyılarına yönelen turizm trafiği de belirli mevsimlerde kent içinden geçen ana bağlantıların aşırı yüklenmesine yol açmaktadır.

**BALIKESİR İL SINIRLARI İÇİNDEKİ
DEVLET VE İL YOLLARI**

DEVLET YOLLARI	59 Km	
İL YOLLARI	24 Km	
TOPLAM	83 Km	

**KARAYOLLARI 2.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
29. BAKIM ŞUBE ŞEFLİĞİ - AYVALIK**

	DEVLET YOLU
	İL YOLU
	ŞUBE SINIRI
	BÖLGE SINIRI
	İL SINIRI
	ŞUBE MERKEZİ

Şekil L.1: Balıkesir İl Sınırları İçindeki Devlet ve İl Yolları

İl Özel İdaresi tarafından ilimiz köyyolu dahilinde 834 köy 241 mahalle olmak üzere 1075 yerleşim birimine ulaşımı sağlayan toplam yol ağımızın uzunluğu 5074 km' dir.

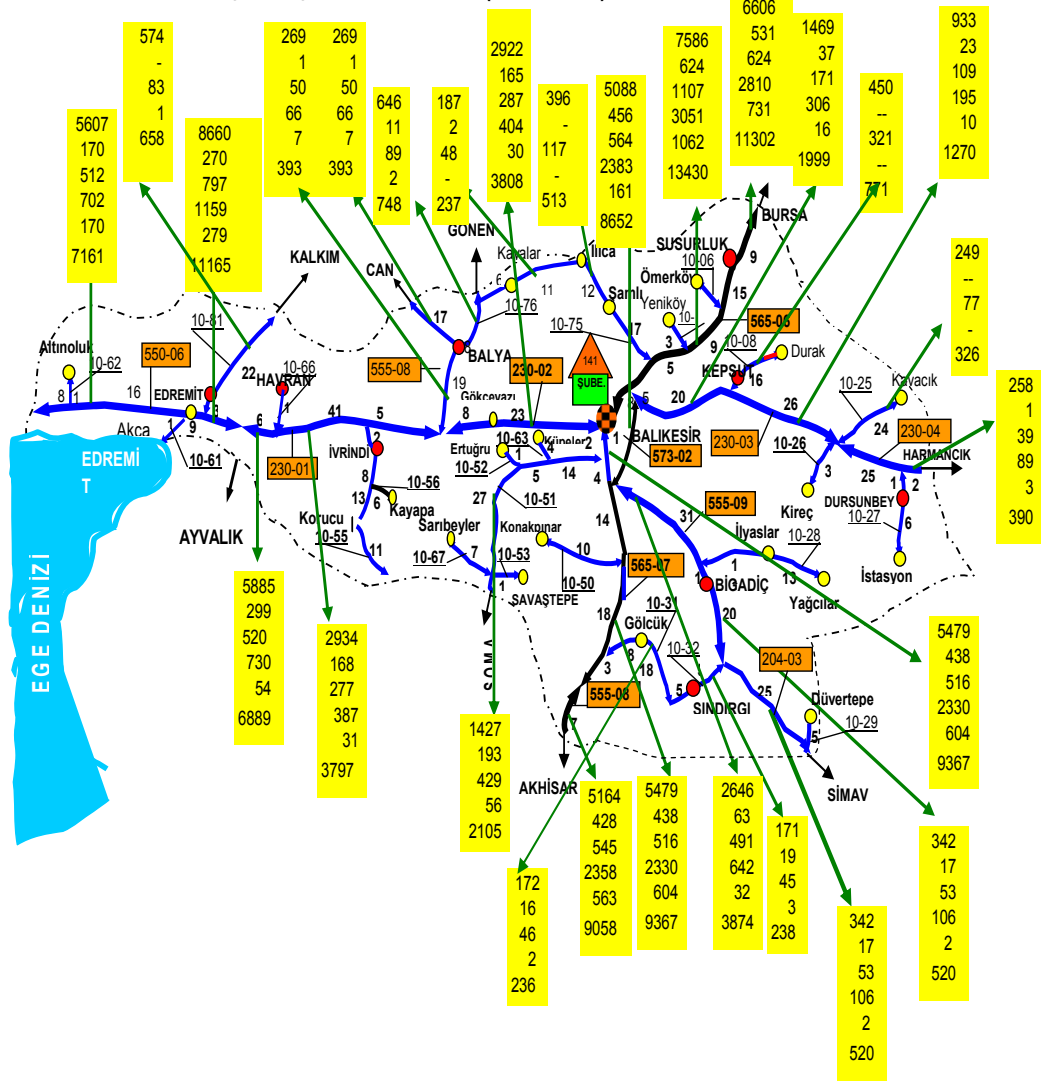
5074 km yol ağımızın 4148 km' si I. Derece 926 km' si II. Derece yol hüviyetinde olup; bugüne kadar 2351 km asfalt kaplama, 2399 km stabilize kaplama, 285 km tesviyeli, 39 km ham yol uygulaması yapılmıştır.

Tablo L.1: Balıkesir İlinin Karayolu Durumu

İLÇE	KÖY YOLLARINDAN FAYDALANAN		K Ö Y O L U										
			ASFALT		STABİLİZE		TESVİYE		MUTASAVVER		I. DERECE YOL TULU	II. DERECE YOL TULU	TOPLAM YOL TULU
	YOL. TUL. KM.	FAY. ÜNİ. AD.	YOL. TUL. KM.	FAY. ÜNİ. AD.	YOL. TUL. KM.	FAY. ÜNİ. AD.	YOL. TUL. KM.	FAY. ÜNİ. AD.					
MERKEZ	111	27	328	95	135	43	7	0	0	0	470	147	617
AYVALIK	15	0	47	15	6	0	0	0	0	0	53	11	64
BALYA	37	17	86	18	137	34	5	2	0	0	228	81	309
BANDIRMA	30	1	116	29	10	1	2	1	0	0	128	63	191
BİGADİÇ	66	9	176	43	149	31	6	0	8	1	339	55	394
BURHANIYE	26	0	86	22	15	4	0	0	0	0	101	41	142
DURSUNBEY	96	41	159	35	380	99	29	2	5	1	573	72	645
EDREMİT	21	3	69	24	0	0	0	0	0	0	69	17	86
ERDEK	22	2	107	23	14	1	0	0	0	0	121	26	147
GÖMEÇ	9	0	41	9	0	0	0	0	0	0	41	18	59
GÖNEN	79	9	214	55	132	30	22	3	0	0	368	72	440
HAVRAN	26	6	70	21	43	11	0	0	9	0	122	20	142
İVRİNDİ	61	11	139	39	112	33	7	0	9	0	267	43	310
KEPSUT	57	9	128	24	172	42	0	0	0	0	300	63	363
MANYAS	31	4	74	22	80	13	6	0	0	0	160	27	187
MARMARA	8	0	38	7	1	1	0	0	0	0	39	13	52
SAVAŞTEPE	42	26	84	31	100	37	0	0	0	0	184	24	208
SINDIRGI	59	78	130	36	251	85	33	13	8	3	422	78	500
SUSURLUK	38	4	121	31	42	11	0	0	0	0	163	55	218
TOPLAM =	834	247	2213	579	1779	476	117	21	39	5	4148	926	5074

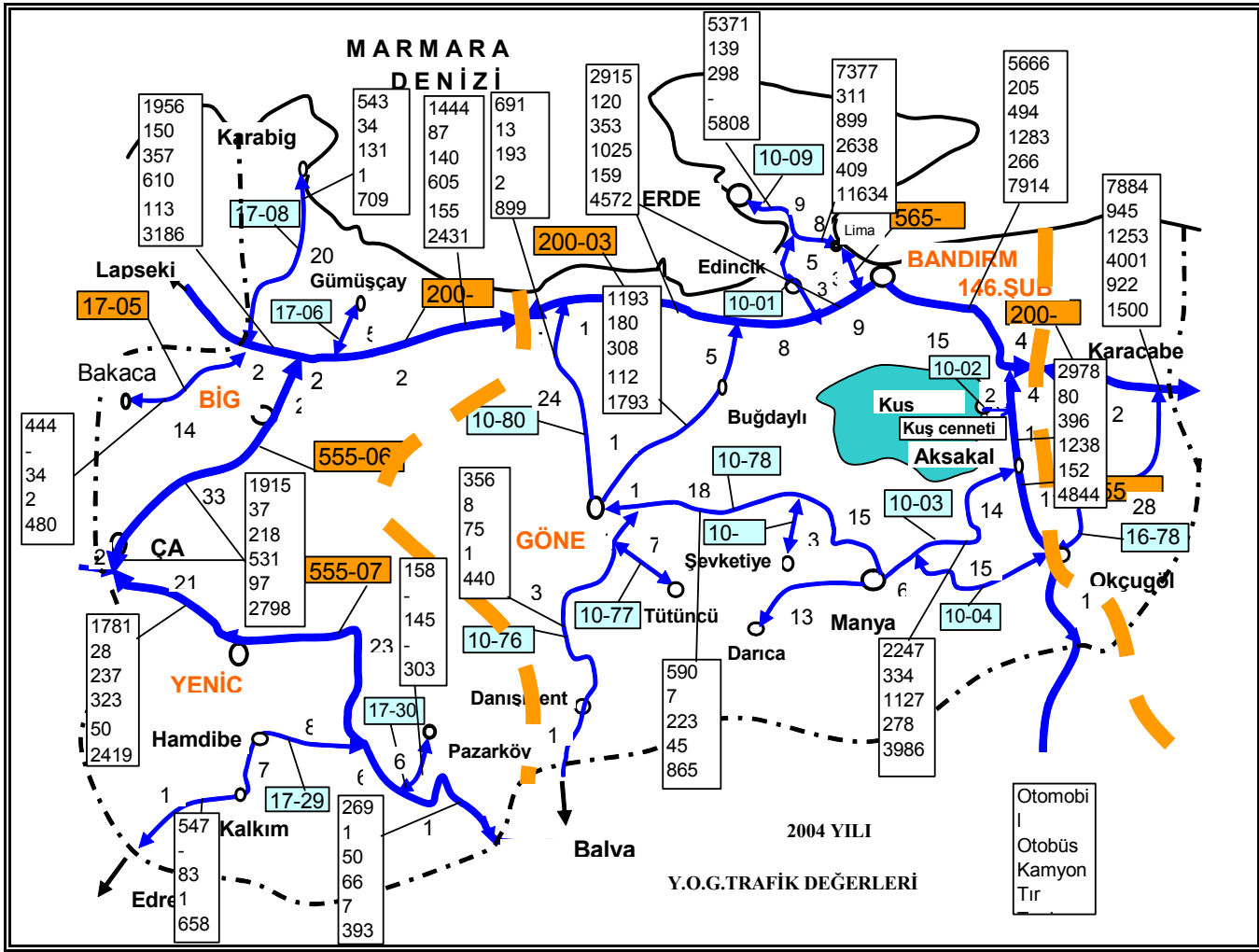
Not : II derece yol toplamı, 138 km asfalt, 620 km stabilize, 168 km tesviye yoldur.

141. ŞUBE ŞEFLİĞİ Y.O.G.T. (2004 YILI) DEĞERLERİ HARİTASI

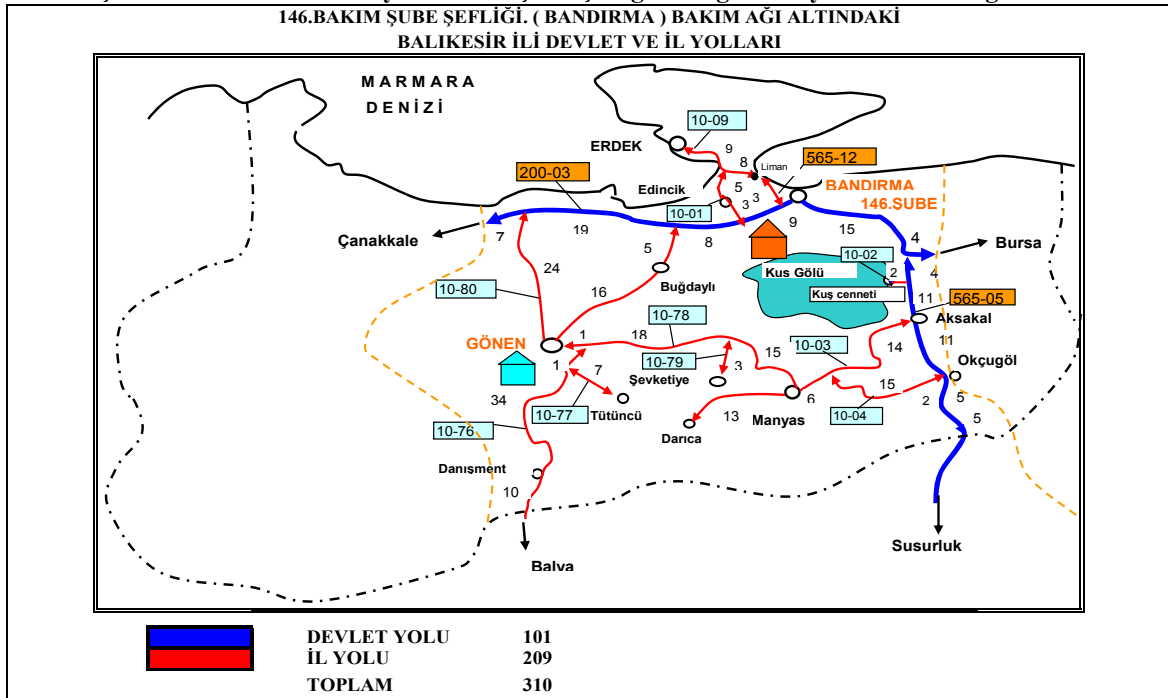

Şekil L.2: Balıkesir Karayolları 141. Şube Şefliğine Bağlı Karayolu Trafik Değerleri.

2004

Şekil L.3: Balıkesir Karayolları 146. Şube Şefliğine Bağlı Karayolu Trafik Değerleri.

146.BAKIM ŞUBE ŞEFLİĞİ. (BANDIRMA) BAKIM AĞI ALTINDAKİ
BALIKESİR İLİ DEVLET VE İL YOLLARI

Şekil L.4: Balıkesir Karayolları 146. Bakım Şube Şefliği Bandırma Balıkesir İl Devlet ve İl Yolları

L.2.1.2. Ulaşım Planlaması

İlde günlük olarak hareket eden insan sayısı, yolcuların taşınmasında kullanılan araç kapasiteleri ve türleri, sayım yapılan yollardaki insan ve araçların hareket sıklığı gibi bilgiler, ulaşım ve trafik planlaması konusunda incelenip, bu faaliyetlerden doğan çevresel etkiler belirtilmelidir.

L.2.1.3. Toplu Taşıım Sistemleri

2006 yılı kent içi taşımacılıkta kullanılan otobüsler ait bilgiler:

<u>Taşımacılık Cinsi</u>	<u>Yolcu Adeti</u>	<u>Oran %</u>	<u>Mazot Miktarı</u>
Şehir İçi Toplu Taşıma	7.341.667	73	1.041.634
Terminal Toplu Taşıma	658.878	6,5	150.083
Kampus Toplu Taşıma	2.062.571	20,5	270.032
Toplam	10.063.116	100	1.461.749

L.2.1.4. Kent İçi Yollar

İl merkezinde hemen her şehirde rastlanan ve özellikle alışveriş ve iş yerlerinin yoğunlaştığı merkez bölgede yaşanan park yeri sıkıntısı olduğu bilinmektedir. Park yeri probleminin iki temel nedeni vardır. Birincisi merkez bölgeler genellikle şehrin eski yerleşim yerleri olduğundan buradaki yollar dardır ve araç parkına elverişli alanlar azdır. İkinciside işyeri sahiplerinin araçlarını işyerleri önüne park etmesinden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan il içinde trafik sıklığı ve park yeri sorunu bulunmaktadır.

L.2.1.5. Araç Sayıları

Tablo L.2: Balıkesir İlinin Tescilli Araçlara Ait Aylık İstatistik Formu

İli	BALIKESİR													BİRİM ADI	TRF.TES.VE DNT.ŞB.MÜD.	YIL	2006	
	ARAÇLAR	MERKEZ	BANDIRMA	EDREMIT	AYVALIK	BURHANİYE	HAVRAN	GÖNEN	MANYAS	ERDEK	SUSURLUK	SINDIRGI	DURSUNBEY	SAVAŞTEPE				
MOTOSİKLET	RESMİ	147	7	44	19	9	4	26	3	14		6	4					
	HUSUSİ	26.293	5.910	6.962	4.686	3.263	1.115	3.557	450	1.390	2.020	1.132	2.308	426				
	TİCARİ																	
	TOPLAM	26.440	5.917	7.006	4.705	3.272	1.119	3.583	453	1.404	2.020	1.138	2.312	426				
OTOMOBİL	RESMİ	522	33	44	11	16	3	13	6	13	5	9	9	3				
	HUSUSİ	34.776	14.615	10.187	5.181	4.162	1.263	5.193	1.110	1.852	2.893	2.914	2.664	857				
	TİCARİ	TAKSİ	222	287	144	161	110	4	100	17	144	44	7	32				
		DOLMUŞ	116	27		20			9									
	TOPLAM	35.636	14.962	10.375	5.373	4.288	1.270	5.315	1.133	2.009	2.942	2.930	2.705	860				
MİNİBÜS	RESMİ	154	18	13	10	2	2	6		5		1		1				
	HUSUSİ	734	234	232	81	86	70	25	16	73	28	146	62	22				
	TİCARİ	801	106	174	36	35	70	164	36	105	68	225	172	19				
	TOPLAM	1.689	358	419	127	123	142	195	52	183	96	372	234	42				
OTOBÜS	RESMİ	157	49	61	49	27	22	13	7	15	10	2	4	3				
	HUSUSİ	166	51	31	11	13	20	12	1	26	5	1	3					
	TİCARİ	862	250	59	123	126	42	168	112	95	133	45	132	87				
	TOPLAM	1.185	350	151	183	166	84	193	120	136	148	48	139	90				
KAMYONET	RESMİ	407	42	34	17	13	3	13	4	12	7	5	22	1				
	HUSUSİ	9.802	4.047	4.352	1.916	2.008	1.045	1.649	341	863	897	590	539	356				
	TİCARİ	331	97	51	49	30	15	20	7	54	18	17	49	7				
	TOPLAM	10.540	4.186	4.437	1.982	2.051	1.063	1.682	352	929	922	612	610	364				
KAMYON	RESMİ	395	48	36	26	24	5	24	7	19	24	18	5	5				
	HUSUSİ	1.909	543	349	218	149	116	232	53	110	208	83	110	31				
	TİCARİ	996	781	338	203	104	187	262	113	128	162	249	457	11				

	TOPLAM	3.300	1.372	723	447	277	308	518	173	257	394	350	572	47
TRAKTÖR	RESMİ	174	24	29	10	15	8	25	2	5	3	3	4	
	HUSUSİ	19.551	3.954	1.318	1.588	1.241	740	2.959	1.037	516	1.395	2.203	2.661	728
	TİCARİ				2			1						
	TOPLAM	19.725	3.978	1.347	1.600	1.256	748	2.985	1.039	521	1.398	2.206	2.665	728
ÇEKİCİ	RESMİ	16	2		2			1						
	HUSUSİ	19	8	7	2	1		4		2	29		2	
	TİCARİ	35	129	8	3	3	12	20	7	6	34	2	8	
	TOPLAM	70	139	15	7	4	12	25	7	8	63	2	10	
ÖZEL AMAÇLI TAŞIT	RESMİ	138	53	51	3	12	4	4	2	3	6		13	2
	HUSUSİ	23	4	14	26	9		1			1			1
	TİCARİ	11	11	2			1	1	1	2	1			
	TOPLAM	172	68	67	29	21	5	6	3	5	8		13	3
TANKER	RESMİ	23	4					1						
	HUSUSİ	69	42	17	14	11	7	23	2	8	12	10	4	2
	TİCARİ	33	104	22	17	7	9	16	6	1	6		9	
	TOPLAM	125	150	39	31	18	16	40	8	9	18	10	13	2
ARAZİ TAŞITI	RESMİ	72	2	10	1	2		4	1				3	
	HUSUSİ	225	114	212	85	27	13	48	6	127	26	12	25	2
	TİCARİ	1												
	TOPLAM	298	116	222	86	29	13	52	7	127	26	12	28	2
GENEL TOPLAM		99.180	31.596	24.801	14.570	11.505	4.780	14.594	3.347	5.588	8.035	7.680	9.301	2.560

Tablo L.2: Balıkesir İlinin Motorsuz Araçlara Ait Bilgiler

	MERKEZ	BANDIRMA	EDREMİT	AYVALIK	BURHANIYE	HAVRAN	GÖNEN	MANYAS	ERDEK	SUSURLUK	SINDIRGI	DURSUNBEY	SAVAŞTEPE
RÖMORK		6	2				5		4				
YARI RÖMORK	92	151	9	3	5	11	34	8	19	63	4	11	
GENEL TOPLAM	92	157	11	3	5	11	39	8	23	63	4	11	

L.2.2. Demiryolları

L.2.2.1. Kullanılan Raylı Sistemler

Kent içinde ulaşımda hafif metro , metro , banliyö , ve tranvay gibi ulaşım araçları kullanılmamaktadır.

İl sınırları içerisinde geçip şehirler arası çalışan ana hat trenleri sefer sayısı ve güzergahları aşağıya çıkartılmıştır. Kullandıkları yakıt türü mazottur. Balıkesir-Dursunbey / Balıkesir – Bandırma / Balıkesir – Soma arası seferleri sırasında günlük 2100 litre yakıt tüketmektedir.

<u>GÜZERGAH</u>	<u>SEFER SAYISI</u>
İzmir- Eskişehir yönüne	1 Tren
İzmir- Ankara yönüne	3 Tren
İzmir- Bandırma yönüne	1 Tren
Eskişehir – İzmir yönüne	1 Tren
Ankara – İzmir yönüne	3 Tren
Bandırma – İzmir yönüne	1 Tren
Balıkesir-Kütahya yönüne	1 Tren
Kütahya- Balıkesir yönüne	1 Tren sefer yapmaktadır.

L.2.2.2. Taşımacılıkta Demiryolları

Ana hat trenleri ile 2006 yılı içerisinde 185000 yolcu taşınmıştır.

L.2.3. Deniz, Göl ve Nehir Taşımacılığı

L.2.3.1. Limanlar

Marmara Adası İskele ve Limanları:

Dolamit Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti'nin Ada İskelesi:

İskelenin gemi kabul kapasitesi maximum 20 gemi/ay'dır.Yanaşan gemilerin Dökme Yük Gemisi olduğu ve gemi kapasitesinin maximum 3000 ton olduğu bildirilmiştir.

Özgümüş Mermer Mozaik San. ve Deniz Nakliyeciliği Tic. Ltd. Şti. Ada İskelesi:

İskelenin gemi kabul kapasitesi 20 gemi/ay'dır.Yanaşan gemilerin Dökme Yük Gemisi olduğu ve gemi kapasitesinin maximum 4000 ton olduğu bildirilmiştir.

2006 yılı içinde yukarıdaki iskelelerden 131.775 ton mermer ve mozaik yüklenmiştir.

Saraylar Beldesi İskele ve Rıhtımı:

İskelenin dört rıhtımdan ibaret olduğu, 1 ve 4 no'lu rıhtımdan dahili kabotaj seferi yapan gemilerin Trabzon, İstanbul, Ünye ve Bandırma Limanına blok mermer taşıdığı bildirilmiştir.2 ve 3 no'lu rıhtımdan ISPS kot kapsamında 500 grostonluk ve üzeri yabancı bayraklı gemilerin Suriye, Yunanistan ve Arnavutluk Limanları'na ihracat kayıtlı blok mermer taşıdığı bildirilmiştir.

Saraylar İskelesi'nden 2006 yılı içinde 687.339 ton mermer ve mozaik yüklendiği, 2000 adet yolcu ve 10000 adet araç taşındığı, aynı yıl içinde bu iskeleye 4.172 ton boşaltma yapılan yük ile 2000 adet yolcu ve 10000 adet aracın olduğu Liman Başkanlığınca bildirilmiştir.

Marmara Belediyesi Betonarme Vapur İskelesi ve Marmara Feribot İskelesi:

Marmara İskelesi'nden 2006 yılı içinde 50.100 adet yolcu ve 33600 adet aracın yükleme ve boşaltım miktarları Liman Başkanlığınca bildirilmiştir.

IDO tarifeli seferleri programında bulunan deniz otobüsünün haziran-temmuz-ağustos aylarında haftada üç gün Marmara Adası'na sefer yaptığı, başka bir deniz otobüsünün de aynı aylarda hafta içi hergün adaya sefer yaptığı, hafta sonu ise üç-dört sefer yaptığı bildirilmiştir.

Avşa Ada İskelesi:

Avşa Ada İskelesi'nden 2006 yılı içinde 57.000 adet yolcu ve 52.500 adet aracın yükleme ve boşaltım miktarları Liman Başkanlığınca bildirilmiştir.

Erdek Belediyesi Feribot İskelesi:

IDO'ya ait hergün Erdek'ten hareket eden arabalı feribot Paşalimanı Adası, Ekinlik Adası, Türkeli (Avşa) Adası'na uğradıktan sonra Marmara Adası'na ulaşmaktadır ve yine Erdek'e dönüş seferi yapmaktadır.

Çevresel Kimya San. ve Tic. A.Ş. İskelesi:

(Eski Petrol Ofisi Tesisleri, Edincik/Bandırma)

İskele yakınında şamandırası bulunmaktadır.Tesis faaliyete yeni geçmiştir.Bitkisel yağı hammadde olarak kullanarak biodizel ve ham gliserin üretimi yapılmaktadır.

Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş. Limanı:

(Erdek Karayolu, 10.km)

Limana gelen dökme kuru yük, dökme sıvı yük tahliye yüklerinin gübre, amonyum sülfat, sıvı amonyak, fosfat kayası, kükürt olarak gruplandırıldığı, Limana gelen dökme kuru yük, dökme sıvı yük tahmil yüklerinin gübre, sülfürik asit ve fosforik asit olarak gruplandırıldığı bildirilmiştir.

2006 yılına ait gönderilen tahmil-tahliye listesinde yabancı bayraklı yük gemilerinin tonajının 1390 ile 15270 arasında değiştiği ve max 47990 olduğu anlaşılmıştır.

T.C.D.D. Bandırma Liman İşletme Müdürlüğü Limanı:

Gemi atıklarına ilişkin Lisanslı Atık Kabul Tesisi formlarından 2006 yılı içinde Limana uğrayan yabancı ve Türk bayraklı gemilerin grostonlarının 655 groston ile 5029-16502 arasında değiştiği anlaşılmaktadır. Taşınan yükler Atık Yönetim Planı'nda ithal edilenler olarak; kömür, çimento hammaddesi, hububat (pirinç, küspe vb.), makine parçaları, fosforik asit, sülfürik asit, ihraç edilenler olarak; dökme katı madenler (demir cevheri, tinal, boraks, kolomanit gibi madenler), beyaz et olarak bildirilmiştir.

Ayrıca Limana 6000 grostona kadar yolcu gemileri de uğramaktadır.

Tablo L. 3: Bandırma Limanına 2006 Yılında Gelen Gemilerin Grt Mikyaslarına Göre Adetlerini Gösterir Cetvel

NRT MİKİYASLARI	TÜRK GEMİLERİ		YABANCI GEMİLER		GENEL YEKÜNLER	
	YÜK	YOLCU	YÜK	YOLCU	YÜK	YOLCU
0-500	92		1		93	-
501-1000	327		13		340	-
1001-2000	371		84		455	-
2001-3000	20		130		150	-
3001-4000	193		56		249	-
4001-5000	399		19		418	-
5001-6000	975	921	18		993	921
6001-7000	2		13		15	-
7001-8000	-		2		2	-
8001-9000	-		-		-	-
9001-10000	1		1		2	-
10000 DEN YUKARI	6		25		31	-
TOPLAM	2.386	921	362	-	2.748	921

Tablo L. 4: Bandırma Limanına 2006 Yılında Eşya Cinslerine Göre Yük Trafığı

				İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	
A BORİK	PALET	LİMAN	02	2.073						2.073
A BORİK	TORBA	LİMAN	02	1.714						1.714
A BORİK	JUMBO	LİMAN	02	102.810						102.810
AMONYUM NİTRAT	TORBA	LİMAN	02				996			996
ALUMİNİUM SULPHATE	TORBA	LİMAN	02	202						202
B DEKAHİDRAT	PALET	LİMAN	02	1.289						1.289
B DEKAHİDRAT	TORBA	LİMAN	02	2.015						2.015
B DEKAHİDRAT	JUMBO	LİMAN	02	11.451						11.451
B PENTAHİDRAT	TORBA	LİMAN	02	554						554
B PENTAHİDRAT	JUMBO	LİMAN	02	201						201
BOR OKSİT	JUMBO	LİMAN	02	12						12
BOŞ TORBA	PALET	LİMAN	02	291						291
ÇAM TOMRUK	ADET	LİMAN	02				388			388
DCP	TORBA	LİMAN	02	1.205						1.205
ENERJİ KABLOSU	PARÇA	LİMAN	02	2.015						2.015
ETİBOR	PALET	LİMAN	02	1.265						1.265
ETİBOR	TORBA	LİMAN	02	1.857						1.857
ETİBOR	JUMBO	LİMAN	02	27.603						27.603
GÖRÜNTÜ KABLOSU	PARÇA	LİMAN	02	374						374
İNŞAAT MALZEMESİ	KAP	LİMAN	02	251						251

İNŞAAT MALZEMESİ	PALET	LİMAN	02	591						591
KABLO	KAP	LİMAN	02	1.304						1.304
KOLEMANİT	TORBA	LİMAN	02	453						453
KOLEMANİT	JUMBO	LİMAN	02	25.653						25.653
MERMER	BLOK	LİMAN	02	1.500						1.500
MERMER	PALET	LİMAN	02	2.676						2.676
PİRİNÇ	TORBA	LİMAN	02				6.055			6.055
PVC	KAP	LİMAN	02	10						10
RÜZGAR TÜRB. EKİPMANI	ADET	LİMAN	02				761			761
RÜZGAR TÜRBÜNİ	PARÇA	LİMAN	02				891			891
S PERBORAT	TORBA	LİMAN	02	302						302
SALÇA	PALET	LİMAN	02	1.334						1.334
BİRİNCİ SAHİFE TOPLAMI				191.005	-	-	9.091	-	-	200.096
EŞYA CİNSİ	EÇİZE	BİRİM	RIHTİM GRUBU	YÜKLEME			BOŞALTMA			TOPLAM TON
				İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	
TAŞ KIRMA MAKİNESİ	KAP	LİMAN	02	82						82
TRANSFORMATÖR	PARÇA	LİMAN	02	605						605
										-
A BORİK	TONLUK DÖKME	LİMAN	05	6.550						6.550
AMONYUM NİTRAT	KAVRAMA	LİMAN	05				3.993			3.993
AYÇİÇEK KÜSPESİ	KAVRAMA	LİMAN	05				92.567			92.567
AYÇİÇEK TOHUMU	KAVRAMA	LİMAN	05							

							100.757			100.757
BENTONİT	KAVRAMA	LİMAN	05	3.750						3.750
BUĞDAY	KAVRAMA	LİMAN	05				11.080			11.080
ÇELTİK	KAVRAMA	LİMAN	05				11.342			11.342
DEMİR CEVHERİ	KAVRAMA	LİMAN	05		36.426					36.426
GULİTEN	KAVRAMA	LİMAN	05				33.302			33.302
KALSİT	KAVRAMA	LİMAN	05	3.500						3.500
KAOLİN	KAVRAMA	LİMAN	05				15.828			15.828
KEPEK	KAVRAMA	LİMAN	05				132.252			132.252
KİL	KAVRAMA	LİMAN	05				52.626			52.626
KOLZA KÜSPESİ	KAVRAMA	LİMAN	05				3.140			3.140
KOLZA TOHUMU	KAVRAMA	LİMAN	05				17.616			17.616
KÖMÜR	KAVRAMA	LİMAN	05				47.012			47.012
MISIR	KAVRAMA	LİMAN	05				12.133	25.056		37.189
MISIR ÖZÜ	KAVRAMA	LİMAN	05				919			919
PANCAR KÜSPESİ	KAVRAMA	LİMAN	05				45.544			45.544
PİRİNÇ	KAVRAMA	LİMAN	05				7.903			7.903
SOYA FASULYESİ	KAVRAMA	LİMAN	05				120.557			120.557
SOYA KÜSPESİ	KAVRAMA	LİMAN	05				38.605			38.605
YULAF	KAVRAMA	LİMAN	05				499			499
										-

HALLOSİT	LİMAN BANDI	LİMAN	05	1.650						1.650
KALSİT	LİMAN BANDI	LİMAN	05	6.200						6.200
KAOLİN	LİMAN BANDI	LİMAN	05	19.270						19.270
										-
										-
										-
İKİNCİ SAHİFE TOPLAMI				232.612	36.426	-	756.766	25.056	-	1.050.860
EŞYA CİNSİ	EÇHİZE	BİRİM	RIHTIM GRUBU	YÜKLEME			BOŞALTMA			TOPLAM TON
				İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	
DEMİR CEVHERİ	İŞ SAH.BANDI	LİMAN	05		61.359					61.359
KALSİT	İŞ SAH.BANDI	LİMAN	05	9.700						9.700
KAOLİN	İŞ SAH.BANDI	LİMAN	05	20.020						20.020
MANYEZİT	İŞ SAH.BANDI	LİMAN	05	1.420						1.420
SOYA FASULYESİ	İŞ SAH.PNOM.	LİMAN	05				729			729
SOYA KÜSPESİ	İŞ SAH.PNOM.	LİMAN	05				21.903			21.903
										-
ASETİK ASİT	MEK.TES.	LİMAN	06				2.439			2.439
AYÇİÇEK YAĞI	MEK.TES.	LİMAN	06				2.696			2.696
AZOT	MEK.TES.	LİMAN	06	32						32
BLENDİNG ASİT	MEK.TES.	LİMAN	06				3.489			3.489
FOSFORİK ASİT	MEK.TES.	LİMAN	06				36.143			36.143
KOLZA YAĞI	MEK.TES.	LİMAN	06				1.496			1.496
KOSTİK SODA	MEK.TES.	LİMAN	06				31.286			31.286

SÜLFÜRİK ASİT	MEK.TES.	LİMAN	06				38.360			38.360
MELAS	MEK.TES.	LİMAN	06				2.993			2.993
SOYA YAĞI	MEK.TES.	LİMAN	06				490			490
										-
KAMYON	ARAÇ	RO-RO	04		2.131.248			1.986.642		4.117.890
										-
ETİBOR	KONVENYÖR	ETİBOR A.Ş.	05	246.120						246.120
KOLEMANİT	KONVENYÖR	ETİBOR A.Ş.	05	147.190						147.190
ÜLEKSİT	KONVENYÖR	ETİBOR A.Ş.	05	159.920						159.920
										-
MISIR	İŞ SAH.PNOM.	TMO	05					9.865		9.865
										-
										-
ÜÇÜNCÜ SAHİFE TOPLAMI				817.014	2.229.033	-	898.790	2.021.563	-	5.966.400
EŞYA CİNSİ	EÇHİZE	BİRİM	RIHTIM GRUBU	YÜKLEME			BOŞALTMA			TOPLAM TON
				İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	
FAYANS	PALET	KOSTER R.	02		10.120					10.120
MERMER	BLOK	KOSTER R.	02					9.908		9.908
SERAMİK	PALET	KOSTER R.	02		14.765					14.765
KALSİT	İŞ SAH.BANDI	KOSTER R.	05		23.863					23.863
KUM	İŞ SAH.BANDI	KOSTER R.	05							

					8.394					8.394
MOZAİK	GEMİ VİNCİ	KOSTER R.	05					3.590		3.590
PİRİT KÜLÜ	İŞ SAH.BANDI	KOSTER R.	05		47.276					47.276
PİRİT	GEMİ VİNCİ	KOSTER R.	05					109.881		109.881
ŞILAM	GEMİ VİNCİ	KOSTER R.	05		1.934					1.934
DÖRDÜNCÜ SAHİFE TOPLAMI				817.014	2.335.385	-	898.790	2.144.942	-	6.196.131
BİRİMLER				YÜKLEME			BOŞALTMA			TOPLAM TON
				İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	
LİMAN (KONTİNE SİSTEM HARİÇ)				205.492	36.426	-	756.766	25.056		1.023.740
LİMAN (KURULUŞA AİT BANT)				27.120	-	-	-	-		27.120
LİMAN [(İŞ SAHİPLERİNİN MEK.TE.)(PNM.-BANT)]				31.140	61.359	-	22.632	-		115.131
LİMAN (DÖKME SIVI)				32	-	-	119.392	-		119.424
KOSTER RIHTIMI				-	106.352	-	-	123.379		229.731
RO-RO (KAMYON)				-	2.131.248	-	-	1.986.642		4.117.890
ETİBOR A.Ş. (KONVENYÖR)				553.230	-	-	-	-		553.230
TMO (PNOMATİK)				-	-	-	-	9.865		9.865
GENEL TOPLAM				817.014	2.335.385	-	898.790	2.144.942	-	6.196.131

RIHTIM GRUPLARI	YÜKLEME			BOŞALTMA			TOPLAM TON
	İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	
02 KARIŞIK EŞYA	191.692	24.885	-	9.091	9.908		235.576
03 KONTEYNER	-	-	-	-	-		-
04 RO-RO	-	2.131.248	-	-	1.986.642		4.117.890
05 DÖKME KATI	625.290	179.252	-	770.307	148.392		1.723.241
06 DÖKME SIVI	32		-	119.392	-		119.424
GENEL TOPLAM	817.014	2.335.385	-	898.790	2.144.942	-	6.196.131

Tablo L. 5: Rıhtım Gruplarına Göre Eşyanın Rejimler İtibarı İle Dağılımı

AYLAR	YÜKLEME TONU			BOŞALTMA TONU			TOPLAM TONU		
	İHRACAT	KABOTAJ	TRANSİT	İTHALAT	KABOTAJ	TRANSİT	YÜKLEME	BOŞALTMA	TOPLAM
OCAK	79.793	134.557		53.505	97.552		214.350	151.057	365.407
ŞUBAT	75.781	119.710		83.253	105.796		195.491	189.049	384.540
MART	50.804	141.079		95.591	134.635		191.883	230.226	422.109
NİSAN	35.764	159.385		92.915	154.615		195.149	247.530	442.679
MAYIS	66.769	193.345		71.087	196.698		260.114	267.785	527.899
HAZİRAN	70.501	204.614		48.303	212.300		275.115	260.603	535.718
TEMMUZ	82.952	215.956		66.180	219.438		298.908	285.618	584.526
AĞUSTOS	90.014	232.440		62.624	204.235		322.454	266.859	589.313
EYLÜL	83.980	255.503		41.334	228.795		339.483	270.129	609.612
EKİM	36.257	197.401		81.519	172.577		233.658	254.096	487.754
KASIM	60.670	245.431		79.043	213.622		306.101	292.665	598.766
ARALIK	83.729	235.964		123.436	204.679		319.693	328.115	647.808
TOPLAM	817.014	2.335.385	-	898.790	2.144.942	-	3.152.399	3.043.732	6.196.131

Tablo L. 6: Bandırma Limanında 2006 Yılında Aylar İtibarıyla Yük Trafiki

L.2.3.2. Taşımacılık

İlimizin Ege ve Marmara Denizine kıyısı bulunduğu Liman taşımacılığında önemli bir yer tutmaktadır. En önemli Liman Bandırma İlçesinde bulunmakta ve ülke ekonomisine önemli katkıları bulunmaktadır. Ayvalık ve Erdek ve İlçelerinde bulunan Limanlarda taşımacılıkta kullanılmaktadır.

L.2.4 . Havayolları

İlimiz ve İlçelerinde sadece Edremit İlçesi'nde küçük bir sivil havaalanı mevcuttur. Ayrıca Balıkesir ve Bandırma'da bulunan iki adet askeri havaalanından Türk Hava Yolları uçakları da yararlanmaktadır.

L.3. Haberleşme

Balıkesir İlinde Telefon ve Kablo Şebekelerinin yer altı ve havai istatistikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo L.7: Balıkesir İli Telefon ve Kablo Şebekelerinin Yeraltı ve havai İstatistikleri

	YER ALTI(%)	HAVAI(%)
Merkez İlçe Ve İlçelerde Tesisli Bulunan Telefon Kablo Şebekesinin Yeraltı Ve Havai Tesis Oranı	54,46	45,54
Belde Belediyelerde Tesisli Bulunan Telefon Kablo Şebekesinin Yeraltı Ve Havai Tesis Oranı	55	45
Mahal Yerleşim Yerlerinde Tesisli Bulunan Telefon Kablo Şebekesinin Yeraltı Ve Havai Tesis Oranı	51,3	48,7
Kırsal Yerleşim Yerlerinde Tesisli Bulunan Telefon Kablo Şebekesinin Yeraltı Ve Havai Tesis Oranı	1	99
Şehirlerarası Tesisli Bulunan Fiber Optik Kablo Şebekesinin Yeraltı Ve Havai Tesis Oranı	55,5	44,5

L.4. İlin Plan Durumu

Balıkesir İli 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı yapımı işi ile ilgili çalışmalar, İşlem Coğrafi Bilgi Sistemleri Mühendislik ve Eğitim Ltd. Şti. tarafından iş programı ve teknik şartname gereği 3 etapta gerçekleştirerek bitirilmiş, Bakanlığımızca uygun görülmüş olup, İl Genel Meclisi tarafından onaylanmak üzere İl Özel İdaresine gönderilmiştir.

L.5. İldeki Baz İstasyonları

2006 yılı içinde Telekomünikasyon Kurumu İzmir Bölge Müdürlüğü'nden İl Müdürlüğümüze ulaşan dosya adetleri ilçeler itibarıyla Edremit-6, Ayvalık-9, Merkez-17, Erdek-11, Gönen-8, Marmara Adası-4, Bandırma-7, Susurluk-2, Burhaniye-2'dir. Bu dosyalardan 18 adedi İl Mahalli Çevre Kurulu'nda görüşülerek, kuruldan geçmiştir. 4 adedi kurulda uygun görülmemiştir. Telekomünikasyon Kurumu evrak kayıt çıkış tarihi itibarı ile sekiz hafta içerisinde herhangi bir görüşün kendilerine iletilmediği durumlarda (yani İl M.Ç.K'da kurum görüşleri alınamadığı için görüşülemeyen dosyalar hakkında) ileride doğabilecek hukuki ve idari sonuçlara uyulması şartı ile sorumlu ve yetkili olma bağlamında

konu istasyonlara Geçici Güvenlik Sertifikası düzenleyerek kurulmalarına izin verdiklerini bildirmişlerdir.

KAYNAKLAR :

- Balıkesir İl Telekom Müdürlüğü
- TCDD 3. Bölge Müdürlüğü
- İl Özel İdaresi
- Karayolları 141. Şube Şefliği
- TEİAŞ
- Balıkesir Emniyet Müdürlüğü
- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- Denizcilik Müsteşarlığı Web Sitesi
- İl Çevre Durum Raporu Balıkesir 2005

M. YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS

M.1. Kentsel ve Kırsal Planlama

M.1.1. Kentsel Alanlar

M.1.1.1. Doğal Özelliklerin Kent Formuna Etkileri

Marmara Bölgesinde Bursadan sonra ikinci gelen Balıkesir şehri Anadolu'nun batısında Marmara ve Ege Bölgeleri arasında Bandırma İzmir Kütahya demiryolarının kavşak noktasında bulunmaktadır. Şehir kendi adını taşıyan ovaya batıda çevreleyen tepelerin doğu yamaçlarında kurulmuş, bilahare kuzey ve güney istikametlerine genişlemiştir. Gerek demiryolları, gerekse düzenli karayollarının kavşak noktası olması şehre ayrıca iktisadi ve ticari bir özellik kazandırmaktadır. Balıkesir ili sırasıyla Frigler, Lidler, Persler, Makedonyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Karesioğulları hakimiyetinde kalmış ve nihayet Orhangazi zamanında da Osmanlıların eline geçmiştir. Şehrin ilk kurulduğu yerin Kepsut ilçesi civarında olduğu sanılmaktadır. Bugünkü Kepsut ilçesinin eski Balıkesir şehri olması kuvvetle muhtemeldir. Eski yıllarda ismi Achirous olan Balıkesir ilk ve orta çağlarda birkaç defa isim ve yer değiştirmiş olmakla beraber, bugünkü Balıkesir'in kimin tarafından ve ne zaman kurulduğu henüz kesin olarak tesbit edilememiştir. Şehrin ortasından geçen Çay deresi Simav çayına dökülmektedir. Pamuklu Dokuma ve Çimento Sanayi şehrin ağır sanayisini teşkil etmektedir. Diğer fabrikalar ise İzmir asfaltı üzerinde sıralanmıştır. Gar önündeki Cumhuriyet meydanından şehir içine muhtelif istikamette dört yol ayrılmaktadır. Ağır sanayi bölgesi olarak isimlendirilen bölge ise Kepsut caddesinin iki tarafında sıralanmıştır. Bu bölgede un, lokum fabrikaları çinko ve kurşun izale tesisleri ile çeşitli demir çekim (haddehaneler) tesisleri, nebati yağ fabrikaları, trafo üreten bir fabrika bulunmaktadır.

Balıkesir'de ilk Belediye teşkilatı 1861'de kurulmuştur. Şehir imar planı 24.01.1944'de yapılmış olup, hali hazır haritası 1965 yılında 1/1000 ölçekli 70 pafta halinde İller Bankası'na yapılmıştır.

M.1.1.2. Kentsel Büyüme Deseni

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

M.1.1.3. Planlı Kentsel Gelişme Alanları

İlimizde 2004 yılı içerisinde Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülen Toplu Konut Projesi kapsamında, İlimiz Merkez Ayşebacı mevkiinde 728 konutluk, II Etap I. Bölge 766 Konutluk, II Etap II. Bölge 480 Konutluk Toplu Konut Projeleri yapımı devam etmektedir.

Ayrıca, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından ilimiz Manyas İlçesi Kızıkköyü mevkiinde planlanan 516 konutluk Toplu Konut Projesi de yapımı devam etmektedir.

M.1.1.4. Kentsel Alanlarda Yoğunluk

Mahallelerin alanlara göre yoğunluk dağılımı:

Mahalle Adı	Nüfusu	Alanı	Yoğunluk
Paşaalanı	6606	7681584	8.59
Gümüüşçeşme	8161	3260470	25.03
Kuva-i Milliye	1282	2667831	4.80
Bahçelievler	17699	2391536	74.00
Toygar+Üstü	10377	1327024+728744	50.44
Gazi Osman Paşa	4350	1868478	23.28
2.Sakarya+Üstü	10676	839018+548516	76.94
1.Sakarya	8262	1368835	60.35
Hasan Basri Çantay	7682	1311697	58.56
Plevne	5776	1212978	47.61
Adnan Menderes	10418	1112341	93.65
Atatürk	13928	1112080	125.24
Maltepe ve üstü	7324	594082+435246	71.15
2.Gündoğan	8875	941960	94.21
Dinkçiler	7058	938961	75.16
Sütlüce	5532	677478	81.65
Yıldız	3861	613679	62.91
1.Gündoğan	8021	550028	145.82
Ali Hikmet Paşa	10581	453860	233.13
Kasaplar	5218	338486	154.15
Akıncılar	1404	168322	83.41
Dumlupınar	1414	163060	86.71
Ege	3554	162817	218.28
Kayabey	3268	162101	201.60
Kızpınar	1509	160848	93.81
1.Oruçgazi	4108	154440	265.99
Eski Kuyumcular	1946	136322	142.75
Mirzabey	1739	107345	162.00
Hacıilbey	1728	107238	161.13
Yıldırım	1977	95653	206.68
Vicdaniye	2243	94138	238.26
Altıeylül	2741	82152	333.64
Hisariçi	1422	76279	186.42
Aygören	1371	72824	188.26
Çay	1332	66787	199.44
Karesi	976	61633	158.35
Karaoğlan	1165	57712	201.86
Hacıismail	1244	48158	258.31
2.Oruçgazi	927	36202	256.06
Toplam	215829	34988943	61.68

M.1.1.5. Kentsel Yenileme Alanları

Akıncılar Bölgesi	15 Ha
Karatepe mevki	26 Ha
Toplam	41 Ha

M.1.1.6. Endüstri Alanları Yer Seçimi

Bu konu “**Sanayi ve Teknoloji**” başlığı altında ayrıntılı olarak incelenmiştir.

M.1.1.7. Tarihi, Kültürel, Arkeolojik ve Turistik Özellikli Alanlar

Bu konu “**F.4.1.3**” başlığı altında verilmiştir.

M.1.2. Kırsal Alanlar

M.1.2.1. Kırsal Yerleşme Deseni

Kırsal Alanlarda üç şekilde imar uygulaması yapılmaktadır.

1- Kırsal Yerleşim Alanı İçinde;

İmar Kanununun Uygulanmasına Dair Çıkarılan Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin 57. maddesine göre köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca yapılacak konut, tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar taban alanı kat sayısı % 40'ı geçmemek şartıyla 2 katlı (6,50) m. yapı yapılması mümkündür.

2- Yerleşim Alanı dışında;

İmar Kanununun Uygulanmasına Dair Çıkarılan Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin 63. maddesine göre, inşaat alanı kat sayısı % 5, 250 m²'yi geçmeyen 2 katlı (6.50) m. yoldan ve parsel sınırlarından 5 metre çekmek şartı ile bağ evi yapılabilmektedir.

Ayrıca; Tarımsal üretimi korumak amacıyla İl Tarım Müdürlüğünün uygun görüşünün alınmasından sonra entegre tesis niteliğinde olmayan kümes, ahır, ağıl, ağıl, su ve yem depoları, hububat depoları, gübre ve silaj çukurları, arı haneler, balık üretim tesisleri ve un değirmenleri yoldan 10 metre, parsel sınırlarından 5 metre çekilerek inşaat alanı % 40 2 katı geçmeyen 6.50 m. yüksekliğinde tarımsal yapılar yapılabilmektedir.

3- Kırsal alanlarda bağ evi ve tarımsal amaçlı yapı dışında faaliyet planlanması halinde ise ilgili kurumların uygun görüşleri alındıktan sonra parsel için mevzii imar planı uygulaması yapılmakta olup istenen tesise göre yapılanma şartları ve çekme mesafeleri belirlenmektedir.

M.1.2.2. Arazi Mülkiyeti

Belediye Sınırı	=6200 Ha
Nazım İmar Planı Sınırı	=8500 Ha

M.2. Altyapı

Bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgiler “**Altyapı, Ulaşım ve Haberleşme**” başlığı altında incelenmiştir.

M.3. Binalar ve Yapı Çeşitleri

M.3.1. Kamu Binaları

Balıkesirin ekonomik yapısı içerisinde kamu hizmetleri daima ağırlıklı bir yer teşkil etmiştir. Merkezi idare kuruluşları iki statüde yapı kullanmaktadır. Bunlardan birincisi; kamu mülkiyetindeki alan ve yapılarda yerleşme şeklinde, ikincisi ise kiralık yapılarda yerleşme şeklinde olmaktadır. Kiralık binaların yer seçimi büyük ölçüde özel girişimcinin kent merkezinde büro yapması arzına bağlı olmaktadır. Zaman içinde kirada bulunan kamu kuruluşları kendi yaptıkları binalara ya da başka bir bina kiralayarak yerleşme yoluna gitmektedir. İlimizde kamu kuruluşları genellikle kendi binalarında hizmet vermektedirler.

M.3.2. Okullar

İlimizde 663 ilköğretim okulu, 27 lise, 58 meslek lisesi, 8 çıraklık eğitim merkezi bulunmaktadır.

M.3.3. Hastaneler ve Sağlık Tesisleri

Gerekli Bilgiler R Sağlık ve Çevre Bölümünde verilmiştir.

M.3.4. Sosyal ve Kültürel Tesisler

Konu ile ilgili bilgiler F- Flora- Fauna Hassas Yörelere kısmında verilmiştir.

M.3.5. Endüstriyel Yapılar

Raporun K.Sanayi Bölümünde verilmiştir.

M.3.6. Göçer ve Hareketli Barınaklar

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

M.3.7. Otel-Motel ve Turizm Amaçlı Diğer Yapılar

Konu ile ilgili G.3 Bölümünde bilgi verilmiştir.

M.3.8. Bürolar ve Dükkanlar

Kentteki iş merkezinin büyüklüğü ve bu alandaki faaliyetlerin uzmanlık dalları araştırılacaktır. Kent merkezinin gelişme yönü ve eğilimi incelenecektir.

M.3.9. Kırsal Alanda Yapılaşma

Konu ile ilgili bilgi edinilememiştir.

M.3.10. Yerel Mimari Özellikler

Konu ile ilgili bilgiler Raporun G.Turizm bölümünde verilmiştir.

M.3.11. Bina Yapımında Kullanılan Yerel Materyaller

Bina yapımında yöreye özgü bir yapı malzemesi ve tekniği kullanılıyorsa bilgi verilecektir. Bu malzemenin nereden ne şekilde elde edildiği, çevre açısından sakıncaları varsa açıklanacaktır.

M.4.Sosyo-Ekonomik Yapı

M.4.1. İş Alanları ve İşsizlik

İşsizlik oranı İl merkezinde ve merkez İlçe merkezlerinde yaklaşık aynıdır.İl merkezinde %10.2 olan işsizlik oranı, ilçe merkezlerinde %10.1'dir Köylerde ise %2.1'dir. İl merkezlerinde ve ilçe merkezlerinde kadınların işsizlik oranı , erkeklerin işsizlik oranından daha da yüksek iken köylerde erkeklerin işsizlik oranı kadınlardan daha yüksektir.İl merkezinde işsizlik oranı kadınlarda %23, erkeklerde %7.2 iken, köylerde işsizlik oranı kadınlarda %1.1, erkeklerde %3'tür

Ayrıca İlimizde çalışanların sektörler itibariyle dağılımı “K . Sanayi ve Teknoloji” bölümünde anlatılmıştır.

M.4.2. Göçler

Balıkesir İlinin ortalama hanehalkı büyüklüğü azalmaktadır. 1955 yılında bu ilin ortalama hanehalkı büyüklüğü yaklaşık 5 kişi iken, 2000 yılında 3,5 kişiye düşmüştür. Balıkesir İli turizm potansiyeli bulunması nedeniyle oldukça yoğun bir göç almış ve nüfus artış hızında buna paralel olarak artış göstermiştir.

Tablo M.1: Balıkesir'in Diğer İllerden Aldığı Göç

A		B		C											
TOPLAM		ERKEK		KADIN											
80 207		44 475		35 732											
Adana		Adıyaman		Afyon		Ağrı		Amasya							
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C	B	C				
564	337	258	147	347	226	585	451	330	261						
Ankara		Antalya		Artvin		Aydın		Balıkesir							
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C						
2 936	2 243	482	321	118	99	469	347								
Bilecik		Bingöl		Bitlis		Bolu		Burdur							
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C						
179	162	180	108	184	104	208	148	138	104						
Bursa		Çanakkale		Çankırı		Çorum		Denizli							
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C						
2 541	2 532	1 748	1 766	178	137	241	170	345	219						
Diyarbakır		Edirne		Elazığ		Erzincan		Erzurum							
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C						
1 186	871	426	350	437	264	233	212	702	572						

Eskişehir		Gaziantep		Giresun		Gümüşhane		Hakkari	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
916	761	345	198	118	95	78	70	158	55
Hatay		Isparta		İçel		İstanbul		İzmir	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
454	270	209	112	454	275	7 582	6 484	3 371	2 928
Kars		Kastamonu		Kayseri		Kırklareli		Kırşehir	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
347	306	268	168	588	423	283	213	155	89
Kocaeli		Konya		Kütahya		Malatya		Manisa	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
1 319	1 255	667	433	844	656	499	392	1 829	1 797
Kahramanmaraş		Mardin		Muğla		Muş		Nevşehir	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
229	128	549	478	359	257	293	233	113	70
Niğde		Ordu		Rize		Sakarya		Samsun	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
157	97	220	142	136	94	565	528	526	290
Siirt		Sinop		Sivas		Tekirdağ		Tokat	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
170	84	200	150	507	424	417	364	293	189
Trabzon		Tunceli		Şanlıurfa		Uşak		Van	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
392	505	147	82	391	217	159	116	450	270
Yozgat		Zonguldak		Aksaray		Bayburt		Karaman	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
284	185	413	319	109	90	84	67	55	36
Kırıkkale		Batman		Şırnak		Bartın		Ardahan	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
270	191	212	109	219	66	123	84	125	95
İğdır		Yalova		Karabük		Kilis		Osmaniye	
B	C	B	C	B	C	B	C	B	C
78	59	220	232	160	136	44	28	143	72
Düzce									
B	C								
164	114								

Tablo M.2: Balıkesir'in Diğer İllere Verdiği Göç

	B	C					B	C
TOPLAM	16 022	13 369					ERKEK	KADIN
Adana.....	321	225	Gümüşhane.....	43	25	Sinop.....	78	38
Adıyaman.....	69	49	Hakkari.....	144	53	Sivas.....	223	154
Afyon.....	329	264	Hatay.....	290	129	Tekirdağ.....	719	470
Ağrı.....	266	105	Isparta.....	413	251	Tokat.....	133	89
Amasya.....	639	410	İçel.....	336	253	Trabzon.....	273	204
Ankara.....	2 987	2 596	İstanbul.....	5 510	5 142	Tunceli.....	247	55
Antalya.....	726	655	İzmir.....	5 311	5 374	Şanlıurfa.....	241	125
Artvin.....	88	45	Kars.....	331	103	Uşak.....	146	135
Aydın.....	440	360	Kastamonu.....	143	108	Van.....	275	173
Balıkesir.....			Kayseri.....	354	254	Yozgat.....	122	98
Bilecik.....	277	166	Kırklareli.....	272	164	Zonguldak.....	194	174
Bingöl.....	119	49	Kırşehir.....	68	66	Aksaray.....	84	51
Bitlis.....	150	98	Kocaeli.....	845	577	Bayburt.....	46	23
Bolu.....	190	114	Konya.....	641	489	Karaman.....	57	55
Burdur.....	107	82	Kütahya.....	751	610	Kırıkkale.....	117	79
Bursa.....	3 630	3 754	Malatya.....	316	245	Batman.....	116	69
Çanakkale.....	1 797	1 537	Manisa.....	2 785	3 088	Şırnak.....	359	71
Çankırı.....	90	53	Kahramanmaraş....	151	66	Bartın.....	58	50
Çorum.....	115	77	Mardin.....	195	129	Ardahan.....	100	41
Denizli.....	395	356	Muğla.....	665	460	Iğdır.....	87	35
Diyarbakır.....	872	645	Muş.....	120	94	Yalova.....	151	119
Edirne.....	500	320	Nevşehir.....	55	44	Karabük.....	66	71
Elazığ.....	268	152	Niğde.....	149	81	Kilis.....	34	12
Erzincan.....	250	124	Ordu.....	152	87	Osmaniye.....	86	34
Erzurum.....	415	314	Rize.....	91	74	Düzce.....	157	69
Eskişehir.....	682	609	Sakarya.....	312	247			
Gaziantep.....	211	136	Samsun.....	237	213			
Giresun.....	89	74	Siirt.....	174	69			

M.4.3. Göçebe İşçiler (Mevsimlik)

İlimizde Yaz sezonunda Turizm bölgelerine Sonbaharda ise Zeytin toplama sezonunda ilimiz Körfez ilçelerine mevsimlik işçi akışı olmaktadır.

M.4.4. Kent Toprağının Mülkiyet Dağılımı

Balıkesir toprakları içinde özel topraklar ve kamu toprakları olarak iki gruba ayırdığımızda; kamu toprakları devletin hüküm ve tasarrufu altındaki topraklar, Belediye sınırları dışındaki ortak mallar, kamunun özel mülkleri kamunun kentsel gelişmeyi yönlendirme amaçlı kurumlarının toprakları ve belediyenin toprakları olarak otaya çıkmakta,

özel topraklar ise gecekonduların mülkiyeti, özel mülkler ve hisseli özel mülkler olarak ortaya çıkmaktadır. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki topraklar, sahipsiz yerler, kıyılar, doğal kaynaklar, ormanlar ve eski eserlerden oluşmaktadır. Kamunun özel mülkleri, hazinenin tahsis edilmemiş özel mülkü, hazinenin tahsisli özel mülkü, genel bütçeye bağlı olmayan kurum ve kuruluşların topraklarından oluşmaktadır. Belediye toprakları Belediye hizmeti için kullanılan orta malları ve kentleşmeyi yönlendirmekte kullanılan topraklardan oluşmaktadır. Özel mülkler ise kırsal ve kentsel topraklar olarak belirmektedir. Balıkesirde kent toprakları kentin Emniyet Müdürlüğü girişinden İzmir yolu çıkışına kadar uzanan eksen üzerinde fiyat yönünden yüksek değerlere ulaşmaktadır.

M.4.5. Konut Yapım Süreçleri

Kalabalık yerleşme merkezlerinde; kiremitli, tuğla kargir ve betonarme binaların yanında hızla artan modern tipte iki ve daha fazla katlı apartmanlara çok sayıda rastlanırsa da gecekonduların yapısı hayli fazladır. Balıkesirde 1965 yılı nüfus sayımında konut sayısı 21.031 adedi bulunmuştur. 5 yıllık konut üretimi 3693 olduğuna göre Balıkesirde yılda ortalama 739 adet konut üretimi gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bu rakam 1971 yılında 518'e 1972 yılı sonunda ise 505'e düşmüş konutların % 30'u 100 m² yüzölçümlü % 70'i ise 80 m² yüzölçümlü olarak faydalanma alanına sahiptir. Balıkesir ilinde yoğun, çarpık yapılaşmadan kurtulmak amacıyla uydu kent çalışmaları başlatılmış olup, 2981/3290 sayılı yasanın 10 c maddesi gereği Ali Hikmet Paşa mahallesi kapsayan 12 hektarlık 18-A no'lu bölge, 88 hektarlık 18-B bölge Bahçelievler, Plevne mahallesi ile Çayırhisar köyünü kapsayan toplam 156 hektarlık 29, 30, 30-A no'lu bölgeler 2. Sakarya mahallesi kapsayan 25 hektarlık 34 no'lu bölgelere yeni tapu senetleri çıkarılmış olup, toplam 5241 adet tapu, ilgililerine dağıtılmıştır. İlimizde konut yapımı alanında faaliyet gösteren S.S Güçlü, Oba, Bozok, Birkent, Konut Yapı Kooperatiflerinin talepleri ile S.S Aydıncıkent, Yakamoz, Özgönçagül, Konut Yapı Kooperatiflerinin üyelerinin gayrimenkul araştırmaları için ilgili resmi dairelere yazışmaları devam etmektedir. Mirzabey mahallesi 3 no'lu gecekonduların önleme bölgesinde faaliyet gösteren kooperatiflerden S.S Balsa, Özfen, Özyayın, Özçiçek, Pınarkent, Işıklar, Küçükburcu, Özgüvenç, Doğrular, Trakya, Adliyeciler, Kartal Konut Yapı Kooperatiflerine altyapı bedellerini yatırımları belediye tarafından tebliğ yapılarak gerekli faaliyetlerini tamamlayabilecekleri bildirilmiştir.

M.4.6. Gecekonduların İslah ve Önleme Bölgeleri

İlimizde dar gelirli vatandaşların konut ihtiyaçlarını karşılamak ve ucuz konutlar temin etmek amacıyla gecekonduların önleme bölgeleri tahsis edilmiş olup, bunlar 1, 2, 3, 4, 5 no'lu bölgelerdir.

1 no'lu gecekonduların önleme bölgemiz şöför evleri semtinde bulunmaktadır.

2 no'lu gecekonduların önleme bölgesi Edremit yolu üzerinde Kızpınar mevkiinde bulunmaktadır.

3 no'lu gecekonduların önleme bölgesi ise 2 no'lu gecekonduların önleme bölgesinin bitişiğinde ve Edremit yolu istikametinde 100 hektarlık sahada bulunmaktadır.

4 no'lu gecekonduların önleme bölgesi Edremit yolu çıkışında 280.000 m² alanda çalışmalar tamamlanmış olup, 50 kooperatife (1550 konutluk) yer tahsisi yapılmıştır. 5 katlı çift dairesel konutları tamamlanmak üzeredir.

5 no'lu gecekonduların önleme bölgesi ilimiz Toygar mevkiinde yer alır. 07 Şubat 1992 tarih ve 360 sayılı Belediye meclis kararıyla kabul edilmiştir. 9000 konutun yapılması tasarlanmış olup, bu bölgede düşük gelirli vatandaşlarımızın konut gereksiniminin karşılanması amaçlanmıştır. 5 no'lu gecekonduların önleme bölgesi toplam 86.000 m² olup, 2/3'lük kısmı 5 katlı geri kalan kısmı ise 2 katlı mesken olarak tasarlanmıştır. 1030 adet gecekonduların parseli ihdas edilmiştir.

M.5. Yerleşim Yerlerinin Çevresel Etkileri

M.5.1. Görüntü Kirliliği

Görüntü kirliliğini önlemek amacıyla billboardlar yapılmış olup, gelişigüzel afiş asılması yasaklanmıştır.

M.5.2. Binalarda Ses İzolasyonu

Binalarda ses izolasyonları ısı izolasyonları ile beraber düşünülmektedir. Özel ses ve ısı izolasyonları kullanılmaktadır.

M.5.3. Havaalanları ve Çevresinde Oluşturulan Gürültü Zonları

Havaalanı bulunan illerde; uçak gürültüsünden etkilenen alanlarda gelişimin kontrolü, pist güzergahı, havalanma ve yaklaşma yollarının yönleri dikkate alınarak havaalanları çevresindeki gürültü düzeylerine göre zonlara ayrılması gerekmektedir. Yerleşim yerlerinin havaalanlarına yaklaşma sınırları ve hangi tip yerleşmelere (hastane, okul, konut, sanayi vb.), hangi zonlarda izin verileceği ve binaların kat yüksekliğinin neler olabileceği konusunda imar planlarında planlama kararlarının alınıp alınmadığı ile yakın çevrede müsaade edilen yapılarda ne gibi gürültü izolasyonu tedbiri alındığı belirtilecektir. Mania Planlarının mevcut planlarla uyumu değerlendirilmelidir.

M.5.4. Ticari ve Endüstriyel Gürültü

Ticari ve endüstriyel kullanımlardan kaynaklanan gürültünün önlenmesi amacıyla bu alanların çevresinde gürültüyü önlemek için oluşturulan tampon bölgeler, kullanılan bitkisel veya cansız materyaller hakkında bilgi verilmelidir. Bu konuda imar planlarında veya imar yönetmeliklerinde alınan tedbirler belirtilmelidir.

M.5.5. Kentsel Atıklar

Konu ile ilgili bilgiler “N Atıklar” Bölümünde verilmiştir.

M.5.6. Binalarda Isı Yalıtımı

Binalarda ısı yalıtımı strofor, cam yünü iki duvar arsına konularak izolasyon yapılmaktadır. Pencerede ise çift cam yani ısıcam kullanılmaktadır. Binaların çatılarında ise gaz beton, cam yünü, ve strofor kullanılmaktadır.

M.6. Nüfus

Balıkesir ili genel olarak nüfus açısından üç coğrafi ve ekonomik bölgeye ayrılabilir.

- Kıyı Bölgeleri
- Ovalık Bölgeleri
- Dağlık Bölgeleri

1927 yılından önce Balıkesir ili nüfusu hakkında pek bilgi kaynaklarına rastlanamamıştır. Ancak Hüdaverdi Gar Vilayet Salnamesinde şehrin nüfusunun 12953 olarak gösterilmektedir. Cumhuriyetin ilanından sonraki gelişmelerde 1935 yılında 481.372 iken 1970 yılındaki nüfusu 749.669 olarak tesbit edilmiştir. 1985'de 910.282, 1990'da ise 973.314'dür. Genellikle nüfus artışı Bandırma, Erdek, Edremit, Burhaniye, Ayvalık gibi kıyı

bölgelerinde göze çarpmaktadır. Merkez ilçe, Gönen, Manyas, Savaştepe, Sındırgı, Susurluk gibi ovada bulunan ilçelerde ulaşım kolaylığı, çeşitli tarım ürünlerinin üretimine, hayvancılık ve ticaretin yoğunluğu nüfus artışlarına neden olmaktadır. Dursunbey, Balya, Bigadiç, İvrindi, Kepsut ilçelerinde konum itibarıyla dağlık bölgelerin varlığı, nüfus artışını de yavaşlatmaktadır. 1965 nüfus sayımında halkın % 68'i kırsal, % 32'si ise şehir kısmında oturmaktadır. 1990 yılındaki envanterlerde halkın %48'inin şehir merkezlerinde %52'sinin ise kırsal kesimde yaşadığı tespit edilmiştir. 2000 yılında gerçekleştirilen en son nüfus sayımına göre ise halkın %54'ünün şehir merkezlerinde %46'sının ise kırsal kesimde yaşadığı belirlenmiştir.

M.6.1. Nüfusun Yıllara Göre Değişimi

Tablo M.3: İl Ve İlçelere Göre Nüfus Ve Yıllık Nüfus Artış Hızı

İl ve ilçeler	1990 Genel Nüfus Sayımı kesin sonuçları (*)			2000 Genel Nüfus Sayımı kesin sonuçları			Yıllık nüfus artış hızı ‰		
	Toplam	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy	Toplam	Şehir	Köy
00. Merkez	246 329	170 589	75 740	287 709	215 436	72 273	15,52	23,33	-4,68
01. Ayvalık	46 827	25 687	21 140	58 738	31 986	26 752	22,66	21,93	23,54
02. Balya	21 486	2 248	19 238	18 869	1 916	16 953	-12,98	-15,98	-12,64
03. Bandırma	103 260	77 444	25 816	120 753	97 419	23 334	15,65	22,94	-10,11
04. Bigadiç	50 345	12 976	37 369	49 957	14 550	35 407	-0,77	11,45	-5,39
05. Burhaniye	34 634	21 805	12 829	43 199	31 227	11 972	22,09	35,9	-6,91
06. Dursunbey	52 230	13 025	39 205	47 429	14 654	32 775	-9,64	11,78	-17,91
07. Edremit	63 430	35 486	27 944	93 351	39 202	54 149	38,63	9,96	66,14
08. Erdek	26 547	13 246	13 301	32 020	18 626	13 394	18,74	34,08	0,7
09. Gömeç	10 092	3 567	6 525	10 983	4 122	6 861	8,46	14,46	5,02
10. Gönen	67 599	26 849	40 750	71 804	36 263	35 541	6,03	30,05	-13,67
11. Havran	25 711	8 878	16 833	26 782	10 122	16 660	4,08	13,11	-1,03
12. İvrindi	37 181	5 019	32 162	37 891	5 772	32 119	1,89	13,97	-0,13
13. Kepsut	30 138	5 466	24 672	28 022	5 545	22 477	-7,28	1,43	-9,32
14. Manyas	29 310	5 648	23 662	25 148	5 455	19 693	-15,31	-3,48	-18,36
15. Marmara	9 792	2 355	7 437	9 446	2 215	7 231	-3,6	-6,13	-2,81
16. Savaştepe	24 337	10 053	14 284	23 355	10 288	13 067	-4,12	2,31	-8,9
17. Sındırgı	52 004	9 511	42 493	47 784	10 492	37 292	-8,46	9,81	-13,05
18. Susurluk	43 022	18 906	24 116	43 107	22 305	20 802	0,2	16,53	-14,78
Toplam	974 274	468 758	505 516	1 076 347	577 595	498 752	9,96	20,87	-1,35

M.6.2. Nüfusun Yaş, Cinsiyet ve Eğitim Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo M.4: Cinsiyete Göre İl ve İlçe Nüfus İstatistiği

		Toplam			Şehir Nüfusu			Köy Nüfusu		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
İl ve İlçeler										
10	BALIKESİR									
00.	Merkez	287 709	147 783	139 926	215 346	111 128	104 308	72 273	36 655	35 618
01.	Ayvalık	58 738	29 687	29 051	31 986	16 118	15 868	26 752	13 569	13 183
02.	Balya	18 869	9 335	9 534	1 916	980	936	16 953	8 355	8 5980
03.	Bandırma	120 753	59 882	60 871	97 419	48 074	49 345	23 334	11 803	11 526
04.	Bigadiç	49 957	24 502	25 455	14 550	7 180	7 370	35 407	17 322	18 085
05.	Burhaniye	43 199	22 330	20 869	31 227	16 187	15 040	11 972	6 143	5 829
06.	Dursunbey	47 429	22 887	24 542	14 654	7 269	7 385	32 775	15 618	17 157
07.	Edremit	93 351	47 766	45 585	39 202	20 281	18 921	54 149	27 485	26 664
08.	Erdek	32 020	16 702	15 318	18 626	9 807	8 819	13 394	6 895	6 499
09.	Gömeç	10 983	5 564	5 419	4 122	2 127	1 995	6 861	3 437	3 424
10.	Gönen	71 804	35 481	36 323	36 263	17 821	18 442	35 541	17 660	17 881
11.	Havran	26 782	13 791	12 991	10 122	5 278	4 844	16 660	8 513	8 147
12.	İvrindi	37 891	19 050	18 841	5 772	2 862	2 910	32119	16 188	15 931
13.	Kepsut	28 022	13723	14 299	5 545	2 692	2 853	22 477	11 031	11 446
14.	Manyas	24 148	12 481	12 667	5 455	2 672	2 783	19 693	9 809	9 884
15.	Marmara	9 446	5 439	4 007	2 215	1 203	1 012	7 231	4 236	2 995
16.	Savaştepe	23 355	11 553	11 802	10288	5 066	5 222	13 067	6 487	6 580
17.	Sındırgı	47 784	23 244	24 540	10 492	5 180	5 312	37 292	18 064	19 228
18.	Susurluk	43 107	21481	21 626	22 305	11 236	11 069	20 802	10 245	10 557
	Toplam	1 076 347	542 681	533 666	577 595	293 161	284 434	498 752	249 520	249 232

Tablo M.5: Yaş, Cinsiyete ve Eğitim Durumuna Göre İl ve İlçe Nüfus İstatistiği

Yaş ve yaş grubu		Toplam	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen	Bir okul bitirmeyen	Toplam	İlkokul	İlköğretim	Ortaokul	Ortaokul dengi meslek okulu	Lise	Lise dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Mezuniyeti bilinmeyen	Okumayazma durumu bilinmeyen
06	E	7 925	3 571	4354	4 354	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	7 555	3 465	4 090	4 090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
07	E	8 603	710	7 893	7 893	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 234	663	7 571	7 571	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
08	E	8 712	153	8 559	8 559	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 456	144	8 312	8 312	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
09	E	9 027	107	8 920	8 920	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 243	127	8 116	8 116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	E	9 074	97	8 977	8 977	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 653	139	8 514	8 514	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	E	8 501	85	8 416	8 416	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 224	122	8 102	8 102	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	E	9 256	68	9 188	9 188	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 721	121	8 600	8 600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Yaş ve yaş grubu		Toplam	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen	Bir okul bitirmeyen	Toplam	İlkokul	İlköğretim	Ortaokul	Ortaokul dengi meslek okulu	Lise	Lise dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Mezuniyeti bilinmeyen	Okumayazma durumu bilinmeyen
13	E	9 256	71	9 185	9 185	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 551	141	8 410	8 410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	E	9 458	90	9 365	1 481	7 878	2 141	57 37	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 697	147	8 543	8 543	7 477	2 896	4 581	-	-	-	-	-	-	-
15	E	9 869	113	9 753	512	9 235	1 966	7 269	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 724	163	8 556	299	8 244	3 139	5 105	-	-	-	-	-	-	-
16	E	9 985	107	9 877	251	9 621	2 375	7 246	-	-	-	-	-	-	-
	K	8 806	155	8 646	215	8 414	3 236	5 178	-	-	-	-	-	-	-
17	E	9 540	103	9 435	151	9 278	2 645	525	3 170	120	1 992	826	-	6	2
	K	8 814	169	8 642	131	8 499	3 338	349	2 133	58	2 032	589	-	12	3
18	E	9 290	118	9 168	116	9 048	2 688	207	1 872	78	2 903	1 300	-	4	4
	K	9 070	182	8 883	110	8 754	3 717	116	1 047	34	2 918	922	-	19	5
19	E	9 537	133	9 404	114	9 285	2 870	133	1 838	67	2 909	1 381	87	5	-
	K	9 064	231	8 832	111	8 702	3 913	73	952	27	2 788	828	121	19	1
20	E	11 398	336	11 059	199	10 857	3 825	68	2 803	80	3 328	1 203	270	3	3
	K	9 469	247	9 219	104	9 107	4 450	60	865	26	2 646	765	295	8	3
21	E	9741	221	9 517	113	9 401	3 518	-	1 462	68	2 737	1 046	570	3	3
	K	7 817	213	7 600	93	7 501	3 813	-	539	18	1 960	587	584	6	4
22	E	8 992	120	8 871	84	8 783	3 261	-	1 115	58	2 388	1 168	793	4	1
	K	8 252	230	8 021	94	7 923	4 467	-	488	22	1 618	495	833	4	1
23	E	9 031	102	8 927	74	8 852	3 552	-	1 019	54	2 114	1 155	958	1	2
	K	8 285	238	8 044	97	7 941	4 707	-	493	10	1 438	428	865	6	3
24	E	8 580	94	8 485	60	8 423	3 665	-	1 036	40	1 697	976	1 009	2	1
	K	8 151	230	7 916	86	7 822	4 817	-	518	22	1 247	410	818	8	5
25-29	E	40 761	570	40 180	378	39 783	19 822	-	5 297	240	6 360	3 664	4 400	19	11
	K	40 816	1 622	39 186	600	38 555	26 105	-	2 856	66	4 857	1 503	3 168	31	8
30-34	E	39 939	639	39 292	443	38 841	21 661	-	5 079	193	4 909	2 878	4 121	8	8
	K	39 676	2 087	37 584	682	36 877	26 283	-	2 863	74	3 937	1 026	2 694	25	5
35-39	E	41 251	746	40 495	550	39 932	23 082	-	4 811	234	5 222	2 541	4 042	13	10
	K	41 286	2 850	38 434	1 073	37 332	27 619	-	2 304	72	4 117	1 018	2 202	29	2
40-44	E	38 978	967	37 995	770	37 214	22 840	-	3 466	190	3 994	2 111	4 613	11	16
	K	37 901	3 597	34 302	1 616	32 655	25 104	-	1 664	74	2 624	843	2 346	31	2

Yaş ve yaş grubu		Toplam	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen	Bir okul bitirmeyen	Toplam	İlkokul	İlköğretim	Ortaokul	Ortakul dengi meslek okulu	Lise	Lise dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Mezuniyeti bilinmeyen	Okumayazma durumu bilinmeyen
45-49	E	35 210	1 126	34 075	1 266	32 797	21 518	-	2 947	217	2 360	1 658	4 097	12	9
	K	33 600	5 071	28 527	2 466	26 030	21 003	-	1 323	89	1 435	667	1 513	31	2
50-54	E	28 783	1 660	27 120	1 993	25 121	17 808	-	2 005	191	1 422	1 084	2 611	6	3
	K	28 704	6 845	21 854	2 630	19 193	16 004	-	930	75	764	516	904	31	5
55-59	E	24 569	2 420	22 146	2 744	19 395	14 118	-	1 328	149	1 103	915	1 782	7	3
	K	25 184	8 194	16 989	2 789	14 170	12 074	-	635	57	527	401	476	30	1
60-64	E	22 550	3 370	19 178	3 220	15 954	12 657	-	750	114	727	756	950	4	2
	K	23 912	10 092	13 820	2 863	10 930	9 627	-	421	67	295	311	209	27	-
65 +	E	46 971	13 063	33 904	9 621	24 249	18 358	-	1 638	206	1 171	1 225	1 651	34	4
	K	55 770	35 939	19 804	5 793	13 938	11 561	-	948	88	502	493	346	73	27
Bilinmeyen	E	450	36	367	53	309	182	-	52	1	32	20	22	5	47
	K	427	67	336	43	292	222	-	20	1	24	10	15	1	24

M.6.3. İl ve İlçelerin Nüfus Yoğunlukları

Balıkesir ilinde genellikle nüfus yoğunluğu kıyı ve ovalık bölgelerde görülmektedir. Bunlar sırasıyla Bandırma, Erdek, Edremit, Burhaniye, Ayvalık gibi kıyı bölgeleri, merkez ilçe, Gönen, Manyas, Savaştepe, Sındırgı, Susurluk gibi ovaları bulunan ilçelerdir. Nüfus yoğunlukları 2000 Nüfus sayımına göre TabloM.3'de verilmiştir.

İklimize bağlı bulunan 18 ilçeden Bandırma ilçesi, 120.753 ile en fazla nüfusa Marmara İlçesi ise 9.446 nüfusu ile en az nüfusa sahip olan ilçelerdir. İlın yıllık nüfus artış hızı en yüksek olan ilçesi binde 38,6 ile Edremit iken en az olan ilçesi binde-15,3 ile Manyastır. Balıkesir merkezinin şehir nüfus artış hızı binde 23,3'tür. Balıkesir iline bağlı ilçelerin nüfusları incelendiğinde, şehir nüfusu en fazla olan ilçenin Bandırma İlçesi, en az olan ilçe ise balya ilçesidir. Şehir nüfus artış hızının en fazla olduğu ilçe binde 35,9 ile Burhaniye İlçesi, en az olduğu ilçe binde -16 ile Balya ilçesidir. Balıkesir İline bağlı bulunan tüm bucak ve köylerin yıllık nüfus artış hızı binde-1,4'tür.

Nüfus yoğunluğu, olarak ifade edilen bir km²'ye düşen kişi sayısı, il genelinde 75 ve il merkezinde 198 iken, ilçelere göre 20 ile 222 kişi arasında değişmektedir. Yüz ölçümüne göre ilk sırada yer alan Dursunbey İlesinde nüfus yoğunluğu 24 yüzölçümü en düşük olan Marmara İlçesinde nüfus yoğunluğu 61 kişidir.

İlimizde bulunan toplam 941 köyden 643'ünün nüfusu 500'ün altında olup; köylerin oldukça düşüktür. Nüfus yoğunlukları 2000 Nüfus sayımına göre TabloM.3'de verilmiştir.

İlçelere göre nüfus yoğunluğu aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo M.6: İl ve İlçe Nüfus Yoğunluğu

İlçeler	Nüfus	Yüzölçüm km ²	Nüfus Yoğunluğu
Merkez	287 709	1 454	198
Ayvalık	58 738	265	222
Balya	18 869	936	222
Bandırma	120 753	592	204
Bigadiç	49 957	1 028	49
Burhaniye	43 199	280	154
Dursunbey	47 429	1 948	24
Edremit	93 351	731	128
Erdek	32 020	333	96
Gömeç	10 983	223	49
Gönen	71 804	1 118	64
Havran	26 782	543	49
İvrindi	37 891	761	50
Kepsut	28 022	908	31
Manyas	25 148	593	42
Marmara	9 446	154	61
Savaştepe	23 355	409	57
Sındırgı	47 784	1 378	35
Susurluk	43 107	645	67
Toplam	1 076 347	14 299	75

M.6.4. Nüfus Değişim Oranı

Son 73 yılda Türkiye'nin nüfusu yaklaşık 5 kat artış göstermiştir. Aynı dönemde Balıkesir ilinin nüfusu yaklaşık 2.5 kat artış göstermiş 2000 yılında 1.076.347'ye yükselmiştir.

1927-2000 döneminde Balıkesir ilinin nüfusu sürekli artış göstermiş ve en düşük yıllık nüfus artış hızı binde 0,60 ile 1935-1940 döneminde, en yüksek nüfus artış hızı ise binde 18,3 ile 1955-1960 döneminde gerçekleşmiştir. Balıkesir ilinin 1990-2000 döneminde yıllık nüfus artış hızı binde 10,1'dir. 2000 yılı nüfus sayımına göre Balıkesir ilinin ülke nüfusu içindeki payı %2'den daha azdır. İlimizde şehirde yaşayan nüfusun payı 2000 yılında 53,7'ye ulaşmıştır. Bu oran ülke ortalamasından daha azdır. İlimizde 2000 yılına kadar köy nüfusu fazla iken ilk kez 2000 yılında şehir nüfusu köy nüfusundan daha fazladır.

KAYNAKLAR :

- D.İ.E. 2000 Yıllığı.
- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü
- İl Çevre Durum Raporu 2005

N. ATIKLAR

N.1. Evsel Katı Atıklar

İlimiz genelinde; konutlardan, ticari yerlerden, kurumlardan, cadde ve sokaklardan, inşaat, yıkım ve hafriyat yerlerinde oluşan katı atıkların miktarı, yoğunluğu, atığın içinde bulunan geri kazanılabilir atıkların analiz ve içerikleri, yüzdeleri konusunda sağlıklı bir veri elde edilememiştir.

Bununla birlikte ilde oluşan atıkları mevsimlere göre dağılımına ilişkin bilgiler N.5 Bölümde yer alan Tablo N: 9 de verilmiş olup, bu bilgiler Belediye Başkanlıklarının beyanları doğrultusunda tanzim edilmiştir.

Balıkesir merkez ilçede;

2006 yılı toplam katı atık miktarı : 87.728,12 Ton
Aylık ortalama : 7.310,66 Ton

Bölgede en yüksek tonaj kış aylarında, en düşük tonaj ise yaz aylarında gözlenmektedir.

Günlük maksimum tonaj : 434,00 Ton (06.02.2006)
Günlük minimum tonaj : 174,00 Ton (13.05.2006)

Balıkesir merkez ilçede toplanan evsel nitelikli katı atıklar, mezhaba atıkları tıbbi atıklar, evsel atık niteliğindeki endüstriyel atıklar, içme suyu arıtma ve atıksu arıtma tesisinin arıtma çamurları Balıkesir Belediyesi Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında bertaraf edilmektedir.

Sahaya giren atık miktarları (2006 yılı);

Cadde ve sokaklardan toplanan evsel nitelikli katı atık :87.728,12 Ton
Evsel atık niteliğindeki endüstriyel katı atık : 6.635,05 Ton
Sağlık kuruluşlarından toplanan tıbbi atık : 216,71 Ton
Arıtma çamuru : 909,80 Ton
Mezhaba atıkları : 2.227,00 Ton

Atık Kompozisyonunun Tespiti Yönelik Yapılan Çalışmalarda Elde Edilen Veriler;

	Plastic bags	Other plastics	PE Bottles etc	Aluminium , tins	Metals	Paper products	Coloured glass	Non coloured glass	Textiles, leather, rubber	Vegetables, organics, wood	Others bulky waste	Others <50mm	Total
	Plastik torba	Diğer plastik	PET şişe vs.	Aluminyum Kutu	Metal	Kağıt ürünleri	Renkli cam	Renksiz cam	Tekstil, deri, lastik	Yiyecek organik, odun	Diğer (hacimli)	Diğer (50 mm) (kül, vb. cüruf vb.)	Toplam
Toplam	912,75	286,1	225,7	49	187,2	1189,65	242,85	154,35	472,1	4.053,60	388,9	5042,13	13204,33
%	6,91%	2,17%	1,71%	0,37%	1,42%	9,01%	1,84%	1,17%	3,58%	30,70%	2,95%	38,19%	100,00%

N.2. Tehlikeli Atıklar

İlimizde son yıllarda sanayi alanında hızlı bir gelişme görülmektedir. Balıkesir İlinde kimya sektöründe faaliyet gösteren işletme sayısının az olması, sanayinin ağırlıklı olarak tarım ve gıda ağırlıklı olmasından dolayı tehlikeli ve zararlı atıklarla ilgili çok ciddi problemlerle karşılaşılmamaktadır. Balıkesir İlinde Tehlikeli Atığı Bulunan Tesisler Tablo N:1 yer almaktadır. Tabloda yer alan işletmelerin genelinde tesis makine ve ekipmanlarından kaynaklanan atık madeni yağlar (13 01-16 01) ile atıklarla kontamine olmuş materyaller-ambalajlar (15 01-15 02) ve tesis yemekhanesinden çıkan bitkisel atık yağlar (07 06-07 05) bulunmaktadır. İlde kimya-taşıt imalatı sektöründe çalışan işletmelerden (07 01-19 02) ve Gönen ilçesinde faaliyet gösteren tamamı Tabakhaneler mevkiinde kurulu Deri sektöründen (04 01) de proses ağırlıklı tehlikeli atık oluşmaktadır.

İşletmeler tesislerinde oluşan atıkları atık türüne göre bidon ve konteynerlerde biriktirmekte, büyük ölçekli işletmelerde de ayrı bir geçici depolama alanı bulunmaktadır.

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği gereğince atık üreticileri tarafından tehlikeli atıkların tesis sahası dışına bertarafçı tesislerine taşınması sırasında Ulusal Atık taşıma Formu kullanılmaktadır. 2006 yılı içerisinde İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne müracaat ederek “Ulusal Atık taşıma Formu” temin eden işletmelerin listesi Tablo N:2 ‘de verilmiştir.

Tablo N.1: Balıkesir İlinde Tehlikeli Atığı Bulunan Tesisler.

S.N	TESİS ADI	ADRES BİLGİLERİ	TEL. NO	FAX NO
1	SUSURLUK ŞEKER FABRİKASI	Bursa Karayolu 5.km/SUSURLUK	(0266)8651940	(0266)8652605
2	Şeref BEYHAN ve Ort.Koll.Şti	Sanayi Bölgesi/Susurluk	(0266)8651234	(0266)8655024
3	ETİ Maden İşl.Gn.Md.Bandırma Bor ve Asit Fab.İşletme Md.	600 Evler Mh. Atatürk Cd. No:70/BANDIRMA	(0266)7213100	(0266)7213125
4	ETİ Maden İşl.Gn.Md.Bigadiç Bor İşletme Md.	600 Evler Mh. Atatürk Cd. No:70/BANDIRMA	(0266)6337221	(0266)6337223
5	DANONE TIKVEŞLİ Gıda ve İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Taştepe Köyü/GÖNEN	(0266)7763513	(0266)7763511
6	ASKON Gıda San. ve Tic.A.Ş.	Karapürçek Beldesi / SUSURLUK	(0266)8621601	(0266)8621606
7	ASSAN Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kepekler Köyü / SUSURLUK	(0266)8641250	(0266)8641254
8	KRİSTAL Kola ve Meşrubat San. Tic. A.Ş.	Bursa Karayolu 20.km Yeniköy / Susurluk	(0266)2745011	(0266)2745226
9	TOMATO Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Eski Kepsut Yolu Balıklı köyü/BALIKESİR	(0266)2979143	(0266)2979186
10	ASTOSAN Süt ve Gıda Mamulleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Sarıköy Sanayi bölgesi/GÖNEN	(0266)7742670	(0266)7741972
11	TUNA Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Tekke Mh. Trenyolu Cd. No:19 / HAVRAN	(0266)4321126	(0266)4322555
12	UYGUN Yağ Sabun Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1.Nikita Mevkii DOĞUŞ Pirina Fabrikası Yanı / AYVALIK	(0266)3312051	(0266)3310082
13	DENEKS Gıda San. ve Dış Tic. A.Ş.	Ovaköy/BALIKESİR	(0266)2921024	(0266)2921232
14	YUDUM Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İzmir Karayolu Tellikavak mevkii / AYVALIK	(0266)3121295	(0266)3124331
15	BUPİLİÇ Entegre Gıda San.Tic. A.Ş.	Balıkesir Asfaltı 10.km / BANDIRMA	(0266)7338725	(0266)7338717

S.N	TESİS ADI	ADRES BİLGİLERİ	TEL. NO	FAX NO
16	ORAKLAR Tur. Gıda San. ve Tic.A.Ş.	Değirmen Bayırı Mevkii Göbel / SUSURLUK	(0266)8731469	(0266)8731254
17	TEKSÜT Süt Mam.San. ve Tic. A.Ş.	Denizkent Yolu 3.km/GÖNEN	(0266)7621232	(0266)7621197
18	YÖRSAN Gıda Mam.San. Tic.A.Ş.	Sanayi Bölgesi/SUSURLUK	(0266)8653580	(0266)8653584
19	ORTAŞ Orman Ür. San. ve Tic. A.Ş.	Bostancı Köyü Mevkii / EDREMİT		(0266)3731641
20	BANVİT BANDIRMA VİTAMİNLİ YEM SANAYİ A.Ş.	Balıkesir Asfaltı 8.km / BANDIRMA	(0266)7338600	(0266)7338618
21	BAGFAŞ BANDIRMA GÜBRE FABRİKALARI A.Ş	Erdek Karayolu 10.km / BANDIRMA	(0266)7141000	(0266)7141005
22	ARI RAFİNE VE YAĞ SANAYİ A.Ş	İzmir Yolu 4.km / BALIKESİR	(0266)2212150	(0266)2212153
23	TAT Konserve A.Ş.	Ovaköy / BALIKESİR	(0266)2921360	(0266)2921366
24	ŞEKER PİLİÇ veYEM SANAYİ A.Ş.	Balıkesir Asfaltı 6.km / BANDIRMA	(0266)7338420	(0266)7338423
25	BOZLAR PİLİÇ BEYAZ ETMAM. SAN. TİC. A.Ş	Çanakkale yolu Gökbeyit mevkii/BANDIRMA	(0266)7274104	(0266)7272498
26	MURAT İMALAT İHR. TİC.PAZ. TAAH. LTD. ŞTİ.	Eski Edremit Yolu / BURHANİYE	(0266)4126570	(0266)4126572
27	BURCU GIDA SALÇA KONSERVE SANAYİ A.Ş.	Çayırhisar Mevkii / BURHANİYE	(0266)4125971	(0266)4128901
28	TAMEK GIDA KONSERVE SANAYİ TİCARET A.Ş.	Kocabolluk Mevkii Kızıksa / MANYAS	(0266)8117177	(0266)8117189
29	SEL SANAYİ ÜRÜNLERİ TİCARET VE PAZARLAMA A.Ş.	Tabakhaneler Mevkii / GÖNEN	(0266)7626544	(0266)7628309
30	ÇEVRESEL KİMYA SAN. VE TİC. A.Ş.	İskele topçu burun mevkii Edincik BANDIRMA	(0266)7271067	(0266)7271067
31	KOCAMAN BALIKÇILIK İHRACAT VE İTHALAT LTD. ŞTİ.	Balıkesir Asfaltı Ömerli Köyü Yolu/ BANDIRMA	(0266)7338351	(0266)7338343

S.N	TESİS ADI	ADRES BİLGİLERİ	TEL. NO	FAX NO
32	ANT GIDA SANAYİ TİCARET A.Ş.	Balıkesir Karayolu 3.km / HAVRAN	(0266)4325120	(0266)4322737
33	KÖKLER TARIM ÜRÜNLERİ SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.	Çanakkale Asfaltı 15.km / BANDIRMA	2667272511	
34	OKULLU GIDA MADDELERİ SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.	Edremit Karayolu 3.km / HAVRAN	(0266)4323500	(0266)4321404
35	KURŞUNOĞLU DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7624595	(0266)7624595
36	ACARTABAK DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 2.Sk. / GÖNEN	(0266)7622042	(0266)7627459
37	KAYHAN DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 2.Sk. / GÖNEN	(0266)7622630	
38	SERGENÇ DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 2.Sk. / GÖNEN	(0266)7622017	
39	ÜÇ-ER DERİCİLİK	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 4.Sk. / GÖNEN	(0266)7621195	(0266)7628276
40	ÇOLAKOĞLU DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler / GÖNEN	(0266)7625785	(0266)7620025
41	PAPAĞAN DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler / GÖNEN	(0266)7625696	(0266)7625696
42	ÖZKIRAY DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 5.Sk. / GÖNEN	(0266)7621994	
43	KAPDAĞ DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 4.Sk. / GÖNEN	(0266)7623239	
44	RUİM DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 2.Sk. / GÖNEN	(0266)7624410	
45	ÖZDERİ CEM DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 7.Sk. / GÖNEN	(0266)7623781	
46	DOĞUŞ DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 7.Sk. / GÖNEN	(0266)7621430	(0266)7627081
47	MERT DERİ	Karşiyaka Mh.Tabakhaneler 6.Sk. / GÖNEN	(0266)7620347	

S.N	TESİS ADI	ADRES BİLGİLERİ	TEL. NO	FAX NO
48	CÜCE DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7628855	(0266)7623572
49	TANATAR DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7620535	(0266)7623240
50	GÜNDER DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler Başak Sk./ GÖNEN	(0266)7627306	(0266)7627611
51	ERSEL DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7622138	(0266)7620949
52	ILGAZ DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 8.Sk. / GÖNEN	(0266)7623008	(0266)7627967
53	ENSAR DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 8.Sk. / GÖNEN	(0266)7626294	(0266)7726796
54	KANTAR DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 7.Sk. / GÖNEN	(0266)7622574	(0266)7626198
55	İSMAİL GÜLER	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7623828	
56	MUHARREM ŞEN	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7622682	
57	NATUREL-1 DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7620648	
58	ŞABAN DEREĞÖZÜ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 6.Sk. / GÖNEN	(0266)7725908	
59	BEDRİYE MEMİŞOĞLU	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7728410	
60	BULUT DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7623109	(0266)7620843
61	ÖZ DERİCİLİK	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7622772	
62	İSMAİL BİGALİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7623021	
63	YUSUF ÇETİNKAYA	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7622093	

S.N	TESİS ADI	ADRES BİLGİLERİ	TEL. NO	FAX NO
64	ÇAKIRLAR DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 4.Sk. / GÖNEN	(0266)7627133	(0266)7627130
65	NURİ DANACI	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 4.Sk. / GÖNEN	(0266)7622397	
66	NECMİ KOÇ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 5.Sk. / GÖNEN	(0266)7727271	
67	İSMAİL EFE	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 6.Sk. / GÖNEN	(0266)7726320	
68	MAR TÜKETİM MALZ.İTH.İHR.SAN.TİC.A.Ş.	ÇAYIRHİSAR MEVKİİ / BALIKESİR	(0266)2211210	0(266)2211501
69	YARIŞKABİN SAN VE TİC. A.Ş.	İZMİR YOLU 7. KM /BALIKESİR	2662830130	0(266)2830134
70	İSMAİL KUŞAKSIZ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7621731	
71	ARMEL DERİ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7621732	
72	İSMAİL KUŞAKSIZ	Karşıyaka Mh.Tabakhaneler 1.Sk. / GÖNEN	(0266)7621733	
73	TUKAŞ GIDA SAN. TİC. A. Ş.	Yeniköy / MANYAS	(0266)8131056	(0266)8131011
74	HİDROJEN PEROKSİT SAN. TİC. A. Ş.	600 Evler Mh. Atatürk Cd. No:70/BANDIRMA	(0266)7210312	(0266)7210311
75	MAURİ MAYA SAN.A.Ş.	Kavakpınar Mevkii Aksakal/BANDIRMA	(0266)7251500	(0266)7251070
76	İPRAGAZ A.Ş. BALIKESİR DOLUM TESİSİ	Edremit Yolu Dereköy mevkii 12/BALIKESİR	(0266)2861078	(0266)2861080
77	AB GIDA SAN.TİC.A.Ş.	Aksakal/ BANDIRMA	(0266)7251616	(0266)7251650
78	KASTAMONU ENTEGRE SANAYİ A.Ş.	OSB Savaştepe Yolu 8.km.BALIKESİR	0(266)2811250	(0266)2811259
79	SET ÇİMENTO SAN. VE TİC.A.Ş. BALIKESİR FABRİKASI	Soma Caddesi No:22 BALIKESİR	0(266)2212370	0(266)2212388

S.N	TESİS ADI	ADRES BİLGİLERİ	TEL. NO	FAX NO
80	BEST BALIKESİR ELEKTROMEKANİK SAN. TES. A.Ş.	Ağır Sanayi Bölgesi BALIKESİR	0(266)2418200	0(266)2415236
81	FER-ÇELİK BİSİKLET-MOTORSİKLET VE YEDEK PARÇA İMALATI	OSB Savaştepe Yolu 7.km.BALIKESİR	0(266)2811030	0(266)2811032
82	KURTSAN MEDİKAL SANAYİ VE TİC.A.Ş.	Balıkesir asfaltı 13. km BALIKESİR	0(266)7338530	0(266)7338705
83	KULA YAĞ VE EMEK YEM SANAYİ TİC. AŞ.	Ağır Sanayi Bölgesi Eski Kepsut Cad. No:161-163 BALIKESİR	0(266)2496800	0(266)2410105
84	ŞEF SARIM SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.	OSB Savaştepe Yolu 6km.BALIKESİR	0(266)2811100	0(266)2811101

* Müdürlüğümüzce tehlikeli atıkların kontrolü yönetmeliğinin 11,12 ve 13. maddeleri doğrultusunda işlem gören tesisler

Tablo.N.2: Ulusal Atık Taşıma Formu

NO	İLÇESİ	TESİSİN ADI	ADRESİ	SEKTÖRÜ	SERİ NO	SIRA NO	ADETİ	VERİLME TARİHİ
1	BİGADİÇ	Eti Maden Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü	Osmancı Köyü	Maden Sanayi	A	009536-009545	10	10.02.2006
2	HAVRAN	Tuna Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Tekke Mah. Tren Yolu Cad.	Geri Kazanım Tesisi	A	009546-009555	10	23.02.2006
3	HAVRAN	Tuna Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Tekke Mah. Tren Yolu Cad.	Geri Kazanım Tesisi	A	009556-009575 009601-009630	50	13.04.2006
4	GÖNEN	Danone Tikveşli Gıda ve İçecek San ve Tic. A.Ş.	Taştepe köyü	Gıda Sanayi	A	009576-009600	25	13.04.2006
5	BALIKESİR	Kastamonu Entegre Ağaç San. Tic. A.Ş.	OSB	Kimya Sanayi	A	009631-009650	20	18.04.2006
6	BANDIRMA	Mauri Maya San. A.Ş.	Aksakal köyü	Gıda Sanayi	A	009651-009675	25	10.05.2006
7	BANDIRMA	Şeker Piliç A.Ş.	Balıkesir asfaltı 6. km	Gıda Sanayi	A	009676-009700	25	11.05.2006
8	BANDIRMA	Bu Piliç Ent. Gıda San. Tic. A.Ş.	Bandırma-Balıkesir Karayolu 10. km	Gıda Sanayi	A	009726-009730	5	16.05.2006
9	BANDIRMA	Eti Maden Bandırma Bor ve Asit İşletme Müdürlüğü	600 Evler Mah.	Kimya Sanayi	A	009801-009825	25	17.05.2006
10	İL GENELİ	Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	STFA İş Merkezi Yeşilvadi Sok. No:1 Bostancı/İSTANBUL	Toplu Yemek Üretim Tesisi	A	009701-009725	25	18.05.2006
11	HAVRAN	Tuna Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Tekke Mah. Tren Yolu Cad.	Geri Kazanım Tesisi	A	009731-009790	60	01.06.2006
12	AYVALIK	Yudum Gıda ve San. Tic. A.Ş.	Tellikavak mevki, Küçükköy	Gıda Sanayi	A	009826-009850	25	27.06.2006
13	BANDIRMA	Banvit Bandırma Vitaminli Yem San. A.Ş.	Balıkesir asfaltı 8. Km	Gıda Sanayi	A	009791-009800	10	29.06.2006
14	BALIKESİR	Balıkesir Elektromekanik San. Tes. A.Ş.	Ağır Sanayi Bölgesi No:149	Makine Sanayi	A	009851-009875	25	25.07.2006
15	BALIKESİR	Tat Konserve San. A.Ş.	Ovaköy	Gıda Sanayi	A	009876-009885	10	01.08.2006
NO	İLÇESİ	TESİSİN ADI	ADRESİ	SEKTÖRÜ	SERİ NO	SIRA NO	ADETİ	VERİLME TARİHİ
16	BALIKESİR	Simge Güç Sistemleri Oto.Tic.San.Ltd. Şti.	Yeni Sanayi Sitesi Cumhuriyet Cad. N0:13	Metal Sanayi	A	009886-009887	2	06.09.2006
17	BALIKESİR	İpragaz A.Ş. Balıkesir Dolum Tesisi	Edremit Yolu Dereköy mevkii 12	Petrol Sanayi	A	009888-009900	13	06.09.2006

18	SUSURLUK	Doğan Güneş Turizm ve Otelcilik Ltd. Şti.	Susurluk-Balıkesir Yolu 5.km	Dinlenme Tesisi	A	009901-009925	25	05.10.2006
19	SUSURLUK	Akgün Gıda Mad. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Susurluk-Balıkesir Yolu 10.km	Dinlenme Tesisi	A	009926-009950	25	05.10.2006
20	SUSURLUK	Varan Konaklama Tesisleri	Demirkapı Köyü Őose Maden Yolu	Dinlenme Tesisi	A	009951-009975	25	05.10.2006
21	AYVALIK	Yudum Gıda ve San. Tic. A.Ő.	Tellikavak mevki, Küçükköy	Gıda Sanayi	A	009976-010000 079501-079525	50	17.11.2006
22	AYVALIK	Uygun Yağ Sabun Tic. A.Ő.	anakkale Yolu 8.km Nikita mevki	Geri Kazanım Tesisleri	A	079526-079575	25	30.11.2006
23	BALIKESİR	Sarıbekir Ambalaj San. Ve Tic. A.Ő.	OSB	Metal Sanayi	A	079576-079600	25	29.12.2006
2006 YILI SONU TOPLAM FORM ADETİ							540	

N.3. Özel Atıklar

N.3.1. Tıbbi Atıklar

Hastane ve benzeri sağlık kuruluşlarında oluşan, halk ve çevre sağlığı açısından özel olarak işlem görmesi gereken patolojik, toksik, genotoksik, enfekte, korozif, yanıcı ve kesici - delici vs. özellikteki hastane atıklarının, diğer evsel nitelikteki atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması ve bertaraf esaslarını belirleyen "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği", 20.05.1993 tarih ve 21586 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çevre sağlığı açısından potansiyel tehlike oluşturan tıbbi atıklar evsel atıklardan ayrı toplanması, ayrı araçlarla taşınması ve mutlaka bertaraf edilmesi gereken atıklardır.

Balıkesir İli sınırlarında; 24 adet hastane, 126 adet sağlık ocağı, 12 adet poliklinik, 1 adet ana çocuk sağlığı merkezi, 1 adet verem savaş merkezi, 1 adet Kızılay kan merkezi, 2 adet halk sağlığı laboratuvarı olmak üzere toplam 167 adet tıbbi atık üreten tesis bulunmaktadır. Ayrıca henüz kayıtlarımıza geçmemiş olan tıbbi atık üreten tesislerin belirlenmesi ve tüm tıbbi atık üreten tesislerin sayısı ile Yönetmeliğe göre mevcut durum tespitine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Tıbbi atıklar ilimizde MÇK kararına istinaden toplanmakta, genellikle katı atık depolama sahasında özel ayrılan bölüme kireçle birlikte gömülmektedir. Belediyeler bazında toplanan tıbbi atık miktarları, taşınması, bu işle ilgilenen personelin eğitim ve kıyafet durumu, bertaraf yöntemi gibi bilgiler Tablo N:3'de verilmiştir.

• İlimizde Tıbbi Atık Bertaraf ücreti Mahalli Çevre Kurulunca, Sağlık Kuruluşlarının ve Belediye Başkanlığının görüşü alınarak 2006 yılı için kg başına 22 Ykr olarak belirlenmiştir.

• İlimizde sağlık kuruluşlarından kaynaklanan tıbbi atıkların halk sağlığına ve çevreye zarar vermeden ayrı olarak toplanması, geçici depolanması, geri kazanılması, taşınması ve nihai bertarafının sağlanmasına yönelik olarak sağlık kuruluşlarında ve belediyelerde denetleme yapılmakta, uymayanlar bu konuda uyarılmaktadır.

• Tıbbi Atıkların nihai depolama alanları için denetimlerde bulunmak ve sadece tıbbi atıklar için yapılmış özel bir bertaraf alanında düzenli depolanmasının sağlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Tablo N.3: Belediyelerin Tıbbi Atık Envanteri

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı		Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
		Tıbbi Atıkların Taşınması	Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı (Adet)	Tıbbi Atık Taşıma Lisansı			kg/gün	kg/yıl			
GÖNEN BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	421 KG/HAF	Düzenli depolama (X)	Var ()		
								Yakma ()			
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Sterilizasyon ()	Yok (X)		
								Vahşi Depolama ()			
BANDIRMA BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel (X)	Özel (1)	Var (X)	Var (X)	Var (X)	111350 KG/YIL	Düzenli depolama ()	Var ()		
								Yakma ()			
	Yok ()	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok (X)		
								Vahşi Depolama (X)			
SINDIRGI BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	4 KG/GÜN	Düzenli depolama ()	Var ()	VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT ÇÖP SAHASINDA DİĞER ÇÖPLERLE BİRLİKTE BERTARAF EDİLİYOR.	
								Yakma ()			
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Sterilizasyon ()	Yok (X)		
								Vahşi Depolama (X)			
KORUCU BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	2,5 KG/GÜN	Düzenli depolama ()	Var ()	VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT ÇÖP SAHASINDA YAKILARAK BERTARAF EDİLİYOR.	
								Yakma (X)			
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Sterilizasyon ()	Yok (X)		
								Vahşi Depolama ()			
ERDEK BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT ÇÖP SAHASINDA DİĞER ÇÖPLERLE BİRLİKTE BERTARAF EDİLİYOR.	
								Yakma ()			
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Sterilizasyon ()	Yok (X)		
								Vahşi Depolama (X)			
BALYA BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK. SAĞLIK OCAĞINDAN ÇIKAN ATIKLAR KATI ATIKLARLA BİRLİKTE TOPLANILYOR. DÜZENSİZ DEPOLAMA İLE BERTARAF EDİLİYOR	
								Yakma ()			
								Sterilizasyon ()	Yok (X)		
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Vahşi Depolama (X)			

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı		Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
		Özel ()	Özel ()	Var ()			Var ()	Var ()			
AVŞA (MARMARA) BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK. SAĞLIK OCAĞINDAN ÇIKAN ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDA YAKILIYOR	
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (X)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Vahşi Depolama ()	Yok (X)		
MARMARA BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK. SAĞLIK OCAĞINDAN ÇIKAN ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDA YAKILIYOR.	
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Vahşi Depolama ()	Yok ()		
GÖBEL BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama () Yakma () Sterilizasyon ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK.SAĞLIK OCAĞINDAN ÇIKAN ATIKLAR KATI ATIKLARLA BİRLİKTE TOPLANIYOR. DÜZENSİZ DEPOLAMA İLE BERTARAF EDİLİYOR.	
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Vahşi Depolama (X)	Yok ()		
BALIKESİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel (X)	Özel (1)	Var (X)	Var (X)	Var (X)	196.879,00	Düzenli depolama (X) Yakma () Sterilizasyon () Vahşi Depolama ()	Var ()		
	Yok ()	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()					Yok (X)
ALTINOLUK BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK.SAĞLIK OCAĞINDA ÇIKAN ATIKLAR KATI ATIKLARLA BİRLİKTE MEVCUT KATI ATIK DEPOLAMA SAHASINDA DİĞER	
	Yok (X)	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Vahşi Depolama ()	Yok (X)		

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı	Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
GÜRE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK.SAĞLIK OCAĞINDA ÇIKAN ATIKLAR KIŞIN SAĞLIK OCAĞI YAKMA TESİSİNDE , YAZINDA BELEDİYE TARAFINDAN TOPLANIP ÇÖP SAHASINDA YAKILIYOR	
	Yok (X)	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)	Yakma (x)			
Sterilizasyon ()							Yok (x)			
Vahşi Depolama (x)										
ZEYTİNLİ BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK. SAĞLIK BİRİMLERİNDE OLUŞAN AZ ATIK TOPLANMAYIĞ O SAĞLIK BİRİMİNCE YAKILARAK BERTARAF EDİLİYOR.	
	Yok ()	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()	Yakma ()			
Sterilizasyon ()							Yok ()			
Vahşi Depolama ()										
KADIKÖY BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR ÇÖP SAHASINDA KONTROLSÜZ OLARAK YAKILIYOR	
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)	Yakma (X)			
Sterilizasyon ()							Yok (X)			
Vahşi Depolama ()										
DURSUBEY BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	MEVCUT ÇÖP SAHASINDA DİĞER ÇÖPLERLE BİRLİKTE BERTARAF EDİLİYOR.	
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)	Yakma ()			
Sterilizasyon ()							Yok (X)			
Vahşi Depolama (X)										
SAVAŞTEPE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	MEVCUT ÇÖP SAHASINDA DİĞER ÇÖPLERLE BİRLİKTE BERTARAF EDİLİYOR.	
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)	Yakma ()			
Sterilizasyon ()							Yok (X)			
Vahşi Depolama (X)										
EDREMİT BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	MEVCUT ÇÖP SAHASINDA DİĞER ÇÖPLERLE BİRLİKTE	
	Yok (X)	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)	Yakma ()			
Sterilizasyon ()							Yok (X)			
Vahşi Depolama ()										

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı	Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
								Vahşi Depolama (X)	BERTARAF EDİLİYOR.	
ALTINOVA BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (x)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	100 KG/AY	Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon () Vahşi Depolama ()	Var () Yok ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR
HAVRAN BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	2 KG/GÜN	Düzenli depolama () Yakma () Sterilizasyon () Vahşi Depolama (X)	Var () Yok (X)	VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT DEPOLAMA SAHASINDA AYRI BİR YERDE GÖMÜLEREK BERTARAF EDİLMEKTEDİR.
GÖKÇEYAZI BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	10 KG/GÜN	Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon () Vahşi Depolama ()	Var () Yok (X)	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK. TIBBİ ATIKLAR VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT DEPOLAMA SAHASINDA AYRI BİR YERDE YAKILMAKTADIR.
İLİCA (ŞİFA) BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon () Vahşi Depolama ()	Var () Yok ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR
KIZIKSA BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama () Yakma (X) Sterilizasyon () Vahşi Depolama ()	Var () Yok ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı	Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
İSKELEKÖY BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN SAĞLIK OCAĞI TARAFINDAN GÖMÜLEREK BERTARAF EDİLMEKTEDİR.
								Yakma ()		
Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama (X)			
YÜREĞİL BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR
								Yakma (X)		
Yok ()	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			
KÜÇÜKKÖY BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR
								Yakma (X)		
Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			
AKÇAY BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN KAPALI BİDONLO TOPLANMAKTA, VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN BELEDİYE ÇÖP SAHASINDA YAKILARAK İMHA EDİLMEKTEDİR.
								Yakma (X)		
Yok ()	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			
BURHANIYE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	44 KG/GÜN	Düzenli depolama ()	Var ()	VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT ÇÖP SAHASINDA DİĞER ÇÖPLERLE
								Yakma ()		
Yok ()	Kamu(X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Sterilizasyon ()	Yok (X)		

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı		Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
BÜYÜKYENİCE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR	
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Yakma (X)			
PELİTKÖY BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Sterilizasyon ()	Yok ()	YATAKLI SAĞLIK KURULUŞU YOK. SAĞLIK OCAĞINDA OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR BURHANİYE DEVLET HASTANESİNE POŞETLE GÖTÜRÜLMEKTEDİR	
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Vahşi Depolama ()			
AKSAKAL BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR	
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Yakma (X)			
EDİNCİK BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Sterilizasyon ()	Yok ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN ÇÖP ARAÇLARIYLA TOPLANMAKTA, VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN BELEDİYE ÇÖP SAHASINDA GÖMÜLEREK BERTARAF EDİLMEKTEDİR.	
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Vahşi Depolama (X)			

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı	Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
SARAYLAR BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN GÜNLÜK OLARAK POŞETLE ALINIP TOPLANMAKTA, VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN BELEDİYE ÇÖP SAHASINDA YAKILARAK İMHA EDİLMEKTEDİR.	
							Yakma ()			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()	Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			
ŞAMLI BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR ÇÖP SAHASINDA KONTROLSÜZ OLARAK YAKILIYOR	
							Yakma (X)			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()	Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			
İVRİNDİ BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK BİRİMLERİNDEN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR	
							Yakma ()			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()	Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			
KEPSUT BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	ÇÖP ARABALARIYLA ALINAN TIBBİ ATIKLAR VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT DEPOLAMA SAHASINDA AYRI BİR YERDE GÖMÜLEREK BERTARAF EDİLMEKTEDİR.	
							Yakma ()			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()	Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama (X)			
KOCAAVŞAR BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN	
							Yakma ()			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()	Sterilizasyon ()	Yok ()		
							Vahşi Depolama ()			

BELEDİYE ADI	Tıbbi Atık Yönetim Planı	Tıbbi Atıkların Taşınması			Temizlik İşçilerinin Özel Tıbbi Atık Kıyafeti	Personel İçin Özel Eğitim	Toplanan tıbbi atık miktarı		Tıbbi Atıkların Bertaraf Yöntemi	Bertaraf Tesislerinin Lisansı	AÇIKLAMALAR
PAMUKÇU BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR	
								Yakma (X)			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok ()		
								Vahşi Depolama ()			
YAYLABAYIR BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var ()	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()		Düzenli depolama ()	Var ()	YATAKLI SAĞLIK KURUŞU YOK. OLUŞAN TIBBİ ATIKLAR SAĞLIK OCAĞINDAN TAŞINMADAN ORADA YAKILARAK İMHA EDİLİYOR	
								Yakma (X)			
	Yok (X)	Kamu ()	Kamu ()	Yok ()	Yok ()	Yok ()		Sterilizasyon ()	Yok ()		
								Vahşi Depolama ()			
KARAAĞAÇ BELEDİYE BAŞKANLIĞI	Var (X)	Özel ()	Özel ()	Var ()	Var ()	Var ()	1 KG/GÜN	Düzenli depolama ()	Var ()	VAHŞİ DEPOLAMA YAPILAN MEVCUT DEPOLAMA SAHASINDA AYRI BİR YERDE GÖMÜLEREK BERTARAF EDİLMEKTEDİR.	
								Yakma ()			
	Yok ()	Kamu (X)	Kamu (1)	Yok (X)	Yok (X)	Yok (X)		Sterilizasyon ()	Yok ()		

N.3.2. Atık Yağlar

Bu tür atıklar genelde sanayi bölgelerinde görülmektedir. % 10 oranında geri kazanımı sağlanabilen yanık yağlar, kanalizasyona bırakılarak suyu, yakılarak havayı, boş araziye bırakılarak ise toprağı kirletmektedir. Atık yağ üreticisi konumunda olan sanayi kuruluşu ve kamu kurum ve kuruluşlarına “Atık Yağ Beyan Formu ” dağıtılmıştır. Atık yağların düzenli toplanarak bertaraf edilmesi ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

İlimiz dahilinde bulunan Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında atık madeni yağ üretimine neden olan faaliyetleri bulunan işletmelerin 2006 yılı için tanzim ettikleri Atık yağ Beyan Formuna göre beyan ettikleri atık yağ miktarı 76508 Kg olarak belirlenmiştir. Atık yağ oluşturan kurum ve kuruluşların ise 2006 yılı için toplam atık yağ miktarı ise; 51037 Kg’dır.

Tablo N-4 Atık Yağ Oluşturan İşletme Listesi

İşletmenin Adı	Atı Yağ Miktarı	Kategorisi	Bertarafçı Firma
Eti Maden İş.Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları	11.879 Kg	I. Kategori- II. Kategori	Ataberkt Ltd Şti./KOCAELİ
Şeker Piliç ve Yem Sanayi A.Ş.	1500 Kg	I. Kategori	İzaydaş/İZMİT
Kocaman Balıkçılık İhr. İth. Ltd. Şti.	950 Kg	II. Kategori	İzaydaş/İZMİT
Mauri Maya San. Tic A.Ş.	975	II. Kategori	
Bu Piliç Entegre Gıda Sanayi A.Ş.	500 Kg	I. Kategori	İzaydaş/İZMİT
Banvit A.Ş.	3804 Kg	I. Kategori	Gürpet/İZMİR Ares/İZMİR
İşbir Sentetik Dokuma A.Ş.	2400 Kg	I. Kategori	PETDER
Beksan Makine İmalat Tic. A.Ş.	3500 Kg	II. Kategori	-
Tat Konserve Sanayi A.Ş.	300 Kg	I. Kategori	Denge Ltd. Şti./ANKARA
Set Çimento Sanayi Tic. A.Ş.	4000 Kg	II. Kategori	Bursa Çimento A.Ş.
Bantaş Bandırma Ambalaj San. Tic. A.Ş.	120 Kg	-	PETDER
Kastamonu Entegre Ağaç San. Ve Tic. A.Ş.	9850 Kg	I. Kategori	GDS LTD ŞTİ.
Yudum Gıda San. Ve Tic. A.Ş.	4480 Kg	I. Kategori	ÇİNKANLAR LTD. ŞTİ.
Yörsan Gıda Mam. Ve Tic. A.Ş.	1000 Kg	-	PETDER
Protaş Proje Mah. İnş. Elk. San. Tic. A.Ş.	400 Kg	-	-
Tukaş Gıda San. Tic. A.Ş.	820 Kg	-	-
Best Elektromekanik San. Tes. A.Ş.	27860 Kg	I. Kategori	GDS LTD ŞTİ.
Assan Gıda San. Ve Tic. A.Ş.	100 Kg	-	PETDER
Deneks Gıda San. Ve Dış Tic. A.Ş.	70 Kg	-	-
Danone Tikveşli Gıda İçe. San. Tic. A.Ş.	2000 Kg	I. Kategori	GDS LTD ŞTİ.

Tablo N.5 Atık Yağ Oluşturan Kurum/Kuruluş Listesi

KURUM/KURULUŞLARIN İSİMLERİ
6. Ana Jet Üs Komutanlığı
9. Ana Jet Üs Komutanlığı
DSİ 25. Bölge Müdürlüğü
Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş. Balıkesir İl Müdürlüğü
TCDD Balıkesir Gar Müdürlüğü
Karayolları 141. Şube Müdürlüğü
Pelitköy Belediye Başkanlığı
Balıkesir Belediye Başkanlığı
Altınoluk Belediye Başkanlığı (Kentsel Arıtma Tesisi)
Karaağaç Belediye Başkanlığı
Edincik Belediye Başkanlığı
Sarıköy Belediye Başkanlığı
Bandırma Belediye Başkanlığı
Zeytinli Belediye Başkanlığı

N.3.3. Bitkisel ve Hayvansal Atık Yağlar

Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. il dahilinde hayvanlık yem imali yapmak üzere Bakanlığımız tarafından lisanslandırılmış 3 adet bitkisel atık yağ geri kazanım tesisi bulunmaktadır. bu işletmelere Valiliğimizce bitkisel atık taşıma amaçlı araçları için firma ve araç lisansı verilmiştir.

İl dahilinde yer alan ve Belediye sınırları dışında faaliyet gösteren konaklama tesisleri ile satış yerlerinde İl Müdürlüğümüzce denetimler yapılmakta, bu işletmelere yükümlülükleri bildirilmektedir. İl dahilinde bu işletmelerden kaynaklanan bitkisel atık yağ miktarı konusunda sağlıklı bir veri bulunmamaktadır.

Tablo N.6 Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri

FİRMA İSMİ	ADRES-TELEFON-FAX	TOPLANACAK ATIK TÜRÜ	TOPLAMA İZİN SÜRESİ SON TARİHİ	LİSANSLI ARAÇ SAYISI
ARI RAFİNE VE YAĞ SAN. A.S.	İzmir Yolu 4. Km Pk.82 BALIKESİR Tel: 0 266 221 21 50 Faks: 0 266 221 21 53	-Soap Stock	15.09.2007	5
TUNA KİMYA SAN. VE TİC. A.S.	Tekke Mah. Demiryolu Cad. No:19 HAVRAN BALIKESİR Tel: 0 266 432 11 26 Faks: 0 266 432 25 55	-Soap Stock -Tank Dibi Tortu	15.09.2007	3
UYGUN YAĞ SABUN SAN VE TİC. A.S.	Ayvalık Çanakkale Yolu 8. Km. I. Nikita mevki AYVALIK Tel: 0 266 331 20 51-331 36 64-331 39 20 Faks: 0 266 331 00 82	-Soap Stock -Tank Dibi Tortu	15.09.2007	1

N.3.4. Pil ve Aküler

İlimiz Belediye Başkanlığı tarafından Şehrin muhtelif yerlerine ve okullara konulan pil kutuları ile piller ve aküler toplanmakta ve Katı Atık Depolama sahasının ayrı bir bölümünde (geçici depolama) beton kuyularda saklanmaktadır

N.3.5. Cips ve Diğer Yakma Fırınlarından Kaynaklanan Küller

İlimizde yakma fırını bulunmamaktadır.

N.3.6. Tarama Çamurları

İlimizde bulunmamaktadır.

N.3.7. Elektrik ve Elektronik Atıklar

Elektrik ve Elektronik atıkların geri kazanımı yapılmamaktadır.

N.3.8. Kullanım Ömrü Bitmiş Araçlar

İlimizde Kullanımı bitmiş (makina, taşıt vb.) hurda araçlar ihale ile satılmakta veya Hurdasan'a verilmektedir.

Belediyenin çeşitli birimlerinde hizmet vermiş bulunan 26 adet muhtelif motorsbisiklet ve araçların uzun zamandan beri gayri faal vaziyette bulunduğu, eski model olmaları nedeniyle ekonomik ömürlerini doldurmuş olmaları, yedek parçalarının piyasada zor bulunması ve pahalı olması sebeplerinden dolayı 41.500 Kg Hafif vasıflı demir çelik, 80.200 Kg. Ağır vasıflı demir çelik, 250 Kg. Lastik Hurdası satılmıştır.

N.4. Diğer Atıklar

N.4.1. Ambalaj Atıkları

Ambalaj atıklarının kaynakta ayrı toplanması esasına dayalı Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde İlimiz dahilinde Ambalaj Atıkları toplayan ve ayırma işlemine tabii tutulan Bakanlığımız tarafından lisanslandırılmış 1 adet Ambalaj Atığı Toplama-Ayırma Lisanslı, 2 adet Geçici Çalışma İzni bulunan işletme bulunmaktadır. İlimizde Geri Dönüşüm Tesisi bulunmamaktadır.

Tablo N.7 Ambalaj Atığı Toplama-Ayırma Lisanslı Firmalar

Ambalaj Atığı Toplama-Ayırma Tesisi Adı	Tesisin Adresi	Tesiste Toplanan-Ayrılan Ambalaj Cinsi	İZİN ŞEKLİ
ÖZNAK Hurdacılık Geri Dönüşümlü Atık Değerlendirme San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Gümüşçeşme mah. 252. Sok. BALIKESİR	Cam, Plastik, Metal, Kağıt, Kompozit	Toplama Ayırma Lisansı
ÖRKASAN Hurda San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Ağır San. Böl. Kepsut Cad. No:86 BALIKESİR	Plastik, Metal, Kağıt-Karton	Geçici Çalışma İzni
Zafer Atık Maddeler Dönüşüm Yeniden değerlendirme Nakliye ve San. tic. Ltd. Şti.	Ağır San. Bölgesi Karınca Cad. No:22 Burhaniye/BALIKESİR	Cam, Plastik, Metal, Kağıt, Kompozit	Geçici Çalışma İzni

İl dahilinde ambalaj atıklarının kaynağında toplanması ayrılması konusunda mevcut durumda 3 Belediye Başkanlığı (Balıkesir, Kepsut ve Zeytinli)) Bakanlığımızdan lisans almış firmalar ile çalışmaktadır.

Tablo N.8 Kaynakta Ambalaj atığı Toplama İşi Yapan Belediyeler

Belediyenin Adı	Ambalaj Atıkları Kaynağında Ayrı Toplanıyor mu?		Anlaşma Yapılan Lisanslı Firmanın Adı, Adresi
	Evet	Hayır	
Balıkesir	X		ÖRKASAN Hurda San. Ve Tic. Ltd. Şti.
Kepsut	X		ÖZNAK Hurdacılık Geri Dönüşümlü Atık Değerlendirme San. Ve Tic. Ltd. Şti.
Zeytinli	X		ZAFER Atık Mad. Dön. Yen. Değ. Nak.ve Tic.Ltd. Şti.

N.4.2. Hayvan Kadavraları

İlimizde bu tür atık oluşturan tesisler bulunmamaktadır. Hayvan kadavraları Balıkesir Belediyesi Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında çöpün içinde açılan çukurlarda kireçlenerek bertaraf edilmektedir.

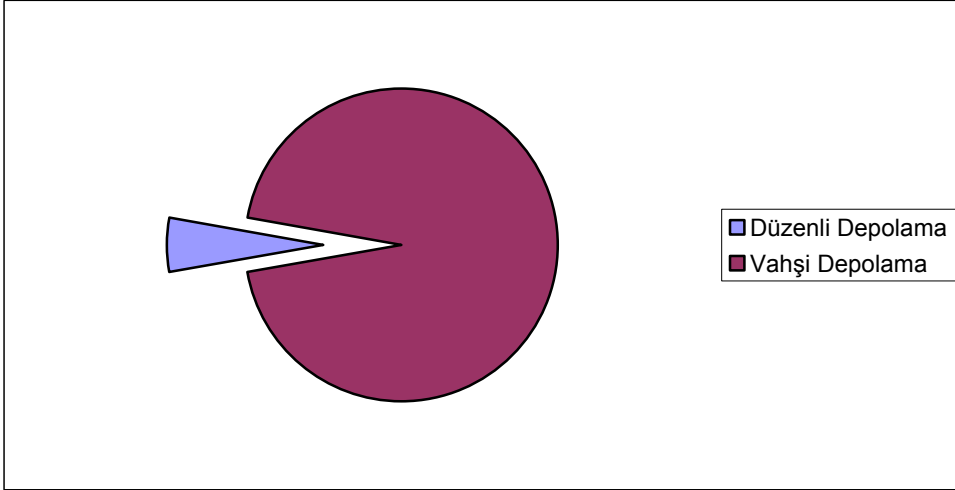
N.4.3. Mezbaha Atıkları

İlimizde Mezbaha Atıkları Katı Atık Depolama Sahasına bertaraf edilmektedir. Mezbaha atıkları Balıkesir Belediyesi Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında çöpün içinde açılan çukurlarda kireçlenerek bertaraf edilmektedir.

N.5. Atık Yönetimi

İlimizde bulunan Katı Atık Deponi Alanlarının yönetimi hakkında Çevre Kanunu, Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile bu yönetmelik doğrultusunda hazırlanan Belediyeler Birliği oluşturulması ve vahşi depolama yapılan alanların kapatılarak yeni sahalar hakkında yer seçiminde bulunulması hususunun belirtildiği 2003/8 sayılı Genelge ve Birlik Modeli esasına göre yapılacak uygulamaları ve hazırlanması gereken iştermin planı hususlarının belirtildiği 2006/14 sayılı Genelge kapsamında çalışmalar yapılmaktadır.

Mevcut durumda ilimizde 53 Belediye Başkanlığından sadece 3 tanesinin (Balıkesir, Altınoluk, Gönen) düzenli depolama alanı bulunmaktadır. (Şekil 1.) Belediye Başkanlıklarının katı atık sahaları hakkındaki genel durumu Tablo N.9. de verilmiştir.

Şekil 1: Belediyelerin Depolama Durumlarına Göre Dağılımı

N.6. Katı Atıkların Miktar ve Kompozisyonu

İl genelinde sağlıklı bir şekilde atıkların miktar ve kompozisyonuna ilişkin veri toplanamadığı için sadece Balıkesir Belediye Başkanlığından edinilen bilgiler mevcuttur.

Balıkesir Belediye Başkanlığının Sürdürülebilir Çevre Yönetimi Birliği Katı Atık Projesi çalışmaları kapsamında tespit edilen katı atık kompozisyonu:

- % 51.51 Organik-Odun
- % 9.01 Kağıt
- % 3.01 Cam
- % 1.79 Metal
- % 10.79 Plastik
- % 3.58 Tekstil-Deri-Lastik
- % 2.95 Diğer (hacimli)
- % 17.37 Diğer (kül-cüruf)

Balıkesir Belediye Başkanlığına ait Karagedik mevkiinde bulunan eski depolama sahasında vahşi olarak çöp depolamasının insan ve çevre sağlığına verdiği olumsuzluklar göz önüne alınarak 01.04.1999 tarihinden bu yana Balıkesir – Savaştepe yolu üzerinde Gaziosmanpaşa mahallesi ile Gökköy arasında Güzle mevkiinde bulunan Belediyemize ait Düzenli Katı Depolama Sahasında Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Düzenli Katı Depolama Sahası İşletme Kılavuzu hükümlerine göre depolama ve bertaraf işlemi yapılmaktadır. Yine 1999 yılında Gönen, 2001 yılında ise Altınoluk Belediye Başkanlıklarına ait Düzenli Katı Atık Depolama Sahaları hizmete alınmıştır.

İlimizdeki belediyelere ait katı atık miktarı, atıkların toplama-taşıma hizmetlerinin yürütülme şekli, depolama şekli, atık hizmetlerinde kullanılan araç-ekipman durumu, atık hizmetlerinde çalışan eleman sayısı ve kaynaktan ayrı toplama yapıp yapılmadığını gösterir bilgiler N.9 'da verilmiştir.

Balıkesir, Kepsut ve Zeytinli Belediye Başkanlıkları katı atık toplama hizmetleri yürütülürken ambalaj atıklarını kaynağında ayrı toplama ve taşıma hizmeti vermektedirler.

Tablo N.9: Belediyelerin Katı Atık Durumu

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Mevcut Bertaraf Yöntemi	Atık Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Toplama, Taşıma, Bertaraf)	Hangi Atıklar Toplanıyor	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayrı Toplama Yapılıyor mu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)
		Yaz	Kış							
BALIKESİR	216000	1,62	2,78	350 YAZ 600 KIŞ	Düzensiz Depolama () Düzenli Depolama (X) Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye () Özel Sektör (X) Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet (X) Hayır ()	10 BÜYÜK ARAÇ, 1 TIBBİ ARAÇ, 5 KÜÇÜK ARAÇ, 2DAMPERLİ KAMYON, 2 YOL SÜPÜRME	5
ŞANLI	1350	2,4	2,4	3	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET TRAKTÖR	7
PAMUKÇU	3003	0,333	0,333	1	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	2
AYVALIK	31986 KIŞ 60000 YAZ	0,5	0,468	15 KIŞ 30 YAZ	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	6 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 6 ADET TRAKTÖR	60
KÜÇÜKKÖY	6600 KIŞ 150000 YAZ			30	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	3 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 4 ADET TRAKTÖR	20

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Mevcut Bertaraf Yöntemi	Atık Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Toplama, Taşıma, Bertaraf)	Hangi Atıklar Toplanıyor	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayırı Toplama Yapılıyor mu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)
ALTINOVA	9883	2,02	2,02	20	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	5
BALYA	1916	2,08	2,08	4	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	2
ILICA	871	1,148	1,148	1	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	1
BANDIRMA	97419	1,026	1,026	200	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye () Özel Sektör (X) Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	14 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	65
EDİNCİK	5084	0,58	0,58	3	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	7
AKSAKAL	1995	2	2	4	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	4
BURHANİYE	31227	1,28	1,28	40	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	6 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 1 ADET TRAKTÖR 1 ADET TIBBİ ATIK ARACI	46
PELİTKÖY	2100	3,33	3,33	7	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 2 ADET TRAKTÖR	6

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Mevcut Bertaraf Yöntemi	Atık Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Toplama, Taşıma, Bertaraf)	Hangi Atıklar Toplanıyor	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayırı Toplama Yapılıyormu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)
					Diğer ()					
BİGADİÇ	14550	2,06	2,06	30	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	5 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	19
İSKELEKÖY	2000	1,5	1,5	3	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 2 ADET TRAKTÖR	9
DURSUNBEY	14654	0,614	0,614	9	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	4 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 3 ADET ÇÖP KAMYONU	21
EDREMİT	39202	0,7	0,7	70	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye () Özel Sektör (X) Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	8 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 3 ADET TRAKTÖR	63
ALTINOLUK	3750 KIŞ 35000 YAZ	0,6	2,1	20	Düzensiz Depolama () Düzenli Depolama (X) Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	8 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	23
KADIKÖY	3750	0,8	0,8	3	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi () Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	3
GÜRE	5500	2,72	2,72	15	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi ()	Evet () Hayır (X)	3 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	5

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)	Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Mevcut Bertaraf Yöntemi	Atık Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Toplama, Taşıma, Bertaraf)	Hangi Atıklar Toplanıyor	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayırı Toplama Yapılıyor mu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)	
				Yakma () Diğer ()	Birlik ()	Diğer* ()				
ZEYTİNLİ	5614	2,08	2,08	30	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	3 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 3 TRAKTÖR	21
ERDEK	18626	1,325	1,325	25	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	4 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 1ADET DAMPERLİ ÇÖP ARACI	11
KARŞIYAKA	3000	1,66	1,66	5	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR 1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	6
OCAKLAR	16600	1,204	1,204	20	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR 1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	7
GÖMEÇ	4122	1,455	1,455	6	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 3 TRAKTÖR	15
KARAAĞAÇ	4200	4	0,71	20 YAZ 3 KIŞ	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	9
GÖNEN	36263	0,827	0,827	30	Düzensiz Depolama () Düzenli Depolama (X) Kompost ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X)	Evet () Hayır (X)	6 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	15

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Mevcut Bertaraf Yöntemi	Atık Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Toplama, Taşıma, Bertaraf)	Hangi Atıklar Toplanıyor	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayırı Toplama Yapılıyor mu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)
					Yakma () Diğer ()	Birlik ()	Diğer* ()			
SARIKÖY	6000	1	1	6	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET TRAKTÖR	9
HAVRAN	10122	1,975	1,975	20	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	3 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	20
İVRİNDİ	5772	3,1	3,1	18	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET ÇÖP KAMYONU	6
GÖKÇEYAZI	1862	4	4	8	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR 1 ADET ÇÖP ARACI	4
KORUCU	1904	0,264	0,264	0,5	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	2
KAYAPA	1845	0,27	2,08	0,5	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	2
KEPSUT	5545	1,44	1,44	8	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X)	Evet () Hayır (X)	2 ADET ÇÖP KAMYONU 1 ADET TRAKTÖR	10

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)	Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Mevcut Bertaraf Yöntemi	Atık Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Toplama, Taşıma, Bertaraf)	Hangi Atıklar Toplanıyor	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayırı Toplama Yapılıyormu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)	
MANYAS	5435	0,735	0,735	4	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik () Diğer* ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	4
KIZIKSA	1600	2,5	2,5	4	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik () Diğer* ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET ÇÖP KAMYONU 1 ADET TRAKTÖR	2
SALUR	2062	2,42	2,42	5	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik () Diğer* ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET ÇÖP KAMYONU 1 ADET KEPÇE	4
MARMARA	2215 KIŞ 15000 YAZ	1	2,7	6 KIŞ 15 YAZ	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik () Diğer* ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	3 ADET ÇÖP ARACI	5
AVŞA	2216 KIŞ 15000 YAZ	2	0,5	6 KIŞ 30 YAZ	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik () Diğer* ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	5
SARAYLAR	1780	0,561	0,561	1	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	3

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Yakma	Birlik	Diğer*	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayırı Toplama Yapılıyormu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)
		()	()		()					
SAVAŞTEPE	10288	1,9	1,9	20	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET ÇÖP KAMYONU 1 ADET TRAKTÖR	18
SARIBEYLER	2352	2,97	2,97	7	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	2
SINDIRGI	10492	0,571	0,571	6	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 3 KAMYON	21
YAYLABAYIR	1912	0,627	0,627	1,2	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	3
YÜREĞİL	2425	0,851	0,851	2	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	3
GÖLCÜK	1850	1,621	1,621	3	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET TRAKTÖR	2

Belediye Adı	Nüfus	Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (Kg/Gün)		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (Ton/Gün)	Yakma	Birlik	Diğer*	Ambalaj Atıkları İçin Kaynakta Ayrı Toplama Yapılıyormu?	Atık Hizmetleri İçin Araç ve Ekipman Durumu (Adet, Cins, Kapasite vs)	Atık Hizmetleri İçin Eleman Durumu (Sayı ve Görev)
		()	()		()					
SUSURLUK	22305	1,21	1,21	27	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel (X) Tıbbi (X) Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	2 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 1 TRAKTÖR	27
KARAPÜRÇEK	2033	0,983	0,983	2	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU 3 ADET TRAKTÖR	10
GÖBEL	2423	1,238	1,238	3	Düzensiz Depolama (X) Düzenli Depolama () Kompost () Yakma () Diğer ()	Belediye (X) Özel Sektör () Belediye Şirketi() Birlik ()	Evsel (X) Endüstriyel () Tıbbi () Diğer* ()	Evet () Hayır (X)	1 ADET SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU	3

N.7. Katı Atıkların Biriktirilmesi, Toplanması, Taşınması ve Aktarma Merkezleri

İl genelinde katı atıkların toplanması, taşınması işlemleri genellikle özel firmalar tarafından yapılmaktadır. Belediyelere ait katı atık miktarı, atıkların toplama-taşıma hizmetlerinin yürütülme şekli, depolama şekli, atık hizmetlerinde kullanılan araç-ekipman durumu, atık hizmetlerinde çalışan eleman sayısı ve kaynakta ayrı toplama yapıp yapılmadığını gösterir bilgiler N.5. Bölümünde Tablo 9' yer almakta olup bu tabloya göre İl-İlçe-Belde belediyeleri bazında Balıkesir'in yıllık toplam katı atık miktarı 528 520 ton/yıl olarak hesaplanmıştır.

N.8. Atıkların Bertaraf Yöntemleri

N.8.1. Katı Atıkların Depolanması

İl genelinde 3 belediye hariç tümünde vahşi depolama yapılmakta olup sadece Balıkesir, Altınoluk ve Gönen Belediye Başkanlıkları Düzenli Katı Atık Depolama Sahasına sahiptir.

N.8.2. Atıkların Yakılması

İlimizde atık yakma tesisi bulunmamaktadır.

N.8.3. Kompost

İlimizde kompost tesisi bulunmamaktadır.

N.9. Atıkların Geri Kazanımı ve Değerlendirmesi

İl genelinde 3 belediye hariç tümünde Geri Dönüşümlü Atıklar diğer katı atıklarla birlikte toplanmakta olup sadece Balıkesir, Kepsut ve Zeytinli Belediye Başkanlıkları Geri Dönüşümlü Atıkları kaynağında ayrı toplama ve geri kazanım çalışmaları yapmaktadırlar. Bunun için Bakanlığımızdan lisanslı firmalarla çalışmaktadırlar.

N.10. Atıkların Çevre Üzerindeki Etkileri

İlimiz dahilinde sadece Balıkesir, Altınoluk ve Gönen Belediye Başkanlıklarına ait düzenli depolama tesisi bulunmakta diğer belediyelerde vahşi depolama yapılmaktadır. İl genelinde çöp ayırma, yakma ve kompostlaştırma vb. tesisler bulunmamaktadır.

Balıkesir genelinde katı atıkların biriktirilmesi, toplanması ve depolanması işlemleri sırasında çevre ve sağlık açısından önemli problemler yaşanmaktadır. Atıkların toplanması aşamasında kaldırımlarda konteynırlarda veya yollarda bekletilmesi ve çeşitli nedenlerle etrafa saçılması, sızıntı suları hem koku hem görüntü kirliliği oluşturmakta, haşerelerin (sinekler, böcekler, kemirgenler...) üremesine neden olmaktadır.

Atıkların düzenli olarak depolanmaması, sızıntı suları için arıtma sistemlerinin geliştirilememesi ve gaz toplama bacalarının olmayışı nedeniyle alıcı ortamlar ile canlı - cansız varlıklar üzerinde kalıcı ve olumsuz etkiler oluşabilmektedir. Sızıntı suları her türlü

mikrobik ve kimyasal kirliliği alıcı ortamlara taşımakta dolayısıyla yer altı ve yerüstü su kaynaklarında, tarım arazilerinde ve canlıların bünyesinde birikebilmektedir. Katı atıkların kontrolsüz bir şekilde yakılarak bertaraf edilmesi veya havalandırma bacalarının olmayışı, düzenli bir şekilde de günlük örtüleme çalışmasının yapılmayışı dolayısıyla gaz sıkışması nedeniyle çıkan alevli veya alevsiz çöp yangınları hem hava kirliliği yaratmakta hem fauna ve floraya zarar vermekte hem de ormanlık alanlarda orman yangınlarının oluşmasına neden olmaktadır. Özellikle yaz aylarında bu durumla çok sık karşılaşılmaktadır.

Düzensiz çöp depolama sahalarının bir çoğunun giriş çıkışının denetimsiz oluşu rastgele çöp atımlarına neden olmakta, rüzgarın etkisiyle çöpün üst tabakasındaki hafif maddelerin uçuşması, sahaya giren hayvanlar ve sahada geri kazanılabilir atıkları ayıklayan kişiler nedeniyle de çöplerin yer değiştirmesi ile de saha genişlemekte ve çöp sahasına ulaşan yol boyunca etraf atıklarla kaplanmaktadır. Bu da yine son derece çirkin bir görüntü oluşmasına, kokuların iklim itibarı ile de oldukça geniş bir etrafa yayılmasına neden olmaktadır.

Balıkesir merkez ilçemizde;

1 Adet	Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi
1 Adet	İnşaat Atığı ve Hafriyat Depolama Sahası
2 Adet	lisanslı Geri Kazanım Tesisi

bulunmaktadır. Kompostlaştırma ve yakma tesisi mevcut değildir.

KAYNAKLAR :

- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- İl Çevre Durum Raporu 2005
- İl Çevre ve Orman Müdürlüğü
- Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü.

O. GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM

O.1. Gürültü

O.1.1. Gürültü Kaynakları

İnsan çevresini ciddi bir şekilde tehdit eden önemli bir problem de “gürültü”dür. Gürültü gelişigüzel yapı ve birbiri ile uyumlu bir tonal özellik göstermeyen karmaşık ses düzenidir. Ses basınç düzeylerinin birimi desibel (dB) dir. Frekans ise ses dalgalarının birim zamandaki titreşim sayısıdır ve birimi Hertz’dir (Hz.).

Ses, titreşim yapan bir kaynak aracılığı ile hava basıncındaki değişmelerin oluşturduğu ve insanda işitme duyusunu uyaran fiziksel bir olaydır. Basınç değişikliklerinin kulaktaki iletişim mekanizması ile beyne aktarılması sonucunda ses algılanır. Ses dalgalarının doğuşu, iletimi, işitme ve algılama insanlar üzerindeki etkileri, ultrasonik dalgalar, müzik ve müzik araçları kısaca ses olayı ile ilgili bütün konular “AKUSTİK = SES BİLİM VE TEKNİĞİ” kapsamında incelenmektedir.

Son zamanlarda iş yerlerindeki makineleşme, otoyolların yaygınlaşması ve trafik yükünün artması hava yolu taşımacılığının yaygınlaştırılması gürültüyü, çevre kirlenmesi ve korunması ile ilgili önemli bir problem haline getirmiştir. Bunun içinde toplumda gürültü seviyesini belirli seviyelerde tutmak, gürültüyü kaynağında azaltmak üzere kanuni ve idari düzenlemelere gidilmiştir.

Gürültü kirliliği; kişinin işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkileyen, fizyolojik ve psikolojik dengelerini bozabilen, iş performansını azaltan, çevrenin hoşluğunu ve sakinliğini yok ederek niteliğini değiştiren önemli bir çevre kirliliği olarak tanımlanmaktadır.

O.1.1.1. Trafik Gürültüsü

Toplumdaki gürültü kaynaklarından en önemlilerinden biri de trafik gürültüsüdür. Karayolu taşımacılığının günden güne artması, çeşitli kara nakil vasıtalarının büyük ölçüde kullanılması, trafik gürültüsünün şiddetini arttırmıştır.

Tek taşıt ve hareketlerinden doğan temel gürültü bileşenleri;

- Motor gürültüsü (hava girişi, silindir bloğu, fan, dişli kutusu, egzoz gürültüsü),
- Aerodinamik gürültü,
- Yol yüzeyi sürtünmesi (lastik sesi)
- Fren ve klakson sesleri olarak sıralanabilir.

Ülkemizde her türlü taşıtın izin verilebilir üst gürültü sınırları, 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde çıkarılan, 01.07.2005 tarih ve 25862 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği’nde belirlenmiştir. Bu yönetmeliğe göre;

Kara yolu araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 11 — Motorlu kara yolu araçlarının aşağıdaki esaslara uymaları zorunludur.

a) Motorlu kara yolu araçlarının kara yoluna uygunluğu ve teknik esasları 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 29 uncu maddesi uyarınca; araçların, yapım ve kullanım bakımından kara yolu yapısına ve trafik güvenliğine uyması zorunludur. Bununla ilgili yönetmelik hazırlama ve diğer alt düzenleyici işlemleri belirleme Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisindedir.

b) Kamuya açık yerlerde çalıştırılan motorlu kara yolu taşıtlarının dış gürültü seviyesi ve egzoz sistemleri ile ilgili olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların Dış Gürültü Emisyonları ve Egzoz Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (70/157/AT) kapsamında getirilen esaslar sağlanır.

c) Motorlu kara yolu araçlarının sesli uyarı cihazları (kornaları) ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan, 1/5/1999 tarihli ve 23682 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların Sesli İkaz Cihazları ve Bunların Takılması ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (70/388/AT) kapsamında getirilen esasların sağlanması zorunludur. Geçiş üstünlüğüne haiz taşıtlara 18/7/1997 tarihli ve 23053 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kara Yolları Trafik Yönetmeliğinin 141 inci maddesi uygulanır.

d) Tekerlekli tarım veya orman traktörlerinin dış gürültü düzeyleri ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 13/6/2002 tarihli ve 24784 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Bazı Parçaları ve Özellikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (74/151/AT) kapsamında getirilen esaslar sağlanır.

e) İki veya üç tekerlekli motorlu kara yolu araçlarının dış gürültü düzeyleri ile ilgili olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 18/7/2003 tarihli ve 25172 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Bazı Aksam ve Özellikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/24/AT) eki Dokuzuncu Kısımda getirilen esaslar sağlanır.

Demir yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 12 — Banliyö ve şehirlerarası trenler ile ağır ve hafif metroların dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve tren çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ve vagon içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeler 9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Ulaştırma Bakanlığının yetkisindedir.

Hava yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 13 — Türk sicilindeki ve yabancı ülke sicilindeki hava yolu araçlarının iç ve dış trafiğe açık hava alanlarımıza iniş ve kalkış yapabilmeleri için hava alanı araçlarının dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve hava aracı çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ile araç içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeler 9/4/1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Ulaştırma Bakanlığının yetkisindedir.

Su yolu ulaşım araçlarında uyulması gereken şartlar

Madde 14 — Deniz, göl veya başka su yollarında kullanılan araçların dış gürültü düzeyleri ile yolcu ve su yolu aracı çalışanlarının kulak sağlığı ve konforu açısından iç gürültü ile araç içi titreşim düzeylerine ilişkin düzenlemeler 10/8/1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname hükümleri uyarınca Denizcilik Müsteşarlığının yetkisindedir.

Kara yolu çevresel gürültü kriterleri

Madde 21 — Kara yolundan kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan kara yollarının geçtiği alana ve zaman dilimine bağlı olarak, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre kara yolu çevresel gürültü düzeyi $L_{gündüz}$ ve L_{gece} cinsinden Tablo-1 de verilen sınır değerleri aşamaz.

Tablo-O.1: Kara Yolu Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	Yenilenmiş/Onarılmış yollar		Mevcut yollar	
	L _{gündüz} (dBA)	L _{gece} (dBA)	L _{gündüz} (dBA)	L _{gece} (dBA)
Kırsal alanlar	55	45	60	50
Gürültüye duyarlı alanlar (eğitim, kültür ve sağlık alanları), yazlık yerleşim alanları ve kamp yerleri	60	50	65	55
Yerleşim alanları	63	53	68	58
İş alanları ve yerleşim alanları	65	55	70	60
Endüstriyel alanlar	67	57	72	62

b) Yılda üç milyonun altında taşıtın geçtiği kara yolunun bulunduğu alanın nüfus yoğunluğu ve kara yolundan kaynaklanan gürültü nedeniyle yaşanan şikayetin yoğunluğu dikkate alınarak kara yollarının maksimum çevresel gürültü düzeyinin L_{gündüz} 68 dBA'yı aştığı yerlerde, işletmeci kurum/kuruluş tarafından, karayolu civarında var olan evlerin mevcut yollardan etkilenmemesi için; kara yolu ve çevresinde trafik akışı, yol kaplaması ve benzeri veya yol kenarlarına TSEN 1793-1, TSEN 1793-2 ve TSEN 1793-3 standartlarına uygun gürültü perdeleme teknikleri dikkate alınarak etkin ve uygulanabilir tedbirler alınır. Alınan tedbirlerin etkinliğinin ölçüm ve performans testleri yaptırılır.

Raylı sistem çevresel gürültü kriterleri

Madde 22 — Raylı sistemlerden kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan demir yollarının geçtiği yerleşim yerlerinde ve doğal yaşamın koruma altında bulunduğu alanlardaki uzun mesafeli demir yolu hatlarında zaman dilimine bağlı olarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, çevresel gürültü düzeyleri L_{gündüz} 65 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

b) Metro istasyonlarında metronun geçtiği hatlarda; bekleme, iniş ve biniş platformlarında ve istasyonlarda, havalandırma kanallarında zaman dilimine bağlı olarak oluşabilecek çevresel gürültü sınır değerleri Tablo-2 deki değerleri aşamaz.

Tablo-O.2: Metrolar İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Yer altı İstasyonları	L _{gündüz} (dBA)	Yerüstü İstasyonları	L _{gündüz} (dBA)
Gişeler, merdivenler, koridorlar	55	Platformlar (platform kenarında 1.8 m'de)	70
Platformlar (platform kenarından 1.8 m. de)	80	Duran- Kalkan trenler	75
Duran ve kalkan trenler için	85	Çalışır Durumda Bekleyen trenler	65
Geçen trenler için	85		
Çalışır durumda bekleyen trenler için	65		
İstasyon içinde Havalandırma sistemi	55		
Caddelerde havalandırma kanalları (9.0 m'de)	55		
İstasyon içinde kapalı hacimlerde bulunan acil havalandırma fanları (22.5 m.'de)	80		

c) Yılda otuz binin altında trenin geçtiği demir yolunun bulunduğu alanın nüfus yoğunluğu, alan özelliği (gürültüye duyarlılık açısından) ve demir yolundan kaynaklanan gürültü nedeniyle yaşanan şikayetin yoğunluğu dikkate alınarak; demir yolunun maksimum çevresel gürültü düzeyinin L_{gündüz} 65 dBA'yı aştığı yerlerde, işletmeci

kurum/kuruluş tarafından, demir yolu civarında var olan evlerin mevcut yollardan etkilenmemesi için;

- 1) Bütün tren ve lokomotiflerin ses ölçümlerinin yapılması,
- 2) Trenlerde gürültü kontrolü amacıyla lokomotiflere susturucu takılması,
- 3) Pik fren pabucu yerine kompozit malzemelerin kullanılması,
- 4) Fren özelliklerinin değiştirilerek diskli frenlerin kullanılması,
- 5) Makine yapısında önlemlerin alınması,

6) Lokomotif ve vagon tekerlek profillerinin düzeltilmesi, yağlanması ve tekerleklerde ses yutucu malzeme kullanımı gibi yapı ile ilgili tedbirlerin alınması,

7) Demir yollarında ise; rayların sık sık düzeltilmesi, parlatılması, rayların belirli kesimlerinde lastik takozlar kullanılması, ray bağlantılarının kaynaklı duruma getirilmesi, demir yolu dönüşlerinin uygun biçimlenmesi, banketlerin titreşim iletmeyen malzeme ile kaplanması, tren yolu kodunun çevreye göre ayarlanması, tren yolu çevrelerinin iç yüzeylerinde ses yutuculuğunun artırılması, ve/veya

8) Sorunun yaşandığı alanda bulunan evlerde TSEN 12354 -1, TSEN 12354 -2, TSEN 12354 -3 ve TSEN 12354 -4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ses yalıtım ölçüm sonuçlarına uygun yapı elemanlarının belirlenerek uygulanması ve /veya

9) Yol kenarlarına TSEN 1793-1, TSEN 1793-2 ve TSEN 1793-3 standartlarına uygun gürültü perdeleme teknikleri dikkate alınarak etkin ve uygulanabilir bir tedbirin alınması,

alınan tüm tedbirlerin etkinliğine yönelik ölçüm ve performans testlerinin yaptırılması gerekir.

d) Metro işletmecisi kurum/kuruluşlar, yer altı istasyonları içinde yansımış sesleri kontrol etmek üzere duvar ve tavanlarda gerekli akustik tedbirleri alır. İstasyon boş iken 500 Hz'de maksimum çınlama süresi proje hedef değeri 1.4, kabul değeri 1.6 saniye olmalıdır. Kent içi ve dışında metronun gürültüye duyarlı alanlardan geçtiği yerlerde gürültü perdeleri uygulanır. Fanların ve diğer gürültülü ekipmanın bulunduğu alanlar, diğer genel kullanım mekanlarından uzaklaştırılır, bu yapılamıyorsa bölme duvarlarında ve kapılarında TSEN 12354 -1, TSEN 12354 -2, TSEN 12354 -3 ve TSEN 12354 -4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ses yalıtım ölçüm sonuçlarına uygun yapı elemanları seçilerek uygulamaya konulması işletmecinin sorumluluğundadır. Bu doğrultuda işletmeci tarafından; alınan tedbirlerin etkinliğine yönelik ölçüm ve performans testleri yaptırılır.

Hava alanları çevresel gürültü kriterleri

Madde 23 — Hava alanlarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Stratejik gürültü haritası hazırlanması zorunlu olan hava alanının bulunduğu alan ve zaman dilimine bağlı olarak; bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, hava alanı çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ ve L_{gece} cinsinden Tablo-3 de verilen sınır değerleri aşamaz.

Tablo-O.3: Hava Alanı Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	Küçük hava alanları (yılda elli binin altında iniş/ kalkışın olduğu hava alanları)		Büyük hava alanları (yılda elli bin ve üstü iniş/ kalkışın olduğu hava alanları) veya askeri havaalanları	
	L _{gündüz} (dBA)	L _{gece} (dBA)	L _{gündüz} (dBA)	L _{gece} (dBA)
Gürültüye duyarlı alanlar (eğitim, kültür ve sağlık alanları), yazlık yerleşim alanları ve kamp yerleri Otel, motel, yazlık yerleşim yerleri ve kamp yerleri	63	53	68	58
Yerleşim alanları	65	55	70	60
Karışık (yerleşim alanları, işyerleri, endüstri ve benzeri.)	67	57	72	62
Endüstriyel alanlar	70	60	75	65

b) Helikopter iniş pistlerinde çevresel gürültü düzeyleri L_{gündüz} 65 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

c) Yılda elli binden fazla iniş/kalkışın yapıldığı hava alanlarında işletmeci kuruluş tarafından; çevresel gürültünün tespitinde kullanılmak ve bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi kapsamında hazırlanan mevzuat çerçevesinde getirilen esasları sağlamak amacıyla TS 2605 standardı esas alınarak gürültü ölçüm/kontrol/izleme sistemi kurulur.

d) Yılda elli binin altında iniş/kalkışın yapıldığı hava alanlarının bulunduğu yerlerde nüfus yoğunluğu ve alan özelliği (gürültüye duyarlılık açısından) göz önünde bulundurularak, hava alanı çevresel gürültü düzeyinin Tablo-3 de verilen sınır değerleri aştığı yerlerde işletmeci kuruluş tarafından, kaynak ve alıcıda kontrole yönelik gerekli tedbirlerin alınması ve/veya çevredeki yapılarda TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 ve TSEN 12354-4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre ses yalıtım ölçüm sonuçlarına uygun yapı elemanları hava alanı işletmecisi tarafından seçilerek uygulamaya konulur. Alınan tedbirlerin etkinliğine yönelik ölçüm ve performans testleri yaptırılır.

Su yolları için çevresel gürültü kriterleri

Madde 24 — Deniz, göl veya başka su yolları ulaşım araçlarının çevresel gürültü düzeyi en yakın sahil şeridinde, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre L_{gündüz} 65 dBA ve L_{gece} 55 dBA sınır değerlerini aşamaz.

Üretilen gürültü düzeyleri; taşıtın cinsine(ağır veya hafif taşıt), modeli ve motor tipine, yaşına ve bakım durumuna, hızına ve ivmesine (devir sayısı) bağlı olarak değişmektedir. Hareket halinde toplam gürültü, alçak frekanslara hakimdir.

Gürültü üretiminde, alçak hızlarla motor gürültüsü, yüksek hızlarda lastik yol yüzeyi sürtünme sesi, orta hızlarda ise aerodinamik gürültü önem taşır.

Balıkesir il merkezinde; trafiğin yoğun olduğu Anafartalar ve Milli Kuvvetler Caddesinde değişik noktalardan gürültü ölçümleri yapılmış ve ortalama 80-85 dBA'lık bir ses seviyesi değeri tesbit edilmiştir. Bu Caddelerde bulunan iş merkezleri ve konutların yola yakın olması nedeniyle oluşan gürültü insanları etkilemektedir. İl Merkezinde oluşan bu gürültülerin kaynağını belediye otobüsleri, otomobil, kamyonet ve motosikletler oluşturmaktadır. Özellikle araçların klaksonlarından kaynaklanan gürültü ile motosikletlerin egzozlarının susturucusunun olmaması nedeniyle oluşan gürültü sürekli kontrol ve denetim altında tutulmaktadır.

O.1.1.2. Endüstri Gürültüsü

Hammaddeleri işlenmiş hale sokarak değerlendirmeye yarayan işlem ve araçların tümü şeklinde tanımlanan endüstriye ait tesisler, kentlerde veya sakin kırsal alanlarda gürültü kirliliğinin bir parçasını oluşturur. Bilimsel teknolojik ve ekonomik gelişmeler neticesinde yaygınlaşan bu tesisler veya işyerleri düzensiz kentleşme ile konut bölgelerinin içlerine kadar girmiştir. Ayrıca küçük imalat sanayi kentlerin içinde çoğu zaman gelişigüzel dağılmıştır.

Yayılan gürültü düzeyleri ve gürültünün akustik niteliği; cihazın yapısı, yapılan işlemler (darbeler, mekanik olaylar, akışkan akımları, yanmalar, elektromagnetik kuvvetler gibi), işlem süresi ve aralıkları, işlemlerin yapıldığı alanlar veya yapıların konumu, biçim ve konstrüksiyonları, duvarda bulunan açıklık ve yarıklar, kanal açılışları, makine ve aracın hacim içindeki konumu ve montaj özellikleri gibi çeşitli faktörlere göre değişmektedir. İlimizde Belediye Başkanlığı tarafından gürültü haritası henüz çıkarılmamıştır. Akredite olmuş veya Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yeterlilik Belgesi almış olan laboratuvarlar tarafından sanayi tesislerinde gürültü ölçümleri yapılmaktadır.

Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde uyulması gereken şartlar

Madde 17 — Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 5/6/2002 tarihli ve 24776 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makine Emniyeti Yönetmeliği’nde (98/37/AT) verilen esaslar sağlanır. Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerin ses gücü düzeyleri ile ilgili düzenlemeler 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yetkisindedir. Sanayi tesislerinde çalışanların kulak sağlık ve konforu açısından maruz kaldıkları gürültü ve titreşim düzeyleri için; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği ile Titreşim Yönetmeliği’nde getirilen esaslar sağlanır.

Endüstriyel tesisler için çevresel gürültü kriterleri

Madde 25 — Endüstriyel tesislerden kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Endüstri tesislerinin bulunduğu alana ve tanımlanan zaman dilimine bağlı olarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, endüstriyel tesisler için çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ ve L_{gece} cinsinden Tablo-4 deki sınır değerleri aşamaz. Bu değerler Ek-VII Liste A ve B sinde sıralanan eğlence yerleri dışındaki tüm tesisler için uygulanır.

Tablo-O.4: Endüstriyel Tesisler İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Alanlar	$L_{gündüz}$ (dBA)	L_{gece} (dBA)
Endüstriyel alanlar (sanayi bölgeleri)	70	60
Endüstriyel ve yerleşimin birlikte olduğu alanlar (ağırlıklı endüstriyel)	68	58
Endüstriyel ve yerleşimin birlikte olduğu alanlar (ağırlıklı yerleşim)	65	55
Kırsal alanlar ve yerleşim alanları	60	50

b) Bu Yönetmeliğin Ek-VII Liste A ve B sinde verilen endüstri tesisleri için Tablo-4 de verilen çevresel gürültü sınır değerlerinin aşılması halinde; her bir makine ve ekipman ile gürültüye maruz kalan işçiler bazında sorumlu kurum veya kuruluşlarca hazırlanan ilgili mevzuat çerçevesinde getirilen esasları sağlanmaya yönelik tedbirlerle birlikte etkin ve uygulanabilir çevresel kontrol tedbirleri alınır.

O.1.1.3. İnşaat Gürültüsü

Şantiye alanları için gürültü kriterleri

Madde 26 — Şantiye alanlarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi ve gürültünün önlenmesine ilişkin kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Şantiye alanındaki faaliyet türlerine ve zaman dilimine bağlı olarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre, şantiye alanı çevresel gürültü düzeyleri $L_{gündüz}$ cinsinden Tablo-5 deki sınır değerleri aşamaz.

Tablo-O.5: Şantiye Alanı İçin Çevresel Gürültü Sınır Değerleri

Faaliyet türü (yapım, yıkım ve onarım)	$L_{gündüz}$ (dBA)
Bina	70
Yol	75
Diğer kaynaklar	70

b) Kullanılan ekipmanlara bağlı olarak şantiye faaliyetinde ortaya çıkan darbe gürültüsü L_{Cmax} 100 dBC'yi aşamaz.

c) Konut bölgeleri içinde ve yakın çevresinde gerçekleştirilen şantiye faaliyetlerinin Tablo-5 de verilen gündüz zaman dilimi (07:00 - 19:00) dışında akşam ve gece zaman dilimlerinde sürdürülmesi yasaktır. Tatil beldelerinde, turistik alanlarda ve benzeri durumlarda tüm şantiye faaliyetleri büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesinin kararı doğrultusunda hafta sonları veya bir kaç ay süre ile tamamen durdurulabilir.

d) Faaliyet sahibi şantiye alanında; inşaatın başlama, bitiş tarihleri ve çalışma periyotları ile büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesinden alınan izinlere ilişkin bilgileri inşaat alanında herkesin kolayca görebileceği bir tabelada gösterilir.

e) Şehir içi yolların ve yerleşim bölgelerinden geçen kara yollarının yapım ve onarımları ile bina yapım, yıkım ve onarım işlemleri sırasında doğacak gürültüleri kontrol etmek için mal sahibi veya yapımcı firma veya kuruluş tarafından; Tablo-5'de verilen sınır değerleri sağlayacak şekilde önlemler alınır. Bu önlemlerle ilgili olarak gerekli durumlarda gürültülü makinelerin ve ağır nakliye taşıtlarının kullanımı, büyükşehir belediyesi ve/veya il/ilçe belediyesince sınırlandırılır veya durdurulur.

İlimizde yerleşim birimlerine yakın bulunan inşaatlardan ve inşaat makinalarından kaynaklanan gürültünün önlenmesi ve yönetmelikte belirtilen çalışma saatlerine uyulması ve gürültünün en asgari seviyeye indirilmesi için inşaat sahiplerine gerekli uyarılar yapılmakta, uyarıları dikkate almayan kişilere gerekli işlemler uygulanmaktadır.

O.1.1.4. Yerleşim Alanlarında Oluşan Gürültüler

Yerleşim alanları ve yapılar için gürültü kontrolü ve yalıtım kriterleri

Madde 28 — Yerleşim alanlarındaki çevresel gürültü esasları ile yerleşim alanı içerisinde bulunan yapılardaki yalıtım kriterleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Bu Yönetmeliğin 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddelerinde belirtilmeyen zaman dilimleri için günün saatlerine bağlı olarak Tablo-6 daki düzeltmeler yapılır.

Tablo-O.6: Günün Saatlerine Göre Gerekli Düzeltme

Günün Saatleri	Düzeltilme (dBA)
Gündüz saatleri	0
Akşam Saatleri	-5
Gece Saatleri	-10

b) Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerleri pencerenin kapalılık durumunu yansıtmakta olup, pencerenin açık durumuna göre iç mekan gürültü düzeylerinin belirlenmesinde Tablo-7 de verilen düzeltmeler yapılır.

Tablo-O.7: Pencere Durumuna Göre İçerdeki Düzeltme

Pencere durumu	Düzeltilme (dBA)
Pencere açık	+10
Pencere kapalı	0

c) Yerleşim alanı içinde bulunan yapı tiplerine göre iç mekanlarda, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin (a) bendi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarına göre iç mekan gürültü düzeyi L_{eq} dBA cinsinden Tablo-8 de verilen sınır değerleri aşamaz.

Tablo-O.8: İç Mekan Gürültü Düzeyi Sınır Değerleri

Kullanım Alanı		L_{eq} (dBA)	Zaman Dilimi (h)
Kültürel Tesis Alanları	Tiyatro salonları	30	Sürekli
	Sinema salonları	30	Sürekli
	Konser salonları	25	Sürekli
	Konferans salonları	30	Sürekli
Sağlık Tesis Alanları	Yataklı tedavi kurum ve kurumları, dispanser, poliklinik, bakım ve huzur evleri ve benzeri.	35	Sürekli
	Dinlenme ve tedavi odaları	25	Sürekli
Eğitim Tesisleri Alanları	Okullarda derslikler, okul öncesi binaların içi, laboratuvarlar, özel eğitim tesisleri, özürllüleri tesisler ve benzeri.	35	Ders sırasında
	Spor salonu, yemekhane	55	Faaliyet süresince
	Okul öncesi yatak odaları	30	Uyku sırasında
Turizm Yerleşme Alanları	Otel, motel, tatil köyü, pansiyon ve benzeri yatak odası	30	Uyku sırasında
	Konaklama tesislerindeki restoran	35	Yemek süresince
Sit Alanları	Arkeolojik, doğal, kentsel, tarihi ve benzeri.	55	Sürekli
Ticari Yapılar	Büyük ofis	35	Çalışma sırasında
	Toplantı salonları	35	Çalışma

			sırasında
	Büyük daktilo veya bilgisayar odaları	60	Çalışma sırasında
	Oyun odaları	60	Oyun süresince
	Özel büro (uygulamalı)	50	Çalışma süresince
	Genel büro (hesap, yazı bölmeleri)	60	Çalışma süresince
	İş merkezleri, dükkanlar ve benzeri.	60	Çalışma süresince
	Ticari depolama	45	Faaliyet süresince
	Lokantalar	45	Çalışma süresince
Kamu Kurum Kuruluşları	Ofisler	45	Çalışma süresince
	Laboratuvarlar	45	Çalışma süresince
	Toplantı salonları	35	Çalışma süresince
	Bilgisayar odaları	45	Çalışma süresince
Spor Alanları	Spor salonları ve yüzme havuzları	55	Faaliyet süresince
Konut Alanları	Yatak odaları (şehir içinde)	40	Gece süresince
	Yatak odaları (şehir dışında)	35	Gece süresince
	Oturma odaları (şehir içinde)	55	Gündüz-akşam süresince
	Oturma odaları (şehir dışı)	40	Gündüz-akşam süresince
	Oturma odaları (şehir kenarı)	45	Gündüz-akşam süresince
	Servis bölümleri (mutfak) (şehir içi, dışı ve şehir kenarı)	60	Faaliyet süresince

d) Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesine ekli Tablo-12 de verilen gürültüye duyarlı faaliyet alanlarının yakınında, bitişiğinde alt ve üstünde faaliyetini sürdüren; spor tesisleri, ticari yapılar, kamu kurum kuruluşları, tabanca ve tüfek poligonları, alışveriş merkezleri, tedavi merkezleri, halı ve oto yıkama yerleri, depolama tesisleri, depolama ve sevkiyat işlemleri, atölye ve imalathane ve benzeri gibi diğer gürültülü yapı ve alanlardan çevreye yayılan gürültü düzeyinin L_{eq} cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'den fazla aşmaması ve Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerlerinin sağlanması gerekir.

1) Kaynakta kontrole yönelik tedbirlerin alınmasına rağmen sınır değerlerin aşılması halinde, gürültü kaynağı/kaynaklarının bulunduğu tüm mekan/mekanları çeviren yapı elemanlarında (duvar, döşeme, tavan, merdiven evi ve diğer) gerekli yalıtım tedbirleri sınır değerler temel alınarak saptanır.

2) Yalıtımın hangi malzeme ve konstrüksiyon tipi ile yapılacağı TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN 12354-4 , TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ölçüm sonuçlarına göre belirlenir. Hesap ve ölçüm sonuçlarınının 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717'ye göre de R_w değerinin belirtilmesi gerekir.

3) Bu standartlarda belirtilmeyen çok katlı yapı elemanlarının ses geçiş kaybı hesaplamasında, geçerliliği bilimsel olarak kanıtlanmış bir yöntem seçilebilir ya da ulusal veya uluslararası akreditasyon belgesine sahip laboratuvarlarca yapılmış test sonuçları kullanılabilir.

4) Hesaplama ve ölçüm sonuçları esas alınarak uygun yapı elemanlarının seçilmesi ve uygulamaya konulması işletmecinin sorumluluğundadır. İşletmeci; bu çalışmalara dayalı olarak yapısal tedbirleri alır ve alınan tedbirlerin etkinliğini içeren ölçüm ve performans testlerini yaptırır.

5) Söz konusu testler gürültü kaynakları en yüksek düzeyi verecek durumda ve tümünün aynı anda çalıştırılması koşulunda yapılmalıdır.

e) Bitişik nizam yapılarında; ortak bölme elemanları, ara döşemeler, tavan ve bitişik duvarlar aracılığıyla, mekanik merkezlerde (tesisat dairelerinde) yer alan veya yapı içinde herhangi bir yerde bulunan soğutma fanı, hava kanalları, temiz ve pis su tesisatı, jeneratör, hidrofor, kompresör, yakma kazanı, asansör, çöp bacaları ve benzeri kaynaklardan iletilen gürültü düzeyi Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi sınır değerini 3 dBA'dan fazla aşamaz.

1) İç mekan gürültülerinde iklimlendirme sistemleri ve diğer mekanik sistemlerin de katkısı bulunduğu için ayrı mühendislik tasarımı gerektiren bu sistemler için uygulanacak gürültü kriterleri; TSEN 12354-1, TSEN 12354-2, TSEN 12354-3 ve TSEN 12354-4 standartlarına göre yapılacak yalıtım hesaplama sonuçları ve TSEN ISO 140-1, TSEN ISO 140-2, TSEN ISO 140-6, TSEN ISO 140-9, TSEN ISO 140-10 ve TS ISO 140-3, TS ISO 140-4, TS ISO 140-5, TS ISO 140-7, TS ISO 140-8 standartlarına göre yapılacak ölçüm sonuçlarına göre belirlenir.

2) Hesap ve ölçüm sonuçlarının 1/3 oktav bantlarda ses geçiş kaybı değerleri (dB biriminde) ve ISO 717 ye göre de R_w değerinin belirtilmesi gerekir.

3) Ayrıca mekanik tesisat (donatım) elemanlarında, havalandırma kanalları ve sıhhi tesisat boru ve armatürlerinde alınacak önlemler tesisat projeleri hazırlanırken göz önüne alınmalı ve uygulamada kontrol edilmelidir. Belirtilen mekanlardan oluşacak titreşim kriterleri ve kontrolü için Beşinci Bölümdeki esaslar göz önüne alınır.

4) Yukarıda adı geçen gürültü kaynaklarının bulunduğu mekanların içinde ve mekanı çeviren tüm yapı elemanlarında hesaplama ve ölçüm sonuçları esas alınarak ses ve titreşim yalıtımı yapılır.

5) Ses yalıtımına ilişkin uygun yapı elemanı, malzeme ve konstrüksiyonların seçilmesi ve uygulamaya konulması gerekir.

f) Dini tesislerde ses yükseltici kullanımından çevreye yayılan gürültünün kontrolüne ilişkin düzenlemeler bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (c) bendi çerçevesinde yapılır.

g) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (g) bendinin (3) numaralı alt bendi ve 8 inci maddesinin (b) bendinin (6) numaralı alt bendi gereği belirlenecek alanlarda; konser, gösteri, miting, tören, festival, düğün vb. açık hava aktivitelerinden çevreye yayılacak gürültü düzeyi L_{eq} cinsinden ölçülen mevcut arka plan düzeyini 10 dBA'dan fazla aşamaz.

h) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (g) bendinin (2) numaralı alt bendi ve 8 inci maddesinin (b) bendinin (6) numaralı alt bendi gereği belirlenecek alanlarda; patlayıcı, maytap ve benzeri şeyleri kullanma, ateşleme ve benzeri faaliyetlerden çevreye yayılan gürültü düzeyinin L_{eq} cinsinden ölçülen mevcut arka plan gürültü düzeyini 10 dBA'dan fazla aşamaz.

1) Konut içerisinde barındırılan hayvan sahiplerince; Tablo-8 de verilen iç mekan gürültü düzeyi, sınır değerleri sağlanacak şekilde gerekli gürültü kontrol tedbirleri alınır. Yerleşim alanları içerisinde yer alan hayvan barınaklarından kaynaklanan çevresel gürültü düzeyi L_{eq} cinsinden, mevcut arka plan gürültü düzeyini 5 dBA'dan fazla aşmayacak şekilde hayvan sahiplerince gerekli önlemler alınır.

Balıkesir ilinde coğrafi özellikleri nedeniyle kıyı ilçelerinde iç ve dış turizm yoğun olarak yaşanmaktadır. Bu durum yaz sezonu içerisinde yine turizmin bir parçası olarak eğlence yerlerinin varlığını oluşturmaktadır. Yerleşim birimlerine yakın olan noktalardaki Eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültüyü en az seviyeye çekmek ve kontrol altına almak amacıyla İl merkezinde ve ilçe merkezlerinde oluşturulan “Gürültü Ölçüm Ekipleri” tarafından yaz sezonu içerisinde denetimler aralıksız sürdürülmektedir. Gürültü Ölçüm ekipleri tarafından yapılan denetimlerde gürültü kirliliği oluşturduğu belirlenen işletmelere gerekli işlemler uygulanmaktadır.

O.1.1.5. Havaalanları Yakınında Oluşan Gürültü

Günümüzün büyük kentlerinde hava alanları gerek kendi servisleri içinde, gerekse yakın çevrelerindeki yerleşmelerde önemli ses kirliliği yaratmaktadır. Sivil ve askeri havacılığın gelişmesi, daha süratli, daha büyük, ancak daha gürültülü hava taşıtlarının ortaya çıkması, gürültü sorununu ağırlaştırmıştır.

Kara ulaşımından farklı olarak uçak hareketleri belirli bir düzlem üzerinde sınırlandırılmadığı için gürültü çok geniş bir alana yayılmaktadır.

Uçakların gerek iniş ve kalkışları ve gerekse düzgün uçuşları sırasında;

- ❖ Hava emiş gürültüsü (vantilatör, kompresör)
- ❖ Motor gürültüsü (yanma olayı ve gövde titreşimi)
- ❖ Egzoz gürültüsü (aerodinamik jet gürültüsü) olmak üzere yayılan gürültülerin akustik özellikleri;
- ❖ Uçağın türü
- ❖ Çalıştırılma tekniği
- ❖ Uçuş profilleri (kalkış ve iniş açısı) gibi özelliklere bağlı olarak değişmektedir.

Uçak gürültüsü düzeyleri; bulunulan noktanın uçak aksına göre görüş açısına (135 ve 225 derecelerde en yüksek), uçağın bulunulan noktaya yaklaşması veya uzaklaşmasına, yerden yüksekliğine göre azalır veya çoğalır ve ses spektrumunda hakim frekans bileşenleri değişir.

Jet gürültüsü, kalkışta en yüksek düzeydedir, uçak yükseldikçe azalır. İnışte motor sesi azalmakla birlikte, yüksek frekanslı gürültü bileşenleri hakim olur. Uçak bir noktaya yaklaşırken, yüksek frekanslı motora hava giriş gürültüleri, uzaklaşırken jet egzozunun etkisiyle alçak frekanslı motora hava giriş gürültüleri, uzaklaşırken jet egzozunun etkisiyle alçak frekans bileşenleri duyulmaktadır.

Askeri uçaklar ve Concorde tipi bazı yolcu uçakları ses üstü hıza ulaşabilmektedirler. Bu durumda (süpersonik uçuşlar), şok dalgaları ve sonik patlamalar ve sonuçta yerde belirli bir alanda kuvvetli bir mekanik titreşim ortaya çıkabilmektedir.

Havaalanında bazen aynı anda da olabilen tüm uçuşların toplam gürültü düzeyleri ve alan işlemleri sırasında ortaya çıkan gürültüler olmak üzere iki grupta incelenir. Havaalanlarında;

- ❖ Günlük uçuş sayıları ve mevsimlere göre değişim,
- ❖ Kalkan ve inen uçakların değişik tiplerinin yüzdeleri,
- ❖ Taksi yolu ve pist sayısı,
- ❖ Pistlerin konumu
- ❖ Uçuş izleri önemli parametrelerdir.

O.1.2. Gürültü ile Mücadele

O.1.3. Gürültünün Çevreye Olan Etkileri

O.1.3.1. Gürültünün Fiziksel Çevreye Olan Etkileri

Bugün için çok doğal ve sıradan olaylar ileride olağan dışı olabilir. Şehir merkezlerinde yaşayan insanlar sabah kalktıkları zaman sakin ve huzurlu bir güne başlamaları gerekirken günümüzde hava ve gürültü kirliliği ile karşılaşmaktadır. Zaman içinde ilçeler ve köyler aynı olumsuz duruma karşı karşıya kalacaktır. Bu gibi durumlarla karşılaşmamak için Yönetmelikte belirtilen kriterlere ve imar mevzuatına uyulması gerekmektedir.

O.1.3.2. Gürültünün Sosyal Çevreye Olan Etkileri

Gürültülü ve sakin hastanelerde yapılan araştırmalarda, gerek dahili gerekse dışarıdan gürültüye maruz kalan hastanelerde, hastaların tedavi için daha uzun süre yatmaları gerektiğini ortaya koymuştur. Bu açıkça para olarak gürültünün maliyetini ortaya koymaktadır.

Bununla beraber, alınan uyku bozukluğunu gidermek amacıyla alınan uyku hapları sanayiden kaynaklanan gürültü neticesinde kaybedilen zaman, apartmanlar için gerekli olan gürültü izolasyonlarına yapılan harcamaların değerlendirilmesi oldukça zordur.

O.1.4. Gürültünün İnsanlar Üzerine Olan Etkileri

O.1.4.1. Fiziksel Etkileri

Gürültünün işitme duygusunun kaybına sebep olduğu 1830 'lardan beri üzerinde durulan bir olaydır. Sabit ve kararlı gürültüler ile işitme duygusunun kaybolma riski arasında kuvvetli bir bağıntı bulunduğundan, bu kriter milletler arası düzeyde büyük ölçüde kullanılmaktadır.

Yüksek düzeyli gürültülere, belirli bir süre maruz kalma sonucunda işitme hasarları ortaya çıkar. İşitme hasarları orta ve iç kulakta işitme sinirlerinin bağlı olduğu işitme hücrelerinde çeşitli bozulma ve kırılmaları belirtir. Geçici ve sürekli işitme eşiği kaymaları ve akustik travma olarak üç gruba ayrılır. Öncelikle 200 Hz. in üzerinde daha sonra 500, 1000, ve 2000 Hz. de işitme eşiğinin yükselmesi (normal kulağa göre aynı sesi duyabilmek için daha yüksek düzeylere gereksinim duyulması), sonuncusu ise ani bir gürültüden veya patlama sesinden (örneğin atış alanında) sonra ansızın ortaya çıkmaktadır. Gürültü düzeyi; örneğin 99 dB den 119 dB e çıktığında işitme kaybı gürültünün her desibeli için 1.5 dB artmaktadır.

İşitme kaybı, yalnızca bir iş hastalığı veya kazası değil aynı zamanda kişinin sosyal ilişkilerini gerginleştiren, öğrenmesini güçleştiren, bazı davranış bozukluklarına ve kişiyi toplum içinde yalnızlığa iten sosyal bir olaydır.

Akut şekilde tesirler ise; kulak zarına çok yüksek ve ani gürültüler neticesinde meydana gelir. Akustik travma, çok yüksek düzeyde bir veya daha fazla akustik enerjinin sonucu kulağın işitsel duyarlılığındaki ani organik, ağrı bozunumudur.

O.1.4.2. Fizyolojik Etkileri

İnsan vücudu, ani ve yüksek seslere karşı otomatik ve bilişsiz olarak tepki göstermektedir. Sürekli fizyolojik parametreleri (frekans kardiyak) ve elektroensefalogramları kayıt edilen kişilerde yapılan bilimsel değerlendirmeler, gürültü kaynaklı fizyolojik etkilenmeleri açıkça göstermektedir. Gürültünün;

- ❖ Yüksek kan basıncına (hipertansiyon)
- ❖ Hızlı kalp atışına
- ❖ Kolesterol artışına
- ❖ Adrenalin yükselmesine
- ❖ Solunum hızlanmasına
- ❖ Adale gerilmesine
- ❖ İrkilmelere

neden olduğu kanıtlanmıştır.

Hamilelikte gürültünün etkileri konusunda Japonya’da yapılan çalışmalarda düşük ağırlıklı bebek doğumları ile gürültü ilişkisi bulunmuştur. Doğmamış bebekler gürültüden korunmamışlardır ve annenin tepkisi onlarada geçmektedir.

İnsanların gürültüye alışabildikleri düşüncesi, aslında doğru değildir. Alışıldığı düşünülse bile biyolojik değişiklikler önlenememektedir.

Gürültünün yığılımlı etkileri önemlidir. Otomatik tepkiler üstüste bindiğinde, stres, ülser, astım, tansiyon, baş ağrıları ve kolitlerin ortaya çıktığı saptanmıştır.

Gürültü, insanların enfeksiyonlara karşı direncini azaltan bir riks faktörüdür. Gürültü stresin birçok çevresel nedenlerinden biridir.

Tüm bunlara karşın, gürültü; fiziksel ve zihinsel hastalık kaynağı olarak uzman olmayanların dışındakiler tarafından kolay kolay tanımlanamaz.

O.1.4.3. Psikolojik Etkileri

Bilimsel araştırmalarda gürültüye maruz kalmış kişilerin hemen tümünde çeşitli psikolojik rahatsızlıklar bulunmuştur. Gürültülü yerlerde yaşamının en belirgin karşılığı “annoyance” olarak tanımlanan rahatsızlık, sıkıntı ve gerilim duygusudur. Çevresel gürültüden olan etkilenmelerin araştırıldığı alan çalışmalarında yapılan anketler ile, rahatsızlık duygusunun belirli bir ölçüğe göre derecelenmesi yapılmakta, örneğin 5 dereceli ölçek kullanıldığında, bir çevrede medyan değeri 3 ve 3’ün üzerinde söz konusu gürültüye ciddi önlem alınması gereği ortaya çıkmış demektir.

Gürültü yeteri kadar yüksekse ve kaynağı belirsiz ise veya neden olduğu gerilim yeteri kadar fazla ise aşağıdaki davranış bozuklukları görülmektedir.

- ❖ Rahatsız, aşırı tepkilere ve davranışlara dönüşebilir: Ani parlamalar, öfkeye hakim olamama ve kendini kaybetme gibi,
- ❖ Kızgınlık ve öfkenin içe yöneltilmesi: Kendini suçlama ve aşırı sessizlik ve içe kapanma.
- ❖ Sakinleştirici kullanımı: Uyku hapı tüketiminin artması.
- ❖ Hoşgörünün azalması
- ❖ Yardım isteğinin azalması
- ❖ Diğer tepkiler: Doktorunu ziyaret etme, pencersini kapatma, uykuyu taksitlere ayırma, dışarıda az zaman geçirme..

O.1.4.4. Performans Üzerine Etkileri

İnsanların evlerinde, işyerlerinde ve çeşitli aktiviteleri sırasında maruz kaldıkları gürültünün performanslarını (verimini) ne yönde etkilediği araştırılmıştır. En önemli performans etkileri şunlardır:

- a) Karşılıklı konuşmanın etkilenmesi: Gürültü spektrumu içindeki alçak frekanslı seslerin konuşma sesinin yüksek frekans bileşenlerini maskeleymesi sonucunda;
 - Dinleme ve anlama güçlüğü ortaya çıkar: Konuşmanın tam olarak anlaşılması engellenir.
 - Konuşma kesintiye uğrar: Özellikle yüksek düzeyli ve tekrarlanan kesikli gürültülerde konuşma kesintili olarak gerçekleşir ki bu durum çok rahatsız edicidir.
 - Yüksek sesle konuşma gerekir: Yüksek düzeyli sürekli gürültüler, konuşma sinyali/gürültü oranına göre, kişinin daha fazla enerji harcayarak daha yüksek sesle konuşmasını gerektirdiklerinden aşırı yorarlar.
 - İnsan iletişimi bozulur: İnsanların gürültülü yerlerde az konuştukları, ancak çok önemli konuları gereği kadar konuştukları ve hatta kendi kendilerine konuştukları görülmektedir.
 - Telefon konuşmaları etkilenir.
 - Radyo, TV ve müzik dinleme etkilenir: Dinlenmek istenen müziğin gerçek niteliğini anlayarak zevk alınması engellenir.
- b) Okuma ve öğrenmenin olumsuz etkilenmesi: Dikkat gerektirici, hafıza ve sözcüklere ilgili çalışma ve öğrenimler gürültü ile olumsuz etkilenir. Arka plandaki bir sözü müzik, kelime hafızasını bozucu etki yapar. Okul çağında çocuğun öğrenme sağlığı ve düşünsel aktiviteleri ile çakışmayacak bir çevre gerekir.
 - Konsantrasyonun etkilenmesi: Gürültü olayı sırasında dersin kesilmesi, öğrencinin ilgisini odaklaştırıp uzaklaşmaktadır. Bu konu; çocukların dil gelişimi, okuma kabiliyeti ve genel olarak zihinsel gelişmeleri açısından çok önemlidir. Araştırmalar; karayolları, demiryolları ve havaalanları yakınındaki okullarda öğrencilerin okuma, anlama ve öğrenme seviyelerinin düştüğü kanıtlanmıştır.
 - Öğretmenlerin etkilenmesi: Gürültüyü maskeleyerek için yüksek sesle konuşma gereksinimi aşırı enerji harcamayı gerektirmektedir. Bu nedenle öğretmenlerde, aşırı yorgunluk, stres ve strese bağlı rahatsızlıklarını ortaya çıkardığı görülmektedir.
- c) İş performansının etkilenmesi: Çalışma hayatında yüksek düzeyli ve ani veya kesikli gürültüler iş verimini çeşitli biçimlerde etkileyebilir.
 - İşin zamanında yapılmaması: Dikkat gerektiren işlerde dikkatin dağılması ve algılama zamanının uzaması, tekrar konsantrasyon için daha büyük bir gayretin gösterilmesi ve sonuçta işin yapılma süresinin uzaması ve insanın yorulması,
 - İşin doğru olarak yapılması: İşin doğruluğunun etkilenmesi ve gözlemlerde hataların artması,
 - İş kazaları: İki türlü ortaya çıkabilir:
 - i. Ani gürültülerde irkilmeler iş kazalarına neden olabilir.
 - ii. Yüksek düzeyli gürültülerde sesli ikaz işaretlerinin duyulmaması, dolayısı ile işçilerin yaklaşan tehlikeyi anlatmamaları sonucunda iş kazaları olabilir.

O.2. Titreşim

İlimizde titreşim ölçümü ve değerlendirilmesi çalışması yapılmamıştır

KAYNAKLAR :

- Çevre Yönetimi Şubesi
- Balıkesir Belediye Başkanlığı
- İl Çevre Durum Raporu Balıkesir 2005

P. AFETLER

P.1. Doğal Afetler

Balıkesir ilinde yakın zamanlarda deprem, yer kayması, su baskını, yangın ve şiddetli fırtına meydana gelmemiştir

P.1.1. Depremler

Depremi diğer afet olaylarından ayrıcalıklı kılan dört özellik bulunmaktadır. Deprem önceden kestirilememekte, ani olmakta ve durdurulamamaktadır. Balıkesir ili deprem kuşağı sıralamasında Kuzey Anadolu Fay Hattı Varto'dan batıya doğru Dokurcun vadisine kadar devam eder. Batıya doğru Sapanca, İzmit körfezine ulaşır. Dokurcun vadisi Saroz körfezi çizgisi güneyinde çok sayıda diri fay bulunmaktadır.

Bu alanda yer alıp, 1953'te deprem hareketi ile diriliği bilinen Yenice-Gönen fayı buna tipik bir örnektir. Marmara bölgesinin Güney Marmara bölümünde doğu-batı doğrultusunda dizilen çöküntü alanlarından en batı ucunda Gönen ovası bulunmaktadır. Doğudaki Manyas gölü çukurları kuzey ve güneyden birer kırık fay çizgisiyle sınırlanır. Edremit ovasında da kırık çizgileri bulunan Balıkesir ili etkinliğini koruyan bir deprem kuşağı üstündedir.

Balıkesir ilinde 06.10.1964 günü saat 16.20'de Manyas gölü merkez olmak üzere deprem meydana gelmiş ve bu depremde 4 ilçe ve 100 köy etkilenmiştir.

Manyas ilçe merkezi ve ona bağlı 31 köyde 2113 yıkık ve ağır 1322 orta 453 az hasarlı konut tespit edilmiştir. 23.02.1969 günü Alaşehir merkez olmak üzere yeniden bir deprem vukua gelmiş 25.03.1969 günü ise tekrarlayarak İlimiz Sındırgı ilçesine bağlı 29 köyde 4669 hanede yaşayan 20119 afetzede açıkta kalmıştır. 117 yıkık konut 831 adet az hasarlı konut tespit edilmiştir.

Sındırgı ilçe merkezinde ise yıkık ve ağır 1013 konut 931 orta hasarlı konut, 607 az hasarlı konut tespit edilmiştir.

Tablo P.1: Balıkesir İlinde Meydana Gelen Depremler.

TARİH	MERKEZ ÜSSÜ	MD (Şiddeti)	CAN KAYBI	HASAR DURUMU
18.11.1919	Soma	6,9	-	Bu deprem Batı Anadolu'da Soma, İvrindi, Bergama ve Balıkesir'de hasar yapmıştır. Bu depremlerle ilgili ayrıntılı hasar bilgilerinin rapor edilmemesinin nedeni o dönemlerdeki siyasal karışıklıklardır. Ancak bu deprem sırasında Soma, Bergama, Balıkesir ve Edremit'te bir çok evin, minarenin ve hükümet binalarının çöktüğü rapor edilmiştir.
04.01.1935	Erdek	6,7	5	600 Yıkık ve ağır hasarlı bina tespit edilmiştir.
15.11.1942	Bigadiç	6,2	-	Bigadiç'te fazla hasar, Balıkesir ve Sındırgı'da hafif hasar yapmıştır.
06.10.1944	Edremit- Ayvacık	6,8	-	Balıkesir'de bazı evlerin duvarları yıkılmıştır.
18.03.1953	Yenice- Gönen	7,2	-	Balıkesir'de 6 büyüklüğünde hissedilmiştir. Kaynaklarda hasar belirtilmemiştir.
14.09.1962	Balıkesir	4-4,5	-	Balıkesir'de hasar yapan bir depremde Hükümet Konağı, Koray Lisesi, P.T.T. ve Cezaevinin bazı duvarları çatlamıştır. Bir çok yapının bacaları devrilmiş ve sıva dökülmeleri meydana gelmiştir.
06.10.1964	Manyas	7,0	23	5398 Bina yıkık ve ağır hasarlı olarak tespit edilmiştir.
24.07.1999	Bigadiç	4,4	-	Bu deprem Merkez, Kozderegüvem Köyünde ağır, orta ve hafif derecede toplam 57 konuta hasar vermiştir.

P.1.2. Heyelan ve Çığlar

Heyelan için, heyelan yönündeki kırık zonların yeri, fayların ve heyelanın şekli, derinliği önemlidir. Genel olarak heyelana neden olan etkenler, ayrışma, kırıklık, temel zeminin içinde yumuşak zeminin varlığıdır.

Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü tarafından 1981 ve 1991 yılları arasında Balıkesir ilinde 5 adet heyelan tespit edilmiştir. Balıkesir ili sınırlarında 1981 yılında Edremit Avcılar köyünde meydana gelen depremde can, mal kaybı ve hasar olmamış, İvrindi Bozören köyünde 246 konut ağır hasar görmüş can ve mal kaybı olmamakla birlikte konutlarda hasar tespit edilmiştir. 1991 yılında Gönen ilçesine bağlı Çobanhamidiye köyünde meydana gelen heyelanda 10 ağır hasar gören konut tespit edilmiştir. Sındırgı İlçesi Aktaş Köyü, İvrindi İlçesi Bozören Köyü, Gönen İlçesi Çobanhamidiye köylerinde hak sahibi olan afetzedelere konutları teslim edilmiştir.

Tablo P.2: Balıkesir İlinde Meydana Gelen Heyelanlar.

TARİH	YERİ	CAN KAYBI	HASAR DURUMU
11.05.1983	Sındırgı İlçesi Aktaş Köyü	-	18 Konut hasar görmüştür.
13.03.1986	İvrindi İlçesi Bozören Köyü	-	109 Konut hasar görmüştür.
12.06.1991	Gönen İlçesi Çobanhamidiye Köyü	-	10 Konut hasar görmüştür.
17.02.1999	Burhaniye İlçesi Avunduk Köyü	-	5 Konut hasar görmüştür.

P.1.3. Seller

Aşırı yağmur düşmesi nedeniyle oluşan sellerde doğal afetlerdendir. Sellerin ölçülmesinde yükseklik, su miktarı, taşkın alanı ve akış hacmi gibi özellikler dikkate alınmaktadır. Seller dere, çay, ırmak ve nehirlerin taşarak kullanılan arazileri, köy, ilçe ve şehirleri basmasına yolların kapanmasına can ve mal kaybına sebep olmaktadır. Sellerin önlenmesinde toprağın bilinçli kullanılması, köprü, baraj ve koruyucu set gibi yapılar inşa edilmesi gerekli görülmektedir. İlimize bağlı İvrindi ilçesi Küçükılıca köyünde 1991 yılında meydana gelen su baskınında can ve mal kaybı meydana gelmemiş olup, konutlarda hasar meydana gelmiştir. İvrindi İlçesi Küçükılıca Köyünde hak sahibi olan afetzedelere konutları teslim edilmiştir.

Tablo P.3: Balıkesir İliminde Meydana Gelen Su Baskınları.

TARİH	YERİ	CAN KAYBI	HASAR DURUMU
05.03.1991	İvrindi İlçesi Küçükılıca Köyü	-	12 Konut hasar görmüştür.
23.09.1996	Sındırgı İlçesi Kürendere Köyü	2	17 Konut hasar görmüştür.
22.01.1998	Manyas İlçesi Hamamlı Köyü	-	6 Konut hasar görmüştür.
02.02.1998	Gömeç İlçe Merkezi ile Hacıosman ve Hacıhüseyinler Köyleri	-	60 Konut ve 1 İşyeri hasar görmüştür.
02.02.1998	Ayvalık İlçesine bağlı Altınova Beldesi ile Beşiktepe, Üçkabağaç, Bulutçeşme ve Çakmak Köyleri.	-	20 Konut hasar görmüştür.
02.02.1998	Burhaniye İlçesi, Öğretmenevleri Mahallesi ve Bahadınlı Köyü.	-	Öğretmenevleri Mahallesinde 1 İşyeri ve 1 konut, Bahadınlı Köyünde ise 1 zeytinyağı fabrikası hasar görmüştür.

P.1.4. Orman, Otlak ve Sazlık Yangınları

Tablo P.4: Balıkesir İliminin Son 10 Yıllık Orman Yangınları Tablosu.

YILLAR	ADET	MİKTARI (Ha.)	YANGIN BAŞINA DÜŞEN ALAN (HA)
1997	89	146,0	1,64
1998	73	105,0	1,44
1999	147	274,0	1,86
2000	120	2.199,8	18,33
2001	154	497,7	3,23
2002	61	3.632,6	59,55
2003	69	253,7	3,68
2004	62	275,3	4,44
2005	37	239,2	6,46
2006	57	257,1	4,51
TOPLAM	869	7.880,4	9,07

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

Tablo P.5: Balıkesir İlinde 1997-2006 yıllarında çıkan orman yangınlarının çıkış nedenlerine göre dağılımı

YILI	YANGIN ÇIKIŞ NEDENLERİ								TOPLAM
	İHMAL-DİKKATSİZLİK		KASIT		MEÇHUL		YILDIRIM		
	ADET	%	ADET	%	ADET	%	ADET	%	
1997	42	47	6	7	36	40	5	6	89
1998	38	52	7	10	26	35	2	3	73
1999	101	69	7	5	33	22	6	4	147
2000	70	58	3	2	35	30	12	10	120
2001	112	73	7	4	23	15	12	8	154
2002	50	82	3	5	2	3	6	10	61
2003	52	75	2	3	14	20	1	2	69
2004	40	65	10	16	10	18	1	2	62
2005	46	88	3	6	1	2	2	4	52
2006	39	68	4	7	10	18	4	7	57
ORTALAMA	590	67	52	6	190	21	51	6	883

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

Tablo P.6: Balıkesir İliminde bulunan Yangın Kulelerini Dağılımı.

İşletme Adı	Şeflik Adı	Faal Kule Adı	Coğrafi Koordinat	
			Doğu ° ' "	Kuzey ° ' "
Alaçam	Alaçam	Güğü	28° 39' 05"	39° 28' 34"
	Ardıç	Erikli	28° 27' 20"	39° 41' 10"
	D.Eğrek	Hacıkerim	28° 36' 47"	29° 23' 04"
	Gölcük	Karaveli	28° 31' 00"	39° 26' 04"
	Kireç	Işıklar	28° 19' 52"	39° 34' 17"
Balıkesir	Konakpınar	Kaletepe	27° 45' 55"	39° 26' 27"
	Konakpınar	Kurutepe	27° 48' 05"	39° 21' 45"
	Savaştepe	Dumanlı	27° 49' 40"	39° 21' 45"

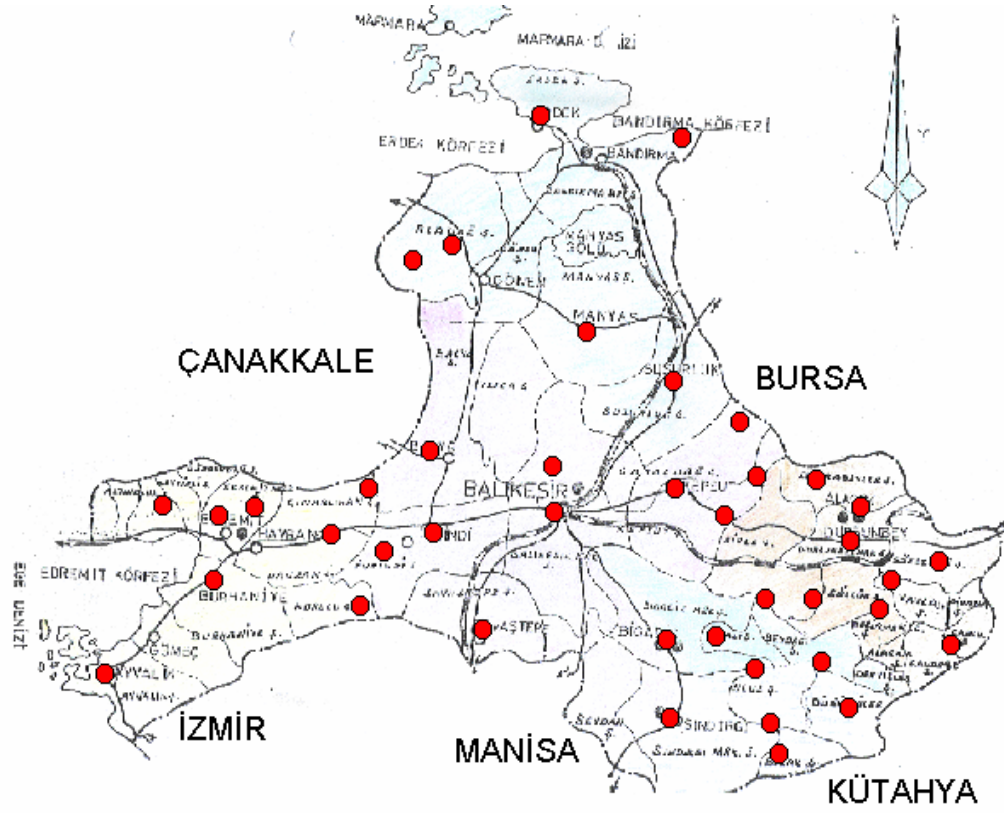
	Savaştepe	Türkmentepe	27° 32' 31"	39° 24' 28"
	Çamucu	İkizcetepe	27° 22' 22"	39° 42' 44"
	Balya	Akçal	27° 37' 15"	39° 44' 28"
	Balya	Gücüyentepe	27° 37' 27"	39° 52' 50"
	Ilica	Ürküt	27° 43' 24"	39° 47' 48"
	Balikesir	D.Boğazı	27° 57' 50"	39° 41' 50"
	İvrindi	Kocataş	27° 36' 55"	39° 36' 36"
	Kepsut	Göztepe	28° 23' 41"	39° 41' 36"
	Çataldağ	Sazak	28° 15' 48"	39° 47' 24"
	Çataldağ	Elmagediği	28° 21' 55"	39° 50' 13"
	Çataldağ	Seçtepe	28° 23' 43"	39° 44' 32"
	Korucu	Asar	27° 18' 22"	39° 25' 20"
	Korucu	Çavdarlık	27° 14' 45"	39° 22' 45"
	Korucu	Göktepe	27° 13' 36"	39° 25' 58"
	Kepsut	Akçakertil	28° 13' 17"	39° 32' 49"
Bandırma	Aladağ	Sarıköy	27° 29' 10"	40° 12' 04"
	Bandırma	Naldöken	28° 10' 34"	40° 21' 54"
	Erdek	Mağratepe	27° 48' 26"	40° 25' 18"
	Gönen	Dikmen	27° 33' 47"	39° 59' 31"
	Susurluk	Çataldağ	28° 15' 46"	39° 53' 58"
	Susurluk	Keltepe	28° 21' 58"	39° 57' 39"
Bigadiç	Adalı	Aliço	28° 20' 23"	39° 19' 13"
	Adalı	İmroz	28° 18' 30"	39° 22' 06"
	Adalı	Çaldogrusu	28° 24' 05"	39° 21' 49"
	Beydağ	Beydağ	28° 30' 25"	39° 22' 24"
	Aktuzla	Aktuzla	28° 32' 54"	39° 24' 24"
	Dervişler	Eğrekyeri	28° 37' 46"	39° 19' 53"
Dursunbey	Candere	Kılıcoluk	28° 44' 55"	39° 25' 30"
	Candere	Armutburun	28° 45' 06"	39° 19' 56"
	Çamlık	Tınar	28° 47' 54"	39° 18' 12"
	Durabeyler	Palamutluk	28° 35' 38"	39° 39' 55"
	Durabeyler	Kocabelen	28° 44' 27"	39° 41' 00"
	Durabeyler	Baldırganlı	28° 40' 50"	39° 44' 11"
	Dursunbey	Kızıltepe	28° 40' 16"	39° 35' 53"
	Gökçedağ	Asarlık	28° 49' 09"	39° 31' 40"
	Yayla	Tepepınar	28° 45' 01"	39° 29' 13"
	Yayla	Civana	28° 51' 31"	39° 22' 46"
	Civana	Alfa	28° 35' 22"	39° 28' 00"
	Civana	Kuyugediği	28° 52' 51"	39° 21' 18"
Edremit	Ayvalık	Çamlık	26° 39' 26"	39° 16' 42"
	Burhaniye	Seklik	26° 58' 03"	39° 28' 44"
	Burhaniye	Kaplan	27° 02' 13"	39° 20' 53"
	Burhaniye	Güven	27° 05' 15"	39° 24' 53"
	Havran	Kocadağ	27° 07' 41"	39° 31' 23"
	Çınarlıhan	Bakacak	27° 19' 13"	39° 38' 06"
	Edremit	Eybek	27° 07' 00"	39° 42' 06"
	Edremit	Karadağ	27° 00' 46"	39° 38' 05"
	Gürgendağ	Bazlamaç	26° 58' 21"	39° 41' 10"
	Gürgendağ	Taşbaşı	26° 56' 32"	39° 43' 34"
	Gürgendağ	Kapı	26° 54' 58"	39° 40' 57"
	Gürgendağ	Yüksektepe	26° 50' 15"	39° 39' 02"
	Altınoluk	Zeybek	26° 47' 42"	39° 38' 32"
	Altınoluk	Karaçam	26° 43' 58"	39° 39' 15"
	Altınoluk	Damla	26° 44' 04"	39° 36' 14"
Sındırgı	Bulak	Kepez	28° 31' 21"	39° 08' 02"
	Bulak	Dedekıran	28° 25' 02"	39° 09' 56"
	Düğüncüler	Çiçekli	28° 37' 18"	39° 19' 19"
	Düğüncüler	Fenertepe	28° 36' 21"	39° 17' 28"
	Seydan	Kertil	28° 05' 47"	39° 12' 42"
	Seydan	Seydan	28° 07' 19"	39° 07' 50"
	Ulus	Ulus	28° 23' 11"	39° 19' 03"
	Yüreğil	Gökselek	28° 16' 24"	39° 04' 54"

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

Tablo P.7: Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü Yangın İlk Müdahale Ekip Binaları Coğrafi Koordinatları

İŞLETME ADI	ŞEFLİĞİ	İLK MÜDAHALE EKİP ADI	COĞRAFİ KOORDİNATLARI	
			DOĞU BOYLAMI	KUZEY ENLEMİ
ALAÇAM	ALAÇAM	ALAÇAM	28° 39' 46"	39° 24' 58"
	D.EĞREK	D.EĞREK	28° 35' 43"	39° 25' 27"
	GÖLCÜK	GÖLCÜK	28° 31' 55"	39° 28' 48"
	KİREÇ	MEZİTLER	28° 18' 22"	39° 33' 05"
	ARDIÇ	SUÇIKTI	28° 23' 15"	39° 37' 49"
BALIKESİR	KEPSUT	KÖPRÜBAŞI	28° 09' 00"	39° 42' 45"
	BALIKESİR	D.BOĞAZI	27° 58' 00"	39° 41' 00"
		TAMİRHANE	27° 55' 15"	39° 39' 15"
	SAVAŞTEPE	KARAÇAM	27° 39' 30"	39° 20' 30"
	İVRİNDİ	DEPO	27° 29' 15"	39° 34' 45"
	KORUCU	ÇATAK	27° 18' 00"	39° 25' 00"
		ÇETİNDERE	27° 14' 30"	39° 24' 00"
	BALYA	TESLİME	27° 23' 00"	39° 42' 00"
MÜSTECAP		27° 32' 15"	39° 45' 00"	
BANDIRMA	ALADAĞ	SARIKÖY	27° 32' 58"	40° 13' 40"
	GÖNEN	GÜNEŞLİ	27° 31' 05"	40° 03' 52"
	ERDEK	HAVAALANI	-	-
		MAĞARATEPE	27° 48' 26"	40° 25' 18"
	MANYAS	KIZIK	27° 55' 12"	40° 03' 38"
	SUSURLUK	KOCAMEZARLIK	27° 10' 18"	40° 55' 37"
BANDIRMA	EMRE	28° 08' 51"	40° 19' 13"	
BİGADIÇ	GÖCEK	GÖCEK	28° 27' 33"	39° 23' 33"
	ADALI	ADALI	28° 17' 06"	39° 24' 32"
	AKTUZLA	AKTUZLA	28° 32' 54"	39° 24' 24"
	İŞIKLAR	İŞIKLAR	28° 08' 54"	39° 25' 08"
DURSUNBEY	CANDERE	CANDERE	28° 42' 34"	39° 23' 38"
	ÇAMLIK	ÇAMLIK	28° 49' 13"	39° 18' 27"
	DURABEYLER	BEBEKLER	28° 37' 11"	39° 44' 24"
	DURSUNBEY	HIDIRLIK	28° 37' 27"	39° 34' 44"
	GÖKÇEDAĞ	AYVACIK	28° 50' 40"	39° 33' 30"
	CIVANA	KIRKOLUK	28° 51' 38"	39° 22' 23"
	YAYLA	YAYLA	28° 47' 42"	39° 28' 00"
EDREMİT	AYVALIK	AYVALIK	26° 39' 26"	39° 16' 42"
	BURHANİYE	BURHANİYE	26° 58' 03"	39° 28' 44"
	ÇINARLIHAN	ÇINARLIHAN	27° 10' 58"	39° 31' 16"
	EDREMİT	EDREMİT	27° 06' 49"	39° 40' 19"
	GÜRGENDAĞ	GÜRGENDAĞ	26° 52' 16"	39° 35' 00"
SINDIRGI	BULAK	BULAK	28° 30' 24"	39° 10' 27"
	DÜĞÜNCÜLER	DÜĞÜNCÜLER	28° 32' 12"	39° 15' 46"
	SINDIRGI	TAŞTEPE	28° 10' 57"	39° 15' 06"
	ULUS	KAPLICA	28° 19' 12"	39° 16' 06"
	YÜREĞİL	YÜREĞİL	28° 17' 22"	39° 08' 02"

İLK MÜDAHALE EKİPLERİNİN DAĞILIMI

Şekil P.2: Yangın Müdahale Ekipleri.

Tablo P.8: Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü 2005 Yılı Y.E.Y. Yersel Dağılımları

SIRA NO							
	İLİ	İLÇESİ	ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ	YOL KOD NO	ORMAN YOLUNUN ADI	ORMAN YOLUNUN
1	2	3	4	5	6	7	10
1	BALIKESİR	DURSUNBEY	ALAÇAM	ALAÇAM	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	7+000
2	BALIKESİR	DURSUNBEY	ALAÇAM	D.EĞREK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	12+000
3	BALIKESİR	DURSUNBEY	ALAÇAM	GÖLCÜK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	7+000
4	BALIKESİR	DURSUNBEY	ALAÇAM	KİREÇ	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	24+000
ALAÇAM İŞLETMESİ TOPLAMI							50+000
1	BALIKESİR	BALYA	BALIKESİR	BALYA	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	72+600
2	BALIKESİR	BALYA	BALIKESİR	ÇAMUCU	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	41+500
3	BALIKESİR	KEPSUT	BALIKESİR	ÇATALDAĞ	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	83+400
4	BALIKESİR	BALYA	BALIKESİR	ILICA	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	15+000
5	BALIKESİR	İVRİNDİ	BALIKESİR	İVRİNDİ	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	25+700
6	BALIKESİR	MERKEZ	BALIKESİR	KONAKPINAR	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	42+000
7	BALIKESİR	İVRİNDİ	BALIKESİR	KORUCU	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	27+500
8	BALIKESİR	SAVAŞTEPE	BALIKESİR	SAVAŞTEPE	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	41+800
BALIKESİR İŞLETMESİ TOPLAMI							349+500
1	BALIKESİR	GÖNEN	BANDIRMA	ALADAĞ	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	50+000
2	BALIKESİR	BANDIRMA	BANDIRMA	BANDIRMA	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	32+000
3	BALIKESİR	GÖNEN	BANDIRMA	GÖNEN	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	18+000
4	BALIKESİR	SUSURLUK	BANDIRMA	SUSURLUK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	105+000
5	BALIKESİR	ERDEK	BANDIRMA	ERDEK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	44+000
BANDIRMA İŞLETMESİ TOPLAMI							249+000
1	BALIKESİR	BİGADİÇ	BİGADİÇ	ADALI	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	29+500
2	BALIKESİR	BİGADİÇ	BİGADİÇ	BİGADİÇ	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	56+300
BİGADİÇ İŞLETMESİ TOPLAMI							85+800
1	BALIKESİR	DURSUNBEY	DURSUNBEY	CANDERE	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	32+500
2	BALIKESİR	DURSUNBEY	DURSUNBEY	ÇAMLIK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	38+500
3	BALIKESİR	DURSUNBEY	DURSUNBEY	DURABEYLER	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	6+500
4	BALIKESİR	DURSUNBEY	DURSUNBEY	GÖKÇEDAĞ	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	41+400
5	BALIKESİR	DURSUNBEY	DURSUNBEY	YAYLA	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	24+800
6	BALIKESİR	DURSUNBEY	DURSUNBEY	CIVANA	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	16+800
DURSUNBEY İŞLETMESİ TOPLAMI							160+500
1	BALIKESİR	AYVALIK	EDREMİT	AYVALIK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	35+500
2	BALIKESİR	BURHANİYE	EDREMİT	BURHANİYE	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	22+100
3	BALIKESİR	HAVRAN	EDREMİT	ÇINARLIHAN	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	24+000
4	BALIKESİR	EDREMİT	EDREMİT	EDREMİT	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	12+000
5	BALIKESİR	HAVRAN	EDREMİT	HAVRAN	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	0+500
EDREMİT İŞLETMESİ TOPLAMI							94+100
1	BALIKESİR	SINDIRGI	SINDIRGI	BULAK	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	19+000
2	BALIKESİR	SINDIRGI	SINDIRGI	DÜĞÜNCÜLER	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	20+000
3	BALIKESİR	SINDIRGI	SINDIRGI	SEYDAN	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	24+500
4	BALIKESİR	SINDIRGI	SINDIRGI	SINDIRGI	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	6+300
5	BALIKESİR	SINDIRGI	SINDIRGI	ULUS	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	11+000

6	BALIKESİR	SINDIRGI	SINDIRGI	YÜREĞİL	Muhtelif	İşletme Şefliği Yolları	35+300
SINDIRGI İŞLETMESİ TOPLAMI							116+100
BALIKESİR İL TOPLAMI							1105+000

Kaynak : Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü

P.1.5. Ormanlar Üzerinde Biyotik veya Abiyotik Faktörlerin Etkileri:

Ormanlarımız, biyotik faktörlerden en çok böcek ve mantar zararlarından etkilenmektedir. Mantar zararları, özellikle Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğünde kestane ağacının yayılış gösterdiği yerlerde Kestane dal kanseri olarak ortaya çıkmaktadır. Bu zararlı Bölge Müdürlüğümüzde 7.880 Ha.sahada etkili olmaktadır. Diğer bir zararda ormanlarımızdaki böcek zararlarıdır. Kabuk böcekleri, çam kese böceği, yalancı yaprak arısı, çam kültür hortumlu böceği en fazla görülen zararlılardır. Kabuk böceklerine karşı ormanın çeşitli yerlerine feromon tuzakları asılmakta, böcek popülasyonunun artması bu suretle önlenmektedir. Sadece 2005 senesinde 250 adet feromon tuzağı asılmıştır.

Çam kese böceği 46.890 Ha. Sahada zarar yapmaktadır. Ağacı kurutmayan fakat büyümesini yavaşlatan, ağacı zayıf düşürerek diğer zararlılara davetiye çıkaran bu zararlı ile ilaçla kimyasal mücadele yapılmakta veya küçük keseler dal makası ile kesilerek toplanıp imha edilmektedir.

Yalancı yaprak arısı çam ağaçlarının ibrelerini yemek sureti ile ormanlarımızda zarar yaparlar. 17.785 ha. Sahada yayılış yapan bu zararlı ile havadan ilaçla kimyasal mücadele yapılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen zararlılar sürekli görülen, geniş sahalarda tahribat yapan zararlıdır. Ormanlarımızda diğer zararlılarda mevcuttur. Ama tahribatları çok azdır yada süreklilik arz etmemektedir. Yukarıda alan miktarları, süreklilik arzeden zararlıların son 20 yıllık tahribat verileri dikkate alınarak çıkarılmıştır.

Son 5 yılda kabuk böceği zararları 1.043 Ha. Sahada 65.153 m³. ağacın kurumasına sebebiyet vermiştir. Mantar zararlıları ise yine 5 yılda 35 ha. Sahada 679 m³. ağacın kurumasına neden olmuştur.

P.1.6. Fırtınalar

Son yüzyıldaki fırtınalar ve etki alanları ve verdiği zararlar belirtilmelidir.

P.2. Diğer Afetler

P.2.1. Radyoaktif Maddeler

Ülke genelinde KBRN (Kimyasal), biyolojik, radyoaktif ve nükleer tehlikeli maddeler ile oluşan kazalar ve kirlenmelere karşı Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzısıhha Merkez Başkanlığı bünyesinde birim oluşturulmuştur. Bu birimin kurulduğu İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğünün 08/08/2007 gün ve 5213 sayılı yazıları ile Valilik Makamına bildirilmiştir.

Bölgemizdeki KBRN kazalar ve kirlenmelere karşı Bursa Valiliği Arama Kurtarma Birliğinde Tim oluşturulmuştur.

İlimiz ve İlçelerimizde meydana gelebilecek KBRN kazalar ve kirlenmelere karşı İlimizdeki ilgili kişi ve kuruluşlardan oluşan bir KBRN Timi oluşturulmuştur. (İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğünün 20/05/1997 gün ve 110 sayılı yazı ile yayınlanan 13 nolu Genelgeye istinaden kurulmuştur.)

Böyle bir olayla karşılaşıldığında ildeki Tim müdahale edecek. Yetersiz kaldığında Bursa Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü Timi, bu da yetersiz kaldığı takdirde Sağlık Bakanlığından yardım talep edilecektir.

Aynı zamanda İldeki ekip gerekli hallerde Radyasyon cihazı ile ölçümler yapmaktadır.

P.2.2. Denize Dökülen Petrol ve Diğer Tehlikeli Atıklar

Denizlere sınırı olan illerde; denizlere dökülen petrol ve diğer tehlikeli atıklardan meydana gelen ekolojik zararlanmalar ve insan sağlığına olan zararları ve bu olayların etkileri ile hangi yıllarda olduğu belirtilmelidir.

P.2.3. Tehlikeli Maddeler

Tehlikeli maddelerin depolanması, taşınması, kullanımı sırasında oluşan çevre ve halk sağlığına zarar verecek derecedeki olaylar, tespit edilen zararlar ve alınan tedbirler belirtilmelidir.

P.3. Afetlerin Etkileri ve Yardım Tedbirleri

Balıkesir İli ve 18 İlçesi 1.derece deprem kuşağında yer almaktadır.

Olası afetlere karşı hazırlıklı olmak amacıyla Bayındırlık ve İskan Müdürlüğünce İl ve İlçelerde Afet Acil Yardım Planı yapılmıştır.

Ayrıca Arama Kurtarma ekipleri kurularak prefabrikten İl Kriz Merkezi kurulmuştur.

19 İlde protokol yapılarak afetlerde birbirine yardım yapması planlanmıştır.

Afetlerde icra rehberi uygulama talimatı hazırlanmıştır.

P.3.1. Sivil Savunma Birimleri

a)İlimizde profesyonel 14 kişilik kurtarma ekibi kurulmuştur.

b)Kurum ve kuruluşlarda çalışan personelden İl Afet Acil Yardım ekipleri kurulmuş ve eğitilmiştir.

c)Sivil halktan Mükellefiyet uygulanmak suretiyle Sivil Savunma Servisleri kurulmuştur. Bunların yıllık eğitimleri yapılmıştır.

d)Prefabrikten İl Kriz Merkezi kurulmuştur.

e)Kriz Merkezine Afet santrali kurulmuş, uydu telefonu alınmıştır.

g)Jeneratör ve bilgisayar alınmıştır.

h)Arama Kurtarma malzemeleri ve arama kurtarma araçları alınmıştır.

P.3.2. Yangın Kontrol ve Önleme Tedbirleri

Türkiye Yangından Korunma Yönetmeliği gereğince yangınlara karşı hassas olan kamu ve özel sektöre yangın talimatı hazırlanmıştır. Bu talimatların birer sureti itfaiyelere gönderilmiş bir sureti İl Sivil Savunma Müdürlüğünde bırakılmıştır.

Büyük çaplı yangınlarda İl Kriz Merkezi çalışmaya başlayarak İlde bulunan kamu ve özel kuruluşlardaki yangın söndürme araç,gereç ve malzeme ile personelin bir merkezden sevk edilmesi sağlanacaktır.

2002/4390 sayılı “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik” esaslarına göre sıhhi ve gayri sıhhi müesseselerin ruhsatlandırılması sırasında İtfaiye Müdürlüğü olarak yönetmelik esaslarına göre gerekli olan tüm tedbirler aldırılmaktadır. İlköğretim okullarının 2.sınıflarında itfaiyenin görevleri, 110 nolu telefon ve nezaman, nasıl aranmalıdır konularında eğitim verilmektedir. İlimiz okullarının talepleri üzerine Belediyemiz İtfaiye Müdürlüğüne yangından korunma ve söndürme eğitimi ve tatbikatı yapılmıştır, İl kriz merkezinin deprem eğitimine 14 personel, 3 araç katılmış, İlimiz dahilinde Askeriye birlikleriyle İtfaiye Müdürlüğü'nün ön protokol anlaşmaları gereği Yangından korunma ve söndürme tatbikatları yapılmış, itfaiye müdürlüğünde görevli personele günlük hizmet içi eğitim verilmiştir.

Yangın Ekiplerinin yangın mahallindeki hareket tarzları:

- a)İtfaiye haber merkezine bildirilen yangın ihbarı alındıktan sonra yangın ekipleri en seri şekilde personel ve araçları ile ekip amirinin koordinasyonunda olay yerine en kısa süre içerisinde intikal sağlanır.
- b)Yangın mahallinde ekip amirince çevre fiziki emniyet tedbirleri alınır ve yangının sınıfına göre müdahalesi sağlanır.
- c)Yangın mahallinde yangının büyümemesi ve sirayet engellenir.
- d)Yangın mahallinde yanan yer üzerinde canlı olup olmadığı ekip amirince araştırılır canlı varsa kurtarılması için gerekli kurtarma girişimleri yapılır.
- e)Yangın mahallinde yangın söndürüldükten sonra emniyet güçlerince ortaklaşa yangın mahalli incelemesi yapılır ve gerekli rapor düzenlenir.
- f)Yangın mahallinde ekiplerce gerekli soğutma çalışmaları sonrası ekipler ekip amirinin sevk ve idaresinde merkeze geri dönerler.

P.3.3. İlk Yardım Servisleri

112 Acil Sağlık Hizmetleri Şube Müdürlüğü bünyesinde aktif olarak hizmet veren İstasyon sayısı 17'dir. Komuta Kontrol Merkezinde 1 Doktor,3 Yardımcı Sağlık Personeli Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonlarında ise 1 Doktor , 1 Yardımcı Sağlık Personeli ve 1 Şoför olmak üzere nöbet usulü 24 saat görev yapmaktadırlar.

MERKEZ İLÇE	Sayı	Oran
Yerinde Müdahale	1294	13,84
Hastaneye Nakil	6712	71,8
Hastaneler arası Nakil	515	5,51
Tıbbi Tetkik İçin Nakil	5	0,05
Eve Nakil	14	0,15
Ex Yerinde Bırakıldı	202	2,16
Ex Morga Nakil	21	0,22
Nakil Reddi	182	1,95
Diğer Ulaşılanlar	33	0,35

Görev İptali	128	1,37
Başka Araca Nakil	212	2,27
Asılsız İhbar	30	0,32
Toplam	9348	100

P.3.4. Afetzedeler ve Mültecilerin Yeniden İskanı

Gerek afetlerde gerekse endüstriyel kazalarda bunların yarattığı tehlikelerin önlenmesi için İl Kriz Merkezi kurulmuştur.

Olayın türüne göre İldeki konu ile ilgili İl Müdürlüğünün koordinesinde ilgili tüm kamu kuruluş temsilcilerinin katılımı ile oluşturulacak Kriz Merkezi İldeki tüm olanakları kullanarak olaya müdahale edecek, önce olayın zararını azaltmaya daha sonra da etkilerini yok etmek için çalışacaktır.

Bu konuda yönerge ve planlar hazırlanmıştır.

P.3.5. Tehlikeli Maddelerin Yurtiçi ve Sınırlararası Taşınımı İçin Alınan Tedbirler

İlimizde tehlikeli maddelerin taşınması ile ilgili olarak Bakanlığımız Mevzuatlarından olan “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve Tehlikeli Kimyasalların Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında konu ile ilgili üretimi ve atığı bulunan işletmelere adı geçen Yönetmeliklerin hükümleri uygulanmakta olup, tehlikeli madde taşıyıcısı araçlara lisans aldırılmaktadır.

P.3.6. Afetler ve Büyük Endüstriyel Kazalar

09.01.1997 tarih ve 22872 sayılı resmi gazetede yayınlanan 96/8716 sayılı Başbakanlık Kriz Yönetim merkezi Yönetmeliğinin 5.maddesine göre kriz yönetimini gerektiren haller tanımlanmıştır.Bu yönetmeliğin 5/3-g fıkrasına göre Radyasyon ve Hava kirliliği gibi önemli nitelikli kimyasal ve teknolojik olaylar sayılarak böyle hallerde kriz yönetimine geçileceği belirlenmiştir.

Kriz Yönetimine geçildiğinde Kriz Merkezi Başkanı Vali veya Yardımcısının denetiminde ilgili birim müdürleri toplanarak kriz merkezi yönetmeliğine göre çalışmalarını koordine ederek alınacak ve alınması gereken tedbirleri görüşeceklerdir.İlde hayat normaleleşinceye kadar kriz merkezinin çalışması devam edecektir.

KAYNAKLAR :

- Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü
- Orman Bölge Müdürlüğü
- İl Sivil Savunma Müdürlüğü
- İl Çevre Durum Raporu Balıkesir 2005
- İl Sağlık Müdürlüğü

R. SAĞLIK VE ÇEVRE

R.1. Temel Sağlık Hizmetleri

R.1.1. Sağlık Kurumlarının Dağılımı

İlimizde bulunan Sağlık Kurumlarının adları ve adetleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo R.1: İlimizde bulunan Devlet ve Özel Hastanelerin Listesi

KURULUŞ ADI	SAYISI	KURULUŞ ADI	SAYISI
Hastane	21	Verem Savaş Dispanseri	6
Özel Hastane	3	112 Acil İstasyonu	19
Tıp Merkezi		Diyaliz Merkezi (Devlet Hastaneleri Bünyesinde+ Özel)	15
Özel Poliklinik		Kan Merkezi	7
Sağlık Ocağı	131	Eczane	410
Sağlık Evi	139	AÇS-AP Merkezi	7

Tablo R.2: İlimizde bulunan Devlet ve Özel Hastanelerin Listesi

HASTANENİN ADI		Kadro Yatak Sayısı	HASTANENİN ADI		Kadro Yatak Sayısı
1	Balıkesir Devlet Hastanesi	543	13	Erdek Devlet Hastanesi	25
2	Balıkesir Doğ.ve Çocuk.Bakımevi Hast.	140	14	Gönen Devlet Hastanesi	152
3	Balıkesir Göğüs Hastalıkları Hastanesi	167	15	Havran Devlet Hastanesi	25
4	Balıkesir Atatürk Devlet Hastanesi	564	16	İvrindi Devlet Hastanesi	45
5	Ayvalık Devlet Hastanesi	124	17	Manyas Devlet Hastanesi	50
6	Bandırma Dr.M.Güven Karahan D.Has.	269	18	Sındırgı Devlet Hastanesi	86
7	Bandırma Kapıdağ Devlet Hastanesi	161	19	Susurluk Devlet Hastanesi	75
8	Burhaniye Devlet Hastanesi	176	20	Savaştepe Devlet Hastanesi	35
9	Bigadiç Devlet Hastanesi	60	21	Balıkesir Özel Çağınar Hastanesi	28
10	Dursunbey Devlet Hastanesi	80	22	Bandırma Özel Hastanesi	12
11	Edremit Devlet Hastanesi	116	23	Edremit Özel Hastanesi	20
12	Edremit Kazdağı Devlet Hastanesi	82			
Toplam (Devlet Hastanesi)					2975
Toplam (Özel Hastaneler)					60
Genel Toplam					3035

Tablo R.3:İlimizdeki Sağlık ocağı, Sağlık Merkezi, Halk Sağlığı Laboratuvarı ve Semt Poliklinikleri Listesi

BALIKESİR MERKEZ İLÇE	DURSUNBEY
BALIKESİR ATATÜRK DEVLET HAS.SEMT POL.	DURSUNBEY DEVLET HAS. SEMT POLİKLİNİĞİ
BALIKESİR HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	DURSUNBEY MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI	DURSUNBEY GÖKÇEDAĞ SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI	DURSUNBEY KAVACIK SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI	DURSUNBEY KİREÇ SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 4 NOLU SAĞLIK OCAĞI	DURSUNBEY RESULLER SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 5 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT
BALIKESİR MERKEZ 6 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 7 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 8 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT MERKEZ 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 9 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT AKÇAY SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 10 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT ALTINOLUK 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 11 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT ALTINOLUK 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 12 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT GÜRE SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 13 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT KADIKÖY SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 14 NOLU SAĞLIK OCAĞI	EDREMİT ZEYTİNLİ SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ 15 NOLU SAĞLIK OCAĞI	ERDEK
BALIKESİR MERKEZ 16 NOLU SAĞLIK OCAĞI	ERDEK MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ KÖYLERİ	ERDEK MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ ATKÖY SAĞLIK OCAĞI	ERDEK KARŞIYAKA SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ BAKACAK SAĞLIK OCAĞI	ERDEK OCAKLAR SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ BALIKLI SAĞLIK OCAĞI	ERDEK PAŞALİMANI SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ ÇİÇEKPINAR SAĞLIK OCAĞI	GÖMEÇ
BALIKESİR MERKEZ DEREÇİFTLİK SAĞLIK OCAĞI	GÖMEÇ MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ KARAMANKÖY SAĞ. OCAĞI	GÖMEÇ KARAĞAÇ SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ KOCAAVŞAR SAĞLIK OCAĞI	GÖNEN
BALIKESİR MERKEZ KONAKPINAR SAĞLIK OCAĞI	GÖNEN DEVLET HASTANESİ SEMT POLİKLİNİĞİ
BALIKESİR MERKEZ PAMUKÇU SAĞLIK OCAĞI	GÖNEN MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ ŞAMLI SAĞLIK OCAĞI	GÖNEN MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ TATLIPINAR SAĞLIK OCAĞI	GÖNEN MERKEZ 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BALIKESİR MERKEZ YENİKÖY SAĞLIK OCAĞI	GÖNEN BUĞDAYLI SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK	GÖNEN SARIKÖY SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK DEVLET HASTANESİ SEMT POLİKLİNİĞİ	GÖNEN TÜTÜNCÜ SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI	HAVRAN
AYVALIK MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI	HAVRAN MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK MERKEZ 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI	HAVRAN BÜYÜKDERE SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK ALİBEY ADASI SAĞLIK OCAĞI	İVRİNDİ
AYVALIK ALTINOVA SAĞLIK OCAĞI	İVRİNDİ MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK BAĞYÜZÜ SAĞLIK OCAĞI	İVRİNDİ BÜYÜKYENİCE SAĞLIK OCAĞI
AYVALIK KÜÇÜKKÖY SAĞLIK OCAĞI	İVRİNDİ GÖKÇEYAZI SAĞLIK OCAĞI
BALYA	İVRİNDİ KAYAPA SAĞLIK OCAĞI
BALYA SAĞLIK MERKEZİ	İVRİNDİ KORUCU SAĞLIK OCAĞI
BALYA MERKEZ SAĞLIK OCAĞI	KEPSUT
BALYA ÇAMAVŞAR SAĞLIK OCAĞI	KEPSUT SAĞLIK MERKEZİ
BALYA DANIŞMENT SAĞLIK OCAĞI	KEPSUT MERKEZ SAĞLIK OCAĞI

BALYA ILICA SAĞLIK OCAĞI	KEPSUT GÖKKÖY SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA	KEPSUT HOTAŞLAR SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	KEPSUT NUSRAT SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI	KEPSUT OSMANİYE SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MANYAS
BANDIRMA MERKEZ 3 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MANYAS MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 4 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MANYAS MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 5 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MANYAS KIZIKSA SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 6 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MANYAS AKÇAOVA SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 7 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MANYAS SALUR SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA MERKEZ 8 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MARMARA
BANDIRMA AKSAKAL SAĞLIK OCAĞI	MARMARA SAĞLIK MERKEZİ
BANDIRMA ÇEPNİ SAĞLIK OCAĞI	MARMARA MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA DOĞRUCA SAĞLIK OCAĞI	MARMARA AVŞA SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA EDİNCİK 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI	MARMARA SARAYLAR SAĞLIK OCAĞI
BANDIRMA EDİNCİK 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI	SAVAŞTEPE
BİGADIÇ	SAVAŞTEPE SAĞLIK MERKEZİ
BİGADIÇ DEVLET HAS. SEMT POLİKLİNİĞİ	SAVAŞTEPE MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
BİGADIÇ MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI	SAVAŞTEPE SARİBEYLER SAĞLIK OCAĞI
BİGADIÇ MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI	SAVAŞTEPE SOĞUCAK SAĞLIK OCAĞI
BİGADIÇ ALAN SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI
BİGADIÇ BABAKÖY SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI MERKEZ SAĞLIK OCAĞI
BİGADIÇ ÇAĞIŞ SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI DÜVERTEPE SAĞLIK OCAĞI
BİGADIÇ İSKELE SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI GÖLCÜK SAĞLIK OCAĞI
BİGADIÇ YAĞCILAR SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI KÜÇÜKDAĞDERE SAĞLIK OCAĞI
BURHANİYE	SINDIRGI MUMCU SAĞLIK OCAĞI
BURHANİYE MERKEZ 1 NOLU SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI UMURLAR SAĞLIK OCAĞI
BURHANİYE MERKEZ 2 NOLU SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI YAYLABAYIR SAĞLIK OCAĞI
BURHANİYE ORJAN SAĞLIK OCAĞI	SINDIRGI YÜREĞİL SAĞLIK OCAĞI
BURHANİYE ÖREN SAĞLIK OCAĞI	SUSURLUK
BURHANİYE PELİTKÖY SAĞLIK OCAĞI	SUSURLUK.MERKEZ 1 NOLUSAĞLIK OCAĞI
	SUSURLUK.MERKEZ 2 NOLUSAĞLIK OCAĞI
	SUSURLUK.MERKEZ 3 NOLUSAĞLIK OCAĞI
	DEMİRKAPI SAĞLIK OCAĞI
	GÖBEL SAĞLIK OCAĞI
	KARAPÜRÇEK SAĞLIK OCAĞI

Tablo R.4:İlimizdeki Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri (Açsap) Listesi

1	BALIKESİR AÇS/AP MERKEZİ
2	BANDIRMA AÇS/AP MERKEZİ
3	BURHANİYE AÇS/AP MERKEZİ
4	EDREMİT AÇS/AP MERKEZİ
5	GÖNEN AÇS/AP MERKEZİ
6	İVRİNDİ AÇS/AP MERKEZİ

Tablo R.5: İlimizdeki Verem Savaş ve Sıtma Savaş Dispanserileri Listesi

1	BALIKESİR VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ
2	BALIKESİR SITMA SAVAŞ DİSPANSERİ
3	AYVALIK VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ
4	BANDIRMA VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ
5	BURHANİYE VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ
6	EDREMİT VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ
7	GÖNEN VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ
8	SINDIRGI VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ

R.1.2. Bulaşıcı Hastalıklar

İlimiz Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Şube Müdürlüğü bağışıklama çalışmaları,Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün talimatları doğrultusunda yürütülmektedir.

İlimizde rutin aşılama hizmetleri ; 131 Sağlık Ocağı, 6 Verem Savaş Dispanseri, Özel Hekimler ve Devlet Hastaneleri tarafından yapılmaktadır. Müdürlüğümüz bağışıklama çalışmalarında aşı, serum,enjektör,buzdolabı, aşı nakil kabı, buz aküsü, termometre atık kutu vb. diğer malzemeler yeterli miktarda bulunmaktadır.

İlimizde mevcut 131 sağlık ocağı ve 6 Verem Savaş Dispanserinin hepsinde ev tipi buzdolabı bulunmaktadır.

Tablo R.6:İlimizde Görülen Bulaşıcı Hastalıklar

		Tarih:										OCAK, 2006 - ARALIK, 2006										
Hastalıklar	Cinsiyet	0-11 ay		1-4 Yaş		5-9 Yaş		10-14 Yaş		15-19 Yaş		20-29 Yaş		30-44 Yaş		45-64 Yaş		65+ Yaş		Toplam		
		Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
AKUT KANLI İSHAL	O.Vaka																					
	K.Vaka	1	0	5	5	4	1	3	4	1	1	3	1	3	7	2	2	2	4	24	25	
	Ölüm	0	0																	0	0	
BOĞMACA	O.Vaka	2	0																		2	
	K.Vaka	1	0	0	0																1	
	Ölüm																					
BRUSELLOZ	O.Vaka	0	0			1	1	2	2	6	4	13	11	13	15	21	19	10	8	66	60	
	K.Vaka					1	0	2	1	4	1	8	9	13	11	8	15	6	9	42	46	
	Ölüm											0	0			0	0			0	0	
GONORE	O.Vaka													1	0						1	
	K.Vaka					1	0														1	
	Ölüm																					
HEPATİT A	O.Vaka																					
	K.Vaka	0	1	4	6	21	12	13	13	6	5	7	4	4	3	2	2	1	0	58	46	
	Ölüm																					
HEPATİT B	O.Vaka																					
	K.Vaka			0	0	1	0	0	1	2	1	9	1	14	2	7	3	1	0	34	8	
	Ölüm																					
HEPATİT C	O.Vaka																					
	K.Vaka													2	0	2	0	0	1	4	1	
	Ölüm																					

HEPATİT E	O.Vaka																				
	K.Vaka																				
	Ölüm			0	0	0	0													0	0
KABAKULAK	O.Vaka	3	0	22	15	117	87	18	15	7	4	0	3	1	1	2	3			170	128
	K.Vaka			4	4	26	10	3	7			0	1	1	0					34	22
	Ölüm					0	0	0	0											0	0
KIZAMIK	O.Vaka			4	1	19	25	6	11	1	3	0	1	0	1					30	42
	K.Vaka			1	1	1	0	1	1			0	1							3	3
	Ölüm																				
KIZAMIKÇIK	O.Vaka																				
	K.Vaka	1	1	15	8	52	61	19	22	3	5	3	3	2	1					95	101
	Ölüm																				
KUDUZ	O.Vaka	0	0																	0	
	K.Vaka																				
	Ölüm																				
KUDUZ RİSKLİ TEMAS	O.Vaka																				
	K.Vaka	7	3	95	38	278	94	227	79	138	51	194	109	269	146	302	200	121	83	1631	803
	Ölüm							0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MENİNGOKOKKAL HASTALIK	O.Vaka	0	1	0	1																2
	K.Vaka					0	1														1
	Ölüm																				
SİFİLİZ	O.Vaka																				
	K.Vaka											2	0	1	3	2	0			5	3
	Ölüm																				
TİFO	O.Vaka																				
	K.Vaka									0	1			1	0			0	0	1	1
	Ölüm																				

Aşılama Çalışmaları

Bağışıklama hizmetleri, bebekleri, çocukları ya da erişkinleri enfeksiyona yakalanma riskinin en yüksek olduğu dönemden önce aşılıyarak, bu hastalıklara yakalanmalarını önlemek amacı ile yürütülen önemli bir temel sağlık hizmetidir. İlimizde Sağlık Ocakları (131 adet), AÇS-AP merkezleri, verem savaş dispanserleri, sağlık evleri ve hastanelerde (doğum yapılan) aşılama hizmetleri yürütülmektedir.

Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP), Boğmaca, Difteri, Tetanoz, Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak, Tüberküloz, Poliomyelit, Hepatit B ve Hemofilus influenza tip b'ye bağlı hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak, bu hastalıkları kontrol altına almak ve hatta tamamen ortadan kaldırmak amacı ile, hassas yaş gruplarına enfeksiyona yakalanmalarından önce ulaşıp bağışıklanmalarını sağlamak için yapılan aşılama hizmetlerini içerir.

Temel amaç doğan her bebeğin aşı takvimine uygun olarak yukarıda sayılan on hastalığa karşı bağışık kılınmasıdır. Genişletilmiş deyiimi ise aşısız veya eksik aşıli bebek ve çocukların tespit edildiği anda aşılmasının sağlanması ve bu uygulamanın ülke genelinde her yerde eşit olarak yapılması anlamını vurgulamak için kullanılmaktadır.

Tam aşıli çocuk; 1'er doz BCG ve KKK, 3'er doz DBT, Polio aşısı, Hepatit-B ve Hib aşılarının tamamını almış çocuk olarak tanımlanmaktadır.

Bu hedeflere ulaşmak için aşılama hizmetleri herkese ulaşabilecek şekilde rutin hizmetler içinde sunulmakta, gerekli durumlarda hızlandırma (sabit ve gezici ekipler oluşturarak), yerel aşı günleri, kampanya gibi destekleyici aktiviteler yapılmaktadır. Biriken duyarlı nüfusları koruma kapsamına almak (özellikle poliomyelit ve kızamıkta) ve salgını önlemek için duyarlı yaş gruplarında yakalama (catch-up) ya da takip (follow-up) gibi ek aşılama programları yürütülmektedir.

A-) AŞI TAKVİMİ:

1) Çocukluk Dönemi Aşılama Takvimi

A) Okul Öncesi Aşılamalar:

- Doğumda Hepatit B-1
- 1. Ayın bitiminde (4 haftalık) Hepatit B-2
- 2. Ayın bitiminde (8 haftalık) BCG, DBT-1, OPA-1, Hib-1
- 3. Ayın bitiminde (12 haftalık) DBT-2, OPA-2, Hib-2
- 4. Ayın bitiminde (16 haftalık) DBT-3, OPA-3, Hib-3
- 6. Ayın bitiminde (24 haftalık) Hepatit B-3
- 12. Ayın bitiminde (52 haftalık) KKK
- Rapel doz (16–24 aylık) DBT-R, OPA-R, Hib-R
(DBT-3, OPA-3, Hib-3'den 1 yıl sonra)

B) Okul Aşılamaları:

- İlköğretim 1. sınıfta OPA, KKK, Td
- İlköğretim 8. sınıfta Td, Kızamıkçık (ara kohort tamamlanana kadar)
Hepatit B 3 doz (ara kohort tamamlanana kadar)

Çocukluk çağı aşılama takvimi

	Doğumda	1.ayın sonu	2.ayın sonu	3.ayın sonu	4.ayın sonu	6.ayın sonu	12. ay	16-24 ay	İlköğretim 1.sınıf	İlköğretim 8.sınıf
BCG			I							
DBT			I	II	III			R		
Hib			I	II	III			R		
OPA			I	II	III			R	R	
KKK							I		R	
Hepatit B	I	II				III				I-II-III*
Td									√	√
Kızamıkçık										√*

* Eksik aşıları ara kohort tamamlanana kadar.

* Eksik aşıları ara kohort tamamlanana kadar.

DBT: Difteri, Boğmaca, Tetanoz aşısı

OPA: Oral Polio aşısı

Hep B: Hepatit B aşısı

Hib: Hemofilus influenza tip b aşısı

KKK: Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak

Td: Erişkin Tipi Difteri-Tetanoz aşısı

TCT: Tüberkülin Cilt Testi

Aşı takviminde belirtilen aralıklara göre aşıları tamamlanamamış çocuklarda önceki

aşı dozlarının tekrar yapılmasına gerek yoktur. Aradan uzun bir süre geçmiş olsa bile,

aşılamaya bırakılan yerden devam edilir, eksik aşıları çocuk saptandığında yaşına uygun

olarak yukarıdaki şemalara göre aşıları tamamlanır.

2- Doğurganlık Çağı Kadın/Gebe Aşılamaları

Doğurganlık Çağı (15- 49 Yaş) /Gebe Kadınlardaki Tetanoz Aşı Takvimi

Doz sayısı Uygulama zamanı Koruma süresi

Td 1 Gebeliğin 4. ayında - İlk karşılaşmada

Td 2 Td 1'den en az 4 hafta sonra

Td 3 Td 2'den en az 6 ay sonra

Td 4 Td 3'den en az 1 yıl sonra ya da bir sonraki gebelikte

Td 5 Td 4'den en az 1 yıl sonra ya da bir sonraki gebelikte

Doğurganlık çağı boyunca Hiç aşılanmamış gebelerin en az iki doz Td aşısı almaları sağlanmalıdır.

2006 yılı aşılama çalışmalarına temmuzayından itibaren KKK,aralık ayından itibaren Hib aşıları eklenmiş olup 2006 yılı iki dönem halinde değerlendirilmiştir.Yapılan çalışmalar aşağıdadır.(13 B kapsamında yapılan aşılar dahil değildir)

AŞI	YAŞ GRUPLARINA GÖRE YAPILAN AŞI DOZLARI						
	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Difteri-Boğmaca-Tetanoz Aşısı	I	6.049	1	0	0	0	6.050
	II	5.883	1	0	0	0	5.884
	III	6.079	1	0	0	0	6.080
	R	0	5.657	0	0	0	5.657
	TOPLAM	18.011	5.660	0	0	0	23.671
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Polio Aşısı	I	6.049	0	0	0	0	6.049
	II	5.872	2	0	0	0	5.874
	III	6.075	1	0	0	0	6.076
	R	0	5.686	1.886	0	0	7.572
	TOPLAM	17.996	5.689	1.886	0	0	25.571
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Kızamık Aşısı	I	232	2.753	2	1	0	2.988
	R	0	54	1.959	0	12	2.025
	TOPLAM	232	2.807	1.961	1	12	5.013
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
PPD		165	177	1.127	104	541	2.114
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
BCG Aşısı	I	6.354	52	2	3	0	6.411
	R	0	0	1.801	0	0	1.801
	TOPLAM	6.354	52	1.803	3	0	8.212
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Hepatit-B Aşısı	I	6.879	2	10	5.617	487	12.995
	II	5.931	1	5	14.861	534	21.332
	III	5.933	9	6	13.991	472	20.411
	TOPLAM	18.743	12	21	34.469	1.493	54.738
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Okul Td Aşısı		0	0	1.504	3.327	1.129	5.960
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
TT (Okul)		0	0	0	0	0	0
AŞI	Uygulama	0 yaş	1-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Diğer Tetanoz		2	95	896	1.203	15.618	17.814
15-49 Yaş Kadın Tetanoz Aşısı		Gebe	Gebe Değil	TOPLAM			
	TT1	3.701	4.537	8.238			
	TT2	3.380	2.517	5.897			
	TT3	1.227	3.103	4.330			
	TT4	658	2.403	3.061			
	TT5	402	1.527	1.929			
TOPLAM	9.368	14.087	23.455				

YAŞ GRUPLARINA GÖRE YAPILAN AŞI DOZLARI								
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş				TOPLAM
Difteri-Boğmaca-Tetanoz Aşısı	I	6.505		2				6.507
	II	6.343		2				6.345
	III	6.272						6.272
	R		5.965					5.965
	TOPLAM	19.120		5.969				25.089
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Polio Aşısı	I	6.499		3				6.502
	II	6.338		2				6.340
	III	6.277						6.277
	R		5.967		3	14.442	2.054	22.466
	TOPLAM	19.114		5.972	3	14.442	2.054	41.585
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş				TOPLAM
Hib Aşısı	I		75					75
	II							
	III							
	R							
	TOPLAM		75					75
AŞI	Uygulama		1 yaş	2-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak Aşısı	I		6.643		1			6.644
	R					15.295		15.295
	TOPLAM		6.643		1	15.295		21.939
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
PPD		176	86	141	166	118	1.661	2.348
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
BCG Aşısı	I	6.791	60	22	17	1	16	6.907
	R		2	11	6		143	162
	TOPLAM	6.791	62	33	23	1	159	7.069
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Hepatit-B Aşısı	I	6.647	2	2	22	14.966	532	22.171
	II	6.529	2		6	15.992	404	22.933
	III	5.957	23	1	8	45	559	6.593
	TOPLAM	19.133	27	3	36	31.003	1.495	51.697
	AŞI	Uygulama				5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri
Okul Td Aşısı					14.064	15.428	5	29.497
AŞI	Uygulama					10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Kızamıkçık Aşısı						10.285		10.285
AŞI	Uygulama	0 yaş	1 yaş	2-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15 yaş ve üzeri	TOPLAM
Diğer Td			5	61	1.803	2.645	19.653	24.167
15-49 Yaş Kadın Td Aşısı			Gebe		Gebe Değil		TOPLAM	
	Td1		3.017		1.950			4.967
	Td2		2.897		2.993			5.890
	Td3		1.156		3.058			4.214
	Td4		580		1.681			2.261
	TOPLAM		8.010		10.868			18.878

Tablo R.7: Hastalık İnsidans Ve Mortalite Hızlarının 2006 Yılı Dağılımı-203

Hastalık Adı :	AKUT KANLI İSHAL				
İLÇE		TOPLAM			
		Nüfus	Sayı	Hız	Fat.Hızı
İL TOPLAMI	Vaka	1085278	49	4,51	0
	Ölüm	1085278	0	0	0
Hastalık Adı :	BRUSELLOZ				
İL TOPLAMI	Vaka	1085278	214	19,72	0
	Ölüm	1085278	0	0	0
Hastalık Adı :	HEPATİT A				
İL TOPLAMI	Vaka	1085278	104	9,58	0
	Ölüm	1085278	0	0	0
Hastalık Adı :	KABAKULAK				
İL TOPLAMI	Vaka	1085278	354	32,62	0
	Ölüm	1085278	0	0	0
Hastalık Adı :	KIZAMIKÇIK				
İL TOPLAMI	Vaka	1085278	196	18,06	0
	Ölüm	1085278	0	0	0
Hastalık Adı :	KUDUZ RİSKLİ TEMAS				
İL TOPLAMI	Vaka	1085278	2434	224,27	0
	Ölüm	1085278	0	0	0

Tablo R.8 : 2006 Yılında Balıkesir İlindeki Tbc Li Hasta Sayıları Ve Nüfusa Göre Hastalık Görülme Oranları

İLÇE ADI	TBC Lİ HASTA SAYISI	100.000 DE HASTA SAYISI
AYVALIK	21	35,99
BALYA	6	40,09
BANDIRMA	53	40,75
BİGADİÇ	21	43,49
BURHANİYE	17	39,47
DURSUNBEY	9	19,01
EDREMİT	32	35,76
ERDEK	13	46,47
GÖMEÇ	4	38,18
GÖNEN	40	55,48
HAVRAN	13	48,43
İVRİNDİ	8	20,36
KEPSUT	6	23,39
MANYAS	6	26,2
MARMARA	2	26,39
MERKEZ İLÇE	110	35,9
SAVAŞTEPE	7	34,56
SINDIRGI	10	23,24
SUSURLUK	17	38,6

R.1.2.1. İçme, Kullanma Ve Sulama Suları

İçme suyu kokusuz, renksiz, berrak ve içimi hoş olmalıdır. Sularda fenoller, yağlar gibi suya kötü koku ve tat veren maddeler bulunmamalıdır. Su tortusuz ve renksiz olmalıdır. hastalık yapan mikroorganizma ihtiva etmemelidir. Suda bulunan vibrio cholera, salmonella typhi, hepatit virüsü gibi mikroorganizmalar sudan geçerek hastalığa sebep olurlar. İçme sularının kesinlikle bakteriyolojik kirlilik taşımaması gerekir. Suda sağlığa zararlı kimyasal maddeler bulunmamalıdır. Bazı kimyasal maddeler zehirli etki yapabilir. Arsenik, kadmiyum, krom, kurşun, civa gibi... Bunun yanında baryum, nitrat, florür, radyoaktif maddeler, amonyum, klorür gibi maddeler sınır değerlerinin üzerinde sağlığa olumsuz etkileri olan maddelerdir. Aynı zamanda bazıları suya kirli suların karıştığına göstergesidir. Sular kullanma maksatlarına uygun olmalıdır. İçme suyu ve kullanma sularında demir, manganez ve sertlik değerleri önemlilik arzeder. Sular agresif olmalıdır.

Suların agresifliği, serbest karbondioksit (CO₂) ile bikarbonat (HCO₃⁻) iyonunun dengede olmasından ileri gelir. Suların agresifliği boruların korozyonuna sebebiyet verir. Ayrıca boruların aşınması halinde borudan ayrılan elementler su kalitesinin bozulmasına sebep olur.

Tüm dünyada hızlı nüfus artışı ve endüstriyel gelişimin bir sonucu olarak, su kaynaklarında ciddi bir azalma meydana gelmiştir. Bu sıkıntının giderilebilmesi amacıyla, mevcut su kaynaklarının korunması, kaynaktan alınan kalitesiz suların kullanma ve içme amaçlı arıtımı ve kirlenmiş suların arıtılarak zararsız hale getirilmesi son yıllarda önem kazanmıştır.

Tablo R.8 :2006 Yılında İl Genelinde İlçe Bazında Şebeke Suyu İle İlgili Çalışmalar
İÇME VE KULLANMA SUYU ANALİZLERİ-15

Balıkesir										
İLÇE	Bakteriyolojik Tahlil					Kimyasal Tahlil				
	Toplam	Sağlığa Uygun Olan Sayısı	Sağlığa Uygun Olan Oran(%)	Sağlığa Uygun Olmayan Sayısı	Sağlığa Uygun Olmayan (%)	Toplam	Sağlığa Uygun Olan Sayısı	Sağlığa Uygun Olan Oran(%)	Sağlığa Uygun Olmayan Sayısı	Sağlığa Uygun Olmayan (%)
Adnan Paşa	354	284	80,23	70	19,77	44	37	84,09	7	15,91
Altınoluk	139	90	64,75	49	35,25	29	21	72,41	8	27,59
Arslanbey	98	47	47,96	51	52,04	7	5	71,43	2	28,57
Balıkesir	1747	1605	91,87	142	8,13	134	123	91,79	11	8,21
Bozüyük	217	158	72,81	59	27,19	80	75	93,75	5	6,25
Çanakkale	293	240	81,91	53	18,09	60	52	86,67	8	13,33
Çarşamba	38	29	76,32	9	23,68	12	8	66,67	4	33,33
Çiğli	696	526	75,57	170	24,43	17	13	76,47	4	23,53
Edine	0	0	-	0	-	0	0	-	0	-
Eğirdir	1955	1680	85,93	275	14,07	160	148	92,5	12	7,5
Eğirler	90	76	84,44	14	15,56	9	8	88,89	1	11,11
Gençlik	48	45	93,75	3	6,25	10	10	100	0	0
İnönü	389	271	69,67	118	30,33	56	56	100	0	0
İzmit	8	8	100	0	0	0	0	-	0	-
Kocaali	234	116	49,57	118	50,43	3	0	0	3	100
Orhangazi	493	335	67,95	158	32,05	6	6	100	0	0
Şirince	181	111	61,33	70	38,67	1	1	100	0	0
Yenişehir	34	21	61,76	13	38,24	3	3	100	0	0
Zaferançiftliği	653	431	66	222	34	38	32	84,21	6	15,79
TOPLAMI	7667	6073	79,21	1594	20,79	669	598	89,39	71	10,61

Tablo R.9: Balıkesir İl Geneli Şebeke Suyu Depo Sayıları ve Klörlama Durumu

	DEPO SAYISI	DAMLALIK KLÖRLAMA	GAZ KLÖRLAMA	KLÖRLAMA YAPILMAYAN
SAYI	1175	94	17	1064

Tablo Rmm.10: Balıkesir İl Geneli Aylara Göre Şebeke Sularına Ait Bakıye Klor Arama Çalışmaları

AY		TOPLAM			
		Bakter.	Kimys.	Fiziks.	Klor
OCAK	Numune Sayısı	447	47	697	3383
	Uygun Olmayan	31	7	0	280
	Kirlilik Oranı(%)	6,94	14,89	0	8,28
ŞUBAT	Numune Sayısı	288	42	467	3484
	Uygun Olmayan	34	1	0	279
	Kirlilik Oranı(%)	11,81	2,38	0	8,01
MART	Numune Sayısı	646	77	925	4152
	Uygun Olmayan	127	6	5	332
	Kirlilik Oranı(%)	19,66	7,79	0,54	8
NİSAN	Numune Sayısı	462	58	456	3640
	Uygun Olmayan	68	6	0	266
	Kirlilik Oranı(%)	14,72	10,34	0	7,31
MAYIS	Numune Sayısı	613	45	904	4507
	Uygun Olmayan	96	5	0	363
	Kirlilik Oranı(%)	15,66	11,11	0	8,05
HAZİRAN	Numune Sayısı	678	43	540	5181
	Uygun Olmayan	140	3	0	832
	Kirlilik Oranı(%)	20,65	6,98	0	16,06
TEMMUZ	Numune Sayısı	853	55	837	6136
	Uygun Olmayan	166	8	5	342
	Kirlilik Oranı(%)	19,46	14,55	0,6	5,57
AĞUSTOS	Numune Sayısı	744	44	966	6465
	Uygun Olmayan	117	4	11	317
	Kirlilik Oranı(%)	15,73	9,09	1,14	4,9
EYLÜL	Numune Sayısı	809	46	965	5924
	Uygun Olmayan	303	6	12	503
	Kirlilik Oranı(%)	37,45	13,04	1,24	8,49
EKİM	Numune Sayısı	476	16	878	5421
	Uygun Olmayan	107	0	2	531
	Kirlilik Oranı(%)	22,48	0	0,23	9,8
KASIM	Numune Sayısı	437	54	977	5650
	Uygun Olmayan	127	4	9	652

	Kirlilik Oranı(%)	29,06	7,41	0,92	11,54
ARALIK	Numune Sayısı	400	25	632	5769
	Uygun Olmayan	60	1	10	317
	Kirlilik Oranı(%)	15	4	1,58	5,49
İL TOPLAMI	Numune Sayısı	6853	552	9244	59712
	Uygun Olmayan	1376	51	54	5014
	Kirlilik Oranı(%)	20,08	9,24	0,58	8,4

Tablo R.11: Balıkesir İl Geneli Aylara Göre Dere, Nehir,Göl,Gölet,Yüzme Havuzu V.B. Kontrolü-

AY		TOPLAM		
		Bakteriyel	Kimyasal	Fiziksel
OCAK	Numune Sayısı	45	5	180
	Uygun Olmayan	3	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	6,67	0	0
ŞUBAT	Numune Sayısı	88	3	97
	Uygun Olmayan	9	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	10,23	0	0
MART	Numune Sayısı	50	20	149
	Uygun Olmayan	18	1	0
	Kirlilik Oranı(%)	36	5	0
NİSAN	Numune Sayısı	59	24	119
	Uygun Olmayan	13	8	0
	Kirlilik Oranı(%)	22,03	33,33	0
MAYIS	Numune Sayısı	59	6	149
	Uygun Olmayan	11	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	18,64	0	0
HAZİRAN	Numune Sayısı	102	10	204
	Uygun Olmayan	24	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	23,53	0	0
TEMMUZ	Numune Sayısı	129	7	125
	Uygun Olmayan	42	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	32,56	0	0
AĞUSTOS	Numune Sayısı	126	15	148
	Uygun Olmayan	42	7	4
	Kirlilik Oranı(%)	33,33	46,67	2,7
EYLÜL	Numune Sayısı	66	8	144
	Uygun Olmayan	23	1	0
	Kirlilik Oranı(%)	34,85	12,5	0
EKİM	Numune Sayısı	31	8	106
	Uygun Olmayan	11	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	35,48	0	0
KASIM	Numune Sayısı	25	8	140

	Uygun Olmayan	13	3	0
	Kirlilik Oranı(%)	52	37,5	0
ARALIK	Numune Sayısı	34	3	111
	Uygun Olmayan	9	0	0
	Kirlilik Oranı(%)	26,47	0	0
İL TOPLAMI	Numune Sayısı	814	117	1672
	Uygun Olmayan	218	20	4
	Kirlilik Oranı(%)	26,78	17,09	0,24

Tablo R.12: Balıkesir İl Genel Hane Bilgisi Raporu

İLÇE	Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü	Su Şebekesi		Hijyenik Kanalizasyon	
		Şebeke Suyu Olan Hane Sayısı	Evi Su Şbk.sine Bağlı Ort. Nüfus	Hijyenik Knl. Ulaşan Hane Sayısı	Hijyenik Knl. Ulaşan Ort. Nüfus
Ayvalık	3,12	12305	38391,6	12683	39570,96
Susurluk	3,06	13692	41897,52	12695	38846,7
Balya	2,73	3039	8296,47	2192	5984,16
Bandırma	3,21	19651	63079,71	39713	127478,7
Bigadiç	3,79	12017	45544,43	11048	41871,92
Burhaniye	3,19	13423	42819,37	12151	38761,69
Dursunbey	3,85	11621	44740,85	9089	34992,65
Edremit	3,23	18625	60158,75	25084	81021,32
Erdek	3,32	6123	20328,36	6764	22456,48
Gönen	3,42	9536	32613,12	18414	62975,88
Gömeç	3,06	2893	8852,58	1378	4216,68
Havran	3,18	8199	26072,82	7766	24695,88
İvrindi	3,05	10774	32860,7	11048	33696,4
Kepsut	3,58	5381	19263,98	6125	21927,5
Marmara	3,42	1898	6491,16	1166	3987,72
Manyas	3,51	5318	18666,18	3120	10951,2
Savaştepe	3,21	6222	19972,62	4903	15738,63
Sındırgı	3,12	11654	36360,48	10275	32058
Merkez	3,29	57473	189086,2	87705	288549,5
İL TOPLAMI	3,28	229844	753888,3	283319	929286,3

İlimizde; Sağlık Bakanlığında ruhsatlı **3 adet kaynak suyu** bulunmaktadır. (Ayvatlar, Şekersu, Düdüklü-Burhaniye).

Tablo R.12: İlimizde İmlası Yapılan Kaynak Suları

RUHSAT NO	RUHSAT TARİH	SUYUN ADI	İŞLETİCİSİ	ADRESİ	İMLA ŞEKLİ	2006 ÜRETİM MİKTARI (TON)	2006 NUMUNE
76	1989	Ayvatlar Kaynak Suyu	Ayvatlar Köy Tüzel Kişiliği	Ayvatlar Köyü - BALIKESİR	19 Lt.PC	1372	1 DENETİM 1 KONTROL 3 DİĞER
135	1998	Şekersu Kaynak Suyu	Şekersu Kaynak Suları Ltd.Şti.	Y.Yapıcı Köyü Erdek / BALIKESİR	11-19 LT PC 0.5-1,5-5-8 PET	5267	3 KONTROL 2 DİĞER
207	2002	Düdüklü Kaynak Suyu	Burhaniye Belediye Bşk.	Karadere Köyü Güzleyayla Mevkii Burhaniye / BALIKESİR	19 LT PC	48	1 DENETİM 1 KONTROL

Tablo R.13: İlimizde İmlası Yapılan Maden Suları

İlimizde ruhsatlı 1 adet maden suyu (Kristal) bulunmaktadır.

RUHSAT TARİH	SUYUN ADI	İŞLETİCİSİ	ADRESİ	İMLA ŞEKLİ	2006 ÜRETİM MİKTARI (TON)	2006 NUMUNE
2000	Kristal	Kristal Kola ve Meş.San.A.Ş.	BALIKESİR	250-500-1000 cc şişe	2205	1 DENETİM İZLEME 2 KONTROL İZLEME

Tablo R.14: İlimizde Bulunan Ruhsatlı Kaplıcalar

	KAPLICANIN ADI	RUHSAT DURUMU
1	Gönen Kaplıcaları İşletme A.Ş.	RUHSATLI (2003)
2	Serpin Manyas Termal Turizm A.Ş.	RUHSATLI (2004)
3	Edremit En-Tur Termal Tesisleri Turizm Ltd.Şti.	RUHSATLI (2004)
4	Edremit Körfez Tatil Sitesi	RUHSATLI (2004)
5	Edremit Adramis Hotel	RUHSATLI (2004)
6	Pamukçu Otel Asya	RUHSATLI (2005)
7	Susurluk (YıldızKöy) Hüseyin İMREK Kaplıcası	RUHSATLI (2006)

İlimizde Kaplıcalarla ilgili olarak 24.07.2001 tarih ve 24472 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Kaplıcalar Yönetmeliği” hükümleri gereğince izin işlemleri ve denetimler devam etmektedir.

İlimizde izinli içmece tesisi bulunmamaktadır.

R.1.2.2. Denizler

Deniz Suyu Çalışmaları

Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde izleme ve kontrol çalışmaları Müdürlüğümüz ve İlçe Sağlık Grup Başkanlıklarınca yürütülmektedir. İlimizde genel olarak yüzme amaçlı kullanılan bir plajı bulunan tatlı su (göl, nehir vb) bulunmamaktadır. Yüzme amaçlı kullanılan plajlarımız Marmara ve Ege denizine komşuluğu bulunan 7 ilçemizde bulunmaktadır.

Tablo R.15 :Yüzme Suları İle İlgili Numune Alınan İlçe Ve Noktaları

AYVALIK	: Ayvalık, Alibey Adası, Küçükköy, Altınova
BURHANIYE	: Burhaniye, Pelitköy
EDREMİT	: Zeytinli, Akçay, Güre, Altınoluk
GÖMEÇ	: Gömeç, Karaağaç
ERDEK	: Erdek, Ocaklar, Tatlısu, Narlı
GÖNEN	: Sarıköy
MARMARA	: Marmara, Avşa, Saraylar

Yüzme sularında alınan numune sonuçları yukarıdaki kriterlere göre değerlendirilip, ilgili kurumlara bildirilmektedir.

Tablo R.16 :Deniz Suyu Numuneleri

YIL	2006 YILI MAVİ BAYRAK ÇALIŞMASI	2006 YILI DİĞER PLAHLAR
NOKTA SAYISI	35	49
ALINAN NUMUNE	420	406
UYGUN	333	305

Tablo R.17 :Balıkesir İli Yıllara Göre Mavi Bayrak Sayısı

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PLAJ	2	0	7	2	10	5	4	8	5
MARİNA	1	1	1	1	1	1	1	1	1

R.1.5 Bebek Ölümleri**Tablo R.18 : Bebek Ölümleri**

Tarih:					OCAK, 2004 - ARALIK, 2006									
YIL	Ölü Doğum Hızı (1000'de)	Ölü Doğum Sayısı	Perinatal Ölüm Hızı (1000'de)	Perinatal Ölüm Sayısı	Erken Neonatal Ölüm Hızı (1000'de)	Erken Neonatal Ölüm Sayısı	Geç Neonatal Ölüm Hızı (1000'de)	Geç Neonatal Ölüm Sayısı	Neonatal Ölüm Hızı (1000'de)	Neonatal Ölüm Sayısı	Post Neonatal Ölüm Hızı (1000'de)	Post Neonatal Ölüm Sayısı	Bebek Ölüm Hızı (1000'de)	Bebek Ölüm Sayısı
2004	8,4	89	17,18	182	8,78	93	1,89	20	10,67	113	6,42	68	17,08	181
2005	6,74	74	13,58	149	6,83	75	1,91	21	8,75	96	5,19	57	13,94	153
2006	5,75	64	12,49	139	6,74	75	1,26	14	8	89	4,4	49	12,4	138
İL TOPLAMI	6,94	227	14,37	470	7,43	243	1,68	55	9,11	298	5,32	174	14,43	472

R.1.6. Ölümlerin Yaş ve Cins Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo R.19 : Bütün Ölenlerin Yaş Grupları Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tarih:										OCAK, 2003 - ARALIK, 2006	
YIL	Cins	0 Yaş	1-4 Yaş	5-9 Yaş	10-14 Yaş	15-24 Yaş	25-44 Yaş	45-49 Yaş	50-64 Yaş	65+ Yaş	TOPLAM
2003	Erk.	105	13	3	5	16	62	100	395	1224	1923
	Kad.	81	9	2	1	12	28	61	216	1070	1480
	Top.	186	22	5	6	28	90	161	611	2294	3403
2004	Erk.	104	16	3	9	11	64	59	379	1199	1844
	Kad.	77	9	6	4	3	31	33	218	1092	1473
	Top.	181	25	9	13	14	95	92	597	2291	3317
2005	Erk.	89	9	4	3	20	58	52	322	1212	1769
	Kad.	64	8	2	6	3	30	21	154	1063	1351
	Top.	153	17	6	9	23	88	73	476	2275	3120
2006	Erk.	86	10	2	11	14	57	47	380	1133	1740
	Kad.	52	8	3	3	8	30	31	146	1164	1445
	Top.	138	18	5	14	22	87	78	526	2297	3185
İL TOPLAMI	Erk.	384	48	12	28	61	241	258	1476	4768	7276
	Kad.	274	34	13	14	26	119	146	734	4389	5749
	Top.	658	82	25	42	87	360	404	2210	9157	13025

Tablo R.20 : Özel Ölüm Hızları Ve Kaba Ölüm Hızı

Tarih:										OCAK, 2003 - ARALIK, 2006	
YIL	Ölüm ve Hız	0-4 Yaş	5-9 Yaş	10-14 Yaş	15-24 Yaş	25-44 Yaş	45-49 Yaş	50-64 Yaş	65+ Yaş	Kaba Ölüm Hızı (1000'de)	
2003	Yaşa Özel Ölüm Hızı	3,27	0,06	0,07	0,16	0,28	2,23	3,81	21,1	3,18	
	Ölüm Sayısı	208	5	6	28	90	161	611	2294	3403	
	Nüfus Sayısı	63543	77422	80211	178868	327015	72236	160434	108744	1068473	
2004	Yaşa Özel Ölüm Hızı	3,38	0,12	0,16	0,08	0,29	1,28	3,62	20,65	3,1	
	Ölüm Sayısı	206	9	13	14	95	92	597	2291	3317	
	Nüfus Sayısı	60972	76161	80384	177705	327265	71826	164741	110935	1069989	
2005	Yaşa Özel Ölüm Hızı	2,84	0,08	0,11	0,13	0,27	0,97	2,82	19,69	2,89	
	Ölüm Sayısı	170	6	9	23	88	73	476	2275	3120	
	Nüfus Sayısı	59834	75458	79581	174579	329175	74931	169045	115570	1078173	
2006	Yaşa Özel Ölüm Hızı	2,68	0,07	0,18	0,13	0,26	1,04	3,01	19,29	2,93	
	Ölüm Sayısı	156	5	14	22	87	78	526	2297	3185	
	Nüfus Sayısı	58124	75190	79863	173035	330379	74871	174739	119077	1085278	
İL TOPLAMI	Yaşa Özel Ölüm Hızı	3,05	0,08	0,13	0,12	0,27	1,37	3,3	20,16	3,03	
	Ölüm Sayısı	740	25	42	87	360	404	2210	9157	13025	
	Nüfus Sayısı	242473	304231	320039	704187	1313834	293864	668959	454326	4301913	

R.1.7. Aile Planlaması Çalışmaları

Aile planlaması programının başarısı eğitim, hizmet, yönetim ve değerlendirme sistemlerinin bir arada yürütülmesine bağlıdır. Kaliteli hizmet, kolayca ulaşılabilen ve iyi yönetilen sağlık kuruluşlarında iyi eğitilmiş personelin sunduğu hizmettir. Bu hizmette tüm yöntemler konusunda bilgi verilir, yöntem seçiminin bilgiye ve isteğe dayalı olması sağlanır, kişilerin isteklerine göre değerlendirilir ve sunulur. Bir başka deyişle etkili bir danışmanlık hizmeti verilir. Danışmanlığın yararları şunlardır:

- Başvuranın kendisine en uygun aile planlaması yöntemi seçmesini Sağlar.
- Seçilen yöntemin doğru kullanılmasını Sağlar.
- Seçilen yöntemin daha uzun süre kullanılmasını Sağlar.
- Danışmanlık, personelin zamanının verimli kullanılmasını Sağlar.
- Danışmanlık, hizmet kalitesini, dolayısıyla da başvuranların memnuniyetini artırır.
- Modern Aile Planlaması yöntemi kullananların sayısını artırır.
- Danışmanlık, başvuran, sağlık kuruluşu ve ülke için tasarruf sağlar.

Aile Planlaması Yöntemleri

- Hormonal yöntemler (Oral ve Enjekte Kontraseptifler, Deri Altı İmplantları)
- Rahim İçi Araçlar
- Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon (Tüp Ligasyon, Vazektomi)
- Bariyer Yöntemler (Kondom, Diyafram, Spermisitler)

Tablo R.21 : Aile Planlaması Çalışmaları

	KURUMLAR	BAŞVURU SAYILARI							
		HAP	KONDOM	ENJEKSİYON	DERİ ALTI İMPLANTI	RİA	DİĞER ETKİLİ YÖNTEM	TÜP LİGASYONU	V
Balıkesir	Sağlık Ocağı	9726	32017	656	0	1826	0		
Balıkesir	AÇS/AP Merkezi	2557	7760	568	0	1950	0		
Balıkesir	Devlet Hastanesi ve D. Evi	355	1924	54		345	0	466	

Tablo R.21 : Aile Planlaması Yöntemleri

2006 YILI									
İL	Hap	Etkisiz Yöntem Kullanan	Kondom	Enjeksiyon	RİA	Diğer Modern Yöntem (kadın kondomu,diyafram,spermisit,jel,ovül vb.)	Tüp Ligasyonu	Vazektomi	
									Sayı
Balıkesir	Sayı	13732	59861	46057	1324	39739	346	8757	70
	%	8,08	35,24	27,11	0,78	23,39	0,2	5,15	0,04
	Prev.	0,05	0,21	0,16	0	0,14	0	0,03	0

Tablo R.21 : Doğumların Yapıldığı Yerlere Göre Dağılımı

İLÇE	Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Doğumlar		S.P. (Ebe/Hekim/Hemşire) Yardımı İle Yapılan Doğumlar		Sağlık Personeli Olmadan Yapılan Doğumlar		TOPLAM
	SAYI	%	SAYI	%	SAYI	%	
Ayvalık	613	100	0	0	0	0	613
Susurluk	424	99,76	0	0	1	0,24	425
Balya	112	94,92	0	0	6	5,08	118
Bandırma	1244	99,92	0	0	1	0,08	1245
Bigadiç	492	98,4	8	1,6	0	0	500
Burhaniye	377	100	0	0	0	0	377
Dursunbey	509	94,26	5	0,93	26	4,81	540
Edremit	1065	100	0	0	0	0	1065
Erdek	318	100	0	0	0	0	318
Gönen	675	99,12	4	0,59	2	0,29	681
Gömeç	145	100	0	0	0	0	145
Havran	281	100	0	0	0	0	281
İvrindi	392	98,74	3	0,76	2	0,5	397
Kepsut	236	98,33	0	0	4	1,67	240
Marmara	69	89,61	8	10,39	0	0	77
Manyas	184	100	0	0	0	0	184
Savaştepe	225	99,12	0	0	2	0,88	227
Sındırgı	208	97,65	0	0	5	2,35	213
Merkez	3422	99,59	12	0,35	2	0,06	3436
İL TOPLAMI	10991	99,18	40	0,36	51	0,46	11082

(Kaynak TSİM Verileridir.)

R.2. Çevre Kirliliği Ve Zararlarından Oluşan Sağlık Riskleri

R.2.1. Kentsel Hava Kirliliğinin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

Hızlı kentleşme hava kirliliğinin en önemli nedenlerinden birisidir. Konutların ve işyerlerinin ısınması amacıyla kullanılan fuel-oil ve kömürün yanması sonucu, atmosfere kükürt dioksit, azot oksitler ve karbon monoksit gibi gazlarla birlikte, yanmamış yakıt dumanı, is ve kurum yayılmaktadır. Söz konusu kirleticilerin konsantrasyonları da kış aylarında artış göstermektedir. Yakıt cinslerinin özelliklerine göre ortama yayılan kükürt dioksit ve kül miktarı farklıdır.

Belirli bir bölgede hava kirlenmesine neden olan faktörlerden biri de arazi yapısı ve topoğrafik durumdur. Dağ veya tepelerle çevrilmiş vadiler, çanak şeklindeki yayla veya ovalar, doğal hava akımlarının az olması nedeniyle şehirlerin ve endüstri birimlerinin kurulmasına elverişli değildir. Bu nedenle hava kirliliği düşünülmeden inşa edilmiş olan şehirlerde ve endüstri bölgelerinde şehir ve endüstri merkezlerinin yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yerleşim yerlerinden kaynaklanan kentsel katı atıkların toplanması, taşınması ve yakılarak yok edilmesi aşamalarında, hava kirliliği meydana gelmektedir.

Tarımsal üretimin yapıldığı kentlerin büyük bir bölümünde, kent içinde bulunan hayvan barınaklarından ve hayvansal atıkların depolandığı yerlerden yayılan koku ve diğer kirletici maddeler, hava kirliliğinde etkili olan faktörler arasında yer almaktadır. Şehirlerde görülen hava kirliliğini etkileyen koşullar arasında, nüfus yoğunluğunun yanı sıra şehirlerin topoğrafik ve meteorolojik şartlar dikkate alınmadan yanlış olarak

yapılanması, düşük vasıflı yakıt kullanılması, yanlış yakma teknikleri uygulanması, yeşil alanların az olması ve çöplerin yeterince zararsız hale getirilememesi gibi nedenler sayılabilir.

İlimizde hava kirliliği özellikle kış aylarında önemli boyutlara ulaşmakta, insan sağlığının yanında bitki ve hayvan yaşamını da tehdit etmektedir. Isınma periyodu yaklaşık 6 ay olan ilimizde kış aylarında ısınma amaçlı olarak kullanılan yakıtlar hava kirlenmesinde önemli rol oynamaktaydı. Ancak 2005-2006 döneminde başlayan ilimiz dahilindeki doğal gaz dağıtım çalışmaları ile hava kirliliğini önleme yönünde büyük bir adım atılmıştır.

İlimizdeki hava kirliliği olumsuz etkileyen en önemli nedenleri şöyle sıralayabiliriz:

- 1- Şehrin topoğrafik yapısı
- 2- Meteorolojik şartlar
- 3- Plansız şehirleşme
- 4- Kullanılan yakıtın kalitesizliği
- 5- Yakma sistemleri yanlışlığı
- 6- Endüstri
- 7- Kalorifer kazanlarının ve sobaların uygun tasarımda olmaması, periyodik bakımlarının yapılmaması
- 8- Nüfus artışı ile kişi başına kullanılan enerji tüketimindeki artış
- 9- Motorlu taşıtlar
- 10- İnşaat kalite ve izolasyonunda yetersizlik.

2005-2006 kış döneminde; ilimiz merkezinde hava kirliliğinin kontrolü ve yapılacak tüm çalışmalar İlgili önetmelikler ve Mahalli Çevre Kurulu Kararları doğrultusunda Belediye Başkanlığı ve il çevre ve orman Müdürlüğü tarafından yürütülmüştür.

R.2.2 Su Kirliliğinin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

Artan nüfusa paralel olarak artış gösteren su ihtiyacımızı karşılamak için su Kaynaklarımızı tasarruflu kullanmak zorundayız. Su kaynaklarımız üzerinde olumsuz çevre baskıları gittikçe artmakta mevcut kaynaklarımız kirlenerek kullanılmaz hale gelmektedir. Kirli sulardan kaynaklanan hastalıklar özellikle ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkeler için ciddi sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

Kirli sulardan kaynaklanan hastalıklar; kolera, tifo, paratifo, dizanteri, hepatit, ishal, çocuk felci, sıtma gibi hala gündemimizi yoğun bir şekilde meşgul etmekte ve her yıl ülke ekonomisini maddi olarak büyük kayıplara uğratmaktadır. Bu nedenle su kirliliğine neden olan sanayileşme, nüfus artışı, şehirleşme, zirai faaliyetler gibi etkenler üzerine ciddi bir şekilde durulmalıdır. Arıtılmadan deşarj edilen sanayi kuruluşlarının sıvı atıkları su kirliliğine yol açmakta ve buna bağlı olarak ta toprak ve bitkiler üzerinde kirlenmelere neden olmaktadır. Bu sayede çevre kirliliği de gündeme gelmektedir. Yine düzensiz şehirleşmeyle ve yoğun nüfus artışıyla şehirlerde alt yapı sorunu ortaya çıkmıştır.

Gerekli tedbirler alınmazsa sürdürülen bu olumsuz faaliyetlerin sonucu olarak su Kaynaklarımız çevre ve insan sağlığına zarar verecek yoğunlukta kirlenecektir. Yaz mevsiminde yağmurların azalmasıyla tarımsal sulamaya yönelik aşırı su çekilmesiyle nehirlerdeki su azalmakta toplu balık ölümleriyle karşılaşmaktadır. Bu da zamanla ekolojik dengeyi bozacaktır. İçme ve kullanma suyunun karşılandığı önemli göllerimiz, evsel ve endüstriyel deşarjlar, tarımsal kaynaklı yüzeysel kirli drenaj suları ve çarpık kentleşme nedeniyle kirlenmektedir. Önlem alınmadığı takdirde gelecekte ciddi su sıkıntı problemleriyle karşı karşıya gelinecektir.

Ülkelerin karşı karşıya kaldığı bu tip problemler zamanla bölgesel ve küresel olarak Ciddi çevresel tehditlere dönüşecek, ekolojik denge bozulacaktır. Su kirliliği kontrolü için çıkan yönetmelikler, içme ve kullanma kaynaklarının korunması, kıyı ve deniz kirlenmesinin önlenmesine önem vermektedir.

Su Ve Besinlerle Bulaşan Hastalıklardan Korunmanın Temel Kuralları

- Eller bol su ve sabunla yıkanmalıdır.
 - Temiz olduğundan emin olunmayan sular içilmemelidir. Mümkünse kapalı pet su tüketilmelidir.
 - Tuvalet kağıdı kullanıldığında parmakların kontamine olmamasına dikkat edilmelidir. -Tuvaletten çıktıktan sonra eller mutlaka su ve sabunla iyice yıkanmalıdır.
 - Pişmemiş yiyecek tüketilmemelidir. Zorunlu durumlarda tüm sebze ve meyveler akan su altında bol ve temiz su ile yıkandıktan sonra yenilmelidir.
 - Açıkta satılan gıda maddeleri kesinlikle alınmamalı ve tüketilmemelidir.
 - Özellikle kıyma tüketiminden kaçınılmalıdır.
 - Zorunlu durumlarda suları dezenfekte etmek için klor tableti bulundurulmalıdır.
 - Kişide karın ağrısı, ishal ve kusma belirtileri ortaya çıkarsa hekime başvurulmalıdır.
- Kişiler hasta oldukları dönemde bulaştırıcı olduklarından kişisel korunma yöntemlerine özen göstermelidirler.

R.2.3. Atıkların İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

Çevre kirliliğinde özellikle katı atıkların önemli bir yeri vardır. Son yıllarda insanların dikkatini büyük ölçüde çekmeye başlayan katı atık sorunu birçok ülkede kriz noktasına ulaşmış ve özellikle sanayileşmiş ülkelerde çöp kirliliğini önleme ve geri kazanım yolları araştırılmaya ve uygulanmaya başlanmıştır. Pek çok ülkede evlerden ve endüstriden kaynaklanan atıkların % 80'i ya doğrudan yeryüzüne atılmakta yada ham olarak çöplüklerde depo edilmektedir. Kirli atıkların denizlere atılması halen bazı ülkelere uygulanmaktadır. Katı atıklar, anorganik ve organik kökenli olarak iki gruba ayrılmaktadır.

Anorganik kökenli grup içinde yer alan demir, bakır, çinko, kurşun, alüminyum, cam, seramik gibi maddelerin geri kazanımı uzun yıllardan bu yana gerçekleştirilmektedir.

Organik kökenli gruptaki plastik atıklar ise günümüzün en önemli sorunlarından. Plastikler; kimyasal yapıları nedeniyle çok zor bozunup parçalandıklarından çevredeki olumsuzlukları uzun süre devam edebilmektedir. Tüm atıkların aynı yerde depolandığı durumlarda organik atıklarla bir aradaki katı atıklar önemli bir kemirici ve böcek üreme bölgesi oluşturmaktadır. Ayrıca katı atıklar aracılığı ile yer altı sulara ve yüzeysel sulara karışmakta olan kirleticiler önemli bir çevre kirliliği sorunudur. Katı atıkların biriktirilmesi ve işlenmesi sırasında çevreye diğer kirletici gazların karışması da mümkün olabilmektedir. Toprak kirliliğine neden olan endüstriyel atıklar ve şehir katı ve sıvı atıklarının depolanması yada eliminasyonu konusunda halen çok büyük tehlikeler söz konusu değildir.

R.2.4. Gürültünün İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

Gürültü insanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkileyen, fizyolojik ve psikolojik dengelerini bozabilen, iş performansını azaltan, çevrenin hoşluğunu ve sakinliğini yok ederek, niteliğini değiştiren önemli bir çevre kirliliği türüdür. Gürültü kaynakları; ulaşım gürültüsü, endüstri, yol ve inşaat makineleri gürültüsü, eğlence

yerleri gürültüsü, yerleşim alanlarındaki gürültüler şeklinde gruplandırılabilir. Gürültünün insan sağlığı üzerinde olumsuz etkileri dört ana başlık altındaincelenebilir:

Fiziksel etkileri : gürültünün işitme duyusunda oluşturduğu olumsuz etkilerdir. Geçici ve kalıcı olarak iki ayrı bölümde incelenebilir. Geçici etkilerin en çok karşılaşılanı geçici işitme eşiği kayması veya duyma yorulması olarak bilinen işitme duyarlılığındaki geçici kayıptır. Etkilenimin çok fazla olduğu ve işitme sisteminin eski özelliklerine kavuşmadan tekrar gürültüden etkilendiği durumlarda işitme kaybı kalıcı olmaktadır.

Fizyolojik etkileri : fizyolojik etkilerinin başlıcaları kas gerilmeleri, stres, kan basıncında artış, kalp atışlarının ve kan dolaşımının değişmesi, göz bebeğinin büyümesi ve uykusuzluktur. Ayrıca migren, ülser, gastrit vb. Hastalıkların ortaya çıkmasında gürültünün de önemli bir etkisi olduğu ileri sürülmekle birlikte bu hastalıkların oluşmasında doğrudan etkili olduğu henüz kanıtlanmış değildir.

Psikolojik etkileri : gürültünün psikolojik etkilerinin başında ise; sinir bozukluğu, korku, rahatsızlık, tedirginlik, yorgunluk ve zihinsel etkilerde de yavaşlama gelir. Ani olarak yükselen gürültü düzeyleri insanlarda korku yaratabilmektedir.

Performans etkileri : gürültünün iş veriminin azalması ve işitilen seslerin anlaşılması gibi görülen etkileridir.

R.2.5. Pestisitler İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

Pestisitler; sorun yaratan böcekler, hayvanlar, mikroorganizmalar, yabancı otlar ve diğer zararlıların ölmesini ya da davranışlarını değiştirmesini sağlayan biyolojik olarak aktif kimyasallardır. Pestisitler çevremize amaçsız, sınırsız, nerede ise kontrolsüz olarak atılan birkaç toksik kimyasal grubundan birisidir. Bunlar toksik ve biyosidal maddelerdir. Yani canlıları öldürmek üzere kullanılan maddelerdir. Pestisitler hemen hemen her türlü çevresel ögede bulunmaktadır. Havada, suda, toprakta, yağmurda, karda, buzda yer alır ve yüzeysel sularda, siste bulunabilmektedir. Dünyadaki bütün canlılar, bitkiler, hayvanlar pestisitlerden etkilenir. Pestisitler biyolojik birikimle canlıların vücutlarında yoğunlaşabilir. Toprakta yıllarca kalan pestisitler faydalı mikroorganizmaların faaliyetlerini engellemekte, kısmen veya tamamen yok olmalarına neden olmaktadır.

Tablo R.22 : İlimizde Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik Doğrultusunda Yapılan Çalışmalar Neticesinde İlaçlama İzni Verilen İşletmeleri

S.NO	İŞLETME ADI	İLÇESİ
1	GÜLEÇ İLAÇLAMA	BURHANİYE
2	BARKIN İLAÇLAMA	BİGADİÇ
3	ÇABA İLAÇLAMA	BALIKESİR
4	MEDİ-VET MEDİKAL VE İLAÇLAMA	BALIKESİR
5	FÜMOZON İLAÇLAMA	BANDIRMA
6	OR-MEN İLAÇLAMA	BALIKESİR
7	BDT BOĞAZIÇI İLAÇLAMA	BANDIRMA
8	AKTİF İLAÇLAMA	GÖNEN

R.2.6. İyonize radyasyondan korunma

Vücutun dıştan ve içten radyasyon tesirine maruz bırakılması halinde radyasyon kaynaklarının sebep olduğu tehlikeler daima göz önünde bulundurulmalıdır. İyonlaştırıcı radyasyonların hücresel düzeydeki etkileri, ışınlanan bireyde gözlenebilen somatik (bedeni) etkiler ile sonuçlanabildiği gibi, ışınlanan bireylerde bu tür etkiler meydana gelmediği halde onların nesillerinden meydana gelenlerde ortaya çıkan genetik etkilere neden olabilir. Radyasyon alan bireyin yaşam süresi içinde ortaya çıkan somatik etkilerin niteliği ve derecesi; alınan radyasyon dozuna, dozun alınma süresine, ışınlanan vücut parçasının büyüklüğüne, dozun dokularda dağılımına, ışınlanan dokunun radyo sensitivitesine bağlıdır.

Tablo.215. İyonlaştırıcı radyasyonun normal insan vücudu üzerindeki etkileri

Radyasyon korunmasında temel standartlar milletlerarası radyolojik korunma komisyonu (icrp) tarafından bildirilmektedir. Radyasyonla çalışanların bir haftada alabilecekleri maksimum müsaade edilen doz şiddeti (mpd); 100 miliremdir. Radyasyonla çalışan bir kimsenin bütün vücuduna, gonadlarına veya kırmızı kemik iliğine herhangi bir yıl içinde alacağı maksimum müsaade olunan doz 5 remdir. Radyasyon kaynakları ile çalışan kimselerin cep dozimetresi, film dozimetresi, radyasyon kontrol aletleri vs. Gibi özel alet ve cihazları kullanmaları ve bir planlama yapılması zorunludur.

RF elektromanyetik dalgalarının foton enerjileri, atomları ve molekülleri iyonlaştıracak düzeyde değildir. Elektromanyetik radyasyonun göreceli olarak düşük frekanslı biçimleri olan görünen ışık, kızılötesi radyasyon ve RF dalgalar iyonlaştırıcı olmayan radyasyona örnektir.

Ortamdaki iyonlaştırıcı olmayan elektromanyetik dalgaların etkisinde kalma sonucunda canlılarda iki tür etki oluşabilir: Isıl etkiler ve ısıl olmayan etkiler. Isıl etkiler, vücut tarafından yutulan elektromanyetik enerjinin ısıya dönüşmesi ve vücut sıcaklığını arttırması olarak tanımlanır. Bu sıcaklık artışı, ısının kan dolaşımı ile atılarak dengelenmesine dek sürer. Cep telefonları gibi RF kaynaklarının sebep olabileceği sıcaklık artışı gerçekte çok düşüktür ve büyük olasılıkla vücudun normal mekanizmaları ile kolayca etkisizleştirilebilir. Cep telefonu ile beyinde oluşabilecek sıcaklık artışı ortalama $0,1 \infty C$ dolayındadır [11].

Isıl olmayan etkilere bağlı olarak RF dalgaların etkili olduğu iddia edilen bozukluk ve hastalıklar arasında beyin aktivitelerinde değişiklikler, uyku bozuklukları, dikkat bozuklukları, baş ağrıları bulunmaktadır. Ancak bu riskler çok yüksek deneysel dozlar ve sürelerde geçerli olabilir ve cep telefonları gibi kullanımlar için geçerli değildir. Yüksek enerjili **iyonlaştırıcı** elektromanyetik dalgalar, DNA ve genetik malzemeyi kapsayan biyolojik dokuda hasara yol açabilen moleküler değişikliklere yol açabilirler. Bu etkinin olabilmesi için dokunun x-ışınları ve gama ışınları gibi yüksek enerjili fotonlarla etkileşmesi gerekir.(<http://www.biltek.tubitak.gov.tr/sandik/gsm.pdf>)

Radyasyon bir çok insanın düşündüğü gibi 1900'lü yıllarda keşfedilmesi ile ortaya çıkan bir tehlike değildir. Tam aksine ilk çağlardan beri vardır. Ancak, teknolojinin ve sanayileşmenin gelişmesi, uranyum elementinin eldesi ve kullanılması ile radyasyonun etkileri giderek artmıştır. Radyasyon üreten bir çok kaynak vardır. Bunlardan televizyon gibi elektronik cihazlar, X-ışını üreten tıbbi ve endüstriyel röntgen cihazları en sık karşılaşılanlardır. En önemli bir başka radyasyon kaynağı da nükleer reaksiyonlardır. Nükleer denemelerde (atom ve hidrojen bombaları) reaksiyon sonucu oluşan ürünler

radioaktif olduklarından reaksiyonlar dursa da radyasyon uzun zaman devam eder. Diğer bir radyasyon kaynağı ise uzaydır. Güneş ve yıldızların enerjisi nükleer reaksiyonlardan (füzyon) kaynaklanır. Dünyamıza uzaydan ısı ve ışık ile birlikte nükleer radyasyon da gelir. Dünyaya gelen bu tür ışınlar kozmik radyasyon denir. Atmosferdeki ozon tabakası tarafından bu radyasyonun çoğu soğurursa da az bir kısmı yeryüzüne ulaşır. Kısacası radyasyondan kaçınmak mümkün değildir.

Radyasyon denince ilk akla gelen X ve gama ışınlarıdır. Her iki ışınında enerjisi çok yüksektir. Bu yüzden bu ışınların maddelere nüfuz etme özellikleri çok fazladır.

Alfa ve beta ışınları atomun çekirdeğinden kaynaklanan radyoaktif ışınlardır. Her iki ışın da belirli bir kütleye sahiptir. Alfa ve beta ışınları kütleleri ve elektriksel yüklerinden dolayı, X ve gama ışınlarına göre, maddelere daha az nüfuz ederler. Ancak, bu ışınların iyonlaştırıcı etkileri daha fazladır. Nötron ve proton ise kütleleri alfa ışınlarının dörtte biri kadar olan nükleer taneciklerdir. Çeşitli nükleer reaksiyonlar sırasında çekirdekte kopan nötron ve protonlar insan sağlığı için en tehlikeli radyasyonlardır. Özellikle nötron, elektrik yükü olmadığından çok büyük nüfuz etme özelliğine sahiptir. Buraya kadar kaynağını ve özelliğini anlattığımız radyoaktif ışınların insan vücuduna etkisi bu ışınların hareketleriyle ilgilidir.

Uzayda saniyede yaklaşık 300.000 km gibi çok yüksek hızlarla hareket eden bu ışınlar kolaylıkla insan vücuduna nüfuz edebilir ve vücudu oluşturan biyolojik hücrelere hasar verebilirler. Ayrıca, bu ışınların hücrelerin kimyasal yapılarını değiştirmeleri de mümkündür. Özellikle elektrik yüklü ışınlar saniyenin binde biri gibi çok kısa süre içinde hücre moleküllerini parçalayıp iyonlarına ayrıştırabilirler. Bununla birlikte, etrafta bulunan diğer hücreleri de fizyolojik görevlerini yapamaz duruma getirebilirler. Bütün bunların sonucunda radyasyona maruz kalan bir hücre ya ölür veya işlevini yitirir. Aslında az sayıda hücrenin ölmesi önemli değildir. Çünkü, normal yaşamda yıpranan hücrelerin ölümü ve yerlerine yenilerin doğması doğaldır. Ancak, yüksek radyasyon sonucu çok sayıda hücrenin aniden ölmesi veya normal çalışmasının bozulması canlının sağlığını önemli ölçüde etkileyecek bir olaydır.

Hayati önemi fazla olan dokularda (kemik iliği, dalak, kan ve üreme hücreleri) radyasyonun etkisi daha erken görülür. Çünkü, bu hücreler daha çabuk çoğaldığından bir hücredeki hasar, sakat doğan yeni hücrelerle çığ gibi büyür. Bu ise uzun bir zaman dilimi içerisinde her an bir tümör olarak sonuçlanabilir. Radyasyonun kanserojen etkisi bu şekilde ortaya çıkmaktadır.

En büyük tehlike ise hücre çekirdeği içindeki DNA'ların bozulmasıdır. DNA'lardan oluşan kromozomların yapılarının değişmesi, taşıdığı sırların kaybolması ve yeni genetik yapıları hücreler haline dönüşmesi sonucunda ebeveyne benzemeyen yeni bir genotip ortaya çıkar. Bu farklılaşmaya mutasyon adı verilir. Eğer bu durum, bireyin üreme hücrelerinde gerçekleşirse radyasyondan kaynaklanan bu değişiklik gelecek nesillere de aktarılır.

Yüksek dozda radyasyona maruz kalmış bireylerde görülebilecek başlıca hastalıklar şunlardır: Kanda ve kan yapan organlarda tahribat (anemi, lösemi), ciltte ateş yanığını andıran yaralar, gözde katarakt, kısırlık, kanser ve kalıtsal bozukluklar.

Bir insan vücudunun kısa bir süre belirli bir radyasyon dozuna maruz kalması sonucu görülebilecek rahatsızlıklar ise kişiden kişiye değişebilir. Ancak, bu rahatsızlıkların

genel özellikleri şu şekilde özetlenebilir:

50 rem gözlenebilir bir biyolojik etki meydana getiren en küçük radyasyon dozudur. Bu doz kandaki akyuvar sayısında geçici bir değişiklik meydana getirir.

100 – 200 rem arasında radyasyona maruz kalan bir insanda 3 saat içerisinde kusma ile birlikte yorgunluk ve iştahsızlık görülür. Bu tür hastalarda bir kaç hafta içinde iyileşme gözlenir.

300 rem radyasyon dozuna maruz kalan kişilerde 2 saat içinde kusma ve halsizlik başlar. Yaklaşık 2 hafta sonra ise saçlar dökülmeye başlar. Bir ay ile bir yıl arasında bu kişilerin %90'ı iyileşir. Vücut tarafından alınan radyasyon dozunun artmasıyla gözlenen etkiler daha belirgin ve ciddi olmaya başlar.

400 rem radyasyon dozuna maruz kalan kişilerde bir kaç saat içerisinde başlayan bulantı ve kusma dönemini iştahsızlık, halsizlik, ateş ve saç dökülmesi izler. Yaklaşık iki hafta sonra ağızda iltihaplanma görülür, ishal ile birlikte hızlı kilo kaybı başlar. Bu dozda radyasyona maruz kalan fertlerin %50'si 2 ile 4 hafta içinde ölür.

Doz 600 rem'e çıktığında ise ölüm oranı %90'a çıkar. Kalanların iyileşmesi ise çok uzun süren tedaviler gerektirir.

Radyoaktif ışınların zararları yanında bir çok yararları ve kullanım alanları da mevcuttur.

Radyoaktif izotoplar ile radyoaktif olmayan izotopların kimyasal özellikleri aynıdır. Bundan dolayı radyoaktif izotoplar izleyici olarak kimya araştırmalarında yaygın bir şekilde kullanılırlar. Örneğin bitki besin maddesine az miktarda katılan radyoaktif özelliğe sahip fosfor – 32 izotopu ile, fosforun bitki tarafından kullanılması izlenebilir. İzleyiciler özellikle tarımda kimyasal gübrelerin en uygun bileşiminin kullanım biçiminin bulunmasında büyük önem taşır.

Ayrıca, bir kimyasal tepkimenin mekanizması ya da bir bileşiğin yapısı çoğu zaman deneylerde radyoaktif izleyiciler kullanılarak aydınlatılır. Örneğin karbon – 14 izotopu ile fotosentez olayı incelenmiş ve CO₂'nin şekerlere ve nişastalara dönüşümü hakkında geniş bilgi edinilmiştir.

Radyoaktifliğin ışınım etkilerinden yararlanan uygulamaların başında ışın (Curie) tedavisi gelir. Bu yöntem kanser ve benzeri habis tümörlerin yok edilmesinde kullanılır. Bu tedavi için en çok kullanılan radyoaktif izotop bir gama yayımlayıcısı olan kobalt – 60 izotopudur.

Radyoaktif izotoplar hastalıkların teşhisinde de kullanılır. Örneğin günümüzde yaygın olarak kullanılan pozitron ışın tomografisi (PET scan) özellikle beyindeki bazı hastalıkların teşhisinde kullanılır. Bu yöntemde hastaya çok az miktarda karbon – 11 izotopu içeren glikoz (C₆H₁₂O₆) verilir. Daha sonra glikoz ile beyne giden karbon –11 izotopunun yapmış olduğu pozitron ışınlarını belirlemek için beyin tomografisi çekilir. Bu yolla beyindeki anormallikler teşhis edilebilir.

Radyoaktif iyot – 131 izotopu tiroid bezi ile ilgili hastalıklarda kullanılır. Hastaya iyot –131 izotopu içeren NaI çözeltisi verilir. Kan dolaşımındaki bu izotopun vücuttaki hareketi radyasyon algılayıcılarıyla izlenir. Bunun sayesinde tiroid bozuklukları tiroid kanserleri, böbrek ve karaciğer hastalıkları teşhis edilebilir.

Radyografi radyoaktif ışınlar yardımıyla film veya duyarlı plaka üzerinde görüntü elde etme yöntemidir. Bu yöntem tıpta röntgen çekimi olarak bilinir. Röntgen çekiminde elektronik cihazların ürettiği X-ışınları kullanılır.

Endüstriyel radyografi de ise iridyum – 192 ve kobalt – 60 gibi radyoizotopların ürettiği gama ışınları kullanılır. Bu ışınlar ile metal ve plastik levhaların kalınlıklarının ölçülmesi, iç yapılarının incelenmesi mümkündür.

Radyoizotopların diğer bir kullanım alanı ise petrol sanayisidir. Örneğin bir petrol boru hattında akışa katılan az miktarda radyoizotop ile borunun dışından akışı izlemek mümkündür. Ana boru hattından benzin, gaz ve motorin gibi petrol ürünleri arka arkaya gönderilebilir. Aktarılan ürünlerin son kısımlarına konulan radyoizotoplar sayesinde boru hattının diğer ucunda bir ürünün bitip diğer ürünün başladığı anlaşılabilir.

R.2.7. Baz İstasyonlarından Yayılan Radyasyonun İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

İyonlaştırıcı radyasyonun hücrelerin genetik malzemesini (DNA) etkileyerek mutasyon ve kansere yol açtığı bilinmekle birlikte, RF dalgaların benzer etkiler yaptığı kanıtlanmamıştır. Son yıllarda cep telefonlarının özellikle beyin tümörlerini arttırıp arttırmadığı konusu gündeme gelmiş, ancak bugüne kadar yapılan incelemelerde cep telefonu kullanımının kansere yol açtığını gösterecek kesin deliller bulunamamıştır. Son olarak A.B.D. ve Danimarka’da yapılan ayrıntılı çalışmalar cep telefonu kullanımının beyin tümörü riskini arttırmadığını açıkça ortaya koymuştur [12]-[14]. Öte yandan bugüne kadar yapılan çalışmalar, cep telefonu teknolojisiyle kanser arasında kesinlikle bir ilişki yoktur demek için yetersizdir [7]. Bu nedenle, başta Dünya Sağlık Örgütü (WHO) olmak üzere çeşitli kuruluşlar bu konuda daha kapsamlı çalışmalar başlatmışlardır. Bu çalışmaların sonuçlarının önümüzdeki yıllarda alınması, beklenmektedir. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/sandik/gsm.pdf>

KAYNAKLAR :

- İl Sağlık Müdürlüğü

S. ÇEVRE EĞİTİMİ

S.1. Kamu Kuruluşlarının Çevre Eğitimi İle İlgili Faaliyetleri

Çevre ile ilgili olarak geri kazanım ve belediyemiz çevre koruma müdürlüğünce yapılan işler hakkında okullara eğitim verilmektedir. Üniversitelerin ilgili bölümlerinden gelen öğrencilere içmesuyu ve atıksu arıtma tesisinin gezdirilmesi, en çok pil toplayan ilköğretim okullarına dünya çevre gününde ödüller dağıtılması, her ay yayımlanan belediye gazetesinde ve günlük yerel basında çevre ile ilgili haberlerin yer almasının sağlanması, dünya çevre gününde yapılan sempozyumlara katılmak.

Geri kazanım ile ilgili olarak ÇEVKO'nun hazırladığı ilköğretim ve anaokulu sınıflarına yönelik çizgi film, slayt, kitap ve broşürlerimiz bulunmaktadır.

Ambalaj atıklarının ne zaman toplanacağını gösterir kapı yapıştırmaları ve bez afişler de bulunmaktadır.

Atık piller ve pillerin zararları hakkında broşürlerimiz bulunmaktadır.

S.2. Çevreyle İlgili Gönüllü Kuruluşlar ve Faaliyetleri

S.2.1. Çevre Vakıfları

İlimizde Balıkesir Valiliğine bağlı Çevre Koruma Vakfı bulunmaktadır. Vakfın kuruluş amacı İnsanın, insan sağlığının, çevrenin korunması ve geliştirilmesi, kırsal ve kentsel alanda arazinin ve tabii kaynakların en uygun biçimde kullanılması ve korunması, her türlü çevre kirliliğinin önlenmesi, ülkenin doğal bitki ve hayvan varlığı ile tarihi zenginliklerinin korunması için maddi ve manevi katkıda bulunmak ve bu amaçla yeni kaynaklar sağlamaktır.

Tablo S.1: Çevre Konusunda Faaliyet Gösteren Vakıflar

VAKFIN ADI	ADRESİ
BALIKESİR İL ÇEVRE KORUMA VAKFI	ESKİ KUYUMCULAR MAH. ANAFARTALAR CAD. 3. VAKIF İŞHANI NO:3 KAT.4 TEL: 239 40 32 BALIKESİR

S.2.2. Çevre Dernekleri

Tablo S.2: Çevre Konusunda Faaliyet Gösteren

DERNEĞİN ADI	ADRESİ
Güney Marmara Doğal ve Kült.Çevreyi Koruma Derneği.	H.Yusuf Mh.İstiklal Cd.Adliye Psj. BANDIRMA
Güney Marmara, Doğal ve Kültürel Çevreyi Koruma Derneği	Toksözler psj.Kat:1/3 EDREMİT
Çevre ve Doğayı Koruma Derneği	Hasanbaba Çarşısı kat:3 BALIKESİR
Çevre Koruma ve Ayvalığı Güzelleştirme Derneği	Belediye Sebze Hali üstü no:14 AYVALIK
TEMA	Balıkesir Üniversitesi BALIKESİR
Türkiye Hayvanları Koruma Derneği	Kızılay Cad.No:29/A BALIKESİR

S.2.3. Çevreyle İlgili Federasyonlar

İl genelinde yukarıda sayılan kuruluşların; kuruluş tarihleri, kuruluş amaçları, çevre eğitimine yönelik yapmış oldukları faaliyetler ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

KAYNAKLAR :

- İl Çevre Durum Raporu 2005
- İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

T. ÇEVRE YÖNETİMİ VE PLANLAMA

Çevre Yönetimi daha mutlu ve daha refah yaşayabilmek amacıyla hareket eden insanlığın ekonomik faaliyetlerinde, sanayileşme ve teknolojik gelişme sürecinde kendisini dayatan zorunlu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkarmıştır. Ülkelerin kalkınma yolunda batılı ülkeler başta olmak üzere kaynaklarını optimum kullanmayı gözetmeksizin kullanmaları sonucunda ortaya çıkan çevre sorunları dünyamızda doğal hayatı ve insanlığın geleceğini tehdit eden boyutlara ulaşmıştır.

Sürdürülebilir kalkınma içerisinde ekonomik büyüme ve ekolojik dengenin çevre durum raporlarının varlığıyla sıkı ilişkilidir.

T.1. Çevre Kirliliğinin ve Çevresel Tahribatın Önlenmesi

Çevre Kirliliği'nin ortaya çıkışı insanın yaşamsal faaliyetleri ile ilişkilidir. Hızlı nüfus artış, nüfus yoğunluğunun artması, çarpık kentleşme ve göç olgusu, özensiz seçilmiş geri teknoloji, doğadan kısa vadeli yararlanma ve kendini yenilemeye fırsat tanımayacak şekilde aşırı kullanım, plansız çevre yönetimi, ÇED yapılmaksızın kurulan büyük barajlar, kalıcı tuzlanmaya neden olan büyük sulama projeleri, hatalı zirai ilaç kullanımı vb. unsurlar çevre kirliliğine neden olmaktadır. Çevre kirliliğini ortaya çıkaran insan olduğuna göre çevreyi kirletmemek, korumak geliştirmek yine insanın kendisiyle mümkün olacaktır. Bunun içinde çevre kirliliğinin eğitimle giderilmesi ve çevre bilincinin oluşturulması zorunludur. Çevreyi korumak ve geliştirmek çevre sorunlarını, nedenlerine ve aralarındaki nedensellik bağına bilmek ve tanımakla mümkün olur. Bundan dolayı çevre durum raporlarının gerek hazırlanmasında gerekse hazırlayanların oluşturduğu kaynak, belge ve diğer bilgilerin güncel olmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Çevre kirliliğini önleyebilmek için alınan önlemler sürdürülebilir nitelikteki kalkınmayı ve geleceği öngörmelidir. Alınacak önlemlerin uygulamadaki yapılabirliği, uygulamadaki aksaklıkları, eksik ve yanlışları, son olarak da geri besleme yolu ile uygulama sonuçlarının değerlendirilerek sürekli ve rasyonel çevre yönetimi plan ve programları oluşturulmalıdır. Kirliliği önleme çalışmalarında çevre kirliliğinden sorumlu olan kirliletiçi kaynakların oluşturulması ve tanımlanması çok önemli yer tutmaktadır.

Kirliletiçi kaynakların oluşturulmasında ölçüm ve tespit yapmak gereklidir. İlimizde en önemli çevre sorunlarından birisi hava kirliliğidir. Havayı kirlileten unsurlar ise sanayide kullanılan katı ve sıvı yakıtlar, sanayi kuruluşlarının bacalarından çıkan toz emisyonları, konut ve işyerlerinin soba ya da kalorifer kazanlarında yakılan kömür veya Fuel-Oil, taşıtların egzozlarından çıkan gazlar olarak sayılabilir. Balıkesir İlinde de diğer illerde olduğu gibi Meteorolojik faktörlerin ve plansız şehirleşmenin, şehrin topografik yapısının hava kirliliğine etkisi olmaktadır.

İlimizde Simav ve Gönen Çayının bünyesindeki kirlilik yükünün azaltılması ya da asgari düzeye çekilmesi amacıyla bu çaylara direk ya da dolaylı atıksu deşarjı yapan kişi, kurum ve kuruluşlara arıtma tesislerini yapmaları, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde bildirilen standartlara uygun deşarjın sağlanması hususunda tebligat yapılmış ve halen arıtma tesisi inşaatı devam eden tesisler mevcuttur.

Balıkesir'de katı atıkların bertarafına yönelik olarak, Karagedik mevkiinde bulunan çöp atık sahası kapatılmış olup, Savaştepe yolu üzerindeki saha kullanılmaktadır. Söz konusu alanda geri dönüşüm için herhangi bir ayırma ve toplama işlemi yapılmamaktadır. Şehir merkezinde sadece belirli caddelere 10 adet, cam şişe maddeleri toplama kumbaraları konmuştur.

İlimizde hava kirliliğinin önlenmesine yönelik olarak, İl Mahalli Çevre Kurulunca birtakım kararlar alınmıştır. Alınan kararlarda, kullanılacak katı ve sıvı yakıt özellikleri, söz konusu

yakıtlara ilişkin analiz belgeleri, fatura vb. belgeler ve bunların denetimi, kalorifer kazanlarının yakma usulleri, ateşçilerin uyması gereken talimatlar, belirlenerek kamuoyuna duyurulmuştur.

İlimizdeki kömür ocaklarında istihracı yapılan kömürler ile ilgili olarak MTA, İl Sağlık Müdürlüğü ve İl Çevre Müdürlüğü elemanlarından oluşturulan ekiplerce bu ocaklardan numuneler alınarak analizleri yaptırılmıştır.

Hava kirliliği konusunda hava kirletici emisyonları olan işletmelerin envanter çalışmalarına başlanılmış olup, söz konusu işletmelerin baca gazlarının ölçümleri yapılmaktadır.

Su kirliliğinin kontrolü kapsamında arıtma tesisi bulunmayan işletme ve sitelere arıtma tesislerini kurmaları konusunda gerekli tebligatlar yapılmış olup, gerekli denetim ve inceleme çalışmaları sürdürülmektedir.

Gürültü kontrolü kapsamında; İlimiz merkez Turizme açık İlçelerde Valiliğimizce oluşturulan denetim ekiplerince turizm sezonu boyunca gürültü ölçüm denetimleri sürdürülmekte olup, Yönetmelikte belirtilen kurallara uymayan işletmelere uyarılar yapılmakta, yapılan uyarılara uymayan işletmelere cezai işlemler uygulanmaktadır.

Tıbbi atıkların kontrolü için yönetmelik gereğince tıbbi atığı olan kurum ve işletmelere, atıkların kontrollü bir şekilde bertaraf edilmesi için gerekli tebligatlar yapılmış olup, bu konuda sağlık kurumlarının denetimi yapılmaktadır.

Manyas Gölü'nün ekolojik yapısını bozabilecek, her türlü etkiye karşı korunması ve göl bütününde bir plan oluşturulabilmesi için Avrupa Komisyonu Life Programı doğrultusunda yapılan girişim sonucu sağlanan "Manyas Gölü İçin Ekolojik Risk Analizi ve Yönetimi Planı Projesi" başlatılmıştır.

Çevre Bakanlığı Çevre Koruma Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde Orman Bakanlığı, Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nce müşterek yürütülen bu proje sonucunda; "Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı" hazırlanmış ve İl Mahalli Çevre Kurulu'nun 03.04.2001 tarihinde yapılan toplantısında uygulanmak üzere karara bağlanmıştır. Uygulamaya konulan yönetim planında, ideal hedef; Manyas Kuş Gölü'nde bozulan ekolojik dengenin yeniden tesis edilerek kuş varlığının artırılması ve alanın akılcı kullanımının sağlanması için mekanizmaların geliştirilmesi olarak planlanmıştır.

"Manyas Gölü Ekolojik Risk Analizi ve Yönetim Planı" kapsamında, ideal hedeflere ulaşabilmek amacıyla, bölgede faaliyet gösteren ve göle direkt deşarjı olan işletmelere yükümlülükler getirilmiştir. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

T.2. Doğal Kaynakların Ekolojik Dengeler Esas Alınarak Verimli Kullanımı, Korunması ve Geliştirilmesi

Su, toprak, flora-fauna, enerji kaynakları gibi doğal kaynakların kullanımıyla ilgili sorunlar ve çözüme yönelik uygulamalar değerlendirilecektir.

T.3. Ekonomik ve Sosyal Faaliyetlerin Çevrenin Taşıma Kapasitesini Aşmayacak Biçimde Planlanması

Ülkemiz özellikle son 30 yılda hızlı bir sanayileşmenin içine girmiş ve sanayi kuruluşlarının sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. Plansız Kentleşme ve Sanayileşme sonucunda çevre kirliliği ve ekolojik dengelerin olumsuz etkilenmesine neden olmuştur.

Plansız sanayileşme ve kentleşme sonucu su, kirliliği, hava kirliliği, gürültü kirliliği meydana gelmektedir. 2004yılı itibarıyla İlimizde Çevre Düzeni Planı yapılması programa

alınmış olup, yapılacak planlar çevrenin korunması ve geliştirilmesini önemli oranda etkileyecektir.

T.4. Çevrenin İnsan-Psikososyal İhtiyaçlarıyla Uyumunun Sağlanması

Tabii güzelliği bozulmamış, ekolojik dengesi kaybolmamış bir çevre insan psikolojisi bakımından doğal bir terapi yöntemi gibidir. İlimizde doğal ve estetik güzelliği olan dinlenme yerleri orman içi alanlar ve parklar mevcuttur. Çevresel planlama yapılırken insanın psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarına uyum sağlayan bu gibi ortamların korunması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Belediyelere büyük görevler düşmektedir

T.5. Çevre Duyarlı Arazi Kullanım Planlaması

İl düzeyinde genel olarak hazırlanan amenajman planları (orman, tarım vb.) ve diğer faaliyetlerle ilgili hazırlanan arazi kullanım planlarının (her ölçekteki imar planları, varsa bölge planı) çevre kaynakları üzerine getireceği yük değerlendirilecek, harita ortamında sunulacaktır.

T.6. Çevresel Etki Değerlendirmesi

Tablo T.1: 16.12.2003 Tarih Ve 25318 Sayılı ÇED Yönetmeliği Kapsamında Bakanlığımızca ÇED Olumlu Kararı Verilen Projeler.

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	16.12.2003 TARİH VE 25318 SAYILI ÇED YÖNETMELİĞİNDE TABİ OLDUĞU LİSTE	AŞAMASI
1	Cemal YILDIRIM	Tersane	Dutliman Köyü Ayvalı Mevkii	Bandırma	ÇED'e tabii Projeler	Bakanlığımız ÇED ve Planlama Genel Müdürlüğünün 15.09.2006 tarih ve 7621-44526 sayılı yazısı ile Proje için ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

Tablo T.2: 16.12.2003 Tarih Ve 25318 Sayılı ÇED Yönetmeliği Gereği ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen (Ek-2 Liste) Projeler

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	ÇED YÖNETMELİĞİNDE TABİ OLDUĞU LİSTE	BAKANLIK KARAR YAZISI TARİHİ	VALİLİK KARAR TARİHİ	KARAR
1	Bayburt İnş.Mak. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Kalker Ocağı	Narlı Köyü civarı	EDREMIT	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	25.09.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
2	Kerem İnş. Maden. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Kalker OcağıKırma Eleme Tesisi	Kiveşli Kışlalı	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	11.09.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
3	Burkay İnş. Maden. Taahhüt Tic. Ltd. Şti.	Kalker OcağıKırma Eleme Tesisi	Akçal Köyü	İVRİNDİ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	08.03.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
4	Abdullah Altıntaş	Kalker Ocağı	Şamlı Beldesi	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	08.06.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
5	Çavlan Nak. Haf. Kömür Tic. A.Ş.	Kalker OcağıKırma Eleme Tesisi	Kocaçal Mevkii	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	11.04.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
6	Gençler Maden. San. Tic. Ltd. Şti.	Krom Ocağı ve Krom Ebatlama Tesisi	Alyaka Köyü	SINDIRGI	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	22.12.2005	-	ÇED Gerekli Değildir.
7	Alaaddin Yılmaz	Taş Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi	Yabancılar Köyü	AYVALIK	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	08.11.2005	-	ÇED Gerekli Değildir.
8	Salih Bülbüloğlu	Kalker Ocağı Kırma Eleme Tesisi	Hamidiye Köyü	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	15.08.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
9	Özbayrak Ltd. Şti.	Kalker Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi	Kocaseyit Köyü Kirazcıkalan Mevkii	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	31.10.2006	-	ÇED Gerekli Değildir.
10	Burhaniye Belediyesi	Kum Çakıl Ocağı	Şarköy Karınca deresi mevkii	BURHANIYE	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	05.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
11	Bizbio Alternatif Enerji San. Tic. Ltd. Şti.	Biodizel Üretim Tesisi	Tuzakçı köyü Kuru mevkii	GÖNEN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	10.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
12	Ak-İş Dış Tic. Ltd. Şti.	Zeytin-Zeytinyağı Üretim Tesisi	Büyükdere Beldesi Sefa Mevkii	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	10.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
13	Çevresel Kimya San ve Tic. A.Ş.	Biodizel Üretim ve Gliserin Tesisi	Edincik beldesi İskele ve Topçu Burun Mevkii	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	12.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
14	Metehan Tic. Ltd. Şti.	Kömür Ocağı İşletmesi	Koyunyeri köyü	BALYA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	19.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
15	Ali Eren	Taş Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi	Kavaklı köyü	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	19.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
16	Özaras İnş. San. Ltd. Şti.	Zeytinyağı Üretim Tesisi	Edincik Beldesi Kumlar	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	19.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	ÇED YÖNETMELİĞİNDE TABİ OLDUĞU LİSTE	BAKANLIK KARAR YAZISI TARİHİ	VALİLİK OLUR'U KARAR TARİHİ	KARAR
			mevkii					
17	Roten Kimyevi Mad. San. ve Tic. A.Ş.	Kalsiyum fosfat ürünleri ve Üretim Tesisi	Edincik Beldesi Düzpınallık mevkii	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	20.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
18	Macide Palas	Zeytinyağı Üretim Tesisi	Edincik Beldesi	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	20.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
19	İlyas Bağcı	Zeytin İşleme, Sabunluk Yağ ve Sabun Üretim Tesisi	Büyükdere beldesi Kozlukuyu mevkii	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	24.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
20	Su İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.	Çimento Hammadesi Ocağı	Esenli köyü	BİGADIÇ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	24.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
21	Uluova San. Tic.Ltd. Şti.	Taş Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi	Ziyaretli köyü Mahmutkadehi mevkii	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	28.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
22	Mustafa Yaşar	Kil Ocağı	Esenli köyü	BİGADIÇ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	28.07.2006	ÇED Gerekli Değildir.
23	İl Özel İdaresi	Ariyet Malzeme Ocağı	Saraçlar köyü Kocatarla mevkii	GÖNEN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	01.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
24	Karayolları 14. Bölge Müdürlüğü	Ariyet Malzeme Ocağı	Çalıoba köyü Gavlar Tepe mevkii	GÖNEN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	10.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
25	Yaprak Süt A.Ş.	Besi Çiftliği ve Mandıra	Ali Paşa Ormanı mevkii	BURHANIYE	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	14.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
26	Bandırma Altıntaş San ve Tic. Ltd. Şti.	Zeytinyağı Üretim Tesisi	Yeni Yenice köyü Akçeşme mevkii	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	14.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
27	Yakut Süt San. Tic. Ltd. Şti.	Süt Ürünleri İşleme Tesisi	Çakmak mahallesi Sülmen mevkii	DURSUNBEY	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	28.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
28	Süleyman Kuzu Süt Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Süt Mamulleri Üretim Tesisi	Kurtuluş mah. Kanlıkavak köyü	İVRİNDİ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	28.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
29	Yıldırım San. Tic. Ltd. Şti.	Demir Madeni Ocağı	Hallaçlar köyü	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	29.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
30	Artemis Madencilik San. Tic. Ltd. Şti.	Kalker Ocağı ve Konkosör Tesisi	Soğanbükü köyü	İVRİNDİ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	29.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
31	Thracian Minerals Madencilik Tic ve San. Ltd. Şti.	Bentonit Kili Kurutma ve Paketleme Tesisi	Organize Sanayi Bölgesi	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	29.08.2006	ÇED Gerekli Değildir.
32	Alka İthalat İhracat Tic. Ltd.	Biodizel Üretim	Bandırma Organize	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi	-	29.08.2006	ÇED Gerekli

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	ÇED YÖNETMELİĞİNDE TABİ OLDUĞU LİSTE	BAKANLIK KARAR YAZISI TARİHİ	VALİLİK OLUR'U KARAR TARİHİ	KARAR
	Şti.	Tesisi	Sanayi Bölgesi		Projeler			Değildir.
33	Ekim Boya San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kimyasal Ürünler Üretim Tesisi	Bandırma Organize Sanayi Bölgesi	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	08.09.2006	ÇED Gerekli Değildir.
34	Aygören Süt San. Tic. Ltd. Şti.	Süt Ürünleri Üretim Tesisi	Organize Sanayi Bölgesi	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	13.09.2006	ÇED Gerekli Değildir.
35	Alpaylar San. ve Tic. Ltd. Şti.	Zeytinyağı Üretim Tesisi	Karaağaç Beldesi Köyiçi mevkii	GÖMEÇ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	21.09.2006	ÇED Gerekli Değildir.
36	Or-Ya San. ve Tic. Ltd.Şti.	Zeytin Üretim ve Ambalaj Tesisi	Gamez kuyusu mevkii	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	21.09.2006	ÇED Gerekli Değildir.
37	Muharrem Gündoğdu Zeytin-Zeytinyağı Üretim Tesisi	Zeytin-Zeytinyağı Üretim Tesisi	Gebeçinar köyü mevkii	GÖNEN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	10.10.2006	ÇED Gerekli Değildir.
38	Hilmi Köroğlu	Çekek Yeri	Kestanelik köyü	ERDEK	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	01.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
39	Aygör Bey Kum Çakıl Ocağı	Kum Çakıl Ocağı	Hotaşlar Köyü	KEPSUT	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	01.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
40	TEİAŞ	154 KV Bahkesir 1-Edremit 2 EİH yenileme projesi			Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	05.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
41	TEİAŞ	Enerji İletim Hattı			Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	15.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
42	TEİAŞ	Enerji İletim Hattı	Akçay Ayvalık		Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	15.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
43	Burhaniye Belediye Başkanlığı	Kum Çakıl Ocağı	Bahadnlı köyü	BURHANIYE	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	15.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
44	Optimal San. Tic. Ltd. Şti.	Kağıttan Mamul Ambalaj Malzemeleri Pulp Üretim Tesisi	600 Evler mah. Orta Ölçekli San. Sit.	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	17.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
45	MüderrişzadeSan ve Tic. Ltd. Şti.	Zeytin - Zeytinyağı Üretim Tesisi	Hamidiye mah. Maşat cad.	EDREMIT	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	23.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
46	Aydın Ziya Şensal	Zeytinyağı Üretim Tesisi	Altınova	AYVALIK	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	29.11.2006	ÇED Gerekli Değildir.
47	İsmet Doğru	Kum Çakıl Ocağı		KEPSUT	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	05.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.
48	Şerafettin Okur	Zeytinyağı Üretim Tesisi	İnönü köyü	HAVRAN	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	07.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	ÇED YÖNETMELİĞİNDE TABİ OLDUĞU LİSTE	BAKANLIK KARAR YAZISI TARİHİ	VALİLİK OLUR'U KARAR TARİHİ	KARAR
49	DLH	Bandırma Balıkçı Barınağı	Liman mevki	BANDIRMA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	11.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.
50	DLH	Balıkçı Barınağı	Çınarlı köyü	MARMARA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	11.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.
51	Ortur Tic. ve San. Ltd. Şti.	Kömür Ocağı	Mancılık köyü	BALYA	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	25.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.
52	Edremit Jeotermal A.Ş.	Jeotermal Enerjiyle Isıtma Projesi	Derman Kaplıcası mevki	EDREMIT	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	25.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.
53	Balıkesir Belediye Başkanlığı	Kum Çakıl Ocağı	Hotaşlar Köyü	KEPSUT	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	-	25.12.2006	ÇED Gerekli Değildir.

Tablo T.3: 16.12.2003 Tarih Ve 25318 Sayılı Çed Yönetmeliği Kapsamında Valiliğimizce ÇED Gerekli Kararı Verilen Projeler

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	ÇED YÖNETMELİĞİNDE TABİ OLDUĞU LİSTE	VALİLİK KARAR TARİHİ	KARAR
1	Sebahattin Yıldız	Bakır Madeni Ocağı	Yenikavak köyü	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	05.12.2006	ÇED Gereklidir.
2	Sebahattin Yıldız	Feldspat Madeni Ocağı	Yenikavak köyü	MERKEZ	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	16.10.2006	ÇED Gereklidir.
3	Şevikler Nak. Dez. Pet. Ür. Hay. Or.ve Tar. Ür. Gıda San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Hayvansal Organik Gübre ve Zeolit-Leonardid İşleme ve Paketleme Tesisi	Muradiye köyü	SUSURLUK	Seçme -Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	06.07.2006	ÇED Gereklidir.

Tablo T.4: 16.12.2003 Tarih Ve 25318 Sayılı ÇED Yönetmeliği Kapsamında Faaliyet Yeri Uygun Görülmeyen Projeler

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	KARAR	KARAR TARİHİ
1	Halil Koç	Rutil Madeni	Misakçay Köyü	BANDIRMA	DKMP'ce faaliyet yeri Sulak Alan Bölgesi olarak değerlendirdiğinden uygun görülmemiştir.	27.10.2006
2	Simge Mat Maden. Asf. San. Ve Tic. A.Ş.	Asfalt Plent Tesisi	Hamambaşı Mah. Gavez Kuyusu Mevkii	HAVRAN	Zeytincilik Kanunu gereğince faaliyet yeri uygun görülmemiştir.	08.06.2006

Tablo T.5: 16.12.2003 Tarih Ve 25318 Sayılı ÇED Yönetmeliği Kapsamında Yer Seçimi Uygun Olup Çevresel Durum Değerlendirme Raporu Bakanlıkça Karar Verilen Projeler

NO	FAALİYET SAHİBİ	FAALİYET CİNSİ	FAALİYETİN MEVKİİ	İLÇESİ	TARİH
1	Arı Rafine ve Yağ San. A.Ş.	Ham ve Rafine Yağ Üretim Tesisi	OSB	MERKEZ	16.10.2006

KAYNAKLAR :

- İl Çevre Durum Raporu 2005
- İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

KAYNAKÇA

1. DATANETT, **Directory of Environmental Databases**
2. Environmental Agency Government of Japan, **Quality of The Environment in Japan**, 1984.
3. Environmental Agency Government of Japan, **Quality of The Environment in Japan**, 1986.
4. Excutive Office of The President Council on Environment Quality, **Environmental Quality, The Eleventh Annual Report of The Council on Environmental Quality**, Washington, December 1980.
5. Excutive Office of The President Council on Environment Quality, **Environmental Quality, The Eleventh Annual Report of The Council on Environmental Quality**, Washington, December 1979
6. Federal Environmental Agency, **Facts and Figures on THA Environment of Germany**, Berlin 1988/1989.
7. GEL, Aytekin., **Using Earn/Binnet Network**, TÜBİTAK, Ankara, August, 1991.
8. INTERNET, RER/087/020 UNESCO/UNDP **Internet Project**, Detailed Evaluation Report, January 1991.
9. OECD, **OECD Environment Data**, Compendium 1985, Paris, 1985.
10. OECD, **OECD Environmental Policies in Greece**, Paris, 1983.
11. OECD, **OECD Environmental Policies in Japan**, Paris, 1977.
12. OECD, **OECD Environmental Policies in Sweden**, Paris, 1977.
13. OECD, **OECD Environmental Policy in Yugoslavia**, Paris, 1986.
14. OECD, **The State of The Environment in OECD Member Countries**, Paris, 1979.
15. Republic of Turkey Ministry of Environment, **Turkish Background Report on Selected Environmental Topics**, Ankara, January 1992.
16. Republic of Turkey Prime Ministry The Environment Organization, **Turkish Report to The OECD Environment Comittee on The State of The Environment**, Ankara, May, 1979.
17. TBMM, **Çevre ile İlgili Meclis Araştırma Komisyonu Raporu**, Ankara, 1991.
18. T.C. Çevre Bakanlığı, **2000'li Yıllara Doğru Çevre**, Ankara, 1991.
19. TÇSV, **Türkiye'nin Çevre Sorunları**, Ankara, Mayıs 1991.
20. TURPIN, Lucy., **The Environment in Israel**, Jerusalem, Israel, 1979.
21. UNEP, **Infoterra, Cumulative Index to The International Directory of Sources**, UNEP, Fifth Edition Volumes A-C, 1985.
22. UNEP, **Infoterra, Cumulative Index to The International Directory of Sources**, UNEP, Sixth Edition Volumes A-F, 1985.
23. UNITED NATIONS Statistical Commission and Economic Commission for Europe, **Environment Statistics in Europe and North America, Conference of European Statisticians Statistical Standarts and Studies**, No.39, New York, 1987.
24. WHITMAN, Joyce., **The Environment in Israel**, Fourth Edition, Jerusalem, Israel, 1988.